

L A
L 636

Dsimtene

Romans dsihweš ainâš

Sarakstijis J. Janschewskis

Otrs isdewums

Ar mahklineeka G. Brenzena sihmejumeem.

1924. g.
Isdewejs „Leta“

V

LATVIJAS IZDEVUMI

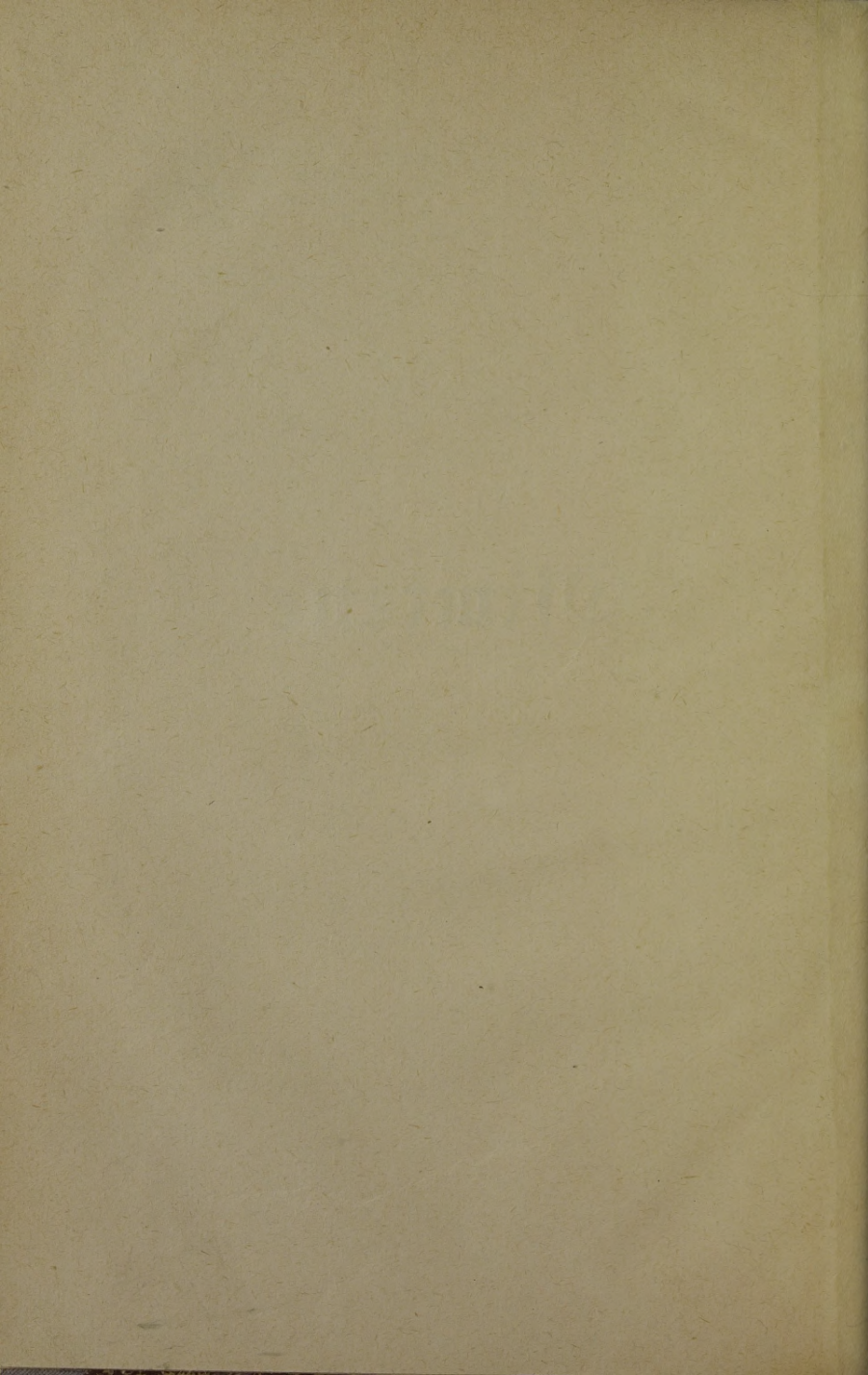
Cespeests Golta un Jurjana
" " grahmatu speestuwē, " "
Rigā, Marstatu eelā Nr. 5.

161.183

0304009562

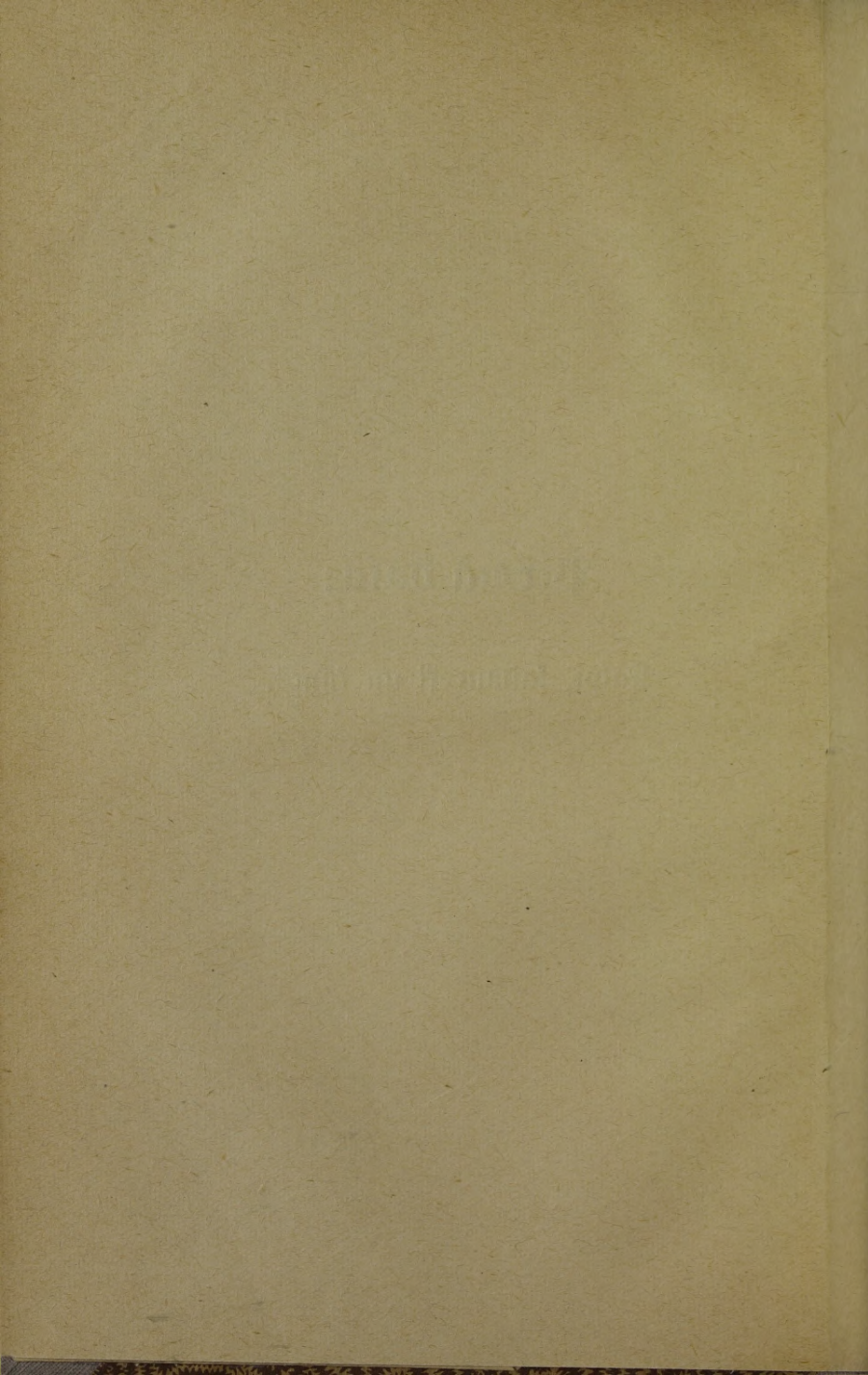

Dsimtene

Birmà dała:

Ralpi, şaimneefi un fungi.

Weltijums.

Sen isjukufe mana draugu draudse,
Kas dšihwes zihnu wiši reišā šahkām,
Ar juhšmam pilditi wišdišchanakām
Un nesti zeribam wišrosčainakām,
No kuzām katram mums bij milšu kaudse.

Sen isjukufe mana draugu draudse,
Kam ščitōš tehluš rahdit nodomaju,
Ko neweikli, ar roku, mahkšlā wahju,
Kā jauneklis jau sihmet mehginaju.

Kur nu gan mana jautrā draugu draudse,
Kas eet reiš ščhitam kà pa debēš druwam?
Zif tahlu straujā dšihwes gaitā kluwam?
Zif gan no špraušteem mehršeem šafneegt gutwam?

At, issjudufe mana draugu draudse!
Dafšs, kas lihdi padebešcheem zeltees ščhita,
Drihš newarigi jemes piššlos krita;
Zits šweščā malā aišflihda; no zita
Pat jaušmas naw, kur, kà tam dšihwe rita;
Bet dafču šen jau glabā šmilšču kaudse.

Sai nu šchos tehluš škata jauna audse —
Los tahduš, kahduš daba wiawš laida
Un kà ikweens šem šawa dšihwes špaيدا
Tur wezā Latwijā tee išweidojās:
Zits kluwa diščens, braščs, zits šafroplojās,
Zits augšts un zehls, zits weenfahrščs, išdeeniščšigs,
Zits launš un atreebigš, zits šems un liščšigs;
Bet tomehr šawā laikā, šawā meetā
Bij katrs derigs, katrs likts bij leetā.

Ja, zita audse lai nu winus ftata
 Dif daschadus, zif dsihwe plaschi plata,
 Un wianu zenteenus un teefmes, dsinas
 Un faislibas un zitas wahjibinas
 Un kà tee, kulbamees pa dsihwes flahneem,
 Sscreen katrs fkreeschus pakal faweem mahneem,
 Un kahds teem katram muhscha gaitas ritums:
 Gan weenam straujsch un kraujsch kà krahzes fritums,
 Gan zitam meerigi un flaidi pluhstoschs,
 Kà schluhdons, faules staros lehni kuhstoschs,
 Un zitam teescha, taijna muhscha gaita,
 Kà laukos eemihditi basnizzeli,
 Pa kureem garu naktis staiga weli,
 Bet ziteem — farejschigijumu bes fkaita.

Bet faut tee kahdi ari nebuldami —
 Waj kauni, nihstami, waj patihkami,
 Tee wisi manim dahrgi. Ilgus gadus
 Tos mihkus tureju kà tuvus radus
 Un wisur wineem muhschâ lihdsi gabju —
 Gan sehtas eedsihwê, gan ahrpus mahju,
 Un preeks un laime, nelaima un behdas,
 Kas atstahja us wineem sawas pehdas,
 Man rahdami bij daschdaschadâ weidâ,
 Bihdsi katra fugis nonahk tanî reidâ,
 Kur negaisi us wiseem laikeem kluse,
 So wehtras paleek mums tif — schini pusê.

Lâ man sche zita draugu draudse klawa,
 Kas neklihdâ un allasch bij man tuwa.

Kad fahkumâ pee schitâ darba stahjos,
 Tad wisi tee wehl bija dsihwotajos;
 Nu wezakee jau wisi apmirusch
 (Dif Brammanischu Peteris, faut mira

Šhe ſtahſtâ, pateefibâ dſihws wehl ira),
 Sen ziti wimu weetas eenehmufchi,
 Un itin fâ nemaſ tee nebjuſchi,
 Jau pilni atkal wiſi dſihwes poſmi.
 Mi, peedodeet, fa eſmu nehmees droſmi
 Un juhſu dſihwi tâ ſche walam klahſtu.
 Eſ rakſtu muhſu tautas dſihwes ſtahſtu,
 Un te juhſ noderigi manim eſat:
 Juhſ ihſtu dſihwi manâ darbâ neſat.
 Tâ weenigi tiſ juhſu meeſai duſa tapa, —
 Jums paſcheem jadſihwo wehl wiapus ſapa
 Un tautas dſihwe tahlaſ jaturpina
 Un jarahda taſ ſpehſ, kaſ juhſ reiſ dſina
 Get zauri katrai nelaimi un klišmai
 Un ſekot zeribai fâ burwju wiſmai.
 Man patihſ tautas dſihwes ſawadibas
 Un winas noſares un daſchadibas
 Un muhſu dſimtene un winas daba,
 Tiſ jauſa, tiſkama, tiſ miſla, laba:
 Te ſeedoſchſ rudſu lauſs ar ſmarſchu ſaldu,
 Waſ maiſes ſola pilnu ſaimesgaldu;
 Te kweeſchu druwa, wahrpam nolihkuſchâm,
 Waſ tiſru ſelta leetu peelijuſchâm;
 Un ſapnojoſchais meſchſ ar druhmo ſkatu,
 Waſ lihſenumſ ar horizontu platu,
 Waſ maigee lihſchi upmalâs, ſur tiſko
 Waſt pawaſara, laſtigala triko;
 Un latwju ſehſta atſewiſchâ malâ —
 Waſ lauſu paſalnê, waj birſes galâ,
 Un daſrſs turpat, aiſ pretiſtabas logeem,
 Tiſ weenfahſchſ eefahrtâ un riſu ſchogeem,
 Wet kuplaſ, balti ſahrtas pawaſareem

Tur ahbeles redš feedam baru hareem,
 Rà jaunas ņeltenites ņwehtku rotà,
 Kad weegli ņarkštót tàs ar ņehneem rotà;
 Bet ruden fraušči, ņesberes un glomas
 Un ahboli — kà mahšņlineeka domas,
 Dašhdaschadàs un brihnišchņigàs frahšàs,
 Gan ņarfanàs, gan ņeltdņeltenàs lahšàs,
 Starp lapam ņpihd un wilina tiš maigi,
 Rà luhpas ņmaidoschas, waj ņahrti waigi. —
 Šči latwju ņeha, lepni weentuliga,
 Šau pate ņewi walšts ir patšahwiga,
 Šur ņaimes galwa weens pee ņaimes galda,
 Rà ņehnišch tronì ņawu walšti walda,
 Šar wišu gahdà, wišu redš un riško —
 Tiš darbu ņwarigo, kà mašo, ņiško;
 Un katrà gadsņahrtà iņkatri darbi,
 Šr ņawu preeku weenoti, naw ņkarbi.

Bet manas draudšenes, juhs mišlàs, labàs,
 Kas dšili eeskatit man lahwat ņeemu dabàs,
 Šums lai ir weltits ņchis mans ņazerejums,
 No kura preešchà jums nu pirmis ņehjums.
 Šuhs pašchas ņewi redšeit ņchais ainàs,
 Šur lišteni kà želi teš un mainas.

Šar eedwehšmi, ko allasch pee jums guwu,
 Kad pagurumam dašchreiš biju tuwu;
 Šar laimibu, ko manim pašihš lahwat,
 Šar dšihwes preeku, ko tiš jautri ņlahwat
 Šp manu muhšchu, it kà pušu wišu
 Šp drupu palodu, waj ņailu ņiju,
 Šar wišu to, ai mišlàs, daišlàs, labàs,
 Šuhs peemianu lihdš ņapam ņirdš man glabàs.

Waišà, junijà 1919. g.

Pirmā nodaka.

Vaimiģas kaŗas un nelaimiģa liģgawa.

Kadeŗli liģgawa griģ mahŗitajam pee altara teiŗt nē, bet ŷata ja. — Kadeŗli liģgawa paŗtatas uŗ ŷawu draudseni ar taŗdu ŷtatu, ka ŷĥi no winas ŷabiŗstas.

Jautri un liģģmi mirģi maŗas papira lampinas, ŷafabinatas uŗ iŗwiŗkteem deegu paŗedeeneem un aukli-
nam ŷtarp dŗiŗwojamās ehŗas un fleŗts paŗĥobeli un

ahbeŗu dahŗŗa ŷĥogu, un jautri un liģģmi greeŗĥas jau-
nakee kaŗġineeki weeģlā deŗā pa pagalma ŷalo mauriŗu.

Kameŗŗ jaunēķi un jaunawas liģģmoŗas deŗā, ta-
meŗŗ maŗtes un zitas weŗaŗās ŷeeweetes, pamalā ŷeŗde-
damas un noŗtatidamās jauno iŗpreezā, iŗrunajas peŗģ

patifſchanas, kà jau goda deenâ un dſihxu meetâ, kad firdis uſ brihdi no ruhpem ſwabadas un galwinas wairaf waj maſaf lihgfmas; bet wihri un wetſchi, iſtabâ gar galdeem ſehdedami un eelpodami pa atwehrteem logeem ſpirgto waſara gaiſu, ſit trumpas, neaiſmirſdami laiku pa laikam eemeſt waj nu pa glahſitei ſihwâ, waj eeaudit pa kreetnam malkam paſchdarinata alus, ko paſchi tagad daudſinadami dehwe par meeſtinu.

Breeks un jautriba walda wiſâs malâs, kà jau lai-
migâs kaſhâs un bagata ſaimneeka mahjâs, kur nekas netruhſt.

Eiſ pate ſchâs deenas warone, ſchodeen ſalaulatâ jaunâ lihgawa, naw redſama — nedſ lihgfmo dejotaju widû, nedſ ſtarp jautrajâm tehrſetajam, nedſ ari kur zitur kaſſineeku pulkâ.

Weena pate, galwy roçâ atſpeeduſe un elſoni atbal-
ſtijufe uſ kumodes malu, wina ſtahw klehtî klufa un beh-
digi domiga ſwezes gaiſmâ. Winas ſkaiſtâs azis raugas ſtihwi uſ ſemi, itkâ nedſihwas.

Tâ wina ſtahw, domâs nogrimuſe, kà gribedama ko atzeretees. Bet wina neſpehji neka nedſ domat, nedſ at-
gahdatees. Brahti, juhtas kà pamiruſchi, waj aiſklihduſchi fur taflu projam. Winai paſchai tâ ween leekas, itkâ winas meeka ween buhtu ſche palikuſe — beſ dwehſeles beſ gara.

Kâ no tahleenes un kâ pa ſapneem ſkan winai auſis paſihſtamâs weenmuligâs muſiſas ſkanas.

Marinete ſkani un beſ miteſchanâs dſeed:

Gribam ehſt, gribam dſert,
Gribam jaunâs meitas fert.

Smuikas ņihz ņmalki un ņihki:

Mirņi drihs, mirņi drihs, —
Deenas ņkreen wehjam lihds.

Bet baņe, itkà ņawu maņako beedrenu domas apņtip-
rinadama, druhmi un dobji peebalņo:

Teeņa gan, teeņa gan!
Tizi man, tizi man!

ņgi tà ņtahw jaunà ņkaiņtà lihgawa — domàs no-
grimuņe, bet tomehr neņa neņpehdama domat, neņa neņa-
jehdama. Pehdigi wina pažel azis uņ augņču, paņtataņ

uf kumodes stahwofchâ spoguli, fur eeranga pate fêwi, gehrbtu baltâ lihgawas uswalkâ un jaku mirtu wainagu galwâ. Un usreis wina atkal atjehdjas un atzeras famu tagadejo stahwokli — to stahwokli, kura dehl wina tâ is-misufe. Ja, wina atkal fajehdjs wifu to leelo nelaimi, kas ar wina notifufe: wina ir falaulata, wina ir feewa! Af nelaimes stunda, af behdu deena!

Râ gruhts flogs gulstas fchâs nelaimes atfina par jaunu un ar jaunâm fahpem uf winas dwehfeli, un wina juhtas nelaimiga lihds isfamifchanai, lihds nahwei.

Ja, wina ir falaulata — un falaulata ar to, fo nefad naw gribejufe un mihlejufe, uf fo wina pateefibâ nefad nebija domajufe, fo wina newar pat ne azu galâ eeredset, un newar eeredset taijni talab, fa tas nu ir winas peelaulatš wihrs. Ja winai kahds wehl wakar buhtu teizis, fa wina pateefi kluhs fcha zilweka feewa, wina nebuhtu to wehl labi tizejufe, lai gan kahsas tika rikhotas, un wina pate uf laulaſchanos taiſijâs. Bet nefad wina nebija tizejufe, fa tâ pateefi notifs. Un nu tas bija notizis. Zif jawads liktenis!

Tâ wina, ſmagi nopuhſdamâs, fêwi domâ.

Râ gan tas wareja notiftees? Ja, to wina nemas newar pate fêw ſfaidri pateift. Tikai to wina ſin un ſaprot, fa weenigi zaur winas paſchas mainu wiſs tas tâ isnahzis. Ja, zaur winas paſchas mainu. Winas ahtrâs duſmas un leelâ untumainiba, winas ſpihtigâ, nepadewigâ daba, — tâs ween pee wiſa wainigas. Tomehr nefad wina nebija domajufe, fa leeta waretu beigtees tik ſauni. Bet nu tas ir notizis un nu par wehlu... Nu wina naw wairs ta, kas wina bija lihds fchim. Wina naw wairs ſwabada un newar wairs zeret uf to jaunefli, uf fo allafch bija zerejufe un kuru tâ mihlejufe un mihl wehl

tagad, — ja, mihl wairaf, nekâ jebfad eepreefſch un no kura nu uf wiſu muhſchu ſchkirta. Uf wiſu muhſchu — zif tas breeſmigi! . . . Zeli winai trih3, kahjas gurſt, un firðs mirſt, to eedomajotees. Wina neſpeh3 turetees kahjâs un noſlihſt krehſlâ.

Tagadejais ſtahwoflis leekas winai kâ launs breeſmigs ſapnis, ias tif gruhti moza un no kura tif ilgi newar uſmoſtees. Wina mehgina kneebt few ar-weenu rofu otrâ, lai, ja wiſs tas ir pateeſi tif ſapnis, reiſ jel uſmoſtoſ no ſcha breeſmigâ meega-mahla. Bet wolti! Wina newar wairaf uſmoſtees, jo ir jau pilnigi nomodâ: kneebeena ſahpes dilbâ wina tuhlin juht un ſpoguli redſ tif ſkaidri, tif pateeſi: redſ ſawus ſeltdſeltenoſ matus, ſawu daiſo, balto peeriti, ſawas ſilâs azis, ſawus zittahrt ſahrtoſ, tagad bahloſ waigus.

Ja, wina ir nomodâ, un ruhgtâ ihſteniba ſtahw winai preefſchâ wiſâ ſawâ breeſmigâ kailumâ: nu winai ar ſcho nemihlamo wihreeti buhſ jadſihwo kopâ, buhſ jabrau3 lihðſi projam wina mahjâs, buhſ jabuht winam tuwumâ deenam un naſtim, un tâ wiſu muhſchu! . . .

Uf, wina dotu deefin ko, zeefu deefin kâ, ja tas, ko wina tagad peedſihwo un juht, nebuhtu pateeſiba, — ja tas wiſs buhtu tifai launs ſapnis: tad tatſchu waretu reiſ no ta uſmoſtees, un winas tagadejais breeſmigais ſtahwoflis iſgaiſtu kâ migla. Bet ta ir dſihwa pateeſiba, roſam tauſtama ihſteniba. Sweſcha wihreeſcha greðſens mirðſ winai pirſtâ. Un tas wiſs zaur winas paſchas wainu . . . Nu wina atſihſt pate par dibinatu to, ko mahte winai jau agraf beeſchi pahrmetuſe, bet ko wina pate lihðſ ſchim labpraht nekad neeſkatija par pateeſibu: ka wina ir untumaina un teepiga. Nu wina ari neduſmojas wairſ par mahtes daſchreiſ iſſaziteem wahrdeem, ka wina par maſ

dabujuše riḥṣtes. Ḥagad wina ari pate tiḡ maḥtes ap-
galwojumam, ƙa wina pardaudš iṣlutinata, un pate wina
nu nošḥehlo ƙawu paḥrleezigo iṣlutinašḥanu: ja tà ne-
buhtu, tad wiša ƙḥi nelaimē nebuhtu notikuše, — tad wi-
naš muḥšḥš nebuhtu ƙamaitats.

Ḥa, nu wina wišu to atṣiḥst pilnâ meḥrâ, bet nu
par wehlu.

Un ḡif aḥtri wišš tas biḡa notizees!

Ḥihri peḥḡ romana, peḥḡ pašafas tas iṣḥlaušas wi-
nai pašḥai, un tomeḥr tas ir pateṣiba.

Bet ilgafi wina nedabun wairš domat un ƙḥehlo-
tees par to, ƙaš notizis, nedš ari tuwaš prahtot par to,
ƙaš un ƙâ nu buḥš uš preeṣḥu, jo pee durwim ḡšird
peeḥlauwejam weenu, otru un trešḥu reiš. Neḥa nedoma-
dama, wina peeeet pee durwim un atṣḥauḡ atṣleḡgaš bultu
atpaƙal. Durwiš tuhlin atweraš, un durwju preeṣḥâ
paraḥdaš wairat jaunee ƙaššineeṣi un ƙaššineezeš, leelakâ
dała ar papira lampinam roḥâš. Wiši tee luḥḡš un aizina
winau naḥst aḥrâ ḡitu pulkâ, jo nupat ƙaḥṣḥot eet atƙal
rotakâš un beš liḡawaš ƙḥoreiš negribot eet, jo tàš buḥ-
ḥot peḥdeḡâš rotakâš ƙḥai waƙarâ. Paṭlaban ari iṣnaḥt no
pulka ƙaḥḡš jau paḡṣiḥwoḡiš wiḥreetiš ar liḡḡeni nošḥuhtu
ḡiḥmi un paḡareem, apaḡiṣi apḡirpteem mateem un ƙneediš
winau roḥu, paḥlušu runadamaš:

— Emma, eešim meḥš ari pulkâ. Wiši briḡnaš,
ḥur tu tiḥ ilḡi paleez. Dašḥi ƙaḥt pat jau ƙḥo to ƙḥḥu-
stet, ƙa liḡawa ęot dušmiga, beḥḡiga, waj nelaimiga.
Ḥešim pulkâ wišeem liḡḡa, lai redš, ƙa neḥaš naw. Buhtu
eš sinaiš, ƙa tu eši te, eš jau tewi aḡraṣ buhtu iṣwebiš
aḥrâ un ar tewi deḡoḡiš, bet eš nešinaḡu ḥur tu eši paḡikuše.

Wina wišmiḥlak buhtu weḥl weena pate un miḥliḡi
ruḥḡigajam runatajam labpraht atḡreeštu muguru, wina

peedahwato elkoni ar ihgnumu atgruhjhot nost. Bet te ir tifdaudj zilweku, un wiſi tee ſkatas. Wina tadehl neko nefazidama, peeſeras wihreetim pee labàs rofaš elkona, fluſi ſolo tam lihđji uſ durwju puſi un iſeet ſehta, kur jaunee, rofu rofaš ſaſehruſchees un eepalâ aploka ſaſtahjuſchees, dſeed kađdu rotakaš dſeeſmu. Ari winu wihreš eewed rindâ, patš noſtahdamees winai lihđſâš.

Rotakaš ſeko weena otrai. Winu ari wairak reiſu iſwed widû, kur winai ari kaš jarunâ un jadara. Wina wiſu to ari iſpilda, un ja winai kur miſejaš, tad zitaš rotaneezeš winu pamahza un pahrlabo winaš kluhdaš. Bet wina pate wehl arweenu itkâ nemaš neredš un nejuht, kaš ap winu noteef. Râ nedſihwa, mehaniſki uſſtahdita lelle, wina eet un kuſtaš bej dſihwibaš, bej paſchaš gribaš.

Behz rotakam atkal atſkan muſika, un ſahtaš dejaš. Ari winu wed atkal widû, un wina dejo, tadehl ka neſin neka zita ſo eeſahkt.

Dejoſchanai beidſoteeš, aizina weeſuš uſ nahtſlaunagu.

— Jaunee wiſi pee weena galda! Katreš dejotajš ar ſawu dejotaju blaſuš, pa pahreem ween... Gauz un rihto Emmaš mahte un zitaš wezaſaš ſeeweeteš, kaš ir palihđſigaš pee galdu klaſhjanaš.

— Jaunikiš un jaunike atkal galda galâ!... Gauz kađda baſš, un Emma mana, ka taš patš wihreetiš, kuraam wina ſchodeen peelaulata un kuru ziti nu dehwê par winaš wihru, ſatwer winu pee rofaš un wed aiš galda tanî paſchâ weeta, kur wini ſehdeja jau pee pušdeenaš meelaſta un wafarinâš.

Nahtſlaunagš turpinaš ar leelu troſkni un tiſchalu gan muſikai ſpehlejot, gan apkluſtot, kur tad pa ſtarpam atſkan augſtu laimju iſſauzeeni un dſeedaſchana. Beidſot

daschas wezafas un weenfahrijchafas feeweetes fahf pehz wezas eerafchas uswilft pat daschas apdseedafchanas dseefmas, ar fo wispahreja jautriba fazelas wehl leelafa.

Nelaimigà lihgama no wifa ta, fas ap winu noteef, mas fo juht. Winai tà ween leefas, fa wina fatru brihdi faudès famanu. Paschai winai rodas brihnums par to, fà wefelam zilwekam war buht tif nelabi, fa pat ne drufzin ehjt naw eespehjams. Seb waj wina tee-fcham buhtu newefela? Warbuht gan. Sa winai wihrs nefehdetu zeefchi blafus weenâ pufè un difchais wedejs otrâ pufè, tad wina laikam nokristu no frefhla. Wina neehd nefa, tifai eedsex glahji tehjas ar farkano wihnu, un tas winu drufku atspirdjina.

Behz naftslaunaga atkal dejo, un tad wedejene pa-fludina, fa nu nahfot wainaga nonemfchana un mitfcho-fchana un tad buhfshot jaeet gulet.

Iftabas widû nolifa diwus frefhflus, weenu otram lihdsjâs. Weenâ eefehdinaja lihgamu, otrâ jauno wihru. Apfahrt fastahjâs kahsineeki, leelafâ dafa turedami aifbedsinatas fwezes rokâs. Wedejene nonehma Emmai mirtu wainagu lihdf ar garo halto plihwuri un uslika winai galwâ masu baltu zepuriti, bet nonemto wainagu uslika galwâ Emmas jaunafai mahfai, furu tad ari nofehdi-naja lihgawas weetâ, bet Emmu wedejene peeweda pee wihra, furam usspeeda galwâ kahdu zepuri un abeem lifa tad dejot, kamehr Emmas jaunafâ mahfa atkal dejoja ar to wihreeti, fas fchodeen basnijâ ejot bijis winas lihdfgahjejs. Biti kahsineeki un kahsineezes dseedaja kahdu fenu kahsu dseefmu, furâ bija teifts meitam, lai tàs behdajotees, jo nu weena meitina efot masaf, bet feewam atkal usfauza, lai preezajotees, tadehl fa weena feewina efot nu wairaf. Zahdu pat dseefmu dseedaja ari par puischeem

un wihreem. Pehz tam, kad dejotaji dasčas reifas bija pa istabu aplaiduschi apkahrt, musika nostahjās spehlet, un kahsineeki un kahsineezes kahka kaukt, lai dodot guldibu kufuka un guldibu brandwihna, dseedadami:

Man ari, man ari
Guldibu kufuka!
Kad mani guldīs,
Es ari doschu.

Dischais wedejs gahja nu apkahrt, dodams pehz fen-laiķu paraduma katram pa stiklenizai ņalda ņarkana dseh-reena — laiķam wihna, waj ņalda ņchnabhja, bet wedejene uš paklodes neņa apkahrt leelu, gabalos ņagreestu ņaldu pihragu ar ogam un luhdņa katru, nemt pa reezenam, ņamehr kahda otra ņeeweete, wedejenes palihdņe, neņa apkahrt plata leņnā bloda ņagreestus miħksta ņeera gabalus.

Kad tas bija padarits, tad jauno pahri weda guldit. Muņikanti, eedami wiņeem pa preekņchu un spehledami tautas dņeefmas meldiju

Wai manu deeniku, ko padariju,
Es ņawu wihrinu aiskaitinaju, —

dewās no istabas ahrā, uš klehts puņi. Wineem paņal gahja lihgawa diņchā wedeja pawadibā, tad jaunais wihrs ar wedejeni, tad panahkņneeki un panahkņneezes un wiņi ziti, daschi dseedadami spehletu dņeefmu.

Klehts preekņchā, pee ņleegņchua, bija nolikta bloda ar uhdēni, kur lihgawai pehz ņenas mahntizigas paraņčas waja dņeja maņgat ņew azis un tad blodu apgahst. Bet kad Emma uš tahdam wezlaiku ņintem neelaidās, tad kahda zita ņeeweete winaņ weetā apņpehra blodu ar kahju.

Dishwedejas pee roņas weņta, Emma lihds ar wihru un daschām ņeewam eegahja klehtī, bet ziti palika pa-

galmâ, dseedadami un jokodamees, waj ari weenfahrschi trofschnodami. Daschas wezafas seewas dseedaja ari divdomigas, waj pat nepeeflahjigas fahju un gulbibu dseefmas, tà fa jaunfundsjes un sfufes nogreesàs nost, waj atfal weenfahrschi nelikàs fchahdu dseedafchanu nemas dsir-dot un faprotot, it fà ta rotiftu fahdâ fweefchâ walodâ.

Emma, nejaufschi fahnis pafkatidamàs, eewehroja, fa wedejene atjedfa winaf gultu un abus fpilwenus nolifa weenu otram blafus, fà preefsch diweem guletajeem. Tad wedejene, nolifufe fwezi pee gultas uf galbinau, teiza apfahrt un ahrâ fthawofcheem:

— Tâ, eefim nu projam un pee meera, lai jauniki ari eet gulet. Stad mehš rihtu winaus modinafim, tad buhs jazelas.

Tad, nofkuhpfstijufe Emmu, nowehleja abeem labu nakti un gribeja jau eet ahrâ, bet flehts preefschâ un uf fleepfni fthawofchee fauza:

— Tâ, ne! Tâ ne! Jaunifim ari jadod mutes!...

— Lai eet!... Wedejene atteiza jautri un, peegreesufes jaunajam wihram, to duhschigi nobutschoja.

Emmas mahte, pehdejâ if flehts ifeedama, durwis fnotam wehl teiza:

— Snotia, nu mana fihlrite tawâ rokâ. Turi un glabâ winau labi. Un tu, mihlit, efi mihliga un paklaufiga. Uf flehga paleef tepat durwis. Ja gribat, eenemeet to eefschpusê un tad warat durwis no eefchas peeflehgt. Ur labu nakti!

To teifufe, wina peewehra durwis, un tà fauftais jaunifis un jaunike palifa flehti weeni.

* * *

Gobsemju faimneefam wairaf behrnu nebija, fà diwas meitas. Wezafâ no tam bija Emma. Rura no

abam paliks par mahju mantineezi, to wezafi eepreefch neiffchihra un galigi neso nenolehma, gribedami nogaidit, kahds furai meitai gadisees prezineeks. Kad nu Emma bija tumu sadraudsejuses ar kaimiau faimneeka dehlu Adamu, flufumâ weens otru turedami jau par fatu nahfofcho, un kad fchi draudsiba ari abeju wezateem nebija wairs nekahds noslehpums, tad wezee Gobsenji nodomaja mahjas norakstīt jaunakai meitai, kura wehl bija fkuks gados un patlaban ghja skolâ, jo Adamam, pehz wezafâ brahla nahwes, bija tehwa mahjas mantojamas, un tā tad feewa ar mahjam nebija wairs wajadsiga, bet gan feewa ar naudu, jo wina wezafi nebija nezif pahrtikuschi faimneeki.

Gobsenji, buhdami pašchi kreetni turigi, gan nebija ar Adamu ihsti meerâ neween tamdehl, ka wina mahjas nebija nekahdas labâs, bet ari tamdehl, ka pašcha Adama lihdsichinejâ dsihwe drihsak winaus atbaidija nekâ peewilka. Zeeta ta, ka winfch wehl buhdams pusaugu sehns un atrafdamees gimnasijâ widus klasê, kahdu wafaru bija aifbrauzis tahlu zeemâ — pee mahtes radeem Rojas juhrmalâ, kur redsejis fugus un laiwâs buhwejam un brauzam un kur uf juhrneeku dsihwi bija dabujis tahdu patifchanu, ka mahjâs wairs ilgi nebija noturams, un wezateem zits nefas neatlika, ka nemt puiku no lihdsichinejâs skolâs ahra un laist juhrneeku skolâ. Wafaram winfch tad brauza uf fugeem, bet seemam mahzijâs juhrskolâ. Mahjâs pa fcho laiku wina dabuja redset reti un tikai uf nedauds deenam. Bet kad winfch pehz dascheem mahzibas gadeem atkal reis pahrradâs dsimtenê, tad winfch nebija wairs, kâ agrak, skolneeku gehrbâ, bet fkaistâ uswalkâ ar selta apmetinajumeem ap zepures eelofu, schafetes apfakli un peedurknu atlofeem: winfch bija nolizis tahsbrau-

zeja stuhrmana effami un peenehmis weetu uf kahda twai-
fona. Pats winfch no agrafà senka bija iswehrtees par
brafchu glihtu jaunekli, un Emmai winfch patifa nu tà,
fà neweens zits. Tomehr ilgam par juhrneeku nebija pa-
lizis — fewifchki gan uf mahtes wehlefchanos — mehgi-
nadams tift dsihwè zitadi uf preefchu; bet pehz wezafà
brahla nahwes, fas gadu atpafaf bija nomiris ar plaufchu
farfoni, Adams bija atgreesees uf dsihwi dsimtenè, pa-
lifdams brahla weetâ tehnam par palihgu mahjâs.

Par fchahdu fwaidifchanos dsihwes zelâ winfch pee
Emmas wezakeem, fas bija nopeetnas un stingras dabas
zilwefi ar wifai konferwatitweem dsihwes uffkateem, ne-
stahweja nekahdâ ihstâ eeredfè. Ja ari galu galâ wini
peelaidâs Emmas nodomam, eet pee Adama, tad wini to
tomehr darija koti nelabwehligi un tifai pehz tam, kad
wifki atrunafchanas mehginajumi bija israhbijufchees pee
Emmas par weltigeem. Tad wini, negribedami fawai
luteklei darit pahrestibu, bija ar ruhgtumu firdi atlah-
wufchi tai palift pee fawas apnemfchanâs, lai gan dauds
mihlafi buhtu fawu meitu redsejufchi apprezzamees ar
fahdu zitu, wispahz zeenitu wihru un newis ar tahdu
zilweku, fas tif leelas leetas bija uffahzis, par kuru wif
pagafstis tifdauds bija runajis, no kura wifki bija gaidi-
jufchi isnahkam fo fewifchku: mahzitaju, dakteri waj ad-
wokatu, bet kurfch nu palifa tepat fawa tehwa naba-
dsigâs mahjâs par weenfahrfchu semes ruhki!

Mahkofchâ rudeni, kad tehws Adamam norakftis
mahjas, jauneefchi bija nodomajufchi prezetees. Tas bija
jau zeefchi norunats winau pafchu starpâ un ari laiminos
dsirdeja jau eepreefch daudfinam, fa nahkamâ rudeni
Gobsemjos gaidamas leelas un lepnas kahfas.

Bet tad notifa fas negaidits.

Das bija taiſni mehneſi atpaſaĶ, kaĶ Emma no ſa-
 mas ſirdsdraudſenes Lihmeku Bertas dabuja ſinat, ka
 Adams kaĶdās ſawu radineeku weefibās kaimiņu nowadā,
 ſur ari Bertas draudſene Ķirdehſtu Antonija bijuſe kĶaht,
 uſwedees koti nekreetni: laiſam eereibumā buhdams —
 minetās weefibās wiſpahri ſtipri eemeſts, — wiņſĶ wi-
 ſeem dſirdot, neglihtā kaĶrtā ſtaĶſtijis par ſawu ſaĶaru ar
 Emmu, ſtarp zitu leelijeēs, ziĶ leelā meĶrā wiņa tam
 eſot padewiga un ka wiņſĶ to warot, tā ſaĶot, tiĶt ſew
 ap pirkſtu. Blahtijeēs ari ar to, ka wiņa to zitadi ne-
 ſauzot, ka par ſawu ſelta gabaliņu, zukuſa wiĶriņu un
 wehl zitoš tanis miĶliņaſĶanas waĶrdos, kaĶdos ta pa-
 ſeeſi bija wiņu ſaukuſe gan weĶſtulēs, gan ari perſonigi
 ar wiņu diwatā teefoteēs. Ķapat ſtaĶſtijis, ka wiņſĶ zi-
 tadi wiņu ari neſauzot, ka par ſawu maſo ſeewiņu. Ķa tad
 wiņu miĶleſtibās noſlehpumu bija gandriĶ waj wiſoš
 ſiĶfumoš atĶlaĶjis ziteem un darijis to tiĶ rupjā, ne-
 gehligā kaĶrtā — par wiņu jobodameēs.

Ari wiņas labako dahwanu wiņſĶ bija lizis no-
 waĶrtā, ka to Berta bija ſinajuſe ſtaĶſtit. ĶĶi dahwana
 bija no Emmas mateem darinata pulkſtena ſaite. Wiņas
 matus Adams allaſĶ bija apbriĶnojis, deĶwedams toš
 gan par ſelta ſaules ſtareem, gan mirdoſoſĶeem ſiĶda pa-
 wedeeneem, kuroš wiſi wiņa praĶti pagalam eſot ſapinu-
 ſĶees, tā ka waĶam tiĶt nekāĶ wairš newarot. Wiņa lee-
 laĶa laime aiſween bija, kaĶ wiņſĶ diwatā kopā eſot wareja
 atpiĶt waĶam wiņas ſkaiftoš, diſĶanoš, pahri par joſtas
 weetu un gurneem pluhſtoſĶoš matus un wiņu kuplās, ſel-
 tainās pahſmas piĶt un ſĶĶirſtit ſew ſtarp pirkſteem.
 Daudš reiſ wiņſĶ, piĶdams, paijadams un ſĶuhpſtidams
 wiņas matus, bija ſĶehlojeēs, ka newarot Ķemt toš ſew
 liĶdš un beeſĶafi par teem preezateēs. Ķad wiņa, galwu

fufadama un pihdama, bija fatrahjuſe prahwu ſchkipſnu garu, ſkaiſtu matu un liuſe no teem nodarinat mahkſligi pihthu pulkſtena kehdi ar pilſehtâ pagatawoteem ſelta apfalumeem un eekabinajumeem. Tur nu Adams wareja apbrihnot un ſalihdſinat, kaſ ſkaiſtaks — winas matu ſpihdums, waj ſelta ſpoſchums. Un winſch bija beſ gala preezigs un laimigs par ſcho dahwanu, kad wina tam uſdſimumdeenu bija to paſneeguſe. Winſch nejaudaja, kâ tai pateiktees. Schi dahwana bija tatschu gluſchi zitada, nekâ wiſas zitas: ta nenahza no tahlas ſemes, waj ſweſcha zilweka — ta bija taiſni daſa no winas paſchas, no winas auguma. Kâ behrns winſch bija preezajees, ka nu winaam buhſchot allasch flahht kautkas taiſni no winas paſchas.

Un ſcho dahwanu winſch minetâs weefibâs bija lizis nowahrtâ: kehdes noſpuruſchos galus, wakam tikufchos matus, ſwilinajis pee ſwezes, un wiſi flahteſoſchee tad ſmehjuſchees, ka tur nu ſwilinot Gobjemju Emmu, jo radem un paſihſtameem nebija nekahds noſlehpums, ka Adama pulkſtena ſaite ir wina lihgawas dahwana, darinata no winas paſchas mateem. Tâ blehnojotees, aiſdegufès pate ſaite, pahris weetâs pahrdeguſe puſchu un pawiſam ſabojajuſès.

Wiſu to pate ſawâm azim redſejuſe Bertas draudſene Antonija. Tâ tad wiſs droſchi un ſkaidri ſinams. Labi wehl, ka Berta wiſu tuhlin paſtahſtijuje: zitadi Emma, nekâ neſinadama, buhtu wehl tahlaki ar Adamu tâpat mihli un ſirjnigi ſatikuſe, kâ lihdi ſchim, un tâ buhtu laiſam wehl wairaf eegahſufès.

Bet tas bija labi, ka wina wiſu to ſinaja: tuhlin wina bija norakſtijuje tam daſchas rindinas, kur ihſos, aſos wahrdoſ atſazijâs no fatras tahlakas ſatikſmes ar wina

un ufaizinaja to, winas azis wairs nerahditees, — fadehl, to winŝch finafŝot patš.

Un lai ŝawàm duŝmam peedotu wairaf ŝwara, tad wahrdoš atŝazijàs no katras tahlakas ŝatiffmes ar winu. wina teeŝcham apnehmàs ŝahdu laifu — maŝakais daŝŝas deenas — ar winu neŝatifftees, jo pateŝibâ Adamu atŝtaht wina nedomaja ari wiŝleelafâš duŝmâš. Wina tifai gribeja to labi ŝabeedet, freetni ŝabehdinat un pahrmahzit, bet beidsot winam peedot, ŝad winŝch buhš dabujis labi n inu iŝluhgtees un noŝolijees labotees.

No tàš deenas ŝahkot, wina negahja wairs flehti gulet, kà to lihdi ŝchim pa waŝaru mehđja darit, kur tad Adamam bija weegla leeta, waŝareem ar winu ŝatifftees, bet pahrgahja uŝ guku atkal iŝtabâ — ŝawâ ŝambari, lai gan pehž karŝtàm deenam un twihkainâš naktis gaiŝš flehti bija wehŝafš un patihkamafš nefa iŝtabâ. Jau pirmâ waŝarâ Adams eeradâš pee winas ŝambara loga — tà tad, ŝaprotamš, pee flehtš durwim bija jau iŝklaudŝina- jees, winu mekledamš. Behni, tiŝfo dŝirdami winŝch pee- grabinaja pee loga ruhtš, kà winŝch to ikreis mehđja darit, ŝad gribeja ar winu iŝtabâ ŝatifftees un parunatees. Bet ŝchoreiŝ wina ilgi nelifâš nefa dŝirdot, un ŝad winŝch ŝahka peebungat ŝtipraki, tad wina peezehlufšš un pee loga pee- gahjuŝe, bet to neatwehrdama, uŝŝauza tam duŝmigi un tif ŝtiprâ balŝi, lai leekot winu meerâ un ejot projam, ka bija jadomâ, nu tuhlin uŝmodiŝees wezaŝi, ŝaš guleja bla- fuš iŝtabâ. Steigichuš winŝch tad ari bija aiŝdewees pro- jam, un wina aiŝ logŝareem gluhnedama redŝeja, ka winŝch pateeŝi gahja un aiŝgahja projam un atpaŝal neatgreesâš. Atkal ŝahđš nelectiŝ! Behž labas teeŝas winam, ŝawu wainu apŝinotees, buhtu tatŝchu peenahzees, nahkt wehl

otru un trejchu reif atpafal un tif ilgam luhgt un labinat, lihds wina beidsot attwer logu un ar wiau paruna.

Bet winfch nenahza.

Molikufes atpafal gultâ, wina ar pufftofchu firde gu-
leja un flaufijâs, waj winfch pa laizinam tomehr nenahks
atpafal. Ngi wina flaufijâs, gan uf weeneem, gan uf
otreem fahneem guledama, bet nefa nefagaidija. Wina
peezehlâs gultâ pat fehduf un flaufijâs un fkatijâs uf
loga pufi, bet nefas nebija neds dsirdams, neds redfams.

Wehl wairaf winai faradâs duſmas uf Adamu. Pa-
ffat, kahds negehlis! Zabi finadams, zif loti patf wai-
nigs, winfch tomehr wehl tif eedomigs un tahdâ mehrâ
ftuhrgalwigs. Waj ta naw beffauniba?

To nakti nefa nefagaidijufe, wina bija tomehr dro-
fcha, fa nahkofchâ wakarâ winfch buhs atfal flaht. Un
teefcham winfch eeradâs. Preeks par to winai bija leels,
bet winas lepnumf jutâs wehl waren aiffahrts no wina
ifturefchanâs pagahjuſchâ nakti. Wina tamdehl apnehmâs
to winam fchowakar atmafkat, — lai winfch jel dabun reif
famuwainu fajuft!

Un atfal wina to tâpat bargi un ne par fo nebeh-
dadama dſina projam, un atfal winfch aifgahja un — at-
pafal nenahza. Tas bija nedfirdeti, nepeedodami!

Nahkofchâ wakarâ winfch netaf wairf neatnahza un
aifnahkofchâ tâpat. Tas bija pardaudf! Nè, taf newareja
tà palift, tà winam newareja to palaiſt! Tahda ftuhr-
galwiba, tahda weenaldfibas ifrahdiſchana! Tagad wina
gribetu tam teefcham freetni atreebtees, kad tif kur un fâ
waretu. Ja buhtu tif kahds ifrihtojums, tad wina gani
tam parahditu: wina ifliktos pret kuru katru zitu tif
laipna un laba, zif ween eefpehjamf, bet wiau nefchkiſtos
netaf manot, — lai tad winfch redf, fa winai wis wina

nawajaga, ka winai ir zits. Tad winšch atkal nahktu winu luhgtees — ilgi un firšnigi, un tad buhtu wišs atkal labi. Šehhl, ka tagad nekur tuwumâ nebija gaidams nekahds isrihkojums.

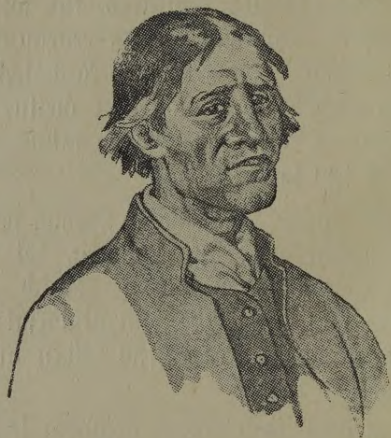
Tomehr isnahza zits gadijums, kur wina tam labi wareja atmašfat. Nahkošchâ deenâ eebrauza Gobssemjos pašhstams pretšchu šchihds, kurešch, kâ daschdeen uš lau-
keem parasts, peedahwajâs mahtei ar meitu, ka šinot ba-
gatu prezineeku — kahdu ahrnowada šaimneeku, kas pat-
laban meklejot šew šaimneezi.

Žitâ reisâ Emma šchihdam uš šchahdu peedahwajumu buhtu weenfahrschi atgreesuše muguru, bet tagad winai eeschahwâs kas šewišchšs prahtâ. — Šušch — wina do-
maja — te es labi waru Adamam atmašfat: waru winu labi šabeedet un padarit atkal šew mišku un pašlausigu. Luhš, gadijums kâ lihts!

Un ar mahtes šiau Emma šchihdam šazija, ja wina ušfinatais prezineekš esot labs un kreetns zilweks, lai at-
brauzot šaredsetees. Warbuht pat jau nahkamâ šweht-
deenâ. Wini mahjâs wiši buhšchot.

Nahkamâ šwehtdeenâ tešcham atbrauza Gobssemjos bagatais pašrnowada šaimneekš lihds ar kahdu otru wiš-
reeti. Šchis prezineekš Emmai gan nemaš nebija pa prah-
tam un ne tuwumâ newareja lihdsinatees winas eemihle-
tajam Adamam. Tas bija jau labi gados un pehz ap-
gehrba, runas un wišas isnešchanâs ihšts wezlaitu zil-
weks. Šihmis winam bija wišzauri gludeni noškuhts —
glušchi tāpat kâ Emmas tehnam un ziteem wezakeem wiš-
reescheem, bet mati pagari un apaki apzirpti, lai gan
pašchu pagastâ wiši jaunakee wišreeschi jau šen nešaja tīfai
ihši greestus matus. Wiša wina gaita bija lempiga.

Tā Emmai šchis bagatais pahrnowada wezpuišis ne-
maš nepatika, bet tomehr tas tika ušnemts kà nopeetns
prezineeks, un zitu klatbuhtnē, femiščki šamei redsot,
Emma isturejās pret winau loti laipni un firšnigi, lifda-

mās wišai pee ta šaištita; kalponem kluši un preezigi stah-
stija, ka winai atbrauzis bagats, bagats prezineeks, kam
šaimneezes tuhlin wajagot un kas winu loti gribot. Ari
kurlmehmajam kuprainitim Ernestinam, kas bija Gob-
semjeem radneeks un pastahwigi tur dšihwoja, ehšdams pa
dakai ubaga maiši, pa dakai ispildidams treschā puiščha
weetu, wina ar šihmem rahdija, ka winai radees bagats
prezineeks, labi šaprašdama, ka tad Adams dabus jo aht-
raki par wišu to šinat, jo mehmais, kas allasch bija kal-
pojis par šianesi un mihleštibas wehštneši starp Emmu
un Adamu, bija winu abu uštizibas wihrs un beeschi šati-
kās ar Adamu.

Ka nahkoščhā nakti Adams nu atnahks, par to wina
neščhaubijās. Tomehr wina iſgulejās nomodā un iſgai-

dijäs lihds gaismai, iskahpa ari reisam no gultas, aigahja pee loga un, us behgeli usmetufès, fkatijäs nafts tumfâ ilgi jo ilgi, atwehra ari logu un flauhijäs ahrâ, bet nefa nefagaidija. Ari nahfojchâ un aihnahfojchâ nakti isgaidijäs welti.

Redsamš, Adams weentahrjchi netizeja, ka fchahds prezineeks nemams nopeetni un ka ar tahdu waretu kas isnahft, — tà Emma fewi wehroja. Wina tad apnehmäs Adamam peerahdit, ka te ir gan darišana ar nopeetnu prezineeku. Kad bagatais pahrnwadneeks atbrauza otrreis un luhdsa winas rofu, wina apfolijäs. Tehws, mahte winu us tam neds fpeeda, neds ari zentäs atrunat, dodami winai fchoreis pilnigu brijwibu; bet wina pate teiza, ka esot ar meeru un darija wifu no pašchas brijwa prahta.

Nahfamâ fwehtdeenâ winus pirmo reis ussauza.

Tas bija leels notikums wifâ nowadâ, pat wifâ draudfê. Runaja, fpreeda, prahtoja un brijnijäs par Emmas fakara ijufchânu ar Adamu. Wifî peederigi un pašihstami bija paradufchi winus usfkatit jau par gatawu pahri; tadehf wifus pahrsteidja winas isefšana pee bagatâ wezpuiſcha. Galu galâ leelafâ daſa palika pee tam domam, ka brijnumš tas gan esot, bet ne tif glufchi nedfirdets, jo daſchdeen gadotees, ka jauna fkaista fkuſe apprezas ar dhwojuſchu wihreeti.

Nakti pehz pirmâ usſaufuma Emma zereja un tizeja, ka nu tatschu reis nahks winas nekreetnais stuhrgalwigaš Adams, un tad wina to labi isbahrs, wifu tam pahrmetis, bet beidsot tomehr peedos, un wifš buhs atkal labi. Prezineefam, finams, tuhlin atteiks — jo nopeetni wina us to nefad nebija domajuſe — ſaufchânu aptures, un leeta nofahrtofees kâ wajadfigš. Maſš tragitiš gan

buhš, un kašdu laifu wina gulēs kaufchu walodās, bet kas par to! Waj tas weenreij dširdets, ka notifuščas deribas atzek, un pahzi wehl pehz ušfaukššanas iškširas? Winai — bagatai šaimneeka meitai — daudš naw jabihštas par kaufchu walodam. Galwenais winai tas, kad tikai dabun atpakaš šawu Adamu.

Bet gaiditā nakti Adams neatnahza un nahšoškā tāpat!

Nu wina šaprata, ka leeta naw wairs pa jokam. Bet ko darit? Rakstīt winam mehstuli? Šuhtit šinu lai nahš? Nē, to wina tatšchu newareja, — to nepeelaida winas lepnums, winas apwainotā šewišķiba. Darit tomehr bija kas jadara, tā palikt nedrihkšteja. Bet ko darit, ko eesahkt?

Winai truhka padoma. Wiši winas aprehšini bija iškufuškī; tee bija šaresčgijuščešs kà neweiklas tinejas rokās dšiju pawedeeni, kuras atresčgit pate wairs neprot un nespehji.

Kà šlihzejs pee šalma, wina nolehma kertees pee pehdeja lihdselka: wina gahja atkal flehti gulet, labi šinadama, ka winšch no kuprihkša to nedabūs zinat un tad jau beš rakstiššanas un škaidroššanas šapratis, ka wina naw wairs dušmiga un to gaida.

Bet walti. Šagahja nedela, ušfaukššanu išbarija otrreij, bet wina nesagaidija nēka. Šauras naktis wina pawadija nomodā, nemeerā un iškamišibā, — raudadama un škauštedama, bet deenam štaigaja behdiga, bahla un mehma kà ehna.

Kadehl winšch wairs nenahza? Waj winšch teesčam bija wina mihlejis tikai pa jokam un weeglā kaišlibā?

Winai truhka atbildes.

Bet laiks gahja, kahsu deena tuvojās, un wišs jau tapa uš kahsam gatavots. Tomehr wina netizeja, nespehja pat eedomatees, ka wina Adamu teescham waretu šaudet un kluht ta šweščā nepatihkamā, nemihletā wihreeščā ņeewa, ar kuru tīfai pa jōkeem šaderinajušēs un tā tikuše ušfaukta. Labpraht wina atteiktu šchim wihreetim jau tagad, ja tīfai šinatu, ka Adams tahlaki wairs neteepņees un buhs tuhli pret wīnu atkal labš. Bet neša tuwaš nesinadama, wina newar to darit, jo tad wina weegli war tīt wišu ažiš par apšmeeklu, un warbuht Adams patš nemas wehl winai atreebtees, nelikdamees par wīnu wairs neša šinot. Nē, pirms jateek ar Adamu škaidribā, — tad tīfai war atlaišt tagadejo prezineeku.

Bet kā to išdarit?

Pa tam laiks gahja, kahsu deena nahza arween tuwaš, bet padoms neradās, un no Adama ne wehšts.

„At tu mans širdsmihlais, dahrgais, kahds tu wari buht negants un atreebigš!“ Emma daščreis klušumā išfauzās. „Waj welns mahjo šchinī no ahreenes tīf patihkamā zilweščā, ka winšč war ištuteetes tīf nesčehligi pret mani, šawu Emmu, šawu maso ņeewīnu, kā winšč mani tīf beešči mehdsja šaukt?“

Beidsot wina apnehmās špert pirmo šoli uš šaw-štarpeju šaprašchanoš, — wina nolehma rakštit tam wehštuli, wišu kreetni tam pahrmest un tad aiginat uš šatīščchanoš. Wina norakštija garu, pilnu ruhgtu pahrmētumu, bet ari mihku, širšnigu wehštuli. Tomehr šuhtit to projam — nē, to wina newareja. Tahdas winšč nebija zee-nigš. Wina šadebšinaja to un norakštija otru — masaf garu un masaf mihku; bet ari to wina išnizinaja: nē, pehž wiša ta, kā winšč to bija iškengajis, wina newareja tam pirmā rakštit, — wina nespehja to darit, šaut ari

Nu truhka wiſi pawedeeni.

Rà nemanâ wina peezehlàs, fà nemanâ winau apgehrba un aismeda baſnizâ.

Želâ uſ baſnizu winai radàs tomehr atfal wehl fahda mahau zeriba: warbuht Adams taſſchu galigi naw nodo-
majis winau atſtaht, — warbuht winſch taiſni pee baſ-
nizas durwim, waj pat pee paſcha altara peenahſt flaht,
nem winau pee rofas un wed ſew lihdsja projam, un pree-
ziga un laimiga wina tad ees tam lihdsj, lai waj uſ fu-
reeni. Tas buhtu tad tahds pat romantifſks gadijums,
par fahdu wina reiſ laſijufe fahdâ romanâ.

Gedomajotees, žif jauki buhtu, atfal pa wezam tift
kopâ ar Adamu, wina pat apnehmàs pate no ſawas pu-
ſes ko darit: ja tas nenahſks ari winai flaht, nenems winau
pee rofas un newedis projam, bet ja winſch baſnizas pa-
galmâ kaut fur taka malâ ſtahwedams, tifaſi paſkatiſees
uſ winau ar to paſchu miſlo ſſatu, fà agrafi, tà fa par
wina miſleſtibu nebuhtu ko ſchaubitees, waj ari luhko-
ſees uſ winau fà pahrmeſdams, waj luhgdamees, — tad
wina mahžitajam pee altara praſitâ j a weetâ atbildes ar
ſſaidru un droſchu n è. Nudeen, to wina iſdaris, lai tad
ari noteek, fas notifdams! Nè, ne par ko wina nelauſees
ſalaulatees, ja tif redſes, fa Adams winau wehl grib! Traka
leeta gan ta buhs, nedſirdets trazis, par furu pat awiſes
buhſ laſams, bet lai!

Somehr Adamu wina nedſ fur ſaſtapa, nedſ ari
eeraudſija notahlem, lai gan wehriği raudſijàs wiſur, pat
pee altara wehl paſkatijàs uſ weenu un oturu puſi. Šſ-
nahza mahžitajs un riſkojàs uſ laulaſchanu. Nu winai
dſiſa pehdeja zeribas dſirſtelite. Bet ko darit? Gazit
nè un ſazelt nedſirdetu trazi, paſchai par Adamu neſa ne-
ſinot — nè, to wina newareja, nedrihſteja darit. Warbuht

winſch wehlaſ pats pirmais wiau tad iſſobo, wina tà pa-
leef wiſeem par jofu un apfmeeklu. Nè, lai fà buhdams,
nu atpakał wairs newar, un to wina Adamam neliks manit,
fa wina ir tif loti nelaimiga; ja jau winſch war buht
tif weenaldfigs, tad gudrakais un weenigais, fo wina war
darit, ir — neiſrahditees behdigai, lai winſch domatu, fa
ari wina negrib nefa par wiau ſinat un fa wina teeſcham
ir meerâ ar ſawu iſredſeto.

Tà winas lepnums palihdſeja winai pahrwaret ſahpes
un eefſchfigo nelaimi, un uſ mahzitaja paraſto jautajumu,
waj wina pateefi mihlot ſawu bruhtganu un gribot ar to
kopâ pazeetigi panefſt preefus un behdas, wina atbildeja
ar zeeſchu un ſkaidru ja, un — laulibas bija notikuſchas.

Uſ brihdi wina ari jutâs nu meerigaka, jo wiſa
breeſmigâ zihna, fas pehdejâs nedelas — ihpaſchi peh-
dejâs deenas — bija winas ſirdi un domâs gan fluſi, bet
beſ apſtahjas ploſijufes, wiſas baigâs zeribas un ſahpju
pilnâs ſchaubas bija beiguſchâs, un wina par wiſu un ar
wiſu reis tatſchu bija nu ſkaidribâ. Wiſmas nu wina ſinaja,
fur wina ir. Kad wina tà bija ſawâ idealâ wihtluſes un
wina, fà ari paſchas mainas dehl eefſtiguſe nelaimè, fo
tur wareja darit?

Waj wina weenigâ ſeerweete paſaulè, fas apprezejuſe
nepatihſamu, nemihlamu wihru? Râ wiſas iſtikufchas,
iſtikſ ari wina. Schahdas nelaimes dehl galu wina pa-
teeſi nees daritees!

Tà wiſu aukſtâ prahtâ pahrdomadama, wina gahja
ſawam peelaulatagam wihram pee rokas ar lepnu gaitu
un meerigu ſeju no baſnizas ahrâ. Wina pat mehgi-
naja laimigi ſmaidit un ſawam wihram kautko ſazit
jautru un patihſamu. Nemeens no winas ſejas un tu-

reſčanàs newareja laifam wairs wehrot, ka wina pateefibâ tif wiſai nelaimiga.

Bet pee baſnizas wahrteem wina nejauſchi eeraudſija Adamu. Uſ reiſ winai pahrfrehja pa wiſu meeſu kâ karſtas elektriſkas dſirkſteles, furàm tuhlin atkal ſetoja auſſti ſhermuſi, it kâ winai ledainus uhdens ſtarus laiſtu pahr plifu meeſu un tad atkal kluwa karſts, un kahjas lozeklu weetàs ſahka ſodsitees un wiſi lozekli trihzet. Bet wina ſawaldijàs un, uſatſchus lepni uſ augſchu ſawilldama, peenehma pehz eeſpehjas meerigi augſtprahtigu ſkату, jo wina domaja, ka Adams raudſiſees uſ winu ſaunâ atreebibas preefâ un ſobgaligi ſmaidis; bet tuwafi garam ejot un zeeſchafi eemetot ſkату tam ſejâ, wina redſeja to gluſchi nopeetnu. Winu azis faſtapàs: winſch paſkatijàs uſ winu ar behdigu un pahrmetuma pilnu ſkату. No apſmeekla, waj ſobgalibas wina ſejâ nebija ne minas. Un ko wina wehl eevehroja: winas dahwinatâ pulkſtena kehde, tàpat kâ agraf, glihta un weſela karajàs winam pee kruhtim. Waj Bertas ſtahſtijums par kehdes ſwili-naſchanu un ſabojafchanu nebuhtu nemaſ taiſniba? Retizami gan tas iſklaufijàs, ka Adams buhtu warejis rihfotees tif praſti. Wina ari to nebuhtu tizejuſe, ja to nebuhtu ſtahſtijufe winas paſchas ſirdsdraudſene Berta, furas draudſene Antonija ſawufahrt teikuſes to wiſu redſejuſe pate ſawàm azim.

Lapehz lihds no baſnizas bija pahrbraukufchi un pusdeenas meelaſtu noturejuſchi, pehz kam winai atlika dauds maſ brihwa laika, Emma paaizinjaja Bertu un iſgahja abas aif mahjam gar plawiau paſtaigatees, fur tai zeeſchi un nopeetni nopraſija, waj tas pateefi taiſniba, ka Adams ſwilinajis, waj pat ſadedſinajis no winas

mateem pihto pulkstera faiti, jo gluschi tahdu pat wina wehl schodeen tam redsejuse pee kruhtim.

Berta us tam sahka skali smeetees, tad kluwa no-
peetna, tad atkal smejjäs un heidsot luhdsja peedoſchanu,
lai Emma nenemot launâ, ka ſchi to kreetni peemahni-
juſe. Deeta ta, ka Adams winai pehdejos ſakumos aifde-
wis duſmas, uſrunadams winau uſ deju, bet tad atſtahjis
ſehdot, panemdamš winas eenaidneezi, Remefenu Elſu.
Par to wina apnehmufes Adamam atreebtees un ſalaift
winau ar Emmu eenaidâ, tahdâ noluhkâ ari iſdomajuſe
un ſchai paſtaſtijjuſe täs blehnaš par Adama beſkaunigo
iſtureſchanoš, jo Antonija winai neka neeſot ſtaſtijjuſe,
tamdehl ka kautkaš tamlihdſigs minetäs weefibäs nemaš
neeſot notizis. Wiſu ſcho laiku winai weenmehſ bijis bail
ween, ka Emma nedabun winas blehdibu ſinat; wina ari
neka nebuhtu drihkſtejuſe Emmaj ſazit taiſnibu; bet
tagad, kur wiſa leeta nehmuſe tiſ labu galu: kur Emma
dabujuſe tiſ bagatu wihru, kuraſam Adams newar ne tu-
wumâ lihdsinatees: — tagad nu wina beſ behdam warot
tai ſazit wiſu taiſnibu, jo par duſmoſchanoš no Emmas
puſes winai nu neeſot wairš ko bihtees, tadehl ka tatſchu
taiſni zaur winas atreebibu un wiltibu ta ſawu laimi
ſaſneeguſe un tiſuſe pee bagata wihra. Bet winai pa-
ſchai nu eſot zeriba, kluht Adamam par ſeeuwu, jo ko zitu
winſch tagad, pehž Emmas apprezſchanas, lai gan nemtu?
Paſchu nowadâ wina pehž Emmas iſeeſchanas tautäs eſot
nu pirmâ kandidate.

Emma neſpehja ar Bertu wairaf neka runat, kâ tiſ
teiza:

— Berta, ja Deewš war, lai winſch tew peedod. Eš
tew to peedot newareſchu nekad. Eš tewi wairš negribu
redſet...

To teikuše, wina paškatijās uš Bertu ar taħdu štatu,
ka ņhi ņabijās. Tad, atgreesuše Bertai muguru, ņoloja
Ķuši weena pate atpaķaļ mahjās, taħda — neš dņihwa,
neš miruše.

Otra nodala.

Zits flehdsejs.

Kadehl jaunais wihrs pirmo nakti negul flehti pee lihgamas, bet behg no flehts projam un kaujas ar funeem, kurus tam rihda wina pašča feemas tehws wirfū. — Kadehl kurlmehmais kuprainitis natts widū ftrej ar atflehgu uš otrām mahjam un kadehl ņchis pats kuprainitis, kas wišu deenu nemas nebija dejojis, nakti dejo uš weenu ņchju un beš musikas.

Jaunais pahris, palizis flehti weens, nesinaja ko eesahht, — tiš neomuligi jaunlaulatee jutās weens otram pretim. Lihdi ņchim tee pateesibā tikpat kà nekad nebija diwatā ween wehl atraduņchees kopā: allasch waj nu tehws, waj mahte, waj ari jaunatā mahņa bija Emmai biuņchi tuwumā, kad winas bildinatajys te atbrauza un weesojās. Pat teeņčas ņarunas winu pašchu starpā nebija lihdi ņchim notikuņchas tikpat wehl kà nekahdas; katru reis ņarunu eesahņa, waj dewa tai wirņeenu ņahds no ziteem klah-efoņcheem, pee kam tiklab Emma, kà ari winas iņredņetais ņarunā tika aplinkus un it kà nomakis nehma dalibu. Un te nu uš reis wini atradās weeni diwi ņawā starpā.

Emma ņahweja pee kumodes, ņpogula preekņchā, bet azis uš augņchu nepazeldama un ņpoguli neluhkodamās, tika ar pirkņteem knibinadamās ar kumodes pahrklahja barņstitem. Wiņas winas domas bija pee notikuma ar Bertu: kà ņchi tahdu negehligu wiltibu warejuņe atkautees un tā padarijuņe diwas ņirdis nelaimigas uš wišu muhņchu! Tas wihtreetis, kas tur ņahweja pahris ņoku no winas atņtatu, ņajužis un neweiņks, bija winai pilnigi

weenaldfigs — wina pret to nejuta nedf mihlestibu, nedf ari dufmas.

Patlaban fchis fweſchais wihreetis, furu wina tifai nedaudf reis bija redſejufe, nedroſchi eefahſejàs, it fà gribedams trauzet ſmago flufumu, ja ne wairaf, tad jel tà, jo wahrdu, fo teift jaunai, dailai ſtukei, fura wina preeſchâ ſtahweja un iſſkatijàs tif nelaimiga un it fà nedſihwa, winam neradàs un neradàs, lai gan winſch, azim redſot, gribeja fo teift: Emma, pahra reis azis winam nejauſchi uſmeſdama, redſeja, fa winam pakuftejàs luhpas it fà uſ runaſchanu un liſàs, winſch norija ſeekalaſ, it fà taiſidamees fo ſwarigu ſazit. Bet nefas neiſnahza. Pahra reis winſch ari ſtipri noſchrauza degunu, katreiſ ilgi ſlauzidamees leelâ, jau deefgan netihrà lafatâ, furu iſwilka ſew no ſwahrku kabatas un pehz leetoſchanas atkal turpat ruhpiigi noglabaja.

No ſcha wiſai neweiflâ ſtahwoſka winu ſinamâ mehrâ — wiſmaf uſ brihdi — iſglaſha paſcha puſſmeſketais nodſiufchais zigaris, fo flehti eenahkot bija nolizis uſ ta paſcha luktura malu, furâ dega gara balta ſweze, weenigâ gaiſmas deweja deefgan paplaſchajâ telpâ. It fà glaſbinu mekledams, winſch ſchigli peegahja pee galbina, furſch atradàs blaſus gultai un uſ fura bija nolifts lukturis, ſakehra ſawu pirmajâ uſbudinajumâ nolifto un aiſmirſto zigari un gribeja noleektees pee ſwezes to aiſdedſinat, bet eeraudſijis lukturim lihdsàs ſehrfozinu bundſchu, panehma to, eewilka weenu ſkalinu un ar to aiſkuhpinaja ſew zigari. Tâ tatſchu iſnahza kaſhda nodarboſchanàs!

Emma, wehl arweenu pee kumodes ſtahwedama un eefahnis uſ wina puſi pagreeſdamàs, weenaldſigi noſkatijàs wina neweiflâs fuſtibàs. Ubi wini it fà ſajuta weens otra nepatihkamo ſtahwoſli un paſcheem gluſchi neapſino-

tees radàs weenam otra fchehl. Kad projam aiffweestais fehrkozinfch neapdfifa, bet uf grihdfegeas plehnedams wehl brihdi fpihdeja, Emma glufchi labfirdigâ balfi eeminejàs:

— Kad nefahf kas grufdet. Ofch pehz grufduma.

— Ja, kad nefahf grufdet... Beebilda ari winfch, paeedams pahra folus uf preekfchu un apmihdams plehnofcho fehrkozinu.

Bet ar to winu faruna fahfàs un beidsàs, un tablaf winam ar labako grihu nefas wairaf nenahza prahtâ fo teift, un wina ari nerunaja nefa.

Alehti waldija atkal pilnigs flufums, tikai fchad un tad bija tiffko fadfiridama degofchàs fwezes eefprafkfche-fchanàs un daschreif atfkaneja no iftabas fmuitu fkanas, waj hafes duhzeeni, fur kahdi nofawejuſchees faifligi dejotaji wehl newareja beigt fchàs deenas dejas preefus.

Weidsot — atkal pehz ilgafas flufefchanas, — winam eefchahwàs labs padoms prahtâ, fà tift no fcha neweiflà un preekfch abeem nepatihfamâ fthawofka ahrâ: it fà atweegloti ufelpodams, winfch eefahfedamees teiza:

— Buhf jaeet paraudfit, fo firgi dara. Par wezo gan naw fo behdat, bet kumelfch — tam tif trihf gadi — weenmehr loti nemeerigs: noraujas, eet pee ziteem un tad fofchàs un fpahrdas. Sai gan fchodeen kreetni ifbraukts, tomehr galwot par winu newar, fewifchki wehl tapehz, fa rijâ ir ari daschi zitu kahfineeſu firgi. Zapa-luhfo pafcham, tad waru buht drofchf.

To teizis, winfch weegleem, mudigeem foſeem, pa dakai eedams uf pirfftu galeem, dewàs no flehts ahrâ, durwis lehni aif fewis peeweherdams un buhdams preezigs, fa winam tahds brangs padoms eefchahwees prahtâ, fà tift no nepatihfamâ azumirkliga fthawofka ahrâ. Ofstopot brihwâ gaiſâ un efot weenam, gan jau rafees pa-

doms, ko un kà runat ar jauno feerwu un kà darit, —
fad tif tagad teef no tahdas nepanesamas neweiflibas
ahrâ!

Schigleem fokem wiafch flufi pa gatuwi dewàs uf
rijas pufi.

* * *

Aurlmehmais fuprainitis, fuxam Emmas prezescha-
nàs ar pahrnwadneeku nebuht nepatika, tadehf ka zaur
tam isjuka wifî nodomi ar wina draugu Adamu, bija wifu
kafsu deenu faihguſchâ
prahtâ un kafju fwi-
neſchanâ tifpat kà ne-
maf nenehna dalibu:
nedf dejoja, nedf gahja
ziteem lihdsi ehdeena
lafkâ pee galda, bet waj
nu darbojàs tifai pa
laidaru ar lopu apfop-
ſchanu, waj ari ſtaigaja
un turejàs kautfur no
ziteem ſawrup. Adams,
kas pret winu aifween
bija ifturejees tif lab-
wehligi, apeedamees ar
winu tâpat kà ar ziteem
zilwefeem, nefad nekâ
winu nenizinadams, kà
to daschi mehdſa darit,
— ſchis labais, patihka-
mais zilweks nu nedabun Emmu, bet gan kahds nefin no
fureenes eeradees ſweſchineeks!...

Zif reis fuprainitis nebija ſtaigajis ar Emmas weh-

ſtulem pee Adama un ar ſcha wehſtulem atkal atpakal pee Emmas, tà buhdams par wiſiu mihleſtibas ſlepenu lihdsfinataju. Schahda uſtizibas dahwaſchana no Emmas un Adama puſes pildija wiſiu ar ſewiſchku lepnu atſiau. Par wiſiu ſagaidamo laimi wiſch klufumâ bija preezajees lihdsi. Un nu wiſz wehjâ. No loloteem nodomeem naw iſnahzis neſas. Tadehl wiſch ari kaſhineeku pulkâ nejauzâs nemaſ, ne ari lihdsjeja kaſhineeku ſirguſ peewahkt un apfopt, kaſ pehz tâs weetas, kaſdu wiſch Gobsenjoſ eenehma, wiſam ihſti buhtu peenahzees.

Kad jaunais pahriſ bija noguldits un ari pahrejee kaſhineeki gandrihſ wiſi jau noguluſchi, ſuprainitiſ weenſ patſ atradâs pagalmâ. Wiſch bija noſehdees malzeenâ, eepretim flehtij, uſ ſchagaru kopinaſ, ſur neweena nepamanitiſ un netrauzetſ, nodewâs ſawâm behdigajâm domam.

Nejauſchi wiſch eewehroja ſew preeſchâ paſpihdam gaiſchumu: taſ atſpihdeja no flehtſ, jo durwiſ bija atwehrtas un pa tàm iſnahza kaſdſ zilweſſ. Taſ bija Emmas wihrſ; ſuprainitiſ wiſiu durwiſ, preti ſwezes gaiſmai, labi paſina. Atſpihdofchais wahjais gaiſchumſ pehz pahriſ azumirkleem paſuda, jo tiklihds iſnahzejſ bija ſleegſnim pahri, wiſch durwiſ atkal peewehra un, kâ ſuprainitiſu liſâs, apgreeſa atſlehgu weenreiſ apfahrt, atſtahdamſ to tomehr durwiſ, pehz kam aiſgahja pa gatwi uſ rijâs puſi.

Suprainitiſ brihdi noluhkojâs aiſgahjejam weenaldfigi pakal, lihds taſ tumſâ paſuda. Tad atſpeediſ galwi rofâ, gribeja jau atkal nogrimt domâs, kad tam gluſchi negaidot kaſ pawiſam ſawads eefchahwâs prahtâ: azumirkli wiſch uſlehza ſtahwuſ, wehrigi paluhkojâs wiſapfahrt un tad kâ kaſiſ weegli ar pahriſ lehzeeneem bija

Klaht pee flehtsdurwim. Atflehgu winſch atrada durwis. Nemas nemehginadams, waj durwis ir jau peeflehgtas waj nè, winſch atflehgu ſchigli apgreeſa weenreis uf labo puſi un ſinadams, fa tad durwis pateefi buhs aiſflehgtas, fluſu un weegli iſwilka atflehgu, eebahja to ſew kabatâ un tad atkal wiſapfahrt wehrigi paluhkojees, lihda gar malkas grehdu un ſchagaru ſtirpu uf drumas wahrte puſi, ſteidiſigi, gandrihſ puſriſſchus ſkreedams, iſgahja pa teem un tad tumſâ paſuda.

Jaunais wihrs, ſirguſ apluhkojis un pahrlleezinajees, fa wiſ ir pareiſâ fahrtibâ, nahza pehz pahradefmit minuten lehneem ſoſeem no rijas atpaſal, domadams ſewi, fâ wiſlabaf nu waretu eefahkt kahdu peederigu ſarunu ar ſamw jauno ſkaiſto ſeewu. Winſch nodomaja ſahkt ſtahſtit tai kaut fo par ſirgeem: fâ tos atradis, fâ apkopis un tâ tahlaf, un kad jau walodas buhs eefahkufſchâs, tad ari wiſ weikſees tahlaf.

Nonahzis pee flehts un atflehgu durwis neatradis, winſch gribeja tâs atwehrt, druſku pawilfdams klabatu, bet durwis wakam newehrâs. Pamehginaja wehl otu un treſchu reis, bet wolti, — durwis nekuftejâs, azim redſot tâs no eefſchpuſes peeflehgtas... Winſch ſewi domaja.

Brihtinu paſtahwejis meerâ un padomajis, fo darit, winſch lehni jo lehni peeklauweja pee durwim, pa preeſſchu tika ar weenu pirktu. Tad uſmanigi klaufijâs, bet flehti itin nefas nebija dſirdams. Atkal brihdi pagaidijis, winſch peeklauweja par jaunu, ſchoreis jau ſtipraf. Bet ari tagad flehti wiſ fâ bijis palika fluſu. Wehl daſchâs reifaſ peeklaudſinajis un nekahdas atbildes nefagaidijis, winſch peeleezees un peelizis muti pee zaurdures atflehgas, apſpeeftâ, tſchufſtoſchâ balſi ſauza:

— Emma, eelaid! Emma, dsirdi — eelaid!...

Klaufijās atkal, bet atbilde ari šchoreif nenahza, nedi ari zitadi flehti bija kas dsirdams. — Atkal winšč pehž brihšča, muti peelizis pee zaurdures, pašlušu teiza:

— Emma, nu neneekojees, efi prahtiga, — laid eefčhâ!... Bet ari šchoreif nenahza nekahda atbilde. Nu winšč palifa brihdi meerâ, it kâ pahrdomadams šawu stahwofli. Te winšč eezerejās, ka winam šwahrfu eefčhejâ kabatâ ir kahda no pašča mahju atflehgam. Schigli winšč isnehma to un mehginaja flehgt durwis wakam. Atflehga ari labi eegahja zaurumâ, bet tas ari bija wišs: pagreest to dauds newareja nedi uš weenu, nedi uš otru puši. Brihtiau šchurpu turpu flehgafajis, winšč nehma to atkal ah râ, baididamees, ka neshamaitâ atflehgu. Nu winšč peeflaudšinjaja par jaunuu, tagad jau kreetni dik-taki — ar duhri. Patlaban winšč gribeja leektees atkal ar auši pee atflehgas zauruma, lai klaufitos, waj nu nahšs laist eefčhâ, jeb waj zitadi naw kas flehti šadsirdams, kad peepešchi isdsirda šew aif muguras šokus — kahds nahza no pagalma otras puses šchurp. Šaunais wihrs palifa uš reis klušu. Nahzejs palifa stahwot un eefauzās:

— Kas tur daušas?

Šaunais wihrs neatbildeja neka un ari zitadi isturejās pawišam klušu, domadams, ka nahzejs neko tahlafi nemeklēs un atkal aisees. Bet, nekahdas atbildes nešagaidijis, tas atkal usprašija — un šchoreif stingrâ un stiprâ balši:

— Kas tur ir? Ko tu tur meklē?... Un šahka jau nahšt tuwat.

Šaunais wihrs, baididamees, ka ziti nedabun finat, ka lihgawa nelaišč wiau pee šewis gulet un ka wiau tad issobos, šargajās waizataiam ko atbildet. Lai nedabutu

finat, kas viņš ir. Bet nahzejs nahza tuvak. Rebse-
dams, ka tas meerâ nepaleef un katrâ finâ grib dabut
finat, kas te daušijees, jaunais wihrs eefkatija par prah-
tigako nelaištees nahzejam klah̄t un nedotees tam paših-
stams. Wiņš tadehl rikšēem atškehja no flehts durwim
šahnis nost, peefkehja pee dahrsja, pahrlehza pahr ne-
augsto šehtu un tã atradãs dahrsã.

Bet nepasihstamais šahka škreet un ari dewãš uš to
pašchu puši — wiņam pakal, pee tam šaukdams diktã
balši:

— Rebehdš! Stahwi, lai šinu, kas tu efi! Ša nē,
eš šchaušchu!

Dširdedams, ka runã par šchaušchanu, no kam jau-
najam wihram bija aišween koti bail, wiņš pagalam
šatruhšãš, bet pašihtees tomehr newareja dotees, jo tad
iželtos pahrã leeli šmeekli un šobošchanãš, no kam
wiņš taišni wišmairãš haidijãš. Tadehl, šaleezees pa-
gubu, lai, ja šchautu, lode nekertu galwu, wihrs laidãš
behgt tahlaš pa dahrsju, škreedams gan pa šihku šaknu do-
hem, gan štarp ehrišchu kruhmeem un pa ahbelu pašarem.
Bet nu ari pagalmã bija dširdams wehl kahds wihtreētis
runajam un šuni šahka dikti reet. Šabu gabalu dahrsã
noškehjis un klaufidamees, wiņš dširdeja, ka pagalmã
otrs wihtreētis pirmejam prašija, kas tur ešot par knadu,
uš kam pirmejais šahstija, ka gar flehtšdurwim, šurã gul
jauniķi, kahds nepasihstams wihtreētis kaut ko darbojees,
uš waizajumu neka neatbildējis un kad gahjis tam klah̄t,
tad eebehdšis dahrsã.

— Šaikam ganu puika! Šahds deedelneeks! Šah-
dam dodams pa kramu, tad wiņš aiššprahgs tã šapals
projam! Šas ir leels rebete un zaurzaurim beškauna...
Šunaja dušmodamees otrs wihtreētis.

— Nè, ganu puifa naw... Atteiza pirmejais: nu-
pat redseju, ka winfch peludê gul aijnmidfis. — Kad tif
naw jaglis, waj zits kahds kauns zilweks! Deefin waj negrib
ehkam peelaiſt uguni! Waj tas weenreis dſirdets, ka jau-
niſeem gulot flehtî pirmo nakti kopâ, flehtis nodeg, un abi
ſadeg lihds: weena waj otra ſkaugi un reebei gribedami
atreebtees par to, ka winu nodomi iſjukufchi, peelaiſch
flehtij uguni. Der tahdâs naktis uſmanitees!

— Salaiſch funi walâ un jarihda wirſû... Noteiza
otrs.

Jaunais wihrs, dahrſa otrâ malâ klaufidamees,
dſirdeja, ka pehz brihſcha abi wihreeſchi, no kureem weens
pehz balſs lifâs buht wina paſcha ſeewas tehws, uſſauza
weens par otu funeem:

— Zui, Bogi! Buz, Dabſi! Buz!

Zuhlin ari bija dſirdams, ka abi funi dipata, dipata
dewâs pa ſehtu uſ dahrſa puſi.

Jaunais wihrs, neko wairaf nedomadams, ſchigli iſ-
rahwa no ſchoga riſi, ar ko aiſſtahwetees pret funeem, pahr-
kahpa pats pahr riſu ſchogu, pee kam dſirdeja, ka ſwahrkî,
kaſ laikam bija kautkur aiſſkehrufchees, ſtipri eeplihſa. At-
raſdamees otrpus ſchoga waſarajas laufâ, winfch wiſâ
ſpehſâ laidâs behgt, lai pehz eeſpehja aiſſfluhtu jo tahlaf
no mahjas un lai neiſnahktu kauſchanâs ar funeem. Bet
ari funi bija drihſ atraduſchi zeku pahr, waj zaur ſchogu,
jo jaunais wihrs toſ patlaban manija ſew aiſ muguras,
tâ ka gribot negribot bija jaapſtahjas un jadſihdinas. Bet
tiſlihds winfch teem parahdija riſi un graſijâs fiſt, tee jo
ſirdigafi ſahka reet un jo niſnaki kriſt klaht. Patlaban ari
pagalmâ, waj pee mahjam dſirdeja iſſchaujam un wehl pa-
rihdam funus. Baididamees, ka nenahk no mahjam laudis
paſaf un neſahk winu fert, jaunais wihrs dewâs pa labibas

lauku steidfigi tahlaf, pee tam pastahwigi wizinadams aif fewis riki un djenadamees funus nost, kuxi tam hef mitefchanàs bruka wirfû un daschas reifas bija jau gluschi pee papehscheem.

„Latvu fajoditu niknu funu!“ Domaja jaunais wihrs, steigfchus dodamees tahlaf, pusrikschus fcreedams un klupdams pa grahweem. — „Waj wefelu pus wersti, pagani, fcreefit reedami lihdsja!“

Ifluwis no pusaugufcho meeschu un ausu druwes ahrâ, winfch istika uf plawas, bet ari tur wehl fanifnotee funi neatlaidàs, un beidsot, kad uf brihdi bija aprimufchi un pafkrehjufchi jau gabalu uf mahju pufi, tà ka lifàs nu jau buhs gana, tee drihji greesàs atkal atpafak un ar jaunu fparu un niknumu bruka fawam eenaidneekam wirfû, tà ka tam atkal wajadseja dsihdinatees un aifstahwetees un pee tam fcreet wehl tahlaf, jo winam wehl aifween bija bail, ka no mahjam nenahf laudis un neatrod winu.

Sunu neatlaidiga fcreeschana pafak un winu niknà reeschana fahka winam beidsot apnift, un gluschi negaidot winu pahrnehma neiffakamas dufmas pret teem. Wina

dusmas bija tik leelas, ka winšč uš brihdi aismirša pat šawu nepatihkamo stahwofli un tik domaja, kà scheem nešwehreem atdarit. Pagalam šadusmots, winšč šehra šew biščhu, kà ari šwahrfu kruhščhu kabatâ pehz revolwera, lai tos uš weetas nogalinatu, waj teem wišmas azis isšprijdinatu. Bet revolwera nebija neds biščhu, neds šwahrfu kabatâ. Nu winšč ari atzerejās, ka patš bija revolweri flehti isnehmis šew no kabatas un nolizis uš fumodi. Mklās, beššpehzigās dusmās nesinadams, kà šaweem wajatajeem atreebtees, winšč šagrahba akmeni, kurešč patlaban atšitās pee kahjas, un jobus šafodis šweeda ar to šuneem. Weenu šuni šweedeens laikam bija šehris, jo tas atlehza daščus šokus atpafal un ditti eefauzās, bet tad atfal abi par jaunu un, wehl jo širdigaki reedami, metās tam wiršū, turejās atfal pee papehšcheem, pahra reis pat šagrahba un — kà likās — eepleshja biščhu leelu.

Kad ari pa plawu bija labu gabalu dewees uš mešča puši, beidsot šuni atstahja winu un aišškrehja uš mahjam, bet pee tam reisu no reišas apstahdamees, pašfreedami gabalinu atpafal un wehl daščas reišas eereedamees.

Nogaidijis lihds šuni pahreet mahjās un manidams, ka laudis ari pafal nedšenās, jaunais wihrs šahka pahrdomat šawu stahwofli un gudrot, šo nu darit. Uš mahjam eet nebija šo domat, — tur šuni šchonakt ir walam un škraida apfahrt, tee winu jau pa gabalam pamanitu. Bet uš lauka, waj plawâ palikt ari newar: šo teiks laudis, kad redšes, ka jauniks nemas naw bijis mahjās un pahrnahš otrâ rihtâ deesin no kureenes, bet jaunike šawu pirmo šee-was nakti gulejufe weena pate? Tad jau apšmeekls tahds, ka ziteem buhtu ir šo awišes eelikt!

No wišam pušem šawu stahwofli pahrdomajis, winšč atrada, ka wišlabaki buhtu, ja šunau nepamanits waretu

nofluht lihdj rijai, fur atradàs lihdj ar dascheem ziteem ari wina firgi un rati: tur winſch tad ratos waretu labi pahrgulet lihdj rihtam, un gan jau tad rafees padoms, fà paagri no rihta pahrfkuht nepamanitam mahjà un waj nu wehl eetapt flehti pee ſeewas, waj wiſpahri fautfà eejauftees neufkrihtoſchâ weidâ atfal zitu fahjineeku pulfâ, no fureem nelaimigâ fahrtâ zaur paſcha mainu ſchonakt tà pagalam atſchfihrees. Un tas tà gadijees wehl paſcha fahfâs!

Lai no nepatihkamâ ſtahwoſka jo drihfafi fluhthu ahrâ un wiſu tà iſdaritu, fà domajis, winſch leelu lihkumu meſdams un atfal pa labibas laufeem briſdams, dewàs uf rijas puſi, bet pee tam pehz eeſpehjas jo fluſi un weegli ſodams, lai newehrſtu uf ſewi ſuru uſmanibu. Laitu pa laikam winſch apſtahjâs, un elpu aiſturedams, uſmanigi flauſijâs. Bija jauka waſaras nafts, un wiſapfahrt wal-dija fluſums. Tikai plawâ, blafus druwai, dſirdeja greeſi greeſcham, un ahbolina laufâ, pa furu winſch patlaban brida, dſirdeja paipalu mahtiti fluſi piufſchkam un wahkam kopâ iſflihduſchos zahluſ. Bitadi nefur nefas nebija dſirdams. Sigahjis no ahbolina lauka un eedams pa papuwes malu, winſch iſbeedeja ari fahdu zihruli, fas eetſchirſtedamees uſſchahwàs gaiſâ, bet tad atfal tuhlin fautfur turpat tutumâ, fà kriſchus nofriſdams, nolaidàs ſemê.

Beidſot winſch laimigi nonahza pee rijas, bet pawifam no otras puſes. Tandehl ari ſuni wiau nebija wairs pamanijuſchi. Gefluwis rijâ, winſch fluſi uſgrahbſtija ſamus ratus, eelikàs tajos, mihkſto ſehdekli noweetodams pagalwî un ar nowilktajeem ſwahrfceem apſedſees, ſaritinajâs uf guku un palifa tad fluſu. Sawos paſcha ratos winſch jutàs droſchaks, pa dalai it fà buhtu ſawàs mahjâs, un uſelpoja weeglat. Preezigs, fa beidſot tatſchu fluwis wa-

ſam no ſuneem un neweena nepamanits eetiziſ rijâ un buhdams ſtipri peeguris, winſch drihſi aiſmiga.

* * *

Ruprainitiſ ar flehtſdurwju atſlehgu kabatâ iſſkreh-
jiſ pa druwas wahrteem, dewâs wairaf ſkreeſchus nekâ
eeſchus pahrtreeſcham pa papumi un waſarajas lauku eſcham
un grahwmalem taiſni uſ kaimiau mahjam pee Adama.
Neweena nepamanits un netrauzets, winſch drihſi nonahza
pagalmâ, kur wiaw ſagaidija paſiſtamais ſehtas ſunſ, ap
wiau lunzinadamees un laipnodamees, it kâ preezadamees,
kâ naſtkluſumâ un weentulibâ ſaſtapiſ ſew ſahdu paſiſ-
ſtamu.

ſinadams, kâ Adams waſaru tiſpat deenaswiduſ.
kâ ari naſtiſ gul flehti, ſuprainitiſ dewâs no wahrteem
uſ flehti, kur ari pa durwju ſpraugu redſeja wehl ſpihdam
uguni. Bahra reiſ winſch pee durwim nedikti peegrabi-
naja. Drihſ ari durwis, no eeſchâſ atkabinataſ, puſwiru
atwehrâs un tanis parahdijâſ jaunſ pagara auguma wi-
hreetiſ, beſ zepures un kreflâ iſwilzees. Atwehrtâ grahwata
roſâ un degoſchâ lampa flehtſwidû uſ galbina leezinaja, kâ
jaunaiſ wihtreetiſ bija patlaban pahrttrauſtkſ laſiſchana.

Laſ bija Adams. Pahrtſteigtſ winſch uſſkatiſja
ſuprainiti, kuru jau kopſch ilgaka laika nebija wairſ para-
diſ waſareem wehlu, waj ari pa deenaswiduſ laiku redſet
atnaſkam ſinamâ uſdewumâ — ar wehſtuliſti, waj tiſai
ſahdu ihſu ſihmiti no Emmaſ.

It kâ uſminedams Adama brihniſchanoſ un wehle-
damees jo drihſi wiau par ſaweem nobomeem weſt ſkaidribâ,
ſuprainitiſ, eeſchapiſ pahrt ſkleeſgni flehti un peewehriſ
durwis, tuhlin kēhra ſew kabatâ un ahtri, bet tomehr ſwa-
rigi noſlehpumaini iſwilka no tureenes ſtipri paprahwu at-
ſlehgu un preeziſgſ un wiſai uſtrauſtkſ rahdija to Adamam,

kautko eefautdamees nefkaidrâ un nefaprotamâ balſi. Uzis pee tam winam ſpihdeja preezigâ uſtraufumâ, wiſa ſeja bija peeſarkuſe, un kruhtis bija ſtipri aiſelſuſchâs. No wiſa bija redſams, ka winſch waren ſteidſees.

Adams luhkojâs te uſ atſlehgu, te ſuprainitim aziſ, bet neſa nefaprata, ko ſchis winam wehſtija, lai gan zitadi winſch katru reiſ loti labi wareja ar to ſapraſtees, ſarunajotees ar pirkſtu rahdiſchanu, waj zitadi ar kahdâm ſihmem. Bet furlmehmais, pats buhdams leelâ mehrâ uſtrauktſ, maſ eevehroja Adama nefapraſchanu, tikai reiſu no reiſas preezigs wizinaja atſlehgu pa gaiſu, rahdidams to Adamam un pats preezigi kautkâ eeblaudamees, pahra reiſ iſlehkdams uſ augſchu un ſahkdams pat ir kâ dejot. Tad ſawihſtija duhres, wizinadams tâs lihdi ar atſlehgu pa gaiſu, brihſham atkal peeſpehra ar kahju pee grihdas un wiſpahri rahdidams tahdas ſihmes, it kâ gribetu wehſtit, ka nu ir peenahziſ Adamam laiſ, bet fur un uſ ko, to Adams nefaprata. Apluhkojis atſlehgu tuwak, winſch to paſina par Gohſemju flehts atſlehgu, bet ko furlmehmais ar to gribeja, nebija eeſpehjamſ uſminet. Tomehr ſchis nelahwa winam ilgi minet un brihnitees, paſehris no krehſla ſchaſeti, winſch to wilka Adamam mugurâ, tâ ka tam bija gribot negribot jalaujas to darit; paſneedſis no galda zepuri, furlmehmais ſatwehra Adamu pee roſas un rahdija ar ſihmem, ka winam janahſ lihdiſa.

Nu Adams kluwa jo leelâ mehrâ ſiakahrigſ, pat ſtipri uſtrauzâs. Ar ſihmem winſch nehmas iſpraſchnat ſupriti, kamdehl winſch ihſti te atnahziſ un kaſ un fur notiziſ, ka jaet lihdiſa un kamdehl ta atſlehga. Drihſi winſch iſprata, ka dariſchana ir ar Emmu, un firdeſ winam ſahſa wareni puſſtet. Kaſ tur wareja buht notiziſ? Ahtri winſch iſdomajâs wiſadi, bet neſa neſpehja eedomatees, ar ko

buhthu isskaidrojama wina lihdsja eeschanas wajadsjiba. Melai me tatfchu nekahda newareja buht notifuse, jo tad jau kurlmehmais nebuhtu tik preezigs. Seb waj winfch preezajas aif semas atreebibas juhtam, ka tur, kur pret Adamu isturejuschees nelabi, nu lehzees kas launs... Winfch par jaunu usstahja kupritim, bet tas tapat wehl arweenu skaudigâ preekâ wihstija duhres pa gaisu, kijnadams Adamam atflehgu un skubinadams to nahkt lihdsja. Adams ar sihemem prafija, waj Emma flima kluwufe. Ruprainitis purinaja galwu, ka ta naw, bet tuhlin atkal noleezis galwu uf weenu pufi un uslikdams to uf sawu issstepto elkoni, ka ari peemeegdams azis un schnahkdams rahdija, ka wina patlaban gufot. Nu Adams atkal neka wairs nefaprata, un schahda nesinafchanâ wina siakahriba kluwa wehl leelaka. Nesinadams zita padoma, kahdâ kahrtâ tikt skaidribâ un mofu pilnai nesinafchanai darit galu, winfch nodsehja lampu, aisslehdsja flehti un gahja kupritim lihdsja, kurfch eedams Adamam pa preefchu wairak reis preezigi issehja uf augfchu un berseja rofas.

Nahkot pret Gobsenjeem, kurlmehmais sahka wehrigi wisapfahrt lufkotees, it ka gribedams pahrlleezinatees, waj winus kautkur kas nepamana. Rahdija ari, palikdams stahwot un pirkstu peelikdams few pee aufs, lai Adams klausitos. Bet Adams neka nedsirdeja, tamdehl abi turpinaja eeschanu un tuwojâs jau wahrteem. Ubi funi wineem isskrehja preti, bet atrafdami pasihstamus, nemas nefahka reet. Gobsenjôs wiji bija, ka wareja wehrot, nogulufchi, jo nekur wairs nespihdeja ugunis. Bija jau ari stipri pahri pusnaktij, un lai gan debefs, kas pa deenu bija skaidra, tagad bija apmahkufes, tomehr austruma pufe wareja jau manit gaismu austam.

Wats uf pirkstu galeem pa pagalmu eedams, kuprai-

mitis Adamam ar sihmem rahdija, lai ari isturas klušu. Pee rofās fatwehris, wiņšch Adamu peeweda pee kļehts, klušu eebahja wiņu laiku rofā tureto atšlehu flehgtuwē, tikpat klušu atšlehdja durwis un, drušku tās pawehris, eebihdija pa tām Adamu, eepreekšch atšlehu no flehgtuwes iswilt-dams, eedodams to Adamam un parahdidams, lai durwis no eekčas peeflehdj, tad ašwehra durwis un pats klušu un preezigi ņmeedamees, uš weenas kahjas lehdams un galwu reisu no reišes nebehdigi purinadams, it kà pats brihni-damees par laimigi isdewuščos pahrgalwibu, nogahja kuhš preekščâ un nosteepàs tur pee ņalmu kaudses.

* * *

No pirmâ gala pehz ņaniščanàs ar Emmu Adams bija jutees wiņai nelaimigs. ņau kopšč ilga laika pašahwigi ar Emmu tuwu jo tuwu ņatikdamees, wiņšch tã bija peeradis pee winas un wiņu ņawu nahkotnes dšihwi domàs un fantasijã tã istehlojis ņew kopã ar winu, ka winam pašcham ņchirščanàs no tãs lišàs weenfahršči neešpehjama. ņai gan winas peepešči ņawadã, neišprotamã istureščanàs stipri bija ašfahruše wina pašchzeenibas un lepnuma juhtas un lai gan wiņšch pee Emmas wairs negahja, tomehr wiņšch 'neščaubijãs, ka drihši wiņš noskaidrošees, wini ņanahšs atkal kopã, ņalabs un wiņš paliks pa wezam.

ņri tad wiņšch mehl neuštrauzàs, kad dširdeja, ka Gobjemjos weesojees kahds bagats prezineeks, kurušch ušnemts wiņai laipni. ņa tahdam prezineekam nebuhš pee Emmas nekahdu panahkumu, par to wiņšch neščaubijãs, jo wiņšch bija pahrlėezinats, ka pehz wiņa ta, zif wini tuwu weens otram ņahwejušči un zif ilgi winu tuwais ņafars jau turpinajees, Emma pee zita neees. Wiņšch ņinaja, ka winai, kã bagata tehwa meitai, ari agrak, jau

no fkuſes gadeem ſahſot, bijuſchi wairaf bildinataji un daſchadi ſakari, kas paſtahwejuſchi gan ilgaku, gan ihſaku laiku, ſewiſchſi pa wina ilgo prombuhſchanu, bet tomehr tee wiſi katrreis bija iſſjuſuſchi un galu galâ wina atgreeſuſes atkal pee wina. Ka wina ſirdis pateefibâ peeder weena otrai wiſpilmigafâ mehrâ, par to tatſchu newareja buht ari tagad ne maſako ſchaubu. Zeeta tikai ta, ka wina — redſams — iſdarijuſe kahdu pahſteigtu aplamibu, negribeja atſihtees ſawâ pahſteigumâ, waj ari kautrejâs ſpert pirmo ſoli uſ iſlihdſinaſchanos. Bet ari winſch ſawufahrt negribeja — wiſmaf tuhliſt — to pirmais darit, winſch tatſchu neapſinajâs nekahdâ ſinâ wainigs pee winaſ neiſprotami dſedrâs, pat rupjâs iſtureſchanâs. Bet lai nu galu galâ pirmo ſoli uſ ſapraſchanos un iſlihdſinaſchanos ſpers weens, waj otrs, winſch ne brihſcha neſchaubijâs, ka beidsot, kad buhs labi iſſpihtejuſchees un ſawſtarpigi iſſirzinajuſchees, wina atkal iſlihdſinaſees.

Tikai kad Emmu uſſauza ar pahrnawada prezineeku, Aldamu pahrnehma nopeetnas ſchaubas. Ka Emma wina wairs negribetu un uſ ahtru roku buhtu warejuſe eemihlet kahdu jau wezigu un pee tam gluſchi neiſglihtotu ſaimneeku tikai tadehl, ka winſch kreetni pahrtizis, Adams ari tagad netizeja, jo winſch paſina Emmas dabu un ſinaja, ka winaſ azis pahrtiziba un bagatiba nekad neſpehlê nekahdu lomu pee zilweku wehrteſchanas un wehl pee ta zilweka, kuru iſredſas ſawam muhſham. Bet ka leeta tomehr nonahkuſe lihds uſſaufſchanai, ta katrâ ſinâ nebija wairs laba ſihme. Waj nu tas notizis uſ wezaku un radu peerunaſchanu, kuzi jau ſen labpraht buhtu redſejuſchi wina ar Emmu iſſchſiramees, jeb waj tur kahdi ziti neiſprotami eemeſli, kuru dehl tas wiſs tâ notizis, to winſch neſpehja noteift, bet katrâ ſinâ kautſam ſawadam wajadſeja buht

notikusçham, ka leeta bija nehmufe tahdu wirseenu. Tomehr winşç ari tagad wehl neşçaubijàs, ka waretu greest wişu par labu. Winam wajadseja tik mehginat ar Emmu di-watâ şatiktees, peenahzigi isrunatees un dabut şinat, kas ihsti winai par eemeslu bijis tà darit, un winşç bija droşçs, ka wişs beigtoş labi. Bet winşç negribēja şpert pirmo şoli. „Şa jau wina paguwufe leetu nowest lihđi uffauşçhanai, lai tad ari eet — es starpâ nejauşçhoş!“ Winşç ştingri, pa daļai pat duşmigi nolehma.

„Waj nu es wiau nemas neeşmu ihsti un pateeşi mişlejis un ta bijufe tifai mana eedoma, ka wiau mişlu, jeb waj lepnuma un paşçzeenibas şajuhta manî wişpahri ştiprafa, neşà mişlestibas juhtas, to neşinu, bet katrà şinâ manas juhtas man neatļauj şpert pirmo şoli, şewişçķi wehl eewehrojot winaş ahtro eelaişçanoş ar deeşin no kureenes atkuşluşçhoş prezineeku.“

Tà winşç nolehma un pee tam palika.

Weegli winam gan nenahzàs şawu apnehmumos tu-ret. Šai winşç bija kur buhdams un darija ko daridams, Emma winam weenmehr bija prahtâ un pastahwigi domas darbojàs ar jautajumu, kas un kâ buşs nu nahkotnê. Waj wini teeşçham işçķirşees un galigi — uş wişçem laiķeem? Şantasiņa winam beeşçi darbojàs ar wiau şatikşmes pagahjuşçeem intimeem brihşçeem, un newiľçhuş un negribot atzerê nahza şkati, un auşis şkaneja wahrđi, kas lihđi şçim bija palikuşçi it kâ mas eewehroti, waj it kâ winam aişmiruşçees. Bet winşç ziņnijàs pret uşmahzigajâm atminam un zentàs domat ko zitu. Gadu atpaķaļ Emma uş pahriş mehneşçeem bija aişbraukufe pilşçhtâ padşihwot pee radeem; tad Adamam bija radees garşç laiķs un ilgoşçhanàs pehş winaş, un tad winşç beeşçi paivadija şawuş waķas brihşçhuş, laşidams wee-

natnê winaš wehstules — gan tās, furas wina tam tagad pahrfuh-tija, gan ari tās, furas bija agraf rakstītas un furu tam bija šakrahjees prahms škaitš. Tās bija tif mihlas, tif firfnigas, tif kaisligas un rakstītas tahdâ wakfir-digâ ustizibâ, ka Adams tās pat neweenam no šaweem wišlabakeem draugeem neparahdija. Daudš weetas no šchâm wehstulem winšch sinaja no galwas. Behrn, pa Emmas prombuhšchanas laiku, winšch bija lašijis šchās wehstules ar fewišchku baudu. Tagad winšch šargajās tās nemt rokâ, šinadams ka mihlestibas wehstules wina tagadejâ stahwofli ir giftš. Bet winšch negribeja wairaf ar šcho šaldo gifti šagistetees, ar furu wina fantasija bija jau deefgan pilna. Winšch strahdaja no agra rihta lihds weh-lam wakaram, lai naftim waretu gulet, bet ir tad meegš beefchi nenahza, un domas un fantasija pastahwigi kawejās tif pee winaš. Lai šawâm domam dotu zitu wir-seenu, winšch mehginaja wakareem pirms gulet eefchanas šo lafit. Pawadijis weenu — otru štundu pee grahmatas, winšch tad nokrita turpat flehti šawâ weenfahrfchâ zeetâ gultelê un bija preezigs, ka tuhlin wareja eemigt un daschas štundas meegâ aismirst šawu stahwofli. Par juhrneefu buhdams, winšch bija peeradis pee wišai weenfahrfchas dšihwes un tamlihds ari pee zeetas, weenfahrfchas gufas. Neleelo špilweneli, kas winam atradās gultas galwgalî pagalwoja weetai, winšch nelifās šem galwas, bet guleja tapat uš lihdsenas matrazes, špilweneli uššpeesdams šem uš galwas, — tahds panehméens winam bija arween bijis labš lihdsellis ahtrai eemigšchanaî, un to winšch ari tagad, ka pats wehroja, leetoja ar labeem panahfumeem: winšch wareja tuhlin eemigt, lai gan šchi ahtrâ eemigšchana pateefibâ drihsaf bija iŃŃfaidrojava ar pahrleezigo nogurumu. ŠŃstrahdajees wiŃu garo wakaras deenu pee darba un wa-

farâ pahra stundu pee lampas lasijis, — tās bija puhles, pehž furām organismam atpuhta bija nepeezeefšama, un tā meegs ikreis kâ ar neatturamu waru usmahzās, peešpeesdamš pahrpuhletos nervus un usbudinato fantastiju us kahdu brihdi pee meera.

Braukdamš pahris wafaru us angļu fuga un zitadi beesčhi fatikdamees ar angļu juhrneefem, winščh bija eemahziješs tiktahl anglišti, ka wareja šchai walodâ farunatees, kâ ari lasit grahmatas. Dai reis šchās walodas eeguhtho praščhanu zaur aismirščhanu atkal nepasaudetu, winščh bija pahrwedees no Anglijas lihdsja dasčas grahmatas, bet maš lihdsi šchim bija warejis tikt pee winu lasišchanas. Tagad nu winščh šawās ruhgtās weentulibas stundās kehriš ar diwtfahrščhu šparu pee šchi nokawetâ darba. Papreeščh winščh mehginaja lasit Bekla „Ziwiliszijas wehsturi“. Bet ar to winam neweizās: winščh newareja tanî eelafitees tā, ka waretu aismirstees. Tur bija wajadšigs pastahwigi nopeetni domat, un tas winam ar wislabako gribu šchimbriščham nebija eefšehjams, — wina domas pastahwigi atradās kautkur zitur, newis pee šcha leelâ prahzneeka un rehšinataja argumenteem usstahdito hipotesu peerahdiščhanai. Winščh šaprata, ka tagad winam wajadšeja kahda weeglafa un dšihwafa lettira. Winščh panehma Bairona pirmo sehjumu. Tanî atradās „Tšheildašarolda šwehtzelojums“. Šchis poesijas pilnais šazerejums winu apbuhra, lai gan winščh dasčas weetas pilnigi nešaprata — laifam šawa tagadejâ ustrauktâ gara stahwokka dehš. Bet par to atkal dasčas weetas bija debeschšigi jaukas. Râ bijis juhrneeks, kas redsejis labu teesu šweščhas semes un winu dabas jaukumus, pee kam brihniščhais dšejojums weda tos wišus šafarâ ar eewehrojameem wehšturiškeem notikumeem, Udams šewiščhi šajuhšminajās

preekſch ſcha originelâ dſejas raſchojuma un iſlaſija to no weena gala lihdi otram — gadijums, ko winſch pee dſejjſkeem raſchojumeem reti mehdiſa darit, palaſidams tikai weenu — otu weetu un tad meſdams tos pee malas. —

Behz „Tſcheilda-Harolda“ winſch pahrgaja uſ leelâ angla paſchu galweno dſejas darbu — „Don-Schuanu“. Sche winam atwehrâs jauna paſaule. Te bija maſaſ juhſmigu aprakſtu par dabas jaukumeem, bet totees wairâſ zilweku, un pee tam kaſdu! . . .

Beſ tam winu leeliſki walddſinaja warenâ ſatiras pahtaga, ar kuru genialais dſejneekſ zert ſchaî ſawâ raſchojumâ pa labi un freiſi, neſchehligi uſbruſkdams wiſwairâſ paſiſtameem ſawa laika netaiſnibas un warmahzibas preekſchſtahweem un daſchadeem ziteem nekreetnibu daritajeem, waj winu pahriſtahjeem. Raſot ſcho epu, kâ ari kaſdu maſaku gabalu ar noſaukumu „Dſelſſ laikmets“, ſcho ſazerejumu autors Adamam iſliſtâs it kâ kaſds eezeltſ fogis, kurſch ſehdedams augſtâ tribunâlâ, no kureenes wiſa paſaule ar zilwezes pehdejo gadu ſimtau wehſturi gaiſchi pahriſtatama, tura taiſnu teeſu par zilweku nekreetnibam, ſchauſdams ar ſawu ſatiras pahtagu beſ ſchehlaſtibas wiſus wainigos, lai tee deejſiſ augſti buhdami. Scha warenâ ſoga pahtagas zirteeni fehru tikpat paſaules eefarotaju Napoleonu, kâ ari wina ſeeru — keiſareni Ruiſi, dſimuſcho Auſtrijas prinzeſi, par to, ka wina tiſ nekreetni iſturejuſeſ pret ſawu wiſru pehz wina kriſchanaſ un padſiſchanaſ. Sedomajees par Napoleona un ari par Bairona paſcha nelaimigo laulibas dſiſhwi, Adams ſewi ſpreeda: ja tahduſ zilwezes ſpihdeſkuſ weegprahtigâ kaſrtâ atſtahj winu peelaulatâs ſeerwas, ko tad eſ waru brihnitees, waj kurnet, ka mani — kaſ eſ tatſchu neeſmu nekaſ — atſtahj ſeerweete, ar kuru mani zits nekaſ naw ſaiſtijis, ka tikai tâ ſauktâs ſiriſchu ſaites, kuras tatſchu

naw ne rofam taustamas, ne azim redjamas. Schahdas, tiki eedomas pastahwoſſas, ſaites naw nemaf wajadſigs ſaraustit, — tās pahrtrohſt paſſas no ſewis; pat ari pahrtrohſt tam naw wajadſigs — tadehl ka pateefibâ tahdu tatschu nemaf naw!

Tà prahtodams, winſch pa labai dakai apmeerinajàs un ſahfa arween wairaf apraft ar domam, ka warès dſihwot un buhs warbuht labi ari beſ Emmas. Winam radàs leela patiſſchana laſit tahlaf un tahlaf „Don-Schuanu“, ſcho brihniſſchko dſejas un ſatiras darbu, ar kura palihdſibu winſch tà bija pratis pazeltees augſtaf pahr ikdeenſſchibas notifumeem un raudſitees uſ teem ar plaſſchafu ſtatu un meerigafu ſirdi.

Tà ari Emmas kahſu deenâ, pehz pahrnahſſchanas no baſnizas, puſdeenas patureſchanas un puiſſcha iſraidſchanas pee ſirgeem, winſch nehmas atkal turpinat laſiſchanu. Birms laſija flehts preeſſchâ, bet tur winu nepatiſſkami trauzeja muſikas ſkanas, kuras ſchad un tad, lehna wehja neſtas, atlidoja lihds ſchejeeni no netahlajeem Gohſemjeem, fur ſpehleſchana un dejojſchana notika ſehtswidû; waj atkal laiku pa laikam bija dſirdama jautru kahſineeku blaustiſchanas kautfur ahrpus ſehtas, kà ari ſchaudiſchana ar rewolwereem. Bet kad ſatumſa, tad winſch eegahja flehti un, durwis peeſlehdsis, wareja gluſchi netrauzets turpinat ſawu intereſanto lektiru un pilnigi nodotees tai paſaulei, kura noriſinajàs tehlotee notifumi.

Bija pahri puſnaktij, kad winſch tika wiſam ſazerejumam zauri, kura beigu ſtati noriſinas Anglijâ, kahdâ wehſturifkâ pili, kuras eemihtheeki redſ naktim ſtaigajam pa wahji apgaiſmoteem koridoreem kchnu — kahdu melnu muhku; bet kchms naw nekas zits, kà jaunâ ſkaiſtà Vizſuka herzogene, kura Don-Schuanâ eemihlejuſès, bet

Ķautredamās tam atdotees, pahrgehrbuķēs par muķķu, lai tā waretu ņaķneegt ņawu noluhķu. Ķazereķums heidsaķ taiķni ar to, ka Don=ĶĶuans, gribedams pahrleeķinatees, kaķ ķeķms taķds iķķti ir, ņanem kaķdā naķķi duķķķu un, ķad atķal ar to ņateekas, iķķteepķ roķu, lai to ņaķertu, ķur tad domatā neķatķerama ķaiga, waj ari ņatķerama, bet

aufķtā, nedķiķwā teķla weetā uķķwex roķu uķ maigām. ņiltām ķeeeweetes ķruķtim, norauķ tai maķķu un deķweto ņpoķu paķiķķt par herķogeni.

Ķomeķr daudķ wairak neķā ņķaķķds heigu eķeķķs wiuu walķķinaja tas ņawadais garķ, kaķdā ņaraķķtits wīķķ ņķiķ briķniķķķigais ņazereķums — tas plaķķais paķaules uķ-

ſkats, taſ augſtakais ſtahwoſliſ, no kura dſejneekſ ap-
luhko paſauli un daſchados notikumus. Adams tagad ſa-
prata, ka gudrakais ir — ſinamâs reifâs ſkatitees uſ dſihwi
ar weenaldfibu, uſluhkojot to par ſahdu milſigu ſkaturwi,
uſ kuras noriſinas daſchdaſchadas komedijas, kur domatee
leelee waroni beeſchi ir weenkahrſchi komedijanti jeb joſu
lugu zilwezini, par kuru liſtena iſſchirſchanos ſchahdâ, waj
tahdâ wirſeenâ naw wiſai jauſtrauzas, bet jaluhkojas uſ
teem fâ jau uſ joſu lugas dalibneekem. Ur tahdu pat
ſkату japeeron luhkotees ari paſcham uſ ſawâm dſihwes
neweiſmem un nodomu un zenteenu iſjukſchanu. Wiſi
ſchahdi ſihki gadijumi, par kureem tai azumirſli, kad tee
noteek, mehdfam eedomatees, ka nu neſpehjam wairſ dſih-
wot, ka muhſu dſihwei un dſihwibai naw nedſ preekſch
mums paſcheem, nedſ ari preekſch ziteem wairſ nekahdas
noſihmes, — waj tee wiſi pateefibâ naw weeglu komediju
ſihki jo ſihki zehleenini, par kureem wehlaſ paſchi meh-
dfam paſmeetees un newaram deefgan nobrihnitees, ka
mehſ ſchahdu neezigu gadijumu dehl wiſpahri warejuſchi
reiſ uſtrauktees, behdatees, waj pat iſſamiſt. „Peemehram
tagad notikumſ ar mani paſchu un Emmu“ — ta ſerwi
prahtoja Adams — „waj ta naw tihrà komedija: wina
pret mani beſ jebſahda eemeſla no manas puſes iſtureju-
ſes tiſ nejehdſigi, un eſ talab lai deefkâ ſkumtu un ſehrotu,
buhtu uſ muhſchu nelaimigſ, ſaudetu dſihwes preeku un
gribetu pat eet hojâ, daritoſ galu? Nè, nekadai! Ea buhtu
no manis paſcha wehl deſmittahrt leelaka nejehdſiba, nekâ
ta, kuru wina iſdarijuſe pret mani, un taiſni tad ir wina,
ir ziti waretu par mani wehl gahrbi jo gahrbi noſmee-
tees fâ par ihſtu nejehgu. Kur te lai raſtoſ pee manis
ſahda waroniba, par ko ziti waretu runat ar apbrihno-
ſchanu, —tiſai apſmeekſ un noſcheloſchana! Bet eſ ne-

wehlos nedſ weenu, nedſ otru. Nè! Seeweetes, ſchàs weegl-prahtigàs, nepaſtahwigàs un wiltigàs radibinas dehl dari-tees galu, — to nefad nè! Deeſa, beſ Emmas man neweena zita wairs nepatihſ un laifam es nefad nu wairs neweenu nemihleſchu un neprezeſchos, bet talab es dſihwè waru buht wehl loti derigs. Wiſpirmſ man ir wezafi, ſewiſchſi mahte mani mihlè fà ſawu azuraugu, un tai beſ manis teeſcham nebuhtu wairs nefa dahrga un mihla paſaulè, ihpaſchi tagad, fur otes brahlis nomiris un es wezakeem weens pats eſmu palizis. Un otrfahrt, to nefad nedrihſtu un negribu eerahdit paſaulei, fa es Emmas dehl buhtu nelaimigs. Nè! Wina pret mani iſturejuſès neiſprotami rupji, bet es winas preeſſchâ ari neeſmu lozijeſ. Mehſ eſam iſlihdſinajuſchees un ar to leeta beigta! Bet teem wiſeem, faſ mani netura par kreetnu un faſ talab warbuht palihdſejuſchi Emmu peerunat uſ tahdu iſtureſchanos, — teem wiſeem par ſpihti peerahdiſchu, fa es eſmu daudſ labakſ, nekà wini mani wehrtejuſchi. Un ja es warbuht fahdreif prezeſchos, tad wini dabús redſet, fa es buhſchu wiſlabakais wihrſ ſawai ſeewai!”

Tà wiaſch pats domàs ſewi meerinaja un ſtiprinaja, puhledamees ar prahtha palihdſibu pahrwaret juhtaſ, kuras runaja gan fluſu, bet totees jo ſtipru zitadu walodu.

Schâi brihdi kautkaſ peeſlauweja pee durwim. Neſinadams, faſ klauwè un baididamees, fa winam neſafa, fa weens pats tiſ wehlu naſti palikdams augſchâ, domajis par Emmu, Adams paſehra uſ galba gulofcho, patlaban iſlaſito grahmatu un gahja pee durwim ſkatitees, faſ klau-dſina, fur atrada ſuprainiti, kam tad neſapraſchanâ un neſinaſchanâ aiſgahja lihdi uſ Gobſemjeem.

* * *

Emma, redsedama, ka wihrs nesin kautkahda eemesla dehl newar flehti eekluht, kà ari wehlaſ nedſirdedama wairs to aij durwim grabinam un praſam, lai eelaiſch eekſchâ un beſ tam pahrlëezinajuſès, ka durwis ir aiſſlehgtas un beſ atſlehgas naw attaiſamas, bet atſlehgas, kà bija noprotams, winam wairs nebija, — Emma jutàs it apmeeri-

nata un neſo wairaf nedomadama, gehrbàs ſemê: nowilka ſawu kaſſu uſwalku, nomauza baltàs kurpes un liſàs gulet. Pehdejàs naktis tiſpat kà nemaſ negulejuſe un no ſchàs deenas leelajeem uſtraufumeem wina tà bija noguruſe, ka neka wairs neſpehja domat un tuhlin aiſmiga.

Wina nesinaja ziſ ilgi bija gulejuſe, kad iſdſirda durwis ſlehdsam, kaſdu eenahkam flehti un durwis no eekſchàs

atkal peeflehdſam. Azumirfli wina newareja iſpraſt, kaſ eenahzejs wareja buht — wihrs, waj warbuht winas mahte. Buſſehduſ peezehlufès un ar elkoni ſpilwenâ atſpeedufès, wina elpu aiſturedama, klaufijàs. Eenahzejs ahtri ſahſa nahkt tuwaſ. Mahte ta nebija, tà tad laikam wihrs. Wina neſinaja fo darit: tihteſ apſegoſ eefſchâ, neleekoteſ nefa dſirdot, jeb ſahpt no gultaſ ahrà. Bet ſchâi brihdî winai ſſaidri liſàs, ka eenahzejs newar buht winas wihrs, jo tam bija zihſtoſchi ſahbaki un taſ wiſpahri gahja ſmagi, bet ſchim nahzejam bija weegli ſoki, it kâ winai jau paſihſtami, jau daſſchahrt dſirdeti . . . Azumirfli ſirdſ winai ſahſa aumalam puſſtet, bet wiſi lozekli kâ ſaſtinga un elpa fruhtis apſtahjàs. Adams, kaſ eenahzejs bija, gribeja eewilkt uguni, bet atrada, ka winam ſehrfozinu naw flaht. Dſirdamſ neſas nebija. Uſ preeſſchu Iehni eedamſ un tumſâ ar iſſteptu roſu tauſtidamees uſ to puſi, kur pee gultaſ artween mehdsja ſtahwet galdirſch un uſ ta lampa, waj ſweze ar ſehrfozineem, winſch nejauſchi uſtwehra roſu uſ failu kameeſi un ſilti maigàm un dailàm, augſti wilkojoſchàm fruhtim. Azumirfli winam eefſchahwàs prahtâ notikumſ ar Bairona waroni un herzogeni, bet no luhpam tſchufftoſchâ balſi nejauſchi iſſagàs:

— Emma!

Trefchà nodata.

Einu talka.

Kadehl meschfargš nedriht buht pret falpeem lepns. — Kadehl fainneefu fahrtas firoderis gahjis schuht kalpu mahjās. — Kadehl Annai bijis janem wihrs bes jebkaldas ismehginafchanas, kuru muišča naw peenehmuše bes wefela gada mehginafchanas. — Kadehl Anlise dabun labu prahtu us firoderi, un kadehl Indrikis neatwadaš no katra atsewišči. — Kā jaunais Silarajs mahzas nahti fkaisti smehret, un kà meschfargš wehro lauft wina lepniibu.

— Ko?

— Neko.

— Atkal neko! Lagadit pats kautko teizi.

— Es tif prasiju, waj firoderis jau nofehdis no galba.

— Ta' nē.

— Wai! Nu tad wajaga teift, lai fehđ semē, un ehdeens jaleef us galba. Mehš nahkšim tuhlin mahjā. Es tif pahrsteidsos eepreekšch paraudšit, waj wafarinas gatawaš.

— Tuhlin buhs. Kufulišchus jau šalaidam katlā. Anlise masgā tif wehl traukus. Bet waj beidsat mihstīt, jeb waj buhs jaet wehl pehz wafarinam?

— Šbrahsam lihds pehdejai šaujai. Lagad palika tif wehl nomihstas tšchakstinot.

— Waj dauds mihstitaju?

— No pašchu mahjam, tu jau fini, tikai tšchetri: Didschis, Beesuma Bosums, Brammanišchu Peteris, Ewarts un es peektais, un no Stihpneefem diwi.

— Indrikis ari?

— Ja. Atnahza jau pawafarê, kad patlaban kâ ſahkâm. Puifis eeradâs tikai tumſâ: wjadſejis ſakapat ſtujas laidara pakaiſeem. Ja! Un meſchjargſ ari neziſ ſen uſmaiſijâs.

— Waj tad tewi Deewſ! Ari to wjadſjêſ atkal mee- laſtot. Winſch tew tahdu reiſu nekad nelaidiſ garam! Tatſchu mahjâs lihdiſi nahkſ?

— Waj nu beſ tam!

— Jateiz Unliſei, lai atneſ no flehtſ wehl treſcho baltu ſchkihwi.

— Ja, labaki jau ir, kad meſchjargu uſnem pa godam. Ko lai dara? Bitadi meſchâ nedrihkſti rahditeeſ. Bet nu wajaga tik teikt ſkroderim, lai wahkâſ no galda ſemê. Tuh- lin nahkſim wiſi mahjâ.

— Jateiz, jateiz, pats jau goda neprot. Uſtaiſijeeſ uſ galda un nekahpj wairſ ſemê. Un ko ſchis tur ſchuj? Pirit wiſu laiſu ſwilpa, trallinaja un dſeedaja un nu ſnauſch. Deeſin kur iſgahjuſchu naſti nokulſtijeeſ. Bahr- nahza tik ſchoriht gaiſmâ. Un kaſ to lihdiſ ſchim redſejis, waj dſirdejiſ, ka ſkroderiſ ſehd uſ galda? Tahdſ jaun- laiſu ſkroderiſ tihri ehriſ! Par kibeli tik ſchoreiſ tahdu panehma.

— Lai nu lai, Sape. Râ ir, iſtikſim ſchoreiſ.

Tâ ſarunajâs Druwineeku mahjâs Bihruleneſ mui- ſchâſ kalpſ Penkulis ar ſawu ſeewu, jeb kâ winſch to pa jofeem mehdiſa dehmet, ar ſawu otu puſi.

Wina „otra puſe“ buhtu laiſam wehl wairak puſo- juſêſ uſ tahdu jaunlaiſu ſkroderi, bet patlaban iſnahza no iſtabâſ winâſ puſaugu ſehniſ un teiza, lai tik dikti neru- najot par ſkroderi: iſtabâ wiſu warot ſkaidri dſirdet.

— Bet ko wehl! . . . Geſauzâſ ſeewa, wiſram iſ nama iſejot. Waj brandwiſhna peetifa?

— Beetika. Ir to pašču pirmo pudeli nebuhtu is-
dsehrufchi, ja nebuhtu usnahzis meschfargš.

Cedama atpakaļ pawahrdâ, Benfulene paklušu ņazija
ņawai meitai:

— Anliņ, ko daris ar to ņtrodera ehrmu? Buhs jateiz.
Pašs goda neprotas un no galda ņemê newahņas.

— Deefatees jel meerâ!... Utbildeja usrunatâ ar
nepatiņņhanu. — Gan es tiņņču ar wiau galâ.

To ņazijuse, wina panehna weenâ rokâ kufuliņču
klotu, otrâ galas ņkutulu un, padikti eekrefstedamâs, at-
gruhda ar ņahju durwis un gahja eekņhâ. ņtroderis ari
tuhlin pamodâs no ņawa ņnaudeena, nolehza weikli no
galda un teiza:

— Luhgtu!

Mihņtitaji ņahņa nahņt namâ, neņdami katrs ņawu ņa-
mihņtitu linu neņņlawiau.

— Ure, ņndriķis ņamihņtijis par wiņeem wairaf...
ņazija Benfulene, talzineekus preeņņnamâ ņagaididama
un uņ jauno wihreeti luhkodamâs, kuxam bija par ziteem
prahwaka neņņlawa uņ rokas, bet pate pee tam tuhlin ap-
ņiņdamâs ņahnis un peegreeņdamâs ziteem mihņtitajeem un
no teem ņanemdama ņneegtâs neņņlawas, tâ ņa jaunajam
wihreetim ar ņawu neņamo wajadņeja greeņtees pee
Anliņes.

— ņs gribu ņpihtet wehrpejâm... ņazija tas par
ņndriķi usrunatais jaunais wihreetis, ņpalus un ņneegu
preeņņnamâ kratidams no ņahbakeem.

— Ko nu wehrpejâm ņaņpihtefi! ņawehrpņim, kuit
buhtu wehl otritiņ... Preezigi un laipni ņmaididama at-
teiza Benfulene.

— ņawehrpņit gan; bet peeluhkojeet tiņ, ņa newehrp-
jat grihņnu un ņkrudņaiaku dņiju... Runaja meschfargš

namâ eenahfdams un labwakaru nepadodams, jo winam bija eeradums, feeweescheem nefad nedot deempalihgu, ja starp winam neatrodas neweena wihreescha. — Zitadi wadjes dseedat tapat, kâ pahrnowada pamukke Darte dseed:

Behnrudeni, fchorudeni
 Buhtu wihru dabujuſe:
 Zita tauna iſtaunajſe,
 Ka es grihsnu dsiju wehrpju.

— Ja lini buhs labi iſmihtiti un ſchfeedri mihtiti, tad ari dsija buhs laba un mihtita ... Utrunajâs Anliſe. Bet meſchfargſ ſahka eet iſtabâ pehz tam, kad ſawu diwſtobreni bija preeſchnamâ pakabinajis wadſi, jo winam kâ nemihſtitajam nebija uſ iſteiktajeem wahrdeem neka ko atbilbet. Winam pakal ſahka eet ari wiſi ziti iſtabâ.

— A, labwakar, Sapin! ... Meſchfargſ ſweizinja eeedams iſtabâ un ſkroderi uſrunadams newis amata wahrdâ — par meistaru, waj ari tif par ſkroderi, — nedſ ari uſwahrâ par Spruſtu, bet kriſtamâ wahrdâ, ar to rahdidams, ka winſch ſkroderi netura nezif augſtafu par kalpu wihreem un ziteem maſeem zilweſeem, kuruſ tanî apgabalâ pa leelumleelai dakai ari bija paraſts ſaukt newis uſwahrâ, bet kriſtamâ wahrdâ, ja teem nebija eedoti kahdi ihpaſchi eeſaukajumi jeb palamas.

— Waj meegſ nenahk? ... Turpinaja meſchfargſ.

— Nenahk wiſ, meſchfarg ... Atbildeja ſkroderis.

— Kur nu, meſchfarg, tahdam meegſ nahkſ, kam tif ſkaiſta maſchina klahk? ... Szija kahds zits talzineekſ, lai kam Stihpneeku puiſis. — Es tahdâ ſkaiſtâ un mahkſligâ doiktâ newaretu nefad deefgan noſkatitees.

— Sai nu ſkaiſtums kur ſkaiſtums, bet kur ta ahtrâ ſchuhſchana ... Runaja meſchfargſ, gudrakſ likdamees. —

Sawer tif oderi ar wirsdrehbi kopâ, kâhpj no galda semê, laisch maschinu wakam, un labas stundas laikâ swahrki gatawi: wiſas wihles ſaſchuhtas un tà norihdſets, fa ar rokam buhtu weſelu deenu fo ſtrahdat. Eſ pats tagad walfaju pimos ar maschinu ſchuhtos ſwahrfus, un neſa wainojama newaru teift: tifpat ſtipri, kâ ar roku ſchuhtee; nedſ wihles irſt, nedſ rihdſes un apſchuwumi ſkarſt.

— Ja. Rahdu tif tagad naw maschinu! Rahdas tif tagad neiſgudro! . . . Iſſauzâs Benkulis, kamehr ziti diſſchoja ap ſchujmaſchinu, to apſtatidami un apbrihnodami.

— Kaſ gan lihds ſchim bija dſirdejis par tahdâſ maschinam? Un deefin, kad maschinu iſgudroſchana miteſees? Weenumehr wehl iſgudro daſchas no jauna. Wagariſ teiza windeen (neatzeru wairſ tif kahdâ ſemê — laikam tanî paſchâ, no fureenes muhſu jaunâ rahzeau ſuga), eſot iſgudrotas ir perſchanas, ir pahtaru ſkaiſſchanas maſchinas. Deela Deewa laime, ka tahdas perſchanas maſchinas nebija ſenaf, kad fungi drihſſteja wehl laudiſ pert. Ar rokam ween perdami, fungſ, ir wagariſ tatſchu peeſuſa un drihſi bija jamet meerſ, bet fo domâ, ja tew ar maſchinu ſtahtu ſcht?

— Nu, tahda perama maſchina wehl neſas . . . Teiza meſchfargſ, atkal iſlikdameeſ gudraſ par ziteem. — Iſgahjuſchu nedeku bijis awiſeſ, fa iſdomata ari matu greeſchanas maſchina.

— Nu, eſ tur galwu eekſchâ nebahſtu, kaut man waj rubli maſſatu! . . . Geſauzâs Benkulis, un drebuki winam pahrfrehja pa muguru, tà ka ſobi noſlabeja. — Ko domâ, war lihds ar mateem nogreeſt wehl auſis un degunu, waj pat wiſu galwu! . . .

— Eſ ari nè . . . Noteiza meſchfargſ, ſchoreiſ buhdams pilnigi weeniſ prahtis ar Benkuli un lehnam wirſi-

damees uſ galda puſi, fur garoja kufuliſchu blodas un ſmar-
ſchoja galas ſkutuli.

Patlaban ari Penkulene ſahka aizinat wafarinâs,
teikdama:

— Nu, luhgtu nu wiſus pee galda. Runajotees eh-
deens ween dſeeſt. Luhgtu, luhgtu! Meſchfarg, are, feh-
ſchatees galda galâ; Indriki, tepat blakus; meistar, un
wiſi ziti — nahzeet un ehdeet, haudeet, kas paraudſits.

Ari Penkulis pats luhdſa un aizinaja:

— Sehſchatees, zeemini, feh-
ſchatees; pelnits ir, un jaehd. Es
eeleefchu ſchnabi.

Talzineekus pee galda raidot,
bihdot un ſtumjot, Penkulene bija
ſinajuſe tâ eerihkot, ka taiſni pee
baltajeem ſchſihwjeem noſchdâs
meſchfargs, Indrikis un ſfroderis.
Ziti ehda no mahla blodelem un
ſkutulineem. Penkulis ar glahſi
weenâ un pudeli otrâ rokâ ſprau-
dâs ap galdu no weena pee otra,
katram dodams pa ſchnabim.

Nopeetni un fluſu zeeſdami
ſahka wiſi ehſt. Sewiſchki duhſchigi
nehmâs meſchfargs: kufuliſchi
klunſſteja ween wina garajâ kaflâ,
ſprenſdami uſ leju.

Kamehr talzineeki tâ nodar-
binati ar ehſchanu, iſdewigs laiks, eepaſihtees ar wineem
tumafi.

Meſchfargs bija wihrs gadu trihsdeſmit, waj druſtu
wairak, leelu, gandrihſ waretu ſazit milſigu augumu, ja

tif winŕŕ buhtu jo ŕalokŕnigakŕ un jo ŕlalkati noaudŕŕ. Raŕjas winam zeloŕ bija lihŕas — ŕaleekufŕhâŕ uŕ preekŕŕu, kadehŕ meŕŕŕargŕ eetahlem iŕŕkatijâŕ kâ bilŕŕhainajâ paŕaku grahmatâ leelaiŕ ŕŕeniŕ, kufŕŕ uŕ lihŕajâm pakafahjam iŕŕtatijeeŕ, ŕarunaŕas ar ŕkudru par ŕeemas miŕŕlu. Beŕ tam taniŕ paŕŕhâŕ weetâŕ — proti, zeloŕ — kahjas meŕŕŕargam bija iŕleekufŕhâŕ ari uŕ ahru, tâ ka no weena zela lihdi otram bija apmehram labu ŕprihdi plata ŕprauga. Ŗiti medneeki, meŕŕŕargu jokodami, melŕa, ka winam medihâŕ iŕŕkrehjiŕ reiŕ pa ŕŕho ŕtarpu ŕakiŕ zauri, kuru tomehr nenoŕŕahwiŕ, jo bijis aplam aiŕbaidijeeŕ, kadehŕ no barona dabujiŕ ŕihwu brahŕeenu. Apakŕhâ jeb pehdu weetâ kahjas ŕtahweja zeeŕŕi kopâ, tâ ka beŕ apatveeni meŕŕŕargŕ ne druŕku newareja eet, jo tad krumŕŕhi trinâŕ kopâ un eewainojâŕ — gluŕŕhi tâpat, kâ tahdeem ŕirgeem, kuru berŕe kahjas, nariŕŕu weetâŕ tâŕ aiŕween jehlaŕ. Degunŕ meŕŕŕargam bija lihŕŕ, tâ ŕauktaiŕ wanaga degunŕ, jeb kâ apŕahrtejee ŕemneeki, meŕŕŕarga zeemini, mehdiŕa ŕazit, lihŕŕ kâ kahŕiŕ, aziŕ plataŕ un dedŕigakŕ, jeb kâ kalpi mehdiŕa ŕazit, ŕwehrigakŕ. Peere bija augŕta ar leelu diŕihŕlu nr augŕŕas uŕ leju, kura, ja meŕŕŕargŕ ŕaŕŕaitâŕ, pee-pampa reŕna un ŕila, bet waigi peeŕarka un aziŕ bargi bolijâŕ. Gandrihŕ wiŕi pagakŕta laudiŕ, ŕewiŕŕŕi kalpi — un par wiŕeem ziteem wairak Ŗenkuliŕ — bija eewehrojuŕŕi, ka meŕŕŕargŕ ŕŕahdâŕ reiŕâŕ — taŕ ir duŕmâŕ un uŕbudinajumu brihŕŕoŕ — iŕŕkatoteeŕ uŕ mata lihdiŕigŕ wezajam pahrnawada muiŕŕas nelaiŕa baronam, tiŕai gadoŕ wairak nekâ par puŕi jaunakŕ, zitati baronŕ kaŕ baronŕ. Ari balŕ meŕŕŕargam ŕŕahdâŕ reiŕâŕ ŕkaneja gluŕŕi tikpat hŕauri, kâ minetam baronam. Wiŕpahri winŕŕ, kâ laudiŕ mehdiŕa ŕazit, bija it kâ iŕplehŕŕ no kaiminu barona. Pa-teeŕihâ par to ari neweeneŕ nebrihniâŕ, jo wezakee laudiŕ

finaja stahstit, ka meschfarga mahthe jaunâs deenâs kalpo-
 juse kaininu muischâ pee istabam un wehlati dabujuse mui-
 schas puiſi par wihru un meschfargus par mahju. Tikai
 ikkattrſ fargajâs ſchahdas leetas atflahti peeminet, jo ſem-
 neeku ſtarpâ to wiſpahri peeſkaita par leelu negodu, ja
 fahds zehlees ſahnu zelâ no muiſchneeku jeb mahzeeſchu
 dſimuma. Par tahdu wiſpahri mehds ſobotees, ka tas eſot
 iſkritiſ kungeem no ratu pakafas. Tâ kâ meschfargſ bija
 eewehrojams wihrs ir pehz amata, ir pats no ſewis, tad,
 protams, wiſi trauzâs ſadſihwot ar to labi un nekad ne-
 runaja kautko, kas winam buhtu ſchâ waj tâ nepatihkams.
 Wiſpahrejâ zeeniſchana pret meschfargu ſneedsâs tik tahlu,
 ka, ja nowada tanî dakâ, kurâ meschfargam peeſrita uſ-
 raudſiba pahr meſcheem, fahdreis bija kur godibas, tad
 meschfargu gandrihſ wiſur mehdsâ luhgt par „preeſch-
 neeku“ jeb „diſcho“. Sntereſants winſch ſchahdâs reiſâs
 bija loti: kâ ſehtâ eebrauziſ, waj namâ eegahjiſ, winſch
 ſahka nopeetnâ, gandrihſ duſmigâ balſi ko waizat, waj ari
 ſtahstit. Swefchneeks ſchahdos brihſchos newareja iſpraſt,
 waj meschfargſ teeſcham rahjas, jeb waj tikai joko, uſ kam
 winſch pats bija ari ne maſumu lepns. Dſihras un godibas
 meschfargſ mihleja loti, jo neween neweenu eeluhgumu ne-
 kad neatraidija, bet beeſchi eeradâs ari tur, kur nemaſ
 nebija luhgtſ. Apkuhlâs, linu mihtâs, mehſlu weſchanas
 un reeſchu plauſchanas talkâs meschfargu pa leelakai dakai
 nemehdsâ eeluhgt, jo tur winſch katru reiſ eeradâs tâpat,
 un kaut ari ſaimneeks buhtu ſuhthijis meitu pehz rauga,
 waj puiſi pehz brandwihna jau pirmajos gailos. Neweens
 newareja pateikt, fahdâ zelâ meschfargſ katru reiſ kâ pehz
 rahditaja wareja eerastees pareiſâ laiſâ un weetâ, un kaut
 ſchahda weeta atraſtos ari kreetni tahlu. Satu eeraſchanoſ
 meschfargſ katru reiſ prata peenahzigi iſſkaidrot un aiſbil-

dinat: linu mihstās un apfuhlās wiņšch teizās nahzis paluhkot, ar ko kurinot rijas krahņni, mehslu weščanas talkā, ka nahzis štatitees, waj jaunās eglites naw pahrewertušchās par ratu atšahnem, waj pahtagu kahteem, reesi plaujot gribeja redset, waj plahweji, deenwidu guledami, nenowahrtot jaunos behriščelus pļawmalē un tā tahlaf. Bet tiklihdš wiņšch bija, ka klahjas, usnems, tad par wiņu to nelikās wairs nefa šinot un šahka šahstit neween daščadus jokus (pa leelakai dalai weenus un tos pašchus), bet ari isskaidrot tihri nopeetnus jautajumus, peemehram, fur ta leelā nauda zekotees, ko loterejā war eespehlet; kapehz freews ar turku karojotees; no kam daščadas sehrgas zekotees un tā jo projam. Šahstija ari, kas „awišes šahwot“, lai gan awišes nedš patš tureja, nedš no ziteem tās dabuja. Šchee meščšarga šahstijumi is awišem mehdsja buht pa leelakai dalai apmehram šchahdu šaturu: Šchagarē, waj zitur fur kahdā leiščhu meestā, šchihdi atkal kahdu křistito nobadijuščhi ar ihleneem; kahdā zitā weetā peedšimis kahdai mahtei behrninšč, furšč tuhliit warejis runat un nehmees šludinat brihnuma leetas un nahkoščus notikumus; kahda pah:nowada šaimneeks, brautdams uš Lekšcheem ar kaku wesumu, gresojis ar duhri kahdam leiščhu křihščhim, pehz kam tuhlin palizis par křopli: šarauts uš pehdam křcho-karā — gluščhi tāpat, ka pee uguns peeščauts šaris, waj ka karstā uhdeni eegruhšts jauns pastalas eelahps; kaku lauseji redsejuščhi Wentā šivi ar tahdu galwu ka širgam, tikai eemaukti nebijuščhi galwā; pee Šaldus kahds puišis uskahpis tik augstā kalnā, ka warejis neween šařtatit septinas basnizas tahlu apkahrtne, bet redsejis ari Babilonē meitas aiš kuhšts blušinamees, un wehl zitadi. Wahrdu šafot, mutiba bija meščšarga leelakā ihpaščhiba.

Kur runa par meščšargu, tur newar atšahst nemi-

netu ari wina fehwi, kura bija tikpat tahli un plafchi pafihstama, kà pats meschfargs. Schi fehwe bija behra, deefgan paprahwu augumu un laufu peeri, kadehl bija eefautta par laufi. Zitadi meschfarga laufe bija brangs un derigs lopinfeh, bet wifâ pagastâ wina stahweja behdigâ flawâ fawas nepaflaufigâs, teepigâs dabas dehl. Protu, ja ta tapa reis fawâ wakâ, tas ir ja pahrrahwa wirwi, kurâ bija peeefeta, waj pahrruhka pinefls, ar kuru tai bija fapihthas fahjas, tad ar labu nedewâs wairs rokâ. Uri meschfargs, kuru zitadi wifâ pagasts ir bijâs, ir zeenija, nefpehja fchahdâs reisâs ufturet fawu autoritati pretim neflaufigai laufei. Tad winam zits nefas neatlika, ka aizinat zeeminus palihgâ, kuri garâm wirwem apbrunojuſchees, mehginaja laufi eelenft un faguhſtiit, kas ne katru reis weegli ifdewâs, jo laufei bija wehl ta nelabâ ihpaſchiba, ta tikai peeaugufcheem wihreeſcheem greefa zeku, bet puifam, meitenem un feeweefcheem, auſis faglaudufe un fobus atrairguſe, fkehja wirſu un grafijâs koft, kadehl pee guhſtiſchanas darba wadjadſeja aizinat palihgâ weenigi peeaugufchus wihreeſchus — ufdewums, kureſch ne ikreis bija ifpildams. Dafchreis meschfargam zehlâs nopeetnas nepatiſchanas laufes nepaflaufibas dehl. Utnahf, peemehram, glufchi negaidot no muifchas fina, ka tuhlin jajahj medibâs, un dsird jau muifchâ taures puhſcham un funus kauram: wifâ ziti medneeki tà tad jau kopâ. Deeleem, ſteidſigeem ſoleem tad metas meschfargs uf lanku, weft fehwi mahjâ, lai afchi waretu fedlot un jahf medibâs; bet lankâ atrod fehwi pahrrahwuſchu pineflu, un no rokâ dabuſchanas ne domat: lihds meschfargs lankas weenâ malâ, lihds fehwe otrâ, un tà ween. Jaeet nu pa apfahrtejam mahjam meflet laudis. Lihds tos fadabun, lihds laudis famelle garakâs wirwes un fanahf lankâ, paeet weena puſftunda pehz otras, bet

meschfarga nepageetiba un duſmas aug ar katru minuti, ſinot, ka muiſchâ gaida un ka no barona noſeboſchanàs dehl buhſ brahſeens kâ leetus. Gan jau laudiſ, ſewiſchki no flahtafajâm kalpu mahjam, tahdos preeſch meſchfarga tiſ nepaneſamos brihſchos neaizinati paſchi no ſewis ſteibjâs palihgâ un ar wirtwem un pahtagam dewàs uſ lanſu, ja tiſ pamanija meſchfarga klijmu; bet ir tà pagahja laba ſtunda, lihdi nepaklauſigo un wiltigo lauſi iſdewàs eedſiht zilpâs un dabut rofâ. Muleſcheem tad redſeja meſchfargu laiſcham pa zeema zelu uſ muiſchu, tà ka uſkalinâ gar meſchmali ſmiltis ween puteja gaiſâ. Zitadi, ja meſchfargſ bija laiſkâ ſanehmis ſiau un lauſei neiſdewàs iſdarit paraſto blehdibu, winſch lehni un zehli iſdarija ſawu jahjeenu uſ muiſchu, waj nu ſoleem ween jahdams, waj ari weegli tſchuntſchinadams, ar ſtobreni pahr plezeem, tauri pee ſahneem, peeſcheem pee papehſcheem un ſantſchufu rofâ. Apfahrtejo mahju laudiſ, ja ſtrahdaja lauſkâ un redſeja meſchfargu jahjam, meta tad uſ brihdi no darba meeru un ar zeenibu un bijibu noluhkojâs wina jahjeenâ. Was atradâs zelam daudiſ maſ tuwaſ, tee dewa ari deewpaliſgu — neween kalpi, bet ari ſaimneeki, jo meſchfarga wahrdam bija ſwarſ un eeſpaids pee barona, un tamdehl wiſi, kam ween ar muiſchu bija ſahda dariſchana, zentâs ſatikt ar meſchfargu labi un iſleetot derigi wina ſtarpnee-zibu ſtarp muiſchu no weenas un pagastu no otras puſes. No ſcha ſtahwoſka ari iſſkaidrojama kaimiau iſpalihdſiba un iſtapiba meſchfargam wina nepaklauſigâs lauſes guhſtiſchanâ, kâ ari zitadi. Sawufahrt ari meſchfargſ bija ſpeeſts ſadihwot ar apfahrtejo kalpu mahju laudim labi, lai gan winſch, buhdams augſtprachtigu dabu, ſem ſawas fahrtas ſtahwoſchus zitadi neeredſeja un labpracht ar teem neſagahjâs; bet laba ſatiziba ar kalpeem winam bija ne-

peezeefchama tanî sinâ, ka tee, tillihds pamanija mefchfarga
 flifmu ar nepaflaufigo lauki, tuhlin neaizinati steidsâs pa-
 lihgâ, ar ko mefchfargam tahdâs steidfigâs reisâs bija loti
 lihdfets.

Behz mefchfarga par ņvarigako perņonu starp ziteem
 Benkula weefem uņfkatams ņkroderis Sprukfts, jo winņch
 bija puischu weetneeks un hef tam weenigais no wiņeem,
 kas prot wahzifki, lai gan loti wahji. Gadu winam bija
 ap dimdefmit peezi, augums flais, mati melni, tahdas
 pat uhņas, ņeja ņahrti balta, azis ņilas un ņkaiņts taiņns
 deguns. Mugņtâ, gludeni balta peere winam peedewa ga-
 rigi apdahwinata zilweņa iņfkatu. Uņņtahņchanâs un wiņa
 gaita winam bija droņcha, weegla un gandrihņ par daudņ

weifla un maf ween atgahdinaja iftabâ nofehdejuſchos adatas darbineeku. Balſs ſfroderim bija jauka un ſkaniņa, un ſawas ſkaiſtâs dſeedaſchanas dehl winſch bija paſiſtams neween paſchu nowadâ, het ari pahrnawados, un lai gan winſch bija ſamehrâ wehl jauns gados, tomehr behrês un zitos godos, kaſ ſaweenoti ar deewkalpoſchanu, wiņu labpraht mehdsja aizinat par preekſchdſeedataju — pat ari tahdâs weetâs, fur winſch nekâ nepeefrita radneezibâ. Winſch bija ari weens no teem retajeem wiſâ pagafâtâ, kaſ laſija awiſes un teeſcham ſinaja „wiſu, kaſ noteef paſaulê“, kadehl ari pats ſewi ſauza par iſglihtotu un attiſhtitu un wiſmihlaf ſatifikâs tikai ar ziteem tahdeem. Winſch bij ari, laikam, weenigais wiſâ pagafâtâ, kaſ brauza pilſehtâ un attahlafos ſaiminu pagafatos uſ iſrihkojumeem, kâ uſ teatra iſrahdem un konzerteem, par ſahdâm leetam winſch tad ari mahzeja un mihleja runat. Wiņu tapehž ari wiſpahri uſſkatija it kâ pahrafu par ziteem ſfrodereem, un winſch gahja ſchuht tikai pee turigaſeem ſaimneefkeem, wagareem, krodſneefkeem un ziteem lauku ſahſihwê ſchâ waj tâ augſtaki ſtahwoſcheem. Ka winſch bija nahzis ari pee Penkula ſchuht, to ziti kalpi iſſfaidroja weenigi ar to, ko Penkulim bija ſkaiſta, braſcha meita.

Didſchis jeb, kâ wiņu mehdsja ſaufat, Rnehwela Didſchis, bija ari Druwineeku mahju kalps un Penkula wiſtuwafais ſaimiaſch, jo abeju dſihwoſki atradâs ehkaſ weenâ un tai paſchâ galâ, tikai plahna widuſſeena ſchkhra weena iftabu no otras. Didſchis bija eeguwiſ behdigu ſlawu ar to, ka jau kaſſu deenâ bija pehris ſawu tiffu pee laulato ſeewu. Pirmajâ mehneſi pehž kaſſam jeb tâ ſauftajâ jaukajâ mehneſi winſch kaſſu deenâ eefahkto darbu atfahrtoja reiſas peežas. Ari tagad wehl winſch nerima no ſewas ſiſchanas, lai gan jau wairaf nekâ deſmit gadu

bija pagahjuſchi laulibas dſihwē. Kadehl winſch jau tuhlin kaſſu deenā un pehž kaſſam ſita ſeemu, to neweens neſinaja labi pateikt; bet wehlaſ winſch to arweenu mehdsā darit tad, ja uſgahja, ka ta guledama ſihdija behrnu, kaſdu eeraſchu Didſchis nezeeta. Lihdſās ſeewas ſiſchanai Didſcha otra leelaſā ihpaſchiba bija ſirgu mainiſchana. Œchā ſinā winſch eenehma pirmo weetu neween ſtarp wiſeem kaſpeem, bet ari wiſpahri ſtarp wiſeem eedſiſhwotajeem paſchu nowadā. Loti ſihmigi pee wina bija taſ, ka winſch kaſtru reiſ pirmajās deenās pehž mainiſchanaſ atrada eemainitajā ſirgā neween wiſlabafās ihpaſchibaſ, kaſdas ween pee ſirga war wehleteeſ, bet nereti ari tihri zilweziſku ſapraſchanu; tomehr tiſlihdſ bija to weenu, otu nedeku turejiſ, kaſd jau taſ bija iſrahdijeſ par nelahgu un pat pilnigi nederigu, kadehl tad ari ſita un bendeja to beſ ſchehlaſtibāſ, lihdſ atkal iſmainija pret zitu, pehž kaſm tad kaſhās wiſ atkal no gala. — Ugumu Didſchis bija wideju, ſmailu degumu, brihnum ſeraineem tumſcheem mateem un eedſeltenu, ſpihdigu giſmi, kurſch it ihpaſchi tad ſpihdeja, kaſd Didſchis runaja ar baronu, meſchſargu, wagari, waj zitu kaſdu, kaſm gribeja iſrahdit ſawu labpatikſchanu un domu weenadibu. Œchis eedſeltenaiſ giſmja ſpihdums bija tiſ ſtiprſ, ka pat tanis reiſās, kaſd Didſchis dauſija ſeemu, waj tramdija ſirgu, nekahds duſmu un uſbudinajuma ſahrtums neſpehja to pilnigi ir ne uſ brihdi iſdſehſt. Kruhtis Didſchis bija jo pilnigakſ, nekā widū, kaſmdehl ari wina ahdas joſta jeb tā dehwetā ſibſna, ar kuru winſch mehdsā pahrmahzit ſeemu, aiſween ſtahweja loti ſemu. Waſarā aiſ ſibſnaſ paſtahwigi bija aiſſprauſtſ ſmilſchu maſ bruzekla apkaikſchanai, lai jo labaki waretu uſaſinat iſkapti — bet zitoſ gada laiſoſ — un ſewiſchi ſeemā — tur ſekajās pahriſ nolahpitu duhrainu zimdu. Wat

ſwehtdeenam winſch toſ neſaja aiſ joſtas — roſas winam gandrihſ nekad neſala un zimduſ liſàs neſajam paſtah-wigi flaht tikai leekas greſnibas dehl. Meitam Didſchis ar wiſu ſawu leeko greſnibu tomehr nebuht nebija patizis, kadehl ari lehti nebija warejis dabut ſeewu un apprezejàs jau labi uſauguſcha puiſcha gadoſ un tikai pehž tam, kad daudſ durwju bija welti wirinajis. Ari ſawu tagadejo ſeewu winſch tikai ar leelàm puhlem un pehž ilgas jah-diſchanas un braukafchanas turpu un atpaſak bija paſpeh-jis peerunat un ložit winas prahtu uſ ſawu puſi, jo ari tai winſch nebuht nebija patizis — ſewiſchki to zimdu dehl. Beſ tam Didſcha nelabà daba uſ firgu dauſiſchanu jau to-reiſ bija ſinama, un wiſas wezenes, ſeewas un meitas ſpreeda no tam, ka Didſchis buhſchot ari ſeewas ſitejs un aſaru dſehrejs. Tomehr galu galà wina bija ſanehmufe duhſchu un gahjuſe pee Didſcha — weenigi tamdehl, ka zita labaka prezineeka negadijàs un weza meita tikpat negri-beja palikt. Solidamàs pee Didſcha eet, wina bija ſewi nonehmufes, toſ nejaukoſ zimduſ kaſſu deenà winam atſagt. Bet tomehr taſ winai nebija iſdewees, jo baſnizas krogù, kur wjadſeja ſcho apnemſchanos iſdarit, wina bija pamanijuſe, ka Reiſtu Pronei, winas wezumwezai eenaid-neezei, jauns lindruſs ar diweem uſnehmumeem un ſar-ſanu paſtoti, par ko tà bija ſahkuſe brihnitees, uſtrauktees un tà aiſmirſufes, ka nodomatà zimdu atſagſchana palika neiſdarita, un Didſchis eegahja baſnizà un ſalaulajàs, zimdeem karajotees aiſ ſibſnas. Par to wina pate weh-laf gauſchi kaunejàs, duſmojàs un nereti pat norauda-jàs, jo ſinaja it labi, ka zitas ſeewas un meitas war nu ſazit, winas wihrs peegahjis pee laulibas ar wiſeem zim-deem aiſ joſtas — it ka pee firgu mitoſchanas, tikai pah-tagas ween truhzis rofà. Bet tiklihdſ Didſchis ſahka

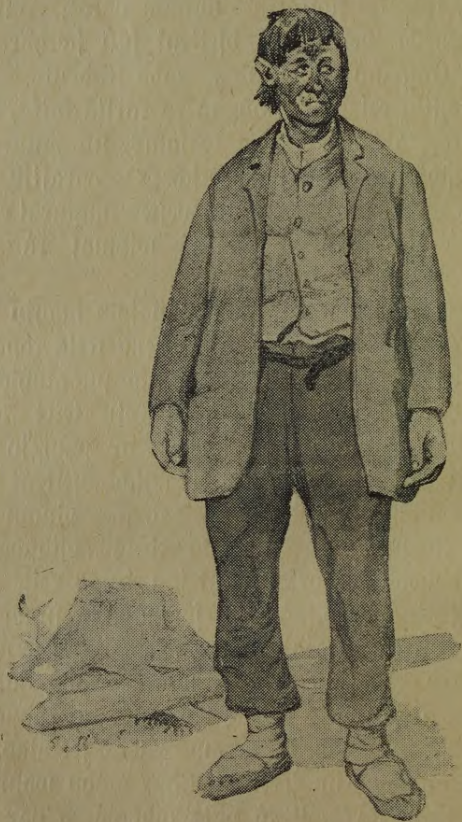
winau ſufat, jeb kà pats ſazija, ſibſnat, tad pate, winau kai-
tinadama, kattrreis kleeďsa: „E te-te-te, e te-te-te! Tas
tif bija tew wajadſigs, ka peegahji ar wiſeem zimdeem, kà
ſuns ar auſim, liku leku pee laulibas! Nu tewi katrs war
iſairgat!“

Ejot, ſtrahdajot un runajot, Didschis iſturejās dro-
ſchi, diſchi, wareni. Ja winſch iſtabā ſchľaudija, tad ſee-
weſchi katru reiſ eekleedsās. Sawu ſpihdigo gihmi maſ-
gadams, winſch ſpurďsa tif dikti, ka behrni, ja bija aiſmi-
guſchi, atmodās un ſahka brehft, bet ſuns namā, waj ſehtā
ſahka reet. Muiſchā, waj talkā reeſi plaujot, Didschis
allaſch bija pirmais plahwejs, mehſlus wedot, brauzejs ar
ſawu weſumu wiſai rindai preekſchgalā, — kad muiſchā
dewa ſchnabi, pirmais ſchnabja dſehrejs, frogā pirmais pee
kauſchanās, un tā wiſur droſchi, diſchi, wareni, wiſeem pa
preekſchu. Tiklihdſ prezejees un nahzis wihra godā,
Didschis bija mehginajis ſpehlet pirmo lomū ari pee pah-
taru ſkaitiſchanas un buht kalpu mahjās par preekſch-
dſeedataju, bet tas winam nebija iſdewees, jo nebija wihrs
ſpehjis meldinu nedſ pareiſi uſnemt, nedſ ari tahlaſ no-
turet, un ta jau tuhlin paſchā ſahkumā bija ſajukufe. Behz
tam, kad Didschis pahri ſwehtrihthu tā welti bija iſmehgi-
najees, winam zits nefas neatlika, kà atſazitees no ſawa
lepna nodoma, buht ari pee pahtaru ſkaitiſchanas pirmā
perſona, un wihtam wajadſeja apmeerinatees ar to, ka
winam neejot balſs. Meluhkojot uſ ſawu grefnigo prahtu
un zehlo, diſchano neſchanos, Didschis wahjās rozibas
dehl gehrbtees gehrbās wiſai weenkahrſchi, eedams waſaru
aiſween ſtipri nowalkatās nahtna biſſās un tahdos pat
kamſokos, kuri kahdreis bija laiſkam bijuſchi balti, bet tagad
jau ſen wairs nebija nedſ balti, nedſ peleki, nedſ ari melni,
bet iſſkatijās gluſchi nenoteiktā krahſā; ſeemu un wiſpahri

aufstos gada laikos winſch neſaja pelexu wadmallas uf-walku, ſtipri jo ſtipri nolahpitu un pee tam wehl daſcha-deem eelahpeem, kadehl Didſchis ſchaj ſawâ apgehribâ iſſkatijâs ſtipri ehrmots, un fur kahdam gadijâs winu pirmo reis redſet, tas ilgi noſkatijâs winam pakal. Didſcha waſaras apgehriba weſtei bija dſelteni ſaji ſwehdraina mugura — laikam no ſeewas weza goda lindruka — ar warenu tumſchjilu eelahpu widû, tà ka karſtâ laikâ, kad famſoli nowilka, tas wiſs kluwa redſams, un jauneſchi, kas bija gahjuſchi ſkolâ un mahzijuſchees geografiju un karti paſiht, tad mehdsja ſazit, Didſcha weſtes mugurai eſot tahds eelahps, kâ Kaſpijas juhra waj wiſmas kâ Seepajas eſers.

Beefuma Boſums bija ari to paſchu mahju kalps un dſihwoja weenâ galâ un pee tam weenâ leelâ kopejâ iſtabâ ar diwi ziteem kalpeem. Winſch bija puſmuhſcha gados un brangi paprahwu, gandrihſ waretu teikt leelu augumu; galwa winam bija ſamehrâ ar pahrejo augumu gandrihſ it kâ par maſu, mati eegaiſchi dſelteni un ſtipri rehni, ſeja lihdseni gludena, jo bahrſda winam labi neauga, tà ka peetika ar iſ pahrnekelas dſihſchanu, furpretim ziti mehdsja bahrſdu dſiht iſ nedelas reis. No wiſpahrejà iſſkata un wiſas iſtureſchanâs Beefuma Boſums liſas allasch it kâ nobaidijees, un ſeja winam gandrihſ paſtahwigi bija peeſarkuſe. Tabaku winſch nepihpoja, het tikai „koda“, tas ir, tureja tabakas kluumſchki aij luhpas un ſeleja un ſuhza to, beeschi ſplaudams rudas ſeekalas. Runat winſch runaja maſ un ikreis, tiſlihds kahdu wahrdu teiza, wehl wairaf peeſarka, it kâ pats bihdamees par ſawu iſteikto wahrdu pateefibu. Weſelu, neſarauſtitu teikumu waj pat wairaf teikumu weenkopus no wina reti wareja dabut dſirdet: weens, otrs wahrds, ko winſch iſmeta, tas

bija wiſs. Pee tam winſch, lai gan nebuht nebija wezs zilweks, tomehr — wiſeem par brihnumu — leetoja tahdus wezus wahrduſ un wiſpahri tahdu nowezojuſchos iſteikmes weidu, kahds ſawâ laikâ bija dſirdets tiſ no da-

ſcheem it wezeem, tagad jau miruſſcheem ſirmgalwjeem, un kahdu tagad wairs neleetoja neweens zits. Beesuma Bosums nebija dſimis zihrulneeks, bet eenahzejs no zituree-

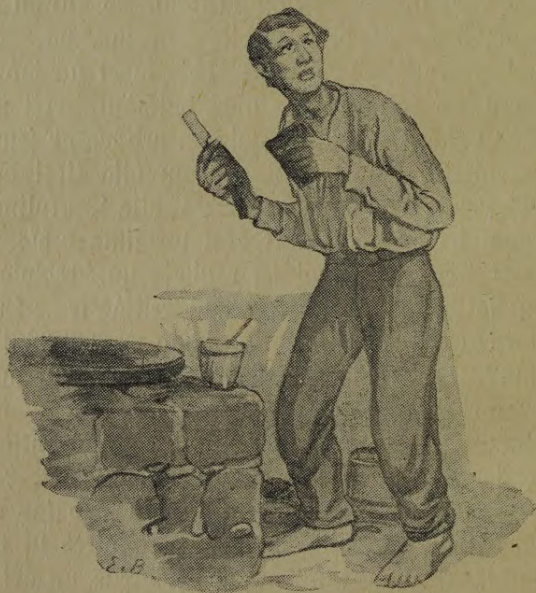
nes — kahdas attahlasas maleenas. Daschi sinaja stah-
ftit, ka tanî maleenâ laudis wehl runajot tahdu fawadu
wezlaizigu walodu, un ka tadehl par Beesuma Bosuma fa-
wado runaschanu neefot fo brihnitees, jo winam esot zeeta
galwa un talab schejeenes apgabala walodu newarot pee-
fawinatees. Bet lai kâ buhdams, runaschana bija wis-
pahri wina mahjakâ puſe.

Lotees jo kreetnaks wiasch bija strahdaschanas ſinâ,
un jo leelaks un gruhtaks darbs, jo wairak wiasch jutâs
fawâ elementâ, un jo droſchaki un laimigaki winam tad
ſmaidija ſeja. Wiasch bij tâpat kâ Rnehwela Didschis
wiſos darbos pirmais un preeſſchejais. Laime bija ta,
ka wineem tâ ſauktâs darbu nedelas neſakrita muiſchâ
abeem kopâ, jo kad weenam bija muiſchu, tad otram bija
mahju nedela, — zitadi newar ſinat, kuſch kuru darbâ
buhthu pahrfpehjis, jo ar labu tee weens pret otru laikam
gan nebuhtu peefahpuſchees un preeſſchſtrahdneeka lomu
weens otram nebuhtu atdewuſchi. Bet tâ nu wini abi
waldija katre ſawu nedeku un weens otra teeſibas neaiſ-
fehra. Galwenais rakſturojums par Beesuma Bosumu
bija tas, fo wiasch wairak mihleja ſtrahdat, nekâ ehst, ru-
nat waj dihkâ ſtahwet. Utraſdamees beſ darba, peemeh-
ram ſwehtdeenâs, wiasch neſinaja, fo eefahkt, neſinaja pat,
kur liſt ſawas roſas. Bet preeſs bija redſet wiku darbâ,
un pee tam wiasch darbâ — ari wisgruhtakâ — nekad ne-
ſwihda, jo katra darbu darija beſ jebkadhâm puhlem,
weegli un it kâ rotadamees. Turpretim, ehſdams wiasch
katra reiſ noſwihda, netikai ſiltu ehdeenu ehdot, bet ari
aukſtu, pat ſeemu ſtrahdajot meſchâ un turot ſneega ku-
penâ puſdeenu, ſaſtahwoſchu no ſauſas maiſes, aukſteem
rahzeneem un ſilkes, winam ſweedri raſot raſoja no pee-
res un pa waigeem. Beedſertees Beesuma Bosums ne-

darbi, kà feena un rudsu plauja, mehslu wefchana, labibas
 fullschana un linu mihstifschana bija janoftrahdà ar talzi-
 neeku palihdsibu, jo weens pats nejaudaja fchos darbus
 weikt, un ja wina otra pufe nebuhtu tif strahdiga un
 fretna, tad winfch gan, kà pats mehdsja teikt, newaretu
 wairs turetees grehtajà kalpu juhgà. Winu lauliba ilgu
 laifu bija fwehtita ar peezàm meitam, no furàm trihs
 nomira masatnê, bet dehla nebija neweena, par fo ziti
 darbineeki Penfuli ne masumu mehdsja sobot un jofot, —
 ja, daschreis pat fakaitinaja gluschi dufmigu. Uri mesch-
 fargs fchàs paschas leetas dehl winam nedewa ar fawu fo-
 bofchanos meera, lai gan ari pascham bija tikai meitas
 ween. War eedomatees, kahds preeks bija Penfulim, kad
 wina feewai daschus gadus atpakal peedsima dehls. Se-
 nak, kad bija eedsehrees, winfch raudaja un fchehlojàs, ka
 winam neefot dehla; bet nu dsehrumà leelijàs ir ar fawi, ir
 ar fawu dehlu, fazidams: „Waj es esmu neeks? Waj man
 naw dehls? Kam gan wehl ir tahds dehls, kà man?“
 Tafeli un grifeli winfch tam jau nopirka, kad tas nebija
 wehl gadu wezs. Seewa gan winu rahja, fo tà ahftotees,
 kà nejehdfigs, bet tas wijs neso newareja lihdsset: raksta-
 mas leetas bija nopirkas un tifa puikam glabatas tif il-
 gam, lihdi fluwà wajadfigas. — Meluhfojotees uf to, ka
 Penfulis bija augumà fihks, neezigs wihrelis un ari wifà
 darifchanà nebija nefahds fretnais, drihsaf paweeglas
 nefà nopeetnas dabas, un lai gan pateefibà wifa galwenà
 noteifschana tadehl it dabifki peekrita wina fretnajai fee-
 wai, tomehr ta winu zeenija loti un wifadi zentàs zelt
 un ufturet wihra fwaru un zeenibu ari zitu azis. Tà
 wina farunàs ar zitàm feewam par kaut jebkahdàm fwa-
 rigafàm leetam waj notifumeem allasch mehdsja atfauf-
 tees uf fawa wihra domam un fpreedumu, it kà: „Mans

wihrs teiza", „Mans Ķanis Ķata“ un tā tahlaĶ. DaĶĶu labu reiĶi wiĶa pate Ķadomaja ĶĶahdu, waj tahdu gudru iĶteizeenu, Ķo tad zitu Ķeevu un zeemiĶĶu preeĶĶĶā dehweja par Ķatwa wihra teizeenu.

BrammaniĶĶu Ķeteris bija gliĶts, patihĶams puiĶis pee diwidēsmiĶ peezi gadi wezs, ĶluĶas meermihligas da-

bas zilweĶs. WiĶĶĶ bija paĶihĶtams Ķā ĶĶĶaĶls ĶtrahdneēĶs, Ķas zituĶ nelihās nedĶ redĶot, nedĶ dĶirdot — tā ĶaĶot, neatdĶina Ķew pat muĶĶu no deguna, runaja maĶ, bet Ķur Ķo teiza, tur wiĶa wahrdoĶs, Ķā Ķaimini ĶaziĶa, allaĶĶ eĶot praĶts un ĶapraĶĶana. Ķehz dabas wiĶĶĶ bija pabailigs un Ķaunigs, ar meitam neĶad neĶoĶojās un neploĶijās, pat labi uĶ tām nedriĶĶĶteĶa ne ĶĶatitees.

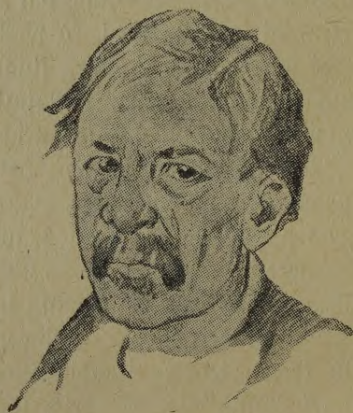
ziteem redsot kautrejās ari bahrsdu dsiht, kadehl to darija wiswairaf tif s̄wehtdeenam pa to laiku, kad ziti bija basnizā, waj ari ja zitā laikā to darija, tad islenza tahdu brihdi, kad pawahrdā nebija neweena, flusi islihdā tur un tad wišā steigā apkopa šawu gihmi. Turpretim eedsehrees Peteris kluwa pawisam otradas dabas: tad winšch plijās ziteem wiršū, melleja ar teem wahrdu kildas, zirta kahju pee semes, duhri uš galdu, leelijās ar naudu un gribeja jaht prezetees, bet ja tuwumā kur gadijās jaunās meitas, tad kehra tās rokā un butšchoja. Tā kà wina wezafi — pehz kalpu apstahklem — tifa daudsinati par pahrtikuscheem, tad wina dsehruma aplamibas labpraht wišī panesa, jo wairaf wehl tadehl, ka winšch bija zitadi kreetns zilweks, bet jaunawas jutās pat ne masumu laimigas, ka Peteris winas aistizis, kaut ari tīfai dsehrumā.

Swarts bija pahri pusmuhšcha gadeem, neleelu augumu un ar stipri raibu pagahtni. Jaunās deenās bija muišchā bijis pee dega par puifi. Degis par trihsšimts rubleem bija winau ispirzis no kara klaufibas, par to winau nahzās šimpadšmit gadu kalpot tīfai par wehderu un apgehrbu pee dega, lihds mineto sumu bija atpelnijis. Atkalpošchanas gadeem beidsotees, Swarts bija dega dehlam aishahjis lihdsa Jelgawā un kalpojis pirms pee ta, bet tad palaides leelā mehrā dseršchanā, tā ka pehz dasehem gadeem atgreesjās atpafal dsimtenē weenās driffās un škrandās. Šau wišī runaja, ka Swarts galigi nogahjis no grauda un ka tahds nelabojams girulis atpafal uš zela nekad wairs netapšhot. Nekur ari winau negribeja wairs lihgt par puifi, — ne muišcha, ne šaimneeki. Bet te notifa brihnumi. Bija nomiris kahds kalps, un tam palikuse jauna un šfaista atraitne ar wairaf behrneem.

Buht prahvam gruhtdeenu pulzinam par tehnu, — to neweens puiſis labpraht negribeja uſnemtees, ſewiſchki jaunafee. Weltigi atraitne ſuhtija pee wairaf ſaimiau puiſcheem, bet wiſi uſrunatee leedſàs nahkt. Neſinadama, fo eeſahkt un wehledamàs kalpa weetu paturet, fur tatſchu maiſes kumoſs droſchs un tà tad behrnu uſaubſinaſchana weeglat eeſpehjama neſà beſ ſchahdas weetas, atraitne bei-
 dsot liſa uſrunat to paſchu nodſehrufchos un nodriſkaju-
 ſchos Gwartu. Tas bija ari tuhlin nahzejs, bet nu bija atfal keſa: barons un wagariſ nebija ar Gwartu meerâ un neparko negribeja tahdu nodſehrufchos pilſehtas wa-
 ſanſi laiſt kalpu mahjâs eeſchâ; atraitnei paſchai bija jaeet pee wagara, ir baronu luhgt, lai peenem Gwartu par kalpu un lai tà wina ar behrneem waretu palift ſi-
 namâ maiſes weetinâ. Beidsot barons, eeſchelodamees na-
 baga atraitnes un winas behrnu, bija tiſ taſlu peelaidees, ka pagaidam Gwartu peenehma par kalpu uſ weenu gadu: ja winſch gada laiſâ iſrahdiſees par derigu zilweku un wairſ nedſers, tad warès ſchai weetâ palift weenumehr; ja ne, tad pehz gada winam jaatſtahj. „Ak, Deews!“ nopuhtàs nabaga atraitne, „barons winu pat par kalpu nenem beſ weſela gada iſmehginaſchanas, bet man winſch janem par wihru uſ wiſu muhſchu beſ ſahdas mehginaſchanas, jo gadu dſihwot beſ laulibas, — tas nedſ mahzitajam buhſ pa prahtam, nedſ ari barons to atlaus“. — Tà wina, ap-
 ſtahklu ſpeeſta, Gwartu apprezeja. Un te nu notika mi-
 netais brihnumſ: ar kaſju deenu ſahkot, lihdsſchinejaiſ leelaiſ dſehrejs atmeta dſerſchanu, tas ir, pilnigi gan ne-
 atmeta, bet nedſehra wairſ par ſawu naudu, tà ka no pelnas neweens graſis negahja dſerſchanas dehl paſu-
 ſchanâ. Ja fur wareja par wolti dabut, tad dſehra gan ari labpraht, bet tà ka par wolti dabut dſert bija reti kad

eespehjamš, tad ar laiku Swarts mahzijas dserſchanu weegli peezeest, lai gan gluschi no tās neatfazijās. Behz gada laika muiſcha wiau labpraht patureja par kalpu ari uš preeſſchu, jo winſch bija israhdijees neween par nedſehreju, bet ari par kreetnu ſtrahdneeku. Rā atraitne, tā ſauktā ſkaiſtā Anna, tā bija pratuſe tahdu wezumwezu dſehreju pahrwehrit gandrihſ par pilnigu nedſehreju, par to wiſi newareja deeſgan nobrihnitees. Daſchas ſeewas, kam ari dſehreji wihri, nahza pee winas pat padoma luhgt: waj winai eſot ſinami tahdi wahrdi, kà paglahbt dſerſchanas faiti, jeb waj winai kahdas ſahles ſinamas pret ſcho ſaunumu. Anna nemahzeja ſawàm nelaimigajam kaiminenem nedſ pateikt kahduš wahrduš, nedſ ari uſrahdit kahdas ſahles. Noſlauſidamàs ſchahdu nelaimigu ſeewu ſuhdſibas un luhgumus pehz burwibas wahrdeem un ſahlem, ar ſo wihruš glahbt no dſerſchanas, wina tikaſi klufi ſewi paſmehjās, nereti peebildama: „Kad mahjas eedſihwe buhš wihram mihla un patihkama un ſeewa laba, tad tam wajaſetu buht welnam — ne zilwekam, ja winſch tad wehl ſkreetu frogâ, tehretu naudu un atraſtu patiſſchanu dſerſchanas poſtâ.“ — Swarts pats, par dſerſchanu waizats, nekad nekahdu ſkaidru atbildi nemehdſa dot. Winſch tikaſi padikti noſchauhza degunu un, kà aiſween, tā ari ſewiſchki tahdàs reiſàs ſuhdſejàs tiſ par gruh-teem laiſeem, par maſu pelau un par naudaš truhkumu, bet par dſerſchanu nefur un nekad neka nerunaja un ne graſcha par to netehreja. Gedſert beſ naudaš, protamš, zita leeta. Sahdâ gadijumâ winſch pat newareja atturetees no maſas krahpſchanas. Tâ, kad pee gruh-takeem darbeem muiſchâ, kà pee mehſlu weſchanas, rudſu plauſchanas, waj ari pehz leelàs noras nowahkſchanas muiſchas ſaimneeze ar barona atwehli dewa darbineekeem pa

ſchnabim, tad Gwarts aiſmeen tà mehdsja eerihfotees, fa winſch atradàs rindàs preeſſchejâ galâ un dabuja ſchnabi weens no pirmajeem, pehz kam aiſmanijàs rindàs patalejâ galâ, eejauzàs tur zitu pulkâ un gahja wehlreis ſaimneezei flaht, ſchoreis wiwu ſweizinadams un uſrunadams, kamehr pirmo reis bija neween iſturejees gluſchi fluſu, bet pat aiſwilzees zepuri aiſ azim, lai ſaimneeze wiwu maſak eewehrotu. Ja ſaimneeze wiwa blehdibu daſchreis pamanija un wiwu

ſarahja, tad winſch to nenehma ſaunâ, neds ari eeſkatiija par ſahdu ſaunu un, padikti degunu noſſchnauzis, gahja gluſchi neuſtrauzees projam — weenalga, waj leeko ſchnabi bija laimejees iſfrahpt, jeb waj bija japeeteef ar weenu ween. Sabpraht winſch ari gahja talkâs, waj zitadi kaimineem bija palihdsfigs pee grũhtako darbu weiſſchanas, pee kam pats neds ſawus meefas ſpehkus, neds ari ſawus wakas brihſchus nebuht neſcheloja, ja par to wareja dabut ſahdu ſchnabi — bes naudas. Tâ ari ſchowafar Penkula linu talkâ bija eeradees bes ſewiſſkas ſauſſchanas un bija wiſu pehzpusdeenu un wafaru freetni miſtijiis, bet par

to tagad wafarinâs, kamehr ziti bija eedsehruschji tifai pahris sch nabju, winisch flusu un weilli bija paguwis eemest jau wewelus trihs waj tshetrus.

Par Stihpneeku Indriki atklastibai tifai tikdaudj bija sinams, ka winisch ir sawam tehvam wezakais dehlis un ta tad laikam nahkoschais mahju mantineeks; winisch bija pasihstams par strahdigu zilweku, kam darbs un fainneezi ruhpeja un kas mahzeja taipigi, gahdigi dsihwot, kahdeem behrneem prahtigi wezaki ari wismihlaki mehds atstaht sawu galweno eedsihwi. Wenkulu Anlise sinaja par Indriki ari to, ka sem wina weenfahrschâs un weenteefigâs ahreenes flehpjas filti pufstoscha firds un dsilas juhtas; wina sinaja ari, ka Indriki fwehtdeenu pehzpusdeenam un zitos walas brihschos tifai talab tik labpraht atnahza Drumneekos, lai fatiktos ar winau, pee kam winisch prata isturetees allasch ta, ka wina firds nefchanâs ziteem palika nemanama; ari talka winisch labpraht nahza — gan weens, gan ar puifi un sirgeem — newis radneezi bas faischu dehl, kahdas pastahweja stary Stihpneekem un Wenkuleem, bet tapehz, ka firds tam nefas uf wiru; wina sinaja ari, ka Indrika mahte naw dehla noluhkam pretim, jo, buhdama pate leela strahdneeze, wina masaf wehlejas par sawu wedeflu un nahkoscho Stihpneeku fainneezi redset pahrtikuschu wezaku meitu, bet gan wairaf labu strahdneezi un freetnu fainneezi un par tahdu wina pasina Anlisi, kura jau no meitenes gadeem bija tikpat freetna ka winas mahte.

* * *

Kad talzineeki bija noteefajuschji prahwa seemmituschja wepra wewelu kruhtaschu, meschfargis eezerejas, ka nu buhtu laiks fahst kahdu wispahreju farunu. Badikti eekahsejees, it ka jau eepreefsch dodams finat, ka winisch grib

ko ſazit (wiſi ari tuhlin pilnigi apfluſa), meſchſargſ uf-
ſahka:

— Didschi, tu eſot atkal mijis ſirgeem? ... Pee
tam winſch leegi kripschſinaja kahdu neezigu kauliau, ta
rahdidams, it ka winſch ehd newis gribedams, bet weenigi
tik tadehl, ka pee galda aizinats, ta ſakot, tik goda dehl.

— Ka tad, — teiza Didschis. — Wafar jau Miketu
tirgu atkal pahrzehlos ar kumeleem.

— Ur ko tad mainiji, ar ſchihdeem waj deewu
dehleem?

— Schihdeem ſchoreis, meſchſarg, nekahdus patihka-
mus ſirgus neredſeju; fitos tad atkal ar deewu dehleem:
Zuſis atweda kahdu otu tſchiganu, kam bija brinumkoſchſ
ſalnis, — to tad eemainiju.

— Waj jauns wehl?

— Nule buhs triju metu; wiſus ſobus naw wehl
metis.

— Blafus pahrzehlees, jeb dabuji peelift?

— Kur nu, meſchſarg, blafus! Bija jadod preidam
trihſ rubli naudas, ahlawa aita un diwi lindruki.

— Waj tad aita un lindruki bija tirgu lihdsa?

— Nebija. Bet tſchigani pahrbrauza wafara lihdsa
mahjas.

— Nu, tad ſeewa laifam atkal nebija ar meeru?

— Protams ka ne. Ne par ko negribeja dot. Teiza,
palikſhot tikai weena pate aitas galwa, un lindruku ari
jauwu wairaf neefot. Bet mar tas kumelſch patifa, un es
neatlaidos; iſnahza tad nepatihkama leeta: ſeewa dabuja
ſibſnas un palifa meeriga.

— Tſchigans nekad nepeeleeſ: lai winam deefahds
krafis un lai tew jo labs ſirgs, tomehr preidas jadod. Ta,
no iſtabas katta iſnahkdama plahna widu un tuwodamas

galbam, runaja starpâ Benkulene, gribedama runu wehrst uš zitu puši, labi sinadama, ka šarunu war dširdet otrpus ņenas, kur atradās Didsča istaba: warbuht, Didsčene wehl naw aismiguse, un winai tad, nabadsitei, protams, nepatihkami klausitees walodās par sibšnaššanu.

— Bet kaņehz wajađseja mainit? ... waižaja atkal meščfargš. — Breediš jau bija it denkts firgelis, wesumu wilka kà nagla.

— Nè, meščfarg, nebija wiš lahga lops. Stiprs gan bij kà pagans un wesumu zehla lai kahds, bet ko tas wiš lihđseja! Seleja pawadaš un groščas. Šalnis, turpretim, ir lopinšč ar labu tikumu, un man winšč brihnum patihš, tahds man nekad nebija wehl bijis. Zif winšč denkts un patihšams! No isškata tahds šprauns: brauzot galwu tura augstu, bet juhđjot tif aušis ween zilā; wesumu welk brihnum mentščigi, un kahds kahjotajs! Rišči tahdi — na, ko war teikt, engeli dšeed sem kahjam. Un zif winam gudras un mihligas azis. Lihri, kà manam brahla nelaišim, kas winu gad' šaldatos nomira. Šuhs atzeratees, meščfarg, ūti, kas taišija tos škaištos druwneščus un šlauzenes?

— Ūtzeros gan.

— Nu ja. Manam jaunajam firgam glušči tahdas pat gudras un mihligas azis, kà Ūta nelaišim.

— Ja, daščeem firgeem ir tišpat gudras azis, kà zilwešeem, un daščreij lopam, teiz, esot wairak prahta nekā zilwešeem ... Noteiza Benkulis, wehšedamees pabalstīt Didsča eeskatus par lopu gudribu un reišā gribedams išrahdit ari pats šawu gudribu.

— Lops tāpatan Deewa radijums, kà zilwešs ... pabailigi šazija Beesuma Bosums, pee tam tuhlin stipri no-

farfdams un it kà siakahrigi paffatidamees uf ziteem, maj
tif naw ifteizis kahdu aplanibu.

— Nu, ja firgs tif teizams, tad peeluhfo, ka ftelingi
kahdreif nelabi neapgulftas un nenogalojas... eebilda
atfal Penfulis. — Nau, Indriki, kà jums wiau gad' jau-
nais behrais bija pa nakti nelabi apgulis un rihâ atrada
nogalojuſchos.

— Ja, — peebilda Indrikis. — Lehws wehl tagad ne-
war ſcho nelaimes notikummu aismirft.

Stroderis, kam ſchi faruna par firgeem nebuht ne-
bija peewilziga, te padikti, it kà wiſeem pahri, eefahfejâs,
kas bija ſihme, ka nu winſch wehlas fo teift. Meſchfargs
ſcho wina doto ſignalu ari ſaprata pareiſi un tuhlin pee
wina greeſâs ar jautajumu:

— Nu, Lapin, kas labs tagad dſirdams no jau-
na?... Pee tam meſchfargs wilka iſ ſwahrfu fruhts kabatas
ſawu leelo pihpu ahrâ un ſahka rihkotees uf ſmehkeſchanu,
bet Indrikis paſteidsâs ſameklet ſawu tabakas mafu un
peedahwat to meſchfargam, lai ſchoreiſ uſpihpajot no
wina tabakas.

Te jaſin, ka meſchfargam pihpas galwa bija ſoti leela,
tâ ka tur gahja eekſchâ apmehram puſmahrzina tabakas.
Jaſin ari, ka meſchfargs tabaku patſ nekad nepirka, bet
iſtika weenigi no zitu tabakas: lihds fur ſatika kahdu zee-
minu, apſtahjâs un ſahka runat, lihds winſch tuhlin wilka
ſawu pihpu iſ kabatas ahrâ un ſahka rihkotees uf pihpo-
ſchanu, un wiſpahrejs eeradums bija tahds, ka tahdâs
reiſâs ikweens, bej jeb wiſmaſakâ uſaizinajuma no meſch-
farga puſes, ſteepa ſawu mafu iſ kabatas ahrâ un ſneedſa
to meſchfargam, laipni peebilſtot, lai ſchoreiſ nemot no
wina tabakas. Tabakas mafu meſchfargs flahſ few gan

ari nefaja, tomehr weenigi tanî noluhkâ, lai katrâ isbewigâ gadijumâ pilditu to ar zita tabaku, jo kad fur peetika pee leelaka daudsuma labas tabakas, tad nebuhtu ihsti prahtigi darits, — tika zepli ween ar to pildit, kâ meschfarga pihpu winaas milsu galwas dehl wispahri mehdsja fauft: kahdu daku wajadseja eewetot ari leelajâ ahdas makâ jeb tâ fauktajâ repi — atfargam us preekschdeenam, jo newareja tatschu finat, waj katru deenu gadas fatiktees ar tahdeem zeemineem, kam tabaka klast. Meschfarga zeplis bija tikpat tahlu un tikpat labi pagastâ pasihstams, kâ wina sch pats un wina lauke. Schahdu wispahreju pasihschanu wina zeplis baudija netikween sawa leeluma, bet ari sawa mahksliga isstrahdajuma dehl. Uj pihpas milsi leelas galwas bija redsama kahda bilde, fur skaisa seeweete — tahda ar gareem kupleem selta mateem — slauz breedaku. Behz wisam sihmem ta bija Genowewa; bet meschfargas, kam Genowewas stahsts nebija pasihstams, mehdsja isfkaidrot, ka bilde esot redsama Wahzsemes gotws, kuru ragana apburot un samaitajot tai peenu. Ar schahdu sawu isfkaidrojumu meschfargas bija pilnigi sawajus apfahrtnes eedsihwotajeem wisus lihdschinejos jehdseenus par raganam, jo lihds schim par raganam wisi bija domajuschi wezas, nejaukas wezenes. Bet nu behz meschfarga isfkaidrojuma dabuja finat, ka par raganam war buht ari jaunas un skaisas seeweetes.

— Nu, kas dsirdams no jauna? Meschfargas atfahrtoja sawu waizajumu, redsedams ffroderi kamejamees ar atbildi, it kâ gatawojamees teikt ko sewischki swarigu.

— Schis tas jau nu jaunus gan dsirdams... Nunaja beidsot ffroderis, nemdams few is kabatas pihpu ahra, tomehr ne tahdu leelu, kahda bija meschfargam, bet

gluſchi maſu kozeniti, eebaſdams tanî druſku tabaſas un tad lehni un lepni to uſkuhpinadams.

— Miſwafar mums bija weetneeku ſapulze... wiſſch turpinaja. — Tur tad nu reiſ eewehlejam jaunu ſkolotaju.

— Af eewehlejat gan... Noteiza meſſchfargſ, un ari daſſchi ziti eeminejâs:

— Af tad nu buhſ gan jaunſ.

— Ja, jaunſ — jaunſ ſchâi weetâ, jaunſ ari pehſ gadeem: tifai pagahjuſcho gad' beidſis ſkolu. Œhi wiſſam pirmâ weeta... Staſſtija ſkroderis.

— Tad jau gan wajaga buht wehl gluſchi jaunam ſaſim. Dairam ari wehl neprezejees... Geminejâs Penſulis.

— Nu, protamſ. Kur ſchis tif jaunſ lai buhtu jau prezejees... Utrumajâs atkal ſkroderis.

— Na, tad ſaimneeku meitam buhſ ap wiſſu rauſſchânâs un dalifſchânâs... Unliſe ſmehjâs.

— Râ ſauz jauno ſkolotaju?... Meſſchfargſ praſija.

— Numali. Paſalnes pagafſta Lauſmaku Numala ſaimneeka dehls... Œkaidroja atkal ſkroderis.

— Rahds tad leekas buht: lepns un tahds eepuh-tigſ, jeb weenteeſigſ zilwekſ?... Praſſchaja Penſulis.

— Lepns naw. Runâ ar kâtru. Weena waina, warbuht, tifai ta, ſa runâ druſku par maſ...

— Nu tad paldees Deewam, ſa naw lepns! Tas tas labakais... Tâ atkal Penſulis.

— Ar lepnu zilweku pawifam gruhtu leeta... Geminejâs Œwartſ.

— Jo lepns zilwekſ ir tifpatan nepatihkams, ſa eenaidneekſ... Gemeta ſtarpâ Beejuma Boſumſ, puſkôditu tabaſas flumſſchki no loga behgeles nonemdamſ un liſdamſ par jaunu aiſ luhpaſ.

— Waj weetneefus zeenaja ari? ... Meschfargš taujaja.

— Nè, meschfarg, no zeenasta nefas neifnahza. Behz eewehleschanas gan nofehadinajàm uf krehslu, zehlàm trihs reis gaisâ, šaufdami urrà; daschi weetneefi ari eeminejàs par zehlibam, bet tomehr nefahdas zehlibas šchoreij nedewa. Redšes, ja nu wehlať kahdreij warbuht atzerešees. Daschi weetneefi, kam bija nahššhana uf mahjam pa weenu zeku, eegreesamees basnizas frogù un šarihšojàm metelibas, šamesdami katrs pa šwartam un tad zeenajamees pašchi. Žitadi jaunais školotajs ir it patihšams zilweks un, kà leefas, buhs leels attihštibas un isglihtibas draugs. Behz eewehleschanas mehš wiši weetneefi palifam laizinu kopâ, šcho to pahrrunadami. Tur tad nu mehš ar Dšena Žahni, kà puišču weetneefi un tà tad kà wišas jaunàs paaudšes preekšštahwi, usprašjam, ko wiššch domâ par attihštibas un isglihtibas darbu pee jaunàs paaudšes ahrpus školas. Starp zitu prašjam ari, waj wiššch jaunekfus pulzinàs uf dšeedašchanu. Šolijàs to darit, un es ar Dšena Žahni, kà tahdi, kam abeem wiswairat šatikšchanàs ar laudim, usnehmamees šarunat katrs pa šawu nomada galu puiščus un meitas uf peedalšchanos dšeedataju fori. Šchonedel jaunais školotajs pahrwahššees uf šchejeeni un jau zitu šwehtdeen pehz deewšalpošchanas wiššem, kas grib peedalitees, jaerodas školas namâ uf balšs ismehginašchanu. Beeteiktees war jau eepreekšch pee manis. Tad nu wiši, ko Deews šwehtijis ar labu balši, peedalatees fori, lai waretu mahzitees dšeedat uf wairat balšim! Meschfarg, juhs dšeedat labu baši, Žndriki, Anlije, Pšeteri — juhs wiši ešat labi dšeedataji. Wišus juhs aizinu un luhdšu jaunâ školotaja usdewumâ.

Ušaizinatee nu šahka katrs šchâ waj tà atrunatees

un aishildinatees: meschfarg's teiza, winam fwehtdeenâs gan reti kad isnahot wala's: no rihta pufes esot jabuht muischâ nodot baronam sinojumu, kâ stahw ar mescheem; bes tam winam beeschi esot jaet godos; tomehr zik laiks atlaufchot, winfch gribot peedalitees, wismas pirmâ fapulzê winfch katrâ sinâ buhschot flaht; Indriks eeminejâs, ka wezakeem gan ihsti nepatichot, ja ik fwehtdeenâs fahfchot iseet, bet taifni preti wini nebuhschot, un zerot peedalitees; Unlise atteiza, wina esot gatawa gahjeja, ja tif mahte laisch, un ja tif winas dseedaſchana kam derot.

Mahte us tam fazija:

— Man dseedaſchana koti patihk, tif nesinu, ko tur dseedâs: Deewa dseefmas, waj neeku dseefmas. Es nu gan neeku dseefmas negribetu un tâs gan newajadsetu mahzitees; bet ja Deewa dseefmas dseed, tad man patihk un tad man nebuhtu nefas preti, ja ari Greetele eet mahzitees, winu gan schogad nodewam pee Beesuma Bosuma par deenu gahjeju, bet fwehtdeenam wina ir brihwa.

— Nu, maht, gan jau skolotajs sinâs, kahdas dseefmas dseedamas... Atteiza fproderis, tâ kâ nolih-dsinadams un peelabinadams.

Unlise, kas fproderi wina pabeeschâs eedserſchanâs, kâ ari ahfstibas un pintikibas dehl mas wareja eeredset, jutâs tagad patihkami kustinata, dsirdot, ka winfch Indrika flahthuhntê winas mahiti nofauz newis tehwa palamas wahrda par Benkuleni (tehws schahdu palamu bija dabujis ſawa filhâ, neezigâ auguma dehl), nedj ari pehz tehwa wahrda par Janiti, bet godigi un peeklahjigi par mahiti — glufchi tâpat kâ wina un ziti behrni winu ſauza. — Tâ kâ Beesuma Bosumam ari bija kristams wahrds Janis, un wina ſeewa tifa pehz wina wahrda ſaukta par Janeni, tad Benkuleni tahdâ pat wahrda ne-

wareja wairs fauft un, eewehrojot to, fa winaš wihrs bija neezigu augumu, un tà fà winšch ſenaf, lamehr wehl nebija eeſaufats par Pentuli, tifa fauftš par Janiti, winai tad bija peefchfirta Janites eeſaufa, lai gan wina pate par ſewi tiſlab pehž auguma, fà ari pehž dariſchanaš bija katrâ jinâ pilniga un freetna ſeeweete. — Bateizibâ par ſkrodera godigo, peeklahjigo iſtureſchanoš Unliſe wiau uſſkatiſa ar dſili firſnigu ſkату, it fà fluſi winam pateiſdamâš un ſewi apnemdamâš, uſ preeſchū pahrwaret ſawu lihdiſchinejo aiſſpreedumu un iſturetees pret winu laipnafi. Paſagahjuſe plahna widû uſ preeſchū, galdam tuwafi, un uſmeſdama ſkroderim ſiltu firſnigu ſkату, wina ar patiſchānu klaufijâš, fà winšch tahlaf runaja:

— Greetele, protamš, lai nahf ari: abas mahſas kopâ droſchi noturèš ſawu balſi. Wairaf zituš kaiminuš ari eſmu uſrunajis un daiſchi jau peeteiſuſchees, pat no pahrnawadu tuwafajām mahjam. Starp ziteem ari Gramineeku Tſchahpina dehlš un meita ſolijâš nahft. Un zeru, fa ari ſchowakar uſaizinatee buhš wiſi nahzeji un mani wahrđi nebuhš bijuſchi ſauzeja balſš tufſneſi.

No wiſeem uſaizinateem weenigi Brammaniſchū Pēteris nezehla nedſ kahdu eerunu, nedſ ari iſteiza ſawu gatawibu uſ peedalichanoš. Winšch gan it fà gribeja ari to teikt, bet tad pakafija ſew galwu, ſaglauda pehž tam matuš un neteiza neſa.

Œarunaš talzineeku ſtarpâ laiſam wehl buhtu turpinajuſchâš, bet Indrikiš eeminejâš, fa pulkſtens rahdot jau pahri diwpađſmiteem, buhſchot ari laiſam jau mehneſš uſlehzis, un tadehl nu eſot laiſš dotees mahjup. Weeſuma Woſumš, pabrauzijis ar roſu pa norajojuſcho neleelâ loga ruhți, teiza:

— Mupatan lež mehneſš, jaeet gan pee meera.

Penfulis wehl laida apfahrt kruhju alus ap talzineekeem, un tad tee, dodami labwafarus, ſahſta wirſitees pa durwim ahrâ. Indrikis, kaſ pee Penkuleem nahkdams bija pehdeja laikâ ſahzis Penkulenei butſſhot rofu, negribeja zitu klahtbuhtnê to darit, lai tee nenopraſtu, ka winam te kaſdi tuwafi ſakari. Winſch tadehl ſchowakar eedams projam ar mahjineekeem atſewiſſchi neatwadijâs, bet, durwim tuwodamees, apgreesâs atpaſal, teifdams:

— Ar labwakar wiſapfahrt!

— Ar labwakar! ... Atſweizinaja mahſte ar meitu reiſâ, pirmâ wehl peehilſdama:

— Babuſ wafarus mahjâs un paldees par paſlauſijumu.

Meſchfargſ ar Indriki un puiſi Andruli iſgahja no Druwineefu fehtaſ reiſâ. Gatuweſ galâ winu zeli ſchêih-râſ, jo meſchfargam bija jaeet uſ meſcha puſi, bet Stihpneeki atradâs klajumâ, noſtaſ no meſcha, un Indrikim ar Andruli tadehl bija eetams uſ ottru puſi; meſchfargſ eeminejâs, ka, jebſchu winam weenam paſſham ap puſnakti ejot gar wezajeem jeb mehxa kapeem, nekahda druhme nekad neuſnahſot, tomehr lai Indrikis ar Andruli, ja gribot, pawadot winu gar kapeem un tad lai no wina mahju gatuweſ gala ejot pahrtteeſchuſ pa laufeem atpaſal. Uſaizinatee bija ar meeru, un wiſi trihſ tad kopigi demâs uſ meſcha puſi.

Wiſâs mahjâs, ko ween wiſapfahrt wareja ſaredſet, nekur wairſ neredſeja uguni ſpihdam, tikai Silarajoſ, kaſ ari atradâs uſ meſcha puſi un gar kureem meſchfargam bija jaeet garam, redſeja kaſhdâ logâ wehl uguni.

— Brihnumſ, ko Silaraji wehl tiſ wehlu dara? ... Geminejâs meſchfargſ. — Laikam rihojaſ rihtu agri

braukt Beepajâ, waj ſudmalâs, kad wehl tif wehlu ir ſahjeeni.

— Uguns leefas buht taiſni jaunâ ſaimneeka kambarî. Saimes iſtaba un ari wezo kambaris ir tumſchi. Jaunais ſaimneeks weens pats laikam ir ſahjeens, war-buht ko lafa... Andrulis prahtoja.

— Ko ſchis gan tif wehlu waretu lafit? Awifes wiſch netura... Tâ Jndriķis.

— Warbuht dabujis no ſtrihwera liſumu grahmatu un to lafa... Wehroja meſchfargs. — Liſumu ſinaſchana winam nu wajadſiga.

— Tâ gan ir... Noteiza Jndriķis. — Par teef-neſi eewehlets un liſumu praſchana winam nu netwar buht par launu. Deefin, kad jaunee amata wihri ſtahſees amatâ?

— Liſlihdj buhs noſwehrinati... Paſſkaidroja meſch-fargs. — Apſtiprinati jau eſot, — man teiza pagasta wezakais; nahkoſch ſwehtdeen buhs muhſ' baſnizâ mah-zitajs, un tad jaunoo amata wihrus noſwehrinâs.

Pa auſaju eedami, wini wareja noſkuht lihdj meſch-fargu gatuwes galam, Silarajeem nemaſ nepeeedami wiſâ tuwumâ ſlaht; bet, ſinkahribas dſhti, wini nolehma peeeet tuwaſ un redſet, kaſ tur tif wehlu noteek. Tâ kâ dſihwojamâs ehkaſ gals atradâs taiſni pee gatuwes ſchoga, tad wini, uſ kritena ſchogu pakahpuſchees, wareja wiſu ſkaidri redſet, kaſ iſtabâ noteek. Un tur nu wini redſeja, ka iſtabâ atradâs jaunais Silarajs weens pats, bet ar ſwehtdeenâs kaſchoku mugurâ.

— Laikam rihtojas braukt zelâ... Andrulis tſchuſ-teja. — Bet kâ tad zitur wiſâ mahjâ tumſchs un fluſs un taiſni ſchis weens pats rihtotos?... Wehl tahlaſ ſka-tidamees, wini redſeja, ka jaunais Silarajs noſtahjees

neleela, pee feenas pakabinata fpogula preefchâ, furâ winfch luhfojâs, gan atfahpdamees foli atpakal, gan atkal peeedams tumaf, pee tam labo roku ar divi iffteeptem pirkfteem pazeldams uf augfchu un turedams few pee aufs. Tahdus panehmeenus winfch taiſija bef miteſchanâs weenu pehz otra: nolaida roku un atkal pazehla, pa ſtar-pam fafkrühwedams par jaunu few uhfas, waj ari atkal faглаufdams jau tà lihdseni fafufatos matus.

— Ko winfch tur dara? Winfch jau ſwehrè... Tſchufſteja, glufchi ifbrihnijees, Andrulis.

— Winfch pateefi mahzas ſwehret!... Tſchufſteja meſchfargſ.

— A!... Gefauzâs pakluſi abi pahrejee un ſtatijâs atkal tahlaf, fâ jaunais teeſneſis turpinaja ſwehreffchanas panehmeenu atfahrtoſchanu. Labu brihdi ſtatijufchees un nekahdu galu newaredami ſagaidit, wini kahpa no ſchoga femê un dewâs pa auſaju tahlaf, gan ſneedamees par jauno Silaraju, furfch tif ilgi puhlejas ar ſwehret mahzifchanoſ, gan ari wiau noſchehlodami par ſchahdu puhleſchanoſ tif wehlâ nafti. Bet meſchfargſ beidsot teiza:

— Silaraja Utis ir pahraf gaileſtigſ, diſchigſ zilwekſ. Namehr winam tehws atdewa mahjas, jau kluwis ſtipri lepnigakſ un kad nu wehl eewehlets par teeſneſi, neſin pats wairſ, fâ diſchotees zitu preefchâ. Buhdams wehl neprezejees un ſinadams, fâ nahfoſchſwehtdeen pee ſwehreffchanas baſnizâ wiſas ſaimneeku, fâ ari frodſneeka, ſudmaſa un wagara meitas uf wiau ſtatifees, winam nu ne nafti naw meera meegu gulet un jau tagad wingrinâs un gatamojas wefeleem zehleeneem uf ſwehreffchanu, lai waretu to iſdarit jo ſkaiſti un ſtalti. Bet lai tif winfch man eees ar ſaweem laudim waj lopeem bef atlaujas

mesçhâ, tad es winam gan parahdiçhu tahdu lepningumu un diçhigumu, ka winçh to ilgi wehl atzerefees!

Çhee wahrdi, ko mesçhçargs runaja bargâ, tihri swehriçâ balçi, tomehr nebuht nebija domati tik wiçai nopeetni: winçh çhe atrada tikai labu reisu, ari İndriçim likt çapraft, ka mesçhçargs ir wihrs, beç kura labwehlibas çaimneeki istikt lai nedomâ.

Çawadijuçhi mesçhçargu lihds wina gatuwes galam, İndriçis ar Andruli dewâs paçrteesçhu pa çaimiau lau-
teem mahjup.

Zeturtà nodala.

Mahja mescha widû.

Rapeh3 Dirmgrausis nesteidjas ar mahju ismašfajšanu. — Jau-
nibas un feedona šapai eefnigufchu un apputenetu mahju aif-
krahni. — Rà Anetes jaunkundse domàs riško festajam behrnam
kristibas un kas winu pee tam istrauzè. — Radehl pans Wadaiķis
newar braukt pa dselszoku. — Ro mahja ar brahli runà diwatà.

Laiņni deenu pirms Seemasfwehtkeem mitejās lee-
liffà snigšhana un puteni, kas bija turpinajufchees da-
šhas deenas no weetas. Sneega bija šafnidfīs wairai
pehdu beesā kahrta, un kufenas šadsihtas tahdas, kahdas
jau kopsch gadeem nebija redsetas; šewiŃhki ehku un schogu
tuwumà, kà ari meschmalès, tàs bija milfigas. Uri Ńho-
deen gaišs wehl nebuht nenofkaidrojās, bet bija pelekš
kà maišs, un leelas, šmagas šneega mahkonas lehni gro-
šijās pa gaišu; škraidija un bira ari paretas šneega pehr-
flas, it kà wehštidadamas jaunus šneega un putena negaišus.

Up Dirmgrauschu mahjam, kas atradās leela mescha
widû, tahlu prom no zitàm apdsihwotàm weetam, bet
tomehr tiš peeteekofchi nošt no mescha, ka atlika plašchibas
wehl deefgan, kur wehtrai deet un puteneem greeftees, bija
šneega šadsihts šewiŃhki daudš: weetam kufenas šneedfās
neween pahri schogu galeem, bet pat lihds ehku pašchobelem;
gatuwe bija ar kaudsi pilna miħksta, balta šneega. Ne-
leelais šafnu dahrs istabas galà isfkatijs kà pahri malam
ar milteem peebehrts prahws apzirknis. Pate Ńeha bija
tiš pilna šneega, ka no istabas uš kuhiti un flehti jau da-
šhas deenas atpakaļ bija nahzees rakš dsiku eelu. Celà

no jauna šafnigufšho šneegu rihteem raša un meta abâs pušês uf malam, no kam tâs pazehlâs wehl augštafu, un eela kluwa tà arweenu dšilaka: mahjneeki gahja pa to kâ fara wihri zeetofšnî aiš augsteem wašneem un štahweem muhreem. Tahda pat eela bija rakta ari gar ištabu šeh-tas pušê, jo tika pa šchahdu eelu bija eefpehjams peekluht pee logeem un wafareem aiššegt toš ar šalmeem peepihtâm redelem, lai wišmaj jel šehtas pušê tee glufšchi neaiššaltu. Turpretim ehšas otrpušes logi, kuri atradâs dahrša jeb seemeka pušê, jau šen bija aiššalufšchi wišzauri; beš tam šneega kupena tur šneedšas lihds pat pašchobelei, tà ari šawufahrt wehl logus aišblihwedama zeeti. Tâ kâ beefa šneega šahrta ir labs aiššargš pret aukštajeem seemelu wehjeem, tad leelo kupenu ehšas seemelu pušê atštahja glufšchi neaištiftu, kamehr eestahšees lehnakš laikš.

Malzeena preekšča bija ari atrahta, un šneegš iſ-mehtats uf wišâm pušem, tà kâ bija radees brihwš kla-juminšch, kur wareja ziršt malku. Daščas deenas atpa-fak, kad šneega wehl nebija šafnidšis tiš miššigi daudš, no mešča bija pahrwesta leela, šauša egle. Wafar un šcho-deen puifšchi to bija šahgejušchi un škalbijufšchi, gatawo-dami Seemasšwehtku malku.

Patlaban wiini ar šawu darbu tuwojâs beigam, ša-škalbidami pehdejos rungulus. Šaškalbito malku pašchi laiku pa laikam neša namâ. Ganu meitene uššafija, ša-grahštija un neša pawahrda šchembeles, droštalaš un šaufoš šchagarus un šwikus, kaš derigi ugunš eefuršča-nai.

Ša škuršteni un pušwirus peewehtajâm durwim pluhšt iš pawahrda un nama ahra raušchu un zitu ze-pumu un wirumu šmaršča un štipri kairina puifšcheem ehštgribu, lai gan wiini pušdeenu nešen tiš paturejušchi.

Wini fin, ka fchodeen tur teef gatavotas labas un gardas leetas, jo fchai pufē tahda paraſcha, ka pirmajā ſwehtku deenā neko newahra, pat uguni nemeħđi nemaſ eefurt. Tadeħl preefſchſwehtku deenā neween ſazep zepumus wiſeem ſwehtkeem, bet pirmajai ſwehtku deenai pagatawo jau fchodeen ari wiſus zitus ehdeenus. Tadeħl tahda leeliſka zepſchana un wahriſchana.

Puiſcheem ar malkas ſkaldiſchanas darbu teefot galā, iſnahf ſaimneeze ſehtā un, paſneegdama katram pa ſiltam rauſim, ſaka, ſaimneekſ lizis, lai wini, eekam nahf eefſchā pee ſwehtwakara, atrofot wehl ſehtā ſneegu lihđi ſchogam un raugot iſaemt weenu poſmu ſchoga: gribeſchot pa ſwehtkeem braukt baſnizā, bet pa gatuwi tagad ne braufſchuſ, ne ſahjam ir ne domat iſfluht, tadeħl nekas zits neatleefot, kà ahrđit ſchogu ahrā un raudſit braukt pa druwu apſahrt leelajām kupaenam.

Puiſchi, ſneegu rakdami un ſchogu ahrđidami, runā ſawā ſtarpā, ſpreedami, ka baſnizā braufſchanas waja-đjiba ſchahđā gluſchi nezeka laikā pate par ſewi gan nebuhtu tiſ leela, bet leeta eſot ta, ka ſaimneeku meitai jabrauz pa ſwehtkeem ſkolas namā uſ dſeedaſchanu, jo ari wini fin, ka otru ſwehtdeen peħz puſdeenā buħſ atkal dſeedaſchanas mahziba.

— Saimneeku meitam nu raduſeſ tahda patiſſchana eet uſ dſeedat mahziſchanoſ, kaut ar buhtu jabreen ſneega kupaenas waj lihđi kaſlam. . . Zeiza maſakais puiſis. — Neſin, kam tur taſ leelais peewiſſchanas ſpeħſ: paſchai tai dſeedaſchanai, jaunajam ſkolotajam, waj ari jaunajam ſkolāſ namam ar augſteem, gaiſcheem logeem un leelām, glihtām iſtabam.

— Eſ domaju, ka leelakaiſ peewiſſchanas ſpeħſ ir taſ, ka uſ dſeedaſchanas mahzibu ſapulzejas jauni laudiſ;

šaimneeku un zitu turigako dehli un meitas dabun tur fatiktees un tā var wehl labaki šastatitees, eepafihtees un mihlinatees, nekā lihds šchim frogu ballēs, furas nu šahkušas ari išeet no modes... Brahtoja wezakais puifis. — Ari meitās eeshana muhsu pušē jau tikpat kā išeigufēs; tadehl frogu baklu un meitās eeshanas weetā nu štahjušēs eeshana dšeedat mahžitees. Muhsu prinze lihds šchim bija gan atturejušēs no šhās jaunās modes, bet nu pa šwehtkeem ari braufšhot: ešot ušaižinata. Tadehl nu tahda šchuhdināšhanās, mašgašhanās, pletešhanās un zītada gatawošhanās.

Ilgat puifchi nedabuja šarunatees, jo šehtā patlaban išnāhza šaimneeks. Ar puifchu darbu wiņšch bija pilnigi meerā un aizināja tos pee wafara, lai gan wafars bija wehl tahlu. Buhdams kreetns šaimneeks, leels paštarneeks un bašnizas wihrs, wiņšch nelahwa puifcheem wairs ilgaki strahdat, jo wairaf tadehl, ka ar šneega išrafumu lihds šhogam un weena pošma išahrdijumu pilnigi peetifa, lai waretu išbrauft iš šehtas uš druwu.

Šaimneeks bija jau bahrsdu nodšinees un šwehtwafaru ušnehmis. Wina platā, gludā gihmī, furu ap abejeem waigeem puščhoja ihša, šchaura bahrsda, bija lašama šchehliga labširdiba, weenota ar semneeka lepnumu un šawas šaimneeka šahrtas apšinigumu. Šaunahdu šeemeni galwā, šiltus šahbakus šahjās un rušlu puškaschoku mugurā, wiņšch, zigara galu šuhkadams, šehoja puifcheem pašaf namā.

* * *

Uis pašchām Širmgraušchu mahjam un augļu un šafnu dahršeem atrodas laufi; aif šcheem plawas, aploki un ganiklas un tahlafi nahf tad mešchs, wairaf werštis plats. Turwās mahjas ir šešhas —

ſeptinas werſtis tahlu, — otrpus meſĉa. Wiſus lauka un mahjas darbus Ģirmgrauſchu laudis noſtrahdaja weeni paſĉi par ſewi, ar ziteem neſatikdamees, pat neſaredſedamees. Winu weenigà ſatikſĉanàs ar ziteem bija, kad ſwehtdeenu brauza baſnizà, waj darba deenàs ſudmalàs, pee kaleja waj ſahdàs zitàs dariſĉanàs. Leelafà ſatikſme ar ahrpaſauli bija muiſĉas darbos: mehſlus wedot un ſeena waj rudſu reeſi plaujot un nomahĿot. Tad lihds ar wiſeem ziteem redſeja ari Ģirmgrauſchu laudis ir muiſĉas papuwès, waj rudſu laukà, ir leelajàs noras plawàs. Œahhdus neleelus klaufchu darbus ſaimneeki ari wehl pehĶ mahju eepirſĉanas bija labprahtigi uſnehmuſĉees, lai par to kà atlihdsibu dabutu no muiſĉas ſahdus weſumus zelmu un ſĉagaru, kà ari lai drihſtetu ganit lopus muiſĉas meſĉa. Ģirmgrauſis gan labaki nekà daudſi ziti ſaimneeki buhtu warejis iſtikĶ beſ muiſĉas ir malkas, ir ganibu ſinà, tadehl ka pee Ģirmgrauſĉeem, mahjas eepehrĶot, bija peemehrots brangs gabals meſĉa; bet pirmſahrt, Ģirmgrauſis ſawu meſĉa gabalu loti ſaudſeja un, otrſahrt, winſĉ, lai gan mahjas bija jau gandrihſ iſmaſĶajis, negribeja no muiſĉas ſĉĶirtees jau tadehl, ka to barons buhtu warejis uſſtatit it kà par diſĉibu, waj ſluſu naidu pret winu; bet no tahdu aiſdomu modinaſĉanas Ģirmgrauſis ſtingri ſargajàs: winſĉ wiſeem ſpehſeem zentàs ar muiſĉu weenmehr ſatikĶ labi un ar ſawas mahjas iſmaſĶaſĉanu pateeſibà tikaſi tamdehl neſteidsàs, lai winam buhtu pilns eemeſls, diwi reiſ gadà ofiziali eerastees muiſĉa un wezajam baronam perſonigi nomakſat peenahzigo daļu. — Ar muiſĉas darbu noſtrahdaſĉanu Ģirmgrauſĉeem galwenà ſatikſme ar ahrpaſauli tanĶ gadà bija uſſtatama par beiguſĉos: atlika wairš tikaſi paraſtà ſatikſĉanàs iſ pahſwehtdeenas pee

basnizas, jo Bihrulenes draudses mahzitajs apfalpoja ari kahdu pahrnowada basnizu un ta tad wareja buht katra basniza par diwi swehtdeeni reis. Melahga laik pagahja wairaf nedelas, kad no Birmgrauscheem newareja ari basniza nokluht, tadehl ka mescha zeki, ihpafchi rudenos un pawafaros, bija pawifam gruhti leetojami.

Ta Birmgrauschu eedfihwotaji pa leelumleelai dakai bija atschirti no wifas apfahrtnes un dfihwoja, ta fakot, pafchi fatwu dfihwi. Uf puijcheem un kalponem, kas pa weenu waj otu gadu mehds mainit weetas, schahda noschirta dfihwe gan fewischku eespaidu neatstahja, bet uf pafcheem fainneefem, kas flufiba un noschirtiba dfihwoja gadu no gada, schahdas dfihwes eespaids bija nenoledsfams: wini bija fewi noslehgufchees, fatifsmê ar ziteem paklufi un ari dauds nemeleja zitu fabeedribas. Wini nejutas garlaizigi, kaut ari atradas tika diwatâ, waj pat weenata: wini prata istikt pafchi ar fewi, jo, reti ar ziteem fateefotees un masaf runajot nekâ pulkâ, wineem doinas wairaf bija nodarbinatas un winu eedomu fpehja attihftita ftipraki, nekâ pee dauds ziteem.

Birmgrauschu pafchu meita, kas schinis mahjâs dfimufe un augufe, bija, ta fakot ihsts weetulibas behrs: weentulibu wina nesajuta un par garu laiku neschehlojâs, tadehl ka fabeedribu nepafina. Gan winai ari patika buht kahdreif leelakâ kauschu pulkâ, ka, peemehram, feena reefi grahbjot un wahkot, kur wareja fastapt wifadus zilwefus un ar teem eepafihtees, tomehr ihsti fatwâ omâ wina jutâs mahjâs — eeraftajâ un eemihletajâ weentulibâ. —

Mahju swehtdeenas, garos feemas wafarus un wehl garafâs feemas naktis pawadit tahdâ weentulibâ neeradufcham buhtu bijis weenfahrfchi neefpehjamis; darbdeenu wafaros gan, eefam ghja gulet, mehdsâ pehz ehfchanas

wehl pahra štundas wakarot, ſcho to ſtrahdajot, ar ko naftsgarums tifa druſku ſaihfīnats, bet feſtdeenu un ſwehtdeenu wakari, kad darbu neſtrahdā, bija jau daudſ garaki, un kad wehl nahza ſwehtku laiſs ar ſawām daudſām ſwehtdeenam un ſwinameem wakareem, Ķirmgrauſchu ſaimes

laudis, ſewiſchki ja tee atradās tur pirmo gadu un nebija pee ſchahdas dſihwes wehl peeraduſchi, neſinaja no gara laika ko eefahkt, jo nedſ tee kur wareja aiſeet ſaiminoſ, nedſ ari kaſdi zeemini atnahza Ķirmgrauſchoſ — pa Seemasſwehtkeem kuhjneefoſ, pa meteni ſekatās, ne ari kaſdos zitoſ laiſmetoſ. Jaunakee ſaimes lozekli ſchahdā noſchķirtā, weentuligā dſihwē jutās pawiſam nelaimigi.

ſaimneeku paſchu meita, buhdama ſaweem wezakeem

weenigais behrns, bija isaugufe, nepasihdama dsihwoščanos pehz behrnu paraščas un behrnu dabas. Ves rotaku beedreem un tà tad pa leelai dakai weena, wina bija eera-
duše šapnot ar walejām un redset ar aismiguščām azim. Wina neween šinaja, fur un kahds ir katrs koks winau mesčmalâ, bet ari bargajâs seemâs, kad logi bija rissa-
lušči lihds augščai un nefa newareja pa teem šaredset, kâ ari pa nakti, gukot šawâ gultâ, garâ redseja wišus kofus un wišas zitas ainas tikpat labi un tikpat dsihwi, kâ pateesibâ. Garâs, braščâs egles ar kupleem, gandrihs lihds semei nolihkušcheem šareem winai allasč bija ščkituščas kâ leelas šeeweetes ar tumščšafâm willainem, kuru stuhri šneedsâs pahri zeleem; tās egles, kurâm šari no apaščšas bija gabalu padšeneti, tà ka tikai augšhejâ daka bija wairs kupa, winai lifâs kâ šeeweetes ar ščahreem modes šwahrkeem; meitenes gados wina tās bija dehwejuše par mahzeetem jeb muiščneezem. Tikpat ščâs „muiščneezes“, kâ ari ar kuplâm willainem apšeguščâs „šemneezes“ wina beesčji redseja ari šapnos: redseja tās pat štaigajam, dsir-
deja runajam.

Tâ tas bija agraf. Wehlat, nahkot jaunamas gados, ščâs winas behrnibas beedrenes šahka winai pa dakai is-
sust is domam un šapneem, un ja kahdu no kuplajâm, waj šlaikajâm eglem nozirta, waj wehtra nolausa, wina to tikko wairs eewehroja, kamehr agrafos gados ščahdi no-
tikumi winai ikreis dsili eespeedâs prahtâ. Tas tà notika newis tamdehl, ka pee winas buhtu dsihwes ihšteniba šah-
jušes šapnu weetâ, bet gan tamdehl, ka winas šapnu un domu darbiba bij nehmuše zitu wiršeeni: tagad wina šap-
noja un domaja newis wairs par nedsihweem preešč-
meteem, kurus ta šawâ eedomâ mehginaja pahrwehrst par dsihweem, bet wina domaja par pateesem zilmeeem,

par fatu nahfoſcho dſihwi. Wiſwairaf winas eedoma dar-
 bojàs ap tumſcho jautajumu, fas gan winau apprezzès: waj
 fahds no teem wihreeſcheem, furus wina jau paſina, waj
 fahds pawifam ſweſchs? Un ja fahds no teem, fo wina
 jau paſina, tad furſch gan tas waretu buht? Bet ja fahds
 pawifam ſweſchs, fahds gan tas iſſkatifees: ar tumſcheem,
 waj gaiſcheem mateem? Gluſchi wehl jauns, waj jau uf-
 audſis? Un fà winaſch ees, runàs, iſtureſees? Nahda wi-
 nam buhs balſs? Un fà wina dſihwos ar fatu wihru —
 un fur: ſche, tehwa mahjàs, waj zitur — ſweſchumâ un fà
 tur iſſkatifees un fur tas gan buhs — pilſchtâ, waj tàpat
 uf ſemem? Un deefin zif winai buhs behrnu, zif puisenu
 un zif meitenu un fà tee fatrs iſſkatifees? Al, faut jel
 weenu weenigu azu mirkli waretu eefkatitees nahkotnê,
 faut jel ar weenu weenigu ſtatu — un faut ari tif pa
 ſchauru, ſchauru ſpraudſiau dabutu tur pagluhnet wiſ-
 maſ, faut dabutu ſinat, fahds buhs nahfoſchais muhſcha
 draugs! Bet wolti! Nahkotne bija un palifa fà ar beefu
 ſegu aiſſegta. — Beeſchi wina, dodama fantaſijai waku,
 nehmas domàs iſtehlot fatu nahfoſcho dſihwi tà, fà to
 pate wiſlabaki wehlejàs. Daſchreis wina tà weenâ paſchâ
 garâ ſeemas naſtî netikai iſraudſijàs ſew muhſcha draugu,
 netikai ſaderinajàs un ſaprezejàs ar to, bot peedſihwoja
 ari peezi — ſeſchi behrnus un eerihkoja un weda plaſchu
 ſaimneezibu — daudſi plaſchaku un labaki noſtahditu, nekâ
 winas wezafu mahjàs. Swehtku laiks ar ſawàm fluſa-
 jàm, garajàm naſtim bija fà radits ſchahdai fantaſijas
 dſihwei, pee tam bargâ ſeema ar ſtipru ſalu, ſneega dau-
 dſumu un neganteem putenu negaiſeem, notulis guloſchàs
 mahjas it fà wehl wairaf atſchſihra no ahrpaſaules un
 winau eedſihwotajus it fà apraka weentulibâ.

Wirmgrauſchos pirmâ ſwehtku naſts, tàpat ari wiſa

pirnâ fwehtdeena pagahja parastâ flufibâ. Gulet lifâs jau tuhlin pehz wafarinam un wafara pahtareem. Guleja tifdaudf nemiš tapehz, ka buhtu daudf meega, bet ta-dehl, ka nebija zita neka fo darit. Sinamâ laikâ lifâs tif katrs fawâ meetâ, kalpone nodſehſa uguni un tad lai katrs ſinas, kâ pawada garo nafti un ſagaida rihtu, kaut ari pee tam deſmitâm reiſam groſotees no weeneem ſah-neem uſ otreem.

Pirnâ fwehtfu nafti pehz weza paraduma leelajâ iſtabâ uſ galda gan ſchihbſteja maſa lampina, bet no pirnâs uſ otro fwehtdeenu, tiflihbf mahjneeki gahja gulet, ari wiſa mahja eetinâs ne tifai dſilâ flufibâ, bet ari pilnâ tumſibâ.

Pafchu meitai domas ſchonakti wiſwairaf bija nodarbinatas ar preekſchâ ſtahwoſcho rihtdeenas brauzeenu baſnizâ un no baſnizas uſ ſkolasnamu — mahzitees fori dſeedat. Stroderis Spruſſtis, iſſi preekſch fwehtkeem te ſchuhdams, wiau uſaizinajis, wina ſolijufes peedalitees, un rihtu nu wina pirmo reiſ braufſ uſ ſapulzi. Deeſgan wina ſcho deenu gaidijuſe un uſ to gatawojufes. Un kâ lai ari nè! Tur nu wina dabûs eepaſihteſ ir ar jauno ſkolotaju, no kura winas radineezes jau tà eenemtas un tif daudf ſina ſtahſtit, ir ari dabûs ſaredſetees ar wairaf ſaimneeku dehleem un ziteem paſchu un kaimiau nowadu labakeem jaunefleem.

Bet kad atnahza ſengaiditais otro fwehtfu deenas rihts, tad baſnizâ braufſchana iſrahdijs weenkahrſchi neeſpehjama, jo pa nafti bija ſahzis ploſitees atkal putena negaiſs, un zeli bija tà aiſdſihtti weenâm kupenam, ka nekahdâ ſinâ nebija eefpehjams tift zauri. Ne Pirngraufis gribeja atlaut ſchahdâ nezeſâ ſirgu moſit, ne ari no puiſcheem radâs kahdam patikſchana, laiſtees ſchahdâ negaiſâ

ahrâ no mahjâs. — Tâ no domatâ brauzeena neifnahza nefas, un ari ottru ſwehtku deen' wiſi palika mahjâs.

Paſchu meita mehginaja pirms gulet eefchanas ko laſit, lai tâ waretu laiku labaki ſagulet; bet wiſas grahmataſ un grahmatinaſ, zil winai to bija, jau ſen bija iſlaſitaſ, pa diwi — trihſ reiſ, un wina, pazilajuſe tâs nolika atkal atpaſaſ plauktâ. Laſit bibeli? Ari tur wiſuſ toſ ſtahtuſ, kaſ winai ſewiſchki patika, wina jau tiku tikam bija iſlaſijuſe, kâ: par Jaſepu un Botiwara ſewu, par Ruti un Boaſu, par Dawidu un Batſebu, par Salamanu un Sulamiti, par Suſannu, par jauno Lobiju. Wiſuſ ſchôſ ſtahtuſ un wehl daſchuſ zituſ wina jau ſen ſinaja tikpat kâ no galwaſ, — ko tur wehl laſit? Laſit ko zitu bibelê winai tagad nebuht nepatika un tadehl aiſgahja gulet pareiſâ ar wiſeem ziteem.

Wina, tâpat kâ wezaki, guleja kambari, lihſâs diſchajai ſaimes iſtabai. Wezaku gulta atradâs blaſuſ muhra widuſſeenai — preti tai weetai, kur ſaimes iſtabâ bija eerihkota plihite, no kuraſ widuſſeena paſtahwigi turejâs ſilta. Wina guleja tâ ſauktâ aiſoderê — ſtarp ſilto widuſſeenu un leelo maiſeſ zepamo krahſni, kura atradâs kambara widû un bija kuringama pawahrdâ. Scho krahſni zitoſ gada laiſoſ kuringaja tik tad, kad zepa maiſi, bet ſeenu ik pahrdēnaſ un ſtiprâ ſalâ pat ikdēnaſ. Plihtes un krahſnſ ſilditiſ, kambariſ ſeemâ bija paſtahwigi ſiltſ, ſewiſchki wina aiſoderes daſâ. Sche wareja juſtees omuligi ari miſleelaſâ ſala laiſâ. Wiſpahri mehdiſa ſagit, ka te eſot ſiltſ kâ aſoti. Un taiſni tagad, kad ahrâ bija dſirdami wehtraſ kauzeeni, un putena brahſeeni tâ ſitâſ pret aiſſaluſchajâm loga ruhtem, ka klaufoteeſ ween jau ſchermuki pahrfrehja pa ſauleem, — taiſni tagad bija jo patihkami, wikateeſ beſ aſſega pa ſilto gulu, atzereteeſ jaukâſ ſee-

dona deenas un wafejâm azim fapnot rosainus nahfotnes fapnuš.

Newareja buht wairs tahlu no pušnafts, un fainneefu meita nomoda fapnos bija isdfihwojufe jau leelu fatwas nahfotnes dfihwes gabalu — wina ari fchonakti bija atkal laimigi apprezejufes ar fahdu wehl nepafihftamu jaunefli, peedfihwojufe feſchi behrni, un feftajam nupat riškoja křiftibas: wina, wehl newariga buhdama un gultâ guledama, gudroja, fahdu wahrdu dot behrnam, křiftibneefi patlaban brauza pa gatuwi fehtâ eefſchâ, bet funš nebija peefeets — tas war wehl usbrukt křiftibneefem; wina fauza kalpones, bet tās nedfirdeja. Nemeerigi wina fwaidijās pa gultu, pušodamās uf meitam: „Ak, tās flinkes un meega gufas! Kad es buhtu wefela, waretu zeltees un pate wiſur eetu un daritu, tad buhtu pawifam zitadi! Kaut jel ſuni fapratuſchās peefeet — křiftibneefi brauz!...“ Šchâi brihdî funš fehtâ pateefi ſtipri fahta reet, ſpehji iftrauzedamš netikai meitu no winas tahlajeem nahfotnes fapneem, bet ari fainneefu un fainneezi no winu fainneezibas domam un faines laudis no meega. Drihſi ari dfirdeja buldurejam namdurwoju klabatu un ſitam durwis it fâ ar pahtagas fahtu.

— Drehsch uguni! Drehsch uguni!... Gauza fainneeks, kambara durwis pawehriš, faines iſtabâ. — Jaceet raudſit, kas tur ir.

Kalpone drihſi bija eewillufe uguni un puifchi, panehmuſchi ſwezi ar lukturi, iſſteidſjās ar baſâm fahjam preefſchnamâ un, durwis wakam buktedami, praſija kas tur eſot, uf kam dfirdeja atbildam, fa eſot apmalbijuſchees zekineefi.

Šaimneeze pa tam ari bija peezehlufes, eedegufe ſwezi un eegahjuſe aiſoderê pee meitas, teiza:

— Unete, zelees, ufraujees fahdus drehbes gabalus — newar finat, fas atbrauzis! Teiz, efot apmalbijufchees zekineefi. No war finat, fas par zekineekeem! Ja tif fahdi no apfahrtnes faimneeku dehleem naw atbraufufchi kuhjneekos, waj pat prezibâs... Are, fche fwahrks un jafa — ufwelzees fchigli!

Meitai wifî fapnu tehli ufreis ifgaisa, un firds baigi ftrauji fahka pufftet.

Atflehjuſes ar elkoni pagalwi un waigu atſpeeduſe fajuâ, preezigâ uſtraufumâ otu roku ſpeeda few pee fruh-tim, it fâ puhledamâs noremdinat fawu ftrauji puffſtoſcho firdi. Tad fchahwâs ahra no gultas un fchigli fahka gehrbtees.

— No halſs leekas buht leiſchu Ernests... Saim-neeks teiza fahpdams iftabas furpês.

— Waj tewi dewitais! Rahds nedeems tad tam fchahdâ laikâ nedod meera!... Ifſfauzâs faimneeze ar nepatiffchanu, it fâ ari winai buhtu fahds jauks fapnis ifgaisis. Wifî trihs — faimneeks, faimneeze un meita — brijhdi nu ufmanigi flaufijâs, pehz kam faimneeks ar faimneezi gandrihj reisâ teiza:

— Ja, ir Ernests... Bet meitai, fura patlaban pogaja few jafu zeeti, rotas noſchfuka uf leju, un jafa palika tif pa pufeî aiftaiſita.

Ernests bija faimneezes pusbrahliſs un jau kopſch wairaf gadeem dſihwoja leiſchos. Winſch bija jau labi uf-audſis puiffis un brangs ſtrahdneeks, bet pa dalai palaidees dſerſchanâ, kadehl nekahdâ ihſtâ eeredſe pee Rirmgraufcheem neſtahweja. Wiſmas wina eerafchanâs tif nejaukâ laikâ un tif wehlâ naſtî neweenam Rirmgraufchos nebija patihkama.

— Bet, leekas, ir wehl fahds!... Szizja faimneeks,

un atkal wiſi trihs ſahſa flauſitees. Ja, runaja ari kahda ſweſſa halſs. Patlaban ari eenahza puiſis no preeſſa-
nama iſtabâ un, pee kambara durwim peenahzis, ſtahſtija:

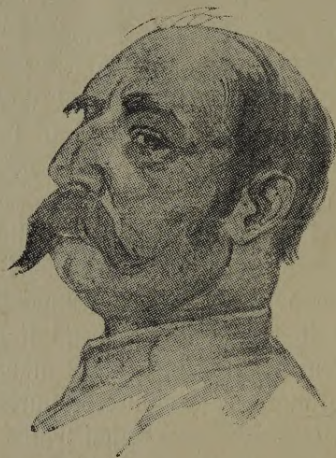
— Leiſſu Ernests atbrauzis. Winam ir wehl kahds
lihdsfa, —tas eſot wina tagadejs kungs. Wini putena ne-
gaiſâ apmaldijuschees un tadehl eegreesuschees muhſ' mah-
jâs. Sirgs ar kamanam wehl uſ druwas. Zaplehſſch
dahrsam weens poſms ſchoga atkal tanî puſê walam, —
zitadi ſirgu newar ſehtâ eedabut: wiſur milſigas kupenas.

Patlaban abi negaiditee zeemini eenahza ſaimes
iſtabâ, kur nu ari ſaimneeks iſgahja. Ernests nowilka ſawu
peeputeneto kaſchofu un tad palihdsjeja nowilft ſawam kun-
gam kaſchofu. Nopurinadams no kunga kaſchofa ſneegu
un kabinadams to pee ſeenas, Ernests ſtahſtija, ka wini
brauzot uſ ſuiteem pee tureenēs katoku mahzitaja, kas eſot
wina kungam draugs waj radineeks; putena negaiſâ no-
flihduschi no leelzeka un newarejuschi wairs to atrast. Ne-
ſinadami kur palift, tad nolehmuſchi braukt uſ Birngra-
ſcheem, uſ kureeni Ernests zeku ſinajis, un luhgt te naſts-
mahjas; domajuschi atbraukt laikaſ, bet zekſch bijis tâ aif-
dſihts, ka weenbridu ween bijis jabrauz; ſeptinas werſtis
braufuschi wairaf ſtundas, un tâ iſnahzis tif wehlu.

Par Ernesta kungu dehwetais ſweſſchneeks ſawadâ,
tikko ſaprotamâ latweeſſu walodâ loti atwainojâs, ka tâ
iſtrauzejuschi mahjneekus. Winſch luhdsfa ari, lai atſaujot
pahrgulet lihds rihtam un lai ſawahſot wina ſirgu, teif-
damees par wiſu ar pateizibu atlihdsinat.

Mahte ar meitu bija ſiakahrigas redſet, kahds Ernesta
kungs ir — wezs waj jauns. Winas tadehl, druſzin pa-
wehrusſhas kambara durwis, pa maſu ſpraudſiau ſſati-
damâs gaidija, lihds ſweſſchneeks peees tuwak galdam,
lai ſwezes gaiſmâ dabutu redſet winam gihmi. Drihſi

wiņš ari peegahja pee galda un, nošaluschās rotas berse-
dams, nošehdās galda tuvumā uš krehļa, ko šaimneeks
peedahwaja.

Anete, redsedama, ka šweščneeks ir apmehram mee-
nos gados ar winaš mahtes brahli un ar tahdām pat lee-
lām uhšam, kà šchim, šaudeja wišu šinšahribu, šawu pa
pušei aišpogato jašu tahlaš wairš zeeti netaišija, bet gehr-
bās atkal šemē un lišās par jaunu gulet. Aiš šeenas gu-
ledama, wina dširdeja, ka Ernests šawu kungu šauz par
panu un runā ar winau poliški, bet ar tehwu šweščhais ru-
naja latwiški, lai gan šoti laušitā weidā.

Širmgraušis, buhdams daudš peedšihwojis, pagasta
amata dariščanās ar wišadeem zilwešēem šagahjees un no
dabas labi walodigs, nehmas ar šweščho pamatigi šaruna-
tees un ar Ernesta pašihdšibu drihši iššinaja, ka šweščhajam
leišhos, Šchauku apgabalā, peederot muišča, ešot nepreze-
jees un brauzot pee šawa radineeka — Aišchwangas šatolu

mahzitaja weefos. Ernestis pee wina jau treschu gadu ešot par wagari un futščeeri.

— Bet tas jums pašauka brauzeens pa semes zeku no Šhaukeem lihds Mšchwangai!... Ķirmgraušis išfauzās, aišfuhpinadams zigari, kuru tam šweščneeks bija pašneedšis, ari pats zigari aišpihpodams. — Waj jums nebuhtu bijis daudš labak, braukt pa dšelszėku lihds Preefulei, un aišrakštit, lai atšuhta preti sirgus?

— Ja, pan šaimneek, tā buhtu bijis labaki, bet es, luhgtu redset gribet, pa dšelszėku newaru braukt.

— Jums galwa reibst?

— Nešinu, pan šaimneek, tā buhtu ar manu galwu: luhgtu redset gribet, es neešmu nekad pa dšelszėku brauzis.

— Kungs, waj tas war buht?... Išfauzās Ķirmgraušis, štipri išbrihnijees. — Es to newaru tizet, ka juhs wehl nebuhtu nekad pa dšelszėku braufušči. Tagad jau wiši gahjeju zilweki brauz.

— Ir teesja, pan šaimneek. Neešmu nekad pa dšelszėku brauzis.

— Ja, tas ir taišniba: muhšu pans nekad naw brauzis pa dšelszėku, — ar sirgeem ween... Apštīprinaja ari Ernestis.

— Un šchāi muhščā ari nekad nebraufšču, — warbuhst tur wina šaulē... Noteiza druhmi pans.

— Kā tas iškaidrojams?... Brihnijās tahlak mahjas tehws. — Waj jums poleem no waldibas aišleegts braukt pa dšelszėku? Warbuhst to zitreisejo dumpju dehl? Bet waj juhs tur ko mainigi, ka tehwi un tehwu tehwi zehlušči dumpi? Tagadejeem poleem, ja wini meerigi un waldibai pašlaušigi, tahdus aprobeschojumus newajadsetu ušlīkt un buhtu jašauj tāpat braukt pa dšelszėku, kā wišeem ziteem, kas šamu biletu war aišmakšat.

— Nè, pan ſaimneef, luhgtu redſet gribet, no wal-dibaſ man naw aiſleegts brauft pa dſelſſzoku: to newee-nam polim neleedj.

— Bet pee Deewa tehwa, pan, kapeh3 tad juh3 newarat brauft? Raſ jums ihſti to leedj? ... Uſtrauzàs Birmgraufiſ, pagalam iſbrihnijees.

— Taſ tahds ſawads nolikums, pan ſaimneef. Luhgtu redſet gribet, man bija bagats tehwa brahliſ, tam peedereja mana tagadejà muiſſcha. Winam pana un dehlſ, braufdami pa dſelſſzoku, dabuja galu: luhgtu redſet gribet, ſaſſrehjàs diwi wilzeeni kopà. Winſch tad bija koti nelaimigſ, jo ſchis notikums, luhgtu redſet gribet, winam ſehràs pee firde, un winſch, buhdams jau tà ar wahju firdi, kahdu laiku peh3 tam nomira. Birms nahweſ winſch mani eezehla par ſawu mantineeku: atſtahja man ſawu muiſchu un wi3u zitu, bet, luhgtu redſet gribet, ar to noteikummu, ſa eſ nefad nebraufſchu pa dſelſſzoku. Man taſ bija ar ſwehreſtu baſni3kunga klahtbuhtnè jaapſolaſ, un eſ to apnehmoſ. Toreiſ eſ wehl biju jaunekliſ un pa dſelſſzoku nebiju brauziſ, jo toreiſ muhſu puſè dſelſſzoka wehl nebija. Tà eſ, pan ſaimneef, luhgtu redſet gribet, neefmu pa dſelſſzoku nefad brauziſ un ſchaï paſaulè ari nefad nebraufſchu.

— Ja, kungs, nu eſ ſaprotu... Noteiza Birmgraufiſ. — Sawada leeta ta ir gan: juh3 dabujufchi muiſchu, bet par to jums ar firgeem ween jabrauz.

— Ja, pan ſaimneef.

Pa tam ſaimneeze ar kalponi eenefa pagatatwotàs wakarinas: ſiltalu, rauſchus un galu un luhdſa weefuſ, nemt par labu, ſo wakarinaſ tik wehlu warejuſchàſ ſa-raudſit. Saimneekſ nolika ari pudeli ſarkana ſchnabja,

peebilsdams, ka pehz tahdas issalschanas derešhot drušku eefščas šafilbit.

Pežz wafarinam šaimneeze šazija, ka pretistabâ abeem uštaišitas gufas. Pašestrš tur gan buššhot, bet glušči auštš ari nē, jo uš švehtkeem tur tezinats alus un tad tur kurinats. Wina ari tagad lifuše meitai eefurt krašni weenu kuršmu, tā ka daudšmaš istaba eefiššhot, beš tam abeem nolifuše šiltus apšeguš.

Šwešchais loti pateizās šaimneezei, šemu winas preekšchâ klanidamees un dehweedams winu par panu. Tad wehleja weefi mahjneekem un mahjneeki weefem labu nakti un wiši dewās pee meera.

Otrâ rihthâ wehtras un putena negaišš bija mitejees, gaišš noškaidrojees, un kad šehtas pušē atnehma no logeem ar šalmeem ispihtoš rešchguš, tad gala logâ pa tam ruhtim, kuras nebija glušči aiššaluschās, šlihi špeedās eefšchâ patlaban ležošchās šaules štari. Pežz daudšam apmahkušchām deenam un ilgeem šneega puteneem tas bija jauks un patihkams škats, un mahjneeki, šcho škatu redšedami, ušelpoja it kâ weeglafi un teem škuwa it kâ jautrakfi ap širdi, jo tas wineem atgahdinaja jaukās, šaulainās pawafaras un wafaras deenas, kad šaule rit tepat wišeem par galwu pahri un newiš tur deefur tahlu projam, tā ka tikai dašchi winas štari špehš tik tikko lihšš šchejeeni aiššneegtees un ari tee pašchi naw šilti, ne ari šewišchki šposchi; bet wini tomehr wehsta, ka reiš šaule atnahšš ari atkal šche, un winas štari šposchi un šilti špihdēs atkal taišni wišeem uš galwu wiršū. Tikai šambari neešpihd neweens šaules štarinšch, jo wina logi, atrasdamees glušchi šeemela pušē, ir neween wišzauri aiššaluschi, bet ari aiššegti šneega kupe-nam. Beš tam logi te aiššegti šalmu redelem, kuras jau šen naw nemtas nošt un leekas pilnigi peefaluschās pee

logeem. Rambarî tadehl no deenas gaismas nefas nebija manams, un tur dega wehl ſweze, kad Ernests, no pret-
iſtabas pa laufchu iſtabu eenahkdams kambarî, dema ſaim-
neezei labrihtu.

Anete, aifoderê zeldamàs augſcham un gehrbdamàs,
dfirdeja, ka mahte Ernestam waizaja, waj ſweſchais ari jau
uſzehlees, un kad dabuja atbildi, ka wehl guſot, tad ſahka
Ernestu iſtaujat: kas wina kungs ihſti tahds eſot un waj
pateefi tika ſuitos brauzot weefos, jeb waj prezibu no-
luhka, waj zitàs kahdàs dariſchanàs, kad pa tahdeem di-
ſcheem ſwehtkeem laiduſchees tik tahlâ zelâ. Ernests pa-
ſkaidroja:

— Wiſs tâpat meen, kâ jau wafar wafarâ ſaziju:
winam Schaulu apwidû paſcham ſawa muiſcha, un tagad
brauz ſehrſibàs pee ſawa radineeka. Neds prezibu, neds
ari zitu ſewiſchku dariſchanu, zik ſinu, winam naw.

— Ak, tad ir gan tâ. Es jau gandrihſ domaju, ka
buhfi Anetei atwedis kahdu prezineeku. Krusttehws jau
ari eſi, tew ari par winu jagahdâ.

— Ko nu es, Marij, waru gahdat? ... Atteiza
Ernests. — Kur es lai leiſchos Anetei kahdu labu prezi-
neeku atrodu? Un waj bagata tehwa meitai un leelu mahju
ihpaſchneezei gribetaju truhks?

— Kur nu par truhſkchanu! Wehl jau ari jauna,
nekahda ſteigſchanàs naw, bet tatſchu patihkamafi, kad kahdi
ir: war ir wairaf palepotees zitu preeſchâ, ir labafi iſ-
wehletees. Sini: furai prezei wairaf pirzeju, ta wairaf
zelas zenâ.

Ernests nedabuja wairaf nefe ſazit, jo patlaban
nahza Nirmgrauſis eekſchâ, teikdamš:

— Labriht, Ernest. Bijam ar puischeem pee ſirgeem,
ari tawu ſakopam. Brangi ehd. Tew tagad tur naw ko

et. Bet ſafi, kaš tawš funğš ihſti taħdš ir: poliš, waj leitiš. Rà wiau ſauz un waj winam teeſĉam taħda muiſĉa peeder paſĉam?

— Kaš ſĉiš nu par poli! Taħdš pat leitiš, kà wiſi ziti; tiĉai paħrtiziš un paſĉolotš un tad nu ſawu tautas braħtu kaunas: grib lai ſauz par panu, bet ponš ween ir. Rà pee mums latweeſĉeem kałrš, kaš maħt wahziſki, grib buħt wahzeetiš, taħda pat kaite leiſĉeem: liħdš kaħdš druſku maħt poliſki un naw rupja darba ſtraħdneekš, tuhlin grib buħt par poli. Bet zitađi wiſĉ naw ſmahdejamš zilwekš.

— Un paħrtiziš ari? Muiſĉa paſĉam peeder?

— Paſĉam. Parahdu laiĉam ari neĉahdu newar buħt wiſĉ; wiſmaſ eš par parahdeem neſo neeſmu đſirdejiš.

— Muiſĉa leela?

— Deeſgan leela: ap peezi ſimti deſetinu. Šr laba arama ſeme, ir ari brangas plawas, prahwš meſĉš, eferš, upe, diħkiš, ſudmalas.

— Šm! Bagatš zilwekš.

— Rałrâ ſinâ turigš.

Taħlaĉâ ſarunâ Erneſtš paſtaħſtiĉa, ka wina funğš eſot ſawâ apgabalâ ari leelš padoma demeiš: pee wina naħkot laudiš daſĉadâš dariſĉanâš peħz padoma; wiſĉ iſgatawojot ari daſĉaduš ſuħđſibu un luhgumraſtuš un wedot prahwaš. Sauzot wiau par Wadaiki, lai gan patš ſauzoteeš par Wadaikewiſĉu.

Pee broĉaſtš Ķirmgrauiš iſturejâš ar ſewiſĉku uſmanibu pret Erneſta fungu, jo Ķirmgrauiš, buħdamš patš kreetni turigš, zeeniĉa ari zituš, kaš biĉa turigi, waj bagati un labpraħt ar taħdeem miħleĉa ſatiſteeš. Šluguš gađuš ſtaħwedamš daſĉaduš pagaſta paſĉwaldibas amatoš, wiſĉ ſinaja daudš leetas un dariſĉanas, par kurađm

ar ſweſcho wareja ſarunatees, peerahdidams tam, ka ari winſch, ka pats ſazija, naw wafarejs, un pee tam pahrllezinadamees, ka ſweſchais pateesi labi pahrsin teeſu un wal-dibas eestahſchu leetas. Girmgrauſene tapat ka pats, fehdeja weeſeem lihdsas pee galda, bet kaſiju eelehja un zitadi wiaus apſalpoja Anete, kurai atkal peepalihdſeja weena no ſalponem.

Anete bija, ka praſdama, uſzirtuſes: matus ſapinuſe diwas pihnes, kuras pakauſi ſaſprauduſe prahwa kete; patumſcha uſwalka ar garu baltu ſkoteli preeſcha un melnam, ſpoſham kurpem ſahjas, wina iſſkatijas pehz jaunās, braſchas ſaimneezes. Sweſchajam lungam ſtahdot wiau preeſcha, tas winai — tapat ka mahte ſchoriht — bija noſkuhpſtijis roku. Schahds gluſchi neparaſts notikums bija Aneti wiſpirms pawiſam ſanruſinajis, bet tad wiau atkal it ka preezigi uſtrauzis. Winai tas bija pirmais peedſihwojums, ka jaunai ſkuſei ſkuhpſta roku, un wehl peeaudjis wihreetis un tahds, ko dehwē par kungu. Labpraht wina nebuhtu to lahmuſes darit, bet neſin, ka tas notika: waj wina no ſweſchneeka negaiditās moleeſchanās pee rokas tā apmulſa, jeb winſch to bija tik weikli pratis iſdarit, bet roku wina nebija pagumuſe noſt atraut, tā ka ſweſchais it meerigi bija warejis uſ to uſſpeest ſkuhpſtu.

No ſamulſuma un uſtraukuma wina wehl tagad wiſa twihka, un waigi ſwehloja.

Erneſts, ka jau allasch ſawa bagatā un ari zitadi wiſadā ſinā par wiau pahrakā ſwaina ſlahtbuhtnē, tā ari tagad pee brofaſts runaja wiſai maſ, bet ir tad Girmgrauſis zentās winam katru reis, ka ſaka, runat pahri, daſchreis pat wiau taiſni apſauza, waj atkal aprahdija wina wahrdus par nepareiseem, winſch ari to neſauza par ſwaini, nedſ uſwahrdā par Grantiau, bet tikai par Erneſtu ween, ar

to dodams šveščajam šķaidri šķaprast, ka wina kufšķeeris šķe nekahdā sinā neteef usškatits par rada gabalu.

Samadā stahwofli pretim mahtes pusbrahlim atra-dās šveščā kunga klahthuhtnē Unete. Tehws winai jau pirms brokastis bija kļušū pašazijis, lai wina šveščā kunga klahthuhtnē nekahkot Ernestu pehž weza paraduma gobet par frusttehmu, jo kà tas išklaufitos, ja šveščais dširdetu, ka wina kufšķeeris šķe tā teef godets; bet kà lai wina mahtes pusbrahli ihsti šķauktu, to tehws winai nebija pateizis. Šaukt winu ari par Ernestu, tas winai pašķai bija pagalam pretim. Wina tadehl islihdsejās, ušrunadama winu tifai ar ju h s. Bet kad wina uš brokastis beigam dširdeja, ka šveščais Ernestu šķauza par Grantiau, tad ari wina pahrgahja uš šķahdu ušrunu.

Širmgraušim šķaruna ar panu Wadaikewiškū, kà winšķ to tagad šķauza, neraugotees uš šķa pehdejā pawahjo latweeškū walodas prašķanu un wehl wahjako išrunu, wedās tomehr loti: domas un eefkati wineem šķafkaneja tà, ka labaki newareja wehletees. Beigušķi dšert šķafiju, wini weens otru ušžeenaja ar šķaweem zigareem, pee tam weens otra zigarus šķlawedami par šķewiškēi labeem. Ari Ernests dabuja šķawu zigari. No galda ušželotees, šķveščais wišai laipni pateizās ir mahtei, ir meitai, dehwedams pirmo atkal par panu, bet otru par „pani Unete“.

Pehž brokastis šķarunas atkal tif dšihwi šķķetinajās, ka, kad pans pašķatijās šķawu šķelta pulkšteni, tas rahdija jau pusweenpadšmit. Steigšķus winšķ zehlās augšķam, šķauza Grantiau, lai juhgtu šķirgu, bet nama tehws abi ar nama mahti luhdša, ka nu wajagot palikt uš pusdeenu, — tif wehlu newarot wairs bej pusdeenas weefus laist projam. Pehž štundas, waj druškū wehlaš buhšķot pusdeena gata un tad warešķot braukt.

Tà tad ari notifa: weefi aiſbrauza tifaì pehz puſ-
deenas, eepreeſſch neween pateifdamees par laipnu uſnem-
ſchanu, bet pans Wadaikis uſaizinaja Dirmgrauſchus, ja
wineem reiſ gaditos fur brauft uſ ſchauku apwidu, lai tad
ari neaiſmirſtu apmeklet winu, winſch tad iſrahdiſchot
ſawu muiſchu un eedſihwi; tàpat Dirmgrauſchi wairakſahrt
peemineja, ja ſahdreis brauzot atkal uſ Alſchwangu, lai tad
waj nu turpu, waj atpakalu zelâ eegreeschotees atkal pee
wineem — zeku jau nu ſinaſchot.

Utwadotees Wadaikis atkal noſkuhpſtija ir maſtei, ir
meitai roku. Anete atkal pee tam tà apmulſa, ſa ir ne
mehginat nemehginaja wilkt roku atpakal, bet gan wehl
pate ſteepa to preti, domadama, ſa pans grib tifaì at-
ſweizinatees.

ſchis negaiditais — ſawadais apzeemojums Anetes
domam un fantaſijai dewa jaunu, bagatu weelu.

Beekta nodala.

Seedona dseefma.

Rà zihrulneeki dibina beedribu. — Rà meschfargš ijskaidro lehmū rahdiſchanos. — Kalab publika karoga nefeju ſaliſdſina ar kruſta nefeju. — Peterene un Lehwine redſ ſpotuſ Zeenmahtes kreklā gaiſchā deenas laikā. — No Peterene daritu, kad winai buhtu pehrtonš un ſibeni. — Rà Swarts nokriht no ſemes lodes un kur winſch pehž tam atrodas.

Seeldeenu atſmehtes pehžpusdeenā Zihrulenes ſkolasnamā ſapulzejās paprahwš ſkaitš zilweku dibinat dſeedaſchanas beedribu. Sapulzi atklahdams, ſkolotajš Numališ aiſrahdija, ka lihdiſchinejš dſeedataju koris, kaš pagahjuſchā rudenī ſaſtahdijees, ſaſneediſis ſinamus panahkumus. Zihrulenes jaunā paaudſe tſchakli nahkuſe uſ dſeefmu mahziſchanos, tā ka pa leeldeenam warejuſchi pirmo reiſ ſtahtees atklahtibas preekſchā, puſchodami baſnizā deewkalpoſchanu ar pahriš tſchetrbalſigām dſeefmam. Dihdiſchinejee paſahkumi leekotees leezinam, ka zihrulneeki ir dſeefmu mihtotaji, kaſehž nu wajaſjetu nodibinat dſeedaſchanas beedribu, kaſdas paſtahwot dauſž zitās puſeš.

Weens otrš peebilda, ka ſkolotajam eſot taiſniba un beedriba buhtu dibinama. Dſeedaſchana eſot laba leeta, jo ta wiſeem patihkot.

Wiſuš ſchoš, kaš bija peebilduſchi kaſduš wahrduš pafluſu un it kà nedroſchi, ſpehji pahtrauza ſkroderiš Spruſkſtš ſkali ſkaidrā un ſpehžigi droſchā balſi teikdams:

— Skolotaja kungš, luhgtu wahrdu! ... Un tiſklihdi luhgtu wahrdu bija dabujis, tad, peezehlees un wiſeem preekſchā noſtahjees, runaja:

— Zeenijamee fapulzejuschees! Damas un fungi! Gribu iffazit tumaf fawas domas pahrrunajamâ jautajumâ. Mana zeescha pahrlleziba ir, fa dseedaſchanas beedribas dibinaſchana neween wehlama, bet taiſni nepeezeeſchami wajadſiga. Attihſtiba un iſglihtiba wiſos muhſu dſimtenes nowados gahjuſe un eet milſu ſoleem uſ preeſſchu: wiſur darbojas gan labdarigas, gan weefigas, gan dſeedaſchanas beedribas, rihto ſakumu ſwehtkus, teatru iſrahdes, konzertus, weefigus wafarus un zitadas tautiſkas iſpreezas. Pee mums ween, ſchai muhſu dſimtenes maleenâ, lihdiſchim nefas nebija darits attihſtibas un iſglihtibas un tautiſku zenteenu labâ. Zeenijamee fapulzejuschees! Damas un fungi! Tagad nu ar jaunâ zentigâ ſkolotaja atnahſchānu ari muhſu maleenas nowadâ aſtahiſki ſkuvuſchi zitadi, muhſu ſtahwoſlis labojees: ſkolotajs Numaka kungs wahrda pilnâ noſihmê ir tautiſks ſkolotajs un leels attihſtibas un iſglihtibas draugs, kâ ari dailâs dſeedaſchanas mahſſlas zeenitajs, kulinatajs un weizinatajs. Winſch muhs modinajis no gara gara meega uſ jaunu jautru un tautiſku dſihwi attihſtibas un iſglihtibas noluhkos. Muhſu kora pirmâs dſeeſmu ſkanas muhſu draudsê reiſâ ar pawafara wehſtneſcheem — zihruſeem jau atſkanejuſchas un atraduſchas preeku un patiſchānu pee wiſeem, kas tâs dſirdejuſchi. Man ir iſdewiba, beeschi ſatittees ar daſchadeem zilweſeem — tiſlab ar paſchu, kâ ar pahrnowadu ſaudim, un waru leezinat, fa par muhſu dſeeſmu kora pirmo uſſtahſchanos atſlahtibas preeſſchâ eſmu no wiſeem, it kâ no weena zilweſa mutes, tiſkai labas atſauſkmes ween dſirdejis, pat no tahdeem, no kureem to newareja gaidit. La ir nepahrprotama laika ſihme, fa mums jaeet pa ſahkto zeku tahlaf un jaſeko lihdiſi laika garam — janês ſawai tautai attihſtiba un iſglihtiba un

jaweizina un jastiprina winaš tautiškē zenteeni. Tapat fā zihruki ir pirmee pawafaras wehstnešči, kas, jau sneegam nokuštot, fludina seedona tuwoščanos, tā ari mehš fawā nowadā un apfahrtne lai ešam pirmee fawas tautiškās atmodas — fawas tautas pawafara wehstnešči, dšeesmu fšandinataji un attihstibas un isglihtibas nefeji. Wišur zitur muhšu dšimtenē — deewšemitē jau šen eeradušchees pawafara wehstnešči—muhšu tautiškās kustibas zihruki, kas dšeesmas fšandinadami fāuz un modina tautu no garā gara meega. Buhtu tad nu koti fawadi, ja taišni Zihrulenes nowadā zihruki wehl nemosošs un nefšandinatu dšeesmas, ari mums fludinadami, fa tautai tuwojas seedonis. Es no fawas pušes tadehl buhšču pilnigi weenis prah-tis ar teem, kas peenems projektū par dšeedaščanas beedribas dibinaščanu. Bet muhšu jaunajam zentigajam fšolotajam Numala kungam, kas pee mums dšinis pirmo wagu tautas lauku lihđumā, išfaku fawā un fawu domu beedru wahrđā firšnigu pateizibu un nowehlu labas laimes ari turpmaš ščai paščajšleedšigā tautiškā attihstibas un isglihtibas darbā.

Runu beidšis, fšroderis tikpat weikli, weegli un drošči, fā bija nostahjees ziteem preeščā, aišgahja un nošehđas fawā agrakā weetā.

Dašči notahlaš fehdošchee fāščuščstejās fawā starpā:

— Kā tik tas fšroderis prot runat! Kur winašč fmel wišu tahđu gudribu par istihstibu, atglihtibu, tautiškeem zenteeneem un ziteem tahdeem wahrdeem, kahdi agrak muhšu pušē ne no weena nebij dširdeti, pat ne no pahrnowadu ubageem, neš fščiganeem.

— No awišem, mišlee, no awišem... Šičuščsteja kahds, peeleezees waizatajam tuwak. Winašč tura awišes un no tām wišu eemahzas. Gedams pahrnowados ščuht,

bijis ari wiſadâs ballês un teateros un tur ari daudſ fo noflaufijees un noſkatiijees. Winam weegla galwa: wiſu, fo redſ, patur. Un kaſ uſ runaſĉanu ſihmejaſ, tad teizamais winam no laika gala warens: jau puika gados wiſuſ uſ muti weiſa noſt. Wina mahtes nelaike bija taħda pat waren walodiga un uſ dſeedaſĉanu.

Peħz ſkrodera Sprukſta runaſ eeminejâs ari daſĉi ziti, ka kaſwetees ar beedribas dibinaſĉanu newajadſetu wiſ. Wairaf baſiſ bija dſjirdamas tikai weenkahrſĉi eeſauzamees:

— Ja! Ķadibina, Ķadibina!

Ari Ķirmgrauſiſ eeminejâs, ka dſeedaſĉana bijuſe gan jauka un wiſeem patikuſe, ihpaſĉi ari mahzitaĶam, jo peħz deewkaſpoſĉanas winſĉ geħrbkaſbari iſteizees baſnizaſ wihreem loti labpraħtigi par dſeedaſĉanu un uſſlaſwejiſ jauno ſkolotaĶu.

— Eſ... Turpinaja Ķirmgrauſiſ leħni un ſwarigi, it ka kaſtru waħrdu noſweħrdamaſ, no pirmâ gala, tâpat ka daudſ ziti, ſkaſtijos ſawadi uſ taħdu pulzeſĉanaſ un beedroſĉanaſ, ka jau uſ taħdu leetu, kaſ muħſu puſe naw paraſta; negribeĶu ſawu meitu ari nemaſ laiſt, jo mumaſ ir taħſĉzeſĉ uſ ſkolu, un eſ labpraħt weħloſ, lai ſweħtdeenanam wiſi eet baſniza un peħz buħtu pee mahĶu un laſitu Deewa waħrduſ. Taſ ir ſweħtdeenas darbaſ. Bet tagad,

kur pats mahzitažs dseedaščanu uš bašim tà usflawežis, ari es uš ščo leetu neškatos wairs šawadi.

— Nu, kad mušju dibinamai beedribai tahdi labwehli stahw kuhmâs, tà Ģirmgraušču tehws, pagasta rakstwedis Janšona kungs, teefnešis Titilbja kungs un ziti eewehro-jamafee weetejee eedšihwotaji, tad mušju jaunajam pa-šahkumam beš ščaubam paredšama gaišča nahšotne... Runaja školotajs Numalis. — Par dseedaščanu basnižâ mahzitažs ari man isteiza atšinibu. Mahzišimees turpmaš ir garigas, ir laižigas dseefmas, lai waretum dseedat gan basnižâ, gan ari šahdâ laižigâ isriškojumâ, warbuht šakumos.

— Ja, šakumu šwehtkos!... Gefaužâš Spruškš. — Un toš katrâ finâ wajaga šarihšot jau ščiniš wafarâ, lai wiša apšahrtne dabun šinat, ka ari mušju pagastš attihštibâ un isglihtibâ šahziš eet uš preekšču.

— Bet tagad nu mušju noluhšs un ušdewums ir — nodibinat dseedaščanas beedribu. Es tadehl leeku preekščâ, iswehlet šapulzes wadoni un protokolistu un tad stahtešs pee paščas dibinaščanas... Runaja atkal školotajs.

Kad par šapulzes wadoni bija eewehlets pagasta rakstwedis Janšons un par protokolistu wina palihšs Akotinaš, školotajs liša preekščâ, wišpirms nolemt, šahdu wahrdu dot jaunajai beedribai.

Wineja daščadus wahrduš, runaja ščurpu — turpu, lihšš pehž ilgakaš špreekšanas un gudrošanas beidsot nolehma ščahdu wahrdu: Žihrulenes dseedaščanas beedriba Seedoniš.

Nu stahjâš pee preekščneezibas wehleščunam. Kad daša preekščneezibas ložeklu bija jau eewehleta, šahds eefaužâš:

— Bet luhgtu, zeen. šapulze, neaišmiršt, ka mušju

starpâ ir ari kalpu un gahjeju zilveki un preekšneezibâ tadehl majadsigs atrastees ari kahdam ņhâs laušchu kahrtas preekšstahwim.

— Pareisi! Gewehrojams!... Atņkaneja dasčas balņis zita par zitu.

Uš Spruņsta preekšlikumu Brammaniņchu Peteri kâ kalpu kahrtas preekšstahwi eewehleja par faroga neseju. Gewehletais kâ nekad un nekur, tâ ari ņhe nerunaja nefa preti, tikai it kâ par ihņas pretoņšanas kluņu sihmi paņaņija ņew aij auņs, bet tad ņaglauda atkal ņawus lihdseni ņaņu-fatos gaischdseltenos matus un neteiza nefa.

Wehleschanam beidsotees, ņapulzes wadonis usaizi-naja protokolistu nolasit wiau isnahkumu, un Akotinsch peezehles kahjâs un papira loņni turedams rotâ, lasija:

— ņha gada Leelbeenu atņwehtê nodibinatai Zihrule-nes nowada dņeedaņšanas beedribai Seedonis tika eeweh-leta preekšneeziba ņekošhâ ņastahwâ: beedribas preekš-neeks — pagasta rakstwebis Karlis Janšons, wina weet-neeks — drehbneeku meistars Spruņstu Lapinsch, ņekre-tars — kurbneeku meistars Dņeau ņahnis, wina weet-neeks — pagasta rakstweņha palihgs Akotiau Martinsch, kafeeris — Wirmgrauschu mahju ihpaņchneeks Brenzis Amols, wina weetneeks — pagasta teeņneņis Silaraju mahju ņaimneeks Atis Titilbis, kahrtibas preekšchneeks — meņh-ņargs Martinsch Alinklaws, wina weetneeks — Indrikiņ ņaunsemis no Stihpneeku mahjam, kora wadonis — ņfo-lotajs Amaku Adams, faroga nesejs — Brammaniņchu Peteris no Druwineeku mahjam un damu komitejas preekšchneeze — Anete Amola jaunfundse no Wirmgrauschu mahjam. Wiņas wehleschanas notika weenbalņigi ar aņla-maziju.

Nu ņahkâs pahrrunas par nodibinatâs beedribas.

darba gaitu. Wispahrejās domas bija, ka ušahktā laizigo dseefmu mahziščhanās zihīgi turpinama, lai jau ņhīnī wafarā waretu ņariħkot iņeefščhanu ņalumos. Galwenais jautajums bija, kad un kur ņariħkot ņalumus. Spruņsts paņtaħweja uš tam, ku isriħkojums ņasteidsams katrā ņinā jau pirms ņahneem, ņamehr dabas mahmula wehl ņeedos, lai dņeedaščhanas beedriba Seedonis ņatvu pirmo isriħkojumu waretu noņaukt newis par ņahdeem ņalumu preefeem, waj weenfahrsĆhi par iņeefščhanu ņalumos, bet par ņeedona ņwehtkeem, ņas buħņĆhot wiņai ņihmiģi neween atteezibā uš jauno beedribu, bet ari ņihmeģotees uš paņĆhu zihrulneeku atmoņĆhanos no gara gara meega.

Pret to neweenam neņas nebija ko eebilst, ka isriħkojums noteef jau pirms ņahneem, ja tiņ eespeħjams pa-weiķt dseefmu ņamahziščhanos. Bet ņewiņĆķa greħtiba radās pee jautajuma, kur ņwehtkus ņariħkot?

— Pirms ņahneem plawas wehl neplauj... Teiza Spruņsts. — Bet neplautā plawā neweens neatķaus deģot, — tiņ attihņtitu, iģliħtotu un patriotiņķi tautiņķu zilweku muħģu ņaimneeku ņtarpā wehl naw.

Ģudroja un praħtoja wiņi, bet padomu newareja at-raņt. Mahzās jau gandriħģ atmeņt domas par isriħkojumu pirms plawu atplauņĆhanas, kad meņĆņarģs it negaidot eemineģās:

— Ģiņ es muħģu nowadu paņihņtu, tad no ņaimneekem dabut deriģu weetu ņwehtķu ņariħkoņĆhanai naw taģad ko domat, tadeħl ka teem wiņeem plawu ir maņ, bet leelaku meņĆa gaģalu, kur waretu iņmeķlet deriģu weetu, teem naw neweenam. Utleeķ tiķai muiņĆa. Protams, ne-atplautu plawas gaģalu nedos ari muiņĆa: pret ņahles nomihdiščhanu weģais barons weenmeħr ļoti ņtingrs. Bet muiņĆai ir leeli meņĆi, un tanis ir daņĆģi taħdi briħwi ķla-

jumi, kur nedj kofī aug, nedj šahli plauj. Par kahdu no teem waretu baronu luhgt. Tahdas weetās buhtu wišpirms diwas: agrakais Wilku dahrs audšekna malā un Gaušais lihziš upmalā. Bet pirmejais atrodas lihšās behrsu audšeknim, furu barons kofī pahē, un otrs pahraf tuwu muiščas laukeem; tur ari wišpahri maš brihwas plaščibas, un barons no ščām abām weetam laifam ne-weenu neatwehlēs. Tad wehl ir Zeenmahtes krešls Diščajā meščā. Tas guļ pilnigi atšitus ir no jauneem meščeem, ir no plawam un plaščiba tur pilniga.

— Ja! Zeenmahtes krešls buhtu teeščam wišnode-rigakā iwehktu weeta... Beebedrodamees meščfarga do-mam, runaja Silarajs. — Tur ir plaščiba wairaf nekā peeteekofča, un sem koplajām eglem un leelajām preedem ari ehrtā un laba paehna firgeem.

— Kas ta par weetu un kas tas par šawadu nošau-kumu?... Šinkahrigi wišpfnadams, waizaja školotajs Numališ.

Daišči šahka šmeetees, bet Širmgraušis nehmas iš-šfaidrot:

— Tas ir Diščajā meščā, starp manām un mešč-farga mahjam, tahds šwabads klajums šaušā lihšjenā weetā, kur nekahda laba šahle neaug un ar mešču apšehtš ari neteek, tadehl ka tas fungeem wajadšigs par šapulze-ščanas un pušdeenās tureščanas weetu medibās. Šawu šawado eefauku šči mešča plawa dabujuše jau šen, kà to wezi laudiš teizas no šaweem tehweem dširdejušči. Ših-rulenes muiščā toreiš dšihwojis kahds wezs fungs — leels brammanis. Tam bijuše jauna un škaišta zeenmahte. Šahdreif ap mešču laifu šarihkotās pirmās medibas tanī rudeni; bijis daudš medineeku — wišu apšahrtejo muišču fungi. Pušdeenu turejušči atkal ščai plawā; atbraukuše

ari zeenmahte. Rungi fehdejuſchi ſem wezà kupa ofola, kureſch wehl tagad redſams, meſchfargi un ziti medneeki zitur — ſem eglem un preedem. Rungi apdſehruſchees, un tad wezais kungs, gribedams ſaweem weeſeem rahdit, zif winam ſkaista zeenmahte un zif weegli un daiki ta mahf danzot (winſch bijis kahdu danzotaju apprezejis), lizis tai kreflâ ween wiſeem preeſchâ danzot. No ta laika ſchis klajums eeſaufts par Zeenmahtes kreflu. Bet ta ir tahda wezu kauſchu teikſma, — zif tur pateeſibas, newar ſinat. Tomehr ſaws zehlonis, kà wiſam, ari ſchai eeſaufai waja buht, jo no nefa nefas newar iſzeltees... Nobeidſa Rirmgrauſis ſawu iſſkaidrojumu.

— Muſiſchas meſchu planâ ſchis klajums ari apſihmets ar to paſchu wahrdu, un wezais barons winu ari tà ſauz... Apſtiprinaja meſchfargſ, ſneegdamees pehz tabakas mafa, kò tam patlaban peedahwaja Stihpneeku Indriſis, redſedams meſchfargu rihkojamees uſ pihpoſchanu un ſinadams, ka tam paſcham naw tabakas, ar kò ſawu zepli pildit.

— Bet tur ſpokoſjotees... Rahds eeminejâs.

— Tâs ir tikai kauſchu tahrmafas... Uſſtahjâs Rirmgrauſis. Zif reiſ tur neeſmu gan deenas, gan nafts laikâ gahjis un brauzis garam, bet nekad nekahdus kehmuſ neeſmu redſejis — ne wiſmafako neeku. Daſchi gan ſtahſta, ka tur pa deenaswidus laiku ſeeweete kreflâ ween danzotot — ta pate wehligâ zeenmahte: medibâs jahdama, wina reiſ ar wiſu firgu eeſfrehjuſe Welna purwâ, kaſ turpat blaſus, dabujuſe tanî galu un nu kehmu ſtundâs rahdotees. Bet to tik tà ſtahſta. Redſejis naw neweens.

— Raiba Margeeta redſejuſe... Rahds eeminejâs. Wiſi ſahka ſmeetees.

— No ta redſejuſe un dſirdejuſe, to neweens newar

ſawahft... Noteiza Nirmgrauſis. — Wina, ganidama ſirguſ muiſčas ahbolina laukâ, dſirdejuſe rudens naſti baſnizâ ari weluſ dſeedam.

— Kaſ uſ ſpokojchanos ſihmejaſ, tad man jaſaka, ka tagad tahdaſ parahdibaſ neweens wairſ neredſ... Runaja meſchjargſ, kuplu duhmu uſwilfdamſ un atwehrdamſ tuwako logu, pa kuru ſawuſ warenos duhmuſ laiſt ahrâ. — Agrakoſ laiſoſ, kad muhju tehwi bija wehl wergu laudis, waj ari wehlaſ, kad atradaſ uſ klaufu, wineem bija zauras naſtis jaet muiſchu gaitâſ. Naſtim iſtuhluſcheeſ kungu rijaſ, deenam nopuhlejuſcheeſ zitoſ darboſ, wini nekad nedabuja peenahzigi iſguleteeſ. Rihtoſ agri uſ muiſchu eedami, wafaroſ wehlu mahjâſ nahfdami, tee, pahrlcekku iſwahrguſchi buhdami, beeſchi eeſnaudaſ. Un ta ir ſkaidra pateſiba, ka tiſlihdſ ejot, waj brauzot eeſnaudiſeeſ, tew tuhlin ſapniſ klaht, un tu ſapniſ kautko redſi. Schee puſnomoda, puſmeega redſetee ſapni ſchkitâ toreifejeem lautineem buht kehmi jeb ſpoki. Un kur kehmi wiſwairak rahdijuſcheeſ? Bekâ ſtarp muiſchu un ſemneeku mahjam, it kâ: Beenmahteſ krekla un pee Welna purwa, kaſ abi atrodaſ zelmalâ ſtarp muiſchu un Nirmgrauſcheem, un tâ wiſur zitur gar teem zeſeem, pa kureem ſtaigajuſchi iſwahrguſchi zilweki, kureem lihdſ ko azis laidâſ zeeti, tuhlin rahdijaſ daſchadi tehli. Turpretim mehſ, tagadneſ zilweki, eſam wiſi peeteekoſchi iſgulejuſcheeſ un tapehſ, eedami un braufdami pa tâm paſchâm weetam, nekahduſ kehmuſ wairſ neredſam. Tâ tad ſche ir diwi pateſibaſ: pateſiba ir ta, ka muhju ſentſchi kehmuſ redſejuſchi, lai gan tahdu nemaſ nebija, un tâpat ir ari pateſiba, ka muhju laiſoſ kehmuſ neweens wairſ neredſ — aiſ ta weenfahrfchâ eemeſſa, ka ejam un brauzam wiſur ar walejam azim un newiſ wairſ ſnaufdami un ſapnodami, jo guſam un ſapnojam fatrſ

meerigi ſawâ gultâ, un ſo ſapnî redſam, to ſauzam newis wairs par ſehmeem, bet pareiſâ wahrdâ — par ſapneem.

— Meſchſarg, juhs eſat attihſtits un iſglichtots zilweks, un leels gaiſmas draugs!... Gauza ſkroderis Spruſfts leeliſkâ ſajuhſmâ un pazilatâ balſi. — Waj juhs ſcho gudribu paſchi iſdomajuſchi, waj no ſahdas grahmatas ſmehluſchi, tas ir weenalga, bet weetâ wina ir loti: ar ſchahdu iſſkaidrojumu uſ weetâs war aiſbahſt muti wiſeem ſehmu un mahau tizetajeem.

Meſchſargs aplaida pahr wiſu ſapulzi laimê ſwehrojſchu ſtatu, bet kurpneeks Dſenis teiza:

— Pilnigi peeweenojos Spruſſtu Lapina kunga domam, ka meſchſarga iſſkaidrojums par ſehmeem ir loti weetâ. Tomehr pee muhju tagadejâ jautajuma iſſchirſchanas — proti, pee ſwehtku klajuma iſraudſiſchanas ſehmu rahdiſchanas, waj nerahdiſchanas nekriht nekahdâ ſwarâ, — mehſ ſwehtkus tikpat riſkoſim tur, kur tas mums buhs parozigaki.

— Pilnigi pareiſi! Gewehrojams!... Utſauzâs wairaf balſis.

— Ja zitas labakas weetâs naw, tad japaleek pee Zeenmahtes krekla... Runaja ſkolotajs. — Bet waj ſchaj plawai naw ari wehl ſahds zits wahrds, jeb waj wina ſafarâ ar tuwaſo apſahrtni newar kâ zitadi noſaukt? Warbuht par Diſchâ meſcha plawu, Medneeku klajumu, waj kâ zitadi? Minet aſiſchâs tahdu wahrdu, kâ Zeenmahtes krekls, iſklaufitos pahraf ſawadi, pee daudſeem waretu ſazelt warbuht pat iſſmeeclu par wiſeem muhju ſwehtkeem.

— Nè, tas naw nefas... Paſteidjâs iſſkaidrot Girmgrauſis. — Muhju nowadâ un ari apſahrtnê ſchis wahrds wiſeem paſiſhtams, un wiſi pee ta kopſch ſeneem laikeem peeraduſchi. Nekahds iſſmeecls tur newar iſnahkt.

Dihdſigi iſteizās ari ziti. Atlika wehl jautajums par atwehles dabuſchanu no barona iſfraudſitā klajuma leetoſchanai. To apnehmās iſgahdat beedribas preekſhneeks Janſons kopā ar Ģirmgrauſi: wini teizās baronam aiſrahdit, ka par ſahrtibu iſrihtojumā gahdās meſchfargs, un tad warot buht droſchi, ka barons atlauju neleegs.

— Par ſahrtibu katrā ſinā nopeetni jaruhpejas un, kur wajadſigs, jaſper ſoli... Beebilda teeſneſis Ģilarajs, gribedams jautajumā, kaš atteezas uſ ſahrtibu, ari ſo teitt.

— Kaš uſ ſahrtibu ſihmejas, tad waru ſazit, ka tur, kur es ſtahſchos ſahrtibas preekſhgalā, nekahrtiba nenotifs: es wiſur ſperſchu ſoli, kur troſſni, waj zitu nekahrtibu maniſchu... Meſchfargs ſparigi noteiza, ſapraſdams ſolu ſperſchanu laiſam tahdā ſinā, ka ja kur kaš notizis, waj noteek, tad leeleem ſteidſigeem ſoleem ſchigli jametas turp. Nſteikdams ſawu gatawibu uſ ſolu ſperſchanu, wiaſch jau pazilaja ir weenu, ir otru ſahju, it kà rihtodamees ſpert ſoluſ; paſteepa ari kaflu garaki, it kà lai labaki waretu pahreddſet laiſchu baram pahri, kur tweramais nemeer-neeks atrobas, pee tam ſwehriги wiſapſahrt ſkatidamees, it kà graſidamees wainigo nupat grahbt zeeti.

Deetu pahrrumajot tahlak, nolehma iſeeſchanu ſalu-moſ ſarihtot otrā Waſarſwehktu deenā.

Bija jau labi uſ waſaru, kad wareja ſtahteſ pee dſeeſmu mahziſchanās. Dee ſapulzes dalibneeki, kaš taiſni pee dſeedatajeem nepeedereja, bet bija nehmuſchi dalibu tikai beedribas nodibinaſchanā, dewās jau mahjup. Gedami wini brihdi pa brihdim apſtahjās, lai paklauſitoſ dſeeſmu ſkanās, kaš pa atwehrteem logeem ſpehzigi pluhda ahrā, kluſajā, rahmajā waſara laiſā tahlu aiſwilaodamās pahrtikko ſaſot ſahkuſchām ſeemaju druwam un plawam. Pahri

wisàm zitàm balfim wihru fori fkanaja ffradera Spruffta
fkaistais warenais tenoris, un fkaidri bija fadsirdami
fwehtku dseefmas wahrdi:

Bungas nu fitat
Un karogus nefat!
Projam marfch, marfch —
Seedu laizinâ!

* * *

Wisas nahkofchâs nedelas jaunâ dseedafchanas bee-
driba steidsigi rihfojâs uf fawu pirmo isrihofjumu, furefch
bija ufftatams ari par winas paschas darbibas atflahfcha-
nas fwehtkeem. Beidsot dseefmas bija famahzitas, wisi
fchlehrfchli laimigi nofahrtofi, un noliftais laifs — otra
Wafarfwehtku deena peenahza. Uri baschas isdewiga laifa
dehl israhbijâs par weltigam: otras Wafarfwehtku deenas
rihts aufa fahrts un fkaids, leezinadams, fa deena buhs
jauka. Drihfi pehz pusdeenas laudis tad ari gan brauf-
fchus, gan fahjam dewâs pa daschadeem zekeem uf apfih-
meto fwehtku weetu Dischajâ mefchâ. Wafchu nowadâ par
fwehtku rihfojumu netween finaja fatrâs mahjâs, bet gan-
drihf wisi mahzeja ari jau fwehtku dseefmas, jo dseedataji
un dseedatajas mahzijâs un dseedaja tâs ari pa mahjam.
Bat ganu sehni un meitenes bija daschas dseefmas eeflau-
fijufchees, un beeschi, lopus pa gatuwem dsenot, dsirdeja
dseedam:

Projam marfch, marfch —
Seedu laizinâ!

Beedribas labwehli jau fahka nopeetni baschitees par
fwehtku labu isdoofchanos: waj rafchotees publifa, fas gri-
bês eet fwehtkos, furu galwenâ dseefma jau eepreefchâ tà
nowafata pa wisàm ganu gatuwem un teef it fâ ispulgota.
Tomehr redsot fwehtku deenâ laudis pa wifseem zekeem pluh-

ftam, ari fchäubigakeem iffuda hafchas. Ifrahbijäs, ka nedf fwehtku weetas fawadais nofaukums, nedf dfeefmu nowafafchana nefpehja darit uf publiku nekahdu eefpaidu.

Djirdot atffkanam mujiku un redjot pa leelzeku dodamees dfeedatajus ar farogu preefchgalä, laudis no apfahrtejam fehtam, pahrteeschus ffreedami pat pa wafarajas laufeem un rahzenu tihromeem, feidsäs — fkatitees.

Starp fchahdeem pahrteeschus ffrehejeem atradäs ari dimas wifai nabadfigi gehrbuifchäs feeweetes, kuras dewäs ar tahdu fkuwu, it kà fteigtoš pee ugunsgréhka glahbt behrnus is degofchäs ehkas. Weena bija jau tuwu pufmuhfcha gadeem, kalfnu, pagaru augumu, otra gados jaunaka, femaka un refnaka par pirmo. Deelakà bija pahrmetužes jau ftipri nonefatu aucteni pahr pležeem, kura ffrejot bija nofchlufufe glufchi femu, turejäs tifai wairs kautkà un ftuhris wilkäs pat gar femi; kahjäs bija tupeles, weeglakas ffreefchanas dehl wina lindruka fterbeles rahwa few uf augfchu. Masakà, pahrleeku fteigdamäs, ari nebija paguwufe apgehrru daudf maf fakahrtot: drahnu gan

bija paſehruſe, bet uſſeetees to nebija paſpehjuſe un tureja tàpat rofâ, tà ka neſufatee, iſpuhruſchee mati pureja un juſa wehjà. Weena paſtala bija nomuſe, to tureja rofâ, ſfreesdama ar ſeſi ween.

— Bagaidi, Peterene, neſfrej jel tiſ ahtri! Eſ wairs newaru! Nupat elpa iſees... Maſafâ ſauza, pagalam aiſelſuſeſ un paluſe otrai daſchus ſolus eepataſ.

— Skrej, Tehwine, ſfrej! Man ari jau zaurajſ dur ſahnoſ, bet neſo newar darit, jaſteidsaſ, lai wiſu dabutu redſet.

Meſchſargſ, kâ kahrtibas preeſchneekſ, bija jau agraf eeradeeſ ſwehtu weetâ un atbrauzejeem eerahdija, kur noweetot ſirguſ. Sew par palihgeem wiſch bija peenehmis kaiminu kalpuſ: Anehwela Didſchi, Beefuma Boſumu, Benkuli un Ewartu. Didſchis bija atjahjiſ jahſchus — tanî zeribâ, ka warbuht warèſ ar kahdu iſmainiteeſ ſirgeem. Bet meſchſargſ, ruhpedameeſ par jaunâſ beedribâſ labo flatu un Didſcha ſlepenoſ nodomuſ nopraſdamſ, bija wiſam tuhlin zeſchi peefodinajiſ, ar tahdâſ domam liſteeſ ſchâi deenâ un ſchinî weetâ pawiſam meerâ: kâ kahrtibas preeſchneekſ ſirgu mainiſchânu wiſch te nekahdâ ſinâ nepeelaidiſchot, bet ja tahda ſlepeni tomehr notiftu, tad tai tiſpat nebuhtu liſumiga ſpehka, jo wiſch tuhlin otrâ deenâ eetu pee barona un ſuhdſetu, lai mainu atzel. Didſchis tad ari paſteidsaſ iſſkaidrot, ka ſchoreiſ wiſch uſ mainiſchânu neſot nemaſ domajiſ un jahſchus atjahjiſ tiſai tapehſ, ka mahjàſ neweena nebijiſ, kaſ ſirgu uſraudſitu, jo ſeewa ar puiſcheſeem ſolijuſeſ ari nahſt paſſatiteeſ.

Didſchis zihſtigi palihdſeja meſchſargam, gan atbrauzejeem eerahdidamſ weetâſ ſirgeem, gan ſirguſ iſjuhgdamſ un apkopdamſ. Tahdu paſchu darbu darija ari Benkulis

ar Gwartu, bet Beesuma Bojums ar nehšcheem steepa no ņtrauta uhdēni ņirgu dņirdiņhanai, par ņo ņirgu ihpaņhneeki ņolijās wiau neaņmirņt.

Uri Ķirmgrauņis ar Silaraju bija eeraduņchees jau eepreeņņ un, ņā jau kaņeeri, noņehduņchees katrs puņē wahrteem, paņrdewa eeejās ņihmes. Dņenis ar ņkotiau laida publiku ņwehtku ņlajumā un kontroleja eeejās ņihmes jeb biletes.

Dņeedataji ar muņiku un karogu tuwojās ņwehtku weetai. Karoga neņejs, Brammaniņņu Ķeteris, nebija ņchodeen laikam wehl neweenu ņchnabi dņehris un tadehl bija pagalam klus un dņili nopeetns, ņā jau allaschin, kaņ atradās pilnigi ņfraidrā galvā. Lai gan wiaņch bija jo pee-

nahzigi isrotats šwehtku rotâ: winam bija tahda pat plata sîhda lente pahr plezu un kruhtim, kâ beedribas preefš-
neefam Janſonam, dejas wadonim Spruſtam un damu
komitejas preefšneezei Amola jaunfundſei, tomehr winafš
fejâ un pehz wiſas iſtureſchanâs iſſkatijâs neween dſiki no-
peetns, bet ari pahrleeku paſemigs un tihri behdigs. Aiſ
leelas paſemibas winafš jo ſtipri bija ſalihzîs neween uſ
preefſchu, bet ari uſ labo puſi, kâ jau allafš, kad winam
tihrâ galwâ bija jaeet leelafâ ſauſchu pulkâ. Pabeefas pe-
lefas puſwadmalas — waj wadmallas — uſwalkâ gehrbees
un garo karoga ſahtu augſtu gaiſâ turedams, winafš karſtâ
laiſâ ſtipri ſwiħda, tâ ka ſweedri raſoja pa feju. Daſchi,
noſſkatidamees ſchaî dſiki nopeetnâ un behdigi paſemigâ ka-
roga neſejâ, ſawadi noſmihneja. Rahds teiza:

— Tas gan neiſſkatas pehz karoga neſeja preefa
ſwehtkos, bet drihſaf pehz kruſta neſeja behrês. Truhſt
tiſ wehl zimdu pahra un auſto preewitu uſ pleza, tad buhtu
kruſta neſejs kaſ kruſta neſejs.

Rahds zits peebilba:

— Tam puifchum gan wajaſeja eepreefſch dot labi
uſmeſt uſ lampas, — tad buhtu zita dariſchana!

Muſiſtai ſpehlejot, dſeedataji ſagahja ſwehtku weetâ
un ſaſtahjâs uſ tribina, kuras preefſchâ uſſprauda karogu.
Spruſts ſkaî balſi uſaizinaja publiku iſturetees meerigi, jo
nupat notikſhot ſwehtku atkſlahſchana ar ſeedona dſeefmas
dſeedaſchanu, pehz kam ari tuhlin atſkaneja:

Bungas nu ſitat

Un karogus neſat u. t. t.

Wbas pahrteefchus atſkrehjuſchâs ſeeweetes pa to
ſtarpu bija paguwuſchâs daudj maſ atwilkt elpu un ſahka
nu tuwaki apſſatitees un ſawâ ſtarpâ apſpreest un nowehr-
tet to, kaſ bija redſams un dſirdams.

— Rau, Tehwine, ſkatees, ſahds meſchſargam papi-
ris pee zepures! . . . Paſluju teiza garafà, peegrühſdama
maſafai ar elſoni pee ſahneem. — Un re, Rnehwela
Didſchim un ziteem Druwineefu kalpeem tahdas pat pa-
pira ſchſautnes pee zepurem. Bet eeſim tahlaſ, te meſch-
ſargs nekauj ſtahwet, — eſot ſwehtku weeſeem pa ſahjam,
zitus jau dſen projam.

Tahlaſ no zela eedamas un pa ratu un ſirgu ſtarpam
ſprauſdamàs, winas noſkuwa tuwaſ ſwehtku meetai, furai
bija wirwe apwilka apſahrt. Garafà atkal teiza maſafai:

— Rau, Tehwine, blend, blend! Rirmgrauſchu tehws
ar Silaraju Uti pahrdod pee wahrteem tahdas ſihmites un
nem naudu! Ak tehtia, ak ſchehlin — ſwehtdeenâ andelet!
Un pats baſnizas wihrs to dara un teeſneſis ari! Râ zil-
weſeem naw fauna un grehka bail! Par to tiſ buhtu mah-
zitajam japafino. Un ir zilweſi, ſas par tahdam blehnam
dod naudu! Es par tahdeem neeſeem gan nedotu ne ſar-
kanu graſi. Tu Tehwine, ari nè. Waj nè? Zuf, mehs
wiſu tâpat waram labi redſet.

— Râ tad, Peterene; bet es neka laba neredſu: rau,
tur tas pelekais ar to plato muguru un leelo apſakli man
noſtahjàs pawifam preeſſchâ.

Noweetojuſchàs ſahdâ zitâ weetâ, no fureenes ſwehtku
klajums labi bija pahriſkatams, winas turpinaja ſkati-
ſchanos un brihniſchanos.

— Blend, Tehwine, blend! Rau, fur Rirmgrauſchu
Anete danzà ar ſfrihweri! Ak, tehtia! Ak, ſchehlin! Sas
to redſejis? Danzot plawâ ar ſweſchu wihtreeti un fur
tiſdaudſ zilweſu ſkatas! Râ ſchigani pa kruhmeem! Un
ar plifu galwu! Râ naw fauna, kâ naw goda! Un re:
Druwineefu Penkula Janites Anliſe ari lez ziteem lihdsja,
ſakehrufès ar ſkroderi! Un ari plika galwa! Ak tu, ſahda

bestauna! Deesin, kà Janite to meitai tà uslaisch? Un ko tu te mekledama fainneeku meitu un dehlu pulkà? Waj tee tawas fahrtas laudis? Ko tur teem lihdsja lehdama? Sus, tee temi neweens nenems, un faut tu tšhettrahpus lehktu! Lik apšmeeklà paliksi.

— Un, re, Peterene! Krodšneefa meitai mati wafam!

— Patešham! Kà pirti, kà pirti! Ak, wai! Ak, wai! Kà tai naw fauna! Lihri kà mahšina!

— Bet blend, Tehwine, blend, kà nu eet: ziti, fa-kehruschees rokâs, tura tās uf augšchu, un ziti atkal leen pa apašchu zauri, tihri kà kad laipstulēs eewelf audeflu. Un re, Mirmgrauschu prinze, zif ta ir šchukla pee zauri lošchnašchanas! Waj tu, blehde, tif tšhaakla buhši ari, kad wajadsēs mehslus ahrdit papuwē, waj lozitees rudsu špailei pafak? Es winu pašihstu un šinu wišu: mana mergele tur otru wafaru džen ganos. Dikti išlutinata prinzite; rihteem mahte guldinot lihds brofastlaikam.

— Ak, Peterene, bija gan dširdets, ka Zeenmahtes krekłà špokojotees, tomehr paščas nebijam redšejuščas. Bet nu redšam gaišchâ deenas laikâ tahdus špokus, fahdi te laikam nekad wehl naw redseti. Ak, kad tagad usnahktu labš gahšeens leetus!

— Ja, Tehwine, ja! Pateši, kad tagad usnahktu labš šchahweens leetus, — tad tif buhtu ko redset! Un pehrkons ari kad usnahktu, — tahds, ka ruhž un dahrd wišas malas, un šibeni weens pehž otra šfreen pa gaišu. Ja, kad tahds negaišs usnahktu, — tad tif buhtu! Ak, kad man buhtu pehrkons un šibeni! Tad es tagad tà ruhžinatu, tà ruhžinatu te weentif — pahri pa Zeenmahtes krekflu un šibenus wizinatu, kà šijat šijatu wišeem pahri pa galwam, tumu, tiwuw un krodšineeku meitai un

wiſàm zitàm tààm iſpeifufchajàm mahſinam noſwilinatu matuſ. *W*, tad tiſ buhtu!

Tà un wehl zitadi abas ſeeweetes treeza, weena ar otru ſawos eeſpaidoſ dalidamàs un wiſu neparasto weena par otru bargafi noteefadamas. *P*ee tam winas ſawu eeemto naidigo ſtahwoſſi pret ſcho winàm neparasto un nepatihkamo notikumum ari ahrigi rakſturigi apſihmeja ar to, ſa runadamas neſtahweja wiſ tàpat brihwi un wakigi, bet abas, lai gan laikſ bija karſts, zeeſchi bija pahrfegufchas ſew galwu un pa daſai ari gihmi, tà ſa tikai azis un deguna galſ bija ſwabadi. Weena ſawu auſteni, otra ſawu laſatu paſtahwigi tureja ar roku zeeſchi ſawilktu no abàm puſem pee gihmja, pat muti ſegdamas ſew zeeti, lai gan no turenes ſedſamais bija tuhlin atkal jaatlaiſch wakam, lai waretu ſarunatees. *S*awu noſlehghchanos pret apſahrtni winas iſrahbija ari ar to, ſa ſarunadamàs paſtahwigi weena otrai peewehrſàs ar ſeju, muguras atgreeſdamas pret ziteem. *B*itas ſeewinas, gaxam ſtaigadamas, ſkatidamàs un klaufidamàs, peegahja pa laikam winàm tuwu, paſlauſijàs ari winu ſarunàs un peebilda daſchuſ wahrduſ ari no ſawas puſes. *S*a ſchee wahrdi daudſmaſ ſaſkaneja ar winu ſarunàs iſteikteem uſſkateem, tad winas abas atlaida ſawas pahrfegtàs drahnas druſku wakigafi, pagreeſàs ari paſchas uſ peenahzeju puſi un brihdi turpinaja ar tààm kopigi wiſa redſetà un dſirdetà nopelſchanu; bet ja zitas nepeeweenojàs winu uſſkateem, tikai klufi no klaufidamàs winu ſarunàs, waj pat mehginadamas teikt ſo preti, tad abas runatajas tuhlin atgreeſa peenahfuſchajàm muguru, ſagreeſàs paſchas jo zeeſchafi kopà un turpinaja diſtafi waj klufafi ſawa ſpreeduma nodibinaſchanu taſlaſ, negreeſdamas uſ ſawu wiſtumawo apſahrtni neſahdu wehribu.

Sawu apluhkoschanas un apspreefchanas darbibu winas tai pascha weetâ buhtu laifam wehl ilgi turpinajufchas, ja winas neistrauzetu stipras balsis no wahrtu pufes, kur bija djirdama it kâ rahfchanas.

— Wai, wai, kas tur? Laifam kaujas! Skreesim, Tehwine, turp, skreesim! . . . Peterene steidfigi runaja, un abas seeweetes, pa laudim un sirgu un ratu starpam sprausdamas, steidfigi dewas us to pusi, kur meschfargs rihfojas ar fatveem wihreem.

Meschfargs tagad atradas fawas darbibas widus punktâ un, kâ faka, stahweja fawa usdewuma augstumos. Tapat kâ medibu deenas, kad nereti jadodas jahfchus zauri fruhmeem, beeseeneem un walkeem waj rahwajeem, winfch ari fchodeen bija usmauzees garus sahbafus kahjâs un fwahrfus neween wisgaram zeeti nopogajis, bet ari fajosees ar amata jostu: to wifu winfch bija darijis tant noluhkâ, lai katra brihdi un katra weetâ buhtu gataws us jo drofchu, weiflu un weeglu folu sperfchanu, tiklihds tas kur israhditos par wajadsigu. Sawu zepli winfch fchodeen nekurinaja, lihdsa winfch to gan bija panehmis, bet tikai goda dehl rehgojas garais zibufs no fwahrfu fruhfchu kabatas ahrâ: sobos waj pirkstu starpâ tagad pastahwigi atradas waj nu papirofs waj zigaris. Weedribas preefchneeziba winam, kâ kahrtibas preefchneefam, us kura fchodeen guleja leela atbildiba neween meera un kahrtibas finâ paschas publikas starpâ, bet ari atteezibâ us mescha drofchibu no uguns, bija atwehlejufe trihs rubli tehrina naudas. Tahds blafus eenahfums weenâ deenâ bija meschfargam leela nauda. Winfch tadehl ari nekopojas un bija nopirzees neween daschus zigarus un pahri pazinas papirofu, bet ari pusstopu fihwâ, ar ko ir pascham duhfchu usprawit, ir fawus palihgus uszeenat. Wufetes turetajs

uffodu bija eedewis no ņawas puņes par brihnu, un tã wiŶi ņahrtibas wiŶri ar meŶŶfargu preeŶŶgalã jutã wiŶai omuligi, ŶewiŶŶi Ģwarts nemaŶ nesinaja, tã meŶŶŶfargam iŶtapt ween un paŶtahwigi tinãŶ winam apŶahrt, ņamehr dabuja iŶtuffŶhot puŶŶtopu lihds pehdejãm Ķimenem. Ģetu-rejuŶŶhi brangu palaunagu, wiŶi atkal dewãŶ pee darba, gan Ŷirgus uŶŶkatit, gan zitadi ruhpetees par ņahrtibu. MeŶŶŶfargŶ bija nopirzees un atneŶis wehl otru puŶŶtopu, Ŷuru noglabaja ņahdu ratu Ŷrautês Ŷem ŶehŶŶas, lai uŶ waŶaru buhtu Ŷo eedŶert. Kad meŶŶŶfargŶ pehŶ pahris Ŷtundam nahza atkal Ŷhurp ar papiri eetihtãm ŶweeŶtmaiŶem un deŶam un aizinaja atkal Ŷawus wiŶrus uŶ eekoŶŶanu un eemeŶŶanu, tad noglabato puŶŶtopu newareja wairŶ atrãŶt, lai gan wiŶi Ŷkaidri atzerejãŶ, Ŷuros ratos pudeli bija noglabajuŶŶhi.

— BrihnumŶ, Ŷur wareja palikt pudele? ... DuŶmigi prahtoja meŶŶŶfargŶ. — Ģhe tatŶhu neweens zits naw bijis, tã meŶŶŶ paŶŶhi ween.

— MeŶŶŶfarg, pirit te diwi puikas Ŷtaigaja apŶahrt un ŶkatijãŶ, it tã Ŷo gluhnedami. DeeŶin, waj tee nebuŶŶ to nedarbu padarijuŶŶhi? ... Ķunaja Ķnehwela DidŶŶis tiŶ padewigi laipnã balŶi, tã gandriŶ elpas peetruŶka un Ŷeekalas ŶãŶŶrehja rihlê, bet gihmis wiaam leelã padewibã un laipnibã Ŷpihdeja tã apŶtarotŶ.

MeŶŶŶfargŶ waizaja Ŷpehzigã, Ŷtingrã balŶi:

— Ķur wini palika?

— Wini, meŶŶŶfarg, aiŶgahja tur uŶ wahrtu puŶi ... DidŶŶis atbildeja padewibã kuŶdamŶ un Ŷeekalas rihdamŶ.

MeŶŶŶfargŶ, brihdi nopeetni padomajis, teiza bargã balŶi un ar ŶwehroŶŶãm azim Ŷkatidamees apŶahrt:

— ĢŶ ŶperŶhu Ŷoli uŶ wahrtu puŶi, tu, DidŶŶi, Ŷper ŶokuŶ tur, uŶ Ŷtrauta puŶi, eedamŶ apŶahrt no otras puŶes,

Iai tu wineem, ja tee gribetu isbehgt, rastos tur preefchâ; bet juhs ziti paleekat te un gaidat, lihds mehš buhšim fpehrufchi wajadsigos šolus.

No meščfarga stiprâš runaščanas ari abas ņeewetes bija tifuščas ustrauzetas un steigščus tad metuščas ņčurp.

— Klau, Peterene, klau! Meščfargs ņpers ņoli. Štatifimees, kâ winšč ņpers!... Pa dakai nobijufes, pa dakai ņinčahriga teiza Lehwine.

— Winšč ņpers ņoli, newis ņoli... Atteiza Peterene.

Kad meščfargs ar Rnehwela Didšči, katrs no ņawas puņes eedami, atkal ņagahja kopâ, wini wareja weens otram pauehstit, ka no mekleteem puischeleem neweens neka naw redsejis. Tas bija wiņs. — Šahkâš nu par jaunu gudroščana, kur pudele warejufe palikt, bet padoma nekaħda neradâš. Meščfargs jau atkal kautko mineja par ņolu ņpersčanu no jauna, kad nejauņchi iņdširda ņawadu trokņni, kas nahza pawiņam no otras puņes. Kad brihtiau bija klauņijufchees, Didščis eeņauzâš:

— Tur Ģwarts taiņa atkal ņawus jokus: runâ patš ar ņewi pa wahzifki, un puitu bars, kas winam ņalafijees apfahrt, kleeds un auro, winu ņobodami.

— Kad Ģwarts runâ pa wahzifki, tad ta ir ņihme, ka winšč peedņehris: ņkaidrâ praħtâ winšč nekad tâ neahņftas... Teiza Penfulis.

— Kur un no ka winšč wareja tâ peedņertees? Winšč war wairâĆ nest, nekâ mehš kuršč katrs un tas ween, ziĆ no pirmâš pudeles dabuja, nebija preefch wina nekâš. Kad tiĆ winšč naw to otu pudeli peewahķees?!... Ģeņauzâš it kâ iņtruhzees Rnehwela Didščis.

— Ģpereet ņolus un atweedet winu tuņlin ņčurp —

uf pehdam!... Pawehleja meſchfargſ Rnehwela Didschim un Beefumu Boſumam.

— Kur tu biji?... Uſpraſtija meſchfargſ dſedrâ balſi un ſwehroſchâm azim Swartam, tiſklichſ Didschis ar Beefumu Boſumu bija to atweduſchi.

— Winſch ir peedſehris tà maſs: azis pilnigi rai-
baſ... Noteiza paſluſu Penkulis, ſtatidamees uſ Swartu,
faſ azis mirſchkinadams un tiſko turedamees ſahjâs ſtah-
weja meſchfargam preeſchâ.

— Nu, kur tu biji?... Atfahrtoja meſchfargſ bar-
gafi, un azis winam raudſijâs ſwehrigafi, tà ka Penkulis,
no ſchahdas bargas balſs un ſwehriga ſkata ſabijees, at-
ſahpâs noſtaſ.

— Eſ, meſchfarg, ſpehru tur ſoli uſ winau puſi...
Atteiza heidsot newainigâ balſi Swarts, pee tam ar rokam
newarigi twarſtidamees pa gaiſu, it tà ar to gribedams
ſawu newainibu apſtiprinat.

— Kur tu eſi peedſehrees?

— Eſ tur ſpehru ſoli — ...

— Kur un no ka tu peedſehrees?... Kleedſa meſch-
fargſ, kluhdams jau ſils un ſarkans no duſmam.

— Neſo nedſirdu. Eſ eſmu tahds... tahds pa-
wahjſch uſ auſim... Schluſtedams runaja Swarts, pee
tam ar rokam newarigi pawizinadams ſew gar auſim.

— Ne, tà winſch jauz walodu: nu winſch tew ne-
warot dſirdet, eſot pawahjſch uſ auſim... Paſluſâ balſi
puſojâs Penkulis.

— Kur palika puſſtops?!... Kleedſa nezilwezigâ
balſi meſchfargſ.

Swarts druſtu ſagrihlojâs, atſahpâs puſſoſa atpaſaf
un, it tà ſabijees, ar ſawâm ſchaurajâm atſchtelem pa-
gluhneja uſ meſchfargu, bet tad atkal palika meerigi ſtah-

wot un azis mirkſchkinadams paſluſu, kà ſewi runadams, teiza:

— Guſtaps? Kur palika Guſtaps, — neſinu. Guſtapa fungu te neefmu redſejis. Tahdu nepaſihſtu. Winſch, laikam, ari naw... naw te atbrauzis. Es tur ſpehru ſoli...

— Un es tew ſperſchu!... Gefauzàs Knehwela Didschis un ahtri un ſchigli atwehſjees ſpehra tahdu plauku Gwartam pa kreifo auſi, ka tas uſ weetàs noſwehlàs uſ labajeem ſahneem wiſà garumâ.

— Tas jau uſ brandwihnu tikpatan kà welns uſ dwehſeli... Duſmigi noteiza Beefuma Boſums, kurfch uhdeni neſdams bija druſku noſawejees un tadehl no pirmàs pudeles bija dabujis ſtipri maſak par ziteem, bet wiau bija preezinajuſchi ar to, ka no otràs pudeles dabuſchot wairak. Dai gan winſch no peebſerſchanàs ſargajàs, tomehr ſawu kreetnu malku eedſert, ja tas wehl neka nemakfà, bija winam ihſti pa prahtam, ſewiſchki ſwehtdeenâ un ſchahdâ preefu weetâ. Un te nu Gwarta dehl wiſs zeretais malks bija beigts. Tadehl ari winam bija raduſchàs nopeetnas duſmas uſ Gwartu un, peegahjis tam flaht, winſch blaui uſſtahja:

— Nu, zelees augſchan un teiz, kur palika pudele! Waj wiſu buhſi ſagahjis eekſchan, tà ka neweens pateefs wahrds wairs nenahk no tewis ahran. Kur pudele?!

— Sper ſoli tur, lihdi winam puzenim, tur kruk-mâ... Atmurkſchkeja Gwarts, ſehdus peezeldamees un ar abàm rokam ſtipri turedamees pee ſemes.

— Gwart, turees zeeti, ka nenokrihti no ſemes lo-des, patlaban wina greeſchas apfahrt uſ to puſi, kur tu ſehdi!... Uſſauza, garam paedams un uſ Gwartu paſkatidamees, Akotinſch.

Nogahjuſchi pee puzena, pateefi atrada fruhmâ no-
ſlehptu pudeli, bet no winas ſatura bija atliſufes wairs
tikai neeziga daſa, kaſ behdigi noſkaneja pudeles kimenēs,
kad Rnehwela Didschis, meſchſargam pudeli paſneegdamš,
to ſawizinaja un winas ſaturu ſaſkaloja. Wehl wini
warbuht buhtu Ewarta tirdiſchanu turpinajuſchi, lai gan
paſchi labi apſinajās, ka iſdſertais pudelē atpaſaſ no
tam neatgreesiſees, bet kad nonahza agrafajâ weetâ, tad
Ewartu tur wairs neredſeja.

— Winſch, laiſam, noſkritis no ſemes lodes... Ru-
naja meſchſargš, kam leelais bargums daudſmaſ bija
pahrgahjis, tã ka winam tagad neſās prahtš par Ewartu
paſobotees.

— Ja! Winſch pateefi noſkritis no ſemes lodes un
nowehlees taiſni Graveneeſu Eſchahpina paratē: rau, fur
gul!... Iſſauzās Penkulis preezigi labſirdigâ balſi, rah-
bidams ar rofu ſem tumafās ores. Ja, tur guleja Ewartš,
ſlaidi iſſweedees augſchpehdus.

— Jaufleek kaut ſchis patš lapotais ſarš wirſu, lai
muſchās nerej gihmi... Szija Penkulis, ar nolauſtu
ſaru pahrfлахdamš guletajam galwu. — Lai kã, mehš
tatſchu wiſi eſam paſchi ſawas kalpu ſahrtas zilweki un
wehl no weenâm mahjam. Ir wina ſewai nepatiſš, ja
dabūs ſinat, ka mehš wina atſtahjuſchi tahdã. Winam
tiſ laba ſewa.

Ewehtkeem heidsotees, Dirmgrauſis uſaizinaja Sil-
araju, Janſonu un Numali braukt winam lihdſa uſ Dirm-
grauſcheem: tur pahrguletu naſti un rihtu kã wafas deenã
waretu tad wiſi kopã noſlehgt rehkinus par ſwehtku iſde-
wumeem un eenehmumeem. — Uſaizinatee bija ar meeru.
Wiſi nu ſaſehdās garajos ores ratos: Dirmgrauſis patš

ar meitu uſ pakalejo ſehdeſli, ziti pa widu, bet puiſis preeſſchâ par kutfcheeri.

Œroderi Œpruſtu wini redſeja zelmalâ uſ ſtaba pahpuſchoſ un pulzinam ſwehtku weeſu, kaſ winam bija apfahrt, turam runu par attihſtibu un iſglihtibu. Wini dſirdeja ſtroderi ſajuhſminatâ balſi teizam, ka attihſtibas un iſglihtibas gaiſma beidsot atſpilhdejuſe nu ari ſchâ maleenas faktâ, un tagadejee ſwehtki eſot uſſkatami par ſchâs maleenas pirmo ſeedona dſeeſmu.

Brihdi paſlauſijufchees ſtrodera runâ, bet galu tai neſagaaidami, wini brauza tahlaſ, preezigi ſarunadamees par ſwehtku labu iſdoſchanoſ. Wiſapfahrt bija dſirdama aiſejoſcho un aiſbraužoſcho ſwehtku weeſu uſſchſchoſchana, ſlaigaſchana un pa ſtarpam dſeedaſchana:

Projam, marſch, marſch

Seedu laizina!

Šestā nodala.

Mahte un meita.

Datvijas mešas. — Bezās latvešču mahjas. — Wisleelata
feewetes usflama. — Šehns, ar to waretu brauft kopā wifu
muhschu. — Peterene zibina šakumu šwehtkus. — Mahtes un
meitas prezibu padome. — Īirmgrausenei šahp galwa.

Lai gan Īirmgrauschu weesi jau labā gaisminā bija
aīsgahjušchi gulet uš kuhštaugščas, kur Anete ar kalponi
teem pehrnā šeenā bija eerihkojuščas gušas, tomehr Au-
malis usmodās jau deesgan agri. Wīnu usmodinaja kaħds
besdelīgu pahris, kurām tšchufurā, tašni tanī weetā, kur
diwas kabas šaweenojās, atradās līgsda un kuras, škani
tšchīwinadamas, laidās pa tšchufura brodinu eefšchā un
aħrā. Redšedams šawus beedrus wehl aīsmīguščus, Au-
malis kļušu peezeħlās, šchīgli usgeħrbās un tad pa augščā
brauzamo nogahja šehtā. Īusmeegā wīnšch bija dširdejis
kuhtī meitas šlauzam gowis un īšdšihdinam ganus, bet
tagad šehtā, nedš ari zitur kur neredšēja netweena zilweša:
waj nu meitas bija nolīkuščās atmeegu gulet, waj apšopās
pa eefšchu, bet wīši ziti, zīš noprotams, wehl guleja.

Īsgahjis pa gatūwi pšawmalā, wīnšch uslozija bīš-
šam leelus, lai, pa šahli ejot, neslaptu rašā, un tad šoloja
uš mešcha puši, paelpot šwešaini šmaršchigo, špirgto rihta
gaisū. Bija wehl kļušs, šwīnīgs šwehtku deenas rihta
agrums. Šebšchu šaules štari špīhdeja jau pahri netahlo
šlāīšo preešču un šuplo egšu galotnem, tomehr wīšur wehl
walbija meers un kļušums, kuru trauzeja weenīgi zīħruku
dšeesmas šilajā gaisā, kà ari šīħtee mešcha putnīni, šwīlp-

dami un ſchivnadami pa krummeem, zereem un ſoku fareem. Pee netahlà wafka, kur bija redſami eewu, alſchau un ſahrflu krummu puduxi, dſirdeja ari ſahdu nowehlojuſchos laſtigalu trikojam.

Ējot pa plawas zelinu, ſas bija apaudſis ar ſaſseedu rafenem, ſarkano un balto amolu, retejumu un zitām puķitem un ſahlem, winam baſàs ſahjas maſgajàs raſà kà leetû, bet ſeju glaſtija no laukeem, plawam un meſcheem pluſtoſchas ſeedona wehſmas.

— „Kaſ par jauku rihta ſtundu kluſâ, weentulâ ſtuhriti — tahlu noſt no katra dſihweſ un iſdeenibas troſchna.“ Numaliſ domaja, apſtahdamees un uſ ſklandas atſpeesdamees. „Ihſta dabas ſwehtniza! Diſchais meſchs ſcho kluſo faktinu noſlehdsis no ahrpaſaules un glabâ un ſargâ to no katra dſihweſ troſchna un trauzekla. Ja tee zilweki, ſas ſche miht, ir paſchi ſewi apmeerinati, tad wineem pehz ſatiksmeſ ar ahrpaſauli gan newar buht nekahda zenſchanàs, un tee war ſche juſtees pilnigi laimigi, dſihwodami paſchi ſawu ihpaſchu dſihwi.“

Winſch gahja tahlaſ. Kahda dſegufe, atlaiſdamàs no krummaja puſes, no metàs netahlajâ lauka ahbelê un ſahka kufot. Bahriſ ſtirnu, ſas lihds ſchim bija ganijuſchàs plawâ, eeraudſijuſchas nahzeju, leegos lehzeenos eeauloja meſchâ. Neleels meſcha gabals bija atdalits no Diſchâ meſcha ar ſklandu ſchogu un it kà peeweenots plawam. „Mzimredſot, Mirmgrauſchu meſchs.“ Domaja Numaliſ. Plawmalê un zelmeenâ — ſtarp plawu un meſchu — ſeedeja ſemeneſ, ſaulgoſainakàs weetàs daſchas metàs jau eeſahrtas. Laſdàs redſeja tikko aiſmetuſchos reekſtu ſekes. Diti milſigi ſtudru puhſchni meſchmalâ, netahlu weens no otra, leezinaja, ka ſche zilweki dabas dſihwi ſamehrâ maſ wehl paſpehjuſchi trauzet. Œtatidamees

augšchup uš mešča galotnem un preezadamees par nee-
lajeeem šarfanajeem zeekuršcheem, furi kà leelas semenu
ogas waj kà tumšchšahrtas glomas špihbeja egļu galotnēs,
winšch eeraudšija kabhâ nodšenatâ eglē, paaugstu no semeš
rešnu runguli, ar wizem peewizetu.

„Tà tad te drawneežibu peefopj wehl pat ar aulu
palihdšibu.“ Nodomaja Numalis. Bites gan neredseja,
un aulis, kà wehrojams, bija tur eerihkots tanī noluhkâ,
lai kabhš isbehdšis un paklihdis špeets tur pee gadijuma
eelaištos. Rautkur šahnis gaisâ bija dširdama stipra ših-
šchana. Gedams tahlak un štatidamees, winšch eeraudšija
kabhâ wezâ, rešnâ apšē, dašchu ašu augstumâ bites lai-
šchamees eekšchâ un ahrâ: ispraulejušchâ dobumâ dšihwoja,
kà lifās, kabhda prahwa šaime, jo laišchanās notika wifai
dšihwi.

Ja mešchmalâ dala koku bija noziršta, tà ka wis-
garam bija radees neleels zelmeens, waj atkal dašchâm
dišchakâm eglem bija nodšeneti šari, kas wišs azimredšot
bija darits tanī noluhkâ, lai Širmgraušchu plawas ne-
tiktu isehnotas, tad mešchâ dšikaki eejot wareja pahrlē-
zinatees, ka tur zirwis jau gadu dešmiteem nebija strah-
dajis, un ka šchis wezais mešchš tikpat ruhpiigi teef šau-
dšets, kà jauns audšeknis, jo neredseja nekur ne
wešelus zelmeenus, ne ari atšewišchkus zelmus; nebija
ari ne eglem šari dšeneti, ne šaušee koki isžirsti, ne wehtras
apgaštee, fritušchee koki un nolaustee, nobiruschee šari
išwahkti: wišs auga un atradās tanī stahwofli, kabhâ pate
daba bija mešchu audšinajuše jau kopsch daudš, daudš ga-
deem. Garajâm milšu eglem, furu galotnes rehgojās aug-
stu gaisâ, šazensdamās garumâ ar wiššlajakajâm pree-
dem, apakšchejee šari šneedšās pa dakai lihds semei; dašchi
bija gan nošchuwušchi un šakaltušchi balti un peleki, bet

ziti bija pilni ſaku ſturu un ſteepàs tiſ taſlu projam no paſſa ſoka, ka ſem teem kà plaſſhà pawehni droſchi wareja pabraukt garus darba ratus ar diwi ſirgeem.

„Œhe gan ari wiſilgaſà un wiſſtipraſà leetà ir ne pileens neuſkritis uſ galwas.“ Domaja Numaliſ, pagahjiſ ſem kaſdas miſu egleſ kuplajeem ſareem un galwu atſweediſ atpaſaſ, ſtatidameeſ uſ augſchu. Upaſſchejee ſari bija pa leelakai daſai ſauſi un noſahruſcheeſ garàm, peleſàm ſuhnu lehſſham, kà ahſchu bahrdam. Augſtaſ redſeja ſakuſ un tumſhaſakuſ ſaruſ, bet paſſhà augſhà wiſſ bija pilnigi tumſhaſ: nedſ no ſilàs debefeſ, nedſ ari no ſpoſſhajeem ſauleſ ſtareem tur neſa newareja manit, — wiſſ tur kà dſiſa naſſtſ. Numaliſ gahja arweenu taſlaſ meſſhà eeſſhà. Wiſur taſ patſ leelaiſ beefeſ meſſhaſ, wiſur ta pate bagatà, netrauſetà dabaaſ ſaimneeſiba. Pat nedaudſee zeline un taſi, kaſ agratoſ gadoſ eebratati un eemihnati, bija apauguſchi ar ſahli un ſuhnam, waj ari aiſſehluſchi ar jaunàm preeditem un eglitem, kaſ, ſem un ſtarp ſawàm leelajàm ziltſmahtem atraduſhaſ kaſdu daudſmaſ ſwabadaſu weetianu, puhlejàſ iſzihnit ſew dſihweſ teeſibaſ. Raſhaſ dſeniſ, kaſ wiſu laiſu bija dſenejiſ kaſdà iſpraulejuſhà preedè, ſawà ihpatnejà ſſrehejenà — augſchup, lejup lihgodameeſ — pahrlidoja pa neleelo flajumu, eelaiſdameeſ atkaſ meſſhà, tur drihſi par jaunu atſkaneja mina darbiba. „Œhiſ ſaſſwahrzis leeſaſ te buht weenigaiſ ihſtaſ ſaimneeſſ, kaſ ar leetprateja ſinaſhanu iſpehti, ziſ kuruſh ſokſ ſtiprſ un derigſ, kuruſh wehl atſtaſhjamſ augſchanai un kuruſh nobodamſ behdeſchanai un ſapuhſchanai.“ Prahtoja, kluiſ ſokodamſ, Numaliſ.

Wiſſ gaiſſ bij pilnſ ſweku ſmarſhaſ, kaſ pluhda neween no ſarſanaſeem jaunajeem zeekuruſcheem tur aug-

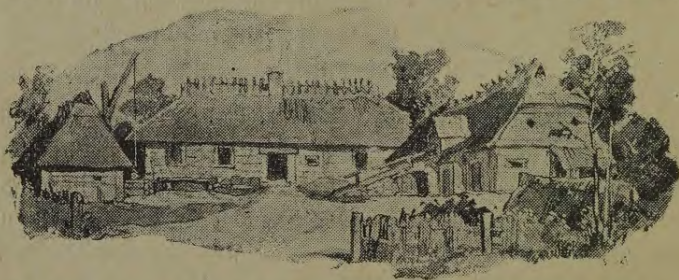
ŝam— eglu galotnês un faros, neween no jaunajàm preeditem un eglitem, furàm ŝhe koti patifa augt, kas redsams no tam, ka winaš katru gadu bija lehtuŝhàs pa pahris pehdu garumâ, un ari ŝha gada lehzeeni, kas nebuht nebija wehl pilnigi gatawi, fà lifàs, isnahks tikpat gari, — ŝweku ŝmarŝha nahza ari no leelo eglu refnajeem ftumbreem, jo daŝhi no teem bija weetam ar balteem un dselteneem ŝwekeem fà ar dsintaru nopilejuŝhi un norafojuŝhi. Naktš wehŝumâ ŝhee pilejumi un tezejumi gan bija ŝabeesejuŝhi un ŝaftinguŝhi, bet pušdeenàs un pehžpušdeenàs karstajâ ŝaulê tee atkuŝis un atkal pilês un težês. Saulei kaŝpjot augstaŝ un augstaŝ un wehja puŝjmai eepuŝŝhotees, ŝweku ŝmarŝha jau tagad kluhŝt ŝtiprafa.

Ejot taŝlaŝ, Numalis kaŝdâ plozi eeraudŝija alku jeh ŝtalto breeŝu pahri. It fà isbrihnijuŝhees par ŝchaŝdu neparaŝtu trauzejumu, tee daŝhus azumirklus paluŝkojàs uŝ trauzetaja puŝi un tad eelaidàs meŝhâ: breediš galwu ar daudŝŝuburaineem rageem augŝtu iŝzehliš, ŝlaidoš lehzeenoš dewàs papreeŝŝu beeseenâ eekŝhâ, winaš pakal leegoš riŝŝhoš ŝeŝoja breedaŝa.

Iŝŝtaigaješ kreetnu gabalu pa daudŝinato Diŝho meŝu, Numalis greeŝàs atpakaŝ un, eedamš pa ŝaŝnu zeleem un takeem, isnahza pehž kaŝda laika atkal Qirmgraufŝu laufmalâ, bet zitâ weetâ, newiš tur, fur bija meŝhâ eegahjiš. Metahlu no meŝha ŝhe atradàs paprahwš dihŝiš. Uhdens dihŝi bija tihrs, laiŝ ŝilts, weeta weentuliga. „ŝhe wiŝ fà laiŝts, lai waretu labi iŝpeldetees.“ Numalis domaja un, ŝhigli nogehrbees, dewàs uhdeni, kas pehž naktš dsestruma bija wehl patihŝami wehŝš. Daŝhaš reiŝàs pahr dihŝi pahrpelbejiš, nolaidees ari pahra reiŝ dibenâ un kreetni atwehŝinajees, winaŝ ap-

gehrbās un pa eſču ſtarp papuwi un waſarajaſ lauſu gahja mahjup.

Bafalnē kà uſ delnaſ winam tagad atradās tuwu preeſchā Birmgrauſchi, tā ka toſ wareja apluhſot kà ſte-reoſkopā. Ehkaſ bija jau kreetni wezigāſ, bet labi ap-koptaſ un ſtipraſ, zeltaſ no reſnām preeſču un egļu ſijam, kahtaſ tagadejaſ buhwēſ reti wairſ fur dabun redſet. Ehku, kà ari wiſpahri ſcho mahju, rakſturs, liſāſ wiſlabat apſihmejamaſ wahrdeem: pamatiba, kreetniba, turiba. Ehkaſ bija wiſaſ ſamehrā deeſgan praħwaſ, to-

mehr wairaf ſteepuſchāſ garumā un pletuſchāſ platumā, bet no augſtuma un zehluma it kà ſargajuſchāſ; plataſ jemāſ paſchobeleſ un neleelee logi winām wehl wairaf peedewa paſemibaſ un peetizibaſ, bet reiſā ari pamatibaſ un neſatrizinamibaſ rakſturu. Wiſu ſcho rakſturibu wehl pawairoja ſemaiſ, reſnaiſ rowiſ wirſ plata, lehſenā, ar ſuhnam noauguſchā dſihwojamāſ ehkaſ jumta. Teeſa, plataiſ jumtiſ ar ſawu ſemo un reſno rowi gan ari it kà atgahdinaja kaſchokā ſajofuſchōſ, eerahwuſchōſ un eepuhtu-ſchōſ ſemneeku, kaſ ne tikai ar ziteem, par ſewi ſliktateem, bet pat ar ſew lihdfigeem ne labpraht grib runat, ture-dameeſ wiſmiħkaſ weenſ patſ ſawrup; tomehr ſchahdu eepuhtibaſ un diſchibaſ wilzeenu uſ weetaſ iſdſehſa jumta

abi tšhufura gali, wiſâ paſemibâ noleeſdamees ſemjup it kâ klufi atwainodamees par ſemneeka zilwekâ ſlepūs uſ-
nahkuſchâm, winam nepeeſtahwigâm diſchibas un lepnibas
eedomam. No iſtabas, laidareem, puhna, rijas un pirts,
kaſ ſawos rakſturibas wilzeenos bija weens otram lihdfigi,
atſchêihràs tifai kleehtis: tàs ne ſewiſchki ſteepàs garumâ
un platumâ, bet toteef jo zehli turejàs augſtumâ. Sau
winu pamati bija labi augſti, un ſcho, jau tif ſemu eefah-
kuſchos augſtibu wehl jo diſchi pawairoja augſtàs paſcho-
beles un noſlehſja ſmaili zehlais tšhufurs. No wiſa bija
norebſams, ka ſchi ehka ir par ſawâm zitâm beedrenem
ſamehrâ ſtipri jaunaka un zelta no ziteem zilwekeem un
zitâ laikmetâ.

Tâpat kâ lauki bija labi eefopti, ari wiſa mahju ee-
dſihwe leezinaja, ka ſche wiſs atrodas labâ kahrtibâ un
ka ſche walba kreetniba un turiba: ehku paſchobeles, kâ ari
zitas nojumes bija gandrihſ wiſzauri peeſkrautas gan ar
apſtrahdateem, gan neapſtrahdateem leetas kofeem tahdâ
daudſumâ, ka droſchi wareja teift: tahdas mantas ſche
peetiks behrnu behrneem. Szirſtas malkas un ſchagaru
ſehtâ ir weſelas grehdas, bet rijas paſchobeles peeſkrau-
tas ar ſaſkalditeem zelmeem, kur tee wiſu pawafari un wa-
ſaru ſchuma un kaltejàs — rijas kurinaſchanai rudenî.
Bat no laukeem nolafitee maſee, kâ ari iſlauſtee leelee ak-
meni nemehtajàs wiſ kautkur noſweeſti waj kautkâ tšhu-
pâs ſabahrſtiti, tee bija ruhpiigi noſkrauti aſis un it kâ gai-
dija uſ iſleetoſchanu. Ari ſklandas ap aplokeem un ſcho-
gi ap dahrſeem bija tahdi pat pamatigi, kâ wiſs zits ſchinis
mahjàs: ſtabi no reſnu ſiju galeem jeb grodeem, poſmi
wiſi weenu garumu un riſi wiſi weenu augſtumu.

„Luhk, wezas kreetnas latweeſchu ſemneeku mahjas
ideals!“ Aluſu ſewi iſſauzàs Numalis, eeedams ſehtâ,

kur to Dirmgrausfjis fagaidija, ftahwedams fehtswidû ar plifu galwu un fmaidoſchu gihmi, rofas ſabahfjis biſfchu kabatâs. Mugurâ winam bija tikai weſte, tà ka fmallâs baltâs linu frella peedurfnes ſaulê ſpîhdet ſpîhdeja.

Rahda feeweete, kas flehts preefchâ baroja zahlus, ſchigli eefteidfâs namâ.

Apfweizinajuſchees, Numalis ar Dirmgrauſi gahja pa ufbrauzamo uf kuhſts augſchu pee abeem pahrejeem gule-tajeem. Los wini atrada peezehlufchos un maſgajamees un gehrbjamees. Uf Dirmgrauſcha paſtahſtijumu, ka ſkolotajs jau iſſtaigajees pa Diſcho meſchu un apluhkojſis druwâs, ſkrihwereis jokodams teiza:

— Redſeet, Dirmgrauſchu tehiv, kas muhſu ſkolotajs par zentigu zilweſu! Namehr ziti wehl gul, winſch jau apſtaigâ un apſpreeſch feewâs tehwa mahjas un laufus: ſaf, waj wehrts fertees pee Dirmgrauſchu mantineezes, waj nè.

— Skolotaja fungs, muhſu ſkrihwera fungs ir leels mutesbajars, to juhs ari jau buhſit manijuſchi... Runaja Dirmgrauſfjis, lepni un laimigi fmaididams, jo tas winam allafch darija preeku un glaimoja wina patmih-libai, kad tika eewehrotas un ſlawetas wina bagatâs mahjas ar ſawu kreetno ſaimneezi bu un wina meita dehweſa par ſcho mahju mantineezi. — Skrihwera fungs... Winſch turpinaja. — Man jaſafa, ka ar teem ſnoteem, kas ſkatas uf druwam un laufeem, war wehl iſtift, bet ja ſahf pehtit ari pehz naudas, tad ir ſlikti: kur to lai nem, kam tâs naw?

— Dirmgrauſchu tehiv, jums nu gan ari ſchahda pehtiſchana nedaritu nekahdas ruhpes... Silarajs eebilda.

— Dirmgrauſchu tehiv, ſkolotajs ir gudrafs par teem

fnoteem, kas pehti pehz naudas: ņĉai ņinâ ari ar wis-
ruhpiġako pehtišĉanu war tomehr loti beesĉi ņipri wil-
tees; turpretim plaņĉi lauki un wiĉnojoņĉas druwas, —
tâs ir realas leetas, kur wiņs ņĉaidri redņams un kur
tadehĉ maņ ko war pahņkatitees... Turpinaja uņņahĉto
joĉoņĉanu ņĉrihweris.

— Ko juhs, ņanņona ņungs, daudņ domajat joĉotees
par Ćirmgrauņĉeem?... ņauzâs joĉos tagad ari ņĉolo-
tajs. — Ćirmgrauņĉi ir mahĉas, kaĉdas reti kur wehl
atradiņees: te jau gandrihņ tikpat kâ apņolitâ ņemê —
medus teĉ pat no wezâm apņem ahrâ. Mupat redņeju
meņĉmalâ kaĉdu apņi, pa ņuras dobumu bites dņihwo kâ
pa ņtropu.

— ņa buhs bijuņe kaĉda weza, ar ņwiĉeem noteze-
juņe egle... ņanņons tureĉas. — ņĉolotajs, kâ jau taĉds
grahmatu zilweĉs, neprot koņus laĉgâ iņĉĉĉirt.

— ņĉ redņejat gan, ņĉolotaj?... Preezigi iņņauzâs
Ćirmgrauņis. — ņulus ari redņejat? ņâ? ņu re! ņi-
ĉai neņahĉat domat, ka tanis mehs tihĉojam noĉert kaĉduņ
ĉaiminu ņpeetus, lai eedņihwotumees neņawâ mantâ; no
zitâm mahĉam ņpeeti pee mums neĉad neatlaiņĉas, tadehĉ
ka mehs eņam taĉlu meņĉâ. Mubĉu auki, kaņ koņos eewilĉti
jau mana teĉwa laikoņ, noder mums tikai preeĉĉĉ tam,
lai tanis ņĉĉertu paņĉi ņawus ņpeetus, ja tee pa darba
laiku, kaĉ naw waĉas ņpeetoņĉanu labi uņraudņit, kaĉdreij
pamuhĉ. ņpņê ari eelaiĉees kaĉds ņpeets, bet to gruĉti
iņwahĉt, un tâ taņ dņihwo tur pawiņam netrauzets. Pehz
broĉaņts ĉums, ņĉrihweera ņungs un ņilaraj, ari deretu ap-
ņĉatitees manu meņĉa drawu.

— ņre, wezais ĉudrineeĉs, kâ wiņņĉ nu puhlas pee-
labinatees un meĉlê ņawu wainu nolihĉņinat, kaĉ nahĉis
ĉaiņmâ, ka wiņņĉ eerihĉojis auĉus ĉaiminu ņpeetu ĉuh-

ftiſchanai... Sanſons turpinaja joſoſchanu. — Droſchi ween tee eerihkoti newis tehwa laikos, bet ir paſſa darbs ween. Tas winam, kà bijuſſam pagasta wezaſajam, agraſajam teefneſim un tagadejam ſkolas wezaſajam, baſnizas wiſſram, ugunsapdroſſinaſſchanas beedribas walbes lozeſſlim un dſeedaſſchanas beedribas kaſeerim ir nepatiſſkami, kà winſſſſ nu iſſrahdas par taſſdu leelu mantguhbi uſ zitu rehſſina. Lew, Silaraj, wajaga pirmajam zelt eerunu pret taſſdu Nirmgraufſſchu tehwa rihzibu: tu winam tuwafais ſaimiſſſſ, un tawuſ ſpeetus winſſſſ gan wiſſwairaf ſaſſer.

— Eſ nudeen ſauktu Nirmgraufſſchu tehwu pee liſſumigas atbildibas, ja ween waretu kà peeſertees. Bet man deemſſſehl biſſchu nemaſ naw... Atteiza Silarajs, jau eepreeſſſſ preezadamees par ſagaidameem gardeem ſmeekleem un uſſſas ſkrulledams.

— Nu re, ſſrihwera fungs, ko juſſ taiſnam padaſſriſſit? Pret taiſnu ir ar wiſſeem lihſeem liſſumeem, ir liſſumu lihſumeem newar nefa eeſaſſſt... Nirmgraufſſis noteiza, labwehligi ſmaididams.

Jokoſſchanai padarija galu ſaimneeze, uſſnaſſſdama un aizinadama brokaſſti.

Nirmgraufſſis ſtahdija winai ſkolotaju preeſſſſhà, — ar ſſrihweri un Silaraju wina bija jau paſſiſſtama. Numalim Nirmgraufſſene liſſas buht jau puſſmuſſſſſha gados, lai gan azimredſſot bija daudſ jaunaka par paſſchu Nirmgraufſſi. Nelelais, ſmuidri ſmalſſais augums, kà ari weeglaſ kufſſibas winai leelà mehrà peedewa jaunibas gaitu, tà kà wina drihſſaf atſtaſſhja glihtas lauzineeku ſſuſſes, nekà puſſmuſſſſſha ſeemas eeſpaidu. Seja bija baſſla un peewilziga, mati melni, ſtarp kureem, kà liſſas, ſirmi nefur wehſſ nebija manami. Lumſſſrudàs azis raudſſijàs ſehri ſiſſnigi, it kà glaudidamas un ſilbidamas, baſſſ ſſkaneja maigi. Waloda

un wiſa iſtureſchanàs bija weenteeſiga, nemeſleta. Wiſ-
pahri galwenee wilzeeni winas rakſturâ liſàs buht fir-
ſniba un weentahſchiba.

Brokaſtis ehdot, ſehtâ eebrauza fahdſ ſaimneekſ no
pagasta otra gala un ſinoja, ka winam eepreeſſchejâ wa-
farâ nodeguſe iſtaba. Winſch nu aizinaja, lai Mirm-
grauſis ar ſkrihweri un Silaraju, kâ pagasta ſawſtarpejâs
ugunſ apdroſchinaſchanas beedribas preeſſchneeſibas lo-
zekli, brauktu apſpreeſt notikuſchos ſaudejumus. Tâ ka
ſchahdâs leetâs kaweſchanàs nebija nedſ paraſta, nedſ ari
peelaiſchama, tad nolehma brauktt tuhlin. Sakumu ſwehtku
rehſinu noſlehgſchanu atlika uſ zitu reiſu.

Bekſch uſ ſkolas namu weda pawifam uſ zitu puſi
nekâ tas, pa kuru bija jabrauſ nodeguſchajam ar apſpree-
dejeem. Tadehl Mirmgrauſis eerunaja ſkolotajam, lai
winſch waleek te lihdi puſdeenai: pehz puſdeenas iſzelſchotees
puſchi, kaſ wehl newarot iſgulet wakarejo ſwehtku pagiras,
eejuhghot tad ſirgu un aiſwedichot winu braukſchus
mahjâs.

Tâ ari palika.

Behz brokaſtis Anete iſwadaja Numali pa deefgan
plaſcho augku dahſu, kur daſchi wehlaſo ſugu koki wehl
atradâs ſeedos, kâ ari iſrahbija ſawas puſu dobes, pee
tam ſhad un tad greeſdamâs pee wina ar waizajumeem
par daſchu puſu latwiſkeem noſaukumeem, tomehr daudſ
puſem ari Numalis neſinaja latwiſkus noſaukumus.

Iſnahkuſchi no dahſa, wini nogahja pee flehtſ, kur
Mirmgrauſene bija flehtſdurwiſ iſrahwuſe daſchus ſwee-
ſta ſpannus un ap teem riſhojâs.

— Skolotaja kungs laikam brihnas, ka es ſwehtku
deenâ jau ſtrahdaju. Bet kaſ darbdeenâ noſawets, taſ
ſwehtku deenâ japadara. Geſtdeen nepaguwam iſſahlit

fweeftu, un tà fa fchodeen tahda pußfwehthdeena, tad padariſchu fcho darbu tagad. Bitu gan fchodeen wairaf nefo nedariſchu un faimei nelifchu neka ſtrahdat... Tà Birmgrausene uſſahka walodu, leegi, it tà fewi paßmeedamàs un ar ſawu ſkumji firinigo ſkату paßtatidamàs uf ſkolotaju.

— Treſcho fwethku deenu daſchos apgabalos jau nemaf wairß neſwin... Utrunajàs Numalis, panembams peedahwato frehflu un uf ta flehtſpreeſchâ ehnâ apfehſdamees.

— Mußju pußè ſwinet gan ſwin, jebſchu baßnizu netura... Paßkaidroja Birmgrausene. Swoeftu mißzidama un ſpaiddidama, wina peßz kahda brihſcha waizaja Numalim:

— Zuhß neturat gowi. Kur tad nemat ſwoeftu?

— Turpat muißchâ no moderneeka.

— Zif winſch rehſina mahrzinâ?

— Trihßdeßmit kapeifu.

— Af Deewß! Waßaras laikâ un wehl no paſchu zilweka un pee tam no ſkolotaja!... Birmgrausene brihnißs.

— Mehß pilſehthâ waßaru nekad wairaf nedabunam tà diwdeßmit peezi... Beebilda Anete. — Un kur tad wehl ta tahlâ weſchana, zela ißbewumi un laika kawefchana.

— Anete, paraugi kahdu ſpanneli ar wahtu: peeſpaiddiſim kahdu no teem, un kad ſkolotaja kungs braußprojam, eedoßim lihßſa, lai pamehgina mußju ſwoeftu... Nunaja Birmgrausene, un Anete eeßeidßßs flehtî meklet apſihmeto traufu.

— Ja jumß paßrdodams ir, waretu gan kahdas pahra — trihß mahrzinßs eeßwehrt, man wajadßigß patlaban buhtu. Zif juhß rehſinaſit, eß tuhlin ſamaßſaſchu.

— Ko nu! Mehş no paşchu şkolotaja par tahdu neefu nemşim naudu!... Geşauzàs fà işbrihnidamàs Şirmgraufene, pee tam şpehji ar rofu pawizinadama no şewis noft, it fà ştingri un ştrupi atraididama fatru tah-lafu runaşchanu şchai leetâ. — Tas jau pagafsta dişşafaim-neekeem peederas, işlihdşet şawam şkolotajam ar şweeftu un peenu, ja winam paşham gowş naw. Un wafaru wehl mums şchahdas mantas papilnam. Şuhs ar muşju pagafstu efat maş eepafinuşchees un tadehl işturatees wehl tà şweşchadi. Wezais şkolotajs bija wişeem eerafsts fà rads, un winaş muhs beefchi apmekleja. Şuhs pee mums nu tif pirmo reiş. Şuhs ari wehl jauni un neprezejuşchees, un tadehl teem şaimneekeem, kam meitas, ir tà şawadi, juhs luhgt un aizinat pee şewis: laudis war şahft runat şawas finamàs walodas, — zitadi juhs jau fen buhtu daudş weetàs eeluhgti un labi eepafinuşchees. Bet kad nu juhs reiş efat pee mums weefos, tad mehş tatşchu waram jumş eedot kufuli no tàm mantam, kahdu mums ir Deewa şwehtiba un kahdu jumş naw.

— Bet eş tatşchu dabunu naudu, par ko nopirkt to, faş paşham naw.

— Şkolotaja kungs, naudas lai tif peeteef, fur wadjafigs. Şauneem jau tà daudş işeet, fà wehl jumş, kam şaimneeşibu wed şweşchs zilwefs. Waj jumş mahşas naw neweenas, faş wareja nahft par şaimneezi?

— Ir tifai weens brahliş. Tas ir wezafteem flaht un deenàs buhs şaimneefs.

— Şuhs tad laifam efat jaunafais?

— Tà ir.

— Ak, tur wezafteem gan leels preefs: dehls wehl tif jaunş un jau şkolotajs, tà labi uşwedas un pee wişeem zeenits un mişlets. Şewişchi maştei tur gan preefa

ir ſaudſem, — to war eedomatees. Mahtes jau tà lep-
nas uf ſatveem dehleem un newar deefgan nopreezatees,
ſad tee ſkolâ ir tſchakli un dſihwê kreetni. Muhſu dehlſ
ari jau buhtu par to iſmahzijeet; winam tà tifa mahziteet
un bija lehſta galwa: wiſu ahtri un weegli wareja eemah-
ziteet... Winſch gahja kreiffkolâ... Mehs jau ari ze-
rejam no wina leelo preeku peedſihwot, bet Deemſ nebija
wehlejis.

— Nomira?

— Ja, tſchetri gadi atpaſal karſtuma gulâ. Winſch
buhtu tagad apmehram juhſu weeſchu. Waj juhſ pee lo-
ſem jau bijuſchi?

— Nè, nahkoſch' gad' buhtu jaet, ja nebuhtu ſko-
lotajs.

— Tad juhſ taiſni weenoſ gadoſ ar muhſu Abdolfa
nelaiſi. Anete gadu jaunafa.

— Juhſ tad gan leelaſ behdaſ peedſihwojuſchi: ſau-
det weenigu dehlu un jau tiſ leelu, taſ ir breeſmigs tree-
zeenſ.

— Ja. Eſ domaju, ſa iſmiſumâ prahtu paſaude-
ſchu, un pate ir tagad wehl newaru ſapraſt, kâ eſ maſ
paliku dſihwa.

Echoſ wahrduſ Nirmgrauſene runaja gluſchi behdigâ
fluſâ baſſi, it kâ nogrimdama druhmâſ atminâſ; winaſ
bahlajâ, ſehrajâ ſejâ bija laſamaſ dſilaſ ſkumjaſ.

Anete, redſedama mahti atkal ſehrojameeſ, peezehlâſ
un aiſgahja iſtabâ, atſtahdama flehtſpreeſſchâ ſkolotaju
un mahti weenuſ.

Nirmgrauſene ſatwu darbu bija beigufe. Satwu ar
weeſta ſahlijumu noſchlahkuſchoſ ſkoteli wina noraiſija
un pahrklahja pahrkahdu no ſweeſta traufem; tad,

frehflu panehmuſe, noſehdàs durwìs ſkolotajam eepretim, rofàs ſalifdama ſew flehpì.

Numalis, nefinadams, kà trauzet eestahjuſchos behdigo fluſumu un ko ſazit noſkumuſchai maſtei, paſluſi, it kà ſewì peebilda:

— Sa, tas ir tahds notifums, ko laikam nefad newar wairš aismirſt.

— Nemuhſham! ... Iſſauzàs puſbalſi Ģirmgrauſene, kà no ſmaga ſapna uſmoſdamàs. — Šhis treezeens ari panehma man wiſu dſihwes preeku, ſalausã manus meeſas un dwehjeles ſpehtus un padarija mani nelaiķã wezu.

— Wezi juhs gan neiſſfatatees. To nekahdã ſinã newar teift.

— Biķ gadu juhs man dodat? ... Waizaja Ģirmgrauſene, uſluhķodama wiãu ar ſawãm ſķaiſtajã, ſehru pilnajãã azim.

Numalis druſku apmulſã. Brihdi paluhķojees wiãai ſejã, wiãķ teiza:

— Iķchetrdeſmit wehl nebuhs?

— Man wehl naw trihsdeſmit aſtoni. Redſat, es ļoti jauna apprezejos: man bija tikai ſeptiapadſmit, het manam wiħram iķchetrdeſmit gadu.

— Ta ir gan milſiga ſtarpiba. Tad jums laikam bijuſe leela miħleſtiba, kad tik jaunina gahjat pee tik uſauguſķa puĩſķa ... Runaja Numalis paſmeedamees, it kà wehledamees wirſit ſarunu uſ jautrafu puſi.

— Ak wai! Ko tur runat par miħleſtibu! ... Iſſauzàs Ģirmgrauſene, ar ſauju, it kà noķaunejuſēs, pahrwilķdama ſew pahr ſeju un matus, ķas wiãai ſtrahķajot bija tikuſķi waligi un pahr peeri ķrita giħmì, ſabrauzidama atpaķã. — Ko tahda mulķe meitene lai ſin no miħ-

Ieftiõas? Wezee puiſchi tifai leeli gudrineefi: prot jaunàm meitenem peefweeftees, — tahdàm mukfitem weegli ſagrofit galwu, wiſu fo winàm war eeftahſtit; ſametàs wehl ar wezakeem uf weenu roku, tee lihds peerunat: ſafa, bagatàs mahjàs, prahtigos zilweks, nedaris tew nefad pahri, buhs laba dſihwe... Meitene paklauſa, un — leeta dari-rita. Eſ gan newaru teikt, fa man laulibas dſihwê buhtu gadijees kad kas kauns. Ja to teiktu, melotu. Eſmu weenmehrlabi dſihwojuſe. Samehrâ ar ſemneeku dſihwi waru ſazit, fa man tifai truhzis, kâ putna peena un wehſcha aſinu, un wihrs ari pret mani weenmehrl bijs labſ. Nefahdas ihtas behdas nepaſinu lihds tam laifam, kad behls nomira. Bet tur mans wihrs nekâ nebija wainigs. Wainigi warbuht bijam abi tifai taî ſinâ, fa laidam behlu pilſehtâ ſkolâ, fur dabuja ſlimibu. Meitai tad ari nefahdu leelu ſkolu nedewam; baibidamees laiſt tahlu no mahjàs projam, ſuhtijam tepat pagasta ſkolâ ween. Rifàs, te tatſchu droſchafi: pirmdeenam aiſwed, puſſwehtàm pahrwed, te weenmehrl paſchi redſam un ſinam, kâ ir. Behz tam, kad bija eefwehtita, gahja wehl muifchâ pee freilenes guvernantès mahzitees wahzifki, kâ ari pee zeenmahtes paſchas rofdarbos un pee ſpihſmanes mahzijàs ehdeenus pagatawot. Zeenmahte mums to wehleja, un diwus gadus tad ſalaidam tur. Ja ir wiſa winàs ſkola. Muſhu fungi, redſat, ir loti labi pret ſemneefeem. Wezais barons gan ir wairaf tahdas blauras dabas un ſenaf dikti ſitis zilwekus; bet tas toreif bijs gandrihs wiſur tà, wiſadi bijuſchi ari paſchi zilweki. Behz tam turpretim, kamehrl perſchana noleegta, winſch to ari nefad wairs nedarijs, un tagad, lai gan ari winſch pret katru nefahrtibu loti ſtingrs, tomehrl zitadi ir taiſns un labſ fungs. Sewiſchki pate zeenmahte ir ſchehliga pret palihdsibas luhdsjeem un lab-

dabiga pret wiſeem, ihpaſchi ari pret mums. Tà wina ſawâ laiſà man wehleja eet muiſchâ mahzitees pee ſawàm weza-
fàm meitam un wina guvernaantes mahziſki, un ari pate
mahzija roſdarbus, un tà atfal wehlaſ manai meitai. Wi-
nas wezaſai meitai, ſas jau ſen iſprezeta un ſam paſchai
tagad leeli behrni, mana mahte bijuſe par enimu, un no
ta laiſa zeenmahte manu mahti un wiſus muhs loti iſtur.
Mani atfal gribeja, lai es eju pee winaſ meitaſ behrneem
emmâs — abas reiſ, ir ſad Adolfs, ir ſad Anete bija ſih-
dami, het ſaimneefs mani nelaida.

— Kas ſchejeenes zeenmahte ir pehz dſimuma? ...
Waizaja ſkolotajs tikai talab, lai ko teiktu.

— Muhsu zeenmahte ir dſimuſe grafene Medema, un
par Medemam wiſpahri dſird daudſinam, ſa tàs eſot lee-
laſ labdares un kreetnaſ ſaimneezeſ, tadehl tiklab pee
apafſchneefeem, tã ari pee ſawas ſahrtas, loti eezeenitaſ.
Tã ari muhsu zeenmahte. Updomajat tik, muhsu kungeem
beſ trim dehleem ir tſchetraſ meitaſ, un gandrihſ wiſaſ
jaunaſ ween iſprezetaſ un leelâſ muiſchâſ; tikai pate jau-
naſà meita — Tereſeſ freilene wehl mahjâſ un weenigi
tadehl, ſa pirmoſ prezineefuſ atraidijuſe un ziti laiſam
nu nedrihſt bildinat. Wina trihſ gadi wezaſa par Aneti.
Ja jums muiſchâ ſchad — tad gadijees buht, tad jau lai-
ſam paſihſtat Tereſeſ freileni?

— Warbuht eſmu ſahdreij redſejis. Neſinu.

— Wina juhs redſejuſe un paſihſt. Kad pa leelde-
nam baſnizâ wadijat fori, wina ari bija ſlauſiteeſ: es pehz
tam wina ſagahjoſ, un wina loti ſlaweja juhsu forã dſee-
daſchanu. Juhs wina ſatrâ ſinâ buhſit fur redſejuſchi un
eewehrojuſchi, — neewehrota wina nemaſ newar palikt,
wina ir loti ſkaſta: pahri par wideju augumu, papilniga,
melneem mateem, balti ſahrtu ſeju — tã peenſ un aſiniſ

un muifchneezes degunu: fineet, tahdu druſzin leektu. Un zif wina labſirdiga, ſchehliga un dewiga! Muifchas kalpones un ziti gahjeju laudis newar winu noſlawet ween. Beemehram Benkulenes meita — jums winu wajaga paſiht, wina eet ari dſeedaſchanâ — bija daſchus gadus muifſchâ par iſtabeni, un fo ta no winaſ dabuſje daſchadu drehbju un wekaſ! Ja, muhfu fungi pret nabadſigeem un godigeem zilwekeem loti ſchehligi.

— Juhs tâpat kâ mana mahte miſlat runat par ziteem zilwekeem labu, ari par augſtaſ ſtahwofcheem; newis niſſtat, pelat waj apſkaufchat toſ, bet apbrihnojat un ſlawejat, fo par wineem ſinat labu un ſlawejamu. Gluſchi kâ mana mahte... Runaja Numaliſ, ilgafu laiku kluſi kluſijees Birmgraufenes ſtahſtiſchanâ.

— Tas man leelſ gods un preeſ, ka juhs mani peeliſſinat ſawai mahte: kad labſ un godigs dehlſ kaſhdu ſeeweeti atſiſht par liſſſigu ſawai mahte, tad ta ir wiſleelakâ uſſlawe, fo wiſhreetiſ war ſeeweetei dot. No mana wiſhra ta man ir wiſleelakâ alga, kad winſch ſaka: to tu man eſi tâpat iſdarijuſe, kâ mana mahtes nelaike darija.

Tâ ilgafu laiku runajotees, Birmgraufene bija kluwufe jautrafa, dſilâſ ſkumjaſ bija winaſ ſejâ iſſudufſchâſ, un wina, eeraudſidama Aneti nahkam ſchurp, teiza jautri, pa daſai behdigi ſmeedamâſ:

— Talab eſ ari ſawai meitai to ween ſaku: ja tu deenâſ griſi ſawam wiſhram wiſur iſtapt un buht winam allaſch miſka ſeewa, tad tiſ labi nowehro wiſu, fo un kâ dara tawa wiſhramahte.

— Talab jau eſ ari fur ween ſaſtappdamâſ ſkatoſ un ſewehroju, kâ un fo dara wezâ Tſchahpene... Atteiza Anete, ari ſmeedamâſ.

— Ak tu nerahtſ behrns! Par Tſchahpineem ne-

mas nesobojees . . . Kà rahdamàs runaja Dirmgrausene. — Dirmfahrt, wini mums ir no radu pufes, jebšchu ari tahlejas; otrfahrt, tu nemas nesini, waj noferš ko labaku par Tšahpinu Jahni. Winšch naw flirts zilweks — juhs winu, skolotaj, tatšchu ari pašihstat: winšch lihds ar mahšu eet ari dšeedašchanâ. Titai laudis winu tà usnehmušchi gar sobeem wasat. Bet ta jau weza pateesiba, ka daudšreis pašchi sobotaji newar sobojameem ne dšert padot.

— Es jau par winu nesobojos un tureschu winu aišween atšargam: ja labaks negadišees, eeschu tad pee wina. . . Sobgaligi pašmeedamàs teiza Anete.

— Neleelees winu atšargam turet: wehl tu nemas labi nesini, waj winšch tewi nems. Pats winšch tew wehl nekad naw teizis, ka tewi gribetu. To tif mehš, mahtes, ešam šawâ starpâ tà drufku runajušchas . . . Dirmgrausene atkal runaja, it kà meitu šaitinadama.

— Winšch jau pats nekad neweenai nesaka, ka winam ta patihš un ka winšch to gribetu: winam wišur mahte ta runataja, waj atkal šchihdi brauz wina meetâ un wahrdâ par runatajeem un prezineešeeem . . . Noteiza Anete.

Numalim likàs, ka mahte ar meitu, tà klaji runadamàs par prezešchanos, grib ar to rahdit, ka Anetei, kà jau leelu un labu mahju mantenezei, prezešchanàs nedara nekahdas bašchas un ka wišš šchis jautajums, kas žitâm ir tif wahrigs, winai ir tihrais joks, tà ka ir mahte, ir meita war par to tif wafširdigi treekt un tif weegli jokotees. Labi nesinadams, kahdu stahwolli pee šchahdam šarunam eenemt, winšch nolehma dot tàm zitu wiršeenu, eeminedamees:

— Šchejeenes barons, leekas, leels mešchu paštetajš. Es šchoriht labu gabalu paštaigajos pa tà šaukto Dišcho mešchu un neredšēju tur nekur, ka kofi buhtu kur žiršti,

waj wiſmaſ frituſchee iſwahkti: wiſſ aug, friht, paleef un ſapuhſt turpat.

— Ja, Diſcho meſchu wezais barons loti pahte. Paſkaidroja Birmgrauſene. — Zirſt tur nelauj nemaſ — ne muiſchaſ, ne pagasta wajadſibam. To dara zitoſ meſchoſ, tikai ne Diſchajâ. Daſchâſ weetâſ pat lopuſ nelauj ganit. Scho meſchu winſch atradiſ ar leeleem foſeem jau tad, kad Ziruleneſ muiſchu nopirziſ, un wina waldbibaſ laikâ te nefad neefot zirſtſ. To winſch tà ſaudſè, ka mahjaſ pahrdodot uſ dſimtu, pat gribejiſ Birmgrauſchu mahjaſ iſnihzinat un dot manam wihra tehwan, kaſ toreij biijiſ ſaimneekſ, zità weetâ ſemi un palihdſet uſzelt ehkaſ, — lai tik buhtu droſchſ, ka wina Diſchajam meſcham netweenſ nedurſeekſ klaht. Tikai ar leelâm puhlem wezajam Birmgrauſin iſdeweeſ baronu pahrlleezinat, ka winſch meſchu nekahdâ ſinâ neaiſtikſ. Uri mehſ ſewiſchki tadehl ſtahwan pee wezâ barona tahdâ eeredſè, ka muhſu ſaimneekſ nefad neaiſteek ſcho meſchu.

ſarunajoteekſ hija peenahkuſe puſdeena. Anete apklaſhja turpat flehti galdu un wiſi trihſ eectureja puſdeenu. Buiſchi nu ari hija peezehlufcheekſ, bet kad wineem paſinoja, ka jajuhdſ ſirgſ un jaaiſwed ſkolotajſ mahjaſ, tad weenſ ſahka ſchehloteekſ, ka eſot flimſ, bet otrſ, ka eſot jaeet apmeklet flimu mahiti. Jau wakar gribejiſ eet, bet ſakumu dehl paliziſ; ſchodeen nu katra ſinâ gribot to iſdarit.

— Tad nu neſo newar darit, pee flimaſ mahteſ jaeet... ſazija ſaimneeze. — Un zitſ nekâſ neatleek, ka jabrauſ waj nu man, waj Anetei.

Amaliſ gan mehginaja atrunateekſ, ka nebuht neeſot wajadſigſ weſt wianu braufſchus, ſeptinaſ — aſtonaſ werſtiſ winſch jaukâ laikâ brangi warot noeet kaſjam. Bet

Wirmgrausene us tam neelaidās: wina dabušot pehž no šaimneeka rahjeenu, ka laiduše kahjam eet, un bes tam wina jau gribot dot kufuli lihdsja. Tā tad jabrauz braufšchus. Pehž šchurpu turpu runašchanās un jokošchanās Wirmgrausene nolehma, ka jabrauz Anetei. Gejuhgschot wezo behro, kas natw ne bifiks, ne tramigs, un tad wina warot drošči brauft.

Anete, pa daļai kautrigi, pa daļai preezigi nošarkdama, pirms mehginaja it kā pretotees: lai labak brauzot mahte pate waj kahda no kalponem, bet drihši isteiza pilnu gatawibu un šahka rihšotees us braufšchanu.

Kad puifis wezo behro bija eejuhdsis goda ratos, un Anete ar školotaju šašehdušchees šahka šokos brauft no šeh-tas gatuwē eekšhā, pee kam Anete tureja pahtagu, bet školotajs groschās, Wirmgrausene, šehtšwidū stahwedama un laimigi šmeedamās, usšauza:

— Školotaja kungs, pahtagu nemeet juhs! See-weetei nekad newajaga dot pahtagu rokā, — tas ihštam wihreetim neklahjas. Vai ar groscham kā, bet pahtagai jabuht wihreešha rokā.

Anete pašneedja Numalim ari pahtagu.

Wišbrauzejeem laimigā labpatikšchanā noškatidamās pakaļ Wirmgrausene šewi prahtoja:

— Ar šho šehnu wina waretu wišu muhšhu brauft kopā!

Winas domās aišbrauzejeem pastahwigi šekoja ari tad, kad tee bija eebraufušči jau mešhā un nefas no teem nebija wairs šarešams. Školotajs winai loti bija patizis — tiklab no ištata, — kā ari — un jo šewišhki — pehž šawas dabas un ištureschanaš. „Tahds drufstu kā kautrigs, paklušs, apdomigs un gudrs, kā mans Adolfs.“ Wina klusi šewi runaja. „No kahdas ahrejas lepnibas,

ſahdas ahſtiſchanàs ne wehſts; bet tai meetâ manams eekſchfigs lepnums, goda prahts un laba firds: kad Anete tà neapdomigi ſahſta jobotees par Tſchahpineem, winſch tur nekâ nepeedalijàs. Buhdams tahds pafluſs un atturigs, winſch kluhſt taiſni jo patihkams un peewilzigs." Wiſpahri Birmgraufenei tà ween lifàs, it kâ pehz ilgas prombuhſchanas, pehz gareem tſchetreem gadeem winas dehls buhtu atkal pahrradees mahjâs, un ka tas breeſmigais tuſſchums, kas winai lihdsſchim tiſ ſahpigi bija ſajuhtams firdi, ir nu iſſudis un wairs tur neſahp. Teeſa, pehz iſſkata pahrnahzejs ir ſtipri zitadaks, bet toteef winſch jo ſtipri lihdsfigs nelaiſim pehz dabas un iſtureſchanàs. Un kas ſin, waj Adolfs tagad ari neiſſtatitos tàpat kâ ſchis jauneklis, jo pa tſchetreem gadeem augoſchs zilweks tatſchu ne maſumu pahrmains.

Tàpat kâ zitreis ar Adolſu, winai patihkami ar ſcho jaunekli ſarunatees par daſchadàm leetam un daudſ tam ko ſtahſtit; wina labpraht waretu ari weſeleem zehleeneem beſ apniſſchanas kluſi ſehdet winam tuwumâ un noluhkotees, kâ winſch mahzas, rakſta waj zitu ko ſtrahdâ, kâ wina jau tiſ ſen naw wairs to warejuſe darit. Ak, un tagad winſch jau tiſ leels un tahds wihriſchfigs! Kâ winſch tai patihk! Kad atwadotees winſch noleezàs ſkluhpſtit winai rofu, wina tiſ tikko winu neapſampa. Tiſ tuws un mihlſch winſch tai lifàs. Ja, kad ſchis apprez Aneti, tad winai ir atkal dehls, jo ja ſnots war mahtei ſahdreis buht tiſ mihlſch, kâ paſchas dehls, tad ſche buhtu ſchahds gadijums pilnâ mehrâ. Patihkamaks, mihlaks par ſcho jaunekli neatraſees wairs nefur . . .

— Nu, labdeenia, mihlâ baltâ, dahrgâ ſelta! Labdeenia!

Œchahds ſauzeens ſpehji uſtrauga pee dahrſa wahr-

teem sem kuplās leepas sehdoſcho un tif patihkamās firds-domās dſiki nogrimuſcho Nirmgrauſeni. Uzis pazehlufe, wina eeraudſija no papurves wahrtu puſes nahkam pa ſehtſwidu pagaru kaſnu ſeeweeti ar loti ſmaidoſchu gihmi.

— A, Peterene! Labdeen. Kur tad tu tā uſreif iſzehlees, it kà pluhſchus atpluhdi?

— A, kà iſtruhzinajuſès! Deesin, ko tad nu tā dſikās domās domajuſe weena pate, ka mani nemaſ nemanija? Eſ jau attezeju tepat teeſham pa plawam un meſchu teſam. Domaju, waſas deenina wehl ir un taflu naw: pahrtteeſham ſeſchas — ſeptinaſ werſtiſ, kaſ taſ ir kaimiau ſtarpâ un kad grib parunatees? Mergelai ari wajadſès galwu paeſſat, un tā attezeju. Gribu parunatees par teem leeleem wakarejeem ſwehtkeem. Tur daudſ kaſ bija redſams un dſirdams. Aneti ari redſeju, tāpat ſaimneeku; tif paſchas ween nefur nemaniju.

— Eſ jau nebiju. Râ arweenu, tā ari wakar paliku pee mahju. Lai eet un preezajas jaunee.

— Un ſchi brihnum wezâ! Paſchos labajos gados, un daiſa kà roſe, ſchodeen wehl tā koſchi noſarkuſe. Tur jau gan buhtu warejuſe ari iſpreezatees. A, zif tur bija jauki un koſchi! Un wiſſ tā pa godam, — kà baſnizâ, kà baſnizâ, waj kà miſijoneſ ſwehtkoſ: dſeed, ſtaigâ, danzo, un wiſſ tā pa godam, juſ nei kaſhda kauſchanâſ, plehſchanâſ, nei ari kaſhdi negodigi wahrdi. Par taſhdu koſchu, jauku iſpreezu lai ari Anetei — ſelta duhhjinai leelais paldees! Juſ wina jau zitâm ta preeſſchneeze. Bet neba wiſi tā domâ un runâ kà eſ. Ir ari ſawas tſchuhſku mehles! Eſ, kà noſkreju, tā noſtahjoſ ahrpuſe — aiſ wirwes un ſtahwu un ſtatoſ. Geſſchâ, kur beſ naudas nelaiſch, eſ neeju. Zitaſ taſhdaſ wakineezes un kaſpu ſewas ari tur ſaſtahjuſchâſ. Bet ko ſchis runâ? Mem tif wiſadi wiſje-

tees — ir par teem ſwehtkeem, ir par teem zilwekeem. Es domaju: japaſkatas, kas tad tās tahdas wiſsdegunes iſti ir. Paagreeſhos, ſkatos, redſu: tur ir Lehwine — ſini, ta maſa, ta ſembembere, ko apprezeja iſfais Miſkelitis, kas eeſaukts par Lehwinu un kas ſhogad ir ſcheetpinos par wafineeku . . . Ja, redſu, tur ir Lehwine, tur ir Leterene — ta, kas dikti ſmejas, un wehl zitas. Un nu tiſ tās wiſadi wiſjetees. Es domaju: aſ, wai, wai! Kā naw grehka bail! Ko te war ſobotees, kur Ķirmgrauſchu tehws — baſnizas wihrs — pats ir klaht un kur wiſs noteek tā pa godam, kā baſnizā, waj miſijones ſwehtkos. Un klauſos, ſahks ari gar Aneti triht mehles. Teiz, tagad tiſ weegli lezot, bet mahjās — tad rihteem gulot lihds kuru kurajam un ſtrahdat nemihlot. Weena pat nirgajās, deefin waj pehz ſchahdeen krumu preekeem newajadſeſhot nahkoſch' gad kahrt ſchuhpuli. Es newareju wairs nozeestees. Domaju: mana mergele jau otru gadu dſen Ķirmgrauſchos ganos, ziſ reiſ tur pate neefmu ehduſe, naktis gulejuſe, lihds ari eſmu ir pa gaſas gabalinam, ir pa miltu kulitei dabujuſe. Domaju, man Ķirmgrauſchi tikpat kā no radu puſes, man wini japaſrſtahj, kur paſchi naw klaht. ſaſu: rejeet, reeklas kuaſ, kur reedamas, bet te naw ko reet, — Ķirmgrauſene mahſ meitu audſinat. Lehwinei ſaſu: ko tu ſchij meitenei wari negodu ſludinat? Vai tawa labā azs buhtu tiſ ſkaidra, ziſ Anete ir ſkaidra meita. Tahdai mahtes meitai ſahjina nepaſklihds, un wainags nelaiſā nenokritis. Ja ko ar godu iſwedis, tad ta buhs Ķirmgrauſchu Anete . . . Tā un wehl zitadi dodu ſchim wirſū. ſuſ, domaju: kas zits par Ķirmgrauſcheem pahrneemſees, kur paſchi naw klaht, ja ne es? Man tur mergele otru waſaru dſen ganos, — man wini tadehl tikpat kā peederigi. Tā ſchis nu aprimſt, — naw wairs ko reet. Neſinadamas neſa

zita, şahks nu mehtat şahhdus tahdus wahrduš un tà ap-
 linkus reet. Tà ween tif ſkandina, prinzite, prinzite! Ko
 gan tahda prinzite dabús? Škrihwelis, ar kuru tur tà
 lehta, deefin waj nems, un pee Silaraja dehla deefin waj
 patiks eet, — wahjas mahjas... Es ſaprotu, uš ko tahdu
 wahrdu mehtašhana ſihmejas, un ſaku: waj talab jau
 prinzite, kad pee preilenes un gubernantenes mahzijufes
 mahziſki? Un wiſi winu nedabús, — lai tas buhs kas
 buhdams, bet dabús tifai weens: waj ſkrihweris, waj kas.
 Tà es Aneti pahrštahju it duhšhigi. Domaju, kas to zits
 lai dara, kur pašhi naw klahť? Bet par Penkula Janites
 meitu gan jaſmejas: lai jau ſaimneeku, ſudmašu, krodſ-
 neeku un zitu diſchtehwu meitas tur eetu un buhtu, bet
 kas tahdai kalpu mergai tur meſlejams? Neſinu, kà wi-
 nai naw kauna, tà ſkreet un lehtat kopà ar ſkrodeli, ſkrih-
 weli un ziteem! Šr jau gan Anliſe ari apgehrbuſes, neko
 newar teift, un augumà brašha un brihnum kruhtaine
 meita. Bet ko tu ar to ween eefahťſi? Ar kruhtim kal-
 nus negahſiſi, — ar tahdu mantu ween puiſcheem azis
 neapmahniſi: ja tew puhrà neees nekas labš lihđſa, tif-
 pat tewi nenems nei ſkrihwelis, nei ſkrodelis, nei ſaim-
 neeku dehli, un kaut tu ari tšhetrrahpus lehtu wineem
 preekšhà, un zits nekas neatliſees, kà eet pee kalpa waj
 wakineeka. Re, Janite pate jau ari bija ſawà laiſhà bra-
 šha meita un tomehr ne labu kalpu newareja dabut, —
 tifai tahdu penfuliti, kas naw ne leelaſs, ne wehrtenaſs
 pat par iſho Mikeliti.

— Par Penkula Anliſi jau dšird, ka tur ejot Štithp-
 neeka Šndriſis... Geminejās Širmgraufene.

— Neeki! Kas tur par eefhanu, kas par buhšhanu!
 Winſch jau winu tif neeko, wairak nekas tur naw. Es
 dšihwoju kaiminos, es jau ſinu. Man naw ziteem japraſa,

— manas azis redſ. Nempt winſch ſchahdu lezeni ne domat nedomâ. Drigenes winſch buhtu dſehris, ja tâ domatu. Winſch tâpat fâ ſkrihwelis un jaunais Silarajs tiſ Aneti lenz. Eſ to ari wehl wakar noſkatijos. Bet Silarajs nu gan man nepatihſt, un laiſt pee wina Aneti, to eſ nefad newehletu. Winſch ir tahds diſchigs un mani newar eeredſet. Wiareif biju pee teeſas par leezineezi rajabajai Margeetai, kaſ bija eefuhdſejufe Behruſchu Tetereni par to, ka ſchi teiſufe, Margeeta uſlaidufe winas behrneem drudſi. Dihds ko eſ ſahſſchu runat, lihds Silarajs apſauz mani, — tâpat tee ziti lai, tâ ka nemaſ nedabunu iſrunatees. Nè! Pee Silaraja Aneti newajaga laiſt! Tur eſ leedſu.

— Lai nu paleeſ, lai, Peterene. Geſi tagad eefſchâ, ehdiſit abas ar Mahdſchi puſdeenu, — eſ liſſchu padot. Wina ari naw wehl ehduſe. Winai wajaga iſtabâ buht... Runaja Dirmgrauſene, lehni eedama ar Petereni uſ nama puſi.

— Paldees, mihlâ baltâ, dahrgâ ſelta, paldees. Pehz tam winai paeefkaſchu galwu, tad tezeſchu atkal mahjâs, parunajuſes jau nu buhſchu. Ko lai dara? Kaiminam ar kaiminu jaſateekas. Eſ jau ſmejôs wiſtram, — teizu: noeſſchu Dirmgrauſchos, wehl jau baltmaiſi nebuhs ſaehduſchi, tatſchu dabuſchu pabaudit, kaſda ir, un Dirmgrauſene jau behrnus ari neaiſmirſis — eedos ko lihdsâ. Kur tad Anete? Af iſbrauſufe. Pats ari naw mahjâ? Râ tad, pa ſwehttu laifu katrs brauz weeſôs — ſchur tur pee radeem. Wina tiſ, — mihlâ baltâ, dahrgâ ſelta, weena pate pee mahju, fâ tahda mahju duhja, nekur uſ ahru nelaiſchâs. Râ tad, fâ tad. Bet mihlâ baltâ, dahrgâ ſelta, to gan teizu un luhdsju: Aneti pee Siliaraju Uta newajaga laiſt, — tur eſ leedſu, winſch naw labs zilweſs: winſch

man nelauj runat. Un to ari wehl, mihtà baltà, dahrgà feltà, luhdsu: ja kas wehrpjams, waj adams, tad Tèh-winei ne par fo newajaga dot, — wina tik nelabi runà par Aneti. Ès jau teizu: lai Dirmgrausenei buhtu wehrpjamà un adamà waj zit, es fawehrpŝchu un ŝaadiŝchu, — mani jau wina nefad neaismirŝt, ne pa laifmeteem kad noeju, ne zitâ reifâ: ir pazeenà, ir lihdsà ari fo eedod.

* * *

Kad Anete pawafarè pahrbrauza un, ŝirgu nodelwufe kalponei nojuhgt, eegahja flehtî nogehrbt zela drehbes, wina atrada mahti tur ŝahwam un it kà wiau gaidam.

— Nu, kà iŝbraufajees? Ètahŝti jel, nu ŝtahŝti... Mahte runaja ŝmeedamàs, ŝinŝahriga un preeziga.

— Labi iŝbraufajos un ari wiŝadi labi iŝgahja... Atbildeja Anete. — Bet nu buhŝ laudim leela runaŝhana par mani un ŝkolotaju.

— Rà tà? Waj ŝatifat zelâ kahdus paŝiŝtamus? Zeh pee ŝkolotaja radàs kahdi nogahjuŝchi?

— Nè. Pee ŝkolotaja nebija neweena, — ari ŝaim-neeze par laimi bija iŝgahjuŝe. Bet turp brauzot Belku plawàs ŝaŝtapàm Druwineeku Rnehwela Didsŝeni, — neŝin fur te nahza uŝ ŝcho puŝi. Za muhŝ redŝeja. Tifai neŝinu, waj wina ŝkolotaju paŝina, waj nè. Za paŝinufe, tad nu gan buhŝ fo klaufitees.

— Labi wehl, ka neŝaŝapat Petereni. Buhtu uŝ-ŝawejuŝchees wehl deŝmit minutes ilgaki, wina buhtu juhŝ tepat ŝehtâ atraduŝe: tuhlin pehž juhŝu aiŝbrauŝŝhanas atnahza. Kad buhtu gahjuŝe walam ŝwanifŝhana pa wiŝàm ŝehtam!

— Atkal aiŝgahja?

— Ja. Ès jau paŝteidsos iŝraidit. Bet ŝtahŝti jel nu, kà tad zitadi gahja?

— Bitadi gahja labi. Skolotajs lifa ſweizinat un pateiktees par teem kufukeem. Tikai winſch loti brihni-jàs, ka tu tik daubj eedewuſe ſweeſta un wehl ſeeru un baltmaiſi ori. Winſch bija tihri nobehdajees, kà lai par to atlihdsinot.

— Tu jau wareji teikt, ka no muhſu mahjam pagahjuſchu ſeemu gahja un nahkoſch' ſeem' atkal ees ſkolà ganu meitene un, ka taſ ir muhſu peenahfumš: par labu mahziſchanu ari ſkolotaju neaiſmirſt.

— Laiſni to eš teizu.

— Nu tad jau labi, ka tà ſapratigi eſi iſrunajuſeš. Geſchâ ari eegahji?

— Ja. Sweeſtu ſalifu podâ, wiſu zitu ſafahrtoju ſkapi un ſpanneli pahrwedu atpakał.

— Parunajatees ari ko?

— Ja, ſcho — to. Praſija, ko eš laſot. Teizu, ka tagad naw neka. Gedewa tad, are, diwi grahmataš un pazeenaja mani ar ſaldumeem.

— Butſchoja ari tewi?

— Uhja, maht, ko tu tik neſarunà!

— Nu, kaš tur jaunš, waj kaunš, kad diwatâ atro-botees wihreetiš apkampi jaunu ſkuſi un nobutſcho, ſe-wiſchki wehl, kad ta pate mahjâš nobraufuſe klaht? ... Runaja mahte labwehligi, tihri laimigi ſmeedamaš.

— Bet winſch to nedarija: winſch preeſch tam par nopeetnu ... Meita atteiza ar manamu nepatiſchanu.

— Taš teeſa. Winſch ir nopeetnš un ſmalſjuhtigš. Tà kad tu ſahki nepeederigi wihſetees par Tſchahpineem un runaji par Jahna tureſchanu atſargam, winaam taš, likaš, nemaš nepatiſka. To tew newajadſeja darit.

— Ko tu pate eeſahki tahduš jokuš par wihreem un wihrmahtem, mani tur pihdama eekſchâ.

— Lai nu bijis kà buhdams, bet us preefschu mums pret wiau jabuht usmanigàm un apdomigàm, ja gribam wiau pee tewis jaisitit.

— Leela wajadsiba! Man wehl prezetees laika deefgan... Noteiza meita, luhpas augstprahtigi usmesdama un puhledamàs isliktees weenaldfiga.

— Laika wehl gan, un neprezejufès tu nepalikfi: Nirmgrauschu mantineeze arweenu warès iswehletees no labakeem labako. Bet par jauno skolotaju man jafaka, ka winfch ir freetns un patihfams zilweks. No wiseem, kahdi mums pasihftami un par kureem waretu nopeetni buht runa, man neweens tà nepatihf, kà winfch. Un bes tam winfch, lai gan gados wehl tif jauns, tomehr dsihwè jau ko fasnedsis. Tas pret wiau modina fewisfchu us-tizibu. Lew patihfamafu wihru un few mihlafu snotu par wiau newaru eedomatees. Tadehl es wehlos, lai tawa pasihfchanàs un draudsefchanàs ar skolotaju nemtu nopeetnu wirseenu, un re, talab mums jabuht apdomigàm un usmanigàm, lai warbuht ar kahdu nejausfchu fkuhdu leetu paschas neiffauktu.

— Man winfch ari patihf un es labpraht pee wina eetu, ja winfch mani nemtu; bet pate no fewis es tur nefa newaru darit.

— Gan jau warès darit ari, tikai ar apdomu un gudribu. Waj tu wiau eeluhdsi, lai turpmaf wehl kahdreif muhs apmeklè?

— Wai! Lo pawifam aismirfu.

— Nu re! Le tu neefi bijufe usmaniga. Bet buhs wifs labi. Es tew eefchu palihgà un fur buhs wajadsigs, tawas fkuhdas islabofchu.

— Bet nu man famufahrt tew jaatgahdina: tikai ar apdomu un nepahrsteidsees! Needomajees mani tàpat

isprezinat, kà gowi šchidam pahrdot... Noteiza meita, panehmufe weenu no pahrvestàm grahmatam un iseedama dahrsà.

Bret wafaru, gaididamas lopus pahrdsenam, mahte ar meitu pa gatuwi pastaigajàs. Meitai bija rokà walam atwahsta grahmata, kurà wina lehni, lehni staigadama, waj ari brihscheem patwisam peestahdamàs, sinkahrigi lašija, laifu pa laifam atbildeama uš mahtes waižajumeem. Nupat winai bija nahzees atbildet uš tam,

kahdas školotajam istabas leetas un waj ari redsejuše školotaja peederigo bilbes. Mahtei rokàs nebija neša. Tagad wina noleežàs pahr šemo fritena šchogu un, nopluhkuše tur grahwmalê kahdu no baltajam gowpuķem, rahwa tai seedu lapinas nost, pusbalsi runadama:

— Mihl, nemihl, mihl, nemihl...

Meita, it kà isbrihnidamàs, pafkatijàs uf mahti ar platàm azim, kura eefmeedamàs teiza:

— Redsi, es tarwâ weetâ sipleju, waj winfch tewi mihl, waj nè.

— Man leefas, tu no weenas reifas redsejuma efi winâ wairaf eemihlejufes, nekà es no wairaf reifu... Utteiza meita mahtei, pa dakai kà pahrmesdama, pa dakai kà jobodamàs.

Birmgrausene nojehdja, kà wina runajufe teefcham pahraf daudj par fkolotaju, un nonehmàs, fchodeen ar meitu par to wairaf nerunat; bet winaas domas tomehr nerima ap to darbotees.

Wafarâ, nolifufes gulet, Birmgrausene ilgi newareja eemigt: winaas domas atkal darbojàs ap fkolotaju un flufi wina few waizaja: waj un kad winfch atkal atnahks? Waj winfch tai atkal tàpat patiks, kà pirmo reif wiau redsot, jeh waj fchis labais pirmais eefpaids otrereif buhs jau wahjaks un ar laifu pawifam iffudis, kà tas dsihwê ar dascheem zilwefeem nereti gadas: pirmo reif redsotees wareni patihk, bet mehlať jau masaf un ar laifu pawifam apnihk. Un waj Anete winam patiks un winfch to gribès? Un kà winfch ifturefees pret w i n u: waj winfch zeenis un mihlès winau kà labs snots mihlu feewas mahti? Bâ dehlk mahti?.. „Bet kapehz es par wiau tif daudj domaju?“ Winai eefchahwàs prahťâ. „Waj teefcham es pate buhtu?... Bet nè! Newar buht! Nekahďâ finâ! Taisni fmeefligi. Mulfigas baschas! Es tatfchu efmu neween prezeta feewa, bet jau pahri pusmuhfcha un bes tam prezibu gados stahwofchas meitas mahte. Bet winfch — gandrihf diwreis par mani jaunaks. Un man fchahda puifchela dehl uftrauftees! Smeefligi, mulfigi!“ Un wina

apnehmàs, ne tìfai par winu ar Aneti leefi wairš nerunat, bet ari wairš nemaš nedomat. Wina tad ari mehginaja domat faut fo zitu, bet drihfi winas domas bij atfal turpat atpafal — pee ta pašcha preefšmeta, un nejaušchi un negribot winai ſtahjàš preefšchâ peemehrš ar winas pašchas wihru: fà tad winſch, buhdams par mani wairaf nekà diwreiš wezašs, wareja un drihſteja mani eefkatit un mihlet? Waj winam no dabas wairaf ſeeſibas nekà man? ... Lai no ſchahdàm uſmahzigàm domam tiftu walam, wina pat apgreešàs uš otreem ſahneem. Weltigas puhles! Tàs pašchas domas, nedodamas weetu nekahdàm zitàm, mahzàs wirſù beš miteſchànàs un pee tam tahdâ weidâ, fa lai gan iſtabâ bija pilnigi tumſchš un neweens winai newareja ſtatitees nedš aziš, nedš ſejâ, wina tomehr nofaunejuſèš ſpeeda ſew aziš ar roſam zeeti un, it fà behgdama no ſchàm aplamàm domam, peeſpeedàs wihram zeeſchi flaht, ſlehp dama ſawu ſarſto galwu pee wina platàs, meerigi elpojoſchàs fruhšs.

— Kaš tew, Marij, ſait, fa tu tà mehtajees un newari eemigt? ... Širmgraufiš waizaja, aplifdams winai rofu ap widu.

— Man ſahp galwa ... Wina tiſchuffteja.

— Schodeen bija loti ſilta deena; tu efi laifam ſa-
karſejuſèš. Gan lihdf rihtam kluhš labafi. Guli nu
meerigi ... Winſch runaja, ſtipri ſaudamees jau ar
meegu.

Septitâ nodala.

Zihrulene un winas dsimtkungs.

Râ Zihrulenes dsimtkungs un mahzitajs gahdajufchi par kauschu labkrahjibu. — Kalab laudis newarejufchi dsimtkungu mihlet. —
Râ zihrulneeki statijufchees uf faweem faimineem.

Sestdeen, divi nedelas pehz Wafarfwehkfeem, Zihrulenes muischâ jau no pašcha rihta bija nowehrojama neparasti dsihwa kustiba. Agraf nekâ zitâm deenam bija peezehlufes muischas fajme un jebfchu paklufam un ufmanigi, lai netrauzetu fungus guleschanâ, tomehr nafki rihfojâs ar daschadeem darbeem: namikis un kufnes meitas kawa un tihrija daschadus mahju putnus; eefalneeks pašcha darinato, patlaban kâ noruhguſcho alu pildija pudelês fungu galdam; no pilſehtas pahrwestais pawahrs lihds ar muischas pawahreni rihfojâs pa pawahrdu ap garu kuldu, gan eewahridami daschadus wirumus jau pusdeenas meelastam, gan ari gatawodami rihta kafeju; istabenes ar ſulaineem, ſtaigajot uf pirſtu galeem, ufſlauzija un apkopa preekſchnamu, ehdamu ſahli, kâ ari leelo weefſtabu un zitas ſwabadâs telpas un ſarihfoja tur wiſu kahrtibâ, eepreekſch iſnesdami ahrâ, iſdaufidami un iſputinadami mihkſtâs mebeles, grihdſlahjus un gobelinus; dahrſneeks ar faweem puiſcheem wehl pahrgrahbaja ar grahbekfeem un pahrfſlauzija ar ſlotam leelo apaſo ſalo mauru pils preekſchâ, kâ ari ſcho to wehl ſakopa peepekſu dobem, ſas atradâs gan mauram widû, gan gar malam; modere peena pagrabâ tihrija, wehla un mihzija patlaban kâ ſakultu ſkaiſtu ſweeſtu, krahwa to podos un

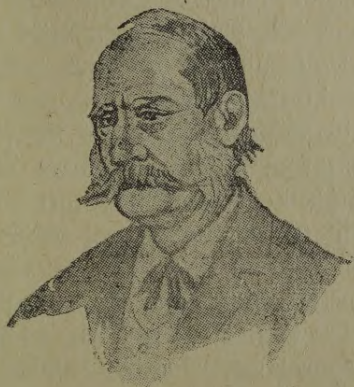
lika tad kalponei neſt kalnâ un nodot ſaimneezei, bet pate ſahſa kreet no peena traufceem ſaldu kreimu un pildit ar to baltas krukſas, peeſtubinadama aiſejoſcho kalponi, nepalikt kalnâ ilgi, bet ſteigtees atpakal, jo kreims ari tuhlin neſams; welas maſgataja ar ſawâm palihdjem ſteepa no welas mahjas uſ kungu namu leelus groſus ar ſpodri gludinateem, glihti ſalikteem ſneegbalteem galdauteem, dweekeem, ſalwetem un ziteem galda, gultu un meeſas welas gabaleem; ſahds darbineeſs laidara ſtarpâ dihraja diwus telus; tà ſauktaiſ ſiwju meiftars ar pahriſ darbineeſteem, kaſ tam bija peedoti par palihgeem, riſkojâs ar tihflu ap leelo dihki, ſwejudami ſlaidas lihdaſas, trefnus lihnuſ un platas karuhſes; muiſchas remeſneeſs ſteidſa noehwelet un nogludinat parka tiltinam peeliktâs jaunâs margas; bet ſunu puiſis jeb piſeeris ſukaja, maſgaja un ſpodrinaja ſunu laidarâ ſweſſchuſ, kâ ari kurtuſ un putnu ſunuſ, jo lai gan medibaſ ſchaî gada laikâ nebija paredſamaſ, tomehr ari ſuneem ſchodeen jabuht labâ ſahrtibâ, jo war gaditees, ka baronſ eedomajaſ rahdit weeſeem ſawuſ ſunuſ.

Wahrdu ſakot, wiſa muiſchas ſaime ſchoriht bija agri ſahjâs un darija ſawu darbu ar paſteigſchanu, apſinotees ſchâs deenas ſwarigo noſihmi, jo ſchodeen wezâ dſimtkunga ſeptindeſmitâ dſimumdeena.

ſhteneeki un ziti tuwakee peederigi bija ſabraufuſchi jau eepreeſſchejâ deenâ, tomehr wiſleelakaſis weeſu ſapludums gaidamaſ ſchodeen, kad atbrauſs netikai attahlafee radi un paſinaſ, bet ari wiſi tuwakee un tahlafee zeemini firmajam jubilaram wehlet laimeſ tiſ reti peedſihwojamâ goda deenâ.

Wezaiſ Zihruleneſ baronſ bija pee ziteem muiſchneeſteem wiſai zeenitſ, godatſ wiſâ plaſchâ apkahrtnê. Sebſchu winſch ſawâ ilgâ muhſchâ nekad nebija eenehmis

ƙahɗus amatus femes pahrwaldibâ, bet weenumehr ɗjih-
wojis un darbojees tɪkai ƙuſi ƙawâ muiſchâ, tomehr wiɒu
ƙoti labi paſina neween wiſâ apriaki, bet pat wiſâ gubernâ.

Ƙahɗu wiſpahreju paſihſhanu un godaſhanu wiſch
bija eeguwiſ weenigi ƙa freetns laufſaimneeks un godigs
zilweks.

Zihrulenes muiſchâ wiſch bija eenahzis gluſchi jau-
niſch, buhdams wehl nepilngadigs. Tehws ſcho deesgan
prahwo muiſchu ar leeleem un labeem meſcheem un tſchet-
ràm maſàm jeb lopu muiſchelem bija nopirzis un eelizis
wiɒu te no pirrà gala gan tɪkai par pahrwalditaju, no
ƙura laika wiſch tad ari ſche atradàs; bet pahris gadu
wehlaſ— pehz tehwa nahwes — wiſch mantoja Zihru-
leni par ɗjintu.

Loreiſ Zihrulene bijuſe wehl ſtipri nolaiſta, panih-
fuſe. Pate muiſcha atraduſeſ meſchainâ un purwainâ
weetâ. Ƙhƙas bijuſchas wezas, puſgruwuſchas, jo muiſchâ
ɗaudſ gadu jau nebijiſ freetna ſaimneeka, un beeſchi ta
ſtaigajuſe no weenàm roſam otràs. Wiſch tad muiſchaj

ifraudsijis jaunu, noderigaku weetu — jaukā pašalnē, upmalā. Te uzzeļlis staltu pili, kà ari wjadfīgàs fainnee-zibas ehkas, pehz kam pahrwedis wiņu fainneezibu uš fchejeeni, bet agrakà muiščà eerihkojis kalpu mahjas.

Cekluwis fchahdà plaščà fainneezibà, fur pašham japahrwalda peežas muiščas un zitus palihgus few nuturedamš, ka tikai katrā muiščà pa wagarim un par wišeem mešcheem pahris meščfargu, jaunais ihpaščneeks jutàs neween leelà mehrà faištits fawà darbà, bet ari atrada tanì ihstu patifščanu, pehz kam tad ari atmēta ar rofu wišeem uniwersitates nodomeem, waj pareifaki fakot, paraščai, jo ihstu nodomu uš kahdas fakultates beigščanu winam nebija nekad bijis, bet bija domajis tikai fakot wis-pahrejai jaunu muiščneeku paraščai: eet kahdus gadus uniwersitatē — protams, Wahzijà, eestahtees kahdà korporacijà, eeguht krahšnešha teefibas, dabut kahdus eefkrah-pejumus ar rapeeri gihmì, pašlaufitees, ja atleef laika, daščreis ari kahdas lefzijas pee weena, otra profesora par fchahdu waj tahdu preefščmetu un tad atgreestees atpaškal dšimtenē kà „students“. Palizis par laufšaimneeku un arweenu wairaf fchai gaità eedšihwodamees, winšč mineto parašču atrada neween par newjadfīgu, bet pat par šmeefligu. „Šai studē tee, kam wairaf wakas un kam naw pašcheem šawas muiščas, — tee, kam wjadfīga kahda zitada nodarboščanàs, bet tee tad lai studē nopeetni un nobeidš studijas, tà ka war šawas šinaščhanas ifleetot ir few, ir ziteem par labu!“ Tà winšč fewi nošpreeda un par studeščanu wairs nedomaja, wjadfīgo fainneezifko šinatnu eeguščhanai ifrakštija labakos arodneezifkos laifrakštus, pahra reis zeloja ari pa Wahziju, eepašihdamees ar tureenēš femkopibas šahwofli winas daščadàs nošarēs. Domehr galwenà fahrtà winšč šawas šinaščhanas dibinaja

un fawus flehdseenus taiſija uſ paſcha nowehrojumeem un fawas ſemes pamatigu paſihſchanu. Drihſ wiſch ari apprezjäs un tad galigi aprafäs laufſaimneeka dſihwê un darbâ.

Buhdams ſtingrs patſ pret ſewi un atſazidamees no daſchadeem leelpilſehtas preekeem, kahdeem bagato aprindu jaunatne nobodas tiſ plaſchâ mehrâ, it kâ uſſkatidama toſ par fawas dſihwes galweno mehrki, wiſch bija hijis neween ſtingrs, bet ari bargs, pat neſchehligs pret ziteem. Nemeen iffatru nekreetnibu un ſaunumu, bet ari newiſchibu, pat pahſſkatiſchanos, ja ween waredams peenaht, bargi ſodidams.

Tâ wiſch bija riſkojees un ſtrahdajis neween kâ kreetns, nenogurſtoſchs laufſaimneeks, nolaiſtu, panihkuſchu ſemi uſlabodams, bet uſſtahdamees ari kâ ſawa nowada laufchu tikumibas audſinatajs un winu eeraſchu labotajs, jehſchu wina riſhibai, ahreji nemot, maſ ween bija lihdiſbas ar audſinaſchanu ſcha wahrda iſtâ noſihmê.

Kâ labſ palihgs winam laufchu tikumiſkâ laboſchanâ un audſinaſchanâ pehz nedaudſ gadeem bija ſtahjees lihdsâs draudſes mahzitajs, tagad jau ari ſen firms, ſalihzis wezitis, bet toreis wehl ſpehka un ſpara pilns jauneklis.

Kâ dſimtkungs ar darbeem, tâ mahzitajs ar wahrdeem bija ſtrahdajis pee draudſes lozeklu tikumiſkäs un religiiſkäs audſinaſchanas. Ja kahdai ſeeweetei ahrlaulibâ gabijäs behrns, tad mahzitajs ſchahdu ſeeweeti klaji wiſas draudſes preeſchâ bargi norahja, noſaukdams winu rupjâ, jeb kâ patſ ſazija, iſtâ wahrdâ. Pee eeſwehtiſchanas neweenu nepeenehma, kaſ nemahzeja laſit un neprata pahtarus. Kam ar ſchâm ſinaſchanam pee eeſwehtiſchanas weizäs pawahji, bija wehlaſi, kad gribeja prezetees, jaſkaita galwas gabali no fatkiſmes un jalaſa bibelê. Kaſ

ari tad neſpehja wehl ſcho uſdemumu weiſt, tee tifa no uſ-
 ſauſſchanas atraiditi un wareja gaidit lihds tam laifam,
 kamehr eemahziſees laſit un pahtarus atſkaitit. Tadehl
 ari tagad tur jaunu pahru eeraſchanos pee mahzitaja, lai
 peeteiktos uſ uſſauſſchanu un laulaſchanos, ſauz wehl par
 brauſſchanu pahtaros, jehſchu pate pahtaru ſkaiſſchana jau
 ſen neteef wairs praſita, tadehl ka wiſi to labi prot jau pee
 eeſwehſſchanas.

Kopigi rihſtodamees, barons ar mahzitaju pateefi
 bija ari ſaſneeguſchi eewehrojamus panahkumus kauſchu
 laboſchanâ un wiawu tikumiſkâ iſkopſchanâ. Tâ tagadeja
 jaunâ paaudſe newareja pat wairs atzeretees, ka Bih-
 rulenes nowadâ buhtu jel reiſ iſdarita kaſhda ſahdsſiba,
 waj ka kaſhds paſchu pagasta lozelliſ buhtu zitur kur pee
 ſahdsſibas peeſerts. Bihrulenes pagasts bija no ſagleem
 paſargats neween ar to, ka paſchu kauſchu ſtarpâ, bet
 ari tuwakos ahrpagastos nebija wairs ſaglu, jo apfahr-
 tejee muiſchu ihpaſchneeki, redſedami labos panahkumus
 Bihrulenes nowadâ, bija nehmuſchees ſchejeenes dſimt-
 fungu par paraugu un ari ſawos pagastos ſtingri uſſtah-
 juſchees pret kaitigeem elementeem.

Tâpat Bihrulenê jau ſen wairs nebija nefahdu ihſtu
 dſehreju, jehſchu pagasta robeschâs atradâs diwi frogi.

Saimneeku ſtarpâ dſehrejeem gruhti nahzâs turetees
 jau tamdehl, ka barons, tiklihds dabuja ſinat, ka kaſhds
 ſaimneeks nododâs dſerſchanai, waj nu paaugſtinaja tam
 renti, waj weenfahrſchi iſlika to no mahjam. Wehlaſ, kad
 mahjas bija jau eepirktas par dſimtu, dſehrejeem maſſa-
 jumu terminus nefad nepagaxinaja un tiklihds tee newa-
 reja maſſat, tuhliâ graſijâs ar parahda uſteikſchanu un
 mahju atræmſchanu, kurpretim nedſehrejeem maſſajumu
 daſchu labu reiſ paildſinaja un pagaidija beſ prozenteem;

bet wahjos gados nereti kahdu daku no maksajamas sumas pat atlaida pawisam, waj ari atkal dsehsa to pret kahdu sinamu muischas darbu nostrahdaschanu.

Wispahri Zihrulenes barons tomehr nemehsa sawus fainneefus — ari nedsehrejus — daudj lutinat, un kas teem bija maksajams waj nostrahdajams, us ta ispihbischanu aisween zeeschi pastahweja. Ur to winsch zentàs sawus fainneefus pastahwigi turet it kà groschàs, radinat un zeeinat tos rakstura stingrumà, lai tee weegli newaretu kodsitees un lozitees, bet arween stingri turetòs us pareisà zela.

Schai noluhkà winsch ari, pahrdodams teem mahjas par dsintu, nebija rehkinajis tàs nebuht lehti, lai gan ari ne wisai dahrgi. Sawas domas schai leetà Zihrulenes barons mehsa isteift netikai ziteem muischu ihpafchneefem, bet ari dascheem saweem fainneefem, furi bawdija wina fewiscku ustizibu. Un schàs wina domas bija tàs, ka femneeka zilweks weeglibà un lehtibà pa leelakai dakai pahraf ahtri walojotees un palaischotees nemihschibà, kuhtribà un zitadà nekreetnibà, kà tas esot redsams pee kronineefem, kam tatfchu jamakfà tihri neezigi nodokli par sawàm mahjam un kas tomehr esot pa leelumleelai dakai pasihstami kà fainneezifki nihkuli un nabadfini, tadehl ka palaiduschees netikai dserfchanà un brammanibà, bet ari laifkumà. Bet wisgaischal tas esot redsams pee konineem, jo tee, jebfchu teem nekam naw dodamas nekahdas nodewas un naw nefamas ari nekahdas klaufchas, tomehr ne esot nekurf tikufchi un muischneeku pagasteem nestahwot tuwumà ne turibas, ne fkolas finà.

Pret dserfchanu sawà nowadà Zihrulenes barons sawoja ari ar to, ka dsehreji netika lihgti par kalpeem nedj dischajà, nedj masajàs muischàs; tàpat wagareem bija no-

teifts, dſehrejus nenemt ari par deenas algadscheem un wiſpahri bija aiſleegts, dot teem kahdu darbu un peknu.

Pret dſehrejeem Zihrulenes dſimtfungs, kas jau no dabas bija wiſpahri ſtrups, ſtraujſch un ſtingrs, bija fe-wiſchki bargs un rupjſch. Ja winam bija kluwis ſinams, ka kahds no kalpeem, waj ziteem muiſchu gahjeem, waj ari kahds no ſaimneekem, kas bija muiſchai ko parahda, redſets peedſehris, tad tahds tika aizinats uſ muiſchu iſ-flaidrotees. Schahdas reiſas barons mehdsja wainigo uſ-runat apmehram ſcha:

— Tu lops! Kalab tu eſi bijis peedſehris?

— Zeenigs tehws, gahju uſ teefas namu, bija jaet frogum garam, eegreesos tur druſku parunat un tad maſu neezinu ari eedſehru. Luhdsu peedoſchanu, zeenigs tehws, uſ preeſchu wairs nedſerſchu... Mehdsja wainigais aiſ-bildinatees, leekbamees baronam pee elkona waj pee ſwahrfu ſterbeles.

— Tu lops! Kad tew jaet frogum garam, ko tad tu ej tur eekſcha, un kad eſi eegahjis, kalab tad dſer? Man frogs pawifam turwu, — tikai pahris ſimts ſoku no muiſchas, es tur daſchu deenu eimu trihs — tſchetri reiſ ga-ram, kalab es tur nekad neeju eekſcha un nepeedſeros?

Ja wainigajam ta bija pirmā reiſa, tad winam pee-dewa, lihds ar to peekodinot, ka otrreiſ ſchehlaſtibas wairs nebuhſ; bet ja tahda liſta gadijas pa otrreiſ, tad waini-gajam, ja tas bija kalps waj zits kahds muiſchas gahjejs, uſ weetās tika uſſazits, ta ka pa nahkoſcheem Turgeem, ja winam lihds tam laikam neiſdewās nepahrprotami pee-rahdit ſawu pamatigu laboſchanos un baronu par jaunu peeluhgt, bija weeta jaatſahj; ja turpretim grehſdaris bija kahds no muiſchai parahda palikuſcheem ſaimneekem,

tad tahdam parahds tika usteikts un beš ņehlastibas peedņihņts.

Šaimneeku, kà ari kalpu un muiņņas laušĉu nedņerņĉana jeb atturiba dereja par preekņĉņihmi un darija labu eespaidu ari uš ziteem pagasta eedņihwotajeem, jebņĉu teem ar muiņĉu nebija nekahda ņakara, un barons tà tad uš teem newareja isdarit nekahdu teesĉu eespaidu: wini paņĉi ņahka ņajust wajadsibu un dņianu buht lihdsigi teem, kas bija paņihstami par godigeem un gahdigeem, jo pirmĉahrt, beš ņatikņmes ar ņĉeem un beš ņĉo palihdsibas gandrihņ neweens newareja istikt, tadehĉ ka ņĉeem, kà ņaka, wiņur bija garaka roka un, otrĉahrt, dņehreji un palaidneeki pee eedņihwotaju leelakàs daņas arweenu wairak nahza nezeenà, apņmeeklà, nizinaņĉanà.

Mahzitava lihdsdarbibas panahĉums draudņes un nowada audņinaņĉanà bija tas, ka wiņi Bihrulenes eedņihwotaji mahzeja grahmatu, labpraht gahja basnizà, ņahka arweenu wairak atņaht frogus dņihwi, un wiņpahri wianu tikumiskais lihmenis un attihstibas ņahwolkis bija pazehlees eewehrojamà mehrà augstaki. Starp zitu bija pagahjuņe jau wejela rinda gadu, kamehr Bihrulenes pagastà nebija ahrlaulibà peedņimis neweens behrns. Mahzitaņs gan mehdsà aiņrahdit, ka ari tikumibas ņinà ņaņneegto panahĉumu laba daņa peekrihtot baronam, jo meitas, kam tikumibas ņinà nogahjees kà greiņi, waj puiņĉi, kas pee tam bijuņĉi wainigi, Bihrulenes muiņĉà nekad newareja weetas dabut, un tàpat kà mahzitaņs bija basnizas wiņreem noteizis wiņpahri luhkotees uš draudņes lozeklu tikumiskò dņihwi, tàpat atkal barons bija pagasta ņaimneekem jo ņewiņĉki peekodinajis, ušraudņit ņawus gahjejus tikumibas ņinà.

Ur laiku tad ari Bihrulenes nowada eedņihwotaji

arweenu wairaf řahķa řajust un apřinatees řawu pahra-
kumu par zitu pagastu eedřihwotajeem ir turibas, ir ti-
řumibas řinā, un ja wineem zelā brauzot, pilřehtā waj
řur zitur řahķs waizaja, no řureenes eřot, tad wini ne
ar mařu leřnumu mehķřa drořķi un apřinigi atbildet:
„Mehķ eřam no Ģihrulenes,“ waj atķal: „Mehķ eřam
ģihrulneeki.“ Un pařķi wini redřeja un dřirdeja, řa řķahķda
twinu atbilbe ikreĩř atřahķa uř waizatajeem labu eeřpaidu,
jo dařķs labķ řarp teem mehķřa peebilřt: „Ķo mehķ ĵau
wehrojām no ĵuhřu labeem řirģeem un aiřģuhģeem un pa-
řķu apģehřba, — ĵihrulneeki tā pa laĩķam paraduřķi
ģlihti turetees.“ Ģiti atķal mehķřa noteikt: „Ķo ĵau do-
majām, řa darĩřķana ir ar ĵihrulneekeem, jo řaķ řiti ĵan-
tee waretu buht, řaķ tahķus weřumus labibas dřen uř Ķee-
paju, — tikai ĵihrulneekeem tā paaug, řa tik daudř war
pahřdot.“ Wehř ĵiti atķal, dabuģuřķi par atbildi, řa wai-
zatee ir ĵihrulneeki, tikai it řa řķaudigi řķehķlā balři ĵari
nořauzās: „A—!“

Ģihrulneeku řarpā tad ari bija eeweeģees paradums
par zitu pagastu eedřihwotajeem atřauķtees ar řinamu ne-
ģeeniřķanu, pat nizinařķanu. Ķā ja teem bija darĩřķana
ar řahķdu nodřehruřķoķ řilweķu, tee parāřti mehķřa iřřauķ-
tees: „Ķalaidees dřerĩķanā řa řķrundeneekř!“ Ķa řweht-
deenam bařnizā eřot waj brauzot redřeja řur řahķdu řweht-
deenā drehķbēs neapģehřbuřķoķ un bařnizā neejam, bet
řlaidoģam pa lauķeem, řķawam waj ĵanibam apřahřt, tad
par tahķu tee mehķřa noteikt: „Ķā warķalneekř neet
bařnizā, bet, ar pineķlu waj apauřķu pawadu řaģoģees,
wařajas apřahřt.“ Ķa dřirdeja řur řahķdu praģwoģamees,
řewiřķķi ar muiřķu, tad ĵihrulneeki pahřģudri un řa ar
nizinařķanu par tahķu noteiza: „Uř praģwoģķanos, řa
ģrameneekř!“ Ģitā ĵadiģumā atķal mineja řahķda ĵita ap-

Kaimes nowada wahrdu, pee kura eedsihwotajeem bija no-
wehrojufchi kahdu neslawenu ihpafchibu; bet daschu labu
reis, peemesdami kahdas nelabas parafchas peemehru, is-
fauzas it weenfahrschi: „Lihri ka tahds pahrnwadneeks“,
ar to azim redsot leezinadami, ka wini no wiseem neds
tuwafas, neds tahlafas apfahrtnes nowadeem neweemu ne-
tura few par pilnigi lihdsigu.

Jebfchu zihrulneeki tif stipri apsinajas sawu pahra-
kumu pahr wiseem ziteem apfahrtnes nowadeem, tomehr
ja wineem kahds buhtu jautajis, kahda zela wini tikufchi
pee fchahda pahrakuma, tad, laifam, neweens nebuhtu
finajis dot kahdu fkaidru atbildi. Neka daudj nedoma-
dami, wini laifam buhtu tikai atbildejufchi: „Tadehl, ka
mehs efam zihrulneeki.“

Wispahri par fcho jautajumu wini tikpat mas peh-
tija un prahtoja, ka peemehram par to, kapehz seed pukes.
Schahds zihrulneeku pahrakums wineem gandrihs if-
katram fchfita tikpat weenfahrscha un fkaidra leeta, ka
kura katra parasta dabas parahdiba.

Sawu wezo baronu wini gan eenihst taifni neeenihda,
bet eeredset ari neeredseja, par kautjebkahdu mihlestibu
fau nemas nerunajot, jo winfch tafschu aifween bija strups
un stingrs un jebfchu taifns, tomehr afs un bargs kungs.
Un ka tahdu lai waretu mihlet? Labak lai winfch buhtu
masaf taifns, masaf godigs, — winfch waretu buht pat
wiltigs un drufku blehdigs, ja tif winfch nebuhtu tif
ftrupis, afs, lepns un bargs un nekad un nefur nelokams
— tad wiau drihsaf waretu mihlet un flawet par l a b u
fungu.

Bet ta?

Kas lai wiau tahdu, tif nepeeetamu waretu mihlet,
waj ka fewifchki zeenit?

Tifai retais zihrulneeks daſchreis fluſi ſewi pahrdomaja, ka Zihrulenes pagasts laifam neſtahwetu nezif augſtaf par aptahrtejeem pagasteem, ja wineem nebuhtu tahds dſimtkungs, kahds ir wezais barons, kureſch war darit labu, buhdams ari nemihſch un nelaipns, buhdams lepns un bargs. Dſihwê gan beeschi gadijâs, ka zihrulneeki, dſirdebami par ſchahdu waj tahdu launumu kahdâ ahrpagastâ, mehdsja teikt peemehram: „Bee mums tahbas leetas gan nenotiktu, — muhſu barons to nezeestu!“ Bet tee bija tif wiſai paraſti iſteizeeni, ka kautko dſikatu pee tam neweens nedomaja.

Wiſâ ſawâ ilgajâ muhſchâ nefad nepeenemdams nedf kahdus goda, nedf algotus amatus ſemes pahrwaldibâ, Zihrulenes barons bija it kâ uſſtahdijis un prakſê aiſſtahwejis prinzipu, ka leelgruntneeziba ir pirmais un augſtafais elements walſti — winas ſtiprafais pamats, kura intereſchu preekſchâ jalokas wiſam zitâm, ja negrib droſchafos walſts pamatus ſatrizinat, un ka muiſchneezibai, wiſmaf teem winas lozekleem, kureem paſcheem ir peeteekofchi ſemes ihpaſchumi, neſlahjas zenſtees pehz amateem walſts deenestâ, waj ari weetejâ ſemes pahrwaldibâ: to lai dara weenigi nabadſigo muiſchneeku gimenu lozekli, kas zitu neko labaku newar eeſahkt un kam ſchahdu amatu peenemſchana mehds buht ſatweenota ar maiſes jautajumu.

Turedamees pee ſchahdeem eefkateem, wiſch tad ari ſamus dehluſ nelaida nefahdos deenestos, jehſchu tee bija baudijuſchi augſtkolas iſglihtibu, bet gahdaja teem muiſchas, lai tee — tâpat kâ wiſch patſ — waretu darbotees ar ſemkopibu.

Wezakajam dehlam, kam bija nolemts kluht deenâs par Zihrulenes manteneeku, wiſch bija nonomajis uſ

wairaf gadeem fahdu muiſchu leiſchoſ, fur lai taſ pagai-
dam waretu eeſtrahdateeſ par lauffaimneeku, famehr man-
toſ dſintmuiſchu, jo ſchimbrihſcham wezaiſ baronſ wehl
arweenu patſ gribeja ſawâſ muiſchâſ ſaimneekot, tadehl
fa ſchini ſawâ darbâ tâ bija eeradiſ, fa neweena zita
lihſdarbibu ſawu muiſchu pahrwaldibâ nezeeta.

Bahrejeem dehleem bija daſchadof apwidof Lejaſ-
Kurſemê eepirziſ leelafaf waj maſafaf muiſchaf uf
dſintu, fur tee pehz tehwa parauga jau tagad
darbojâſ fâ patſtahwigi lauffaimneeki.

Râ bagatam un wiſpahri zeenitam weetejâſ muiſch-
neezibaſ ſtarpâ, Zihruleneſ baronam bija patweizeeſ ari
ſawaf wezafâſ meitaſ iſprezinat tikaſ pee leelu muiſchu
ihpaſchneekem un ihſteem ariſtokrateem, furu gimeneſ
winſch wairaf waj maſaf uſſtatiſa par lihſdigâm ſawai.

Wezafâ meitaſ bija iſprezeta pee fahda no ſahneem,
ſam ſelgawaf apfahrtne teiza peederam prahwu muiſchu
un faſ tureeneſ apwidû wiſpahri eſot zeenitſ un eeweh-
rotſ wihrſ. Otra meitaſ bija eeprezinata baronu Behru
bagatâ gimenê, furai Kuldigaf un Wentſpilaſ apriafoſ
peedereja wairaf muiſchaf ar milſigu ſemeſ platibu, ſe-
wiſchki ar leeliſkeem meſcheem. Zaur ſawadeem gimeneſ
apſtahkeem bija tâ eegadijeeſ, fa ſchiſ ſnotſ deenâſ ar
ſaweem behrneem mantof pahriſ zitaſ no ſchâſ zilts lo-
zekku leelajâm muiſcham, faſ paſchi palikuſchi neprezeju-
ſcheeſ un fureem zitu tuwafu mantoneeku naw. Tad bija
ſagaidama gandrihſ weſela puſaprinſka ſaweenoſchanâſ
weenâ weenigâ domeneê un wiſa ſcha ihpaſchuma pahree-
ſchana weenâſ rofâſ. Treſchâ meitaſ bija iſprezeta pee
fahda grafa Medema Kurſemeſ wideenâ.

Wezaiſ baronſ patſſaſ bija prezejeeſ ar fahdu no Me-
demu grafenem. Sofodameeſ winſch ſawam wezafajam

dehlam puifena gados bija mehdsis teikt, ka ſchis nedriht-
ſtot luhkot ſew ſeemu no ſemakam aprindam, nekà tehws
noluhkojis. Un wezakais dehls, ſaſneedſis prezibu gadus
un ſawu eedſihwi nodibinajis, pahrwedàs par lihgamu
ſahdu jaunatwu no weenigàs firſtu zilts weetejàs muiſch-
neezibas ſtarpà.

Tà wezakais dehls bija prezeſchanàs ſinà neween iſ-
pildijis, bet pat pahrſpehjis tehwa godſahrigo wehleſcha-
nos un jo leelà mehrà apmeerinajis wina gimenes lep-
numa juhtas. — Ari pahrejee diwi dehli bija prezeju-
ſchees pa ſawai ſahrtai un pehz ſawa ſtahwoſka.

Wahrdu ſakot, Zihrulenes dſimtkungs un wina gi-
menes lozekli atradàs radneezibà gandrihſ ar wiſàm ee-
wehrojamaſàm ziltim wiſà prowinzê.

Astotà nodala.

Septindešmità dšimumdeena.

Kalab Tereseš jaunkundse naw apprezejufēs. — Wāhrti uš pagah-
jušho jaunibu neatweraš. — Gudrā putniņa dšeešma. — No
šaldeem šapneem ašās naštrās. — Rā maršhals Murnhufens
špreešh par latweešhu tautas dšeešmu. — Rā Terese dežo ar
muišhās puisheem un kà maršhalam taz patihš. — Kalab Širm-
graufene raub.

Bats no šewis šaprotamš, ka šhahda eewehrojama
jubilara goda deenā gaidija eerodamees wišas muišhnee-
zibaš eewehrojamašoš preešhštahwjuš.

Bet neween no šawas šahrtas, — ari no nowada
pušes šhi deena tifa šinamā mehrā šwineta. Šau ap
ašaida laiku, kad wezaiš baronš parašti mehđša zeltees
un šahšt šawuš deenas darbuš, pišš preešhšhā eeradaš pul-
ziņšh šwehtku drehbēs gehrbušhos dšeedataju, kaš, no-
štahjušhees šem barona gulamaš istabaš loga, modinaja
wiau, tšhetrbalšigi nodšeedadami pahriš šhahdam gadi-
jumam peemehrotas dšeešmaš.

Wezaiš baronš, logu pawehriš un šawoš pašihšta-
majoš pelekajoš rihta šwahrtoš drušku pa logu išeleešes,
brihtiau dšeedatajoh noškatijaš, it kà išbrihnijees waj —
kà dašheem dšeedatajeem lišās — pat šaihđšis par ne-
gaiditu meera trauzejumu, tā ka dašhi bailigakee šahka
šau bašhitees, waj nupat nešahšs raštees. Bet nē, —
brihtiau lejup luhkojees, wiņšh lišās šaprotam notikuma
pateešo gaitu un nošihmi un, šawu nahtšmizi uššpeesdamaš
šew zeešhaki galwā, it kà baididamees par wiņaš nošri-

ŝhanu — lai gan wehja neparwiŝam nebija, — winŝch beidsjot noteiza:

— Baldees, mani miŝki behrni! Baldees! ... Luŝlin peh3 tam eeleŝdamees atpaŝal iŝtabâ un logu aiŝtaifidams, jeh, kâ dŝeedatajeem lifâs, pat duŝmigi aiŝzirŝdams.

Dŝeedataji, buhdami neiŝpraŝchanâ, ko taŝlaŝ darit un apŝinadamees ŝawu peenahŝumu iŝpildijuŝŝi, fluŝi un lehnam, it kâ wehl ko nogaididami, ŝahŝa wirŝitees atpaŝal uŝ to puŝi, no kureenes bija nahŝuŝŝi. Bet nonahŝot pee piŝs leewenem, gar furâm bija jaeet garam, wini tur eeraudŝija ŝtahwam un ar iŝtabenem ŝarunajamees zeenmahti — ŝirmu, neleelu wezeniti ar loti laipnu ŝeju. Galwâ winai bija ŝchidra balta, barkŝtaina aubite, ŝem furâs iŝpluhda kupli mati, gandrihŝ tikpat balti, kâ pate aubite.

Nedŝedama dŝeedatajuŝ winu ŝweizinam ar zepuru pazelŝhanu, wina ŝawufahrt toŝ ŝweizinaja ar ŝawu wiŝŝeem paŝiŝŝtamo uŝrunu:

— Labdeen, mani miŝlee! Labdeen!

Paŝiŝhdama dŝeedataju ŝtarpâ meŝchŝargu un ŝirmgraufi, wina teiza:

— Meŝchŝarg un ŝirmgrauf, nahzeet ŝchurp, mani miŝlee! Eŝ jums pateizos wiŝŝeem par to jauŝu dŝeedaŝhanu, ar furu juhŝ zeenigu leelŝungu modinajat. Kaŝ juhŝ eemah3ija tâ jauŝi dŝeedat?

Meŝchŝargŝ ar ŝirmgraufi, kaŝ, zepures nonehmuŝŝi, ŝchigleem ŝoleem ŝteidsâs uŝ leewenem un, tur nonahŝuŝŝi, wehl jo ŝchiglaŝi leezâs firmajai damai pee elfona, gandrihŝ gluŝŝi reiŝâ atbildeja:

— Muŝju jaunais ŝkolotajŝ, zeeniga leelmahte... Pee tam rahdidami uŝ Alimali, kaŝ daŝchus ŝolus palit-

dams no leewenem atstatu, stahweja lihdsâs Silarajam, fkröderim Sprukstam un ziteem dseedatajeem, kas ari negahja zeenmahti butšhot roku, bet, tikai šweiznadami ar zepuru pazelšānu, bija palikušči tāpat stahwot.

Redsedama, ka skolotajs kļāht nenahf, zeenmahte, šhigleem fihkeem šolisheem eedama, notahpa no leewenem un pate gahja tam kļāht, šneegdama roku un pa dakai laipnā, pa dakai it kà stingrā balši teikdama:

— Pateizos jums, mihlo skolmeister, par jauku dseedat mahzišānu un zeenigā leelfunga apšweizinašānu ar to šmuķu dseedāšānu.

Redsedams zeenmahti tuvojamees, nu ari Numalis pasteidsjās pahris šolu uš preekšču, ištepto roku šatwerdams un noškuhptidams. Wina preekščihmei šefoja Silarajs un wiši ziti dseedataji, škaitā ap pahra desmit.

Laipnā, patihkami mihligā zeenmahte šchehligi labwehligā balši runaja tahlak:

— Mani mihšee, luhgtu ejeet kufnē, es lišču jums dot kafiju un baltmaisi.

Mesščfargs ar Širmgrausi, furu šejās pee šheem wahrdeem atšpihdeja širšnigā laimibā, krita zeenmahti wehkreiš pee elfona, pateikdamees winai par leelo laipnibu, uš tam wina šchehligi runaja:

— Labi, labi, mani mihšee... Tad pagreesufēs pee muiščas šaimneezēs, kura nešin kà un no kureenes bija eeradufēs turpat leewenem tuwumā, zeenmahte tai teiza:

— Melama madam, juhs wedeet mesščfargu, Širmgrausi, skolmeisteru un zitus dseedatajus kufnē un dodeet wineem kafiju un baltmaisi — leelajā šaimēs ehdamā šstabā, bet sehđineet winaus pee wahzu galda. Diščhais šulainis, dahrsneeks, jumprawa un ziti wahzu galda ehdeji war dšert wehlak, waj ari lai dšer šchoriht pee šaimēs

galba... Tad, greefdamàs atkal pee dfeedatajeem, wina teiza laipni fchehligâ balji:

— Zuhš waretu atnahkt ari pehz pusdeenas, kad buhs fabraufufchi ziti fungi, un tad waretu ufdsseedat kahdas jaukas dseefmas. Bet waj jums buhs wakas? Tagad darba laiks.

Uf tam Dirmgrausis pasteidsàs laipnigi laimigâ padewibâ atbildet:

— Mehš atnahktim, leelmaht, atnahktim. Râ tad. Buhs fweizinataji un laimes wehletaji ari no pagasta pufes, — ffrihweris un wezakajs. Mehš weetneefi jau pagahjuŝchu nedeku tà noŝpreedam ahrfahrtejà fehde, kuru ŝafauzàm, tiflihdŝ dabujàm ŝinat, ka leelfunga ŝhogad ŝwinamâ dŝimumdeena ir ŝeptindeŝmitâ. Es un mahzitaja kungs wehlefim laimes un paŝneegŝim peeminu no baŝnizàs un draudŝes puŝes. Wakas mums ŝhodeen ir, kâ jau puŝŝweht, kad jau nedeka beigàs un nekahduŝ jaunus darbus wairs neuŝŝahkt, bet galwenos ŝchàs nedekas darbus, mehflu weŝchanu un papuwes ŝaarŝchanu, eŝam pabeigufchi. Tagad ŝemtopjeem wehl kahda nedekas ilga paŝtarpe, lihds ŝahktŝees atkal jauni diŝchi darbi — ahbolina un ŝeena plauja...

— Nu labi, labi, mans miŝkajs, ejeet nu wiŝi futnê... Bahrtrauza zeenmahte Dirmgrausi, eedama atpaŝal uf leewenem un ŝahkdama tur rihtot iŝtabenes un ŝulainus.

Šchoriht wina bija uŝzehluŝes un iŝnahkufe no ŝawas guŝamas iŝtabas ŝtipri agrafi nekâ zitàm deenam. Šchi deena ar ŝaweem gaidameem notikumeem ŝewiŝchi nodarbinaja un noruhpinaja winas domas, tà ka wina nebija ŝpehjuŝe palikt ilgaki guŝtâ, bet bija, wiŝeem ziteem pili wehl gulot, peezehlufes un iŝtabeni nemas neaiznadama,

pate apgehruuse few wjadfigas rihta drehbes, gluschi flufinam isnahfufe ahrâ, fur winu tad ari dheedataji bija fastapufchi tif neparasti agrâ laikâ.

Winai fchi deena bija ne tifai winas laulata drauga fengaidito reto fwiniibu deena, bet tai wareja buht ari leela nojihme winas luteklites Tereses dsihwes gaitâ.

Terese, winas jaunakâ meita, bija weenigâ no wiseem winas behrneem, fas nebija wehl apprezeta, lai gan atradâs jau dimdeſmit treschajâ muhscha gadâ un lai gan tika daudfinata kâ eewehrojama fkaistule. Winas neapprezeschanâs jau ifaugufchas jaunawas gados wispahri likâs ifskaidrojama weenigi ar winas tehwa bagatibu un augstajeem radeem, tâ fa mafak eewehrojami prezineeki laikam nemas neusdrihfstejâs peeprafit winas rofu, bet leeli un eewehrojami prezineeki ne wifur un ne katrâ laikâ tif drihfi fastopami.

Teefa, diwi nopeetni prezineeki winai bija gan gadijufchees. Weens jau, tiffko wina bija fasnuegufe jaunawas gadus, bija formali pehz winas peeprafijis, bet tizis atraidits tiflab no wezakeem, kâ ari no winas paschas. Tas bija kahdas attahlakas muischas ihpaschneeks, gan goudigs un nopeetns zilweks, bet tas bija krops — fuprainitis, kadehl Teresei nebuhtin nepatika, un ari wezaki ne wehlejâs fawas lutekles muhscha laimi faistit ar gaudena zilweka likteni. Scho prezineeku tadehl, jebfchu wifai peeflahjjigi un faudfigâ weidâ, tomehr noteifti atraidija.

Bahris gadu wehlaſ winai bija gadijees kahds zits prezineeks. Tas bija wifâ Lejas-Durfemê famâ laikâ plaschi pasihstamais brammanis barons Schalks, fauftts Simolinſch, kahdas neleelas muischas ihpaschneeks. Tas meitai gan bija waren patizis un ilgafu laifu braufajis uf Bihruleni, ar Teresei fatikdamees, bet wezais, dsiki no-

peetnais zihrulneeks, kà ari wina zeenigà, ar šcho trakuli nebuht nebija meerà. Lai gan winšch bija wišadi weifls, patihkams zilweks, tomehr par šawu snotu tee wina ne- wehlejās wina štraujās, nešawaldigās dabas un wina da- iču. Šis aušchulibu un delweribu dehl. Winšch beeschi mehdsja

isdarit tahduš neparastus jokus, kas par jokeem ne- bija nemas šauzami un šahdi muišchneeku starpà tagadnes dšihwè nekur ne- tifa wairs dširdeti, bet ku- reem lihdsigus notikumus wareja atrast warbuht ti- fai wezàs kronikàs par da- šchu šawadneeku netizamu isdšihwi agrakos gadu šim- tenos, peemehram par Šaunpils Tifu Keši, par Krustpils un Breeku- les leelo Korfu un dascheem ziteem tamlihdši- geem eksemplareem. Šikàs, it kà šcheem šawa laika wa- roneem, kuru wara bija šneegufès pahr plaschu Šurfemes daku, bija eedo- majees tagadnes aprobe- šotà dšihwè šehmotees

pakaš šchis masturigais muišchneekelis, kuru wina traku- libu dehl tomehr neweens nešauza par „leelo“, bet it weenkahršchi par trako Šchalku.

Štarp ziteem wina aplameem jokeem šewišchi bija

pasihstami un wismihlafi tika stahstiti tee, ar kureem winaŝh bija nehmees isjofot fawas kahrtas peederigos. Tà wiŝa Kursemê bija sinams un fewiŝchi nemuiŝhneeku starpâ tika daudsinats nedŝirdetais joks Selgawâ, kad tur, kâ tas agrafos gados bija parafis, pa jauneem Jahneem mehdsâ no wiŝas Kursemes ŝabraukt muiŝhneeki nofahrtot ŝawu muiŝhu maŝŝchanas, kâ ari ŝawâ starpâ ŝatiktées un apŝpreestees. Kahdu gad' ŝahhdâ reiŝa barons Ŝalks wiŝus ormanus Selgawâ uŝ pahris deenam, tas ir, kamehr ŝabraukufŝee muiŝhneeki tur uŝturas, nonehmis preeŝŝ fewis ween, tâ kâ wiŝeem muiŝhneekem un winu damam bijis neween no dŝelŝszela ŝtažijas uŝ pilŝehtu un pa paŝhu pilŝehtu jaeet kahjam, bet ari paŝheem jaŝteepj fawas zela ŝomas un leetas, ja nelaimējâs dabut kahdu zilweku neŝchanai. Bet weetejâ polizija, pee kuras daŝchi muiŝhneeki greeŝuŝhees, nedrihŝtejuŝe pret Ŝalku neka uŝŝahkt, nedŝ ari ŝpert kahdus ŝokus pret maŝkligâ kahrtâ ŝazelto ormanu ŝtreiku, jo polizijas eeredneem ar paŝhu polizijmeiŝtaru preeŝŝgalâ bijis no barona Ŝalka weenkahŝchi bail, labi ŝinot, kâ winaŝh pret few nepaŝlauŝigeem mehds leetot kantiŝhuku waj rewolweri, kuras abus paŝtahwigi neŝaja few klah, waj atkal, ja nepaŝlauŝigee bija no winam lihdsigas kahrtas, tahdus beŝ leefas apdomaŝchanâs iŝaizinja uŝ diwŝauju.

Tâ ari gubernas pilŝehtas polizija neka neeŝpehja pret Ŝalka warmahzibu, un wiŝi ormani pahri deenas noŝtahweja pilnigâ beŝdarbiba. Tas bija patŝ pirmais ŝtreiks Baltijas prowinzê, kad ŝhe ŝawadee ŝtreikotaji paŝhu ŝho wahrdu nebija wehl ne reiŝ dŝirdejuŝchi, nedŝ ari, ja to buhtu dŝirdejuŝchi, buhtu ŝapratuŝchi wina noŝihmi.

Kahdâ žitâ reiŝâ atkal pa peldu ŝeŝonas laiŝu Lee-

pajâ, kad tur atraduſchees daudj apfahrtnes muifchneeku ar ſawâm gimenem, atbraufufe no ahrſemem ſahda dau-
dſinata mahſſlineeku trupa dot pilſehtas teatrî iſrahdi.
Bet trafais Schalks jau preekſchlaiſus nopirzis wiſas bi-
ketes, tà ka neweens zits naw tapis eewehrojamajâ iſrahdê,
fâ tifai winſch ar ſawu ſulaini un futſcheeri, wini trijatâ
tween ſehdejuſchi tuſſchajâ teatrî un ſtatijuſchees iſrahdê.

Wiſpahri Schalkam bija paraſcha, pehz eefpehjas
fiſt ziteem muifchneekem, fâ ſaka, knipi padegunê. La bija
wina atreeſchanâs par to, ka tee ſchahdu un daſchadu
zitu aplamibu dehl netureja wiau ihſti par ſewim lihdsigu
un ne labpraht ar wiau ſatifâs.

Sawas pahſpiphletâs dabas un ſawu aplamibu dehl
winſch tad ari bija kritis zauri ſawos prezibas noluhſos
Zihrulenê, un Tereses wezafi newareja juſtees pret mei-
tu deefgan pateizigi par to, ka ta bija labprahtigi paklauſi-
juſe wiau padomam un ari pate heidsot zeeſchi atſazijuſe
ſchim preekſch wineem nepatihkamajam prezineekam.

No ta laika nekahdi nopeetni prezineeki nebija Zih-
rulenê wairs rahdijuſchees. Aluſu tihkotaju pehz Tereses
beſ ſchaubam netruhſa, bet zif winaſ ſkaiftums wihree-
ſchus waldfinaja un wilka klaht, tikpat leelâ mehrâ tos
atbaidija winaſ bagatais lepnaſ tehws un winaſ augſtee
radi. Kas ſcho Zihrulenêſ puķu dahſa greſnako ſeedu
gribeja pluhkt, tam wajadſeja buht ihſtam brunineekam,
Tereses zeenigam prezineekam tiſlab pehz ſawas perſonaſ,
fâ ari pehz ſawa ſtahwolka. Bet tahds nekahdâ ſinâ
newainojams, ideals brunineekſ, fâ liſâs, negribeja ra-
ſtees, un Tereses wezafi, ſewiſchki mahte, ſahſa jau ar
fluſâm ruhphem noluhſkotees uſ meitu un nopeetni pah-
domat winaſ liſteni, baſchidamâs jau, ka tif wiau lu-
teklei naw japaleek wezmeitâs, waj naw jaiſeet pee kaut-

Kahda. Ja tagad, pašchos labakos gados, kad minas jauniba un šķaistums atrodas wispilnigakā kraščhaumā, negadas peemehrigi zeenigs bildinatajs, tad wehlaķ tahds jo gruhṭaķ gaidams.

Weidsot nu tahds lifās radees.

Kahdā leelā faiminu muiščhā bija wairak gadu dešmitus dšihwojis kahds muiščhneeks, kas wišā plaščhā apfahrtņē bija pašihstams šawas leelisķās škopibas, kà ari bagatibas un wispahri šawas šawadās dšihwes dehķ. Tas bija dšihwojis glušchi weentulibā, nedš ar ziteem šawas fahrtas peederigeem šaedamees, nedš ari šew ko atwehledams. Wina škopiba bija tiķ leela, ka brauzot uš apriakā waj gubernas pilšehtu waj zitur fur tahlakā zelā,

Iai newajadsetu frogos tehretees dserot alu waj tehju, lifa futfcheerim nemt lihdsja tà fauktâ dujdubentî fshabpu putru; frogos tad, firgus oderejot, pats funks ar futfcheeri kopigi ehda kulê lihdsi panemto rupju maisi ar fikfi, flahst peestrehbdami fshabpu putru, furu abi ar weenu un to pašchu koka faroti pahrmainsus fmevla is dujdubena ahrâ. Uri mahjâ fropais funks nelifa taiift few nekahdus ihpařchus ehdeenus, bet ehda to pašchu weenfahřcho baribu, ko kufnes meita pagatawoja muifčas fames galdam. Uri brauzja winřch newis fareetê waj ekipařchâ, bet prařtos darba ratos ar darba firgeem un weenfahřchâ aifjuhgâ.

Daulatâ draudfene wiãam bija mirufe jau jaunos gados, atstahdama kâ weenigo behrmu masu puifenu. Pehz winas nahwes fropulis bija ihsti pilnâ mehrâ nodewees fawam pahřpiphletajam krahřchanas dfinelim, arween wairaf aprařdamees fainneezibas un mantraufibas darbos, jo tahlaf, jo wairaf pahřtraufdams wiřus fakarus ar ahrpařauli. Nefin, kas no puifena fchahdos apstahkos buhtu iřwirtis, ja kahds attahřch radineeks no mahtes puřes nebuhtu to nehmis fawâ gahdibâ. Šhis radineeks bija kahds augstaks militars galwas pilřehtâ, un tà winřch ari puifenu jau puřaugu gados nodewa tur fara fkolâ, pehz furas beigřchanas tas eestahjâs kâ ofizeeris gwardijas uřaros. Šhe winřch fařneedsja rotmiřtra řchinu, pehz kam pahřgahja uf žiwildeenestu, eestahdamees eefřchleetu ministrijâ kâ femiřchku uřdewumu eerednis. Ur galwas pilřehtas radineeku un radineetřchu palihřjibu te wiãam lifas atweramees fpořcha iřredje nahkotnê. Bet glufchi negaidot peenahza wehřts, ka tehws nomiris, un winřch nu uřreis atradâs par fawu fentřchu leelâs, bagatâs muifčas un tehwa fařrařtâ milřu kapitala weenigo mantineeku.

Winřch nolehma atstahst walřts deenestu un nahřt —

wismaf uf kahdu laifu — fawâ muischâ un pats to pahrwaldit. Tomehr tuhlin uf muischu pahrzeltées wehl newareja, jo pate par fewi wezà dsihwojamâ ehka bija pagalam nolaiſta, kâ jau, kur ilgus gadus dsihwojis ſkopibai nodewees ſamadneeks weentulis.

Jaunais mantineeks tadehl pahris gadu palika gubernas pilſehtâ, peenemdams tur kahdu amatu augſtafâ adminiſtrazijâ, pa to ſtarpu liſdamš labam architektam uſzelt muischâ grefnu pili, kahdas otras nebija wiſâ apfahrtnê.

Ropſch daſchâm nedelam winſch nu bija pahrnahzis uf dsihwi fawâ muischâ. Tomehr muischneeku ſtarpâ ſtaſtija, ka winam ſtahwot preeſchâ wehl leela karera, jo miniſtrijâ winam eſot labi ſakari, un ja winſch atgreestoš atpakaſ walſts deeneſtâ, winam peeſolita Geſch-Reewijâ wizegubernatora, waj kahdâ no Polijas gubernam pat gubernatora weeta. Aprinkâ muischneeki, noturedami ſchinis deenâš ſapulzi, kurai nahzâš iſwehlet jaunu aprinkâ marſchalu, eewehrodami ſawa jaunâ lozekka ſpoſcho ſtahwofli, bija paſteiguſchees peedahwat winam marſchala godu, un winſch ſcho goda un uſtizibaš amatu bija ari peenehmis.

Ar Bihrulenes kungeem winſch wehl nebija paſiſtams. Gan pahrzehlees fawâ muischâ uf dsihwi, bija reiſ atbrauzis Bihrulenê uf paraſto peeſlahjibaš un eepaſiſchanaš wiſiti, bet nebija neweenu no kungu gimenes atradiš mahjâš. Un kad Bihrulenes baronš, ſanehmis atſtahto wiſittkarti, aiſbrauza pee jaunâ kaimina, tad atkal taš nebija mahjâš. Tâ eepaſiſchanaš nebija warejuſe lihdi ſchim notikt. Šhodeen nu bija ſagaidama jaunâ kaimina eeraſchanaš uf laimes nowehleſchanu jubilaram, kâ ari uf tuwafu eepaſiſchanoš. Taš Bihrulenê jau preeſchlaifuš bija kluwiš ſinamš no ziteem kaimineem. Weſ tam baronš

Behrs, Zihrulenes fungu mihlakais snots, kas ar jauno fainiau bija paspehjis eepasihtees jau tuvat, bija seemas mahtei un švainei wišā klusumā ustizejis, ka Tereses portreja, kuru maršhals redsejis atbraukdamš pee wineem weefos, darijuse us winau dšiku eespaidu, tā ka winšch neween isteizis par to daschadus glaimus, bet ari wehleschanos, eepasihtees ar šchās, kà winšch teizis, debeschīgās glesnas originalu. Un to isdarit tad esot norunajuschī te — šchodeen Zihrulene. Bet tam Tereses mahša, Behra baronene, bija wehī stahstijuse, zif jaunais maršhals esot stalts, īnefigs, walodigs un wispahri patihkams, peemilzigs zilweks un ihsts kawaleeris. Winšch ari luhdšis taišni winai, eepasihstinat winau ar šawu mahšas jaunkundsi.

Tas wišs nu mahti un meitu leelā mehrā ustrauza, tā ka pirmejā jau tif agri peezechlufēs. Ša ari šaimneezibā wina šchimbrihšcham nebuht neapšinajās par nepeezeešchami wajadšigu, tad tomehr wina bija demufēs ahrā weenkahršchi tadehl, ka ilgaki nebija špehjuše gultā palift, — winai gribejās buht ahrā un redset jau no agra rihta, kahda buhs šchi deena. Wispahri wina gribeja eet un kustetees. Uj weetas wina newareja nozeestees! Labprahht wina buhtu eegahjuše Tereses gulamā istabā, paluhkojušēs, waj jau pamodušēs, buhtu tai waižajuše, kà wina šcho nakti gulejuše un ko šapnojuše. Bet wina baidijās trauzet meitas meegu un meeru, lai ta dušetu ilgaki un šchodeen buhtu špirgta un jo šewišchī škaišta. Tadehl wina, jebšchu gan pate bija tikpat kà pahrlēezinata, ka ari meita newar buht wairs aismiguše, tomehr pee tās neegahja, bet klusu un leegi, tā ka mihštās weeglās rihta kurpes pat ne wismasafā trokšnišcha nesazehla us grihdas, pagahja meitas gulamās istabas durwim garam, pa koridoru eedama isfluwa us masajām dahrša leewenem ahrā, kuru durwis

apkalpotaji bija kļuſu atſlehguſchi un tikpat kļuſu un uſmanigi riſkojās tagad, ſlauzidami leewenu grihdu ar ſlapjeem lupateem.

Spofchas rihta ſaules ſtari winai pluhda ſche tik bagatigi pretim, ka azis gluſchi apſchilba, un winai nahzās tās aiſſegt, peeleeſot plaukſtu pee peeres, bet ar otru roku berſeja apſchilbumu no azim.

Berines, kaſ ſche auga kuploſ puduroſ abās puſeſ leewenem, gan jau noſeedejuſchas, bet iſſi noplautā, ſpilgti ſalā ſahle pils preeſchā kà peeſeha ar nobiruſcheem balti ſarkanajeem kaſtaniju ſeedeem, tà ka ta iſſkatas kà brihniſchki raibs milſu paſlahjſ. Ja, kaſtaniju kofi wehl ſeed, un winu ſeedi tai tik ſkaiſti un patihkami tiklab tur augſcham kokos, kà ari nobiruſchi ſche apaſchā — ſalajā ſahlē un uſ dſeltenām ſmiltim un rudi peleeem ſwirgſdeem no kaiſitā tazina, pa kuru wina patlaban gahja.

Bars ſwirbulu, eeraudſijuſchi ſawu paſihſtamo labdari, kaſ winuſ waj ikdeenā mehdsja zeenat ar baltmaiſeſ druſkam un ziteem gardumeem, kà uſ ſauzeenu iſſchahwās iſ zerineem, waj nolaidās no pils jumta un paſchobelem, nomeſdameeſ winai taiſni preeſchā. Bet winai tagad nebija neka preeſch teem pee rokaſ.

— Waj juhſ, deenāſ ſagli, eeſit prom!... Saipni runaja puſbalſi wezà kundſe, kà pate ar ſewi, pawizina-dama ſwahrkā ſterbeleſ un baididama ſwirbuluſ noſt no kaſjam, jo zitadi teem uſmihtu kaſdam wehl wirſū, — tik maſ tee no wināſ baidijās.

Drihji wina nonahza kaſtaniju un leepu alejā, kaſ at-radās netahlu no pils, taiſnā linijā ſtarp muuſchas pagalmu weenā un laufeem otrā puſē, atdalidama brihwo klajumu pils galā no leelā auglu koku un puķu dahrja. Sche alejā pa kaſtaniju, leepu un klawu ſareem ſaules

ſtari tifai pa dakai ſpeedàs zauri, tà ka radàs patihkams pawehnis, pilns ſpirgtà, ſmarſchigà rihta wehſuma, kamehr klajumâ ſpoſchâ ſaule bija jau paſpehjuſe gaiſu ſtipri ſaſilbit.

Lehnos ſoliſchos wezà kundſe ſtaigaja pa ſaules un foku ſaru un lapu atehnojumeem iſrotato alejas ſwirgſdaju. Sche, no ſaimneezibas ehkam un ſaimes dſihwoſkeem nomaluſ, walbija wehl gandrihſ pilnigs rihta kluſums. Tifai ſwirgſdajs weegli tſchirſteja winai ſem kahjam, bet augſchâ, kuplajâ leepâ, kur laiſkam kahdam ſchubju pahrim atradàs ligſda, atſtaneja ſpehzigi preeziga ſwilpoſchana, padakai lihđſinadamàs laſtigalas pogaiſchanai, kamehr netah-lajâ wezajâ ahbelê ſawu deefgan weenkahrſchu dſeeſminu lozija kahda ſterſte.

„Was par jauku, brihnichku deenu!...“ Domaja ſewi wezà kundſe, iſnahkdama diwu aleju fruſtzelâ un no ſchàs klajakàs weetas luhkodamàs dſidri ſilajâ gaiſâ. „Tihri tahda pat deena, kà toreif, kad Baltſars eeradàs mana tehwa mahjâs mani bildinat.“

Wina palika ilgafi ſtahwot uſ weetas, ſenâs atminâs nogremdedamàs un eezeredamàs, zif wina toreif bija ſawadi patihkami uſtraukta haigâs gaidâs un preeku zerbâs. Wina tad bija wehl jauna meitene, tikko ſeptinpadſmit gadu weza. Ari toriht wina bija agri peezehluſès, iſgahjuſe dahrſâ, paſtaigajuſès pa parku un gar druwam, ſapluhkdama rudſu laukmalê pirmàs ſilâs puķes un ſaſeedama ſew no tàm un pehdejâm zerinem leelu buketi, kuru tad nolikuſès ſawâ iſtabâ uſ galda. Zif ſawadi, tihri kà apreibinoſchi winai bija ſchkituſchas ſilâs puķes un zerines ſmarſchojam, kad winſch bija ſatwehriſ winas foku, un wina atſtahdama to wina rofâ, bet kawedamàs

atbildet un faunedamās ūatitees winam azīs, ūawu pee-
twihfufcho ūeju bija noūlehpufe buketē.

Tas nu jau ūen, tiū ūen, — tuwu pee peezeūmit gadu.
Bet wehl tagad, eedomajotees toreiūejā notikumā, winai
ūūeet, it kà tas buhtu notizis ne tiū wiūai ūen, — winai
pat leefas, it kà wiūnotu pretim ūūi pate toreiūejā zerinu un
ūilo rudūu puūu ūmarūūa... Un tomehr, ziū taūlu, ziū
taūlu toreiūejs notikums! Kas wiūs pa ūūeem daudūeem
gadeem naw notizis! Wina, toreiūejā ūfufe, ūkumufe par
wezeniti ar baūtu galwu, winas braūūais, ūtaltais Baltasars
— par ūtipri ūalihfufūu ūirmgalwi. Pat winu wezaūee
behrni dabujuūūi jau ūirmus matus.

Uū, kà tas wiūs noriūinajees — lehni jo lehni, it kà
ūoliti pa ūolitim, un tiū taūlu wina nu atrodas no tore-
iūejā laika; bet tomehr wiūs winai tiū dūihwi wehl prahtā.
Winas muūūūs bija gahjis kà pa jauku eeūeju, ūur daudū
ūaulainu atkalnu, daudū ūeedoūūu weetu un jautri burbu-
ūojoūūu ūtrautu un urdūinu, bet maū ween druhmu ehnu:
winas dūihwes pawedeens bija noriūejis laimē un preekā,
beū ihūtām leelām behdam, beū aūām ūahpem.

Nu wina ir weza — ja, pilnigi weza. Tikai wairs
ruina no zitūahrt apbrihnotās ūkaiūtules. Nekahdeem
glaimem par ūkaiūtumu waj par to, kà wina wiūmaū ne-
iūūatotees wehl nebuht pehz wezas, wina newar wairs tizet,
lai toū teiktu ūas teikdamus un teiktu waj Deewu mine-
damus. Bet atminas winai wehl tiū beesūi un tiū lab-
praht ūamejas pagahjuūūās jaunibas preeka un laimes
deenās. ūewiūūi ūūis jauūais rihts un ūūās deenas ūa-
gaidamee notifumi tiū dūihwi, tiū pateūi atgahdina un
atdūihwina winai garā to jauko deenu un toū laimes brihti-
nus, ūo peedūihwojuūi peezus gadu deūmitus atpakaū. Dūihwi
jo dūihwi atzerotees un garā wehlreis pahrdūihwojot tore-

sejos jaukos mirksus, winai rodas ilgošānās, turet atkal
 few rokā un spēest few pee sejas rudsu puķu bukēti — glu-
 ūchi tāpat, kā toreis. Wina tadehl ūhigleem ūoleem dodas
 uš dahūsa ta ūhoga puūi, aiš ūura, kā wina it labi ūin,
 ūhoga atrodas rudsu lauks. Drihūi wina buhš pee dehlu
 ūhoga un taiūni alejas galā ir ūhoga durwis. Pa tām
 wina iūees drummalā, ūapluhūš ūawas mihlās ūilās puķes
 un, ūlehp dama ūawu ūeju tanis un apreibinadamās ar
 wina ūawado leego ūmarūhu, wehlreis dūihwi jo dūihwi —
 gluūchi kā toreis pateūibā — pahrdūihwos ūawa laimes rihta
 neaūmirstamos brihūhuš un tā remdeūees ūawās ilgās pēhš
 pagahjuūhās jaunibas...

Bet, nonahūūe pee ūhoga, wina atrod, kā durwis ir
 aiūūlehgtaš un laiūam jau ūen wairš naw wehrtaš walam,
 jo ūlehgtuwe patwiūam noruhūejuūe, un paūhās durwis
 apaūūhā eegrimuūhās ūemē un aiūauguūhās ar ūahli.

Wina mehgina durwis pagruhūt, bet tās ne kuūte-
 tees nepakuūtaš... Rokas winai ūlahbi noūlihūūt gar ūah-
 neem. Brihtinu wina paleeū nepatiūkami pahūsteigta, it kā
 no ūaldeem ūapneem uūtrauzeta, ūahwam uš weetas. Tad
 ūahū aūaras liht pa waigeem, un, galwu abām rokām ūa-
 ūehruūe, wina kā maūa meitene ūahū aumaūam ūhauūūtet.

„Aū, nekahds zelūh, nekahda teūa newed atpaūal uš
 tahlo pagahūni, uš jauko jaunibu!...“ Wina, kā ūahpēs
 rauūtidamās, ūewi runā. — „Wahrūi uš tureeni tāpat kā
 uš ūaudeto paradisi — ne reis, ari ne uš wiūiūūaūo brih-
 tinu — wairš neatwehrūees. Nē! Tee naw wairš wiri-
 nami! Tee eegrimuūchi ūemē, apauguūchi ar ūahli, wina
 ūlehgtuwe ūaruūejuūe, un atūlehgta paūuduūe uš wiūeem lai-
 keem. Eš eūmu — muūūham ūūūirta no ūawas jau-
 nibaš!...“

Peēūpeeduūe peeri pee wahrūtu dehla, wina ūahweja

raudadama. Newaldamas ilgās, neišsakams šchehlums pehz
 ſen pagahjuſchās, tahtlās jaunibas bija winai pahrnehmū-
 ſchās juhtas un prahtus.

Bet tad wina it kà atmodās, it kà atſchirga no ſcha
 baigi ſmagà gara ſtahwoſka un ſchigleem ſokeem ſteidsās
 uſ netahlo pawilonu, kaſ atradās pee dahrſa ſchoga. Winai
 bija eeſchahwees prahtā, no pawilona paluhfotees pahri
 augſtajam dehtu ſchogam, lai redſetu, waj rudſos ir winas
 mihtlās ſilās puķes. Ja buhs — un kalab gan lai ne-
 buhtu? — tad wina ſuhtis kahtu zilweſu, lai pahrnes no
 lauka rudſu puķu buķeti. Nā ſlihzejs pee ſalma, wina
 gribeja kertees pee nenotweramās pagahtnes, par wiſu
 maru winai gribejās, kaut ari tiſ uſ ihſeem azumirkſeem,
 atdabut ſawas pagahtnes laimi, ſawas jaunibas jaukumus
 atpaſaſ, pabuht kahtas minutes wehl tahtlajā jaunibā...

Uſaras noſlauzidama, wina gahja pa kahtuwi aug-
 ſcham pawilonā un noſtahjās tur ſem jumta, pahrleeſdamās
 pahr margu malu un luhfodamās lejup, otrpus ſchoga. Bet
 lai wina ari luhfojās ziſ wehriģi, ſilās puķes rudſu ſtarpā
 neſur nebija ſaſtatamas, jebſchu azis winai wehl arween
 bija labas. Wiſur redſeja tiſai rudſus kà needolus,
 — gareem, reſneem ſteebreem un jau wahrpās. Wiſs rudſu
 lauks iſſkatijās kà weens weenigs plaſchſ, lihdsens muhriſ.
 Neds ſilo puķu, neds ſarkano kokaļu, neds ari zitu kahtu
 puķu waj neſahli neredſeja neſur, — tiſ kreetni bija ſeme
 iſſtrahdata, tiſ ruhpiģi ſehſla iſmekleta un tihrita, ka auga
 un kupoļa tiſai tihri rudſi ween, reeſdami no weena
 grauda weſelu tſchumuru ſteeburu, plaſchi iſpleſdamees un
 ſpehzigi nomahkdami iſkatru puķiti un neſahli, kà tas gitadi
 ari nemaſ newareja buht tahtda preeſchſihmiga laukſaim-
 neeſa tihrumā, par kahtu bija paſihſtams winas wihrs.

„Redſams, man naw wehlets pagahtni atſaukt at-

nemeenas dwehseles. Schaî nomakâ weetâ wişur fluşums. Tikai wirs rudsu lauka zihruki tilina şawas paşihstamas dainas gaişâ, un kautfur şahnis — laikam alejas leepâ, waj tuwejâ ahbelê şfanigi dseed un şwilpj kaşds dahrsa putniņş.

Wina şahf tanî flauşitees, un şha putnina dşeesma şhşket winai kâ paşihstama. Tas dseed pa latwişki. Şho dşeesmu şapraft, tuskot winas şaturu no putnu walodas zilweku walodâ, wina mahzijuşes behrnibâ no gahjeju şee-wam un winu behrneem. Tagad wina weena flauşidamâs putnina dşeesmâ, şkaidri to atkal atzeras un şaprot winas şaturu. Un putniņş reišu pehş reišas şfanigâ balşi at-şahrto şawu gudro dşeesminu:

Mulke şeewa, traka şeewa,
 Ko tu raudi, kas tew kait?
 Lopi ganos, wihrs pee darba,
 Steidşees mahjâs behrnus mahft.

„Ko gan es şhe raudu un şehrojos un neeju mahjâs pee şawa behrna? . . .“ Wina kâ atjehgdamâs şewî runâ. „Waj es neeşmu lihdsiga mulkei şemneeka şeewai, ko putniņş norahj un tif gudri pamahza? Geşhu, şteigşhos pee şawa behrna, tur man işgaişis wişas neprahtigâs şeh-ras un ilgas, mana neprahtigâ wehleşhanâs, atgreet to atpakal, kas naw wairs atgreesşams, un, turedamâs pee şawa behrna, dşihwodama şawai luteflitei lihdsi, kopâ ar winas laimi un preeku dşihwoşhu un baudišhu ari pate wehlreis şawas jaunibas deenas un şen pagahjuşhos laimes brihtinus. Tikai pee şawas pastarites un kopâ ar winas laimi un preekem es nejutišhu şawu wezuma nastu. Raşda laime, ka man behrni, un ka mana pastarite wehl jauna un şkaista, un wişs dşihwes şeedonis winai wehl şmaida

wifâ pilnibâ, wiſâ krahſchaumâ, un es waru buht winai lihdſi laimiga! Kas es buhtu beſ behrneem? Weza, wiſu atſtahta, ſen aiſmirſta, nekam newajadſiga weentule — lihdſiga wezu pilsgewu drupu faudſei. Bet tagad es eſmu kâ leelâ kuplâ leepa tur alejaſ galâ, kura wiſapfahrſt ſel un aug jaunaſ atwaſaſ un kura tadehl wehl pehz daudſ gadu deſmiteem iſſkatas tiſ ſkaiſti kupla un ſala, it kâ pate buhtu jauna un pilna ſakofſnibaſ, un wiſi wehl labpraht naht pee winaa, un apbrihnodami winaa atwaſaſ, preezajaſ lihdſ par winau paſchu.

„Sa! Tika! ar jauneem — ar ſaweem behrneem un behrnu behrneem es waru buht wehl jauna un wineem lihdſi wehlreiſ iſdſihwot un iſhaudit jaunu deenu laimi. Taſ ir weenigaiſ preekſ, ta ir weenigâ zeriba wezumâ. Buht jaunu ſtarpâ, redſet un juſt ap ſewi jaunibaſ preekuſ, jaunibaſ zeribu, jaunibaſ laimi — ta ir muhſu apmeerinaſchana un eepreezinaſchana wezumâ — zitaſ un labakaſ mumaſ, wezeem zilwekeem, wairſ natw un newar buht.“

Romeerinajuſeſ, wina gribeja ſew aſaraſ noſlauzit, bet neatradâſ klatſ kabataſ lafata. Behz redſetaſ ſemneeku ſewu paraſchaſ wina noleezâſ un noſlauzija ſew aziaſ un ſeju baltâſ apakſchdrehbeſ ſterbelêſ. Tad peezehlâſ, atbrauzija ar roku atpakal ſawuſ kuploſ matuſ, kaſ winai ſemu noleezoteeſ bija eejukuſchi gihi, noſahpa no pawilona un ſchirgteem ſoleem dewâſ atpakal pili, raudſit waj Tereſe jau pamoduſeſ. Gedama wina ſajuta ſawadu, jau ſen nemanitu weeglumu ſew lozekloſ, un kruktiſ winai uſelpoja tiſ ſwabadi, it kâ atſwabinataſ no ſmaga ſloga. Uſſahpuſe uſ leewenem, wina iſdſirda dſeedam pilſ otrâ puſe dſeedatajuſ, kuruſ tad ari ſche ſagaidija.

* * *

Pullstems wareja buht jau starp weenpadšmiteem un dimpadšmiteem, kad Tereses jaunkundse isnahza dahrsâ. Wina bija nehmuše wannu un nahza tagad ahrâ, lai ahtraki isschahwetu šavus dišchanos matus, kas, wašam atstahti, tīfai weegli ar lenti pahraemti un kopâ šatureti, koplâs strahwâs wiņnoja winai pahr muguru, šneegdamees lejpus jostas weetai.

Pa tašu eedama, wina nonahza šawâ mihlakâ weetâ — pee wiņnaugu lapenes, kurai lihdsâs, platšarainâs ahbeles pawehņi, bija iswilfta tihkla atgultne un kur wina beejši mehdsja ušturetees šiltâs, šaulainâs deenâs, jo šche šaules štari tīfā rehnoti ar ahbeles šareem un lapam, tā ka tee tihklâ gulošcho šašneedsja tīfai pa dakai, un beš tam šchodeen, kad puhta palehņs austrenis, šcho weetu aišnehma patihkama wehšma.

Terese atlaidâs tihklâ pušgulus, eepreešch matus šew pahraemdama no muguras un pahršweesdama uš krukštim, lai tee atrastos taišni pretim šaulei un tā ahtraki šchuhstu. Šaika winai gan bija deesgan, jo pušdeenâs meelasta šahkums nolikts uš pullstēn tšchetreem, un ihši pirms ta laika tīfai šagaidama tā šaukto ofizialo weesu eerâšchânâs. Šomehr newar šinat, zīl ilgi winai aisees ar frišuras šataišchānu un eerotâšchanos jaunajā gehrbâ. Šahdu frišuru ihsti taišit, par to nedš wina pate, nedš mahte, nedš mahšas naw wehl nemâš škaidribâ, jo isnahšot winai no wannâs un šlapjos matus šaušnot un šukajot, weenošchânâs frišuras šinâ netīfā panahkta. Minne, muišchâs šchuweja un pirnâ istabene, jeb kâ winu wišpahri bija eerâšts šaukt, jumprawa, kas bija winâs un mahtes gehrbeja, matu pineja un ihštâ gresnotāja, bija isteikufe domas, ka Tereses jaunkundsei wareni peestahwetu, ja matus šagreestu un šatihstu wišus weenkahršchi uš augšchu un tad galwas widû

ſaſpraustu leelâ, augſtâ zefulâ, atſtahjot waſam tikai pa-
 ſças preekſchejâs ſprogas, kuras tad lai lihds puſpeerei ap-
 zirptu. Œahdu friſuru iſtabene ſchoriht jau pate ſew bija
 uſtaiſijufe, atraduſe to par leeliſtu, rahbija to un reiſu no
 reiſas apgalwoja, ka Tereses jaunfundſei ta peestahwetu,
 protams, wehl tuhſtoſchahrt labaki. Bet pret ſchahdâm
 domam bija uſſtahjuſes tahda ſmalſa prateja ſkaiſtuma un
 labas garſças leetâs, par kahdu bija paſihſtama Tereses
 mahja Luzija, Behra kundſe. Pehz winas pahrleezibas
 ſchahda, pehz baroneſes Wetſcheras parauga darinata fri-
 ſura peedodot pahraf pikantu un iſaizinoſchu iſſkату, un
 tas nedrihſtot buht, wiſmas ſchodeen nê, kur Teresei ja-
 atſtahj peeklahjigas, tikli kaunigas jaunawas eſspaidis, ta-
 dehl buhtu labaki, ja matus ſapihtu weenkahrſchâ leelâ
 pihnê, ko tad apwihtu wiſapfahrt galwu. Bet ſchahdâm
 domam nekahdâ ſinâ newareja peeweenotees wezakâ mahja
 Œahna kundſe, aiſrahdidama, ka tâ ſauktâ Gretchenas friſura
 neefot peelaiſchama, jebſchu ta ari labi peestahwetu, jo Terese
 neefot jau ſen wairs nekahda puſaugu ſkuke jeb Gretchena,
 bet pilnigi iſauguſe jaunawa, un tadehl ſchahdâ friſurâ wina
 nebuhtu wairs dabifka, bet wiſs, kas naw dabifks, ne-
 peederot pee bon ton. Widejâ mahja bij liſuſe preekſchâ
 aſireetes friſuru, kahda zita radineeze bija paſtahwejuſe uſ
 klaſifkâs greekeetes matu neſaſchanas modi, bet kahda weza
 tante domaja, ka wiſpareiſafi buhtu, ja Teresei ſaſpraustu
 matus tahdâ friſurâ, kahdu tſchetrdesmit gadus atpafal
 neſajuſchas labako aprindu jaunawas. Wehl zitas radi-
 neezes bija nahkuſchas ar zitadeem preekſchlikumeem.

Newaredama ſagaidit daſchado preekſchlikumu apſpree-
 ſchanas beigas un redſedama, ka weenoſchanâs ſtarp mah-
 ſam, tantem un zitâm radineezem tik drihſi nebuhs pa-
 nahkama, Terese bij atſtahjuſe winas ſpreeſcham un iſnah-

Kuse ahrâ, teikdamàs, ka gribot matus ahtraf isschahwet, bet pateefibâ winai gribejâs buht weenai, wišmas uf kahdu brihdi. Nemitoſcha terseſchana par wezâm un jaunâm frisuram winai bija pawifam nepaneſama ſchahdâ reiſâ.

Sche nu wina bija ſawâ eemihletâ weentulâ weetinâ. Mhrâ nahkdama wina bija panehmufes lihdi De-Miſe dſejolus maſâ elegantâ iſdewumâ. Tihflâ guledama wina uſſchlihra un iſlaſija wina kaiſligâs ſtroſas par ſkaiſto andaluſeeti. Schis dſejolis wina kahdreif bija ſewiſchki intereſejis, jo barons Schalks, winaš toreifejais peeluh-dſejš, bija wina ar to eepaſiſtinajis un glaimodams wina peelihdſinajis ſchai kaiſligai ſpaneetei.

Toreif wina par ſchahdu ſalihdſinajumu bija waren jutufes glaimota. Patihkami pahrſteigta wina wairak-fahrt bija ſew kluſu waizajuſe: waj es teeſcham eſmu, waj wišmas deenâs buhſchu tahda, kâ ſchai dſejoli tehlotâ ſeeweete?

Bet tagad wina nedi ſchis, nedi ari ziti dſejoli neſpehja pilnâ mehrâ intereſet un, beigufe dſejoli laſit, wina grahmatinai weenaldfigi kahwa nokriſt blaſus tihklam ſemê. Winai domas tagad darbojâs tikai ap ſchâs deenas ſagai-dameem, neſinameem notifumeem. Kahds gan winſch iſſkatiſees? Waj winſch tai iſhti patiks? Mahſa bija wina gan iſtehlojuſe par wiſai ſtaltu, iſneſigu, wiſriſchfigu un tomehr „loti rahtnu“, wiſpahri, kâ leelâ mehrâ patihkamu un peewilzigu kawaleeri; bet wina jau labi ſinaja, ka garſchâs eeſtatu ſinâ ſtarp wina un mahſu Luziju beeschi paſtahweja ſtipra neweenadiba. War tâ tad gaditees, ka ari ſchoreif ir tâpat, un kaš weenai tik loti patizis, otras azis atrod warbuht maſ peewilzibas.

Tomehr daudſ wairak wina nodarbinaja un noruh-pinaja jautajums, waj un kahdâ mehrâ wina pate tam

patifs. Waj wina fpehs darit uf winau paleefamu eefpaidu? Wà tad, ja nè? Mi, tauu faunu! Neeven wiſi winas leele un daudſee radi, bet beſ ſchaubam ari ziti weefi un faimini tatſchu laifam fin, kadehl ihſti ſchis eewehrojamais zee-minſch ſchodeen te eeradiſees, un ja nu pehz wiſa ta ne-ijnahk nefas! Tas tad ir ſmags, ſahpigs treezeens ne-ween winas lepnunam un patmihlibai, bet ari winas we-zaku lolotàm zeribam un winas leelo radu zeenibai un godam. Un pee wiſa ta taiſni wina buhs tad ta, uf furu wiſi ſlepeni noluhkoſees ar noſchehloſchanu, daſchi pat ar kluſu ihgnumu, bet daſchas radineezes warbuht ar faunu, ſfaudigu preefu.

Lihdi ſchim wina bija allafch jutufès droſcha un paſch-palahwiga tahdeem wihrefcheem pretim, furus wareja uf-ſkatit par domateem bildinatajeem. Tagad wina pirmo reis nejuta ſewi ſchàs droſchàs palahwibas. Sirbs winai it kà ſawadi bailojàs, un lozekli, lifàs, bija gatawi katru brihdi ſahkt drebet un lodſitees. Wina ſaprata un ſkaidri ſajuta, zif leeta ſchoreis ir ſwariga: tagad bija gaidams bildinatajs, kas neween wezakeem bija pilnigi pa prahtam un fo tee ſanemtu walejàm rokam, bet par furu ari radi un wiſi ziti bija weenprahtigi tanis domàs, kà otra tahda prezineeka naw ſchimbrifſcham laifam wiſa Rurfemè.

Wahrdu ſakot, ſche winai nu pirmo reis nahza preef-ſchâ, kà ſaka, ſpihdoſcha partija ſcha wahrda ihſtâ noſihmè.

Tas wiſs winau nu tà noruhpinaja un iſtrauza.

Wina puhlejàs eedomatees un ſew garâ iſtehlotees, kà jel ſchàs deenas notikumi noriſinaſees: kà winſch at-brauks, kà winus eepaſihſtinàs, kà winau ſkati pirmo reis faſtapſees un kas wina ſkatâ buhs laſams: laimigs, preeka pilns pahrſteigums, waj peeſlahjigi ſlehpta milſchanàs? Un kà buhs wafarâ, kad winſch brauks projam: waj wini

ŝkirŝees jaufajâ zeribâ uŝ drihŝu ŝaredŝeŝchanos, waj ween-
aldbŝigi un uŝ neredŝeŝchanos?

Wiŝu to wina mehginaja garâ iŝtehlot ŝew preeŝŝhâ, —
wina puhlejâs iŝdomat un uŝminet nahŝotnes notikumus.
Tomehr newareja nefa iŝdomat. No neŝefmigas doma-
ŝchanas juŝdama ŝawus gara ŝpehŝus un fantaŝiju nogur-
dinatus, wina beidsot puhlejâs atŝwabinatees no ŝawu juh-
koŝho domu pawedeena un apnehmâs par ŝho leetu labaf
nemaŝ wairs nedomat. Noŝas ŝem galwas ŝalikufe, wina
luhŝojâs diŝli ŝilajâ gaiŝa dŝelmê, ziŝ tahlu ween ŝneedsa
ŝkats; bet wolti puhlejâs azis ko ŝaŝkatit: winas ŝkats tur
tiŝpat maŝ ŝpehja ŝpeeŝtees zauri, ziŝ woltiŝi winas garŝ
un domas biŝa puhlejuŝchees uŝminet ŝhâs deenas gaida-
mo notikumu noriŝinaŝchanâs gaitu.

Nogurdinajuŝe azis, luhŝodamâs beŝgaligâ gaiŝa
dŝelmê, wina beidsot ŝlahbi peemeedsa plaŝŝteenus, ween-
aldbŝigi ŝahŝdama ŝlauŝitees apŝahrtnes ŝluŝumâ. ŝew pahri
ahbelê wina dŝirdeja bites ŝanam, ŝas tur lidoja pa peh-
dejeem ŝeedem. Raut fur tahlumâ, laiŝam pee muŝiŝhas
ŝaimnezibas ehŝam winapus diŝka, dŝirdeja ar maŝam pa-
ŝtarpem reiŝu no reiŝas gaili dŝeedam, furam wehl tah-
laŝ — laiŝam tuwafâs ŝalpu mahjâs — ikreiŝ beŝ iŝpa-
liŝŝchanas tiŝpat energiŝki atbildeja otrŝ gailis, it kâ ŝa-
zenŝdamees ar pirmejo ir balŝŝ ŝfanigumâ, ir dŝeedaŝcha-
nas iŝturibâ. Dahrŝa otrâ galâ, aiŝ fura ŝahŝâs plaŝŝhais
meŝha parŝs, dŝirdeja kautkur ŝoku galotnêŝ wahlodŝi
ŝleedsam.

ŝawas ŝinamâs domas iŝfleedet, waj aiŝwirŝit uŝ zitu
puŝi Tereweŝi tomehr uŝ ilgatu laiŝu neiŝdemâs, un drihŝi
winai ŝtahjâs garâ preeŝŝhâ atkal wiŝŝ tas, ko biŝa dŝirde-
juŝe par w i n u. Wan wina wairs nepuhlejâs uŝminet
gaidamo notikumu gaitu, ŝinadama, ka to tiŝpat neeeŝpehŝ

un tifai pate walti femi nomoga, bet tàpat wispahri domat par w i n u un lihds ar to ari garâ kawetees pee gaidameem notifumeem, — no tam wina newareja atturetees: preefch tam winas fantasija un domas bija pahraf pilnas un aifnemtas no wifa ta, fo par winu bija dſirdejufe.

No Luzijas ſtahstijuma wina ſinaja, ka winſch loti ſpoſchi repreſentejotees: brauzot greſnâ ekipaſchâ ar tſchetreem gari juhgteem braſcheem waſkaineem ſirgeem, furu ſkaiftais eejuhgs apſarinats pogam un ſwahrguleem, tà ka jau pa gabalam warot dſirdet tuwojamees, un ſirds no preeka lezot, noſkatotees ſchâi warenajâ aifjuhgâ un wina ſtaltajâ eefſchâ fehdetajâ. Lai gan no fara deeneſta jau ſenaſ iſſtahjees, tomehr par ſulaini un kufſcheeri no ſawa eſkadrona pahrwedees lihdsa diwus iſdeenejuſchus gwardijas jahtneeku unterofizeerus, kuxi ar ſawâm greſnâm uniformam wiſâ apſahrtnê greeſa kauſchu wehribu uſ femi, tà ka Terese bija par teem dſirdejufe ari jau no muiſchas ſaines. Tàpat Luzija bija ſtahstijufe, ka wina kufſcheeris, tuwojotees muiſchâi, ar tauri puhſchot daſchadas ſkaiftas melodijas, fâ „Trijuhgu“ un zitus gabalus. — Wina muiſchâ no Tereses tuwafeem radeem gan neweens wehl nebija bijis, bet ari ſchâi ſinâ wina no ſaweem gahjejeem bija dſirdejufe brihnumus ſtahſtam: zif Saulgoſes muiſchas jaunâ pils leela, greſna, zif ſtahweem, ar zif torneem, uhdenswadu un ziteem eerihkojumeem, kahdi paſchlâiſ uſ laukeem gandrihſ nefur wehl nebija paſiſtami.

Wiſs tas leelâ mehrâ nodarbinaja Tereses fantasiju un nelahwa winas domam nowirſitees uſ zitu puſi. Wiſswairaf winas fantasiju nodarbinaja gaidamâ faſtapſchânâs. Râ gan un ſem kahdeem apſtahſkeem wiſs tas noriſinaſees? ... Wina, uſgehrbuſes jaunajâ gehrbâ, ſtah-

wès, waj sehbdès falonâ, farunadamàs ar mahfam un zitàm weefchnam. Te peepefchi eefkanefees taures puh teens wispirms attahlu, tad nahkdams arween tuwak. Girde winai fahks baigi lehft, fà isbeedets putninfch buhriti, zeli eetrihzepees; wina tomehr puhlepees famalditees un isliktees glufchi meeriga; bet deefin, fà tas isdofees? Taures puh teens nahks arween tuwak, drihji kluhs fadsirdamas ari jau fchwindsfofchàs fwahrguku fkanas un wina ustraukpees wairaf un wairaf. Tad pretim leewenem, fur no leelzela greefchas muifchas pagalmâ eefchâ, usreis parahdifees tchetri wareni rikfhotaji gresnâ eejuhgâ, un tuhlin aif wineem kluhs redsama fkaifsta puskareete, un wina, peegahjufe pee loga, mehginàs tad w i n u jau notahlem eeraudfit. Bet fwahrguki fkanès un fchwindsès jau tif tuwu, tif ahtri...

Wina eedomajufès fchat fzenâ tif dsihwi, tif dsiki, fa tihri fchfeet jau dsirdam fchwindsfofchàs fkanas. Un fchis fkanas winai no aufim nemaif wairès neifseet, bet fkan arweenu tahlaf. Bate wina tihri brihnas par famàm pahraf dsihwajàm eedomu fpehjam. Bet nè! Tàs naw eedomas, — winai laifam fchwinds aufs. Bet kura — freifâ, waj labâ, waj abas reisâ? Bate wina newar to labi ifschkirt, un tadehl kreetni famurfi few abas aufis, lai fchwingstefchana mitetos. Bet fchwingst pa wezam tahlaf, pat wehl stipraf. Nè! Aufis winai tatfchu nefchwingst, bet tomehr kautto tamlihdfigu dsird: leefas, kautfur kautkas pateefigi fkan. Wina pazel galwu un pahri fekundes ufmanigi klaufas. Ja! Leefcham dsirdamas fchwindsfofchi fchwahrdfofchàs fwahrguku vn podfiau fkanas. Tàs nahf no dahrsa otras pufes, fur garam eet leelzefch.

Wehl daschus azumirkkus wina klaufidamàs luhfojas ap fewi nefaprafchanâ, fas ihsti noteef un fo tas no-

ſihmè, kad uſreij no tàs paſčas puſes ſkali un ſpehzi-
atſkan taures puhteens, ſkaidri atbalſodamees wiſà dahrſà
un wehl tahu aij ta...

Rà ſweeſchus ſweeſta Tereſe iſlez no tihſla.

Neſa wina wairs neſpehj domat. Tikai weena leeta
ir ſkaidra: wiſch brauz!... Un wina ſche un wehl neap-
gehrbuſès! Perſeeſchu rihta tupelites, kaſ winai tihſlâ
walſtotees nokrituſchas no kaſjam, wina netizamâ ahtrumâ
uſſprauſch ſew kaſjâs un kâ medneeka taures iſbeedeta
ſtirna laiſchas uſ pils puſi, nemeſledama nedſ tafus, nedſ
raudſidamâs uſ puſu dobem, bet drahſdama wiſur tee-
ſcham. Raſhdâ puſu dobê winai kaſja eeſpeeſchas dſilaki
irdenajâ ſemê, un tupelite nomuhſ. Gan wina paguhſt
wehl to pakampt, bet uſmaukt naw laika. Wina ſkreen
tahlaſ ar ſeki ween, tupeliti turedama rofâ. Drihſi winai
rodas preeſchâ kaſda gara dobe, ap kuru eerihſotas mar-
gas leelako augu atbalſtiſchanai. Uſſkreet apkaſrt naw
laika. Beſ apdomaſchanâs wina ſarauj ſwahrkû uſ aug-
ſchu un ar weenu lehzeenu ir margam pahri, bet pee tam
nokrituſe otra tupelite. To meſlet naw laika, — wina
tik laiſch tahlaſ, jo ſwahrgulu un taures ſkanas, winai
leekas, ſkan jau tepat, wiſà tuwumâ, un brauzejſ laikam
katru brihdi greeſiſees pils pagalmâ eeſchâ, bet winai wa-
jaga pirmai un nemanitai nokluht pili. Naw wina no
pils ari wairs tahu, jau pee leepu alejas, ſtarp kuru un pili
ir tikai wairs kaſdu pahrdemmit — trihſdemmit ſoku. Bet
pa ſcho klajumu wina nedrihſt ſkreet. To wina ſaprot
ari wiſà ſawâ leeliſkâ uſtraufumâ, jo tad w i n ſ c h, brauf-
dams pagalmâ eeſchâ, wina eeraudſitu.

Beſ tam tahda, kaſda wina bija tagad: rihta ſwahrkâ,
ſekem ween kaſjâs, iſjuſuſcheem mateem un zitadi ne-
kaſrtibâ, wina nedrihſteja raſhditees ari ziteem weeſeem

un radeem, furi atradàs uf leewenem un pils preefſchâ. Winai wajaſeja eefluht atpafal pili pa ta ſauktajàm ſehtas jeb pakalejam durwim, pa furàm pirmit bija ari ifnahkuſe. Wina tadehl zirtàs pa leepu aleju ſahnis uf ſchoga puſi, lai ſche, pa ſchauru brihwo ſtarpu ſtarp zerinu pudureem un dahrſa ſchogu ſkreedama, nofkuhtu pilij otrâ puſê un pa ſehtas durwim eetiftu maſajâ foridorâ, no kureenes tad weegli buhtu ſaſneegt ſawu iſtabu.

Uif zerinu pudureem, furu ihſtais uſdewums te bija aiffegt un noſlehpt wezo, noſuhnojuſcho, neſkaiſto dahrſa ſchogu, atradàs ſchogmalê leſns, peeſehrejis grahwis, furu neween neſad netihrija, bet furâ pawaſareem, dahrſu tihrot un uſkopjot, wehl ſamet wiſadas ſagrahbſtas un ſaſlaukaſ. Schis wezais grahwis bija peeaudſis pilns daſhadàm neſahlem, kâ: wehrmelem, naſtſpamaſcham un drigenem, bet ſewiſchki ar garam un kuplâm nahtram. Tàs tur auga garas un reſnas, kâ needras.

Tereſe leeliſkâ ſteigâ un uſtraufumâ neſam zitam wehribu nepegreeſdama, kâ tifai turedama azîs un prahtâ ſawu weenigo mehrki — pehz eefpehjas jo drihſi un neweenam nemanot eefluht pili — eedrahſàs taiſni nahtru pudura widû, furas ſneedsàs winai pahri joſtas weetai. Winas weeglais, plahnais waſaras ſwahrkis neſpehja wis noleekt reſnos nahtru ſteebus uf leju, taiſni otradi — tee ſazehla un ſatureja weeglo muſelinu uf augſchu, un tâ nahtras ſadſehla winai lozekkus tif nejauki, ka wina ari wiſâ ſawâ leeliſkajâ uſtraufumâ ſajuta ſtipros dſehleenus un ſahpigi eefleedsàs.

Tifai ar puhlem winai iſdewàs fluht no nahtru pudura ahrâ, pehz kam pa maſajàm durwim eefrehja foridorâ un no tureenes ſawâ iſtabâ, fur ſchauſtedama un elſodama eefrita uf azim gultâ.

Drihſ winai pakal eenahza mahte, kas meitu bija redſejuſe ar tahdu ſteigu un leelâ uſtraukumâ eefreenam iſtabâ.

— Kas tew ir, behrns? Ko tu raudi un ſchnuſſi? ... Wina waizaja nobaſchijufēs un tihri nobijufēs, peefteigdamās meitai klah̄t un uſlikdama tai roſu uſ galwas.

Tikai ihſos, ſarauſtitos teikumos Tereſe paſpehja mahtei paſwehſtit, ka winā ſch brauzot, un ka wina, at-raſdamās wehl neapgehrbuſēs dahrſâ, pahraſ iſbijufēs un uſtraukufēs un tikko wehl laiſkâ paguwuſe eefkreet eefſchâ.

— Bet, behrns, tas jau wehl newar buht winſch!

Kur un ko tu redseji? Tu buhfi alojusēs. Winšch gaidams tif uš pulksten trim, waj tšchetreem.

— Klau! Smahrguli jau schwindš... Gefauzās Terese, no gultas uslehtdamās un atkal wiša uštraufdamās.

Mahte peegahja pee loga un, paštatijusēs ahrâ, šazija:

— Ko tu runâ? Tas jau ir Šalka kungs...

Ku ari Terese peesteidsās pee loga un, aif logtara aifšlehpufēs, luhkojās ahrâ. Ja, tur pateesi barons Šalkš kahpa patlaban no rateem ahrâ.

— Kas to trako dšinis taišni šchodeen šchurp?... Nepatihkami pahrstiegta, pušbalši eefauzās mahte.

— Winšch gribejis papiau apšweizinat... Atteiza Terese, weeglati uselpodama, jo winai tagad bija daudš wairaf pa prahtam, šinot atbraukušcho ešam jebkuru zitu, tifai ne winas gaidito, uš kura šanemšchanu wina no šawas pufes nebija wehl gatawa. Bet mahte turpinaja:

— Apšweizinat un laimes nowehlet winšch wareja labaf ar wehstuli. Wina eerašchanās šche naw nebuht peeklahjiga, nemaš jau nerunajot par šmalšjuhtibu. Wišif tatšchu šin, ka winšch pehz temis zentees, ilgafus laifus te braufajis un beidsot atraidits; bet tomehr wehl te eeraštees, kad weesu pilna mahja! Šawads zilweks, šawada ištureschanās! Bet ja winšch warbuht wehl šin, kadehš te šchodeen atbrauks Nurmhušena kungs, tad wina ištureschanās ir weenfahrschi beskauniga: eerašdamees te šchahdâ reišâ, winšch leekas, grib atgahdinat pašaulei šawus agrafos šafarus ar tewi. Ja winšch buhtu goda wihrs un dšhentelmenis, par kahdu pats dehwejas, tad winam buhtu bijis tifdaudš peeklahjibas šajuhtas, labaf nemaš te nerahditees, wišmaf šchodeen. Wina nepare-

dsetà eeraſchanàs man nepawiſam nepatihf... Noteiza mahte ſtingrà balſi un tihri ſaihguſe.

— Winſch laikam gribejis rahdit, ka par wiſu ſawu atraidiſchanu winſch neka nebehdà un reto ſwehtku gadijumâ kà weens no tuwafeem kaimineem eerodas perſonigi apſweikt jubilaru... Runaja Terese, neſinadama mahte par apmeerinaſchanu zita neka labaka ſazit.

Brihdi winas abas ſtahweja fluſedamas, jo abas atradàs ſem nepatihkamà pahrſteiguma eeſpaida. Bet tad mahte, paſkatijufès meitai uſ rokam un tàs ſatwerdama, wiſai pahrſteigta eeſauzàs:

— Behrns, kahda tu iſſkatees! Kahdas tew rokas un dilbas!

Nu ari Terese, apluhkodama tuwat ſew rokas un dilbas, redſeja uſ tàm weetweetam bumbukuſ un plankumus, it kà ſawadus iſſitumus.

— Tas man laikam no nahtram!... Wina iſſauzàs uſtraukdamàs un atkal ſahka ſchuukſtet:

— Kur es nu tahda eeſchu? Kam es tahda waru rahditees? Un kà ſuhrſt!

Veeliſkajâ uſtraukumâ wina dſehluma ſahpes nebija nemaſ wairš jutufe; bet nu tàs bija juhtamas wiſâ ſtiprumâ.

— Un kahjas un wiſas malas man ari tà ſadſeltas, ka ſuhrſt no weenas weetas... Wina ſchellojàs un, apſtatidama ſew zelus un loziklas, wina redſeja tur tahdus pat bumbukainus plankumus, kà uſ rokam.

— Un taiſni ſchodeen wajadſeja notikt tahdai nelaimi! Wo es nu tahda waru eeſahkt?... Terese wai-manaja, juſdamàs pagalam nelaimiga un tihri iſmifuſchu ſkatu wehrdamàs ſew uſ rokam.

Ari mahte uſtrauzàs meitai lihdi ne maſumu, jo

ari wina nahtras un wina ihpaſchibas maſ paſina un neſinaja, kaſ ſchahdâ reiſâ darams. Drihſi winai tomehr eeſchahwâs labſ padoms prahtâ.

— Zapafauz Melawene, warbuht ta ſinâs, kâ ne-
jaukos bumbulainos plankumus drihſi noglahbt no ro-
kam... Wina teiza un paſwanija, pehz kam eenahza
iſtabene, kurai lika paſaukt ſaimneezi. Ta par leelu
apmeerinaſchanu mahte un meitai paſkaidroja, ka nelaine
naw leela un ka ſaſelbinatâs weetas tiſ ſamaſgajamas ar
oſchamo ſpirtu, — tad pehz ſtundas laika wiſi bumbulainee
plankumi noſudifſhot.

Peē tam tad ari palika. Mahte, ruhpedamâs, ka
Terese nedabun no uſtraufumeem galwas ſahpes, waj zitu
kaſhdu ligu, ſlapinaja tai deninus ar odeſolonji, dewa
dſert zufura uhdeni un wehl zitadi darbojâs gar wina,
puhlebamâs dabut wina atkal jaurâ prahtâ un ſpirgtâ
gara ſtahwoſti. Ari Terese pate puhlejâs buht jautra,
duſmodamâs uſ ſewi, ka tâ warejuſe uſtrauftees no dſir-
detâm ſwahrgulu un taures ſkanam, nemaſ neeedoma-
damâs, ka brauzejs war ari buht kaſhds zits, un ja taſ ari
pateſi buhtu bijis winaſch, ir tad nebuht newjadſeja tâ
uſtrauftees, jo wareja wina apſahrt pa dahſmali tatſchu
beſ kaſhdas ſkreeſchanaſ neweena nepamanita pahrnahkt
mahjâs; uſgehrbtees un noeet lejâ peē weeſeem wehl ar-
weenu bija laika deeſgan.

Taſ wiſs winai bija tagad weenfahriſchs un ſapro-
tamſ. Winaſ leliſkâ uſtraufſchanâs, neprahtigâ ſkree-
ſchana un baiſoſchanâs bija bijuſe gluſchi neweetâ. Dtr-
reiſ wina, nudeen, tâ wairſ nedaritu.

Tâ domajot un wiſu ſcho notikumumu ar mahti pah-
runajot, winaſ atkal iſdſirda ſwahrgulus eeſchwadſamees.

Pa logu pafkatidamàs, eeraudfija barona Schalka aijjuhgu peebrauzam atfal pee leewenem un tur paleefam ftahwam.

— Winfch nemaſ naw lizis firgus nojuhgt un tuhlin braufſ atfal projam... Preezigi pahrfteigta, runaja mahte. — Raſi tatfchu pats fapratif, fa pehz laimes nowehlefchanas winam te fhodeen wairaf nefa naw fo darit.

— Dai fà, bet dſhentlmenis winfch ir pateefi... No-teiza Tereſe, ari fà atweeglota. — Rau, patlaban winfch nahf no leewenem femê un fahpj ekipafchâ. Tas ir gudri un godigi no wina darits, fa fhodeen te ilgafi nepaleef. Dai winam par to labi flahjas! Winfch teeſcham kreet-nafſ, nefà mehſ winu bijam domajuſchas. Es fawâ firđi juhtu pret winu pateefu zeeniſchanu un pateizibu.

Mahtei un meitai ſchfita it fà ſmags flogs no firđſ nowehlees. Tomehr Tereſe drihfi kluwa par jaunu domiga un behdiga un ſahka pat raudat.

— Raſ nu tew atfal, mana maſà?... Waizaja noruhpejuſès mahte, krehſlâ fehdedama un aplifdama meitai rofaſ ap faflu un widu, lai to wilftu ſew pee kruhtſ un iſſinatu winas aſaru zehloni. Schi par maſo dehwetâ bija tif prahwa un pilniga ſeeuweete, fa mahte newareja winu ſew flehpî noturet, un meita tadehl nolaidàs zeloſ mahtei pee kahjam, ſpeesdama fawu ar rofam aiſſegto ſeju tai flehpî.

— Raſ tew fait, Tereſe, mana mihlâ maſà?... Waizaja atfal mahte.

— Af maht, man fhodeen — es pate ihſti neiſprotu, fadehl — ir tà fawadi behdigi ap firđi; mani brihſcham pahrnem ſchaubas un maſtiziba: man rodas bailes, waj es winam patifſchu, waj es, weenfahrfcha laufu meitene, winam, galwas pilſehtâ auguſcham un dſihwojuſcham un ſmalkâ ſabeedribâ eeraduſcham, wareſchu buht deefgan pee-

wilziga, lai spehtu wianu pee sewis faistit? Ja ari es pate warbuht winam patiftu, waj es tomehr pratiftu ta isturetees un mahzefchu ta farunatees, fa waretu wianu interefet? Waj es winam neschkitiftu mullfiga, nepeedfihwojufe un tadehl buhfchu winam weenaldfiga, warbuht pat garlaiziga?

— Ej, behrns, ej! Ko tu eedomajees neekus un tad behdajees. Laijni tamdehl, fa tu efi uf laufeem augufe un dfihwojufe, buhdama weenfahrfcha, wefela un fchirgta fa laufa pufe, tu winam wislabaf patifti. Wijs, kas jauns un neparasts, fchkeetas ari jauks un peewilzigs, ta ir weza pateefiba. Un tapat ir pateefiba, fa wihreefcheem, kad tee fatuus jaunefka un brammanibas gadus pawadijufchi leelpilsehtas fmalfo daminu fabeedribâ, fchâs modes pehrtikes heidsot apnihf, jo pee tam naw nefa originela, waj ihpatneja un patstahwiga. Tâs pateefibâ ir tapat bef dfihwibas un fpirgtuma un tapat mas peewilzigas, fa mahfpligi darinatâs papira pufes: kaut ari tâs deefzif raibi un fpilgti nokrahfotas, tâs tomehr nefmarfcho. Tadehl freetni wihreefchi pa leelafai dalai mehdf tahdam daminam agraf, waj wehlat atgreet muguru, weenaldfigi atstahdami tâs ziteem par laifa kawefli, bet prezedamees ifrauga few par muhfcha beedrenem un fatweem behrneem par mahtem weenfahrfchas, bet wefeligas un prahtigas feeweetes, wismihlaf uf laufeem augufchas jaunawas, ar ko gimenei teef lifts drofchs nahkotnes pamats; turpretim kas pee fchahdas parafchas neturas, to gimenes eet uf leju. Lo fin it labi ari pafchi wihreefchi, jo peemehrus tif weenai, fa otrail parafchai wini dfihwê redf if uf fola. Tadehl ari tu, mana masâ, wari buht drofcha, fa tu winam patifti. Wet ja winam buhtu par feeweeti un gimeni zitadi eefkati, tad tu warbuht winam nepatifti,

bet tad tew ari nebuhtu neka par winu fo noschlot, — tad winfch nebuhtu tewis zeenigs! . . .

Là mahte pamahzija meitu, puhledamàs to nomeerinat, eebrofchinat un eepreezinat, pee tam ar rofu glahftidama tai koplàs matu pahfmas un flauzidama tai afaras no waigeem.

Liklihdj mahtei bija isdewees meitu nomeerinat, kad eenahza Minne un padewigâ balji atgahdinaja, ka nu buhfchot laiks, stahtees pee matu pihfchanas un toaletes taififchanas; wina ari preezigi wehstija, ka Tereses jaunfundsjes frifuras sinâ beidsot panahfta weenoschanàs starp Behra un Sahna leelmahtem. Pee tam wina nehàs aprakftit par labu atfihtàs frifuras iffkatu un istehlot winas pahrafumu par wifàm zitàm.

Drihs eenahza Tereses istabâ wifas trihs winas mahfas, preezigi fchalodamas, ka warot jau eepreefch nowehlet winai laimes uf to eefpaidu, kahdu wina ifraudsitajâ frifurâ un jaunajâ gehrbâ fchodeen atstahfchot uf wihreefcheem un drofchi ween ari uf w i n u.

To wifu winas tif leelifki istehloja fewifchki tapehz, ka bijàs, waj Terese nepretosees winu ifwehletai matu nefchanas modei. Bet Terese nezehla ne mafatàs eerunas un, puhledamàs flehpt fawu eefchfigo nemeeru, mehginaja buht besbehdigâ un nebehdniga, par kahdu wina tuwineeku starpâ aifween bija pasihstama. Wina tadehf jokodamàs tif noteiza:

— Es pilnigi atdodos juhfu warâ. Dareet ar mani kâ finadamas un pufchfojeet mani kâ gribedamas, — es buhfchu flufa un paklaufiga kâ upura jehrs.

* * *

Kad Terese daschas ftundas wehlat stahweja leelajâ oranscherejâ pils apakfchejâ stahwâ, lihdsàs fawai mah-

ƒai Luisei, rahdidama tai tiffko usseedejusĉas orchidejas, wina peepeſchi nobahla, un ƒirds winai ƒahĉa aumafigi puſftet, bet labàs roĉas pirĉſti ƒahĉa nerwoſi darbotees ap ƒahdu noluhſuſĉu seedu, kuru wina tureja kreijajâ roĉâ: ſtiprâ uſtraufumâ, ƒahdâ wina wehl arweenu atradàs, minas dſirde bija ſewiſĉĉi juhtiga un bija paſpehjuſe uſĉert jau ſwahrguku ſĉanas, par kurâm minas turpat ſtah woſĉai mahĉai nebija wehl ne jauſmas, un lai gan mahĉa apgalwoja, ƒa wina nedſ ƒo tamlihdſigu dſirdejuſe, nedſ ari dſirdot, tomehr Terese zeeſchi paſtahweja uſ tam, ƒa winai ƒahhdas ſĉanas pateeſi eeſitufĉàs auſis, ƒaut gan tika uſ ƒahdu ſekundi un tiffko nojauſĉami, bet dſirdet wina tàs ƒadſirdejuſe.

Reklaufidamàs ilgaĉ ne ƒahdâm mahĉas eerunam, wina dewàs no oranſĉerejas koridorâ, pa to uſ ehdamo iſtabu un no turenes ſalonâ, un ƒĉe, kur logi atradàs uſ leelzela puſi un gandrihſ wiſi bija atwehrti, neween wina, bet ari mahĉa Luise, ƒas winai bija ſteigufes paĉkaĉ, ƒĉaidri un nepahrprotami dſirdeja ſtrauji ſĉwindſoſĉas ſĉanas, kuras likàs ahtri tuwojamees. Drihſ minas ari iſdſirda pahriſ pahtagas plihĉĉĉeenus, apmehram tahdus, ƒâ labus piſtoles ƒĉahweenus, noſĉanam tiĉ ſtipri, ƒa dahrſâ un ehku ſtarpâs ƒĉali atbalſojàs.

Terese, pee loga ſtahwedama un pahtagas plihĉĉĉeenos klaufidamàs, iſjuta ſawadu, ſtipru uſtraufumu. Pee ƒatra plihĉĉĉeena ſĉanas winai pahrfĉehja ƒarſts un auſſts pahſ wiſu meeſu, un winai ƒaſuſtejas un eetrihzejas wiſs augums. Tâ ween winai likàs, ƒa plihĉĉĉeenu troſnim atſĉanot pahtaga nupat noſĉalks winai uſ failajeem plezeem, ƒas luhĉojàs ahſâ no paſtipri iſgreetâ gehſba. Wina labi neſinaja, no ƒam zelas tahdi leeliſki plihĉĉĉeeni: waj pahtagu ƒâ ſawadi wizinot un zehrtot

gaisā, jeb weenfahrijchi ar to drahschot firgeem wirfū. Wina fewi gandrihs wehlejās, kaut kahds no ņcheem ņka-
 lajeem, ņpehzigajeem pahtagas zirteeneem kertu winai
 failos plezus, waj puskailo muguru, kuru wairaf nekās
 nefedsa, tā tikai ņchēidrais, zaurredsamais batistfihda
 gehrbs: winai ņchēita, ka no dabutā zirteena ņajuhtot
 ņahpes, winai pahreetu stiprais ustraufums, kurā wina
 atkal atradās un kurņch winai nelahwa ifturetees meerigi
 un ņwabadi, ko wina tagad tik loti wehlejās.

Bet ilgi wina nedabuja ņchahdā mahnu un besprah-
 tibas ņapnē kawetees, jo tur, kur beidsjās dahrņa leepu
 rinda un ņahkās lattu ņchogs, kas ņchēihra pils pagalmu
 no muiņchas ņehsteena un winam zauri ejojchā leelzela,
 parahbijās ņtrauji rikņchojojchās tņchetrijuhgs, kurņch jau
 pehz dascheem azumirkleem greeņās pils pagalmā eefchā.
 Palaban ņem wahrtu palodas kuma redņami tņchetri
 waņfaini rikņchotaji un ņposcha puskareete.

Terese zentās ņaņkatit ari eefchā ņehdetaju, bet ņaule
 ņpihdeja taiņni pretim, un wina nefa ņkaidri newareja ņa-
 redņet. Dņirdeja tikai dikti un ahtri, it tā aisguhtnem,
 ņwahrgulus ņchwadsam un ņchwindsam wiņā tuwumā, un
 tad tņchetrijuhgs peedrahņās pee leewenem, kur warenee
 rikņchotaji ņawā ņtraujā gaitā apstahjās un palika uņ wee-
 tas stahwot, tikai galwas nerwosi uņ augņchu ņwaididami
 un ņawus noņwihduņchos kaflus nopurinadami, tā ka ari
 uņ weetas stahwot ņwahrguki wehl ņkaneja, bet no eemauf-
 teem un ņlejam krita baltas putas.

Uņ loga ņtenderes atņpeeduņes un logņaru druņzin
 pamilkuņe ņahnis, Terese bija zerejuņe dabut redņet to,
 ar kuru winas domas un fantafija bija tā nodarbinatas.
 Bet winas ņtats atduhrās wispirms uņ neparastos, gres-
 nos uņwalfos tehrptajeem ņehdetajeem uņ buņas — uņ

futſcheeri un ſulaini. Schis pehdejais, tiffko aijjuhgs bija apſtahjees, kà ſweeſchus ſweeſts, weenâ lehzeenâ atradàs pee kareetes durwim, weifli atrahwa tàs walam un tad pehz kareiwifkas paraſchas labo roku peelizis ſew pee waiga, palifa nekufteedamees taiſni un ſtalti ſtahwam, kà no granita iſzirſts tehls. Mahju ſulainis, gan naſſi meſdamees no leevenem eebrauzejeem preti, nepaguwa neka zita padarit, kà tifaſi peeſtrifſt jau no eſipafſchas iſfehduſcham marſchalam pee elfona un panemt no futſcheera fehdeſka wina tſchemodanu.

Tas wiſs bija noriſſinajees tif ahtri, ka Tereſe nemas nedabuja redſet atbrauzeja ſeju.

Deelajâ weeſibu ſahlê, kura atradàs blafus ſalonam, atſkaneja daſchas wihreeſchu balſis. Tereſe ar mahſu atgahja no loga iſtabas widû un no tureenes winaſ redſeja weeſibu ſahlê ſtahwam baronu Behru ar kahdu ſweſchu pagara auguma kungu, kuru winſch, kà liſàs, patlaban eepaſiſhtinaja ar grafu Keiſerlinu, jauno firſtu Ditwenu un daſcheem ziteem kungeem no tahlakeem aprinaſeem.

Was mahſas, roku rokàs ſanehmufſchàs, gribeja eet pa ſalona otràm durwim ahrâ, bet eeraudſija, ka barons Behrs, uſ winàm ſſatidamees, patlaban panem ſweſcho kungu pee elfona, kufſch nu pilnigi pagreeſàs uſ ſcho puſi, un abi nahza ſalonâ eeſchâ. Rokas weena no otras atſwabinajuſchas, winaſ palifa ſtahwot.

— Rambarfungſ Nurmhuſens, manas ſwaines, — Gahna kundſe un madmoaſelle Tereſe... Kunaja barons Behrs paraſtos preeſchâ ſtahdiſchanas wahrduſ, pee-eedams winàm ar ſweſcho kungu flaht, kufſch paſneegto Gahna kundſes roku leegi ſatwehra un eleganti no-ſkufpſtija.

— Man bija gods jau pahriſ nedeku atpaſaſ eepa-

sihtees ar Behra kundsi, kura man stahstija par fawam mahfam, un te nu man laime tiktees ar diwam no tam reifa... Sautri un dsihwi runaja barons Nurmhusens, palozidamees pret Teresi, kas stahweja mahfai eebklus. Winu skati tagad fastapas pirmo reis.

Sahna kundse, ka atjokodamas, labwehligi smeedamas teiza:

— Un muhju zeturtā mahfa ir ari schodeen te; tā nu jums, maršhala kungs, buhs pasihstams wijs mahfu fastahws.

Bet wini diwi schos wahrduš nedš klaušijās nedš ari dsirdeja. Terese, jau preekschlaikus tik daudš domadama par scha brihšha šwarigo nosihmi, bija tagad eekschšigi leelā mehrā ustraukusēs, lai gan ahriigi iskatijās deesgan meeriga; bet maršhals ne masakā mehrā jutās pahrssteigts un faistits no winas skaištuma. Šebšhu jau winas gihmetne bija dewuse winam šinamu jehdseenu par winas skaištumu, tomehr tagad, eeraugot pašhu originalu, winšch redseja, ka tas tahlu pahrspehji fotografisko usnehmumu. Winšch jutās kà apburts. Pahris azu mirklus wini klušu un nopeetni šakkatijās, it kà gribedami ar šaweem skateem eespeestees weens otram dwehselē. Tad Terese sneedsja winam roku. To wina darija wairak apmulsumā, nekā pehz pašchas brihwa prahta, jo eepreeksch wina bija domajuše, pee preekschā stahdšchanas šweizinat wiau tikai ar lepnu galwas palozijumu, bet tagad nu wina pašneedsja tam roku, ko winšch šatwehra un stingri šaspeeda, wehkreis dsiki eekskatidamees wišā tuwumā tai azīs, tā ka winai afinis šakfrehja galwā, un bahlajos waigos parahdijās tumššfahrta strahwa.

Šehz daschu peeklahjibas un laipnibas teizeenu ismainas, kahdi tahdās reifās parasti, abi kungi isgahja atpa-

kaš foridorâ, kur mahju ņulainis jau gaidija, lai weefu aifwabitu winam nolemtâ iņtabâ, uņ kureeni bija aifneņta wina zela ņoma, un kur wina ņulainis to bija atņlehdņis un nehma ahrâ drehbju gabaluņ, lai palihdņetu ņavam fungam pee pahргеhrbņchanâņ no zela uņwalka weefibu drehbêņ.

Terese uņelpoja ņwabadi, ņirdņ winai puņņteja kâ atweeglota. Wina ņajuta, ka atņtahjuņe uņ baronu Nurmhuņenu ņtipru eeņpaidu: jaunâ wihreeņņa patihņami ņajustais pahrņteigumuņ winâņ ņkaifņtuma preeņņhâ, neluhņojoteeņ uņ wiņu winâņ uņtraufumu, nebija palizis nepamanits ari winai paņņhai. Atņina par ņawa ņkaifņtuma waru un neatturamo eeņpaidu pildija winai ņirdi ar preezigu lepnumu un pateeņu ņirdņslaimi.

Ne maņaņ preeziga un laimiga wina jutâņ ari tamdehl, ka maņņhals bija patizis winai.

Ka baronņ Nurmhuņenņ ir ņpihdņoņņņ prezineeņņ, to jau kâ weenâ mutê bija winai teikufņhi wiņi winâņ tuwineeki; jo nelaiņa ņaulgoņeņ dņimtfungņ bija tizis dauņņinats par tikpat bagatu, ja ne par wehl bagatafu, kâ winâņ tehwoņ; bet kamehr wezajam zihrulneekam nahzâņņ ņawu bagatibu dalit ņeptinâņ dakâņ — ņtarp trim dehleem un iņņetri meitam, — tamehr nelaiņa ņaulgoņneeka wiņa milņu bagatiba bija peeņrituņe wina weenigam dehlam.

Lihdņ ņņhim Teresi bija mozijuņņas ņlepenas haņņas, waj tik maņņa un ņwainis, kâ ari ziti peederigee, kaņ ņņo jauno kaiminu bija jau redņejuņhi, neņkatas uņ wiņu ņņo prezibu leetu galwenâ kahtâ no bagatibas un ņpoņņhâņ kazerâņ ņtahwoņka un waj tamdehl naw nehmuņņeeņ eeņlawet par ņkaifņtu un peewilzigu warbuht tahdu zilweku, kaņ pateeņibâ tahdņņ nemaņ naw. Bet nu wina pate ar

ƒawàm azim bija pahrlëezinajufës, ƒa marŒhals ir ja ari taifni ne tahds, par ƒahdeem wina ƒƒaiftus wihreeŒhus bija lihds ƒchim ƒawâ fantafijâ domajufe, tad tomehr winŒch ƒatrâ ƒinâ bija braŒchs, ŒtaltŒ wihreetis, kurfch pilnâ mehrâ war patift ƒeeweetei, ari nemaf neeewehrojot wina ƒpoŒcho ƒabeedriŒko Œtahwofli un daudŒinato bagatibu.

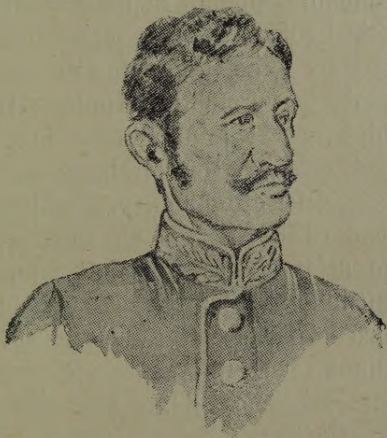
ƒhŒti ƒƒaiftus wihreeŒhus, furi pilnâ mehrâ wareja lihdsinatees winas eedomatajam ƒapnu prinzim, winai bija gadijees redŒet tika diwi reis: weenreis Rigâ pilŒehtas teatrî ƒahdu jaunu ƒƒaiftu akteeri, ƒad tas tehloja grafu Egmontu; otrreis wina bija redŒejufe, zelojot ar mahti un mahŒu pa ahrŒemem, ƒahdu loti ƒƒaiftu wihreeti Berlinê. Tas bij ƒahds jauns gaiŒhmatis ƒelneris brihnum Œnihdru augumu, ƒahrtu Œju, ƒƒaifti uŒgreefâm dŒeltenàm uhjam un Œilàm, ƒirŒnigi ƒpulgojojchàm azim. Melnais ƒrakas uŒwalŒs winam liŒas it ƒâ uŒleets, — tiŒ leeliŒki tas peefŒahweja. Pa ehdamâ Œalona parŒetu tanî weefnizâ, kur winas bija apmetuŒchàs, winŒch Œtaigaja un ƒƒraidija tiŒ droŒchi un weegli, tiŒ elafŒigi un eleganti, ƒa ƒautko lihdsigu wina nebija redŒejufe pat wiŒlabako ƒawaleeru Œarphâ.

Tomehr abi ƒchee winas ƒapnu prinzim wairaf waj maŒaf lihdsigee ƒƒaiftee wihreeŒchi pehz ƒawa Œahwofla bija tahdi, ƒa par teem nedrihŒŒteja neweenam neŒa ŒahŒtit, bet daŒchreis pat pate par Œewi ƒaunejàs, ƒa ƒchahduŒ ekŒemplarus paturejufe Œew prahtâ un domàs par ƒaweem wihreeŒchu idealeem.

Nê, ƒcheem winas ƒapnu printŒcheem marŒhals NurmhuŒens nelihdsinajàs nebuht. Bet tomehr winŒch tai bija patizis, un pee tam uŒ reis un pilnâ mehrâ. WinŒch bija pahri par paraŒto widejo leelumu un wairaf ƒchmauganu neŒâ druiftu augumu, weenlihdsigeeem gihmja panteem,

ruflaneem mateem un fili pelefàm azim, is furàm runaja labfirdiba un gudriba.

Wehlaſ pee pusdeenàs meelaſta, fur winſch ſehdeja taiſni winai pretim, lihdsàs winàs wezakeem, winai bija iſdewiba, apluhkot to labaki. Gan wina no pirmà gala ſargajàs beeschi uſ winu ſkatitees un, ſehdedama blaſus mahſai Luiſei un ſwainim Sahnam, mehginaja ar teem

par kautko ſarunatees, lai gan paſchaj bija tur maſa intereſe. Bet kad wehlaſ marſchals uſſahka ar winu un mahſu Luiſi ſarunu, tad wina nu wareja ſwabadi uſ winu ſkatitees un tà jo labi winu apluhkot. Sewiſchki kad pehz ſchampaneefcha ſneegichanas winſch peezehlàs ſazit runu, wina gluſchi meerigi wareja dot waku ſawai ſiakahribai, jo wina ſkati nu beeschi ſtaigaja tahlaſ apfahrt, pahri wiſeem meelaſta dalibneekem.

Tagad winſch bija gehrbees fraſas uſwalfà, un taſ winam peeſtahweja tiſpat labi, waj pat wehl labak, nekà pirit galma eeredna gehrbs. Wina platee plezi un pla-

tâs fruhtris, kas frakâ femiſchki wareja parahditees ſawâ pilnigumâ, leezinaja par ſpehku un iſturibu, bet gihmja waibſti, kas runajot, ihpaſchi ſwarigakâs weetâs, kluwa dſihwi un ſtingri, likâs leezinam par zetas gribas un apnemſchanâs ſpehku; wina ſeja ſchahdos azumirkloſ waretu liktees warbuht pat barga, ja firſnigi labwehligais ſkats, kas ari ſchahdâs reiſâs neiſmainijâs, nepeedotu wiſpahrejai fiſiognomijai ſinamu maigumu. Runajot balſwinaam ſkan ſtipri dobja fruhts tembrâ, bet tik patihfami, ka Teresei pee katra wina ſpehzigaka teizeena, waj wairaf uſſwehrta wahrda neiſprotami tihſnigi eetrihzas firds, un wina juhtas ſawadi ſajuhſminata un pazilata.

Neſinamas tahles, neredſeti ſkati, nenojauſtas baudas leekas winas dwehſelei atkflahjamees, klaufotees wina wiſriſchki ſpehzigâs balſs ſkanâs. No wina runas ſatura ta daudj neko neſaprot, waj pareiſafi ſakot, wina garâ aiſſteigufes ihſtenibai tahlu preekſchâ — tahlu prom no ſchejeenes, kahdâ no ſawas paredſamâs dſihwes nahkotnes poſmeem. Winas dſirde un prahts maſ ween ko uſtwex no runas domu gahjeena. Wina dſird ſawu tehwu zildinam par preekſchſihmigu ſawas kahrtas preekſchſtahwi, par weetejâs muiſchneeziſibas diſchanu oſolu, par ſawas zilts ihſtenu patriarchu un wehl zitadi. Tahlat wina dſird wahrduſ par muiſchneeziſibas ſwarigo lomu walſts un ſemes pahrwalbibâ, par to, ka muiſchneeſeem nahkotees buht ſawu nowadu ſemneeſeem par wadoneem un zela rahditajeem ari turpmaâ dſihwê — neween pehz mahju pahrdoſchanas uſ dſintu, bet ari wehl pehz mahju iſmaſkas, jo ja muiſchneeziſiba negribot ſaudet ſawu ſwaru turpmaâ dſihwê, tad wina nedrihkſtot weetejâ politikâ noſchſirtees no ſemneeſeem, atmeſt teem ar rofu un atſtaht toſ ſawam liktenim: ſchahda rihziſa ar laifu iſ-

rahditos par ihfredfigu un kad ſchahdas ihfredfigas politifas augkus peedſihwoſchot un pahrfkatiſchanos atſihſchot, tad buhſchot jau par wehlu, pee ſabojatàs leetas wehl fo labot. Lauku muiſchneezibas labflahjiba neefot beſ freetnas ſemneeku fahrtaſ domajama. Tadehl weeneem eſot otri japabalſta, jo abeju intereſes eſot kopejas, wiſmas weenas neefot otràm pretejas, peemehram, tiſ weeni kà otri raſchojot weenus un toſ paſchus produktus, un ja ſemneeki jeb maſgruntneeki par ſaweem lauku, waj lopu produkteem warot dabut labu ſamaſku, tad leelgruntneekem no tam nezelotees itin nekahdi ſaudejumi un atkal otradi; tàpat ja weetejà ſemneeku fahrta buhſchot ſtipra un ſpehziga un winas faſtahws labſ, tad darba ſpehſ tiſlab maſgruntneekem, kà ari muiſchneekem, buhſchot labſ un weegli peeejams. Uhrſemès taſ jau wiſpahri eſot atſihſtſ par nepeezeſchamu wajadſibu, ka leelgruntneekem un maſgruntneekem ſawu paſchu labâ jaturas kopâ, tadehl ka zihnâ ar zitàm ſadſihwes fahrtaſ — peemehram ar ruhpnuezibu un tirdſneezibu — abeju ſtahwoſliſ ir weenads. Wina pahrleeziba tadehl eſot, iſturetees pret ſemneekem labwehligi un kur ween wajadſigs un eeſpehjams, eet ar teem kopâ. Lai ari winu tamdehl warbuht iſfleedsot par deefkahdu liberalu, winſch par to daudſ nebehdaſot, mehrens liberaliſmſ neefot ſmahdejams, un winſch zerot, ka wina paraugam un aizinajumam ſekoſchot neween wiſi jaunakee muiſchneezibas preeſſchſtahwoji, bet ari winas firmee diſchoſoli, ſchee peedſihwojuſchee, diſihwes wehtràs pahrbauditee patriarchi. Wiſmas winſch wehletos, kaut tee neiſturetos nelabwehligi pret jaunàs paaudſes zenteeneem, ſekot laika garam un, eewehrojot tagadnes praſibas, nolihdſinat zeku uſ ſawſtarpeju ſapraſchanos ſtarp muiſchneekem un ſemneekem,

ſchām diwām wiſwairaf ſtabilām ſadſihweſ fahrtam, kura-
rām abām eſot weens kopejs eenaidneeks — widū ſtarp
winām ſtahwoſchs kapitaliſms ar ſchihdiſku noſraſju un
ſchihdiſkeem zihnas panehmeeneem. No ſchahda redſes
ſtahwoſka un ſtipri zeredams, ka muiſchneezibas ſtarpā
netruhks pilnigas weenprahtibas kopejos zenteenos un
ka firmais un augſti godatais jubilarš ar ſaweem ilgeem
peedſihwojumeem un diſcho autoritati nahks jaunajai pa-
audſei winas zenteenos talkā, — wiſch pazelot ſatwu glaſhi
un no wiſas firdeš nowehlōt jubilaram wehl daudš ſatwu
dſimumdeenu peedſihwot un daudš gadu buht par padoma
demeju jaunajeem darbineeem.

Runas beigu daļā ari Terese bija ſahkuſe mehriġaki
klaufitees un ſetot winas ſaturam. Un ſchi runa winai
patika. No ſaweem radeem un lihdiſchinejeem paſihſta-
meem wina neweenu nebija dſirdejuſe tā runajam, tiſ
droſchi un dikti uſ weſelu leelu ſapulzi un pee tam tiſ
weikli, beſ apſtahſchanāš un ſtomišchanāš. „Tā laiſkam
japrot runat, ja grib tiſt par gubernatoru.“ Wina ſewi
nodomaja.

Patlaban ſchkindeja glaſheš... Ari wina ſatwehra
ſatwu glaſhi, jo marſchals, laiپni ſmaididams, ſneedſāš ar
ſatwu glaſhi, lai peeſchkindinatu pee winejāš. Tad wiſi
dſehra. Ari wina to darija. Gardais, dſirktōſchais dſeh-
reens, iſ ledū turetāš pudeleš leets, bija auſtiš un winai,
ſtipri ſaſiluſchaj, ſchkitā tā patihkamš wehſinajums. Wina
tadehl eewilka wairaf malfuš: teewā, garā glaſhe bija
gandrihš tuſſcha, kad wina to nolika atkal uſ galdu. Rah-
jāš ſtahwot, wiſi trihšreiš nodſeedaja „Er lebe hoch“. Su-
laini pa to ſtarpu bija par jaunu glaſheš pildijuſchi. Tāš
nu wiſi twehra rofāš, peeſkandinaja un atkal dſehra. Te-
reſe ſchoreiſ iſdſehra weſelu glaſhi un pehž tam wehl pahra

reis pa puşglahsei, un nu wina jutàs tif şawadi patih-
kamâ gara ştahwofli, kâ gandrihş wehl nefad eepreeşş: winai radàs lihş tam nepaşiştama droşme un paşşpa-
şahwiba; wişas başşas un şşaubas kâ gaişin işgaiş, un
winai şşkita, ka nefas, ko ween wina wehlaş, newaretu
buht neeşşpehşams, un droşşchi, lihşşmi un laimigi, kâ uş-
waras lepnumâ, wina luhşojàs tagad marşşchalam azis,
fas, ari preeşşigi şmaididams, winai şautko şşazija, tâ ka
wina şşkaiştee sobi ween tif baltoja, bet ko winşşch teiza, to
wina galbam pahri wişşpahreşâ şşchala newareja labi şş-
şşirdet.

Patlaban zehlaş augşşcham no galba. Blafus leelajâ
weeşşibu şşahlê, atşşfaneja, uş şlaweerem şşpehleta, şşahda no
Şşchopena poloneşem, un weeşş, pahros şşaştahjuşşchees,
dewàs weeşşibu şşahlê un uşşahka dejas gahjeenu. Wişşem
preeşşchâ şşoloja pats jubilarş ar Teresi. Wişşu şşkati wehr-
şşas uş şşcho şşawadi şşkaişto pahri: winşşch — şşneegbaltu galwu
un druşşku jau şşalihşuşşchu augumu, tomehr şşitadi wehl
brunneeşşifş un braşşş isşkatâ un şşparigs kufşşibâş, bet
wina — zehli daiła augumâ un maigi burwiga isşkatâ ar
laimê un preeşşâ şştarojuşşcham azim, it kâ şşawas uşşwaras
apşşinâ. — Şşchim pahrim pakal şşoloja marşşchals ar nama
mahti, un peşş tam wişş ziti, şşahşot ar jubilara dehleem
un wedeklam, meitam un şşnoteem un winu peeauguşşcheem
behrneem un heidşot ar ziteem radeem un pahreşşem
weeşşem.

Rad başşas reişşes bija apgahjuşşchi şşahlei apşşahrt, tad
marşşchals ar nama tehwu pahrmainija şşawas damas, un
nu wişş newareja nopreeşşatees un nobrişşnitees ween par
jauno jauko şşkatu: par zehli zeenigo şşirmgalwuju pahri
paşşchâ rindas preeşşchgalâ, kâ ari par wineem şşekoşşchu

jauneſchu pahri wiſâ jaunibas ſakofnibâ, ſmuidrumâ un zehlumâ.

Barons Behrs, ar galwu atpaſak atleefdamees, ſajuhſminats ſazija paſak nahkofſhajam graſam Medemam:

— Mahſſlineeka roka ſche buhtu wjadſiga, lai ſchos dirvus diſchanos pahrus wiſâ winu pretſtatâ, ihpatnibâ un ſkaiſtumâ uſburtu uſ audeſla!

No marſchala wiſas iſtureſchanâs pret Teresi un winas wezakeem, kâ ari no tam, zif abi jauneſchi liſâs labi ſaderam kopâ, barons Behrs winus droſchi uſſkatija jau par gatawu pahri, kadehl ari wina preeks un ſajuhſma bija leeli, jo winſch apſinajâs par to, kaſ no winu peederigu aprindam wiſpirmais ſagahjees tuwak ar baronu Nurmhuſenu, un wina karſtakâ wehleſchanâs bija, kaut ſchis wina jaunais eewehrojamaſ draugs peeweenotos winu gimenes un radu ſaſtahwam ar zeeſchâm radnezibas ſaitem.

Wehl pehz daſcheem gahjeeneem ſahlei apſahrt nama tehws ar nama mahſti, kâ ari ziti wezakee pahri, atſtahja deſotaju rindas, un jauneſchi ſahka nu greetees ſtraujâ deſas wirpult.

Marſchals, aplaidis ar Tereses jaunfundſi pahra reis ap ſahli, ari atſtahja deſotajus un, ar winu ſem rokas, eegahja ſalonâ un no tureenes oranſcherejâ, kuras durwis uſ dahrsu bija wakam un kûr daſchas wezakas damas patlaban apluhſoja puſes. Gaiſs ſche bija ſtipri ſmarſchigs, bet tomehr tihkami ſpirgts un ne tik tweizigs, kâ iſtabâs, jo neleelais fontans oranſcherejas widû, paſtahwigi uhdens ſtruhflu ſchlagzinadams, darija ſche wiſapſahrt gaiſu mitru un ſinamâ mehrâ to atwehſinaja.

Marſchals ar Tereses jaunfundſi, puſes apluhſodami un ſewiſchki apbrihnodami ſkaiſtâs, patlaban uſſeedejusſchâs

orchidejas un kahdu pilnu seedos stahwoŝču oleanderi, ŝahka ŝarunatees tuwaŝ par puŝem, iŝwaizadami weens otu, kuras wina mihlakàs puŝes un tà taŝlaŝ.

Wezakàs damas drihŝi pehž wianu eerawčanàs kluŝi un neufkrihtoŝchi noŝuda, atŝtahdamas wianus weenus, tà ka wini te gluŝchi netrauzeti wareja ŝarunatees. No puŝem wini pahrgahja uŝ muŝiku.

— Ŝafat, zeenigà kundŝene, kas tur pirmit tiŝ teizami ŝpehleja Ŝhopena poloneŝi as-durà un wehlaŝ walŝi? ... Marŝhals waizaja.

— Mana muŝikas ŝkolotaja Rautenfelda jaunfundŝe ... Terese atbildeja.

— Tad juhŝ droŝchi ween pate ari labi ŝpehlejat, ja jums taħda ŝkolotaja.

— Nè, marŝhala kungs, drihŝaŝ, domaju, ŝlehdsams, ka es wahji ŝpehleju, ja man wehl tagad tura muŝikas ŝkolotaju ... Utteiza Terese jautri.

— Augŝtaŝo muŝikalo iŝglihtibu pa leelumleelai daŝai ŝaŝneedŝi tiŝkai pecauguŝcha zilweka gados. Jums tà tad tagad ihŝtais laiŝs, turpinat un nobeigt ŝawu iŝglihtibu muŝikà. Ja es behrnibà un jaunekla gados buhtu wairaf nodarbojees ar muŝiku, es wehl tagad nemitetos ŝcho uŝŝahkto darbu turpinat.

— Ak, es wiŝpahri no muŝikas tiŝ maŝ ko jehdŝu, ka par kahdas muŝikalas iŝglihtibas nobeigŝchanu pee manis nemaŝ newar buht runa. Eŝ gan eŝmu leela muŝikas zeenitaja un waru wairaf, waj maŝaŝ iŝŝchirt labus, klaŝiŝtus gabalus no ŝeklas, banalas muŝikas, bet pate es iŝpildiŝchanà nekahda wirtuoŝe neeŝmu ... Noteiza Terese. Wini iŝgahja dahrŝà, tur ŝem tuwejàs leepas noŝehdàs uŝ ŝola.

— Tas drihŝaŝ buhtu man jaŝaka par ŝewi ... Mar-

īchals turpināja uīfahkto ņarunu. — Wiņa mana muŶikālā praŶhana dibinas pa leelakai daīai uŶ dŶirdeŶhanu. Ēs Ŷpehleju ari klaweerēs, un warbuht man ir kautkahds talents, bet es puīfas un jaunekka gados pahraf maŶ eŶmu Ŷpehlejis, lai buhtu warejis eeguht kaut jebkahdu leelaku gatawibu. Totees jo beeschi eŶmu apmeklejis operu, koncertus un muŶikas Ŷoarejas un matinejas, kadehī ari kautko par muŶiku waru runat.

— Kā jums patihī Ŷhopens?

— Deesgan labi.

— Man ari. Ŷhopens un Mozarts ir mani miħlafee muŶiki.

— Ŷhopens wiŶpahri loti eezeenits, un par to naw brihnumš, jo Ŷchai mahkīlineekā zaur wiņa wezakeem un Ŷentscheem ŶaweenojuŶchās triju dŶili ihpatneju un apdahwinatu tautu aŶinis: polu, frantŶhu un ebreju. Tā wiņā iŶpaudees Ŷho triju tautu genijs. Bet Mozarts Ŷpehī aīŶraut un apburt ar to grazioŶitati, weeglumu, eleganzi un galanteriju, Ŷahda wiŶpahri rakŶturo rofofo laiħmetu. Mozarts ir wiŶlabakais Ŷha laiħmeta attehlotajs muŶikā. DŶirdot wiņa muŶiku, tā ween leekas, it kā redŶetu Ŷew preekŶhā jautrās, lihģmās daminas ar ihŶajeem apaki koplajeem Ŷwahrzineem, kurpitēs ar augŶtajeem papehŶheem un paruhkotajās galwās milģigās platmales, bet uŶ noŶħminħetajeem un nopuderetajeem waidŶineem uŶŶpeeŶtas ŶkaiŶtuma plahŶsterites. — Tahds ir pehģ maneem Ŷubjektiveem eeŶkateem Mozarta rakŶturojums galwenos wiħzeenos.

— Ēs Mozartu rakŶturot tā nebuhtu pratufe, bet wiņa weeglibu un jautribu es Ŷajuhtu un ta man patihī. Ķa, tas gan leekas buht taiħniba, ka Ķatrai tautai un Ķatram laiħmetam ir Ŷatwa ihpatneja muŶika.

Šchāi brihdī atškaneja no leewenu pušes kaħda tšhetrbalkšigi dšeedata latweešchu tautas dšeesma, sehra un šchehliga.

— Las muħšu dšeedataju foris... Terese steidsās paškaidrot maršchalam. — Šau šchoriht wini papinu modinaja ar pahris garigām dšeesmam un uš mamminas wehlešchanos tagad atkal eeradušchees un nu pils preekšchā dšeed kaħdu no šawām tautas dšeesminam.

— Rau, šchis latweešchu tautas dšeesmas, zif ween winas esmu dširdejis, ir wišas tahdas škumigas, sehras un beš jebkaħdas iħstas dšihwibas, wahrdu šakot, pelekas kā pelekā itdeenišchiba. Raw tur nekahda zehluma, nekahdas dišchenibas, nekahda lihgšma, špariga usleesmojuma... Paħluši runaja maršchals, klaufidamees dšeesmas škanās.

— Tā gan ir... Terese peebilda. — Bet man winas tā eerastas un leekas tā šaderam ar weetejo dabu un šchejeenes zilweeem, ka zitadas winas nemas newaretu eedomatees. Pašawara un pašaras pašaros, kaħ muħšu kaħpu seewas un meitas, šchās šawas seħri šmagās dšeesmas dšeedadamas, eet mahjās no darba, es beešchi šawā ištābā pee atweħrta loga, waj uš leewenem, waj ari dahršā seħdedama, waj atkal pa pašku paštaigadamās, klaufos winu dšeesmās, un lai gan newaru teikt, ka winas man iħsti kā patiktu, tomeħr tā esmu pee winu škanam peeraduše, ka, ja kaħdu pašaru tās nedširdu, tad leekas, it kā man kas peetruħktu. Un pašwišam šawadi man lištos, ja šcho pašasto dšeesmu weetā kaħdu pašaru išdširštu jautru, lihgšmu dšeesmu škanās: tas man tad šchēistu kā neparāšts trauzejums weetejā dabā un wišā winas noškanojumā.

Wini peezeħlās un gaħja gar pils galu uš leewenu

puſi, fur foris patlaban bija uſſahziſ kahdu jaunu dſeeſmu.

— Šhi dſeeſma tahda pat ſmagi ſtumiga un beſ dſihwibas, kà pirmejà un kà wiſas tàs — weenalga, waj dſeedats teef par behdam, waj par preeſeem . . . Runaja marſchals, papiroſu kuhpinadams. — Muſikas un dſeeſmu zeenitajs buhdams, ari es ſawâ muiſchâ wafareem daſchdeen klaufos ſeewu un meitu dſeedaſchanâ, daſchâm eſmu lizis teift ſew tekſtu preeſchâ, bet ſehro, ſmago weenmulibu melodijâ un ſemneeku apſtahkſus tekſtâ ween wiſur eſmu atradis. Es baidos, ka ja ſchâi tautinai, kulturâ kautkâ ejot uſ preeſchu, ar laiku raſees warbuht ari kahdi apdahwinati komponiſti, tad, ja tee ſawos darbos gribes buht tautiſki patſtahwigi un dibinatees uſ ſawas nazionalàs muſikas pamateem — uſ ſawâm tautas dſeeſmam, winu rakſturigâ ihpatniba buhs ta pate ſehri ſmagâ weenmuliba, pelekâ iſdeeniſchkiba. Protams, ka ſchahdos apſtahkſos ari eewehrojamam talentam, ja tahds pateſi raſtos, buhs jaſakroplojas un japanihkſt, waj behdigi jaaiſeet bojâ, jo fur gan ſchahda nedſihwa, peleka muſika waretu atrast zeenitajus? Sebſchu muſika ir weenigâ brihniſchkigâ waloda, kuru katrs zittauteetis war ſapraſt beſ tulla ſtarpneezibas, tomehr latweeſchu tautiſkâ muſika nekad newares intereſet kahdu zitu tautu plaſchafas aprindas, iſnemot warbuht weenu otru pehtneeku, kas mehds eepaſihtees netiſween ar leelâm un labâm, bet ari ar ſihkâm un maſwehrtigâm leetam.

Šarunadamees wini nonahza pils parades puſe, fur leewenu preeſchâ ſtahweja dſeedataju foris, kas tagad bija daudſ leelaks nekâ ſchoriht, jo pa to ſtarpu bija paſpehjuſchi ſaſinot ari ſeeweeſchus no klahtakâm mahjam, un tã nu bija warejis eerastees muiſchâ it paprahws jaufts

foris, kamehr rihta fweizinajumâ bija peedaliiees tifat neleels wihru foris.

Wezais dsimtfungs, no leewenem nonahzis, patlaban pateizâs tiklab pagasta preefſchſtahweem, kâ ari basnizas wihreem par laimes wehlejumu un peeminas dahwanu paſneegſchanu, tâpat ari dſeedatajeem un winu wadonim par dſeedaſchanu.

Dſeedataji un ziti fweizinataji redſeja ſawu dsimt-fungu tagad tik laipnu un labprahtigu, kâ to daſchi wehl nekad nebija redſejufchi. Tâpat kâ wini, ari winſch ſtah-weja tagad ar atſegtu galwu teem preefſchâ, runaja laipnus wahrduſ, un wina zitadi aiſween nopeetnais waigs tagad ſpihdeja it kâ preefâ un laimê, bet krunkainâ peere likâs kluwuſe lihdsenaka, gludenaka.

Marſchalam ar Tereses jaunfundsî tuwojotees leewenem, wiſu ſkati newiſchus wehrſâs turp, un wiſeem nu ſchita wezâ dsimtfunga laipnibas un laimes zehlonis uſminets, wiſmas nojaufſts, jo wehſts par Saulgoſes kunga atbraufſchanas noluhſeem neſin pa ſahdeem zeſeem un tekam bija iſplatijufes jau neween muiſchas ſaimes ſtarpâ, bet ari pa pagastu. Behz wezumweza paraduma pagasta eedſihwotaji mehdsâ ſewi un ſawus kungus ſinamâ mehrâ uſſtatit kâ par weenas leelas kopejas gimenes lozeſkeem, kuras galwa bija wezais dsimtfungs, un tâ tee, jebſchu ari nomakus ſtahwedami, nehma tomehr dalibu pee wiſeem preezigeem, kâ ari behdigeem notifumeem ſawa dsimtfunga dſihwê, kadehl ari par wiſu ruhpejâs, kaſ muiſchâ noteef un par wiſu ſinaja aiſween jau deefgan laifus.

Tâ ari tagad dſeedataji un dſeedatajas, redſot Tereses jaunfundsî naſtam marſchalam ſem rokaſ, weens otram ſlepus peegrubda pee ſahneem, eetſchufſtedamees: „Are,

muhfu prehlene ar faulgojneefu," waj ari „Kau, jaunais pahris!"

Kad wezais dsimtkungs fawu pateizibu laimes mehlejateem un dseedatajeem bija issazijis, pehdejee ar fajuhsimu nodseedaja:

Deems, dod muhfu fundsinami
 Saules muhſchu nodſihwot!
 Deems, dod feltu, ſudrabinu
 Ar kahjiniu ruſchinat!

Œhi dſeesmina atrada pee fungeem leelu patikſhanu, un tee uſnehma winu ar ſkalu plaukſchkinaschanu. Wiſi ſaprata winas wahrduſ, wiſeem tee liſàs aſprahrtigi un ſchim gadijumam jo ſewiſchki peemehroti. Daudſ plaukſchkinataju ſauza ari:

— «**Da capo**», tà ſa foris dſeesminau dabuja atfahratot.

— Ari ſchaî, zitadi ſkaiſtâ un ſihmigi aſprahrtigâ dſeesminâ ir tahdas wahjibas, ſas winu tagadnes zilweſkam — wiſmas nelatweetim — dara nebaudamu . . . Marſchals uſſahka fawu pahtraukto ſarunu ar Teresi.— Tee ir tee paſchi muhſchigee deminutimi jeb maſinajumi, no fureem, leekas, naw brihwa neweena latweeſchu tautas dſeesma. Lai tiſ eedomajamees peemehram ſchaî dſeesminâ wahrduſ „fundsinam" un „kahjiniu". Mehgineet pahrtulkot ſcho dſeesminu tahdâ pat weidâ kahdâ zitâ walodâ, teiſſim wahzu: „Herrchen" un „Füſſchen". Tas ſkanès wairaf nekâ ſmeekligi, ja zeenijamu, eewehrojamu zilweku noſaukſim par „Herrchen", wina kahju par „Füſſchen" un tà zitu tamlihdſigi. Behrnu paſazinâs un dſeesminâs tahds iſteikſmes weids gan ir paſihſtams ari zitâm tautam, peemehram freewu tà ſauktâs baikâs, ſo aukles dſeed, waj ſtahſta maſeem behrneem preekſchâ. Bet eſ neſinu neweenu

zitu tautu, waj tautinu, fur peeaugufchi zilwefi ari dsee-
 datu mafu behrnu dseeſminas, kà tas noteef pee muhfū
 latweefcheem. Wianu tautas dseeſmas leefas fazeretas waj
 nu mafu behrnu wajadſibam, waj ari tàs zehluſchàs
 tanî laiſmetâ, kad pate ſchi tautina wiſa wehl atradàs ſawâ
 behrnibâ. So kà zitadi lai ſaprot tahdus wahrduſ, kà
 kumelinſch un ſobentiniſch, fur ir runa par karâ eefchanu
 un tehweſemes aiſſtahweſchanu? Sobentiniſch tatſchu war
 tifai buht tahdſ neefſ, ko behrneem dahwina par rotaku
 leetu, waj ari ko modes ahfſteem redſam zitu ſwiguku ſtarpâ
 karajamees pee pulſſtena kehdeſ. If katram nelatweetim
 ſchahda kara dseeſma, fur runa par kumelinu un ſobentinu,
 war noderet tifai par joku un ſmeeklu. Pat karu latweefchi
 ſawâs tautas dseeſmâs noſaukuſchi par karinu, miſſigi
 plaſcho juhru par juhriau un tahdu warenu dabas parah-
 dibu, kà pehrkonu, par pehrkoniti. Tahlak ſchahdâ ſmeekligâ
 iſteikſmê, domaju, gan newarèſ eet. Wet latweefchi, leefas,
 pee ſchahdeem ſmeekligeem deminutimeem tà peeraduſchi,
 ka wiſu ſcho nelogifu un ſmeekligumu nemaſ nejuht — glu-
 ſchi tàpat, kà maſeem behrneem naw paſcheem jehgas par
 ſawu behrniſchſigumu. Ka latweefchi wehl tagad dſeed un
 zeeni ſchahdas behrnu dseeſminas, tas, man ſchkeet, rahda,
 ka wini wehl arween, warbuht paſchi ſewî nemaſ neapſina-
 damees, ſajuhtas it kà par maſeem behrneem, kam patihf
 behrnu preefi un behrnu neefi. Tihri jadowâ, ka wini,
 arween wehl nododamees behrniſchſigeem preefeem, ilgi
 neſaſneegſ nekahdu augſtaku prahta un gara peeaugſchanu
 un palikſ ari tahlakâ nahkotnê ekonomikſi un politikſi
 behrni.

— Lai tà noteef, marſchala fungſ! . . . Sautri iſſau-
 zàs aprinſka preeſchneefſ fon Gowens, kaſ lihdi ar baronu
 Behru un daſcheem ziteem weefseem bija peenahkuſchi ba-

ronam Murnhuſenam tuwaſ un klaufijufchees wina ſarunâ ar Terefeſ jaunkundſi.

— Ja, lai noteef tâ! Ha, ha, ha! . . . Barons Homens ſmeedamees atfahrtoja ſawu iſſaufſchanos. — Tad mums buhſ weeglafi pahſ wineem walbit. Sewiſchki muhſu politikeem, protams, daudſ lehtaſ tiſt galâ ar politiſki nepeeauguſcheem lihſdeedſihwotajeem un iſleetot winu kluhdas muhſu labâ, nekâ tas buhtu eeſpehjamſ ar peeauguſcheem un politiſki eenahſuſcheem zilweſeem.

— Winau dſeeſmaſ juhſ nedrihſſteet wiſ tâ noneezinat un taiſit no tâm preeſſch wineem paſcheem kaſhdus nelabus flehdſeenus nahſotnê . . . Szazija barons Behſ pa puſei joſodams, pa puſei nopeetni. — Ur ſchâm ſawâm dſeeſmam wini ſweizina un godina muhſu zeenijamo jubilaru, un mums par to wineem japateizâſ, jo wini domajaſ mums dewuſchi to labako, kaſ wineem ir — ſawas daudſinatâſ dſeeſmaſ, jebſchu mums tâſ ſchſheetâſ neezigaſ un behrniſchſigaſ.

— Ja, taſ teeſa, mums wajaga wineem pateiſtees! . . . Marſchalaſ iſſauzâſ un no pablodes, ko ſulainiſ patlaban neſa garam ar pilnâm ſchampaneeſcha glaſhem, paſehriſ weenu glaſſi, dewâſ pee dſeedatajeem, kureem ſulaini ari ſneebſa wiſnu.

Marſchala preeſſchſihmei ſejoja barons Behſ un daſchi ziti weeſi, kaſ wiſi ar forâ wadoni un wezakeem dſeedatajeem ſaſkandinaja glaſheſ un katſ wairak, waj maſaſ pareiſâ latweeſchu walodâ pateizâſ par dſeedaſchanu.

Uri wezaiſ barons peenahza ar glaſſi roſâ un peeſita pee pagâſta wezaka, rakſtweſcha, forâ wadona un Birmgrauiſcha glaſhem, kureſch pehdejaiſ ſcho nezereto laipnibu uſnehma, ſemu ſaleeſdamees un tad ſchigli peeleeſdamees baronam pee ſwahſku peedurkneſ.

Silarajs un ūroderis Spruſts, kam ūhahda eeweh-
 riba no wežà barona puſes nebija tikuſe par daku, jutàs
 nepatihkami aiſkahrti un bija pilni eefūhigas nemeeribas,
 lai gan ahreji puhlejàs to apſlehpt, weens otram ar elkoni
 pee ūhneem peegruhſdami, greiſi paſkatidamees uſ ūirm-
 grauſi un augſtprahtigi paſmihnedami, azimredſot, ar to
 gribedami rahdit ūamu pahrafumu attihſtibà un iſglihtibà.
 Pee tam Silarajs tik ſtipri greeſa ſew uhſas uſ augſchu,
 ka ari wiſa galwa winam pazehlàs uſ augſchu, un winſch
 labu brihdi luhfojàs ſautkur augſtu gaiſà, kà likàs, tà
 apmehram pahri pils ſchufureem, waj pat wehl augſtaf.
 Brihdi kaweees ar ūamu ſkату beſgalibas plaſchumos,
 winſch peegreeſàs atkal ſchàs ſemes leetàm, lepni aukſtà
 peetizibà noſkatidamees uſ dſeedatajeem un dſeedatajam,
 bet ūirmgrauſim pahrlaiſdams pahri noſcheloſchanas
 pilnu ſkату.

Le winſch eewehroja, ka ſkolotajs dod ſihmi jaunàs
 dſeeſmas ſahſchanaſi wihru korim. Dſeeſmu nodſeedaja,
 un ſkroderim nu nahžàs dſirdet no kungu puſes daſchadus
 uſſlawas teizeenus par wina ſkaiſto tenoru. Marſchals
 ſewiſchki bija ſajuhſminajees un ſneedſa wadonim, kà ari
 ſkaiſtà tenora ihpaſchneekam roku, un tà ka Silarajs ſtah-
 weja zeeſchi lihdsàs ſkroderim, tad ari tam paſneedſa roku.
 Ar to nu wiſs nepatihkamais pirmsitejs eefpaids bija iſnih-
 zinats, un ſkroderis ar Silaraju jutàs pilnà mehrà apmee-
 rinati, pirmejais pat wairakkahrt noteiza, ka marſchals
 eſot attihſtits un iſglihtots zilweks, kahdam ſcholaiku muiſch-
 neekam wajagot buht.

Koru preeſchneſumeem beidsotees, muiſchà eenahza
 pulzinſch zekojoſchu ahſemes muſikantu, tà ſautko pra-
 garu. Pa Kurfemes muiſcham un krogeem ſtaigadami,
 wini waj nu paſchi bija ſadſirdejuſchi par Bihrlulenê ſwi-

nameem godeem un tadehl steigufchees uf fcho deenu fchurp, waj ari bija no fahdu radineeku pufes fche taiſni paſuhtiti.

Winu eeraſchanàs Bihrulenes muiſchâ nahza ihſtâ laikâ, jo ſwinibas atradàs tagad tanî pakahpê, kad jautribas un lihgmibas wairoſchanai muſika nepeezeefchama.

Noſtahjuſchees pils preeſchâ, gabalimu atſtatu no leewenem, nonehmufchees zepures un paſlanijufchees pret fungeem un damam, pragari zehla ſawas taures un ſtabules uf augſchu un ſahka puhſt. Wiſpirms noſpehleja fahdu garigu melbiju. Klufajâ, jaufajâ waſaras feſtdeenas waſarâ, ſaulei nupat reetot, kad darbdeenas troſknis wijur jau beidſees, ſkali un tahli ſkaneja dſeeſmas ſkanas pahr muiſchas pagalmeem, atballodamàs apfahrtnes ehkâs, dahrfâ, parkâ un aiſpluhſdamas pahr laukeem un plawam pat lihbj tuwafajam meſcham.

Behz garigàs muſikas ſpehleja daſchus popularus laizigus gabalus, ſtarp ziteem ari „Ziſcherin, du kleine“, kas patlaban bija loti modê, un beidſot pahrgahja uf dejas muſiku, uſraujot gan pa walſim jeb kâ mezaſee laudis teiza, pa ſchluhzim, gan fahdus polkâ, waj zitas paſihſtamas dejas.

Utſkanot dejas muſikai, tee muiſchas ſaines laudis, kas no darba bija jau ſwabadi, ſahka ſem leepam, netahlu no kufnes, tà ſauktajâ laufchu dahrfâ, pulzetees uf deju. Garos galdus, pee kureem dſeedataji laufchu dahrfâ beidſa turet wafarinaas, norihkoja pee malas, tà ka wiſs dahrſs atlika brihwš dejoſchanai. Ur ſaimneezeſ ſinu un zeemahtes atkauju muiſchas kalpones, kuraſ winu darbs to atlahwa, bija tur ſapulzejuſchâs un pirmee pahri ſahka jau greeſtees dejâ.

Sabraufufchee kufſcheeri, ſkaitâ ap pahra deſmit wihru, kas lihbj ſchim bija laifu pawadijuſchi gan trumpas fiſda-

mi, gan ari jirgus apkopdami un fuhts preefšhâ ismehgina-
nadamees pahtagu plihfšhkinafšanâ, tâ ka no leelifkajeem
plihfšhkeeneem fehteenâ fkanaja it kâ fšhaufšhana ar flin-
tem, — tee wiſi tagad, ſahbafus noſpoſſchinajuſchees, matus
un bahrfbas ſagludinajuſchees un ari zitadi uſpurinaju-
ſchees, ſteidſâs zits par zitu uſ dejas weetu, fur nu wefels
bars jaunu jautru kauſchu pehz ſkali ſpehzigâm muſikas
ſkanam greeſâs ſtraujâ gaitâ pa ſalo mauru. Pragari, pree-
zigi, ka winus tif drihſi neraida projam, bet kauj ſpehlet
arweenu tahlaf, tâ ka tad ari, protams, ſagaidama lee-
lafa atlihdiiba, rahwa ar puhſhanu tif duhfšhigi un ſparigi,
ka waigi paſcheem ſtipri peepampa un azis bolijâs. Kungi,
uſ leewenem fehdedami, waj ari pils preefšhâ paſtaigada-
mees, noluhkojâs kauſchu iſpreezâ.

Kad otra deja bija eeſahkuſes, pee leewenem peenahza
fahds pagara auguma braſchs jauns wihreetis — ſemneeku
puiſis ſkrullainâm dſeltenâm uhſam un wiſpahri patihka-
mu iſſkatu. Nonehmîs zepuri, winſch peeleezâs Teresei
pee peedurknes un paſlanidamees teiza:

— Luhgtu, freilen, uſ danzi.

Terese, kaſ fehdeja marſchalam lihdsâs, eeſmeedamâs
peezehlâs un puiſim pa latwiſki teiza:

— Ja, Kriſchi, eſ eeſchu... Uſ marſchalu paſtatida-
mâs, wina aiſbildinajâs:

— Luhdſu, atwainojeet, Nurmhuſena kungs; man
jaeet ar muhſu laudim deet daſchas dejas. Es drihſi buhſchu
atkal atpaſal.

To teikuſe, wina dewâs ſlaikajam puiſim lihdsâ uſ
dejas weetu, fur nonahkot winſch ſatwehra ar ſawu rofu
weenu winas rofu, otru apſkaha winaî ap widu un tad
ſahka abi ſtrauji greeſtees zitu dejotaju ſtarpâ. Smuidrais,
braſchais puiſis un grefnâ, ſkaiftâ Terese bija tif diſchans

un tik wareni faderofchs pahris, ka wiſu azis wehrfàs uſ teem.

Lai gan nama mahte, Teresei aifejot no leewenem, laipni paſkaidroja marſchalam, ka ſchahda paraſcha ſche jau no ſahſta gala paſtahwot, un ſawâ laiſâ wiſas winas meitas dejojufchas kopâ ar muiſchas ſaimi, par ko tad winam neweenai newajadſejis nemt dejas ſtundas, tadehl ka te tâpat paſchas eemahzijufchàs dejet, un lai gan barons Nurmhuſens ar ſewiſchku patifſchanu noſlauſijàs ſchai ſtahſtijumâ, kur winam wiſs likàs tik neparaſti jauks, tik romantifki peewilzigs, tomehr firmais nama tehws ihgni ſarauza peeri: winam tagad nepawiſam nebija pa prah-tam, ka gahjeju puischeem nebija eepreefch dots brihdinajums, tà ka tee lai ſweſchu kungu klahthuhtnê neuſdrihfſtetos Teresi aizinat uſ deju. Tâpat winſch ſewi ſkaitàs ari uſ Teresi, ka ta ſchahdâ reiſâ naw pratufe iſturetees ar peenahzigu paſchzeenibu un ari ſchodeen ar ihſtas lauſu muiſchneeku jaunawas pahrgalwibu ſekojufe ſawai eemihletai newainigai paraſchaj.

Wina ihgnumu un ſkaiſchanoſ tomehr neweens nepamanija, jo wiſu ſkati bija wehrſti tikai uſ waren faderofcho wahri, kas dejoja tik weegli, droſchi un daiſi, kâ neweens zits. Baronam Nurmhuſenam ſkatotees it nemanot un pret paſcha gribu ſagàs ſirdi pa dalai ſchehlums, pa dalai ſkaidiba, jo pats winſch labi redſeja un juta, ka tikai tagad — ſtraujajâ dejâ ar ſcho ſemneeku puiſi — Terese pilnâ mehrâ wareja attihſtit un iſrahdit wiſu ſawa ſalofſnigâ auguma ſpehku un energiju, ſawu kuſtibu daiſumu, ſtraujumu un grazioſitati, kâ ari ſawu temperamentu. Baronam Nurmhuſenam likàs it kâ wina dejojchana ar Teresi pirmit ſahlê bijuſe, ſalihdſinot ar winas tagadejo deju, tas

pats, kas wahja wehja puhfmina pret ftrauju, ſpehzigu wehtras gaitu.

Apjautajees pee nama mahtes, barons Nurmhuſens dabuja dſirdet, ka ſchis braſchais puiſis, kas ar Tereseſ jaunfundſi tiſ wareni deſo, eſot muiſchſas firgu gans. Gandrihſ winam radàs greiffirdibas juhtas uſ ſcho ſemneeku puiſi. Lomehr ſchahdas juhtas winam tuhlin atkal pahrgahja, jo braſchais puiſis Teresi patlaban palaida waſam, pehſ kam winau tuhlin nehma atkal kahds zits ſtalts ſehns, kas ari bija weifls deſotajs. Par ſcho winſch dabuja dſirdet, ka tas eſot muiſchſas remeſneeks. Tad nahza treſchais — muiſchſas kufcheeris, tad kahds kalpu puiſis, un beidsot — barons Nurmhuſens negribeja pats ſawà mazim tizet — wina paſcha ſulainis Griſchka. Kad ſchis Teresi palaida waſam — jeb pareiſaki ſatot, kad wina no ta atlaidàs, — winai tuwojàs Silarajs un, zepuri pazeldams un ſemu paklanidamees, bildinaja: — Luhgtu, zeenità jaunfundſe, uſ deju.

Bet Terese, ſmagi elpodama, atteiza:

— Nè, paldees! Eſmu jau peeſuſe... Un, ar kabatas laſatu wehdinadama ſew wehſumu ap ſeju, wina dewàs ſaſarkuſcheem waigeem un ſpulgojoſchàm azim atpakal uſ leewenem.

Silarajs, juſdamees nepatiſkami aiſfahrts, wiſpirmš luhfojàs kahdus mirklus atkal augſtu gaiſà — pahri ne tikai pils tſchufureem, bet ari winas torneem, tad ſagreesa par jaunu uhſas uſ augſchu, brihdi, luhpas ſakneebis, padomaja, tad ſparigi peeſpehra labo kahju pee ſemes, apgreesàs uſ kreifàs kahjas papehdi apfahrt un, peeſpeesti eeſmeedamees, noruhza ſewi paſiſtamo latweeſchu parunu „Kad naw prehlenes, danzo ar jumprawu!“ Tad, paſehris iſtabeni Minni, laidàs ar to deſotaju nudſeklì eekſchà.

Barons Murnhusens bija ne tikai pahrsteigts, bet jutās arī aizrauts, šajuhšmināts no nupat redsetā škata, kāhdu viņam zitur nekur nebija gadīees redset un kāhdu viņš nebūhtu warejis eedomātees. Tereše, kā viņš tagad vēhroja, bija tatschu laikam auguše un lihdsšchim dšihwojuse pavīšam zītados apstahklos un zītadā atmosferā, nekā tas wispahri pee muišhneeku kāhrtas jaunawam parasts. Tahda ištureschanās wezas, bagatas un stingri konserwativas aristokratijas gimenē, kāhdu viņam bija gadīees šhe šastapt, likās leezinām par to, zif leelā mehrā Tereše bija lutinata un kāhdu walu viņa baudīja šawu wezaku mahjās. Lihds ar to šchahda šwabada ištureschanās likās tam leezinām par weenkahršheem un wīšai weseligeem eeskateem audšināšchanas šinā, kurus viņš atrada tuwi radneezifkus šaweem liberališma prinzišpeem.

Tā Tereše viņam rahdijās nu jaunā peewilzibā, jaunā hurwigumā, un viņā modās neiššakama ilgošchanās dabut šo tuwaku šinat par šhis laušu prinzešes agrāšo dšihwi: kā viņa tahda išauguše, attihstijušēs un, tā šakot, eeauguše šchahdos apstahklos eefšchā. Wīnam šchēta leels, gruhšts šaudejums, kā wīšus šchos gadus, šakot no pušaugu meitenes lihds tagad pilnīgi ušseedejušchāi jaunawai, wīš šhejeenes eedsihwotāji škatijušchi ikdeenas šcho debeshšigo radijumu, warejušchi buht wairāš, waj masaš wīnai tuwumā, dširdet wīnas balš šalbo mušiku, apbrihnot wīnas daišo augumīnu, noluhkotees wīnas leegi štraujās kustibās un redset, kā viņa no nīpras šeltenites išwehršchas par zehlu jaunawu, pilnīgu šeweeti un eewehrojāmu škaištuli. Deesin kā viņa ištātijušēs masaš meitenes, kā škukes gados un kāhda viņa buhs bijuše šeshpadsmit — šeptināpadsmit gadu wezumā? Protams, kā viņa arī tad wareja buht tikai škaišta, originela un peewilzīga tiklab šawā ištātā, kā

ari runâ un wispahri pehz fawa rakstura un istureschanâs. Un winšč wiŝu ŝcho laitu naw nedŝ winu redŝejis, nedŝ dŝirdejis, nedŝ wispahri par winu ŝo ŝinajis! Râ winšč to warejis isturet? Râs gan wina dŝihwe wareja buht par dŝihwi, wiŝu nepaŝiŝtot, neŝinot neŝa par winu!... Smags ŝehlumŝ gulâs uŝ wina dmehŝeli, ŝa tiŝ dauŝdŝ jauŝfuma winam pagahjis garam, to neredŝot, nebaudot un pat neŝa par to neŝinot.

Un ŝchâi brihdî winšč zeeŝchi nonehmâs ŝewî, eeguht ŝcho debefŝchigo buhti par ŝawu, un ŝaut taŝ ari maŝŝatu ŝo maŝŝadams un lai tur ari ŝtahtos deefŝahdi ŝchŝehŝchli zelâ. Noŝaweto un ŝaudeto atpaŝal wairŝ neeeguŝŝi: winâŝ ŝkufes un plauŝtoŝchâs jaunawâs gaduŝ tu neredŝeŝi neŝad — winšč ŝewî domaja — bet tahda, ŝahda ta tagad ir — wiŝâ ŝawâ ŝeeweetes braŝchumâ, ta ŝtahw tew preeŝchâ, ir tew tiŝ tuwu, tiŝ tuwu: to tew ween buhŝ dabut, zitam neweenam! Un drihŝi tam janoteek! So ŝas gan wina dŝihwe waretu buht turpmaŝ beŝ winâŝ? Nur winam lai raŝtos wairŝ preeŝs un patiŝchana uŝ darbu un zenŝchanoŝ — beŝ winâŝ? Bet redŝot winu, dŝirdot winâŝ baŝŝi, juhtot winâŝ dwaŝchu ŝew tuwumâ, wahrdu ŝafot, ŝinot winu par ŝawu, — ai, ŝahds taŝ neapraŝtamŝ preeŝs, ŝahds neiŝŝaŝamŝ haudijumŝ buht un dŝihwot, un tad wiŝam wajaga labi iŝdotees un neŝam newajaga buht wairŝ neeefŝehjamam!...

Tahdas domâŝ ŝchahwâs marŝchalam galwâ, un tahda apnemŝchanâŝ nodibinajâŝ winam prahtâ, ŝehdot uŝ leewenem un noŝkatotees Tereses dejoŝchanâ. ŝarunâŝ, ŝo daŝchi fungi un damâŝ weda winam lihdsâŝ, winšč paŝretam gan ar weenu otru wahrdu peedalijâŝ, lai ŝlehptu ŝawu gara un juhtu ŝtahwoŝli, bet wina domâŝ pee ŝchâm

nenosihmigajâm, weenigi peeklahjibas noluhkâ westajâm farunam nebija nebuht.

Atnahkot Teresei atpatak un nofehshotees agrafajâ meetâ, winiŝ, peewirŝjees ar ŝawu krehŝlu tai tuwak, ŝatwehra winas rofu un, eeskatiidamees winai azis, kluŝi teiza:

— Juhs esat debeshkiga!

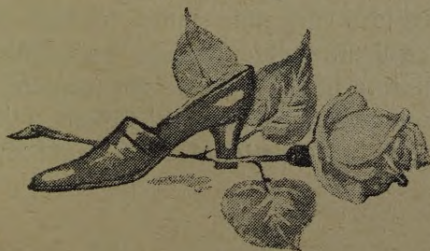
Wina neteiza neta, tika ŝirŝnigi uŝluhŝoja wiau ar ŝawâm leelajâm, tumŝhajâm azim. Winas ŝeja kwehloja. Wet beŝ wahrdu iŝmainas wini bija tagad par ŝewi ŝkaidribâ: wini bija weens otra domas uŝminejuŝi, weens otu ŝapratuŝi.

Biti neweens to neewehroja, jo wiŝu uŝmaniba patlaban wehrŝas uŝ jauko pils apgaismoŝchanu, tahda Bihruleniê wehl neweenâ goda deenâ nebija lihdi ŝchim redŝeta: krehŝlai eestahjotees, ikfatra pils logâ tika eedesŝinatas diwi ŝwezes.

Ŝahdu pee Bihrulenes kungeem gluŝi neparastu grefnibu wiŝpahri mehdiŝa iŝŝaidrot ar ŝcho eewehrojamo deenu — dŝimtkunga ŝeptiadesmitas dŝimumdeenas ŝwehtkeem; tomehr daschi apstahklus tuwak pahrsinoŝi muiŝas ŝaimes lozekki pakluŝam ŝtahŝtija, ta tas pateeŝibâ wiŝ noteefot Ŝaulgoŝes dŝimtkunga zeemoŝchanas dehl: ja winiŝ nebuhtu atbrauzis, tad tahda pils apgaismoŝchana nebuhtu notikuŝe.

Dŝimumdeenas ŝwinibas beidsas wehlu nakti.

* * *

Bija jau kreetni gaischs, kad Āirmgrauſis, no dſi-
 mumdeenas ſwinibam pa gatuwi nahkdams, tuwojās ſa-
 wām mahjam, jo ihſā waſaras nahts bija beigufēs un
 gaisma, debefu weenā puſē tiſko nodſiſdama, otrā bija jau
 ſahkufēs par jaunu. Debefu nojumis ſeemeſu un auſtrumu
 puſē bija gaischſii eepelekā kraſhā, gandrihs jau kà jaukā
 deenā, bet beſ ſaules ſpihduma un gaischuma; tikai ap-
 wahrſchna deenwidus un reetrumu nomale bija wehl ſa-
 frehſlā tihſas, un meſchmales un birſes tur liſās kà miglā
 noſuhdam. Lai gan deena jau ſahkās, wiſur wehl walbija
 nahts meers un fluſums. Tikai ahbolina laukā, blaſus
 gatuwei, dſirdeja greeſi ſpehzigi ſkarbās ſkanās greeſchan
 un pahr papuwi, ahrpus gatuwes, kahds zihruliz, ſihki,
 ſkaki trillinadams, kà iſpluhſtoſcha ſtrauja dſeeſmu ſtruhkla
 ſchahwās gandrihs pilnigi ſtahwus augſchup, urbdamees dſi-
 laf un dſikaf gaiſa dſjelmē.

Nonahzis pee pirts, kas atradās gatuwes malā, lih-
 dſās maſajam dihkitim, Āirmgrauſis ar roku peeduhrās
 pee akmenu ſeenas. Akmeni bija wehl ſilti. Ja, mahjneeki
 waſar kurinajuſchi pirti un pehrufchees. Pee rijas wahr-
 teem, kur no gatuwes war braukt uſ druwu un plawu,
 winſch apſtahjās un, uſ wahrtu augſchejās ſklandas uſ-
 metees, brihdi luhkojās ſawās kuplajās druwās, kas wiſas
 ſtahweja labi, ſolidames bagatu raſchu. Saweem laukeem
 un druwam, kas allasch bija kreetni kopti, winſch, kà ruh-
 pigs ſemkopiſ, nekad newareja paeet ſezen, neapſtahda-
 mees, lai — un kaut ari tiſ ihſu brihtiau — tanis noſka-
 titos. Tā ari ſchāi agrā rihta ſtundā, kad lauki nemas wehl
 nebija pahrredsami, winſch tomehr peeſtahjās, brihtiau
 pameelot azis pee tihkamā ſkata. No plaujamā ahbolina
 iſlehzā kahds prahws ſakis un pahri zelinam eezilpoja mee-
 ſchu druwā. „G, tu leelais letentahjis! Naw deefgan, ka iſ-

ehdees jau ahbolina laukâ, wehl winam wajaga meeschus nobradat". Nodomaja Dirmgrausis, zeeti aif walga faturedams pretim issfrehjuscho fehtas funi, kas pa nakti bija palaipts no faites wakam un tagad, pamanijis faki, gribeje par wari mestees tam pakal.

— Dusch, Duri, stahwi meerâ! Garausi tikpat nenokersi, tikai meeschus nomihdifi... Dirmgrausis dudinaja, funi meerinadams.

Bametis azis uf ganamo ahbolina, blafus plaujama-jam, winfch eeraudija sirgus, faitês peeseetus, ganamees: divi, pahra fashlehti, stahweja, galwas kopâ faduhruschi, treschais guleja, bet zeturtais knofijâs ar kumeka, kas nebija peeseets. Ubi jaunakee un labakee sirgi ta tad kuhfi aif atflehgas — gluschfi ta, ka winfch to bija wehlejees un ka to bija peeteizis aifween darit, kad pats naw mahjâs un kad newar buht ihsti drofchi par sirgu usraudsibu. Za, fainneeze winam bija kreetna: waj winfch mahjâs, waj nê, wisi darbi tika padariti un wifs nokahrtots, katrreis gluschfi ta, ka winfch pats to nebuhtu warejis labafi isdarit.

Rijas paschobelê, it ka pa fapneem, eetschurkstejâs ligfda fahds besdeligu pahris, un Dirmgrausis, no fawam domam ustraufdamees, fahfa folot pa gatuwfi fehtâ eefschâ, wefdams funi few lihdsja.

Mhrdurwis atrada neaifschautas, ka jau aifween, kad winfch bija kur isgahjis, waj isbrauzis, tâs tika aistaisitas tikai ar klabatu, lai mahjâs pahrnahkot waretu bes flauwefchanas un gaidifchanas tift eefschâ un newajadsetu mahjneefus modinat no gulefchanas; modrigais funs, ko naktim tureja wakam palaiptu, apfargaja mahju usmanigi, ta ka nemanits neweens fwefchneets newareja fehtâ eefkuht.

Cegahjis kambari, Dirmgrausis flufi fahfa nogehrbtees, negribedams neweenu modinat.

— Pahrnahzi? ... Waizaja fainneeze.

— Tu nebiji wairs aismigufe? ... Winfch waizaja fawufahrt.

— Nè.

— Waj Anete ari jau atmodufès, ka nemas nedfirè fchnahzam?

— Wina nemas naw eefchâ: wakar zepàm baltmaifi, iftaba bija koti karsta, wina tabehl aigahja flehti gulet. Nu, kà nofwinejat leelfunga godibu deenu? Labi?

— Deelfki. Schehl, ka Anete nebija lihdsja, — tur winai buhtu bijis daudf ko redset un nopreezatees. Mee-lawene ari pahrawaizaja pehz Anetes un abas ar moderi tewi leef fweizinat.

— Baldees. Weens pats nahzi wifu zeku, jeb abi ar mefchjargu?

— Mefchjargš palika muiſchâ, teizàs pahrgulet pee kutſcheera. Es nahzu reifâ ar Silaraja Uti. Gauſchi gri-beja nahft lihdsja mahjâs. Pahra reif eeminejâs, winfch mani pahrawadiſchot lihds mahjam, lai man pa meſchu nahkot neefot weenam bail. Es ſaprotu, uf ko winfch lenz, — tas wiſ Anetes dehl. Bet nemas nelikos wina domas ſaprotam, — atteizu, ka ſahf ſeedet jau gaiſma, ka bail ne-buhs un neaizinaju wiau nahft lihdsja.

— Nam tu tà dariji! ... Saimneeze eebilda it kà noſchelhodama. — Wareji gan weft lihdsja. Anete taiſni kà ſinadama iſgahja flehti gulet. Buhtu warejis ar wiau lihds brokafſlailkam paſirzinatees; tagad baltmaife lai ir, — tà drangi buhtu warejuſchi weefu uſnemt

— E, naw wajadſigs! Winfch naw Anetei nekahds otrineefs; lai tad ari labaf nemas nenahf, — tif weltigas walodas zeltos.

— Ir otrineefs, waj nam, eet pee wina, waj neet,

bet talab war nahft. Kur rafchenus ween gaida, tur ne-
nahf nekahdi. — tà mehds buht. Bet kur nahf daschadi,
tur war islasitees. Un ar tà m walodam naw nemaf tif
bailiga leeta. Taisni otradi: par kuru wairaf runà, pee
tàs wairaf eet, bet par kuru neka negin, pee tàs ari maf
gahjeju. Updomà pats, meitenei wajadsigee gadi jau
flaht, waretu buht gahjeja katru deenu, bet nehmejs naw
wehl neweens sinams. Utzerees, fa man winas gados jau
otrs behrens bija sihdams.

— Schà, waj tà, bet Silarajs, lai ari winsch teefne-
scha godà zelts, naw Birmgrauschu mantineezei nekahds
otrineeks nedf mantas, nedf fawas zilts un radu sinà:
Silaraji, paschi peederedami pee pagasta masturigateem
faimneefem, radojas ar ziteem tahdeem pat faimneezi-
neem, bet Birmgrauschu zilts jau no laifa gala peederejuse
pee pirmajeem faimneefem wisà pagastà un allasch stahwe-
juse pee kungeem leelâ eerebsè un schelastibâ. Silaraja
dehlam wairaf wajadsigs naudas, nekà feewas. Talab wi-
nam prahts tà nefas uf scho dusi.

— Mums jau ari nauda ir.

— Ne preefsch tam, lai to eebahstu tahdàs panihfu-
schàs mahjàs, kahdas ir Silaraji. Anetei tahdu mahju naw
wajadsigs — winai buhs paschai labu labàs mahjas. Ta-
gad lai prez winu paschu un pehz muhsu nahwes dabús
ari mahjas, bet tikai tahds, kas ir winas fahrts:

— Kur tad tu domà sehstas zilweku starpâ dabu:
winai lihdsigu, kad tu rawu . . . muhsu zilti tà nostahdi par
wisàm zitàm augstaf? Waj tu domà, fa muischneeku fahr-
tas fahfs pee winas nahft?

— Naw nebuht wajadsigs, fa wina prez kahdu sehstas
zilweku: wina war nemt ari nearaju. Peemehram, kas kait
fkolotajam? Weeta laba, darbs weegls un pee kungeem

eeredſets; pats aprinkā marſchals winam wakar ſneedſo rofu.

Œirmgrauſene ſpehji ſaſuſtejās gultā.

— Waj tu eſi jau tik tikens, ka ſkolotajs wiau nems?

— Ja es Aneti pee wina laidiſchu.

— Waj winſch tew jau praſijis? ... Kā ſobodamās waizaja Œirmgrauſene.

— Praſijis wehl naw. Bet kaš naw, taš war buht.

— No kam tu to ſini?

— Waj winſch ir ſtulbs? Waj winam naw prahta? Waj tu domā, winſch nenojehdi, ko Œirmgrauſchu mahjaš ir wehrtas? Winſch buhš jau iſklauschinajis, ka Œirmgrauſchi tikpat kā iſmafjati un ka man nauda gul bankā.

— Bet waj meita winam pa prahtam?

— Kalab lai nē? Waj wina naw labi apgehrbta? Waj naw paſkolota? Kā tik winſch patihk winai! Par winas patikſchanu neſchaubees: ar ſawu mantu un naudu es Aneti waru apſeltit no galawas lihdi ſahjam, un tahdaš ſeltitas meitas patihk wiſeem. — Ja, aiſmirſu tew pateikt, ka es uſ to ſwehtdeenu pehz turguš eeluhdſu ſkolotaju pee mums. Bet lai nezeltos nekahdaš leekas walodas un lai laudis nedomatu, ka mehš paſchi wahkam meitai bruhtgenus, tad eeaizinaju ari wiſuš dſeedatajuš un dſeedatajaš: ſaš, lai weenu ſwehtdeenu iſdſeedaš pee mums. Ja mums ari naw tik leelaš un gaiſchaš iſtabaš kā ſkolā, par to mums atkal ir leelaš, ſkaidrš pagalmš, dahrſš un atmata, kur war ir dſeedat, ir eet rotalāš. Tad nu tik labi ſarihkojees uſ zitu ſwehtdeen uſnemt leelu pulku weeſu.

Wairak wina ar wezi neteelejaš: winam jau uſmahžaš meegš, jo gultā eelizeeš un minetoš wahrduš iſteizis, winſch tuhlin ſahka ſchnahft. Bet wina ſawadā baigā preekā uſ-

trauzās, dširdot, ka nahkamu švehtdeen winšch buhs atkal te.

Aruhts winai elpoja aštri, un širds pušsteja strauji. Wina bija ņargajušs kautto waizat par ņkolotaju, baididamās, ka wihrs nenomanitu winas wišņlepenaņās širdsdomas. Bet wezis patš bija par winu eeminejees, un tuhlin wina ņawā fantajjā redseja to ņew preeņchā: winai ņchņita, it kā wina atrastos kautkur muišchās pils tuwumā un redsetu, kā winšch, ņori wadidams, zilā tafts ņisli; wina garā redseja, kā winšch tur stahw, ņtaigā un ņarunajas, at-turigi, kautri paņmaididams.

Lai ņchis ņkats winas gara azim neišustu, wina, ar wihru runadamās, bija turejuņe azis peemeegtas, tā puh-ledamās tihkamo mahnu tehlu turet ņew tuwumā. Wiņas pagahjušchās deenas un naktis, ņewiņchki kopņch wina pagahjušchā ņwehtdeenā bija to pee haņnizas atkal ņagahjušs, winas domas un fantajija bija darbojušchās gar ņcho jaunekli, kura parahdiņchanās bija atstahjuņe uņ winu tahdu eeņpaidu, kā wehl neņas zits eeppreeņch. Un nu winšch atkal buhs te, wina to redsēs, ar to ņatikņees, runās!

Atkal un atkal winai ņchahwās prahtā daudņņahrt dšihwē dširdete wahrđi: waj gan tas ņas jaunš, waj launš, ka tikko peeaudņis puika apnem jau dšihwojuņchu ņeeweti? ņapehž tad dšihwojuņchi, pat wezi wihri tik beeņchi apprez jaunās ņkukes, daņchreiņ wehl tihrās wa-ņarauges? Ari ar winu paņchu tas tā darits, un nedņ winai talab ņas launš bija notizis, nedņ ari paņaule par to daudņ ņo brihnijušs. Laiņni otradi: wiņi to atrada par pilnigi peederigu, ka bagats wezpuiņis paņem jaunu ņkaiņtu meiteni (par tahdu winu wiņi ņawā laiķā bija dehwejuņchi). Waj tadehņ waretu daudņ ņo brihnitees, ja wina eetu pee jaunekli, kureņch winai tā patihņ? ņam

gan waretu buht teeſiba, meſt uſ winu talab aſmeni — uſ winu, kaſ pate jaunina apprezinata ar wezigu zilwefu? Ja tif winſch winâ eemihlaſ, — taſ taſ galwenaia. Un winai ſchfeet, taſ waretu notift, ja winaa paſchaſ meita neſtahwetu ſtarpâ. Tadehl wajadſigs drihf to apprezinat ar kaſdu zitu, un talab winai nepawiſam nepatihl, ka weziſ nebija wediſ few lihdaſa jaunio Gil-araju: tam naudaſ wajaga, tadehl Unete tam buhtu taiſni pa prahtam; bagataku ſeewu winſch deefin waj zitur fur atraſtu. Un patſ winſch, ſtaltu augumu buhdamaſ, iſſkataſ hrangi. Behz dabaa gan tahdaſ diſchigaſ un lepniſ, ſawaſ uſ augſchu ſaſkrulletâſ uhſaa ween tif groſa. Bet tahdi ahſtaini ſtaltaſhji daudaſam ſeeweetem, ſewiſchki jaunam meitam, wiſpahri mehdiſ labi patift. Tâ tad winſch ari Unetei waretu buht tifai pa prahtam, ſewiſchki wehl, ja wina nemſeeſ tai eerunat. Tad galwenaia ſchſehrſliſ zekâ uſ zereto laimi buhtu laimigi no-gahdataſ pee malaſ.

Ja, bet kâ taſ waretu notift? Wina taſſchu nair ſwabada! Ja wina buhtu wehl neprezejuſeſ, waj atraitne, tad gan. Bet kâ tagad? Nu, waj naw daſchreiſ paſaulê dſirdetſ, ka ſeewa atſtahj wiſtru un aiſeet pee zita, furſch tai eepatizeeſ, un tad diſiwo ar to? Ak, ja wina ari tâ iſdara? Ja wina atſtahj ſawu wezi un aiſeet pee ſkolotaja? Wiſlabat taſ laikam buhtu iſdaramaſ, ja wini ſlepuaſ ſabeedrojaſ un aiſbehg fur projam. Traziaſ gan taſ buhtu leeliſtſ. Wiſmaj paſchu nowadâ par tâ ko nekad naw dſirdetſ: par tahdeem notifumeem tif laſitſ amwiſeſ, raj dſirdetſ kungu un wahzu dſiſiwê. Bet nu wina to tâ buhtu iſdarijuſe — wina, wezâ Qirmgrauſcha gudrà, qodigâ, tiſlâ ſeewa, par kaſdu to wiſi dehwaja un uſſatija un kaſda ta ari pateſibaſa bija

lihds fchim bijuse. Tad tif buhtu lauschu walodam darba!
 Ko tif tad newaretu par winau runat un kahdeem wahr-
 deem tad newaretu winau nogahnit! Un ar pilnigi di-
 binatu eemeslu, pehz pelnitas teejas!

Kaunâ twihtdama, wina aisklahja ar rofam few
 azis un feju. Bet lai ari kauns un negods kahds, kad
 tif teef pee wina un war kluht laimiga!

Bet warbuht tahds nedfirdets negoda darbs nemaf
 ari naw majadsigs: ko war sinat, wezis jau stipri gados...
 Af, tad buhtu wareni!... Un kauna wehleschanas ka
 tumfcha, melna ehna sagas winas behrnifchi newainiga
 firdi un smagi gulâs uf winas fchfihsto, balto dwehfeli
 padarot to netihru.

Sa, kaut winfch nomirtu, kaut wina wairs nebuhtu!
 Kaut winfch labaf nemaf nebuhtu bijis, jeb kaut winai
 wispahri nefad nebuhtu nahzees ar winau fastaptees...
 Bet winfch tepat winai blafus krahz meegâ stipri un
 fpehzigi, it ka lifdams tai fajust neween fatwu klahtbuhtni,
 bet ari fatwu teizamo wefelibu.

Bitam reisam, dsirdot wezi ta stipri meegâ krahzam,
 wina par to nelaunojas, jo fchahda wina guleschana tai
 bija parasta. Tahdas reisâs wina, peeग्रुहदामा tam
 pee fahneem, tif drufu to pamodinaja, pateifdama, lai
 gulot ween par jaunu tahlaf, tikai lai dikti nekrahzot,
 un pate palifa meerigi tam blafus gultâ. Bet tagad
 winai fchi parasta krahfchana bija reebiga. Wina ari
 wairs nepeeग्रुहदा tam pee fahneem: pirms atgreesa
 tikai ihgni tam muguru, bet tad pa brijhim ufzehlâs,
 peegahja pee loga, kas ari pa nakti bija stahwejis pus-
 wirus wakam, ufmetâs ar elfoneem uf behgeli un ftumji
 luhfojas dahrfâ.

Bija kluvis tumšāks, nekā bija pirmit, kad mežis eenahza eefšā: no reetrumu pušes nahkdama, bija leela tumšā mahkōna apnehmuse gandrihš wišu apwahršāna puši; winaš augšhejā mala aišfneedsās jau lihds Ģirm-

graušhu dahrsam, tur patlaban šahfa birt pirmās leetus piles semē, atšīdamās wispirms uš ahbelu, kraušhu, kēšberu un glomu lapam loga tuwumā, tā ka leetus tšābešāna lapās ari istabā bija tik stipri šadsirdama, ka pa daļai pahrnehma pat wetšā krauššānu.

Wina šahfa raudat. Ašaras pluhda pret pašas gribu arweenu stiprak — glušhi tāpat kā ahra leetus lahšes. Wina jutās tik gruhtširdiga, tik nelaimiga, tik bešgaligi weentuliga, kā to otram newartu pateikt. Tāpat kā leetus mahkōna rahdijās kluhstam aišween leelā, beesāfa un tumšāka, ari winaš dwehjele šajuta wirš

fewis leelaku un fmagaku tumfu. No allasch stiprakas
 lihchanas tshabeshana lapas, un leetus lahychu un pi-
 leenu plihksheshana sahlê un zitur bija tif stipra, ka
 pee loga no wetsha trahkshanas neka wairs newareja
 fadsirdet, un wina dewa famam behdam un dmehjeles
 fahpem pilnu twaku, raudadama, schaukstedama un elfo-
 dama gandrihs pussalsti, jo wina jinajäs drofcha, ka
 neweens wiau tagad nehsird. Preflu, kas bija noslihde-
 jis no kameescheem un kruhtim, wina familka atpatak us
 augfchu un peetureja ar roku, jo gaisš bija kluwis meh-
 faks un wina loga fajuta dsestrumu.

Dewitâ nodala.

Rad semi mehrija.

Seschu ugunsfuru parlaments. — Sçi parlamenta pahratums par ziteem parlamenteem. — Kalab Greetele speesch few azis zeeti. — Trihnes laimigs atradums no besisejas stahwolka. — Kalab Ewartene gatawa pazeešt kaunu. — Leeta, kas ir ta grehta wehrta.

To mafaru Kursēmē strahdaja kroma mehrneeki, isdaridami topografiskus usnehmumus. Lejas-Kursēmē wini darbus bija šahkuschī no Prusijas robešchas un Leepajas juhrmalas lihdsenuma, turpinadami tos semes wideenâ eefšhâ.

Bihrulenes nowadâ pirmās fixas par mehrneekeem pahrweda zela wihri, kuxi no Leepajas pahrbraukuschī stahstija, ka redsejuschī neween mehrneekus strahdajam pa laukeem ar semes mehrišchanu, bet Wirgus lihdsenuma augstakâ weetâ tee uszehluschī ari leelu koka torni, no kura pahrskatot un usnemot tad wišu plaščo apgabalu. Daščas nedelas wehlaš ziti zela wihri pahrbraukuschī sinaja wehstit, ka mehrneeki šawâ darbâ nonahkuschī jau stipri us šcho puši un Kreemu kalnâ pee Embutes uszehluschī tahdu pat, waj wehl augstaku torni, nekâ Wirgû. Beidsot, taišni šeena laika šahkumâ, winaš redseja strahdajam jau Bihrulenes robeščhâs.

Semneeku starpâ par mehrneeku darba noluhkeem nekas nebija šinams un tadehl praštoja un mineja daščadi. Šaimneeki un winaš peederigee par wišu šcho leetu šamehrâ maf šo wehroja un runaja, jo wineem mahjas

un seme jau bija un tadehļ tee no tagadejeem mehrnee-
zibas darbeem neko ņew negaidija. Ja wiau pulkâ weens
waj otrs ko par mehrneefeeem eeminejās, tad gandrihļ wee-
nigi tik ņafarâ ar baņam, waj semes ismehriņhana par
jaunu nenoteefot tanî noluhkâ, lai semes ihpaņhneefeeem
usliktu kahdas jaunās maksafņhanās? Gluschi zitadi tas
bija ar kalpu kahrtas laudim un ziteem bessemneefeeem:
tee jaunos mehrifņhanās darbus weda ņafarâ ar ņawam
zeribam us semes dabuņhanu. Gan nebija nekahdu daudļ
maņ taustamu peeturās punktu, us kureem lai ņhâ, waj
tâ dibinatu ņawu zeribu us semes dalifņhanu. Bet diwas
leetas tomehr lika daudļ ko domat: pirmkahrt, ne muifņhu
kalpeem, ne ņaimneefu gahjejeem semes nebija un, otr-
kahrt, seme tika mehrita. Kamdehļ tad wiau ihsti meh-
rija? Bes ņawas ihpaņhas wajadsibas un ņinama noluhka
to tatschu nedarija. Tâ tad, azim redņot, nodomats bija
kautko ar semi darit. Un ja jau pee semes mehrifņhanās
un dalifņhanās ņeras, kam tad lai ziteem to dalitu, ja
wispirms ne teem, kam semes wehl nemas naw! — Tâ un
tamlihdņigi ņpreeda un prahtoja kalpu un zitu bessemneefu
ņtarpâ.

Druwineefos kahdu pirmdeenās rihtu, kad gowis
bija iņflauktas, gani iņdņihdinati un ziti steidsamakee rihta
darbi ahrâ padariti, ņewas ņanahza namâ kurt uguni un
wahrit ehst, jo lihds brokastlaim ehdeenam wajadsjeja
buhst neween gatawam, bet ari noneņtam jau muifņhâ wi-
reem, kas tur atradās darbos, waj leezibās. ņhorihst
brokasti gan newajadsjeja neņt us paņchu muifņhu, bet us
diņho noru, kura atradās ņtarp muifņhu un Druwinee-
feem un kuru tagad plahwa. Tas nu gan bija par kahdu
werņti tuwaki, bet ari tâ bija deesgan ko steigtees, jo ņena
laihâ jaunafās ņewweetes mehdsja jaukās deenās neween

gehrbtees labatâs drehbês, bet ari ruhpigafi maſgatees un matus waj nu ſapiht gludenafi, waj atkal jo augſtafi ſaſkrullet, kaſ wiſſ praſa, protamaſ, wairak laika, kadehſ ehdeena wahriſchana ſahkama agrafi nekâ paraſtſ.

Tahda uſzirſchanâs meitam un jaunakâm ſeewam likâs tihri nepeezeefchama ſewiſchki tad, kad darbs bija norâ, jo tur beſ muiſchâs gaitneekem gahja darbâ ari gandrihſ wiſi pagasta ſaimneeki ar ſawâm ſaimem, no-plaudami katrs ſawu reeſi un ſeenu ſagrahbdomi, iſſchahwedami un aiſweſdami muiſchâ, par ko tad kâ atlihdfibu eegutwa teeſibu, ganit lopuſ muiſchâs meſchâ, kâ ari dabut no tureeneſ zelmuſ un ſchagaruſ. Saimneeku dehli un meitaſ, reeſi ejot, kur wiſi pagasta jauneefchi ſarebſaſ, gribeja weenſ otram rahdit ſewi, kâ ſaka, no labâs puſeſ, un tâ ka taſ iſdaramſ neween ar tſchaklu ſtrahdaſchanu, ar laipnaſ ſejaſ rahdiſchanu un gudru, godigu un aſprah-tigu ſarunaſchanoſ, bet ari ar glihtu drehbju palihdfibu, tad ikkatra un ikweenſ wiau ſtarpâ zentâs uſgehrbt ko labaku. Kalpu un muiſchâs gahjeju jaunâ paaudſe ari negribeja palikt gluſchi ehnâ, un darija, ko ſinaja, lai waretu godam ſpihdet blaſuſ ſaimneeku ſahrtaſ. Paſtaſhwot ſchahdai ſawſtarpejai ſazenſibai ſtarp ſchim abâm weetejâm lauzineeku ſchſiram, diſchajâ norâ beeſchi tad ari gadijâſ redſet darbâ glihtafi un greſnafi gehrbuſchôſ zilwekuſ, nekâ daſchreiſ ſwehtdeenam baſnizâ gahjejuſ, waj kahdu godu ſwinetajuſ. Schâſ paſchâſ ſawſtarpejâſ ſazenſibaſ dehſ tad ari Druwineekoſ ſchoriht ugunſkuri ſakurti un ſeewâſ ap teem ſahkuſchâſ rihtoteeſ agrak, nekâ wiſpahri paraſtſ.

Druwineekoſ dſihwo ſeſchâſ kalpu gimeneſ, un ta-dehſ wiau pawahrâ kuraſ ſeſchi ugunſkuri, tâ ka ſeeweeſeſ, ap wineem rihtodamaſ un ſtarp ſeſchâm ugunim

atrasdamàs, filst un twihfst no feschàm pušem, bet rowis tikko spehji riht duhmus. Melabâ laikâ: kad mehjjich fwaidigs, waj gais miglains un smags, rowis nemas negrib riht duhmus, furus tad totees jo wairaf rij paschas ehstwahritajas. Tahdàs reisàs tad, protams, wišas ir ihgnâ prahtâ un fatra gandrihji tikpat fihwa šawâ dabâ, kâ fihwee, uš augšchu neejoschee duhmi, kas, pa apašchu ween wandidamees, leen wahritajâm rihlê un zert azis. Šahhdàs reisàs tàs weegli šakaitinamas, tâ ka peeteef daschreis tihri neeziga eemešla, lai izeltos rahščhanàs. Ša turpretim laiks labs, rowis welf duhmus kâ nahkas, pawahrds no duhmeem brihws, un ugunis deg jautri sprehgadamàs, tad ari paschas kuhrejas un wahritajas mehds buht labâ prahtâ un lihdsigi sprafščkščhàm un sprehgajoschàm ugunim tad sprehgat sprehgâ walodas — tahdas mihligas un uš wišàm pušem labwehligas, un ja ari daschreis no weenas waj otras kuldas pušes eesščkikas fur kahdas naida dširšsteles, tad tàs tahdàs reisàs arween gudri un laikus ar prahta palihdsibu, kâ šibins pa waza drahts wadeem, laimigi teef nowaditas uš kahdu zitu, flahht neejoschu zilwešu puši, tâ ka nedabuin eededsinat un isplatit naida leesmas pašchu starpâ.

Wispahri pawahrds šchkeet Druwineeku kalpu šewam par wislabako isrunaščhanàs weetu. Kas wiš gan šche neteef pahrrunats, apšpreests, apgaismots, iššaidrots, išščkirts! Šihri jadomâ, ka šchinî desmit pehdu garâ un tikpat platâ pawahrda telpâ ar šodreju šabeesejumâ špihdoschàm muhra šeenam eeweetojas kahds wispašfaules paralaments, waj augštaka teesu eestahde, fur wišas leetas un notikumi dabun šawu peenahzigu galigu išščkirschhanu un nodibinaščhanu — protams, tahdâ wiršeenâ un weidâ, kahdâ pašfaule ar šawâm parahdibam atšpogulejas šeschu

Kalpuſeewu ſirdis, domas, prahtos un eestatos. Kas winam ſchheet labs, to peenem, atſihst, teiz un flawè; kas ſchheet kauns waj nederigs, to nopel, noteesà, atmet. Un neweenâ zitâ parlamentâ wiſâ paſaulè newalda tahda runas brihwiba, kâ ſchai ſeſchu ugunſkuru parlamentâ, jo te neween katru leetu un parahdibu war noſauft kahdâ wahrdâ tif paſchas runatajas wehlas, nebuht neбайдotees, ka tiks apſauftas, waj ſoditas ar wahrda atnemſchanu, iſſlehgſchanu no daſchàm fehdem, waj kâ zitadi; ſche war neween katra runat ko grib un tif dikti, zif ween ſpehj, bet war runat ari wiſas reiſâ. Rokam tauſtams labums no tahdas diktas runaſchanas bija tas, ka paſchas runatajas zita zitas wahrbus beeschi newareja ſabſirdet un tahdâs reiſâs, protams, neweena neſa neſaprata, kadehl ari weenprahtiba netifa trauzeta un domu ſtarpibas tikai reti kad wareja izeltees, bet wiſi jautajumi aiſween tifa iſſchirti un peenemti weenbalſigi, lai gan katra par teem bija ſawadâs domas un uſſkatija tos iſſchirtus pehz ſawa prahta.

Sewiſchi dſihwa un peewilziga bija daſchadu jautajumu pahrunaſchana pirmdeenu rihtos, jo tad par daudj ko, kas ſwehtdeenâ uſ ahru iſejot, bija redſets, waj dſirdets, nahzâs domas iſmainit un taiſit flehdſeenu. Swarigakee notikumi, kas pirmdeenu rihtos nahza pahſpreeſchanâ, mehdsà buht pa leelakai dakai ſchahdi: kahdi pahri no jauna uſſaukti; kahdos wahrdos kriſtiits weens waj otrs behrns, kas bijuſchi kuhmâs un kâ katra kriſtibneeze bijuſe gehrbuſès; kuràm ſeewetem bijuſchas jaunas willaines, laſati, waj kahdas zitas drehbes un kâ tâs peeſtahwejuſchas; kahdi puiſchi uſ kuràm meitam wiſwairaf ſkatijuſchees un kahdas meitas kuràm dehlu mahtem pee baſnizas butſchojuſchas roſas, waj ari ko kura ſeewa pee baſnizas runajuſe. Sa bija ari kahdas

laulibas bijuščas, tad pahrrunajamā weela bija jau tīf plaščā, ka ar tās apšpreeščanu un nofahrtoščanu pirmdeenas rih tā ween nekahdā finā newareja tīf galā, bet bija janem ari wehl daschi ziti rih ti palihgā. Jo tad bija jaapšpreešč un janodibina, kahds bruhtei bijis gehrbs, kahds wainags, kà wina isskatijusēs, kà bruhtgans isturejees, kahdas bijuščas bruhtes mahšas un kahdos gehrbos, kas starp kahšineekeem basnizā wiswairaf fmejhjuščees, kahdas un kuri basnizā šatščukštejusčees, kufšč basnizā eegahjis gandrih ar wiņu zepuri galwā un tā jo projam.

Šchoriht fešču ugunsčuru parlamentā ofizialās runas nebija wehl šahkufčas, tā ka newareja tad ari wehl finat, kahdu wirseenu tās nems. Gan no weena — otra ugunsčura pušes dasčs wahrds bija jau atškanejis, bet tee wiši atteezās tikai uš tihri weetejam, waj pašču priwatām leetam, it kà: „Padod man šawu šipiti“, „Beewahš šawu malku, lai nekajuhš ar manu“, waj ari atkal: „Waj tas taws bihščēis, kas te eekuwis manā lenkē?“ Waj atkal: „Beeluhšo, luhšama, manu katlinu, kamehr isskreešču dahrsā šapluhšt laiščēus“. Šchahda rakstura teizeeni, ih pašči kà šchis pehdejais, leezina, kà šatiziba šeeru starpā ir paščlail laba, jo ja kahdai ihgnums, waj dušmas širdi, tad nekad neka neluhgs otrai, bet aišskrees šchahkdama garam, pee tam, ja ween eespehjams, pašperdama ar kahju otras bihštakli, malkas pagali waj šchagaru šchepiti; tāpat ari otra, ja ta buhs nelabā prahtā, uš tahdu usaižinajumu nekad neatbildēs ar laipnibas pilnu: „Ja, ja, mihlit“, bet dušmigi noteiks kahdu škarbu wahrdu. Kad nu šchoriht ne no weenas pušes nekahdas ihgnuma waj dušmu šhmes naw manamas, tad drošči paredšams, kà debates par kahdeem wispahribas jautajumeem, ja tahdas tagad atflahtu,

taptu no wiſam puſem uſnemtās ar leelu labpatifkchanu un ſaſneegtu beſ ſchaubam ſpoſchus panahkumus.

Tomehr leefas, ka ſchodeen, jebſchu tagad pirmdeenās rihts, truhſtu iſhtas weelas plaſchakai, wiſpuſigai pahrſpreeſchanai, jo jebſchu gan wiſi ſeſchi ugunſturi jau labi ilgi kuras pilnā kureſchanā un lai gan ſeewas jau reiſu no reiſas ſanahtuſchas pawahrda gan pa diwam, gan pa trim, gan ari pa wairakam reiſā, tomehr kahdas wiſpahrejas pahrſpreeſchanas zeenigs temats, liſās, nebija neweenai pee roſas, jo neweena ar tahdu nenahza klajā.

Tā ſchis jaukais rihta zehleens paetu garam peenahzigi neiſleetots, ja namā neeſteigtos kahda maſa, pareſna ſeeweete, kaſ, azim redſot, no wiſai ahtras eeſchanas buhdama ſtipri aiſelſuſēs, tiſko ſpehja iſſauktees:

— Waj ſinat ko jauna?

Wiſas ſeewas, ziſ to pawahrda atradās, atſitās apſahrt uſ durwju puſi, daſchas peetruhkdamās ſtahwuſ.

— Kaſ nu, Lehwine? ... Wairak ſeewas waizaja reiſā, atnahzejā paſihdamās kaiminu wakineezi. — Kurp tu tā ſteigdamās, ka ne labrihtu nepaguhſti padot? ...

— Mehrneeki! ... Seeweete eeſauzās wehl tāpat aiſelſuſēs un buhdama ſteidſiga. — Schorihht mehri jau juhju lanfā!

— Kaſ tur jaunſ, kaſ tur kahds brihnumſ? ... Kahda no kaſpu ſeewam atteiza ar nepatifkchanu, juſdamās peewilta ſawās zeribās, dabut ko jaunu ſinat. — Kā wini wiſur zitur mehri, tā wineem jamehri ari muhſu lanfa. Kaſ tur ko brihnitees?

Ur ſchahdu atbildi ſawuſahrt nepatifkami pahrſteigta, ſeeweete, neſinadama neka ko tahlafi teikt, mihdijās drihſ uſ weenas, drihſ uſ otras kahjas. Wina neſinaja wehl, tā no ſcha neweitlā ſtahwoſka tiſt pa godam ahra, ka

par Iaimi winai aif muguras patlaban atfkaneja fefofchi wahrdi:

— Af, mehrneeki, ja! Fuchs neweena nesinat, fahdas hailes un nedfirdetu faunu es wakar peedfihwoju ar teem blehfcheem.

Lai gan feewas jau no balfs pasina, ka runataja ir Swartene, tomehr fchee nedaudsee wahrdi winam likas tif eewehrojami, ka wifas pagreesas atkal uf durwoju pufi, fur Swartene, pahhibidama Tehwini fahnis, steepa eefichâ pilnu flehpi fapluktu fahlu, furas, pawahrda eenahkufe, eewehrta fawâ leelajâ katlâ, kas atradas eemuhrets pawahrda weenâ faktâ un furâ — lihbfâs ehstwahramajam katlam — fila un pluka gowim dferfis. — Es jau wakar wakarâ gribeju jums stahstit... Swartene turpinaja, preekfchautu nopurinadama. — Bet mehš ar wihru, no meesta nahkdami, eegreesamees kaiminos, aifkawejamees tur un pahrnahzam wehlu, kad jau wifš gulejat. Bet nu jums pateifchu, fahdas leetas mehrneeki prot un kâ man gahja. Af fchehlin — to baifu, ta fauna!

Nu wifas feewas kluwa finfahrigas, un wairaf balfs gandrihf reisâ eewaizajâs:

— Ko, waj feeweeschus kex rokâ?

— Nè, tas nebuhtu wehl nefas: kad kex, war pamukt. Bet ko tur eefahfi, kâ wini dara?!

— Nu, tad stahsti jel, ko wini dara!... Wairaf feewas fauza nepazeetigi, un ari Tehwine newareja nozeestees, nepeebeedrojufes fchim wispahrejam fauzenam. Wina wehl pate pehdejâ peebilda:

— Ja, stahsti jel, mahfin, stahsti! Man ilgi naw wafas: jatef atkal zitos kaiminos, pahstahstit ko jaunu dferdejufe.

Seemu finfahriba drofchi ween nebuhtu tif leela, ja

jauno siuu ſolıtaja nebuhtu Ğwartene, kaſ wiſam bija paſıhtama par nopeetnu ſeeweeti un kaſ neeſuſ nemeħdſa runat. Wiſpahri bija ſınams, ka wına runaja maſ, bet ka wınaſ runai aiſween bija kaħdſ pamata. Un nu wına kaħka tàm ſtaħſtit:

— Waſar aiſgahjam ar wiħru meeſtâ nopirkteeſ ſi-keſ un deſınamo uħdeni. Naħkam mahjâ pa zelinu gar meſħmali, pretim muſħaſ norai. Ğeraugam pa noru ſtrahdajam meħrneekuſ: noet lihđſ meſħam, naħk at-pakał, atkal noet lihđſ meſħam un tâ wiſadi. Ğaku wiħram: deeſın kađeħł wıni meſħuſ nemeħri? Ğıkaı lau-fuſ, plamaſ un zitaſ klajaſ weetaſ ween. Wiħrſ atfaa: wıneem taſ neeſot wažadſıgſ, wıni meſħuſ iſmeħrijot tâpat no wırfuſ: wıneem eſot taħdſ daıktſ — ta truħba uſ meħrneeka galbına — kađ to apgreeſħot otradi un taııı ſkatoteeſ eeſħâ, tađ meſħſ apgreeſħoteeſ ari otradi — koſeem galotneſ ſtaħwot uſ ſemi, bet apaſħħgalaſ uſ augſħu un tađ meſħſ wiſſ eſot tiſ weenadaſ un lihđſenaſ, ka wiſam tam war redſet pahri, un wırſneekuſ, pee galbına ſtaħwe-damaſ un truħbâ ſkatıdameeſ, tađ iſmeħrijot neween me-ſħu paſħu, bet ari toſ klajumuſ weħł, kaſ atrodada meſħâ eeſħâ, wađ aħrupuſ ta. Ari zilwekuſ un wiſu zıtu wıni ſawa truħbâ ſkatıdameeſ apgreeſħot otradi — ar kaħjam uſ augſħu un galwu pee ſemeſ.

To đırdot eſ ſatruħkſtoſ: kađ ſeeweeteı kaħjaſ gaiſâ, tađ jau wiſı ĩħħabraki, protamaſ, tuħlıa uſ galwaſ: do-maju: ał, tee beſkaunaſ! Ğe redſu, wırſneekuſ greeſħ truħbu taıııı uſ muħſu puſı un ſkatıſeeſ eeſħâ! Ğſ taħlał waırſ ne ſoła! Aptupjoſ pee ſemeſ, ſaħeru brun-tħuſ, ſpeeſħu ſterbeleſ ſew pee kaħjam klaħt, lai nekur naıı wałıgi un nełauju křiſt dreħbem uſ galwu. Bet ſħıſ ſaleegeeſ pee ſawa daıkta un nu tiſ ſkatıteeſ uſ maııı!

Domaju, ſkatees, beſkauna, ſkatees, — tagad tu neka neredſeſi! Gan pate manu, ka ſwahrs tuhlin kriſtu no kaſjam uſ galwu, ja neturetu, bet es tiſ turu. Wihrs paleef ari ſtahwot un brihnaſ, kalab es neejot tahlaſ. Es atſafu: waj tu trafs eſi? Tu domà, ka man naw kauna? Pats redſi, ka wiini ir tewi, ir mani apgreesuſchi otradi. Lew tas neſas, bet ko es eefahſchi? Es tahda newaru kuſteetes ne no weetas! Kad meſchs buhtu tuwak waj kruhmi, eefkreetu un paſlehptos. Bet no meſcha bijam par nelaimi jau labu gabalu atgahjuſchi noſt. Domaju, tawu beſkaunu! Kas to buhtu domajis, ka tungu kahtas laudis ir ari uſ tahdam blehnam. Ja wehl buhtu kautkahds ſaldateliſ, bet taiſni pats wirſneekſ! Ir man gan kauns, gan duſmas. Zif ilgi lai tà ſaſpeeduſes tupu. Le par laimi diſidu, grab meſchâ rati. Drihs ari iſbrauza iſ meſcha kaimiau Wangreewu muzineeze. Lihds ko peebrauz man blaſam, lihds es, bruntſchu ſterbeles ſakehrufe, — pagubus ween pee rateem klaht un — ſchpuduktſ eefchâ! Œafu, mihlâ muzineeze, eſi tiſ laba, parwed mani kaſdu gabaliau, — man neganti ſahſa durt ſahnos zaurajs, newaru wairſ paeet. (Laiſnibu tà tuhlin netihſ teikt.) Œafu, wihrs lai nahſ kaſjam paſaſ. — Tâ tapu ahrâ no ſchluras. Kunadamâs nobrauzâm lihds kaimiau atmatam, kur muzineeſ radâs iſnahziſ ſeewai preti, pahrweda ari muhſ lihdsi mahjâs un tad aiſkawejamees tur un pahrnahzâm wehlu. — Wai, wai, tâs bailes un kaunu, — to newaru iſteikt. Soriht mehs uſ noru ne domiau newaram eet pa ſawu lanfu: tur patlaban ſtrahdâ mehrneeki un tad wiini muhſ tur ſkatiſ kâ ſpogulî: ne meſcha, ne kruhmu tur nekur naw tuwumâ, kur paſlehptees.

— Ak, tehtit!... Zitas ſeewas iſſauzâs. — Ko nu lai dara? Kur tad lai ejam? Apkaht pa druwwam un

gar meſchu, taſ jau trihſ — tſchetraſ werſtis leelſ lih-
kumſ; tad norâ nonahkſi tikai ſtundu pehſ brofaſtlaika.

— Nu ar Deewu, mihlâſ! Man naw wairaf wa-
kaſ, — jaſteidſaſ zitâſ mahjâſ... Lehwine ſpehji eefau-
zâſ un, nenogaididama pat atbildi uſ ardeewam, metâſ
iſ pawahrda ahrâ un puſteziawſ ween laidâſ pa ſehteenu
uſ gatuwes puſi.

Druwineekos ſeewam un meitam bija leela baſchi-
ſchanâſ un prahtoſchana, kâ mehrneekem tiſt garam.
Pee tam gandrihſ katra teizâſ nu pee mehrneekem no-
wehrojufe kautko ſawadu jau agraf, kaſ wi i ſ ſ, azim re-
dſot, apſtiprinaja Gwarteneſ ſtahtijumu par mahkſlu,
apgreest zilwekſ apfahrt. Lâ Penkula Greetele aiſguht-
nem ween ſtahtija, ka aiſwafar, winai nahkot mahjâ no
kruſtmahtes, mehrneeki loti uſ wiau ſkatijuſchees un
ſmehjuſchees — azim redſot, tee wiau bijuſchi apgreesu-
ſchi apfahrt. Ai, wai, to kaunu! Un Greetele, noſark-
dama kâ nopliſketa, ſpeeda ar roſu ſew azis zeeti un neſi-
naja no kauna kur dehtees. Ai, ja wina toreis buhtu
ſinajuſe, ka mehrneki ar ſawu truſhu noſtahdijuſchi wiau
tiſ breeſmigi nekaunigâ ſtahwoſki, wina, ſa dihkâ dambi
eedama, buhtu labaf ſtahwu lehkuſe uhdeni lihdiſ kaſlam
eekſchâ un kaut ari buhtu wajadſejis noſliht!

Kamehr ſeewâſ rahjâſ un puſojâſ uſ mehrneekem
un arweenu wehl newareja iſgudrot, kâ ſchoriht tiſt uſ
noru, pawahrda eefrehja kaſhda teſatne meitenite, ee-
ſauſdamâſ:

— Maht, muhſ' Trine klehti welk brahka biſkaſ
kaſjâ!

Glufchi negaidot nu bija atraſta laimiga iſeja no
beſiſejaſ ſtahwoſka: wiſkaſ ehſtneſejaſ pehſ Trineſ pa-

rauga meſleja nu peemehrigaſas wihru, brahku, tehwu, waj dehlu biſſas augſſham un gehrbàs tanis eekſhâ.

— Kas nekait Janites meitam! Tàm tagad naw nekahda behda, fur ſadabüs biſſas. Unliſei kalpojot muiſhâ par iſtabeni, zeenmahte un prehlene dahwinaja wiſadas drehbes, ari ſeeweefſchu biſſas, — abas war tagad nu labi tàs iſleetot. Kahda furai laime! Wiſas eſam kalpu ſeewas, wiſas kalpojam weeneem un teem paſſcheem kungeem, bet weenas behrnus apdahwina wiſadi, zitu behrni nedabün neka. Labi gan tàm gimenem, kuru peederigi eeteef kahdàs weetàs muiſhâ, ſewiſſhî jo tutwu paſſcheem kungeem, — dſihwo tur kâ pee Deewa aiſ durwim... Tâ pahrmertumu un ſkaudibas pilnâ panehmeenâ runaja Beefuma Boſuma ſeewa, dodama ar to ſajuft, ka winai ar tahdu apdahwinafſhanu notikuſe ſahpiga ne-taiſniba.

— Nè, miſhâ Boſumene, nè. Tiſ leeli tee labumi muiſhâ ari naw, kâ tu domâ... Schehligi lehnâ baſſi, it kâ ar to zensdamàs pahrrunajamai leetai peedot wairaf ſhſheetamibas, runaja Penkulene, gari wilkdama. — Sa tur dſihwe buhtu tiſ waren laba, tad jau ikkats, kas muiſhâ dabujis kahdu weetu, paliktu tur wiſu muhſchu. Tomehr daubſi aiſeet un meſlejas zitur weetas. Ari ta apdahwinafſhana naw nebuht tiſ leela, kâ neſinataji un ſkaugi iſbrehz. Naw Unliſei apafſſhinas wairaf dahwinatas, kâ weenas weenigas, un Greetelei zits neſas ne-atleef, kâ meſlet ari kahdas wihrreeſchu biſſas.

— Muiſhâ nu dſihwe gan ir laba, katrâ ſinâ daubſ labaka, neka ſehtu dſihwe, ſewiſſhî meitam pee iſtabam tur weeglas deenas un wiſu dabun, kas kungeem atleef. Ka Unliſe no muiſſhas atſtahja, tur gan ſaws ihpaſſſes eemeſſs: winai talab hijis jaaiſeet, ka ſahkuſe pahraf ko-

peneetees ar diſcho ſulaini. Zeenmahte, teiz, pahra reif uſgahjuſe abus tumſchâ iſtabâ, bet muhju fungi tahdas leetas nepeelaiſch.

— To tew, Boſumene, iſluhgtos, lai tahdas walodas no tewis wairs nedſirdetu! . . . Stipri nopeetnâ, pa dakai jau ſirdigâ balſi Benkulene tagad runaja. — Ja es wehl tahdas runas no tewis dſirdeschu, tad tew ſawi wahrdi buhs japeerahda! Es par ſawu behrnu ſinu wiſu un nehadas blehnas neſauſchu par winu melſt!

Boſumene gribeja wehl eebilſt, ka tà runajot gandrigh wiſa muiſchas ſaime. Bet winai bija bail Benkuleni pahraf kaitinat; iſtâ brihdi winai eeſchahwâs wehl prahtâ, ka pahraf ſakaitinata, Benkulene waretu ataemt winai ſawu Greeteli, tà ka winai tad nahktos palikt beſ deenu gahjejas, un fur lai waſaras widû un paſchâ darba laikâ nemtu zitu zilweku? Wina tadehl labak nolehma zeeſt fluſu, tikai it kâ nolihdſinadama wehl peebilda:

— Neba es tâs runas iſdomaju. Ne ari es tur biju, ne ko redſeju. Es runaju tik to, ko no ziteem dſirdējuſe. Ja tee neefi, lai paleeſ neefi. Kaſ man tur dakas? Es tik tà eeminejos. Talab tew, Janite, newajaga uſ mani ſirtees.

— Es uſ tewi, Boſumene, neſirſtos un nekad neefmu ſihruſès. Lik tu eſi eeſihruſès uſ manàm meitenem, kad tahdas blehnu walodas par winàm flauſi, tizi un paud tahlaf. Manu meiteuu ſolis tew allasch wajaſigs, bet palas par winàm ſtahſtit tu tomehr mihli.

Scho laimigi uſ galu ejojcho wahrdu kilbu pahtrauza un tà pilnigi iſbeidsa Mikelene, nama durtwis ſtahwedama un pafluſâ balſi mudigi runadama:

— Kau, kaſ tur nahk pa gatumes wahrteem ſehtâ! Kreewa zepure un mundeere ari, bet, flau, latwiſki runâ:

prasa Anlisei un zītām aisejofchām ehstnesejām, waj see-
was ešot mahjā. Tas jau latveešču kreews! Kifi, ko
ščim wajadsēs?

Pa gatuvi nahza ņehtā eefščā, tuwodamees namam,
jauns wihreetis ņaldata drehbēs. Uš wina latwišķi doto
deempalihgu Ēwartene teiza:

— Labriht, labriht! Bet kas par brihnumu —
kreews runā ņchā! Laikam gan buhs muhšču pašču lat-
veešču kreews: neba ņweščs kreews tiš labi praštu ņchahdu
walodu. Ēš jau ņkatos un ņihmeju, waj naw Ētihpneeku
wezās Margeetas ņahnis, ko winau gad' nonehma kreewos,
waj atkal ņlawineeka Ēatara Ēewalts, ko pehrngad no-
nehma. Domaju, laikam weens, waj otrs pahrnahzis
ņehrst, ņkatos, ņihmeju, bet newaru ušņihmet.

Saldats nu išņkaidroja, ņa nahkot no ņaiminu pa-
gašta Mašā froguš, kur apmetees mehrneeku ofizeeris.
Winišč ešot ofizeera dentschiks jeb ņulainis un nahzis pirkt
ņawam ņungam olas, jo tuwakā apņahrtnē tas wiņas jau
noehdis, tā ņa tur newarot wairs dabut. Waj ņchinis
mahjās buhščot?

— Daudš wajadsēs un zit tad maščā? ... ņenfulene
waižaja.

— Maščajam ņapeiku gabalā, ja ir labas olas un
wajadsigs buhtu ņahdi diwi — trihs dešmiti.

— Buhs wairaf, buhs wairaf... Ēewas runaja
zita par zitu.

— Tad jau labi.

— Bet no kureenes tu eši nonemts? Tatišču kur
no ņchās pušes, ja ari ne taišni no ņcha apwehra? ... Mi-
kelene pehtija tahlaf.

— Nē. Ēšmu no Widsemes.

— Ak, widsemneeks... Ēewas atņahrtoja gandrihš

wiſas reiſâ un kâ druſku ſewihluſchâs ſawâs zeribâs. — Tomehr labi, ka ſchahds zilweſs — weenalga, waj no Kurſemes, waj Widſemes. Tatſchu prot ſchâ un nu wareſim ko iſſinat par mehrneekem un winu darbeem un nedarbeem... Mikelene preezajâs. — Waj taiſniba, ka mehrneeki, ſkatidamees pa truhbu, war apgreesſt wiſu ap-fahrt — augſchu uſ apatſchu un apatſchu uſ augſchu — un redſet wiſu, ko tiſ wehlaſ?

— Taiſniba. Waram wiſu... Saldateliſ atteiza, azim redſot gribedams ſewam iſrahditees par leelu ſina-taju, waretaju un daritaju.

— Ak, tu blehſchi! Ak, tu blehſchi!... Ewartene noteiza un noſaunejuſeſ aiſwilka ſew drahnu wairak aiſ azim, ari Penſulene darija to paſchu, bet Mikelene, apatſch-luhpu eefneebuſe ſobos, pagreeſâs ſahniſ, tâ ſawu noſauneſchanoſ iſrahdidama.

— Nè, nè... Atkal Ewartene runaja. — Seewee-tes jums, mehrneekem, wajadſetu gan liſt meerâ. Meh-rijat kalnuſ un lejaſ, plawaſ un wiſu zitu, ko jums wa-jaga, bet ko juhſ uſ ſeweeetem tiſdaudſ ſkatatees? Tur jums naw nekaſ ne mehramſ, ne pehtamſ. Taſ naw koſchi. Bet preeſſch kam ihſti pate ta mehriſchana waja-dſiga? Saka, ka daliſſhot ſemi. Waj taiſniba?

— Taiſniba... Saldateliſ noteiza zeeſchi.

— Ak, daliſ gan ſemi? Tad talab ta mehriſchana noteek!... Seewas runaja atkal zita par zitu, pee tam tahdâ mehrâ preezigi uſtrauſdamâs, ka wiſas, aiſmirſda-maſ ſawu noſauneſchanoſ, atlaida drahneleſ no azim un, pagreeſdamâs uſ ſaldata puſi, luhkojâs tam taiſni ſejâ, gribedamaſ neween dſirdet wina wahrduſ par ſemeſ da-liſchanu, bet ari redſet katru waibſtu wina ſejâ, — tiſ ſwariga winâm tagad liſâs ſchi leeta.

— Un kam tad ſemi dalis? Waj kalpeem ari?...
Benkulene ſawufahrt waizaja.

— Protams, ka kalpeem ari, jo teem tatſchu ſemes
naw... Sautri ſeewam azis luhkodamees, ſaldatelis
atteiza.

— Nu, ka tad, kalpeem! Kam tad wehl ziteem, ja
ne kalpeem... St ka apſtiprinadama ſaldata wahrduſ,
Mikeline runaja. — Kalpu fahrtas zilweſeem ſemes naw,
teem ir wajadſigs.

— Ak, zif reiſ jau naw dsirdets runajam par ſemes
daliſchanu. Es wehl biju maſa meitene, kad ari runaja,
bet nefad tas naw notizis, un tad nu tas reiſ notifs!...
Kofas it ka luhgſchanâ ſalikufe, ſehri domigâ balſi teiza
Benkulene, kluhdama dsili nopeetna.

— Ja, ta jau mehds teift: ko runa, to peeruna. Dai
agri waj wehlu, bet reiſ tas nahf... Mikeline noteiza,
ari kluhdama tagad pa daſai nopeetna, pa daſai preeziga.

— Un juhs mehrijat wiſu ſemi, ari muiſchu laufus
un pſawas?... Ewartene klaufchinaja tahlaſ.

— Ja, ari muiſchu ſemes tapat ka zitas... Salda-
telis ſwarigi noteiza.

— Bet ſaimneeku mahjas tatſchu ari?

— Saimneeku ari, bet tas ne tif daudſ, ka muiſchu
ſemes.

— Nu, waj tad tu neſaproti?... Mikeline ſteidsas
atkal paſkaidrot Benkulenei, kas ſchaî reiſa bija bijuſe
waizataja. — Waj tad tu neſaproti, ka ſaimneekam at-
ſtats tifdaudſ ſemes, zif weena pahra iſtikſchanai waja-
dsigs, bet wiſu pahrejo iſmehris un iſdalis teem, kam ſe-
mes naw. Sr jau aiſween dsirdams runajam, ka ta buh-
ſhot, kad ſemi dalis, un kad nu daliſchana buhs, tad ta
notifs.

— Ja, taiſni tà buhs... Saldatelis ſawufahrt apſtiprinaja runatajas wahrduſ.

— Bet waj tad kungi grib laut muiſchu laufoſ ſemi mehrit? Waj wini paſchi nekahro wiſu ſemi paturet ſew ween?... Penfulene atkal waizaja.

— Wini negribetu wiſ laut, bet nedrihkt... Saldatelis tagad ſteidſàs paſkaidrot. — Kad mums pretojas, tad wehl ſliktaki. Kadhâ muiſchâ — taſ bija tur uſ Deepajas puſi — kungs ari negribeja laut mehrit; par to muhju ofizeeris ſapihka, un nu nehman un iſmehrijam wiſuſ muiſchâſ laufoſ un plawâſ iſbalichanai kalpeem. Muiſchâi wairaf neka neatſtahjàm, ka tikai ehkaſ un ahbelu dahrju. Nu kungs gan apkehrâſ, ka naw wairſ labi un nu tik ofizeeri luhgtees, lai atmehrot kahdu daku atpakal; puſi ſemeſ winſch ar labu atdoſhot kalpeem, bet otru puſi lai atmehrijot atpakal un atſtahjot pee muiſchâſ. Bet ofizeeris nu wairſ ne dſirdet! Winſch kungam bargi atſaka: kaſ mehritſ, taſ mehritſ. Par atmehrichanu newar buht wairſ runa. Lew ar zeenmahti un behrneem peeteef ar dahrju, — juhſ warat muiſchâ dſihwot un ehſt ahbokuſ; bet ſeme, kâ iſmehrita, tà lai paleef ſemneekeem. Beigts un amen!... Un tà palika.

— Un tà palika?... Seewâſ, kaſ ſtahſtijamâ bija klaufijujchâſ elpu aiſturedamaſ, atkahrtoja ſaldatela wahrduſ gandrihji weenâ balſi.

— Palika. Kungs neka nedrihkt. Winam bail, ka neiſeet wehl ſlikti par to, ka jau agraf naw kalpeem dewiſ ſemi, jo kungeem to wajadſeja darit paſcheem no ſewiſ. Ja wini wehl wairaf pretotoſ, tad wineem atnemtu ari muiſchâſ ehkaſ un dahrjuſ, — lai eet tad, kurp ſin! Muhju ofizeeris ir bargſ un naw peeluhdſamſ. Ko winſch reiſ teizis un darijis, taſ naw wairſ groſamſ.

— Wa re! Wa re!... Seemas iſſauzàs atkal gandrihs wiſas reiſà. — Wa re, ko mehrneeki war!

— Un tu domà, ka mehš ari dabuſim ſemi? ... Miſelene greeſàs ar jautajumu pee ſaldata.

— Dabuſit. Wiſi dabuſit...

— Ak, taš nu buhš gan preekš, kad wareſim dſihwot paſchi uſ ſewi: katrš uſ ſawas ſemiteš un ſawâ mahjinâ! ... Ewartene tihri ſajuhſminata iſſauzàs. — Wiſš, ko eeſim un ſtrahdaſim, nahkš nu weenigi mums paſcheem par labu un newiš wairš muſſchai, kâ lihđſſchim.

Par tahdu nezeretu preeka mehſti ſeemas uſnehma ſaldatu kâ mihtu weeſu: pazeenaja ar ſweeſtmaiſi, pee nu un ſeeru, un deeſin ko wehl buhtu tam dewuſchaš, ja ween buhtu wairak kaš hijiš. Saldatam zeenajoteeš, laipnâ ſaruna turpinajàs, pee kam ſeemas dabuja ſinat, ka ſaldatu ſauzot Juri, ka winam mahjâš wezafi eſot dſihwi un weſeli un ka winam eſot mahſa ar wahrdu Dore. Olaš winam pahrdewa, ziſ ween gribeja, katra ſeewa uſdewa ari weenu olu wirſû, un tà ſaldatš aiſgahja loti apmeerinatš. Lomehr wehl daudſ wairak apmeerinataš jutâš ſeemas.

— Kaš to buhtu domajiš, ka mehrneeku wirſneekš ir tiſ labš pret ſemneekem! ... Kokaš ſanehmufe, ar dſiku iſbrihniſchanoš iſſauzàs Ewartene.

— Nu re, un tu wehl nu pat tà uſ mehrneekem pufojeeš, domadama winuš deeſ' kahtuš paganuš... Miſelene runaja pahrmetu mu pilnâ balſi. — Pat uſſkatiji to par deeſ' kahtu negantibu, kad wini ar ſawu truhbu apwehrſch weenu otru ſeeweeti apkaht un druſku pablentiſch. Ko par to pateeſibâ daudſ kaunoteeš, waj brihniteeš? Wihtreeſchi paleeſ wihtreeſchi — ſeeweeteš wineem patihk, un

fungu fahrtas zilwefeem tahdas blehnas un neefi ruhþ wiſwairaf. Tà tas bijis no laifa gala.

— Tas taiſniba. Un waj ſinat ko? ... Swartene runaja pafluſâ baſi un peeleeſdamàs tuwaſ uſ to puſi, fur ſtahweja Penfulene ar Mikeleni. — Ja mehrneefi mums mehri ſemi, tad nedrihſtam buht pahraf iſpeikuſças un wiinu blehnas nemt tuhlin par launu: wiini war no muhſu mahjam atmehrit kahdu gabalu labas ſemes noſt un peeſchirt zitam. Rau, kà wiinu gad' gahja, kad ſaimneefeem mahjas pahrdewa, un muiſcha liſa teem ſemes pahrmehrit: Djintarneefam, kaſ lewiſeri bija aiſkaitinajis, atmehrija wiſu ganillaſ klahni un peeſchihra Gſerneefam; gan Djintarneefſ pehz ſkrehja uſ muiſchu luhgtees baronu, bet neka nelihdſeja, — lewiſeriſ noteizis: zitadi tur newar iſmehrit, un tà palifa. Lai mehrneefuſ tihſchi nekaitinatu, eſ labaf negehrbſchu nekahdas wihtreeſchu kelnas kahjâs un eeſchu tàpat. Rauns gan buhſ, bet ko lai dara? Ja ſemi gribam dabut, tad neſo daudſ nebehdaju. Schahba leeta ir ta grehka wehrta. Semneefu zilwekſ paleef ſemneefu zilwekſ un fungi paleef fungi. Mums teem jaſlauſa, — tahds muhſu liſtenis. Tà tas bijis no laifa gala. Utzeratees, kà muhſu mahtes dſeedaja:

„Ak wai, kaſ fungam leegs!“

— Lew taiſniba, Anna ... Penfulene runaja, ſauſdama ſchoreiſ Swarteni newiſ wairſ wihra, bet winaſ paſças wahrda, ar to iſrahbidama ſewiſchku ſirſnibu. — Mehſ wiſaſ eſam godigas ſeewas, neweenai mums nekad naw kahja paſlihdjeuſe. Bet mehrneefuſ kaitinat nedrihſtam. Rihtu nekauſchu ari nedſ Anliſei kſkotees ar kahdam prehlenes apaſchinam, nedſ Greetelei kahpt wihtreeſchu lahzenès: lai eet tàpat koſchi godigi, kà ſchtu meitam peeſkahljas un beigts! Ja mehrneefi grib, lai ſkatas! No

redsešanas ween nefas nefaitēs. Mehrneefu azis ne-
weenu nenofkaidis.

— Bet nu jāsteidjas!... Ustrauzās Gwartene. —
Anlise ar Greeteli un Trihni buhs jau norā Didschene ari
jau labs briedis kamehr aīsgahja.

Lo teifuse, wina nehma nestawas ar druwnescheem
uī kameefi un ar kaunā twihkstoīchu seju, bet jaukām
zeribam firdi bewās schigleem foleem pa gatumi uī lankas
puī.

Defmità nodala.

Semneeki bej semes.

Rà Didschene atreebusès wihram. — Kadehl wişi tiz tara, fo şafa Gwartz. — Kadehl kalpeem dos femi. — Nejauşcha şatışchanàs. — Gruhti laiki. — Mantojums no tehwa. — Wafara parlaments. — Ar fo wiaşch atşchiras no rihta parlamenta. — Kreetnatee ubagi. — Kadehl Şentulis leef şeewam dot ubagam dahwanas pa otrreis un kadehl Didschis leef uşnemt ubagu par pilnu weefu.

Darbineeki şagahja noras puhni brofaşti. No wişam mahjam bija jau ehdeens atneşts, tikai no Druwineekeem ween nè. Druwineefu wihri tadehl, brofaştis gaididami, kawaja laiku ar şarunam; turpretim ziti nehmas ar ehşchanu, paretam tikai weens otres pa wahrdam eemeşdami wişpahrejàs şarunàs.

— Nu, Unş, kas labs dşirdams no jauna? ... Tà kaşds paklibs puşmuşcha wihrs, naştdams kà pehdejais plahwejs ar iškapti rokà puhni eekşchà, uşrunaja kaşdu puhna durwis şehdoşchu şehnu, gadu tşchetrapdşmit, waj peezpadşmit wezumà. — Tu arweenu şini fo labu şahsttit un atneşdams tehvam brofaşti, atneş ari kaşdas jaunashinas. Ko dşird par dşeedatajeem? Waj nees atkal kruhmos dşeedat? Muishà jau aişwinu şeştdeen işdşeedajàs. Nu buhtu laiks atkal eet şakà muishà kopà ar tşchiganeem dşeedat. Waj neuşrauşit atkal: „Projam, marşch, marşch şeedu laizina?“

— Nu, kad wineem tif wişa eekşhana un dşeedaşhana neişjuşk ... Şuika runaja gudri. — Es winu pulkà dşeedat wairs neeju: kad mani neaizinjaja muishà uş dşeedaşchanu

barona dšimumdeenâ, tad lai dšeed wiſur weeni paſchi. Za grib, lai eet Bentuka meitas un Brammaniſchu Peteris, — eš nè!

— Tew jau ihſti jaet dšeedat... Tas pats paſli-
bais atkal teiza, iſkapti pee ſeenas wadſi paſabinajis un
ſehſdamees pee ehdeena traufa. — Tur jau tawš ſkolo-
tajš ir par wadoni un tur tew newajadsetu wiš truht.

— E, mans ſkolotajš wiſſch wairš nebuhš! Geſchu
ruden' pee eeſwehtiſchanas un tad man nekahdas ſkolas
un ſkolotaja wairš newajadſeš. Maš ko wiſſch ari war
eemahzit. Weſelu ſeemu pee wina gan iſgahju, bet ne-
waru manit, ka daudš wairaf buhtu ko eemahziješ, nekâ
agraf ſinaju. Warbuht teem, kam lehtas galwas, wiſſch
war ko eemahzit; bet man, zeetgalwim, nekâ newareja
eedarit.

— Nu, lai ari tew, Anſ', galwa zeeta un grahmatu
eemahzitees newari, bet gudrš tu eſi, un teizamais tew
tahdš, kâ mahzitajam.

— E, ko par mahzitaju runat!... Puika iſſauzâš
diſchi un plati. — Kaš tas par mahzitaju! Ko wiſſch
war pateikt? Un wezš, ſalihziš, — tahdš tſchatſchiniſch,
ka tur naw nekâ nedš ko redſet, nedš dširdet. No galwas
ween neweenu ſprediki nekâ! Katru reiſ nem kanzele
bibeli lihđſa, tur pirms palâſa un tale tiſ ſprediko. Kaš
ta par ſpredikoſchanu! Kad diwidſmit peezi gadi gahjiš
ſkolâ, tad gan wajadsetu bibeli ſinat no galwas. Eš tiſ
diwi ſeemas eſmu gahjiš ſkolâ, tomehr labafi par muhju
mahzitaju ſpredikot droſchi waretu, — par to neſchauboš!

— Anſam, rau, ir duhſcha! Tas gan deenâš ko
iſdaris!... Galwu groſidams noteiza kahdš zitiš bro-
kaſtš turetajš, ne beſ pabrihniſchanâš noſtatidamees uſ
mutigo ſenki, bet Anſa tehwš, kaš turpat lihđſâš ehda

brofasti, peeग्रुहда dehlenam ar elkoni pee şahneem un ar azim pamirfščinadams, paľľu teiza:

— Anš, noľľauki degunu! Ahre, punkis nahš pa fšmahštam ahra!

Degunu noľľahauzis un kamsola peedurknē noľľauzijas, puika turpinaja řawu pahřřpreeřšanas darbibu par řkolu un hafnizu tahľľař:

— Un kaimiau Saulgořes draudřes mahžitajs ari naw labafš par muhřejo. Es winu pehrn đfirdeju pa Miķeķeem, kad gada tirgū hrauzot eegreeřamees tureenes hafnizā. Ļas ari neķa jauna newar pateift: tiř weenus un toř pařřhus wahrđus ween kladřina: grehřs, grehřs, řodiba, řodiba. Un uř đřehřeķem řčřendeķas — glušči řapat řa muhřeķs. Školotajs, teiz, tur gan eřot labafš neķa mums: řas đivi řeemas řkolā bijis, wiřu mahřot; bet ehrgelēřhana hafnizā winam neeet nemař labaki par muhřu wezo ehrgelneķu: tiř weenam řa otram weetam ehrgelēř řkan gan đikti, bet weetam atķal pawiřam ľľuřu, řa naw neķa řo đfirđet. Ļahđeem ehrgelneķeem, řas neehrgelē řa wajaga, buhtu pamafinama alga, bet teem hafnizķungeem, řas labi neřprediķo, newajadřetu neķa đot: kad eet apķahrt upuriř preeřč winneem, tad newajadřetu meř pat ne řoķa wehrđinu, ari pee đeemgalda eķot nē. Ļedřetu, waj tad winus reiř neiřmahžitu labaki řprediķot.

— Wadři, puiřč, tew ir labř apķehreens un weiľľs teizeens. No tewiř đeenās war iřnahřt warens tratiřču zehľeķs... Ļnehwela Ļidřčis řazija noľľatidamees, řa žiti duhřčigi ehđ, bet winam ar pahřeķeem Ļruwineķu wiħreem wehl arweenu jagaida. Ļegribedams welti ķawet ľaiku, winřč, strahđiķs žilweķs buħđams, paneķma řawu iřķapti, iřķahķa ahra un, noľľehđees pee puhna pařčķa, řur řahđā no řiju galeem bija eedřihta ľakta, neķmās řa-

pinat isfapti, lai ſchis darbs buhtu jau padarits uf preeſſchu.

Drihti ari eeradàs Druwineeku ehstneſejas, tifai Didſcha un Ewarta ſeewas wehl arweenu nenahza. Utnahkuſchàs ehstneſejas newareja nozeeftees nepaſtahtijufſchas kaiminu ſeeweetem par ſaweem ſcha rihta noſawefchanàs eemeſleem, un tà ihſà brihdì wiſeem kluwa ſinams par mehrneeku mahkſlu, apgreeſt wiſu otradi. Kaiminu mahju meitas un jaunakàs ſeewas, kam ari bija nahzees eet mehrneekeem tuwafi garam, nu twihka ween kaunâ un pihkàs un pufojàs par tahdu nekaunigu iſtureſchanos. No pirmâ gala daſchas gan it kâ labi negribeja tizet tahdai mehrneeku eeſpehjai, bet kad dſirdeja, ka ſtahtitajš par ſcho leetu bijis Ewarts, tad par mehrneeku mahkſlu un ſpehju neweena wairs neſchraubijàs, jo Ewarts, lai gan agrak bija bijis paſiſhtams par leelu dſehreju un palaidneeku, to-mehr tagad, pehz ſawas laboſchanàs, ſtahtweja pee muifſchas darbineekeem un ziteem ſawas tuwakàs apfahrtnes laudim ſinamâ zeenâ, ſewiſchki atteezotees uf tahdàm leetam, par kuràm weenfahrfcheem lauzineekeem iſhtas ſajehgas paſcheem nebija. Ewarts, gandrihſ pee pahra deſmit gadu nodſihwodams pilſehtâ, tatſchu bij daudſ ko redſejis un dſirdejis, ko uf ſemem nekad nedabun ne redſet, ne dſirdet. Wiſwairak wiſch bija zehlees zeenâ neween pee ſaweem darba beedreem, bet ari pee wiſa pagasta eedſihwotajeem ar to, ka wiſch bija keiſaru redſejis.

Tas notizis toreif, kad Kurſemê wehl nebija dſeliſz-zeku un kad keiſars Alekſandrs otrais ar ſawu gimeni no Deepajas, kur daſchas nedelas pawadijuſchi gan juhrâ pel-dedamees, gan ſiltas wannas nemdami, braufuſchi pa ſemes zeku zaur Aiſputi, ſkrundu, Blihdeni un ſelgawu atpakał uf mahjam. No tuwakàs un tahlakàs apfahrtnes

toreif laudis steigufchees uf tàm weetam, pa furàm gahja fchis zelojums, lai dabutu keifaru redset. Daudseem tas ari bija isdewees. Bet Zihrulenes pagasta eedsihwotaji, atrafdamees tablu no mineteem apwideem, paschâ leischmalê, nebija neka sinajufchi par fcho zelojumu un dabuja par to dsirdet tifai tad, kad tas jau fen bija notizis.

Tà Gwartz, isnemot pahris atwakinatus faldatus, furi bija galwas pilsehtâ deenejufchi, bija weenigais fchaî apwidû, kas wareja teiftees keifaru redsejis. Ihpafchi pee kalpu fahrtas laudim ar to winfch stahweja zeenâ un fwarâ. Ja fur fahdreif radàs fchaubas par Gwarta stahstijumu pateefibu, tad tif weenam, waj otram no flahtesofcheem wajasbeja eeminatees: „Wà nu tas nebuhs taisniba, fo Gwartz faka! Zilweks tif ilgi dsihwojis pilsehtâ, daudf fo dsirdejis un peedsihwojis, ari keifaru redsejis. Wà nu winfch nefinàs, kas ir, kas naw?“ Un tuhlin wifas fchaubas par wina stahstijuma pateefibu isgaisa fâ migla wehjà. — Gwartz pats prata pee tam isturetees tif weenfahrfchi, nepeespeesti un neufkrihtofchi, fa par wina wahrdu pateefibu neweenam newareja zeltees fchaubas. Tà ari tagad, kad wif nehmàs tuwaki pahrunat mehrneeku mahkflu un fpehju, winfch wispahrejàs walodàs gandrihf nemas nejauzàs, sehdeja puhna feenmalê flufi un meerigi, tifai fchad un tad fawadi eefchnaufdamees, ar freifo nahfi fpehji eeraudams wairaf gaisa un pee tam freifo waigu un muti tanî pufê druufku eefchkeebdamis. Sihdsigàs reisàs winfch allafch mehdsfa tà darit, gribedams ar to it fâ pastiprinat fawa fattrreifeja stahstijuma tizamibu.

— Bet ja mehrneeki ar fawu brihniſchſigo truhbu tà negodigi aifteef ari fungu fahrtas feeweetes, waj wineem daschreif neifeet plahni? ... Paflibais darbineeks

eewaizajās, ſkatidamees uſ to puſi, kur Ēwarts ſehdeja, azim redſot gaididams no tureenes atbildes.

Ēwarts iſpſahwa no mutes ſmilgu, ko laiſu kawe-
dams bija ſtarp ſobeem koſchlajis, ſawā paraſtā kahrtā
eeſchnaufajās, paſchkeeba druſtu ſejas un mutes kreiſo puſi
un tad uſ augſchu neſkatidamees, azis gandrihſ noduhriſ
uſ leju, dewa waizatajam par atbildi ſchahdu paſkai-
drojumu:

— Zitu reiſ iſnahſ gan trazis, taſ teeſa. Reiſ tahds
gadijums notika pee ſelgawas ar gubernatoreni un winaſ
meitu. Gubernators gan traſi ſapihka uſ mehrneekem,
ka tee wina zeenmahiti un meitu wehrſuſchi apkahrt. Bet
ko tu mehrneekem daudſ eedarifi? Tee atſata: mums tur
jamehri un beigta leeta! Kas ſeewetem tur par nahſ-
ſchanu, kur mehrneekem jaſtrahdā? Un gubernatoram
ar wiſu bardſibu nekaſ neiſnahza.

To teizis Ēwarts atkal eeſchnaufajās un parauſtija
gihmja kreiſo puſi ſinamajā waibſtā.

— Ja, pilſehtā zilwekſ daſchdeen dabun ko peedſih-
wot, kaſ ſemneeku dſihwē nekad nenahſ preekſchā... Kneh-
wela Didſchis, beidſis iſkapti ſapinat, gudri noteiza.

Lagad ari Didſchene atſteidſās ar ehdeenu, un Di-
dſchis, nometees uſ eeneſta ſala ſeena flehpja netahlu no
durwim, ſtahjās pee brokaſts tureſchanas. Seewa no-
ſehdās winam eeblakuſ. Lomehr peh3 neilga brihſcha
wina, kā odſes dſelta, ſahpigi eekleegdamās uſlehza kahjās
un, daſchus ſolus paſkrehjuſe uſ preekſchu, apſtahjās un ſka-
tidamās atpakaſ un wihram preti tihtidamās, brehza
ſpihtigi duſmigā balſi:

— Ke, bende, re! Ēekneeba man tiſ nejauſi, tiſ
ſihwi. Baſis tahds, buhtu warejis, buhtu man eekodis.
Balika nu labati? Bet par to eſ atkal tew atreeboſ

jau eepreefſch: es newilku tawas biſſas un nahzu tàpat kà ikrihtus — lai mehrneeki ſkatas zif grib! Un tiſſchu es teem gahju itin tuwu garam. Ja, to es dariju tew par ſpihti un to tiſ tew wajaſſeja! Et te, te, te, baſi! To tiſ tew wajaſſeja! Et te, te, te!

To Didschis wairs neiftureja. Winſch uſlehza kahjâs un ſteidsjâs ſeewai klaht, bet ta ar pahris lehzeeneem bija pa durwim ahrâ. Gan Didschis pilnâ ſparâ metâs gabalinu wehl ſeewai pakal, bet, winu nepanahzis, drihſi greeſjâs atpakal.

— Lai paleef, Didschi, lai paleef... Winu meeri-naja Penkulis, kas jau bija paehdis un, karoti noſlauzijiis, bahſa to maiſes kulê eefſchâ. — Paſcha ſeewa tikpat ir; ko tur nu dauſiſi, ko buhſi. Seewai ſeewas mehle, — ko tur duſmotees?

Didschis uſ tam neſa neatbildeja, tikai paſtingri noſchnauza degunu, plaukſtâ to noſlauzidams, tad nahza atpakal pee ſawa ſtrebjamâ traufa, lai turpinatu pahtrauftâs brofaſts tureſchanu. Gedams winſch tagad ſoſoja tiſ ſwinigi ſwarigâ gaitâ un wina ſejâ bija laſama tahda paſchzeenibas apſina, it kà neſas nedſ ſmeefligs, nedſ launs, nedſ zitadi peedaufigs nebuhtu notizis, bet ka winſch tikai it weenkahrſchi iſpildijiis — waj gribejiis iſpildit — kahdu no kreetna wihra ſihkeem laulibas peenahkumeem. Winſch it labi ſinajâs wiſu ſkatus wehrſtus tagad uſ ſewi; tadehl winſch tad ari zentâs wiſu ſawu gaitu un iſtureſchanos padarit tiſ zeenigu un ſwarigu, zif ſchahdâ reiſâ wajaſſigs. Ne uſ weenu nepaſkatidamees, winſch wiſâ ſawâ zehlumâ ſoſoja atpakal uſ ſawu weetu, gudri ſmaididams un lepni papurinadams galwu, tà ka ſuplee kerrainee mati ween tiſ noſuſtejâs. Noſchdees ſawâ weetâ, winſch atkal gluſchi meerigi itin kà neſas nebuhtu

lehzees, ſahſa ſahrtigi ſtrehbt balanſchu ſchautus, klaht ehſdams rupju melnu maiſi, apſwaiditu ar tà ſaukto leiſchu ſweeſtu.

Rà pate pehdejà ehſtneſeja eeradàs Ewartene. Ka- mehr wihrs kabinaja no neſtawu ſahſcheem druwneſi un maiſes kuli ſemê un rihkojàs uſ ehſchanu, wina paſludinaja preeka wehſti par gaidamo ſemeſ dabuſchanu, ihſoſ wahr- doſ ſteidſigi paſtaſtidama, ſahdâ noluhkâ ſemeſ mehri- ſhana noteekot, un zitu, ko wehl mehrneeku Juris teizis.

Wiſas zitas ehſtneſejas un ehſtneſeji, kâ ari tee dar- bineeki, kaſ brokaſti bija jau paturejuſchi, ſaſtahjàs nu ap Ewarteni, iſwaizadami winu tuwak par wiſu ſazito, un nu ſahkàs dſihwas ſarunas par ſemeſ daliſchanu un da- buſchanu, furàs tee wiſri, kaſ wehl tureja brokaſti, jauzàs eekſchâ, wiſâ ſpehkâ runadami, lai winu wahrdi ari no- tahlem buhtu ſadſirdami.

— Tad nu tatſchu reiſ peedſihwoſim ſemeſ dali- ſchanu!... Râ ſajuhſminats, paſlibais wihrs iſſauzàs. — Reiſ nu tatſchu doſ wiſeem ſemi, un ari mehſ to dabuſim.

— Kam lai ziteem dotu, ja ne mums?... Benfulis prahtoja. — Mehſ, kalpu ſahrtas zilweki, tatſchu eſam waldbai wiſuſtizigatee pawalſtneeki, jo mehſ dodam ſa- wus dehlus beſ jekahdas loziſchanàs ſaldatu deeneſtâ. Kungu dehli par fara wiſreem neet, ſaimneeki ſawus dehlus pa dalai ari wehl prot daſchadi iſwadot no fara klaufibas, gan freidakterim aiſgruhſdami naudu preekſchâ, gan zitadi. Mehſ, kalpu zilweki, ween to nedaram, tapehſ ka to newaram, jo mums naw naudas. Muſſu dehleem un braſkeem nekahda retawoſchanàs nekad naw eeſpehjama un kam eetams ir, tee eet un klaufa ſeiſaram. To ſina ari waldbiba un tadehl wina doſ nu mums ſemi.

— Sinams, mehš ešam tee wehrtenafee wihri walstij, tikpatan kà stuhra atmeni ehkas pamatos; tadehl waldiba muhs par wišam zitam fahrtam wairaf eeredš, ir mihl, ir grib dot mums wisleelafos labumus, jo ja araji semi nekoptu, rudsus, ir zitu labibu nesehtu, no kam tad istiftu fungi, pilsehtneeki, kaxa wihri, ir wiau sirgi? . . . Beesuma Bosums teiza, stipri nošarkdams un pabikli škadamees wisapfahrt, waj tik nebuhs išteizis kahdu aplamibu. Tomehr no šchahdam bailem wiau šchoreiš tuhlin atšwabinaja Penfulis, pilnâ domu weenibâ runadams:

— Lew taišniba, Bosum: kreetnaku strahdneeku par tewi un Rnehwela Didschi nebuhs wišâ walsti — nedš šeena plaušchanâ, nedš zitos darbos; par tahdeem wihreem, kà tu un Didschis, waldibai war tikai buht wisleelafais preeks, jo beš tahdeem wihreem nedš walsts, nedš waldiba newaretu pastahwet. Un tadehl wina grib nu dot kalpeem semi.

— Laiks nu gan reiš buhtu, dot ari kalpeem semi . . . Pašlibais wihrelis teiza. — Ko gan muhs šauz par semneekem, kad mums narw semes? Kas tas par semneeku — beš semes? Ja fungi domâ, ka semes mums narw wajadšigs un ka mehš waram istift no tufšcha gaiša, lai tad šauz muhs par gaisineekem, tufšchineekem, waj kà zitadi, — kadehl gan muhs wispahri tad šaukt par semneekem? Par semneekem tad jau šauzami tikai fungi un šaimneeki, jo teem peeder wiša seme.

— Ja, ar šaimneekem ir ari šawada leeta . . . Dušmodamees prahtoja Rnehwela Didschis. — Updomajeet tik: weenam pašcham laulatam pahrim wešela mahja! Bet mehš ešam šešchi pahri laulatu zilweku weenâš mahjâš, un tâš pašchas nepeeder mums! Kur te taišniba? Kad tik to dabutu finat waldiba, tad gan labi nešlahtos ne

fungeem, ne šaimneekēem! Šafa, fungeem peederot muiščas un mahjas, un šaimneeki mahjas no fungeem nopirkušči. Neeki! Kā gan mahjas un semi var nopirkt? Tikai to var pārdot un nopirkt, ko var kur aizvest, vaj aiznest. Bet kā lai waretu pārdot un aizvest us kur zitur mahjas, waj semi? Un no kā un kad gan fungi pirkušči semi?!

— Laišniba, Deewa dotu semiti newar neweens nekur aizwest, ne ari pārdot, waj nopirkt. Deewa dota semite peeder wišeem. Šaimneeki gan var fungeem maksat par semes leetošānu, bet nopirkt wini to newar ... Šeheligā, bet noteiktā balsī runādama šazija kašda wezenite, kuru ziti dehweja par wezo Maiju. Bet Rnehwela Didščis širdijās tašlaf:

— Kas šaimneekēem nekait! Manam radineekam Uhpim pat. Winaš naw man pretineeks nekahdā darbā — ne plauščanā, ne arščanā, ne pee mehflu meščanās, ne ari kur zitadi; katrā darbā winaš pret mani tihrais neeks. Bet man naw mahju, winam ir! Winaš ešot mahjas eepirzis us dšimtu un maksajot fungam. Labi. Dodeet man mahjas, es ari eepirkšču un maksajšču. Weenam pašam pašrim wefelas mahjas — kas tur nekait dšihwot un maksat? Ja mehš tagad dabušim pašči fawas mahjas, redšes, waj mehš tāpat nemaksajim kā šaimneeki, un dšihwošim wehl labaki.

Wehl gan laikam ilgi buhtu turpinajusēs pušošanās un raššanās us fungeem un šaimneekēem, kā ari preezasčanās par zeramo semes dališānu, ja Rnehwela Didščis, kas ščonedel bija preeščplahwejs, neaizinatu dotees pee darba. —

* * *

Tai pašâ deenâ ap deendufas laifu, kad norâ nebija dsirdama neds iskapſchu bruzinaſchana, neds plahweju un grahbeju tſchalofchana, pa ehnainu, ſkujam nobiruschu meſcha zelinu ſoloja kaħds druikta, ſpehzigâ auguma wihteetis, kurſch peħz iſſkata likâs buht ſtipri jau muhſcha otrâ puſê. Beſſch gahja gar plaſchu ſkudreenu, kur ſtarp zeku un plawmali ſchur tur redſeja ſaulgoſainâs weetâs gan maſakus, gan ari it diſchus puhſchâus, kaſ iſſkatijâs kâ notahlem apluhkoti apaki, tumſchrudi peleki ſeena tupeſchi. Weetweetam bija redſamas ſkudru notihritas un eemihſtas tekaſ, kaſ gahja gan no weena puhſchâa uſ otru, gan ari aiſſteepâs uſ tahlafeem apwideem, weetam ſchſhehrſodamas zeku, weetam eedamas tam ari gabalus blaſam. Gaiſs bija pilns ruhgti ſtahbâs ſkudru ſpirta ſmarſchas, kaſ, ſapluhſdama kopâ ar preeſchu un egku karſtâ ſaulê kuhſtoſcho ſweku iſtwaiſojumu, radija it kâ ſawadu twanu. Sewiſchki kad ſtiprafi eepuhtâs ſiltâs, gandrihſ karſtâs deenwidus wehſmas, nahſdamas no ſkudreena puſes, tad ſitâs giħmi un ſkrehja degunâ tiſ ſtipra ſmarſchigâ gaiſa ſtrahwa, ka gandrihſ bija janoreibſt.

Gahjejs wiſam tam peegreeſa maſ wehribas. Brihſcham wiſch gan uſ daſcheem azumirkleem apſtahjâs eſſchanâ, uſmanigi klaufijâs, wehl uſmanigaki apſkatijâs wiſapfahrſt un, eekams dewâs tahlaſi, eewilka pa degunu un muti patihkamo, weſeligo gaiſu ſew plauſchâs; tomehr to wiſch darija newis apſinigi un ar noluhku, bet weenigi tadehl, ka uſmanigi klaufotees wiſam mute aiſween palika puſwirus, ſmarſchigais gaiſs patſ no ſewis pluhda tur eekſchâ un elpojot tâ tika eewilktſ ari plauſchâs. No wiſai nolahpità, ſkrandainâ apgehrba un pahſt plezeem gar abeem ſahneem karajoſchâm garajâm tarbam bija redſamas, ka gahjejs ir ubags, bet wiſai platâs, ſilſ ar baltu ruhſtai-

nàs nahtna biffas, fà ari pagaràs, eefirmi dseltenàs uhfas leezinaja, fa winfch ir leitiz, jo fchahdas biffas bija parafte redset tikai leifcheem, un uhfas toreis pafchu zilweku ftarpâ fchai apwidû wezafi wihri nenefaja, ifnemot daschus bijufchos faldatus. Lai gan ubaga drehbês gehrbees un tarbam apfahrees, gahjejs tomehr foloja ftalti un wingri, un wifpahri nefahda lozekku faite pee wina nebija manama. Raflâ minam bija gan faitê peeftiprinata kofa kahja, bet to winfch nefa pafpeedis padufê, jo pafcham abas kahjas bija pilnigi wefelas. Ari kegis kreifâ un bofe labâ rokâ lifàs nefatas lihdsja laifam gan tikai funu dſihdinaſchanas waj ari mahkfligas klibofchanas noluhkam. Weſ abàm tarbam winfch nefa wehl pahp plezu pahrmefstu maifju, fura apafſchgalâ lifàs buht kautkas eefſchâ.

Gahjejs tuwojàs tai weetai, fur zekſch, eerobefchots abàs puſês egliſchu un preediſchu beefeeneem, meta ſpehju lihſumu. Gekam greeftees lihſumâ eefſchâ, ſawadais gahjejs atkal apſtahjàs, ufmanigi luhfojàs uf preekſchu, un wehl ufmanigafi klaufijàs, bet nefas fchaubigs nebija nefur redſams, nedſ dſirdams. Wiſapfahrt walbija ihſts deendufas flufums. Tikai gaiſâ bija dſirdama ſawada, nenoteizama fiſkſchana, un zelam lihdsjâs egliſchu beefeenâ, it fà ſawâ nodabâ pa ſareem lehſkadama, tſchiwinaja kahda fiſhlite. Tas bija wiſs, ko wareja nowehrot.

Nefa fchaubiga nenomanidams, gahjejs foloja tahlaf. Wet tikko eegreefees zeka lihſumâ, winfch eeraudſija pahradefmit fokû no ſewis atſtatu nahkam kahdu wihreeti — teefcham preti. Netizamâ ahtrumâ ſawadais ubags ifrahma ſew no padufes kofa kahju, eegrubda tanî ſawas kreifàs kahjas zeli, pafpeeda ſem padufes kegi un ar oturu roku atſpeesdamees uf boſi, ſahka uf reis tif dikti klibot un klibodams un lehſdams tà kahwa flanitees un mehtatees

galwai no weenas pufes uf otu, ka tihri lifàs, nupat galwa ar wifü faflu — waj bes ta — fritis no kameefcheem noft un nowelfees femê paſſham pee kahjam. Nedroſchi azis pazehlis un duſmigi pa peeres apaſſchu druſtu uf preeſſchu pablendis, winſſch eeraudſija, ka pretimnahzejs ari bija ubags — tahds ar prahwu fupri.

— Tpu, kà nobijos! Tawu neredſetu ehrmu! Waj pats nelabais lifa nabagam ar nabagu fatiktees? Tas noſihmê nelaimi, un ſihlites ragana ari nelaimi fludinaja. Vai to welna dwehſeli wanags noſpertu! . . . Tà pirmais ubags, zela widû noſtahjees, ſplaudidamees lahdejäs.

Otrs ubags ar walodu neſteidsjäs. Beenahzis klahtaf un palizis uf weetas ſtahwot, winſſch flufu zeeſdams un ſawadi wiſpſnadams noſkatijäs uf balamutigo leiti un tad beidsot kà ſobodamees teiza:

— Ko tu, dullais leiti, blehnojees un par nabagu dehwejees? Tas wiſs wolti, manis neapmahniſi: pats ſkaidri redſeju tewi ſoſojam kà breedi; tikaſi mani eeraudſijis, ſaleezi kahju un tad eegrühdi to kozenê, kà ari ſahki darbotees ar ſegi un boſi un ehromotees ar fliboſſchanu.

— Ak tu, ſaſodits latwis! Vai tewis dehl Deems ar welnu ſakautos juhras widû uf peleka afmena! . . . Leitis duſmigi ruhza, boſi augſtu pazeldams un graſidamees gahſtees ſawam nejauſſham pretineekam wirſû. Tomehr redſedams to nemaſ neſabihſtamees, bet it meerigi ſtahwam ar zeeſſchi ſatwertu labu milnu rokâ, ka ari tuwaſ apſſatidamees, pahrlėezinajees, ka pretineeks bes ſchaubam leekas buht ihſts ſpehka zilweks, leitis boſi nolaida atkal uf ſemi un, brihdi uf ſawu pretineeku ari flufu noſkatijees, kà kaitinadams teiza:

— Un tu domâ, es neredſu, ka eſi pilnigi weſels

šmoguš un ša mugurā tītai tihšči ša runzis šupri iš-
metis un pats šew tur šahdas pašehjees wiršū.

Nu uštrauzās ne mašumu atkal otrs ubags un šawu-
šahrt zehla milnu augššup un gribeja škreet leitim wiršū,

bet daschus mirklus to ar azim labi mehrojis, tomehr aprima, un tà abi şawadee ubagi palika zela widû şahwam un klusedami weens otru nikni usskatam. Weidsot leitiz şahka atkal şplauditees un lahdetees un tad ditti eefmeedamees teiza:

— Ko mehs nelaimes ihsti te weens uf otru firdamees un taişamees pat kautees? Ne te ir ko brihnitees, ne firditees. Ubi, redşams, eşam labi blehşchi un wiltneeki un weenam naw otram neka ko pahrmest. Tahds ar tahdu şatikuschees! Dabaş nahş un palihdşi man şahju atşee, lai nestihp taişna un lai man weeglaş winu turet lihku taiş koka pagalê. Neatşeeeta wina man pastahwigi şchluhş if kokenes ahrâ un, pagans tahda, taişni ween grib eet. Tà laudis drihş mani war pamanit pilnigi weşelu eşam, un tad neweens welns man neka nedos, şeevu matşchkas wehl ar şlotu un tşchawşturu kaşteem dşihş pa wahrteem ahrâ. Palihdşi tu man weenu waj otru şahju labi atşee un kokenê kreetni eestiprinat, eş atkal tatwu kuhfumu pareişi usşeeşchu, un şchirşimees kâ labi draugi un weena darba amatneeki.

— Kur mums tif ahtri şteigtees? Nekahdu laimi tikpat nekur neşakerşim. Tagad patş karştakais deenas laişş, pa klajumu eet un şaulê zept naw nekahda nedş patişchana, nedş weşeliba. Şche meşcha ehnâ tihri brangs weşşums. Te waram şawu lomiau atpustees un tad eşim fatrs şawu zeku tahlaş.

— Deens şodi, tas bija prahtigs wahrds no tewis... Leitiz işşauzâş maişu no muguras nomeşdamş un şahju no kokenes işwilldamş, pehş kam nolikâş guluş, işşteepdamees şchşehşam pahri zelam, kurpat otrs ubağş ari pa tam bija jau işşlaidees garşchlaufuş.

— Ak, ziş patihşkami işşteept lozekkus meşcha pa-

wehni... Schahwadamees iffauzàs leitis, rokas jem galwas falifdams un luhkodamees eefahnis projam filajà gaisà, jo guletajeem taifni wirs galwam debesi aiffedfa preeschu un eglu jari. — Ja netruhktu ko riht un nebuhtu jadaufas pa fehtam, te waretu gulet wefelàm deenam.

— Tarbas tew, redju, wehl pawifam tuffchas, tàpat fà man... Otrs ubags eerunajàs.

— Rà nebuhs tuffchas! Pajchu zilwekam leifchos neweens neka nedod, — wifì pajihst; un Kurfà nu tik fchoriht eenahzu. Wehl neka neefmu gutwis. Pahris feh-tàs, fur eegahju, tikko dabuju paehdamu teefu. Wezenes un behrni ween mahjà, faka faimneeze isgahjuje plawâ — pee feena, un nedod neka zita, ka reezenu faufas maifes, un kaut tu fprahgtu nost!

— Uf fureeni tu fadomajees eet?

— Nu, kahdu gabalu pa Kurfu pajerot. Kur zitur lai eet? Domaju aifflibot lihbf Lehnam un fuiteem. Katolis katolim tatschu drihsaf ko atmet. Kurfà naw tikdaudf ubagu, fà leifchos, un tee pajchi daudf godigaki: naw tur tahda plehchanàs fawâ starpâ, fà pee mums, fur ubagi beeschi fakaujas — ne tikai tirgos un frogos, bet ari pee basnizam. Ak, gruzhti laiki peenahkufchi! Naw ari ubageem wairs tahda dsihwe, fà agrafus gadus, kad ubags daschdeen usdsihwoja tikpat fà fungs.

— Ja, gruzhti laiki!... Nopuhàs ari otrs ubags. — Pajawle ar katru deenu teef kaunaka, ubagus wairs neeerebf un par teem negahdà.

— A, kas ta bija ubageem agraf par dsihwi! — Pajahjuufchos laikus atminedamees un it fà nogremdedamees winu jaufumos, leitis iffauzàs. — Poku pani un leifchu bajari fwineja dsimumdeenas, waj zitus dischus fweht-fus, ubagi tur wefelàm deenam walstijàs gar pawahrdu

ubagu wehl wairaf. Wijs uf launu ween greefchas. Zai-
kam drihf buhs pafaulei gals.

— Ja, gruhiti, gruhiti! Naw weegla deena buht fchi-
nîs laikos ubagam. Bet faki, fà tu tapi par ubagu?

— Glufchi weenfahrfchi: es efmu ubags jau no da-
has. Man bija neredfigs tehws, puikas gados wadaju to
apfahrt un tà eemahzijos frot un ubagot un pee fcha
amata-tà peeradu, bet zitu nefahdu darbu neprotu. Behz
tehwa nahwes tad mantoju fcho amatu, palikdams wixa
weetâ par ubagu. Bet fà tu ismahzijees eet ubagos?

— Mans muhschs naw tif weenfahrfchs. Mana
pagahzne tahda paraiba... Latweefchu ubags atteiza,
ari augfchpehdu guledams, fawu bosi rokâ turedams, gro-
fidams un zeeschi apfkatidams, it fà nebuhtu to wehl
nefad labi redsejis. — Jaunâs deenâs strahdaju tâpat fà
wîfi ziti zilwefi darbu. Bet fahdu fwehtdeen pee froga
dfehrumâ fajuotees biju nofitis zilwefu. Modewa mani
uf pahris gadu zeetumâ un tur nu, fà faka, fkuwu par
wihru: eepafinos ar dascheem weikleem puischeem, kas
dauds fo prata. No zeetuma islailti, farunajâm mehginat
fawu laimi. Behramees pee firgeem. Diwi reis wijs no-
gahja pa godam, bet trescho reis nofehra un fehreji muhs
tif fahli un fihwi peekawa, fa es apnehmos firgus fawu
muhschu wairs nesagt. Utkal fehdeju zeetumâ. No zee-
tuma isnahzis, fwaidijos uf daschadâm pufem, gan is-
mehginajos fchâ, gan tà; bet no darba pa to starpu biju
tà atradis, fa strahdat wairs netifa ne par fo. Daschadi
paraudfijis, beidsot atradu, fa pats labafais no wifem
amateem tomehr ir ubagot: ne tur wajadsigs fahdu fe-
wifchku puhlu, ne finaſchanu, tif eemanas fà laudim is-
tapt, fà padarit teem firdis mihsftas, un leeta eet. Naw
ari wajadsigs nelabâ laikâ fultees pa ahru: fahda garofa

ir, tahdu eegraufch un guli mahjâ. Kad laiks labs un pašam patihk, ej un ubago. Neweens tev newar pawehlet, — ubags ir brihws kâ muischneeks! Protams, tagad nu ari ubageem stipri gruhstafas deenas, bet istift war tomehr. No pirmâ gala es ari likos uš klibošchanu, bet wairaf reis isnahza kesa: daschreis ej pa meschu, domâ neweens neredš, laid kahjai pilnu waku, bet te kahds nofkattijees, tuhlin ispaufch, kâ neefi klibs, un neweens neka wairs nedod. Tadehl atmetu klibošchanu, pahrgahju uš zitu puſi, kur biju wehl ſweſchš, un uſstahjos ar kupri. Ar to daudš droſchaki: ja kahdu paunas wizfulu labi ſem drehbem uš muguras uſſeeſi, tad neweens tur neka nemanis un pašam naw weenmehr tâ jabuht par ſewi nomodâ, kâ ar leeku klibošchanu.

— Ja, klibošchana naw lehta mahkſla... Leitiz apstiprinaja no ſawas puſes. — Kahja pate no ſewis ilgi neistur nedš greiſumu, nedš lihſumu, — daschreis pašam nemaſ nemanot ſahk eet glušchi taiſni. Droſchš wari buht tikai tad, ja eſi kahju ſaitê atſehjis. Bet atſeeta breeſmigi tirpſt un beidsot, pagans, ſahp. Kas nekait tahdeem, kam kofs uš kahju uſkritis, waj zitadi kâ ta ſadragata: teem par tahdas blehdibas pekeriſchanu naw jabaidas — tee weenmehr droſchi! Bet tâ paſtahwigi baiditees, tas ir kaunaki nekâ paſaudet weenu, waj otru kahju un daudſkahrt patš eſmu wehlet wehlejees, kaut man labaf kahja tiftu ſadragata, — tad no wiſam tahdam bailem buhtu reis walam.

— Tu daudš pa kurſu eſi ſtaigajis?

— Deefgan daudš. Eſmu aiſklichdis pat lihds juhrmalai. Kurſeneeki, newar teikt, lahga zilweſi. Daschos apwidos dod tihri brangi, — labaki nekâ leiſchos. Wajaga tif praſt ko jaunu pateikt un laudim pa prahtam

isrunat, — tad labpraht atveras dewiga rofa. Nu jau gan wairaf nekà pahris gadu neefmu pa Kurfu stai-
gajis un nesinu, kas tur laudim tagad labafi patiftu un
fo lai wineem stahsta: par jaunu faru ar turfu, par afins-
fehrgu, par trafeem funeem, waj par fo zitu.

— Tagad tew par tahdeem neekeem newajaga ne-
mas runat, tagad wari stahstit zitas, daudf labafas leetas.
Kurfa tagad mehri semi. Pastahsti tif kalpeem un gah-
jejeem, fa dos semi, ta buhs wiseem ta leelafà preeka
wehsts, un tu tukfchà neifeefi ne no weenas fehtas; kalpu
feewas tew dos, fo pee rofas turedamas.

— H, tas ir fwarigi. Tenzinu tew, fa to man pa-
stahstiji. Kad tif sinu, kas laudim patihf un fo wehlas
un gaida, tad jau gan pratifchu runat tà, fa feekalas teem
tezès.

— Bet nu dod tu manim padomu, fo lai es stahstu
leifcheem: uf fo wineem prahts wiswairaf nefas? Es pa
leifcheem mas efmu staigajis, tikai fchur tur gar robefchu
daschreis efmu eegreesees kahdàs winu fahdschàs un fehtàs
un tadehl nemas nesinu, ar kahdeem stahsteem wislabaf
war atkaufet leifchu firdis.

Veitis brihdi flufeja, it fà fo pahrdomadams, un tad
fchahwadamees atbildeja:

— Behz deefkahdàm fewifchfam leetam laudim prahts
tur nenefas. Wihreescheem wari stahstit, fa uf preefchu
brandaws fluhf lehtaf, het feeweetem teizees dsirdejis,
fa tanf apwidu drihfi gaidams bifkaps atbrauzam no
Kaunas; fa Wilnà waj zitur miris kahds bagats lungs,
kas nowehlejis daudf naudas, par fo pirft jaunus, di-
fchus swanus katoku basnizam, waj atfal fa Kurfa daudf
luturu pahreet katolos, un fa tu patf ari domà to darit,
tif wehl gribi nogaidit bifkapu atbrauzam. Tà runa-

dams, tu katrâ jahdschâ farinkfi tif pilnas tarbas, ka if pa pahris deenu warefi meestos pahrdot maifi schihdeem kasu ehbinaschanai. Ja nonahkfi Schaulu apwidû, tad wilkfi wisleelako lomu. Tur dsihwo pahrtikuschi laudis, daudsi bagati. Tur naw wairs tahdi, kâ schejeenes leischi, bet ihstee schamaischi. Ari waloda teem stipri zitadaka. Kas naw ar winu walodu apradis, tam gruhti farunat. Wisi turigi: zefi tahdi pat labi, kâ Kurfâ, ehkas uskoptas, pee katram mahjam tahdi ahbeku un apiau dahrfi, ka apfahrt teem dischais firga ftrehjeens. Un kahdu alu tur dara! Nahk uf rudeni schwenta Ruhka deena (schwents Ruhks ir tureenes apgabala patrons), a, kas tad par fwehtfeem un dsihram katrâs mahjâs! Ghdifi galas kahdas un zil gribefi, bet kfendsam meestâ apfahrtnes laudis fawed, fadsen un fadahwina pa tshetrdesmit — feschdesmit wehrichu, gorwu un gotenu, tâpat aitas, aunus un jehrus — wislabakos. Mahzitaja muischâ tad ir fwehtfi un dsihras wefelu nedeku: eet tif basnizâ, faskaita, faskaita pahtarus, nahk mahjâs, kauj fadahwinatos lopus, wahra un ehd un dsax tif atkal. Un tas alutinsch, tas alutinsch! Kad kruhku no ta issteepfi, tad ari pats steepfees gareniski. Stahmus wairs nenostahwefi! Ja tew ap to laiku gadas tanî pusê buht un isnahk pa zelam, tad tew teiftu eegreesfees meestâ un padsihwot tur, kâ ari apfahrtnes mahjâs. Saku tew, to tu nenoschelosfi.

— Waj tu ari tur buhfi?

— Nè. Nedrihkstu tagad tur rahditees.

— Kadehk?

— Sawads notifums.

— Rahds?

— Rau kahds. Tureenes apfaimê dsihwo jawâ muischê bagats pons, Wadaikewitschs wahrbdâ. Tas ir dischs

prahwu wedejs un ſuhdſibu un luhgumu rakſtitajs. Neganti krahpj zilwefus: brauz pee wina kà pee labdara laudis no wiſam malam pehz padoma un palihdſibas, un no katra winſch nem, zif ween war. Es daſcheem biju pateikajis, ka winſch ir kauſchu krahpneeks, un par to winſch nu uſ mani niſns un ſolijees liſt mani peekaut, waj pat pawiſam noſuhmet, tiklihdſ es tur parahditos. Bet tew es teiktu tur aiſeet. Tik kuplu iſdſihwi, kà tur, tu droſchi nebuſhi wehl redſejis.

— Es baidos diſkafi laiſtees leiſchos eekſchâ: nezif neprotu leitiski ſarunatees. Waru eet tifai tiktahlu, kamehr leiſchi prot wehl latwiſki. Kur wairs neprot, tur man jagreeschas atpakal.

Brihdi padomajis, leitis teiza:

— Tad es tew dotu zitadu padomu: kad nonahz tik tahlu, kur latwiſki wairs newari ſarunatees, tad nerunà nemaſ, — iſleezees par mehmumu! Gegahdajees ſwanianu un kur noej, ſehdees tik durwju preekſchâ pee ſemes, ſchkin-dini ſwanianu un lofi galwu no weenas puſes uſ otru. Dabuſi tad ne tifai maiſes rikas tarbâs, bet ari daſchs naudas gabals eekritis zepurê. Tikai to tew ſafu: pee-luhko, ar pilnu fungi neej gulet: zitadi ſahkſi pa ſapneem muldet un runat, un tawſ mehmums iſrahdiſees par blehnam, — tad weegli wari kaweenà dabut, waj tewi pat noſit. Kur leiſchi kahdu ſweſchineeku peekers pee blehdibas, waj zitadi kà pret winu ſaniſnoſees, tur tee tuhlià wiſi tam wirſû. Tas naw tà, kà Kurſâ, kur weens fit, ziti ſkatas: leiſchi tuhlià taiſa buntu un wiſi metas wainigajam wirſû, kà lapſenes.

— Tu Jekaupeſes tirgû eefi? Nahkoſch' ſwehtdeen ir.

— Nè. Tur nemaſ neder eet: nekad naw nekahda-iſnahkuma, — tur pahraf daudſ ubagu, un tahdi, kureem

lihdfās ar kautkahdu kupri, waj kofa kahju ir rahditees nedomā; par dašču pat newar sinat, waj tas zilweks, waj lops, — ratinos tikai atwests un gul. — Un tu eesi?

— Es tirgoš nefad neēju. Rā jau teizu, man nav ihsti tihra pagahne: bail, ka tahdā milsiģā zilweku puhi, kur laudis šabrauz no malu malam, mani kahds nepeepasihst par šchahda, waj tahda nedarba isdaritaju. Un, fini, nahkt atkal timbā nebuhtu patihkami.

Zabu brihdi abi tehrsetaji sehdeja fluši, kà likās, katrs šawās domās nogrimušči. Weidsot tas ar kupri eeminejās:

— Wajadšes šahkt eet. Žitadi šahk mahktees šlinkums wiršū, drihs waram eemigt, gadaš kahdam usnahkt mums wiršū un tad reds, kas mehš par blehscheem: tawa kofa kahja nošweesta, rau, daščus šokus projam un manu kupri war, tuwat apškatotees, ari atrast par wiltotu.

— Kahds welns te war tagad usnahkt?... Weitis waizaja weenalšigi.

— Kahda ogotaja, waj zits kahds.

— E, nemas nebuhtu šikti, ja te tagad usflihstu kahda jauna, škaista ogotaja — tahda šauniga, notwihkufe un nošarkufe, tikpat šahrta, kà winas grošinā, waj kuršinā šarkanas šemenes. Šch, tahda gan tagad deretu! Es tew šaku, šchihwis šemenu ar šaldu peenu naw gardaks par šchahdu kumosu!

Otrs ubags us tam nešazija neka, tikai noščahwajās, nošplahwās un, brihdi kufejis, atkal atgahdinaja, ka nu buhšhot laiks šahkt eet katram šawu želu.

— Tad pirms nem un atšeen man kreiso kahju, es pats tif labi newaru. Weitis šazija ar nepatihšanu, kà traužets no jaušam domam.

Un šawu plato, raibo biššas leelu usrahwis us aug-

šču, viņšch šaleeza kreiso kahju zeli patwišam lihku, i-
nehma no weenas tarbas nahtna šaiti, pašneedša to otram
ubagam, pamahzidams, kà atšeeschana isdarama. Kad
šchis darbs bija pabeigts, viņšch peezehlàs stahvus, aiskli-
boja lihds šawai koka kahjai, panehma to, eesprauda tanī
kreiřàs kahjas zeli, auflas, kuràs kozene bija peeseeta, uš-
meta šew kaflā, pašpeeda ķegi kreiřā paduřē, panehma boři
otrā rokā un tad, pats šawu kahju un ķegi apškatidams,
pīlnā mehrā apmeerinats išsauzās:

— Kropļš kas kropļš! Ubags, kà Deewa laiřts! Kur-
šemneefeem jabuht širds weetā akmenim, ja viņi šchahdam
Deewa peemešletam nešpehjneekam negribetu dot mihle-
štibas dahwanas... Nahz, lai es tew šaprawiju kupri
un dořimees zelā.

Kad ari tas bija padarits, leitīs teiza latweeřchu
ubagam:

— Tad nu padod man maiřu. Tas ari janeřā lihds,
lai gan, leekas, glušči walti buřchu to panehmis, — lei-
šči wiři to ween dšeed: gruhti laiři, naudas mař, un ir
toš nagenus neweens welns negrib wairš pirkt. Warbuht
ja Dehnās un Aščwangā wareřchu kahdu daku pahrdot, —
zitadi pats neřinu, kur toš lai leek. Walti tiř naudu buř-
řchu nořmeedis, tiřdaudj toš šapirkdams.

— Kas tew tur maiřā iřti ir? ... Otrs eepriřjās,
bet maiřu atloziņis walam un eesřatiņees wina dibenā, ti-
ķai išsauzās:

— A! ... Un tad atkal eewaizajās:

— Kur toš pehrē?

— Šchidi-Šchamalē kahds kalejs winus kaķ.

— Tam tad gan wajaga buht ļoti šwehtam leitim,
kad tas kalđina deewinus.

— Kas, pee welna, par šwehtu leiti! Latwiš winus

kaļ, un es tew ņafu, tahds dņehrejs, kaħda otra taħlu ne-
atrafī. Nav ari pats nemaņ katolis — peħz tizibas luturs,
bet kaļ katoleem deewuņ.

Tad abi ņawadee ubagi ņħħihrās. Kad katrs bija pa-
gahjis jau wairaf ņolu uņ ņawu puņi, latweetis apstahjās,
atņkatijās atpaķaf un uņņauza leitim:

— Ģ! ņagaidi!

— Kas ir? ... Tas waizaja, ari apstahjees un pa-
greesees atpaķaf.

— Kā tewi ņauz?

— Burbas Ķoni. Un tewi?

— Traķo ņdamu. Tā mani laudis ņaufā, un ņdamu
ir mans pateejņ wahrds. Kā uņwahrda mani ņauz, eņmu
aiņmirņis. Bija tahds ņawads, nelatwiņks wahrds, ņħħah-
dam zilweņam gruħti iņrunajams, weħl gruħtafi paturams
galwā. Ģj nu weņeņs!

— Lai tewi dewitais!

* * *

Kad wakarā Druwineeku darbineeki un deenineezes
pahrnahza mahjā un katra ņaime ņawā fleħts preeņħā tu-
reja wakarinas, tad par ņemes dalisħanu wairs nerunaja,
tadeħl ka wiņs par ņħħo leetu bija jau iņrunats norā leelā
pulkā.

Kopejas ņarunas fleħtspreeņħā, ihpaņħi pa wakarinu
laiķu, zitadi mehdsja buħt ir peewilzigas peħz ņatura, ir
neparastas peħz ņawa ahrejā weida. Katrai fleħtij liħ-
dsās atradās ari kuħts, tā ka iņkatra ņaimneeziba lai buħtu
weenkopuņ, un tā ka kaļpu ņħħinīs mahjās bija pawiņam
ņeņħi, tad wiņa ehķa, kaņ nedaudņ gadu atpaķaf bija zelta,
bija iņnahķuņe ap pahrdesmit aņu garumā.

Tadeħl tad ari, lai pee kopejām ņarunam wiņi waretu
peedalitees, teem, kuru fleħtis atradās ehķas galos, nah-

zàs runat wiſai ſtiprâ balſi, lai wiaus waretu ſadjirdet lihdſ otram galam. It kà par laimi, ehkas abos galos atradàs taiſni prahwakee un par ziteem pahrafee wiſri tiſlab meeſas ſpehkâ, kà ari balſs lihdſeklu ſinâ. Proti wezais barons, buhdams leels fahrtibas un taiſnibas mihletajs, tiſlihdſ jaunâ ſaimneezibas ehka Druwineekos bija ſluwuſe gatawa, bija nolehmis, ka ſalpeem ſawâ ſtarpâ jawell ſcherbini par to, kura flehts ar kuhti kuras peekritis, jo tà kà ehkas weens gals atradàs druſku uſfalnâ, otrs lejaf, tad bija paredſams, ka lejgalâ flehtſpreekſchas rudenos buhs ſlapjakas, nekâ ſalngala dakâ; lai newaretu zeltees pahrmetumi, ka ſaimneezibu iſdalifchanas daſcheem peefſchirtas labakas meetas, tad katram wajadſeja paſcham meklet ſawu laimi ſcherbinu wilſſchana, un pee tam bija iſnahzis, ka ahrejee gali bija peekrituſchi weens Rnehwela Didschim, otrs — Beefuma Boſumam, paſchâ ehkas widû bija eekluwuſchi Penfulis ar Brammaniſchu Peteri, bet ſtarp zentru un galejeem ſpahrneem atradàs weenâ galâ Ewarts, otrâ — Mikelis.

Tà iſnahza, ka Penfulis, ſchis maſais wiſrinſch ar ſihku balſi, kà ari Brammaniſchu Peteris, kas jau no dabas bija wiſai maſrunigs un pee tam paſtahwigi aiſſmazis, wareja ſawas domas iſteikt beſ kahdam puhlem, un tomehr wiau wahrdi bija wiſeem dſirdami; turpretim Ewartam ar Mikeli nahzàs jau kreetni pazelt balſis, ja gribeja, lai wiaus dſird wiſgaram; bet Didschim ar Beefuma Boſumu gandrihs ikreis wajadſeja runat wiſâ ſpehkâ, kà ari ſwarigakàs reiſàs peezeltees no flehts fleegſchna, uſ kura tureja wafarinaas, un ſpert daſchus ſokus uſ zentra puſi.

Roſejàs ſarunas wafareem flehts preekſchâ, kuras loti labi wareja noſauft par wafara parlamentu, ſtipri at-

ŝchihràs no ŝeewu ŝarunam rihteem pawahrdâ, kuras ŝawu-
 fahrt wareja apŝihmet ari par rihta parlamentu. Galwenâ
 ŝtarpiba ŝtarp abeem bija ta, ka ŝeŝchu ugunŝkuru jeb rihta
 parlamentâ walbija wiŝleelafâ runas brihwiba, turpretim
 wafara parlamentâ tahdas brihwibas wis nebija. Wihri
 gan wareja runat, ko un kâ gribeja, bet kaŝ atteezas uŝ
 ŝeewam, tad tàs ŝche tifaŝi tif ilgam drihŝteja ŝpreeŝt lihdŝi,
 kamehr taŝ patifa wiawu wihreem. Tiflihdŝi kahdam wih-
 ram ŝeewas, waj leelako behrnu lihdŝi runaŝhana nebija
 wairŝ pa prahtam — un taŝ pa leelakai dalai mehdsja
 notift tahdâŝ reiŝâŝ, kad runu pluhdi kluwa tif ŝtipri, ka
 wihrŝ newareja ŝadŝirdet wairŝ ne ŝawuŝ paŝcha wahr-
 duŝ — tad ŝeewai wahrds tifa nemts uŝ weetas, un pee tam
 maŝaf ar apŝauŝchanu, bet gan jo beeŝchi wiŝai tauŝtamâ
 kahrtâ — ar kahdu plauku. Sihmigi bija taŝ, ka pee
 ŝchahda runas brihwibas aprobeŝchoŝchanas weida turejâŝ
 gandrihŝ wiŝi wihri, pat tee, kuzi zitadi ŝadŝihwoja ar ŝa-
 wâm ŝeewam labi un zitadi tàs nekad nemehdsja aiŝkart ar
 darbeem. Ŝeewas to neweena newehma ari daudŝ launâ
 — laikam buhdamas tanîŝ eeŝkatoŝ, ka ja kahds wihrŝ
 neprastu ŝawu ŝeewu peenahzigi walbit, tad taŝ nebuhtu
 nekahds ihŝts wihreetis. Talab ari wiŝa ŝchi leeta bija tif
 paraŝta, ka tahduŝ gadijumuŝ, kad weena, waj otra ŝeewa,
 waj kahds no leelakeem behrneem dabuja ŝchahdoŝ gadiju-
 moŝ pa plaukai, wehlaŝ nemaŝ nemehdsja peeminet. Ŝee-
 was ari daudŝ neko newairijâŝ no wihru ŝchahdas iŝture-
 ŝchanâŝ — laikam apŝinoteeŝ to eŝam pelnitu. Pat Pen-
 kulene, kuzai weegli buhtu nahzeeŝ iŝwairiteeŝ no ŝawa
 ŝihkâ wihrina, kâ neeku atgruŝŝhot to noŝt, tomehr nekad
 to nedarija, bet palika meerigi ŝtahwot uŝ weetas, lai wihrŝ
 eeŝit no kuras puŝeŝ gribedamŝ, un pehŝ dabutâ ŝiteena
 bijigi kluŝeja.

Schoreij wakara parlamentam nekahdi femifchki jautajumi nebija pahrfpreefchami, fadehl tad ari fatra gimene tureja jawas flehts preefchâ wafarinas itin flufu, farunajotees weenigi pate jawâ starpâ. Bet labâ fakrehflâ, kad wafarinas tutwojâs beigam, un daschi fahfa zeltees no flehts fleegfchneem jau augfcham, gatuwê fahfa reet funs. Uf tureeni paffatidamees, eeraudfija pa gatumi nahkam ubagu — tahdu ar koka fahju. Uf fega fpeefdamees un turedamees un ar hofi dfenadams funi noft, winfch fliboja wifai ahtri, it-kâ fajuidams nowehlofchanos un loti fteigdamees. Tâ eedams, winfch tif ftipri flahnojâs no weenas pufes uf oturu, un galwa tâ fchuhpojâs pa labi un kreifi, ka notahlem winu wareja noturet par peedfchrufchu un fatru brijdi lifâs, winfch nupat gahfifees uf weenu, waj oturu pufi. Pee tam winfch jawâ ar dsels gredfenu apfalta fega apafchgalu fita tif ftipri uf gatuwes afmeneem un olam, ka wifa gatuwe fkanaja, un daschâs meetâs pal **dfirk**steles nofchfihda. Ar hofi dfenatais un faitinatais funs rehja tihri faufdams un aijeldamees, wifceem fpehkeem brufdams jawam pretineekam wirfû, un tâ ubags eelehza fehtâ ar leelifku trofni un trazi, tâ ka no meega, waj pufmeega ufmodinatee un pahrbaiditee behrni fahfa brehkt, un daschas gowis, kas wehl nebija fadsihtas fuhti, atgreesâs uf gatuwes pufi un, aufis fazehluſchas, finfahrigi luhfojâs turpu, buhdamas wehl neifprafchanâ, fo ihfti darit: eet funim palihgâ un greeft fweſchajam trofſchma zehlejam ragus preti, jeb palikt labaf ftahwot uf meetas, meerigi noſkatotees, kas no wifa fcha tratſcha ihfti ifnahfs.

Nu ari feewas apfauza funi, nowefdamas to pee buhdas un peeſeedamas, fur tas wehl duſmigi nurdeja un gribeja ari reefchenu turpinat, bet, ar ſchagaru fabeedets, tomehr neufdrihfſtejâs to wairs darit. Ubags pa to ftarpu

bija eelehziš jau ņehteena widū un ņteidņigi un wehriġi luņ-
fojās apņahrt, iņraudņidamš ņahdu noderigu weetu, ņur

wiņlabat waretu apmeņtees, lai tad ņahktu leeliņku pahtaru
ņkaitiņĆanu.

Bahri reij apfahrt apgreesees un azis wisapfahrt laidis, winſch ar ihſtu leetprateja ſkatu drihſi nowehroja, ka pati labatâ weeta wina noluhkeem wiſâ ſehtâ war tikai buht aſas uſſalninſch: pirmfahrt, taſ atradâs taiſni paſchâ pagalma widû un no wiſam flehtim puſlihdiſ weenadâ tahlumâ, tâ ka no katras flehtſpreekſchas winſch bija ſche labi ſaredſams un ſadſirdams; otrfahrt, ari winſch patſ no ſchejeenes wiſlabaki wareja nowehrot, kaſ katrâ flehtſpreekſchâ noteek, kâ ari daudiſ maſ noſlauſitees, ko katra ſaime runâ.

Derigu tweetu iſluhkojis, winſch beſ kameſchanâs dewâs turp, noſehdâs un tad ar komedijanta weiklibu ſahka rihtot wajaſigâ kahrtâ ſawuſ rekwiſituſ: nonehma maiſu no kameeſcha un nolika ſew blaſuſ, iſſteepa koka ſahju uſ preekſchu, palikdams tai eepreekſch kegi apaſchâ, lai ta ſtahwetu jo augſtaſ un buhtu pehſ eephejâs jau attahlem labi redſama, garâs tarbaſ peenahzigâ kahrtâ noweetoja ſew gar katreem ſahneem, weenu boſi droſchibaſ behl patureja wiſâ tuwumâ pee labâs rokaſ — tam gabijumam ja ſunſ warbuht taptu no ſaites waſam, tad nonehmâs zepuri, ſaglauda ar weenu roku matuſ, bet ar oturu roku iſkratija no ſwahrtu peedurtnes krellu wirkni, ſanehma to ſtarp abu roku pirkſteem un tad aplaida wiſapfahrt ſawu diſiki apmeerinato ſkatu — apmehram tahdu, ar kahdu labſ teatra reſchiſorſ mehdiſ pahriſtatit ſawu uſ ruhpiگاو un ar mahſſlineeka roku ſagatawotu uſweduma darbu, reiſâ ar ſcho ſkatu direktoram mehmi paſazidams, ka iſrahde nu katra brihdi war ſahktees un ka eepaidſ un iſnahkumſ buhſ labſ. Un iſrahde ari tuhlin ſahkâs: noſchnauziſ degunu un atkahſejees, winſch ſkaki ſpehzigâ baſi nehmas ſkaitit pahtaruſ. Maſ no teem gan kahdſ ko ſaprata, jo ſkaiſchana notika leiſchu walodâ, tikai baſchu mahrdu

weens otrs no klaufitajeem ſpehja uſfert; bet ka pahitari tika ſkaititi, kà ſaka, no teefas, to gaischi redſeja ikweens, jo ubags neween wahrdu wirknes bertin behra, kà firnu ſaujas weenu pehz otras, bet it eewehrojamâ mehrâ prata rihtotees ari ar balſs modulaziju, weetam runadams wahr- dus it fluſi, tiſko ſadjirdami, tã ka ſchkeet, nupat apſtah- fees un wiſa ſkaiſchana beigfees, bet tad atkal par jaunu ſanembamees, balſi zeldams augſtaf un augſtaf un wahr- dus graudams ar ahrfahrteju ſparu un ſpehku, it kà per- tonus un ſibenus meſdams uſ klaufitajeem, pee tam pa- ſtahwigi ar galwu klahnodamees, kà ari ar wiſu augumu lozidamees uſ weenu un otru puſi un krellu wirkni wehr- dams un ritinadams ſtarp pirſteem no weena gala uſ otru.

Alſ zeenibas pret deewahrdeem mahjineeki pa pah- taru ſkaiſchanas laiku iſturejãs wiſai rahmi, pat pilnigi fluſu, tã ka ubaga wahrdu pluhdi gluſchi nekaweti wareja drahſtees pa wiſu mahjas pagalmu, atbalſodamees gan flehts un fuhts ehkas muhros, gan iſtabas ſfaidinu juntã, gan wezã puhna koka ſeenã un platajãs paſchobelês. Ja dauds, tad weens, waj otrs wihrs tſchukſtoſchã balſi pee- ſihmeja ſawai ſeewai, lai ehdeenu nowahkdama neaiſmir- ſtot atlikt gabalu maiſes ar kahdu peekodu ari ubagam. Bitadi pagalmã wiſs bija fluſu. Schahdas peefihmes no wihru puſes gan bija pawifam newajadſigas, jo ſeewas jau paſchas tã rihtojãs, ka ubagam peenahziga teefa teef at- ſtahta un atliktã ſahnis, ko wihiri paſchi ari it labi redſeja: par ubagu eeminedamees, wini to darija tikai tadehl, lai iſrahditu ſawu lihdsjuhtibu tiſlajam ubagam, kas prata ſkaiſtit tiſ diſchanus pahtarus, kà ari lai ſeewas eedroſchi- natu wajadſigãs dahwanas doſchanã un lai tãs wihru dehl neſahktu warbuht dahwanas leelumu kaut kà noſnapinat.

Kad ubags ar warenu amen pahtarus bija pabeidſis,

tifai tad winfch, ar galwu palozidamees, fazija mahjinee-
feem labwafaru, ar to gaischi rahdidams, fa winfch it labi
fin, fa gods jadod papreefch Deemam un tale tif zilwefeem.
Lihds ar to winfch peenehma tif pafchapfinigi zeenigu, tif
pafahwibas pilnu, meerigu iffkatu, it ka gribetu fazit:
juhds dsirdejat, kahdus pahtarus es notureju un pafchi re-
dsat, fa efmu ihfts ubags, furam neween ir wainiga kahja,
bet furfch famu ubaga amatu ari prot uf wislabako; ta
tad faprotatees nu un finat ko wajaga, ja negribat buht
tumfchi laudis ar besdeewigam dwehfelem. Un faprata
pat fchee wifai weenfahrfchee kalpu lautini, fa fche ir da-
rifchana ar ihftu ubagu — ar kahdu no teem ubageem, kah-
dus ifdeenas wis nefastapfi. Behz difchana jeem pahtareem
ar wareno beigu amen feewas zita pehz zitas zehlas augfcha
un katra ar famu dahwanu rokâ dewas akas ufalninâ pee
ubaga, fahfdamas mihligâ balfi laipnu walodu.

— Tad ta' freetnus pahtarus nofalbija. Tahdi jau
fen nebija wairs dsirdeti... Mikelene fazija, ka
eelihgfimota.

— Tas jau leifchu Jonis. Nemas negribeju wairs
pafiht. Lehti nebij pee mums bijis... Benkulene runaja.

— Nu jau wairaf par diwi gadi... Ubags atteiza
parupja balfi un ar leelu pafchzeenibu.

— Agrafi tu mehdsi arweenu uf laifmeteem pah-
ftaigat muhfu pufi... Geminejas atkal Mikelene.

— Schim lahgam ari ta gribēju, bet nefad neifnahza:
uf Seemasfwehtkeem biju wehl tahlu no fchejeenes appa-
bala, uf Beeldeenam fafirgu — kahja laifu pa laifu ne-
ganti fahp, — bet uf Wafarfwehtkeem nepafpehju, un ta
nu janahf tagad un jaiſteef tapat, lai gan uf laifmeteem
ir labafi, jo tad wifa fa wairaf fagahdats, un ari ubagam
tad wairaf kas atlez.

Ar ſchahdeem wahrdeem ubags lika manit, ka tagad, kur wiſt laiſmeti jau garam un kur tamlihdſ no ſwehtku gardumeem naw nekas wairſ dabunams, ſeewam ſewiſchki jaſanemas, lai waretu wiwu uſnemt daudſmas pa godam. Un ſeewas ari darija, ko wareja, it ka ſazensdamàs ſawâ ſtarpâ: weena dewa gabalu maiſes ar ſilki, otra ari labu piſu ſweeſta wirſu un tà joprojam. Ubags wiſu to nehma preti ar pateizibu, iſſazitu gan latweeſchu, gan leiſchu walodâ, — lai pateizibas wahrdu rinda iſnahktu jo garaka. Dabutàs dahwanas wiſch ar gudru ſinu un leetpratibu noſchiroja pehz wajadſigàs peederibas. Tà ſweeſta piſas eepreeſch ruhpiſi notihrija no maiſes drupenam un tad meta eeſchâ kahdâ koka zibâ ar wahktu. Silkes atkal lika kahdâ podâ, kura jau atradàs wajadſigâ daka ſahlima, lai tàs nemaitatoſ; bet lai ſahlimſ neiſlaiſtitos, tad ari podam wirſu bija zeets wahktſ. Maiſi ſalita kopâ tà, ka gabals zeeſchi peeſleetos gabalam, lai tee katrs par ſewi pahraf neſakalſtu, kahdâ noluhkâ toſ, eekam bahſt tarbâ, aptina ar ihpaſchàm lupatam un keſkam. Tikai tad, kad weens tahdſ ſatinums bija laba kufula leelumâ, to bahſa tarbâ eeſchâ un ruhpiſi tur nowetoja. Bija noprotams, ka wiſam ſchim prezem bija eet tirdſneezibas zeku. Tomehr ſche neweens uſ tahdàm domam newareja nahkt, jo no ubaga agrakeem ſtahſtijumeem jau ſen bija ſinams, ka winam mahjâ eſot neweſela ſeewa, kura jau daudſ gaduſ gulot uſ gultaſ un nedſ mirſtot noſt, ne ari teekot labaka; tàpat wiſch wiſeem bija eeſtahſtijis, kâ beſ neweſelas ſeewas winam mahjâs eſot gaudens behlſ, kureſch neſpehjt patſ nedſ ſtaigat, nedſ kuſtetees, ari leelaſk neaugot, — kahdſ bijis aſtotâ muhſcha gadâ, kad winam indewe uſgahjuſe, tahdſ palizis; ratinos ween gulot un ar teem wiwu paſtumdot no weenas weetas otrâ. Agraf wiſch daſchas

reifaſ bija pat ſolijees ſawu deſlu ar wiſeem ratineem at-
 wilkt kaſdreif ſew lihdſa, ihpaſchi tad, kad ſewas, noruh-
 pejuſchâs par wina deſla likteni, bija paſtahſtijufchâs, ka
 ſchâi puſê dſihwojot daſchi leeli labdari, kuri protot wiſadas
 faites dſeedinat, ſewiſchki ari Dehnu mahzitajs dodot wiſai
 labas ſahles un jau daſchu nedſeedinamu kaiti dſeedinajis
 un daſchu mireju no nahwes iſglaſbis. Tomehr deſlu at-
 weſt lihdſi Jonis gan nekad nebija wehl atwedis un pehde-
 jos gados par attweſchanu nemas ari wairs nerunaja, tikai
 ſchelojâs, ka deſls kluhſtot allafch newarigaks, tomehr mirt
 nemirſtot, duhſcha uſ ehſchanu eſot pat wehl leelaka nekâ
 agrâf. Un kâ ſchahdam trihſkahrt nelaimigam zilweſam, kaſ
 pats tiſls, kam uſturams gaudens deſls un ar nedſeedi-
 namu kaiti wahrgſtoſcha ſeewa, lai nedotu dahwanas? Wiſi
 labi ſinaja, ka ſweeſts, ko krauj zibâ, ſilkes, ko leef podâ, un
 maiſes rikas, ko ſeen mahſſligos klaipos, kâ ari wiſs zits,
 ko pa ſehtam ſtaigadams ſarinkſt, teef tif ruhpiſi glabats,
 krahts un neſts mahjâs ſewas un deſla uſturam.

ſawu lihdſzeetibu pretim ſchim tif gruhti peemefle-
 tam ubagam wiſi zentâs iſrahdit ne tikai ar dahwanu do-
 ſchanu, bet ari ar laipneem wahrdeem, kâ ari wiſpahrigi
 ar lihdſjuhtigu iſtureſchanos. Tâ tagad Penkula Unliſe,
 eedama pee akas uhdens, jebſchu to darija ſteidſigâ gaitâ,
 puſtezimus tezedama, kâ to ſehtu jaunawas aiſween mehdf
 darit, kad kaſds ſweſchneekſ eenahzis ſehtâ, wina tomehr
 ari wiſâ ſteigſchanâ neſkrehja wiſ kluſu zeeſdama ubagam
 garam, jo tas iſſſtatitos nelaipni; neatraſdama nekâ zita
 ko ſagit, wina, tam garam tezedama, tikai noteiza:

— Jonit, Jonit, nu tu lehti nebiji pee mums bijis.

Wairaf wina nekâ neteiza, labi ſinadama, ka Jonis,
 kaſ wiſpahrigi bija paſiſtamſ par deefgan lepnu, apſinigu
 ubagu, nemehdſa meitam, behrneem un ziteem, kaſ paſchi

nedod dahwanas, us schahdeem tahdeem jautajumeem nemas atbildet. Bet schoreis Jonis it ka par brihnumu radas wisai laipna prahta un us meitas tihri aplinko jautajumu tomehr wisai schehligi atbildeja:

— Ja, nebiju wis bijis.

Ur schahdu nezeretu panahkumu eedroschinata, Anlise, uhdeni ij akas smeldama, turpinaja usfahkto farunu tahlak.

— Ka tad nu, Jonit, klahjas pa mahjam ar weselibu? Waj feewa un dehis neteef labaki?

— Neteef, meitin, labaki, neteef, un Deews ari nefawahk... Jonis atkal schehligi atbildeja, pee tam pa peeres apafschu ar fahrigu skatu slepeni noluhkodamees braschaja meita ar augstajam kruhtim, platajam gubscham un eefahrti baltajeem, kailajeem leeleem.

Anlises ahrfahrtėjai lihdszeetibai pret ubagu gan nebija par zehloni weenigi ihsta, tihra zilweku mihlestiba, un winas leela laipniba nebija gluschi swabada no sinamas dakas fawu patmihligu noluhku, jo winai bija prahta fahda sinama atlihdsiba par to no ubaga pufes. Proti, wina wehroja, ka ubags, staigadams pa apfahrtėjam seh-tam, aisees ari Stihpneekos un tur, farunadamees ar mahjas mahiti, warbuht eeminesees: „Kas tur Druwineekos par tshaklam un laipnam meitam! Tezinus ween tef un ar katru — pat ar sweschu ubagu — tik mihligi paruna“. Ja winsch tur apmehram ta fazitu, tad winas laipniba un lihdszeetiba buhtu bagatigi atalgotas, jo Stihpneeku mahite it labi sin, ka Druwineekos zitas nekahdas meitas naw, ka weenigi wina, un wis gods un laba slawa ta tad peekristu weenigi winai. Zeschu Indrika mahite ari jau ta eeredf Anlisi deesgan labi, tomehr neko nekaitetu, ja ari ubags wina tur paslawetu. Ak, ja winsch to daritu! Ais patezibas wina waretu pat noskuschpstit scho wezo ubagu

ar wiſàm wina leelajàm uhſam, lai gan tahdi uhſaini wihreeſchi winai zitadi nebuht nepatika, jo Indriſis — winas ifredſetais — ari uhſas neneſaja un turejàs allasch ar gludeni noſfuhtu, koſchi baltu gihmi.

Kamehr ſeewas nodewa Jonim katra ſawu dahnu, faſtahwoſchu no daſchadàm dahwanam, pawaditàm ar ifmeſleteem laipnibas un lihdszeetibas wahrdeem, tamehr wihri atkal uſſahka ſchahdam gadijumam peemehrotu ſarunu ſawâ ſtarpâ.

— Lai ſaka ko ſazidami, bet Burbas Jonis ir un paleeſ tas pahraſais ubags par wiſeem: winſch katreis noſkalbi pahtarus tahdus, ka preeſs klauſitees. Lai gan no leiſchu pahtareem neko neſaprotu, tomehr ari tà jau — no balſs ſkanas ween — war nojehgt, ka pahтари ir freetni...

Tà it kà ar ihſta leetprateja ſinaſchanu Rnehwela Didſchis noteiza, pagahjis no ſawas flehts preeſſchas daſchus ſolus tahlaſ, apmehram gandrihs Benkula flehtij pretim, pee tam laipnigi ſpihdigàm azim luhkodamees ſew wiſapſahrt uſ ziteem wihreem, it kà meſledams ſawàm iſteiktàm domam beedrus. Tahdu ari ſchahdàm wina labwehligàm domam netruhka. Pats pirmais atſauzàs Benkulis:

— Ja, Burbas Jonis un Bahta Sahmelis — tas ar to greiſo ſahju — tee ir tee pahraſee ubagi, ſahdus lihdsſchim muhſu puſe eſmu redſejis. Neweens zits tahdus bahtarus neſſaita, kà ſchee diwi. Jonim ir leelas ſpehjas galwas pahtaru ſinaſchanâ: daſchreis winſch weſelu puſſtundu no weetas war ſſaitit un ir tad winam wehl nepeetruhſs; Sahmelim atkal warena balſs dſeedaſchanâ. Ziti ubagi neweens tiſ dikti newar iſdſeedat. Winſch dſeed ilgi un ari no galwas ween. Gan winſch dſeed pehz bahhtineeku

— Ja ... Jonis paſſaidroja. — Waldiba luturus mihl wairaf nekâ katolus. Pirms gribets dot leiſchos papreeſch ſchemes un tad tiſ Kurſâ, bet tiſlihdj waldbiba dabujuſe ſinat, ka leiſchi ir katoli, bet kurſeneeki luturi, tad tuhlin nolemts, ka lutureem jadabun pirmajeem un tiſ peh3 tam leiſcheem.

— Nu re, kâ waldbiba muhs mihl! ... Lihri aiſ-grahbts iſſauzâs Didſchis, preezigi wiſapfahrt raudſidamees. — Wairaf par leiſcheem un ziteem!

— Tas talab, ka leiſchi gada tirgoſ mehds kautees, bet meh3 to nedaram ... Penkulis prahtoja.

— Nè, newis talab ... Atkahſejees un tà eepreeſch ſagatawojees uſ gudru runu, lai wiſi wehriġafi tanî no-flauſitos, Gwarts runaja. — Waldiba katolus talab tà nemihl, kâ muhs, ka wini peeluhds bildeſ, bet meh3 nè. Leiſchi, rau, ir mahntizigi, bet waldbiba mahntizibu neerebſ, jo wina tatſchu ir waldbiba.

— Lai ta mihleſtiba kahda buhdama, bet meh3 nu dabuſim ſemi! ... Lehni un pabailigi runaja ſtarpâ Beeſuma Boſums, redſedams, ka ſarunu pawedeens ſahf attah-linatees no galwenâ preeſchmeta — ſemes dabuſchanâs. — Ko tu, Joni, ſaki: rudenî buhs wiſeem ſeme? Tu to ſkaidri ſini?

— Buhs ſcheme, buhs, katram ſawa ſchemele ... Jonis no jauna apſtiprinaja, par leelakas tizamibas ſihmi galwu wairaffahrt palozidams uſſemi.

— Tâ tad ir gan taiſniba ſakamam wahrdam, ka to, ko runâ, reiſ peerunâ ... Gwartene iſſauzâs, jauſdamâs wihru walodâs un buhdama pahrleezinata, ka ſchoreiſ winâs eejauſchanâs netiſ bargi atraidita. — Kopsch jau runaja, ka reiſ wiſi dabûs ſemi, un nu tas notiſ!

— Joni, wa fini ko! Kad mums buhs katram ņava ņeme, tad mehs ari tevi neaismirņim... Rnehwela Didņhis teiza, tihri ņajuhņminats.

— Kur nu aismirņt! Protams, ņa neaismirņim... Beņsuma Boņums apņtprinaja Didņha wahrduņ.

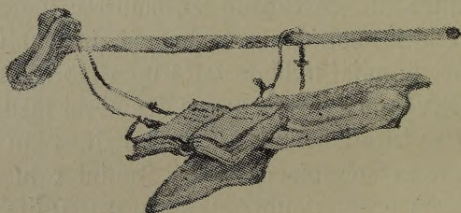
— Nē, ne tika tad neaismirņim Joni, kad mums buhs ņava ņeme, bet ari tagad mehs wunu tā neatlaidim, jo wiņņ mums atneņa preezas wehņti. Seemas, juhs rihtu no rihta dobeet Jonim wehl reiņ dahwanas, bet ņhowakar gaņdajeet, ņa wiņņ teef kreetni iņguldinats... Tā Beņfulis noteiza zeeņhi un ņwarigi.

— Ja, pataiņeet labu guku, lai zilweks war iņguletees... Beņfulim peebalņoja, pilns preezigas labwehlibas, Rnehwela Didņhis. — Un rihtu broņaņti dobeet wunam peenahzigu zeenaņtu, tāpat ņa katram ihņtam weeņam.

ņarunas un ņpreeņhana Druwineeku wakara parlamentā par ņemes dalisņhanu un dabuņhanu buhtu ilgi turpinajuņņas, ja wiņai wehlais laiks un rihtdeenas agrā zelņhanās neņtubinatu eet pee meera. Tamdehl ņarunas pahrtrauza, wunu turpinajuņhanu atleefot uņ zitu reiņu un ņchimbrisņham leetu nobeidsa ar to, ņa Jonim ratu puhni uņtaiņija ņalmos hrangu guku, kur Beņkulu Unliņe eelika pagalwi ņawas gultas ņpilwenu; Rnehwela Didņhis negribeja palikt Beņkula gimenei eepakal un tadehl ņtingrā balņi pawehleja ņawai ņewai ari iņneņt weenu ņpilwenu un likt Jonim pagalwi; tā ubagam iņnahza ņhonakti gulet uņ diweem ņpilweneem. Wiņņņ pats leezinaja, ņa tik kupli un tik greņni neeņot nekad gulejis un deewbijigā pateizibā nowehleja, lai ņchehligajām ņirdim Deewņ atmaņņatu ņimtņahrtigi.

Drihņ wiņā Druwineeku mahjā eestahjās dņiņņ meers un ņluņums. ņehjā wairak neņas nebija dņirdams, ņa

tikai zirzena zirpstinaſchana pawahrdâ un daſchu gule-
taju ſtiprâ kraſkſchana iſtabâs, kur no deenas puhlina at-
duſejâs ſlawenee darbineeki — Beesuma Boſums, Rneh-
wela Didſchis un ziti, ſapnodami jaukuſ, laimigus ſapraus
par ſemes dabuſchānu, par dſihwi uſ ſewi — par labaku,
gaiſchaku nahkotni. Sehtâ kâ uſtizigs mahjas ſargs bija
palizis nomodâ weenigais Sultans. Saitê peeſeets, winſch
iſ buhdas iſnahzis, guleja ſakajâ maurâ uſ wehdera iſſtee-
pees un galwu eelizis ſtarp abejām preeſſchejām ſetnam,
laiſu pa laiſam to pazeldams uſ augſchu un ar ſtipru ne-
uſtizibu luhkodamees uſ puhna puſi, kur guleja ar tahdu
wiſpahreju labwehlibu uſnemtāis ubags.

Weenpadfmità nodala.

Zeribas uf femi.

Rà Brammanifchu Peteris mahzas fo derigu. — Rà Didschim gandrihs ijjuht firgu maina. — Rà Marufcha ar fawu brahli matau weizina. — Kalab Didschis uffkata femi par lihdfigu maso muifchu wagareem. — Didschis trihstahrt nelaimigs. — Zeribas uf semes dabufchanu aug.

Otrâ deenâ pa pusdeenas laifu no tuwejà mefcha isbrauza un, pa plawu zekeem laifdami, pee noras puhna peegreesàs diweji rati tſchiganu un tur apstahjàs. Darbineeki pusdeenu paturejuſchi un patlaban rihtodamees liktees deenduſâ, uf tam nu wairs nedomaja un dewàs is puhna ahrâ apluhſtot tſchiganu firguſ, jo labi finaja, ka nu katrà finâ isnahſ atkal mitofchana. Un teefcham, Rnehwela Didschis tuwojàs tſchiganu firgeem ar azimredsamu zeeſchu apnemſchanos, ſchahdu isdewigu gadijumu nelaiſt garam neifleetotu. Wiſpirmſ winſch abus firguſ, tahduſ neleelus, noleefejuſchus lopiaus, apluhſtoja ar dedſigi ſpulgofcham azim un labwehligi ſpilhdoſchu gihmi no neleela attahluma, tad peegahja weenam firgelim flaht, panehma firga purnu rofàs, papplehta tam luhpas un ſkatijàs jobos, pehz kam noteiza, ka eſot jau pahri par feſchu metu, bet tſchigans, ar pirkſtu firgam mutê rahdidams, teelejàs, ka eſot tikai peezu metu. Behz tam Didschis wehriги apſkatija firgeli no abeem ſahneem un ari otra gala, pee tam pat aſti paziladams uf augſchu, tapat ari pehz kahrtas ween pazilaja tam wiſas tſchetras kahjas, apſtatidams nagus, waj tee naw kâ kaitigi. Ur weena firga apluhſtoſchanu

tizis galâ, Didschis stahjâs pee otra firga un to tâpat weh-
 rigi nehmas apfkatit no wifam puſem un abeem galeem.
 Molehma apfkatitos firguſ kahdu gabalu ari pabraukt.
 Lai braufſchana nebuhtu jadara pa diwi reiſ un tâ welti
 laifſ jakawè, tad norunaja, ka abus firguſ braufſ reiſâ,
 un lai Didschis abeju lopiau gaitu waretu pee tâs paſchas
 reiſas peenahzigi nowehrot, tad brauza abus firguſ blaſu
 blaſam, jo noras zelſch bija plats deefgan, tâ ka wareja
 braukt blaſam zif pajuhgu ween gribeja. Weenos ratos
 fehdeja Didschis pats ar weenu tſchiganu; Didschim bija
 rokâs groſchas, tſchiganam atkal dſchindschala, kura beefchi
 wizijnajâs pa gaiſu, lahgu pa lahgam uſkriſdama firgelim
 uſ muguras. Otror ratos tahdâ pat kahrtibâ fehdeja un
 brauza otror tſchigans ar Brammaniſchu Peteri, kuru Di-
 dschis bija peerunajis, nahkt winam ſchoreiſ palihgâ pee
 firgu mainiſchanas, tadehl ka diwus firguſ reiſâ pahr-
 baudit weenam neefot labi eefpehjams, un Peteris ware-
 ſchot pee tam ko derigu mahzitees, jo ja firgu mitoſchanâ
 jau laifus neeeprototees, tad wehlaſ to wairſ neemahzi-
 ſchotees, un kad Peterim tehws tikſchot wezs, waj nomir-
 ſchot un wiſu ſinaſchanu par mahjas dſihwi nahkſchotees
 paſcham uſnemtees, tad tſchigani un ſchihdi winu pee
 firgu mitoſchanas peeſrahpſchot tâ neeku, ja pats no ſchâs
 leetas neſa nejehgſchot. Schahda pamahziba bija Peterim
 ari gahjuſe pee firds, un tâ winſch, ruhpedamees par ſawu
 nahſotni, beſ jebſchahdas leetas kawefchanâs bija fehdees tſchi-
 gana ratos eefſchâ, lai dotos Didschim palihgâ un lai
 mahzitos Didscha amatâ. Ubi firgeli, azim redſot jau agraf
 eefapati un tagad treekti un tramditi, ſkrehja kâ beſ jehgas,
 gan rikſchis, gan auleſchis, gan blaſu blaſam, gan ſteig-
 damees weens otram preeſſchâ, tâ ka ſnehwela Didschis
 glufchi reiſâ wareja noſkatitees abu firgu kahju ſpehjà un

weiklibâ. Labu gabalu pa noru islaiduſchi, miteneeki greeſa ſirguſ apfahrt un tahdâ pat ſtraujâ gaitâ treeza toſ at-paſal.

Didſchim, atpaſal atbrauzot, gihmiſ ſpihdet ſpihdeja dſeltenâ ſpoſchumâ, — tik loti winſch bija ſajuhſminats par abu ſirgu leliſkajâm ſpehjam un zitâm labâm ihpaſchibam. Paagreeſees pret puifu, kaſ pee puhna durwim ſtahweja, winſch uſſauza preezigi uſtrauktâ baſſi:

— Anſ, puiſ', eſi tik labſ, aiſſkrej lihdi Druwineeku aploſam un atjahj manu ſirgu. Tu ſini — duhkano ar lauſu peeri. Mituſ buhſ, un kad dſerſim magariſſchâſ, tewi neaiſmirſiſim. Man — patſ redſi — naw waſaſ eet.

Peħz pamatigaſ iſmehginaſchanaſ Didſcha ſpreedumiſ bija galigi nogatawojees tanî ſinâ, ka abi ſirgi weenabi labi, un kad tſchigani wairakfahrt bija uſ tizibu apgaltwojuſchi, ka abi ſirgi ari weſumâ un arklâ ejot tikpat labi, ka ſweeglâ brauſſchana un jahſchana, tad Didſchiſ atradaſ wiſjai gruhta uſdewuma preeſſchâ: winſch neſinaja, furu ſirgu mainit, furu atſtaht. Drihſi wina ſirdſ peekehrâſ wairaf weenam, drihſi otram; te peegahja weenam klaht, wehkreiſ apſſatija to no wiſâm puſem un noteiza, ka ſchiſ winam wiſwairaf eſot peħz azim, bet jau tuhlin otrâ azumirkli aiſgahja pee otrâ un teiza to paſchu. Ziti darbineeki nekawejaſ eet Didſchim palihgâ, iſſazidami katſ ſawu garſchu, patiſſchana un praſchu ſirgu jautajumâ.

— Ja man te buhtu jamaina ſirgi, tad eſ paliktu labaf pee ſalna: ſalniſ ſirgſ ir arween ſkaiſtaſ nekâ bree-diſ, un ſchim wehl tahda koſcha pelu teſa pa muguru... Ta Penkulis prahtoja.

— Nè, peħz manâm domam breedis ſirgſ ir ſkaiſtaſ nekâ ſalniſ... Kaħdſ zitſ darbineekſ teiza. — Bree-dim ir wairaf kungu ſirga iſſſtaſ.

Redſot, ka Didschis tomehr newar iſſchirtees ne ſchà, ne tà, beidsot winam tſchigani gahja palihgâ, paſchi wiſai noſlehpumainâ, gandrihs tſchufſtoſchâ balſi iſſfai drodami, lai nemot labaf ſalni, jo lai gan abi ſirgi eſot labi, tomehr breedim eſot kaſha maſa kaite: winſch pahraf pulka ehdot un tomehr apalaſ neteekot; turpretim ſalnis daudſ nebuht neehdot un tomehr turotees meefàs.

Ku ari Didschim ſalnis patika labaf, un tiklihdſ Anſis atjahja duhkano, tad tuhlin ſahkàs nopeetna lihgschana un kauleſchanàs, jo Didscha duhkano neds daudſ ko bija apſtatit, neds ari mehginat, tadehl ka tſchigani to jau glufchi labi paſina: bija tatſchu no wineem paſcheem Didschis to tikai nepilnu mehneſi atpakaſ eemainiſis. Tſchigani bija ar meeru, mitot ſalni pret duhkano, bet tikai tad, ja Didschis dod peedewas ne maſaf par peezi rubli wehrtibâ. Didschim naudas nebija, un aiſnemtees ari nekur newareja, tà ka mitoſchana graſijàs iſjukt un tſchigani ſalni jau juhdsa atpakaſ ratos. Didschis bija tuwu iſſamiſchanai. Brihdi domajis un ſtatijees, ka ſalni juhds ratos, winſch peesteidsàs weenam no tſchiganeem flacht, ſatwehra tam roku, iſzehla pats ſawu roku ar plati iſpleſtu plaukſtu gaiſâ un ſauza:

— Juſi, ſitiſim plaukſtas kopâ un dſerſim lihſupus. Dihſupi mani ween! Buikas aiſjahs uſ frogu pehz puſſtopa. Tur man tikdaudſ uſtizès uſ aſneem. Mehſ katreiß eſam mitojufchi. Neſchſirſimees ari ſchoreiß. Runaſim un dariſim ka wihri!

Tomehr Juſis beſ peedewu nebija peerunajams un turpinaja tif ſirga juhgschanu. Didschis jau ſahka atkaſhptees pa ſolim atpakaſ, un wina ſpihdigi dſeltenajâ gihmî bija laſama jauku zeribu pehſſchana iſgaiſchana un

ruhgtá wilſchanás. Œhaï kriticfâ azumirkli metàs ſtarpâ otrs tſchigans, uſſtahdamees it kâ par Zuſcha pretineeku un Didscha draugu un labwehli.

Ar ſawàm leeliſkàm runas dahwanam winſch beidsot ſafneedſa to, ka Zuſis no preidam tihrà naudâ atſazijàs un bija gandrihſ ar meeru, mainit blaſus; bet te nu eejauzàs Zuſcha ſeewa Maruſcha, kaſ bija pamanijufe, ka Didschenei ir norâ lihdsi wehl deefgan pajauna willaine. Wiſmas ta bija Didschim japeeleef pee duhkanâ. Didschis bija ari tuhlin meerâ, willaini winſch atnehma ſeewai, kaſ daudſ nedrihſteja pretotees, un preezigs paſneedſa to Maruſchai, domadams, ka maina nu notikufe un kehràs jau ſalnim pee pawadam; bet atkal eejuka Maruſcha ſtarpâ: wina bija eewehrojufe Didschim galwâ gluſchi jaunu zepuri. (Didschis kâ wiſai jaukâ laikâ un buhdams ſchonedeſ par preeſchplahweju bija iſgreſnojees ar ſawu jauno baſnizas zepuri.) To Maruſcha gribeja wehl dabut ſawam Zuſim un daudſ neko nedomadama jau ſneedſàs Didschim pee galwas, zelt zepuri ſemê; bet ſhaï brihdi Didschene metàs ſtarpâ un negribeja Maruſchai laut zepuri nonemt. Tomehr Didschis, tiſko pamanijis ap ko leeta groſas, patſ nonehma ſew zepuri no galwas un, ſeewu paſtumdams ſahnis, paſneedſa to newis Maruſchai, bet taiſni paſcham Zuſim.

— Tâ nu ir braſchi! Nu iſmainam ir ſirguſ, ir zepures! Tâ wajaga wihreem dſihwot, kâ brahſteem!

To teizis, winſch iſſteepa roku pehz Zuſcha zepures, kuru ſchis tam laipni ſmaididams, patlaban ſneedſa un kura bija jebſchu jau ſtipri iſneſata, tomehr wehl weſela. Bet atkal jau Maruſcha — neleela auguma, weikla tſchiganeete — demàs pulkâ un eekam Didschis paguwa apſtãtitees un ſajehgt, kaſ ihſti noteek, wina iſrahwa Zuſim no

roſam wezo zepuri un padewa to otram tſchiganam, furu deſweja par ſawu brahli un furam galwâ atradâs tahda pawifam nodriſkata, kaſ iſſtatijâs wairaf pehz wezas keſkaſ nekâ pehz zepures. To Maruſcha ſchigli un weikli norahwa brahlim no galwaſ un tad pate ar ſawu roſu laipni paſneedſa Didſchim, kaſ, driſkaino zepuri panehmis rokâ, uſ to paſtatijâs un eeraudſijis to gluſchi ſaplihfufſchu, it kâ ſakaunejâs, pawifam apjuſta un neſinaja, ko ar to eeſahft. No ſchi neweiklâ ſtahwoſka winu atſwabinaja atkal ta pate weiklâ Zujene, fura winu ſchaî ſtahwoſkî bija noſtahdijufe: iſrahwuſe zepuri Didſchim no roſam un paſazedamâs uſ pirkſtu galeem, wina uſſprauda to Didſchim galwâ. Weſeſ pee zepures bija weenigi wehl winaſ apfahrtejs, ka-dehl ta galwâ gan ſautkâ turejâs, bet pa ſadriſkato wirſu, furam ari odere bija iſkrituſe, rehgojâs weetweectam weſelâm leelâm ſchſipſnam zauri Didſcha melnee kerainee mati. Tâ ka ari nags zepurei bija attruhzis un pagaiſis, tad Didſchis ar ſchahdu neredſetu galwaſ rotu iſſtatijâs pawifaſam jozigſ, un iſweenam, uſ winu paſſatotees, bija gribot negriboſta jafmejaſ, bet Didſchene pee puhna ſeenâſ peeſpeduſeſ ſchauhſteja.

Tomehr Didſchis negreeſa nekahdu wehribu nedſ uſ ſeewaſ raudam, nedſ uſ zitu ſmeekleem: winſch ſajuta ſewi deeſgan tiſumijſka ſpehka, pazeltees pahri wiſeem ſchahdeem ſihkeem iſdeeniſchſibas ehriſchkeeni. Gudri ſmihnedainſ, winſch tikaſ noteiza:

— Zekaupeſeſ turguſ naw wairſ tablu, — tur dabuſ jaunu zepuri.

To teizis, winſch zehla Anſu eemaitajam ſirgam mugurâ, lai jahj uſ froga magaritſchu.

Kamehr ſagaidija magaritſchaſ un kamehr tâs dſehra, tamehr Maruſcha, kâ ari pahriſ zitaſ tſchiganeeſ rahwâſ

gan ar rokâs fkatifchanos, gan ar farschu liffchanu feewam un meitam. Meitam fcho to stahstija, kad dabufchot prezetees un zif kurai buhfchot behrnu, turpretim feewam wifas trihs sihlneezees fludinaja, ka drihfi dalifchot semi: katram buhfchot pascham sawa mahja, un wisi dsihwofchot fâ fungi.

Nu fahkâs atkal runas un fpreefchana par semes mehriifchanu, dalifchanu un dabufchanu, kas pa firgu mainifchanas laiku bija it fâ aifkawejuſchâs. Fſchigani stahstija, fa polos un ari tahlaki leifchos seme jau ifdalita, waj patlaban to dalot.

— Bet kahdeem tad ihsti semi dala: tikai kalpeem, jeb waj amatneefceem un rokpelneem ari? . . . Paflibais wihrelis, peegahjis Jusim it tuwu, waizaja paklufâ balſi, it fâ gribedams preefſch fewis ween, ziteem nemaf nedſirdot, ifwilkt kahdu fwarigu noſlehpumu. — Man, rau, fwainis ir firoderis. Gribēju ſinat, waj tas ari dabûs semi?

— Ja, kam ihsti dos semi? . . . Penkulis, turpat tuwumâ stahwedams un paklibâ wihrela waizajumâ noflaufijees, fatwufahrt taujaja.

— Teem, kas praſa . . . Fſchigans atteiza, droſchi fkatidamees abeem ſinfahrigajeem waizatajeem azis.

— Ak, tad pascheem japraſa. Tâpat wis nedob . . . Wbi waizataji iſſauzâs gandrihs reiſâ. — Bet kam tad lai praſa?

— Kungeem . . . Atkal fſchigans atteiza.

— Ak, newis mehrneefceem, bet kungeem . . . Penkulis runaja. — Es buhtu domajis, fa mehrneefceem japraſa.

— Nè, kungeem.

— Tas war buht gan, fa kungeem japraſa, jo teem wiſwairaf semes ir un tee wiſwairaf war dot.

Par semes dabušchanu runajotees, pusdeenas laiks drihš bija aistezejis, un nu wjadseja dotees atkal pee darba. Lomehr ari darbu strahdajot wišas runas grosijās tikai ap semes dališchanu, kà ari šewišchi par to, kad buhtu jaeet prašit fungam semi un kas lai buhtu tas praštajs. Ka kautkas šchāi leetā jadara un ka pašchi nedrihštot turet rošas klehpi, ja gribot šo dabut, to wiši atšina par wjadšigu, jo ja pašchi nemas par šewi neruhpešchotees un semi neprafišchot, tad weegli warot notikt, ka isdewigu brihdi palaišch neišleetotu garam: mehrneeki šawus darbus beigušchi, aisešchot projam, funks pats no šewis semi nedš mehrišchot, nedš došchot, un tad wišs buhšchot pagalam. Weidsot norunaja, ka ar prašibu pee barona semes dehl jagreesčas jau šchodeen un ka šchis šwarigais usdewums jausnemas Rnehweku Didschim, kà jau šchās nedekas barwedim. Didschis bija ari meerā un lai pamatigaki pahrbauditu jaunā sirga šahju špehjas, tad winšch nolehma pa to laiku, kamehr ziti plawineeki puhni turēs palaunagu, aijahht muišchā un runat ar baronu. Labas pusstundas laikā tas bija isdarams, tā ka muišchas darbs ar to netiktu nebuht kawets; bet ja gaditoš, ka barons nebuhtu tik drihši runajams un Didschim isnahktu ilgaku laiku gaidit, tad Brammanišchu Peteris šolijās likt šawam tehvam atnahkt kahdu deenu norā un weenu ehdeena starpu atstrahdat.

Tā nodrošchinats pret katru pahrmetumu no barona pušes, Didschis jutās wišai duhšchigs un bija gataws jahjejs.

Liklihds kahdā masā muišchā, kas atradās norai tumumā, šfirdeja klabinam palaunagā, un noras strahdneeki dewās puhni pee šawam maišes kulem un putras traukeem, tad Rnehwela Didschis, us ehšchanu nemas nebo-

madams, het ruhpedamees tif par kalpu fahrtaſ wiſ-
pahreju labumu, beſ fawefchanàs rihtojàs uſ jahſchamu.
Salni, kaſ pa to laifu tuwejà meſchâ bija ganijees, wiſſch
atweda pee puhna un gribeja jau fehſtees tam mugurâ, bet
te ziti atgahdinaja, ka ar tahdu zepuri muiſchâ newarot
rahbitees. Tadehl bija jagahdâ zita zepure. Didschis gree-
jàs pee wairaf beedreem, lai kahds aiſdotu uſ puſtundu
ſawu zepuri, het neweens negribeja uſ tam eelaiſtees, jo
neweenam neradàs patifſchana, liſt tſchigana ſfrand
galwâ. Kad nu zepures nedabuſchanas dehl graſijàs iſjuſt
wiſſ nodomataiſ jahjeens, Brammaniſchu Peteriſ iſli-
dſeja Didschim tiſt iſ fejaſ ahrâ, patapinadams ſawu
zepuri.

Tâ zepures jautajumu lainigi nofahrtojiſ, Didschis
ſteidiſigi laidàs zelâ. Tſchiganu eekapataiſ ſalniſ, mani-
dams wehl jahjejam rokâ paprahwu wiſi, dewàs kâ wehja
treektiſ pa miſſito noras zelu uſ muiſchas puſi, uſ kureeni
to wadija rokâ turetàs pawadas. Wiſi — tiſ wiſhreeſchi
kâ ſeeweetes, — gluſchi aiſmirſdami palaunaga tureſchamu,
palika puhna preeſſchâ ſtahwam un noſkatijàs aiſjahjejam
pakaf, famehr ween taſ bija ſaredſams. No pirmâ gala,
famehr Didschis nebija wehl wiſai tahlu, wareja redſet,
kâ wina kuplee, ſerainee mati, ahtroſ riſſchoſ jahjot, pureja
ween un nahtna ſamſoliſ, nebuhdams ne ar weenu pogu
aiſpogats, plati iſpletàs uſ abâm puſem un wehjà wi-
zinajàs un pliwinajàs kâ diwi ſpahri.

— Didschis aiſſeet kâ kake ar puſſli!... Kahds
eerunajàs.

— Nè, wiſſch plidinas kâ wehja wanageliſ, ſfreedams
uhbelim pakaf... Kahds zitiſ noteiza.

Noſkatijuiſchees brihdi jahtneekam pakaf, famehr taſ
noſuda tuwejà birſè, ziti darbirœeki, deeneneeki un deene-

neezes sahka dotees puhni turet palaunagu. Daschs pee tam noteiza:

— Nu redsès, redsès, kas tur isnahks.

Rahds pawezigs wihrs, kas zitadi runaja loti mas un kuru ziti sauza par Semturi, pahra reis papurinaja galwu, un, behdigi pasmihnedams, noteiza nediktâ balsi:

— Tur neishahks nefas. Rungi dos falpeem semi! Kur tas dsirdets?

Schee flusee, nedaudsee wahrdi wiseem smagi gulas us firds, un palaunaga tureshana notika it ka nospeestâ gara stahwofli.

Nojahjis muischâ, Didichis neapstahjâs wis pee eefalnizas, kuras preefschâ pee sklandam kalpu laudis mehdsâ peeseet jawus sirgus, kad teem eegadijâs muischâ atjacht waj atbraukt: schoreis winsch apstahjâs un sirgu peeschja labibas flehts preefschâ paschobelê, kur zitadi tikai medneeki mehdsâ medibu deenâs peewetot jawus sirgus, tapat ari swehtdeenam meschfargi un maso muischu wagari, atjahdami darishanâs pee barona. Te sirgi bija weenadi labi aissfargati tiklab seemâ pret aukstu wehju, ka ari wasarâ pret saules karstumu un rudenti pret leetu; bes tam sche tee bij brangi usraugami no barona usgaidamâs istabas. Upsinadamees tagad par wihru, kam teefiba wisu kalpu wahrda prafit baronam semi, Didichis usskatija sewi par lihdsigu wismas meschfargeem un maso muischu wagareem un tadehl ari negribeja list jawu sirgu kahdâ semakâ weetâ par winu sirgeem. Winsch sajuta sewi wisai patihkamu gandarijumu eedomajotees ween, ka wina sirgs lepni nu stahwes us teem pascheem mehseem, us kureem lihds schim bija gods stahwet weenigi medneeku, meschfargu un maso muischu wagaru sirgeem. Bes tam salnis bija tik wisai wareni skrehjis schat pirmâ jahjeenâ, ka winsch tam jo se-

wiſchki un labpraht nowehleja ſchahdu goda weetu. Kad nu winſch kahdâ no paſchobelê uſſtahditâm filem atrada wehl labas reekſchawas teeſu auſu, kaſ azim redſot bija atlikuſchas kahdam wagara ſirgam, tad wina preeku mehrs bija pilns pahri malam, un winſch ſajuta ſewi tahdu retu apmeerinajumu, it kâ kad ſemi kalpeem buhtu jau iſgahdajis. Peefejhjis ſalni taiſni tai weetâ pee ſllandas, kur atradâs file ar neifehſtajâm auſam, Didſchis dewâs k a l n â. Didſchim, ejot tagad kalnâ, gaita bija zehla, droſcha un paſchapiſinigi lepna.

Kalnâ nonahzis, winſch ſew par leelu apmeerinajumu dabuja ſinat, ka leelſkungs eſot patlaban runajams. Wezo baronu winſch atrada ſtahwam ſawâ darba iſtabâ pee loga ar maſu ahdas pletniti rokâ un ſitam muſchas. Œchi pletnite barona peenemamâ iſtabâ jeb kantorî zitos gada laikos bija redſama naglâ pee ſeenas karajamees, bet wafaru wina atradâs waj nu taiſni baronam rokâ, waj ari uſ loga, lai arween buhtu tuwu pee rokâs, jo ap logu muſchas wiſwairak mehdsâ lidot, ſewiſchki eeſpihdot tur pehſpusdeenas ſaulei, kâ tas bija ari nupat. Utraſdamees weens ſawâ darba iſtabâ un gaididams tur noliktâs peenemamâs ſtundâs kaudis, waj ari ar teem ſarunadamees un iſklaufidams katra wajadſibas, barons ſawu pletniti mehdsâ turet rokâ, un tiklihds kahda muſcha parahdijâs kur tuwumâ un bija dauds maſ pa ſiteenam, tad pletnite, eemingrinatas rokâs zilata un wadita, plauſch! bija muſchaj wirſû un to noſita.

Buhdams ruhpiſis ſaimneekſ, kaſ wiſu nem pamatigi neween leelâs, bet ari ſihkâs un wiſſihkafâs leetâs un tamlihds ari muſchu ſiſchanâ, wezais barons bij nowehrojis, ka muſchaj ar weentahriſchu noſiſchanu ween nepeeteef un ka, ja wina neteef taiſni ſaſchaidita, wina wehlaſ,

fad fiteena apdullums pahrgahjis, fawus falozitos fpahr-
nus un fatreektàs un fameschgitàs kahjas iftaipa atkal wa-
jadfigâ fahrtibâ, laifchàs gaisâ un dsihwo tahlaf. Negri-
bedams istabas feenas un leetas notraipit ar fashchaiditâm
mufcham, barons fita winas tikai tik dikti, zif bija wa-
jadfigs, lai tâs paliftu uf weetas gulam; bet lai atdsih-
wojufchàs nezeltos par jaunû gaisâ, tad istabâ pee loga,
uf krehfla wafaru pafthwigi atradàs bloda ar uhdeni, fur
nofiftàs mufchàs barons patš ar fawu roku uflafidams
meta eefchâ.

Wifu fchahdu fahrtibu Didschis pajina jau fen un
tadehl ne pletnitei, ne mufcham nepeegreesa nekahdu weh-
ribu. Wezajam baronam fchi pletnite tomehr bija kas
daudš wairaf, nekâ Didschis domaja: wina rokàs ta bija ne
tikai weentahrfchš mufchu fifchanas eerozis, bet ari — un
tas taifni tas galwenais — pagahjuſchu laifu neaprobe-
ſchotàs muiſchneeku waras fimbolds pahr ſeemneeka zil-
weku. Uf tâs paſchàs naglas, fur tagad farajàs maſâ
ahdas pletnite mufchu fifchanai, daſchus gadu defmitus at-
pakaſ bija farajuſeš leela, beesâ ahdas pletne, ar furu
barons, toreif buhdams wehl ſpehka gados, bargi pahr-
mahzija muiſchàs un zitus ſawa nowada laudis, furi kaut-
jebkâ bija noſeeguſchees. Perſchanu noleedsot, leelâ pletne
noſuda, un drihſ pehz tam winas weetâ uf tâs paſchàs
naglas parahbijàs maſâ pletnite, furu nu zilaja ta pate
roka, kas agraf bija rihtojufes ar leelo pletni. Neapro-
beſchotâ fifchanas brihwiba bija nu pahrzelta no zilwekeem
uf — mufcham. Tâ baronam warbuht weeglafi bija nah-
zees pahreet no wezàs fahrtibas uf jauno un peeraft pee
jaunlaifu lifumeem un dsihweš paraſcham. Maſâ pletnite
bija wezâ barona azis it kâ widus lozeklis, kas ſaiſta un
ſatur kopâ garas kehdes ditmus galus. Wina bija ta, kas,

baronam paſſam warbuht nemaſ ſſaidri to neapſinotees, luſſumu ſtarp pagahntni un tagadni bija ſawâ laikâ darijuſe maſaſ ſahpigi ſajuhtamu.

Uj wezas awiſchu lapas, iſſlahtas uj rakſtama galda, Didschis redſeja daſſas pelu aſtes. Uri ſchahda parahdiba winam jau ſen bija paſiſtama: winſch ſinaja, ka barons par katra noſiſtu peli maſſâ graſi gabalâ. Par peerahdijumu, zif peles kureſch noſitis, wajadſeja nonest muiſchâ un nodot baronam noſiſto pelu aſtes, bet paſſas peles wareja liſt kur grib. Kalpi un ziti muiſchas gahjeji tad ari labpraht ſita peles noſt, kur ween tâs atraſdami, un winu aſtes neſa baronam, tâ pelnidamees ſihku naudu. Baronam nodotâs pelu aſtes palifa lihds wakaram wina iſtabâ; wakarâ winſch tâs ſaſkaitija un ihpaſchâ grahmatinâ peerakſtija, lai gada galâ ſinatu, zif pelu tanî gadâ pawijam iſnihginatas. Saſkaititâs un peerakſtitâs aſtes, lai tâs nemehtatos ſchur tur apſahrt, piſeerim wakareem bija kahrtigi jaaiſnes ſunu laidarâ medibu kweſſcheem.

Tillichds Didschis, peeleeſdamees baronam pee ſwahrfu peedurknes, bija padewis labdeenu, tad ari barons tuhlin to laipni uſrunaja:

— Ko tu, mans miſlais, teikſi? Waj noſiti kahdas peles? ... Jo ta bija wiſai paraſta leeta, ka kaudis ari darba laikâ eegahja pee barona un nodewa noſiſto pelu aſtes. Ka tagad, tiſ wiſai ſteidsamâ darba laikâ, Didschim lwaretu buht ari kahda zita wajadsiba, to barons newareja eedomatees.

Didſchis no barona jautajuma apjuſa; bet tad ſanehmâs, eeſchahwa roku ſawa nahtna kamſola kabatâ un iſwilka no tureenes diwas pelu aſtes.

— Ja, zeenigs leelſkungs, noras puhni. tihrijot to ſeena weſchanai, diwi peles noſitu. Sche buhs aſtes ... Tâ

wiņš attapdamees teiza, aštes nolikdams uš galda lihdsās zītām.

— Labi, mans mihlais. Šče tew buhs ... Barons ņazija, paņehmis no galda kapeiku un pašneegdams to Didschim, kurš kapeiku ņaņemdams peeleezās baronam pee elkona un patenzinadams ņazija:

— Baldees, ņeenigs leelstungs.

— Labi, labi, mans mihlais. Eš nu wešels ... Barons noteiza.

Didschis atkal apjuka, un ņchoreiš wairak nekā pirmit. Nešinadams, kà eešahkt runat, wiņšch fritā baronam pa trešcho reiš pee ņwahrku elkona.

— Ko tew wehl wajaga, manu mihlo Didschi? ... Barons ņchehligi waizaja, buhdams ņchodeen neparasti laipnā prahtā.

— Eš gribeju luhgt ņemi ... Šmagi un ahtri elpodams, Didschis tikko ņadsirdami išdweša.

— Waj tad tu, mans mihlais, neefi wehl dabujis? ...
Barons waizaja.

— Nè, zeenigs leelſtungs ... Didschis atteiza, weeglat
ufelpodams un jau domadams, fa leeta nu nems labu
wirſeenu.

— Radehl ne? ...

Didschis ſamulſa arweenu wairaf. Winſch neſinaja
wairs fo ſagit. Brihdi winſch fà neſapraſchanâ ſtatijàs
baronam azis; tad ſanehmees teiza:

— Man nedod.

— Ras nedod?

Nu Didschis neſinaja nefa wairs fo teift. Atkal labu
brihdi pilnigâ neispraſchanâ luhkojàs barons uf Didschi,
Didschis uf baronu. Beidsot pehdejais teiza:

— Es tatſchu, mans mihlais, jau pawafari wehleju
teu ſemi nemt no wezà grantsbedreena ganiklas malâ
un peebehrt langvergi kuhſ preekſchâ, lai tur nebuhtu
ſutrajs un lai eeeſchana kuhſi buhtu ſauſa. Waj tu wehl
neefi to padarijis? Es lifu meſchſargam, eerahdit teu
rokamo weetu; waj winſch teu nedewa ſemi?

— Af, to ſemi! ... Didschis tagad eeſauzàs, weeglat
ufelpodams un preezigi ſtatidamees baronam azis, juſda-
mees tihri laimigs, fa beidsot tatſchu nu ſina, par ſahdu
ſemi runâ barons.

— Râ tad, zeenigs leelſtungs, to ſemi es dabuju, un
ſwenge kuhſ preekſchâ jau ſein peebehrta.

— Rahdu ſemi, mans mihlais, tad tu wehl wehleeſ?
Waj teu ſahds no peederigeem miris un tu luhds ſemi
dobeſ weetai kapſehtâ? ... Barons waizaja, buhdams
wehl arween labſirdigs un labwehligs pret Didschi, jo ſawa
kreetnâ darba dehl Didschis wiſpahri pee barona bija eere-

dfets, lai gan beeschà firgu mainischana, par furu ari baronam nahzàs dauds fo dširdet, winam nebuht nepatifa.

— Nè, miris man naw wehl nefas... Didschis pafteidsjàs atteift.

— Rahdu semi tad tu, pee joda, wehlees? ... Gewai-zajàs barons, jau stipri nepazeetigs.

Atkal Didschis neginaja fo teift. Winšch frita baronam zeturto reij pee elfona.

— Zeenigs leelskungs, es gribu luhgt to semi, fo ar un sehj un fas pajcham peeder.

— Lahda seme tew tatschu ir: tàpat fà wiſeem ziteem kalpeem, ari tew ir ſawas sehčas puhrweetas. Ko tu wehl gribi? ... Barons waizaja brihnidamees un plati ſkatidamees Didschim azis.

— Es gribu, zeenigs leelskungs, luhgt kalpeem semi uſ dšimtu, tàpat fà manam radineefam Uhpim un ziteem ſaimneefem ir katram ſawa seme: uſ dšimtu nomakſu.

— Didschi, fo tu runà? Tu eſi peedsehriſ! ... Barons iſſauzàs, uſzeldamees un peeedams no rakſtama galda pahriſ ſolu Didschim tuwaſ.

Un teeſcham, dšilafi elpu atnemot, Didschim iſ mutes pluhda baronam preti fuſela ſmaka.

Barons, ſpehji atſahpdamees atpaſaſ, duſmigi teiza:

— Didschi, nudeen tu eſi peedsehriſ! Tu ſmirdi pehž nahlika. Uhrà tu zuhks!

— Nè, zeenigs leelskungs, ſirgus iſmainot, lihkupus gan druſku eſmu eebaudijis, bet peedsehriſ neeſmu... Es gribeju luhgt to semi, fo frona lewiſeri tagad mehri.

— To tu wari nemt... Barons atteiza ſtrupu, nahzis pee pilnas pahrleezibas, fa Didschis peedsehriſ un fa neder ar winu wairaf runat.

— Beenigs leelſkungs, es gribeju luhgt, lai juhs mums to dodat: mums zits neweens nedod. Mehs jumš eſam uſtizigi deenas un naktis kalpojufchi; ja juhs, zeenigs ſchehligs leelſkungs, par mums negahdaſit, kaš zits par mums gahdàs? ... Didschis runaja bailigi ſchehligâ, gandrihš raudulainâ balſi, tahdâ fahrtâ domadams lozit barona ſirdi.

— Mhrâ tu, peedſehruſchais lops! Un lai ſchi ir pehdeja reifa, kur tewi tahdu redju! Ša wehl reiſ dabuſchu ſinat, ka tu dſer, tad pa Martineem tew beſ ſchehlaſtibas uſteikſchu un pa Surgeem wareſi eet, kur fini! ... To teikdamš, barons pawehra durwis, duſmigi iſtuhma Didschi ahrâ un aiſtaifija durwis.

Utraſdamees aiſ durwim trepju galâ, Didschis ſajutàs trihſkahrt nelaimigs: pirmkahrt, ſemi winſch nebija dabujis, pat nebija tizis ne pee kahdas ſkaidribas ſchai leetâ; otrkahrt, barons winu bija beedinajis ar weetas uſteikſchanu, un, treſchkahrt, winſch aiſeedams nebija paguwis noſkuhpſtit baronam roku, kahda liſta winam nekad wehl nebija notikuſi. Šo ſewiſchki ſtipras ruhpes winam darija beedinajums ar weetas uſteikſchanu. Winſch it labi ſinaja, ka neweenâ zitâ muiſchâ wiſâ apkahrtnê kalpi nedſihwoja tiſ labi, kâ Bihrulenê. Kalpu weetas tiſlab Bihrulenes leelajâ, kâ ari winas maſajâš muiſchelêš, bija tiſ eezeenitaš, ka tâš gandrihš nekad netika ſwabadaš un nebija ziteem dabunamaš, jo kaš reiſ ſchâš weetas bija eenehmuſchi, tee tanis zentâš turetees un palikt, ja ween magariš un barons bija ar wineem meerâ. Šehweem teefot wezeem waj nomirſtot, winu weetâš ſtahjâš dehli, waj ſnoti, it kâ uſ dſintu eepirktâš mahjâš. Kalpu ſtaigaſchana Bihrulenê bija pawiſam neparaſta, gluſchi reti peeredſeta parahdiba. Tadehl Didschim tiſ koti eeruhpa par ſawu liſteni

nahkoſchos Jurgos, ka winſch ſemes dabuſchanas leetu pawifam aiſmirſa un patſ nemaſ wairſ newareja attaptees, kadehl winſch ihſti pee barona bija eeradees un par ko iſpelnijees tahdaſ barona duſmaſ. Brihdi trepju galâ paſtahwejiſ un atzerejees wiſu, kaſ bija notiziſ, winſch dewâſ lejup pee ſawa ſirga, lai ſteigtoſ atpaſaſ norâ un nefawetu darbu, jo ja baronſ dabun ſinat, ka winſch wehl darbu noſawejjiſ, tad duſmaſ uſ winu buhſ wehl leelaſaſ, un tad weetaſ uſteifſchana nebuhſ wairſ nowehrſchama. Ziteem kalpeem winſch wiſuſ ſihkumuſ par to, kâ iſgahjiſ ar ſemes praſiſchanu, nodomaja labaf nemaſ neſtaſtit, het tiſ weenſahreſchi pateift, ka baronſ ſemi nedod, un kad wairaf ko ſahſ runat, tad gruhſch ahrâ pa durwin.

Ziti darbineeki, deenineeki un deenineezeſ, pa to ſtarpu palaunagu paturejuſchi, ſahſa eet no puhna ahrâ, lai doſtoſ pee darba. Wihrreeſchi tikai wehl uſtuhra ſawaſ pihpaſ, ſeeweeteſ ſaſehjâſ paſtalam auſlaſ, ſaſukaja un ſagludinaja ſawuſ darbâ iſpuhruſchoſ matuſ, kâ ari zitadi ſaſopâſ. Puhna preeſſchâ wehl kawejoteeſ, daſchi it newiluſ paluhſkojâſ uſ birſeſ puſi, no kureeneſ gaidija Didſchi. Lomehr neſaſ tur wehl nebija redſamaſ.

— Wajaga paſlauſiteeſ, waj nejahj pa birſi: waj nedſird rihbam tiltu! ... Rahtaſ eeſauzâſ pagahjiſ daſchuſ ſoluſ ziteem preeſſchâ. Wiſi palika kluſu, brihdi klaufidameeſ, un teeſcham, drihſi dſirdeja tiltu norihbam. Wehl peh3 daſchâm minutem pa kruhmu ſtarpam ſchaiſuſ birſeſ bija redſamaſ jahtneekſ, kaſ pilnoſ aukoſ dewâſ uſ preeſſchu.

— Taſ ir Didſchiſ, taſ ir Didſchiſ! ... Gudraiſ Unſſ gawileja. — Raht kâ dewitaiſ.

Nu ari jahjeiſ drihſi bija iſ kruhmeem ahrâ un kluwa ſkaidri redſamaſ.

— Rà tad. Tas ir Didschis. Screen fà pee uguns-
grehka. Buhš laifam ſeme apſolita... Brammaniſchu
Peteris ſazija, beš zepures ſtahwedams zitu pulkâ.

— Laifam nes preeka wehsti... Brahtoja paſli-
bais; ari daſchi ziti iſteizàs lihdsigi. Likai Semturis
fluſi un lehni, it fà ſewi noteiza:

— Nebuhš neſa.

Utauleſchojis pee puhna un firgu nodewis Anſam,
lai aiſwedot un ſapinot tepat normales popeenâ, Didschis
wiſpirms nonehma ſew no galwas neſawo zepuri un pa-
ſneedſa to Brammaniſchu Peterim, it fà gribedams ar
to teikt, ka winſch ar ſweſchu grefnumu nemihl puſchſkotees;
tad panehmis ſawu wezo ſfrandu, kaš pa to ſtarpu bija
gulejuſe pee puhna pamata nomeſta ſemê, uſſpeeda to
ſew galwâ un uſlizees daſſchu uſ kameeſi, dewàs lihds
ar ziteem norâ pee wahla, kraut ſeenu weſumâ. Cedams
winſch ſtahſtija ziteem, ka neſa naw warejis iſdarit, jo
barons ſemi ar labu nedodot. Dſirdot tahdu wehsti, daſchs
labs tad ari noteiza:

— Tas jau bija domajams.

Didschis palaunagu nebija ehdis un ari negahja
wairs ehst, jebſchu Penkulis winam atgahdinaja, ceeet
puhnî un panemtees kaut gabalu maiſes; bet Didschis
tiſ gahja ziteem lihdsja pee ſeena wahla un, lai gan ſa-
ihdsis, tomehr duhſchigi, gandrihš firdigi kehràš pee darba,
— ehſchana winam tagad nebija ne prahtâ.

Wiſas ſarunas tiklab norâ ſtarp weſumu krahw-
jeem un ziteem, fà ari puhnî ſtarp weſumu iſbahſejeem
un panta minejeem groſijàs atkal gandrihš weenigi tiſ
wairs par ſemes dabuſchanu, waj pateſibâ par nedabu-
ſchanu. Sarumu ſmaguma punktš ſwehràs uſ to puſi, ka
ar ſcho weenu atraidijumu ween newarot palikt meerâ,

bet ka wehlreis jagreeschas pee barona ar luhgumu, jo wispahrejās domas bija un palika tās, ka ja pašchi neluhgšhot un šawas teefibas nemekleshot, tad nefa nedabušhot — peefolit neweens nefa nepeefolišhot.

Lai barons tif weegli wairs newaretu tift walam, fà ar weenfahrschu isgruhšchanu pa durwim, tad weenojās tahdejadi, ka otrreis pee barona jaet trihs luhdsejeem, tadehl ka tos nefad tif ahtri neisgruhdis ahrâ, fà weenu pašchu, un tà tad pa to starpu, kamehr weenu šweešch ahrâ, tee diwi ziti warot runat un luhgšchanu turpinat. Wispahrejās domas leezās uf to puši, ka starp luhdsejeem weenam wajagot buht Beesuma Bosumam, jo tas weenfahrt esot zilwešs ar stipru prahtwu, plezigu augumu un tà tad kreetni smags, kuxsch tif weegli natw nedš pašustinams un pagruhštams, nele wehl pa durwim isšweešchams, un kaut winsch šweedejam ari nebuht neturetos preti, bet tikai meerigi stahwetu uf weetas; otrfahrt Beesuma Bosums šawas tšaklās štrahdibas, fà ari šawu leelo darba špehju dehl stahweja pee barona jo šewišchka eeredšê. Tà tad puslihds drošchi wareja šagaidit, ka barons tif aplam ahtri winu ahrâ nešweedis, bet ja šweedis, tad tas nebuhs tif wišai weegli isdarams. Runatajs Beesuma Bosums gan bija wahjisch, tas teefa — to wiši atšina. Bet par runatajeem wareja eet ziti, kam weiflaka waloda.

Dširdedams, ka wiši wehlas winu par lihdsi gahjeju pee barona, Beesuma Bosums tif noteiza:

— Kur es zeeti nostahšhos, tur mani no weetas tif drihs wis neiškustinās, un kaut es ari nedabutu nekur peefleetees — negi pee šeenas, negi pee durwju stumbura.

Weenojās, ka šemes prašichana jaatkahrto wehl šhini wafarâ un ka par pirmo runataju jabuht Šwartam, tadehl ka winsch ilgi pilšehtâ dšihwojis, šeisaru lai redšejis.

Brammanifchu Peterim atkal bija abus pabalstit — gan Beesuma Bosumu zeetâ stahweſchanâ uſ weetâs, gan ari ar daschu labi pahrdomatu wahrdu Swartu runaſchanâ.

Wafarâ, tiklihds norâ darbus beidsa, wiſi trihs dewâs uſ muiſchu. Drihs wini ari tika baronam flaht, jo winſch atradâs patlaban uſ leewenem un pehz ſulaina peeteikumama tuhlin winus peenehma.

Schoreis luhdſejeem bija labafi panahkumi — wiſmas tanî ſinâ, ka iſdewâs baronam eefkaidrot, ko wini ihſti griib, un barons winus neweenu nenotureja par peedſehruſchu. Iſſklaufijees winus un ſapratis, par ko wini ihſti runâ, barons kluwa domigs. Wareja jau buht, ka pateefi iſdots kahds jauns lifums agrarleetâs, un ka ſemneeki dabujufchi par to ahtrafi ſinat, nekâ winſch, jo laifraſtus pehdejâs deenâs winſch nebija laſijis un ar kaiminu muiſchu ihpaſchneefem, kâ ari weetejeem waldbas wihreem nebija ſagahjees. Loti tadehl wareja buht, ka kaut kaſ bija notizis, par ko winſch wehl neka neſinaja. Warbuht tâs paſchas kwotu ſemes leetâ iſdots kahds jauns lifums. Raſtits un runats par to bija jau lahgu lahgeem, ſewiſchki pehdejos gados — pehz ſenatora Manaſeina rewifijas. Nebuhtu nekahds brihnumſ, ja taſ, pehz ka tif nemitigi praſija neween latweeſchu, bet ari leela dala freemu preſes, beidsot buhtu no waldbas eewehrots un iſpildits. No weetejâs wahzu preſes ar „Rigaſche Zeitung“ un „Zeitung für Stadt und Land“ preeſchgalâ mezais barons ſinaja loti labi, ka ſchaî leetâ pehdejos gados no pretwahzu puſes bija weſta dſihwa agitazija. Tadehl ari Swarta apgalwojumſ, kuru taſ bija iſſazijis pehz ſawa paraſtâ panehmeena — ſtipri ſchnaufadamees un gihmja kreifo puſi ſawilkdams greiſâ waibſtâ — un

kura şaturş bija taş, ka wini dabujuşchi no gubernaş pil-
 ſehtaş ſinu par ſagaidamu ſemes dalişchanu un ka Drumi-
 neeki, kà ari zitaş kalpu mahjaş atdodamaş kalpeem par
 djintu, — wişş taş işflauşijaş pehş pateefibaş, jo wairaf
 wehl tadehl, ka baronş ſawu rihzibu ſemes leetâş neap-
 ſinajaş wişai ſkaidru un droşchu: bija winişch tatşchu —
 lihđſigi daudş ziteem muişchu ihpaşchneefeem — agrakoş
 gadoş daşchaş renteş ſaimneeku mahjaş iñihzinajiş, pee-
 weenodamaş wiau ſemi muişchai, waj ari atkal daşchaş
 ſaimneeku mahjaş bija pahrewehrtiş par kalpu mahjam un
 tã tad pateefibã ari tãş peeweenojiş muişchai. ſau winişch
 ſahka ſewi apşwehrt tãş ſekãş, kađdaş waretu buht pee-
 weenoto mahju atşawinaşchanai, kà ari ſahka pahrdomat,
 kà ar ſemneefeem weenoteeş warbuht labprahtigi, eerahdot
 teem zitur kur kađduş ſemes gabaluş — tađlafi no mui-
 ſchaş, het ehku uşzelişchanai dodot teem par brihwu koşuş,
 kà ari mahluş un kaķuş, — kađ ar Œwarta jaunu ee-
 ſchnaufaşchanoş tifa no domam uştrauzetş un atzerejaş, ka
 trihş kalpi wehl arweenu ſtahw un gaida atbildeş.

— Ak tã, mani mişlee, juhş gribejat ſinat par
 ſemes dabuşchanu... Wezaiş baronş eerunajaş deeşgan
 laipnã balşi. — Tur eş jumş, mani mişlee, newaru ta-
 gad neſa ſazit. Beenahzeet jaunnedeş, tad đirdeşit, kaş
 ir un kaş nam.

Ar ſchahdu atbildi apmeerinati un eepreezinati wişi
 trihş luhđſeji ſchigli krita baronam pee elkona, noşkuhpſtija
 to ſirfnigi, zitiş pehş zita runadami:

— Baldeeş, barona leekſungş! Baldeeş jumş
 tuhſtotoşchreiş par juşju ſchehlaſtibu!

Tad wişi trihş, weegloş ſchigloş ſokoş blaſuş ween
 eedami — Beeşuma Boşumş widu, Œwartş wiaam pa labi,

bet Brammaniſchu Peteris pa kreifi — ſteidſigi demàs mahjup, preezigi farunadamees, ka barons minu praſibu nam wis wairs atraidijis, bet tikai lizis pagaidit. Ari ne wiſmaſakàs duſmas nebija iſrahdiijis. Tà tad ſemes dabuſhana nu laikam buhs gan! Tamu preeku, tamu laimi!

Mahjup ejot un preezigi farunajotees, Swarts ſaweem diwi beedreem aplinkus wairakfahrt dewa ſapraft, ka ſchahds nezereti labwehligs iſnahkums ſafneegts weenigi ar wina gudràs, iſweizigàs runaſchanas palihdsibu: nebuhtu winſch pratis baronam leetu peenahzigâ fahrtâ zelt preeſchâ un wiſu tà iſſtahſtit, kâ wajadſigs, tad ari wineem buhtu iſgahjis tàpat kâ Didschim. Pee tam Swarts ſawos tahlaſos wahrdos tà ſajuhſminajàs par ſaweem runas iſweizibas panahkumeem, ka no leela preeka un neiſſakamas laimes iſlehzàs uſ weenas kahjas un jautri eekleedsàs — gluſchi tàpat, kâ winſch zitâm reiſam mehdsja to darit kreetnâ eereibumâ. Ari wina diwi beedri — ſchee kluſee, nopeetnee darba wiſri — tagad bija tà ſajuhſminajuſchees, ka eedami paſtahwigi kautko jautri runaja, treeza un ſmehjàs zepures ziladami un roſas meh-tadami — ari it kâ buhdami labàs duhjchàs.

Meſchfargſ Klinklaws, eedams pa bruſtſtaleenu mahjàs no meſcha apluhkoſchanas un aiſ eglitem noſkatidamees uſ ſcheem trim jautrajeem gahjejeem, ſewi nodomaja: „Kur pee joda tee tahdâ darba laikâ warejuſchi tà peewill-tees? Kur gan warejuſe notikt tahda kupla eedſerſchana, ka es par to neſa nebiju jutis? Ja es dabuſchu ſinat, kaſ bijis ſchàs dſerſchanas ſariſkotajs un mani tà aiſmirſis, taſ mani peeminès! Pee pirmâ gadijuma uſrahdiſchu to baronam par dſehreju, kâ ari luhkoſchu tam ſtingri uſ

nageim meſĉa leetâs, un tiklihdj tahds badmira eepers
ĉaut weenu ſoli muiĉas meſĉâ, tuhlin bej ſĉehlaſtibas
noĉihlaſĉu!"

Diwadsmità nodaka.

Tirgus.

Gada tirgus agrafos laifos. — Semi dabūs, kad nomirs. — Ašas debates rihta parlamentā Lahtīcha kašhota dalīšhanas dehl. — Sirgu un lihgamu tirgus un Dantes elle weenā weetā. — Studenta sinatniškais iškaidrojums ar Lejina Laokoona palihdību. — Rošchu pumpurs un isplaukuse rose. — Semes gribetaji atrod šawu labdari. — Ķirmgrausenes preeki un šchaubas. — Ķirmgrauseni rej blufas. — Kā Ķirmgrauschu gimenes lozekli katrs domās zel šawu nahkotnes pili. — Greiškais špogulis.

Žekapenes tirgu notureja fatru wafaru leišchu dalā, pee pašchām Ķuršemes robescham, kur trihs upes šatef šopā, no furām weena galwenā, bet pahrejās diwas — winas peetekas, eetezedamas tanī fatra no šawas pušes. Kamdehl tirgus nodibinats taišni šchahdā weetā, kur jazelas pahri gan pa weenu, gan pa diwām, bet daudseem pat pa wišām trim upem, to gruhti usminet, tadehl ka tirgus nodibinašchanās notifuse jau daudj gadu atpakaļ. Dašchi domā, ka tirgus weeta taišni šche israudšita tanī noluhkā, lai no zeltuwem, kuras bija eerihkotas us wišām trim upem, winu ihpašchneeki guhtu jo kuplus eenehmunus, jo gandrihš wiša milšigā tirgus publika bija špeesta leetot zeltuwes, ja negribeja meklet brašlus.

Keiš gan bija mehginats tirgu pahrzelt Ķuršemes pušē, kur tad galwenai tirgus publikas dalai ar upem un zeltuwem nemas nebuhtu darišhana. Šchāi leetā šewiškī bija ruhpejees kahds tuwejs muišchas ihpašchneeks. Laimam rehšinadams us prahweem eenehnumeem no tirgus nodokleem, wišch bija neween iġahdajis wajadsigo atkauju tirgus tureschanaī šawas muišchas dalā, bet ari

blafus wezai, nederigai atmatai atstahjis prahwu gabalu derigas semes neapfehthu, lai tikai buhtu peeteekofchà plataba tirgus wajadsibam, un tirgus laikam tuwojotees, bija lizis fazelt un eerihfot ari wefelu rindu no dehleem un nomaleem fajistu buhdu, fo par lehtu naudu isnomat atzelojuscheem tirgotajeem, lai tee sche nomestos un nebrauktu wairs fà agraf pahri upem leifchu pufè. Tapat lifa ari lauka widû ufzelt it prahwu ehfu frogus wajadsibam, uf fureeni frodsineeks jau daschas deenas pirms tirgus atflahšanas bija pahweetojees no pastahwigà muišchas froga un atflahjis fawu darbibu paplašchinatos apmehros, lai tà tirdsineekus un tirdsenus wilinatu flahht un fajstitu jaunajâ tirgus weetâ. Winifch to darija ar diwlahrŕchu zentibu, jo frogofšanas teeŕiba tirgus weetâ winam no muišchas bija pirmo gadu dota gandrihf pilnigi par brihwu—tikai ar to norunu, fa winam ŕchnabis un alus japahrdod lehtafi, nekâ ŕchàs mantas mehdsja pahrdot wezajâ tirgû. Tomehr neluhfojotees uf wiŕu labeerihzibas gahdibu no muišchas pufes, ne ari uf frodsineeka diwlahrŕcho zentibu, tiklab tirdsineeki, fà ari tirdŕeni, jaunajâ tirgus weetâ neapmetàs, bet dewàs pehz wezà paraduma uf agrako tirgus weetu, nebehdadami nedŕ par zeltuwju naudu, nedŕ zitàm neehrtibam. Melihdsjeja nekahda wilinaŕchana, nedŕ peerinaŕchana. Ja frodsineeks garam brauzot tirdsineekus un tirdsenus uŕrunaja, aptureja un peedahwaja teem par brihwu ŕchnabi un alu — ŕaf, lai nobaudot, fà jaunajâ tirgus weetâ labi garŕchoŕhot, tad wini to gan labpraht darija, tomehr, peedahwato ŕchnabi un alu iŕdŕehruŕchi, brauza atkal tahlafi — projam uf agrako tirgus weetu, atstahdami gatawàs budŕas te neiŕleetotas pat ne par brihwu un puhledamees tur labaf paŕchi ar audekla buhdu zelŕchanu un maŕfadami par eerahdito weetu paraŕsto nodofli.

Tirdseneem jaunajā tirgus weetâ femiſchki aifrahdiĵa, ka te par firgu noweetoſchanu labi gahdats, jo weſela rinda muiſchas puiſchu un kalpu ar papira ſchſautnem pee zepurem ſtahweĵa tirgus laufumam apſahrt un wagara wadibâ rihkojâs uſ firgu ſanemiſchanu, tâ ka ſche par firgu noſagſchanu, waj noſuſchanu, kâ tas beeschi mehdsja notift leiſchu tirgû, newareĵa buht wairs runa. Bet ari wiſi ſchahdi aifrahdiĵumi nedariĵa uſ tirdseneem nekahdu eſpaiĵdu un, meerigi taniſ noſlauſiĵuſchees, wini waj nu kautko neſaprotamu nonurdedami, waj ari kluſu zeeſdami, tikai domigi galwas pagroſidami un netizigi pawihſnadami brauza tahlaf.

Melihdſeĵa ari tas, ka pehz brokaſtlaika tirgus weetâ eeradâs pats muiſchas ihpaſchneekſ un garam brauzoſchoſ laudiſ ſauza un aizinaja, palift tepat, jo te wiſſ notifſchot ſahrtigi, pat ſabatu ſagli tikſchot wiſi noſerti, — nedſ pahrdeweĵi, nedſ pirzeĵi, nedſ ari ziti brauzeĵi tomehr nepaliĵa Surjemes puſê, bet wiſi zits pehz zita brauza tahlafi. Barons ar wagari un ziteem ſaweem palihgeem wareĵa no jaunâ tirgus klajuma gluſchi labi pahrrעדset, kâ otrpus upem ihſâ laiĵâ iſauga audeflu buhdas zita pehz zitas, laudiſ peepluhda no wiſam puſem bareem, un leeliſkaiſ gada tirgus wira un mutuloĵa ſawâ paraſtâ gaitâ; winam pahri gaiſâ biĵa redſams weſelſ mahſoniſ putekku, — ſihme, ka lauſchu un firgu tur biĵa milſigs beesums, ſurpretim jaunajā tirgus weetâ beſ paſcha barona, ſahrtibneekeem un krodſineeka nedaudſeem laudim, nebija neweena zilweka. Pat ubagi lehza, kliboĵa, ſtuhmâs un rahpâs garam — uſ wezo tirgu, labi ſinadami, ka tur, ſur natw lauſchu, natw paređſami nekahdi eenehmumi.

ſhgunmâ un duſmâs, kahdas pahraem drawneeku, redſot biſchu ſpeetu neiſprotamâ teepibâ iſwairamees no

eepreefſch apgahdata un ruhpiġi ſagatawota ſtropa, fas jau ar medu eefwaidits un ar medainàm puſem appuſſchſots, un redſot bites eelaiſchamees un apmetamees ruhgtâ apſê, ſweſainâ eglê, waj zitâ tamlihdſigâ newehlamâ weetà, — barons, wiſâ ſpehſâ treefdams pret afmeni, ſalauſa ſawu ſſaiſto, dahrgo nuhju un, noſplahwees, atmeta wiſam ar roſu un pahrgahja mahjâs.

Èà no tirguſ pahrzelfſchanas uſ Kurſemi nebija iſnahzis nefas, un tirguſ palifa un turpinajâs gadu no gada tanî paſchâ wezumwezajâ weetà, Kaukas gubernâ, lai gan Stefenhagena un dehla „Wezâ un jaunâ laika grahmatâ“ bija laſams, ka minetais tirguſ noteefot Kurſemê, tahdâ un tahdâ muiſchâ, kâ to ſchâs muiſchâs ihpaſchneefſ, uſ tirguſ pahrzelfſchanu gatawodamees, bija jau ilgi eepreefſch lizis kalendarâ iſſiaot.

Zeſaupenes tirguſ paraſti paſtahweja trihs deenas no weetas — ſwehtdeen, pirmdeen un otrdeen. Swehtdeen tirgû brauza un gahja tifai tee, kam pirmdeen — ihſtajâ tirguſ deenâ — bija katrâ ſinâ japaleef mahjâs, kâ gani, wezee ſaimneefi un ziti — wiſpahſ tee, kam nebija nekahdas iſredſes nahkoſchâ deenâ atſwabinatees no ſaweem mahjas peenahkumeem. Swehtdeen tirgû eeradâs ari tee, fas ſchâi deenâ bija nodomajuſchi eet baſnizâ, jo baſniza atradâs tirgum wiſâ turumâ. Sabraukufſchee tirdſeni tad ari gandrihſ it wiſi eepreefſch noſlauſijâs baſnizâ deewahrdus un tif pehſpusdeenâ dewâs tirgû.

Uri dauds tſchigani iſleetoja ſcho gadijumu baſnizâ eefſchanai, ſewiſchſi tſchiganeetes. Daſchâs tſchiganu gime- nes gahja ſchahdâs reiſâs ari pee deemgalda — waj nu pateefi fajuhſtot kahdu religifku wajadſibu apmeerinaſchanu, waj warbuht ari tifai weenfahſſchi daridami paſak ziteem, lai tee wiiaus turetû wairaf waj maſak par ſew lihdſigeem.

Gan frogâ diſchajâ iſtabâ, gan ſtedelê, gan ari tâpat ahrâ, frogâ preeſſchâ pee rateem, tſchiganes jau no agra rihta maſgajâs, ſufajâs, pinâs, ſpogulojâs un daſchadi greſnojâs, gatawodamâs uſ baſnizâ eefſchanu, bet pa wahzu galu frogâ rihtojâs tſchiganu preeſſchneeks jeb „kehniſch“ Dutis ar ſawu gimeni un ziteem bagateem paſſkam. Tur redſeja tſchiganus gehrbuſchos labâs drehbês gan ar ſpoſchâm miſſina, gan ſudraba pogam un garos ſpihdigos ſahbafos, ſahdus zitadi dabuja redſet tik apfahrtejeem fungeem pa leelu medibu laiſeem. Te redſeja ari tſchiganes ſmaltoſ uſwalfos ar platmalem, waj zitadâm zepurem galwâs un ſaules ſardſineem rokâ. Baſnizâ ejot, bagatajâm tſchiganem gahja lihdi pat ihpaſchas behrnu meitas, ſas waj nu maſafos behrnus neſa uſ rokâs, waj leelaſos weda lihdi, bet paſchas „zeenmahtes“ tikai lepni groſſija ſaules ſardſinu rokâ. — Daudſi ſchâi deenâ wiſwairat tik tadehl brauza un gahja baſnizâ, lai dabutu labi noſſatitees tſchiganu godibâ un greſnibâ, un tſchiganu tauta no ſawas puſes atkal it kâ ſanehmâs un ſawſtarpigi ſazentâs lai rahditu; ka wini naw wiſ tahdi gluſchi neewajami kruhmu laudis, par ſahdeem winus wiſpahri mehdi uſſſatit, bet ka winu ſtarpâ netruhſt ari tahdu, ſas daſchâ ſinâ ir pahrafi pat par weetejeem ſaimneekem. Sewiſchi daudſi bija ko ſſatitees un brihnitees, ja ſchâi deenâ gadijâs ari ſahdas turigu tſchiganu ſahſas waj kriſtibas ſwinamas. Schahdi gadijumi, jebſchu reti, tomehr laiku pa laikam notika, jo daudſi tſchiganu gimenes ſawu godu ſwinefchanu mehdi eerihtot uſ ſcho deemu un ſchâi weetâ. Schâi baſnizas frogâ bija dſertas jau daſchas tſchiganu dſihras. —

Þirmdeen tirgû dewâs wiſi, ſas ween kâ wareja atſwabinatees no darba, un ſas ween bija daudſi maſ pee

weselibas. Bet no darba ſchaj deenâ bija paraſts atſwa-
binat wiſus, iſnemot lopu apfopejus un mahju uſraudſi-
tajus. Brauza un gahja ſchaj deenâ tirgû tad ari neween
wiſi ſaimneeki, amatneeki, rokpelni un ziti wairak, waj
maſak neatkariġi zilweki, bet ari kalpi, puiſchi, kalpones un
ziti gahjeji. Pee lihġſchanaſ eepreeſſchejâ rudenî ikweens
gahjeju zilwekſ jau arween mehdsja norumat, ka laiſchana
ſekaupenes tirgû winam nodroſchinata. Bet ir tee, kaſ
bija aiſmirjuſchi ſcho teeſibu peekaulet, beſ tirguſ tomehr
nepaliſka. So nelaiſt kaſhdu gahjeju ſchaj tirgû, taſ buhtu
iſklauiſjees tiſ nekoſchi, ka par taſhdu nedſirdetu notifumu
buhthu runajuſchi un ſobojuſchees wiſoſ kaiminoſ. Beſ tam
taſhdai tirgû nelaiſchanai ari zitadi buhtu wehl wiſai nepa-
tiſkamaſ ſekas. Tirgû nelaiſtâſ kalpones nahkoſchâſ pahri
nedekâſ gandrihġ nemaſ nerunaja, tiſkai ſchahza ween, pee
kam beeſchi gadijâſ, ka gowiſ ſlauzot apgahſâſ ſlauzene,
un wiſſ peens iſlija mehſloſ, waj atkal ſchkihwji un blodâſ
nogahſâſ iſtabâ no galda, waj pawahrdâ no muhriſcha un
ſapliſha. Tirgû nelaiſteem puiſcheem atkal luhja arkli tiſh-
rumâ un dakſchâſ plawâ, ſirgi ſabadija kaſhâſ uſ ezeſcham,
kâ ari gadijâſ zitadaſ liſtâſ. Tadehl tad ari katrſ ſaim-
neekſ ſawuſ puiſchuſ un kalpones — un ja ween bija
eeſpehjamſ, ari ganuſ — labpraht laida tirgû.

Treſchâ jeb pehdejâ tirguſ deenâ ſteidſâſ tirgû wehl
tee, kam ſchahdu waj taſhdu eemeſlu dehl nebija iſdewees
turp noſluht neweenâ no abejâm pirmejâm deenam. Meh-
dsja ſchaj deenâ tirgu apmeklet ari tee nedaudſee, kaſ bija
nodomajuſchi eepirſttees kaſhduſ wajadſiguſ preeſſchmetuſ,
jo ahrdot pahrdotamaſ noſt tirgotaji atliſuſchâſ prezes
pahrdewa ſewiſchki lehti, lai tiſkai nebuhtu taſ jawadâ taſ-
laſ. No wiſâm tirguſ deenam ſchi pehdejâ mehdsja buht
wiſwahjaſ apmekleta.

Bats par ſewi ſchis tirgus, lai gan to daudſinaja par paſchu leelako neween wiſâ Kurſemê, bet ari leiſchos, furam peelihdſinatees warot warbuht tikai ſchenberges gada tirgi, neſneedſa tomehr nefa eewehrojama. Prezes, zif to tur mehdsja ſawest, paſtahweja allasch no daschadeem bojateem un ziteem maſwehrtigeem, lehteem preekſchmeteem. No dſihwneekfeem pahrdoschanâ, waj apmainiſchanâ nahza gandrihs weenigi ſirgi.

Œhi tirgus ihstais mehrkis ari nebuht nebija kaſhda pirſchana un pahrdoschana, bet tihrà iſpreeza, jo gandrihs wiſi dewàs uſ tureeni tikai taî noluhkâ, lai ſkatitos, rahditos, redſetos. Wiſs zits bija blakus leeta. Uſ rahdiſchanos, ſkatiſchanos un ſatikſchanos dodotees, jaunâ paudſe tad ari mehdsja gehrbtees kâ uſ leeleem godeem. Saunawas, nebehdadamas par milſigajeem putekleem, kaſhdi tirgû greeſàs mutuloſ, gehrba ſew wirſû to gaiſchako un jauſako, ko tik fura wareja ſadabut; jo ſchis deenas ſwarigo noſihmi ikktra labi apſinajàs: te neween wareja labi ſatiktees ar daschadeem paſihſtameem un teem kreetni iſrahditees, — ſche bija labu laba iſdewiba tiſt eewehrotâm ari no maſ paſihſtameem, waj pawiſam nepaſihſtameem jaunekleem, ar fureem, weikli ſarunu uſſahkot, wareja eepaſihſtees un wehlaſ nodibinat tuwakus ſakarus, pehz kam tad nereti ſekoja prezibas. Dauds pahru bija ſinami, kuru pirmâ paſihſchanàs ſahkuſees ſchaî tirgû, kadehk to ari pa jokam mehdsja dehwet par meitu jeb lihgamu tirgu. Talab tad ari jauneeſchu lauſchanàs uſ to bija tiſt leela un wiſpahreja.

Beſ paſchu ſawſtarpejas rahdiſchanàs, redſeſchanàs un eepaſihſchanàs tirgus ari zitadi wilinaja ar daschadeem peewilzigeem ſkateem. Birmâ weetâ ſchaî ſinâ ſtahweja tà

šauktās kumedinu, jeb kà weetejee eedšihwotaji mehdsja šazit, azu apmahnitaju buhdas.

Dasšreis rahdija weenâ, waj otrâ buhdâ ari nere-dsetus, tihri breešmigus zilwekus, peemehram negeri, kas ehđ đšihwu wištu, klahť peekosđams tikai tabafu; waj atkal šchihdu, kas garu dunzi eebahšch pats šew rihklê, atkal is-welk, un nefas winam nekait; zitreif atkal rahdija zilweku, kas ar adatu eedur pats šew đšili meefâ, bet kam ašinu netef nemaš; waj atkal rahdijâs šeeeweete ar tik milšigâm fruhťim, ka uš tam behrnu wareja nošehđinat. Daudšigahja buhdâs eekšchâ šchahđus brihnumus škatitees, bet to mehdsja darit pa leelakai dašai tikai waj nu eedšehrušchees, waj šchahđi tahđi paweegli zilwezini. Nopeetnašee un zeenigafee no tam atturejâs, jo wini baidijâs, ka pašihštami par wineem nešmejas un winus neaprunâ; beš tam prahtigeem zilwekeem bija šchehl par tahdeem neekeem is-dot naudu. Tadehl leelumleelâ daka druhšmejâs ap šchahđam buhdam tik ahrpušê apbrihnodami un apšpreesđami breešmigâs bildeš uš buhđu šeenam.

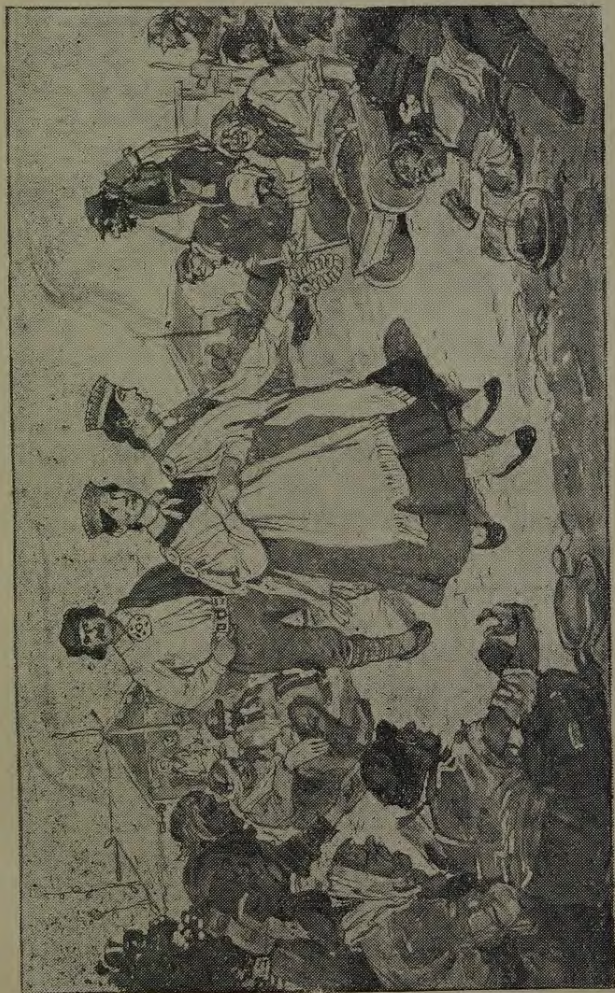
Beš tam ap buhdam druhšmejotees wareja dabut no teem, kas tur bijušchi eekšchâ un isnahkušchi ahrâ, kautko đširdet par to, kas ihšti buhdâs teek rahđits. Šahštita-jos nošlaušijušchees, ahrâ šahwetaji šawu šinkahribu, kas no šahštijumeem bija kumufe štipri newaldama, apmeerinaja ar to, ka taš, ko tur eekšchâ rahđa, tikpat neešot patešiba, bet tikai azu apmahnišchana.

Luwâ šakarâ ar druhšmešchanoš ap kumedinu buhdam šahweja kabataš šaglu daršiba, kà ari winu šeršchana un šodišchana, kahđi škati bija ihšti pa tirgus publikas garšchai, un pehž daudšu isťeikšchanâs šastahđija tirgus gaitas peewilzigako daku. Par kabatu šagli gandrihs ikreif šaguhštija kahđu šchihdu — tahđu ar mehteli pahřegušchos un weenu

rofu uslozitu lihds kameesim, lai ta jo weifli un gludi waretu staigat pa šweščam kabatam. Pee nofertà sagla aifween atrada gan daschus pulkstenus, gan naudas mafus, pa leelakai dakai gan tikai tahdus ar nedaudseem rubkeem, waj pat tikai dascheem fihkas naudas gabalineem. Kad pulksteni un naudas mafi saglim bija atramenti, tad pašču rahwa un steepa uš upi, kur tad to šufaja un šita, uhdeni mehrzedami. Wisdubščigakee dalibneeki šchai darbà aifween bija leischi: tee tà wifojàs ap sagli, ka winu ruh-tainàs bifkas ween pureja, un garo peleko ščkeltenu sterbeles, kà špahrni wanageem kaujotees, wizinajàs pa gaisu. Latweešči, pa leelakai dakai sagla fodiščanà aktiwu dalibu nenemdami un tikai noškatidamees, mehdsja dot šchahdus tahdus padomus it kà, lai tik perot dubščigi, blehdis pelnijis esot, waj atkal — lai nu metot meeru, buščot jau gana. Daschi mehginaja pat pehrejeem usjaukt, lai pašči wainigo nesodot, bet nodod teesai; tomehr leischi, pašhdami šamas kreemifkàs teesas un tam neustizedamees, teesaja tik pašči wainigo turpat uš weetas.

Bes kumedinu bušdam un kabatas saglu kerščanas un perščanas šchis tirgus šneedsa wehl kahdu zitu škatu — gan reebigatu un šchaušmigatu par wifseem ziteem, bet kuram tapehž tomehr netruhka škatitaju. Tas bija milfigais ubagu bars, kuru pulkà redseja gan weenfahrschus deedeletajus, gan daschadus kropļus un gaudenus radijumus. Apmetušchees abàs pušēs zelam upeš atkalnē, kur wifseem tirdšineekeem jaeet un jabrauz garam, ubagi šche dimwàs garàs rindàs attihštija šawu darbibu katrs pehž šawas šinas un šawà weidà.

Bihrulenes kalpeem brauščhana gada tirgū nebija peelihgta, tomehr mini brauža gadu no gada tapat, bes nefahdas peelihgščanas, tikai eepreeščš kungam, waj wa-

garim isprasotees. Lihds brokastlaikam, waj lihds pulksten defmiteem mehdsja strahdat, ſtatotees pehz tam, kà kuru gadu darbi bija weifufchees, waj ari kahds kuru reis wagarim bija prahts. Schomafar ſeena plauja bija wehlu ſahkufes, un tadehl noras rahwainà dala nebija wehl nowahkta, — to nu tif ſchoriht plahwa.

Darbineefi, kà jau tirgus deenas rihtà, agri bija zehluſchees, agri ſtahjuſchees darbà un lihds brokastlaikam, kà paſchi ſazija, nogahſufchi milfigu gabalu plawas, jo par preeſchplahweju ſchonedel bija Beefuma Boſums, kas darbà nekad jokus nepafina. Un ſchoriht winſch jo ſewiſchi zentàs darbu ſteidsinat: waren platu ſpaili nemdams, winſch tomehr gahja tif ahtri uf preeſchu, it kà ſolos ſolodams, tà ka ziteem plahwejeem bija kreetni ko ſanemtees, lai turetòs barwedim lihdsja, bet Bentulis un paklibais mihrelis bija palikufchi weſelu ſpaili ziteem eepakal, lai gan abi tà ſitàs, ka muguras kuhpeja un peeres rafot rafoja.

Mafajà muiſchelè kaiminos jau dſirdeja flabinam brokaſti, tomehr Beefuma Boſums to nemas neevehroja. Sf-gahjis ſpaili zauri, winſch ſparigi ſabruzinaja ſawu wareno iſkapti un, ne wahrda neteizis, tifai aifbahjis aif luhpas tabakas noſchi, weegli un denkti, it kà braſchs jaunelis halles ſahlè pehz pabeigtas dejas dodas uf ſahles oturu galu ſahkt jaunu dejas panehmeenu, — tà winſch ſteidsàs atpakal neplautajà plawas gabalà un uſſahka jaunu ſpaili.

Beefuma Boſums, neſkatotees uf to, ka bija leels, ſmags un zitadi ſtipri neweifls zilweks, peedereja tomehr pee wiſlabafeem plahwejeem, kahdi jebkad Zihrulenes darbineefu pulkà bija redseti. Winſch plahwa koti weegli, — it kà ſawà walà paſtaigadamees; gari, ſlaidi zirteeni nemi-

tigi feſoja zits paſal zitam, iſkaptſ ſchahſdama un it fà eeſwilpdamàs, neatturami ſchahwàs uſ preeſſchu, kuplo, miſſto ſahli greeſdama un gahſdama plata, augſtâ ſpailê. Sewiſſchu lepnumu juht fatrſ kreetnſ plahwejs, dſirdot no ſpailu ahrditajàm un grahbejàm, fà pahr wina ſpaili warot tiſſto pahrfahpt, un feena it uſ ſoli eſot flehpis.

Beeſuma Boſumam bija allaſch wiſaugſtafà un wiſ-platafà ſpaille.

Iſgahjiſ ari ſcho ſpaili, Beeſuma Boſumſ, nolee-zees pee ſemes un pahra reiſas nowilſdamſ bruzeklu pa nepſauto ſahli, raſà to labi ſaſlapinaja, tad iſwilziſ aiſ joſtas aiſbahſto ſmilſſchu maſu, kreetni ſaſmilſſchoja bruzeklu un ar to ſabruzinajiſ iſkapti, palika ſtahwot nogai-didamſ lihbſ wiſi plahweji iſnahſ ar ſawàm ſpaillem zauri. Utgruhdiſ zepuri uſ pakauſi, it fà wehſinadamſ ſew peeri, lai gan ta winam nebuht nebija noſwihduſe, winſch, pahrlaiſdamſ ſtatu pahr nopſauto gabalu, wiſai apmeerinatſ un it fà patſ brihnidameeſ, puſbaſſi noteiza:

— Brahliti balto! Zraidenàs gan gabalſ fo redſet. Senaiſ neatzeròſ redſejiſ, fur weenâ ehdeena ſtarpâ tiſ daudſ nopſautſ. Eſ rehkoju, eeſim wehl weenu baru zauri. — Tad buhſ tahdſ reeſiſ noguldiſ, kahduſ mehdiſ nopſaut tikai diwàs ehdeenu ſtarpâſ.

To teiziſ, winſch pehz ſawa paraduma pabailigi apſſatijàs apſahrt un ſtipri peeſarka. — Wiſi bija ar winu weeniſ prahtiſ un tà dſina wehl weenu baru zauri. Tad dewàs brofaſti. Nonahſot pee puhna, fur ehſtneſchi gai-dija ar ehdeenu, kahdſ no plahwejeem teem uſſauza:

— E, dehleni! Sche, nemeet iſkaptiſ un ejeet Penſu-lim un klibajam Matifam palihgâ! Wineem wehl weſela ſpaille preeſſchâ. Palihdſeet zeemineem. Ubi noſuſuſchi

uf nebehdu; ſewiſchki Benkulim, nabagam, eet pehdejâ ſihle ahrâ.

Beidſot brofaſti ehſt, atjahja gaiditais wagariſ.

— Boſum, tu eſi ſchâs nedelaſ barwedis, tew ja-praſa, fâ ar tirgu... Rahds no klahtaf fehdoſcheem, pa-fluſâ balſi runadams, ſtubinaja Beefumu Boſumu, kuxſch ari, drumneſi aiſtaifijis un maiſes tuli aiſſehjis, iſgahja no puhna ahrâ un waizaja wagariſ:

— Papi, fâ tad nu buhſ: arig tuhlin wareſim eet mahjâs?

— Zaplauj, japlauj wehl lihds deſmiteem. Maſ eſat ſchoriht noplachwuſchi.

Dſirdot tahdu atbildi, Beefuma Boſums ſtipri iſ-brihnijàs un luſkodamees apfahrt peefarka wairaf nekâ zitâm reiſam. Ari ziti darbineeki jutâs ſawadi pahrſteigti un ſawâ ſtarpâ ſaſkatijâs un ſamirkſchſinajâs ar azim. Puhna dibenâ dſirdeja ſahdu tſchuſtſoſchâ balſi pufoja-mees:

— Tam badafahſim nekad nebuhs gana, faut ari buhtu paſtrahdatſ trihſreis wairaf nekâ nahſas...

— Ne par welti winſch ir Dirmgrauſcha puſbrah-lis... Rahds zits tſchuſſteja ſawam kaiminam. — Tahds weens fungeem iſtapejs un fungu labuma ſargatajs, tahds otrs. Dirmgrauſis, jebſchu naw nedſ meſchſargſ, nedſ zits ſahds fungu ſudiks, tomehr tâ pahſtè diſcho meſchu, it fâ taſ buhtu wina paſcha ihpaſchums.

Darbineekeem wehl kluſu pufojotees, wagariſ ſahpa atfal ſirgâ un liſâs, gribeja jahſ jau projam, bet tad pagreeſis ſirgu atpaſaf teiza:

— Nu, iſdſeneet wehl weenu—otru baru zauri, un tad warat eet mahjâs un braukt tirgû. Bet to gan barons liſa paſazit, lai ar tahdâm blehnam, fâ par ſemes dabu-

ŝchanu, pee wina neweens wairs neetu. Kas wehl to daris, tam pa Martineem usteiks weetu.

Veela dala darbineeku jutàs atkal tà pahrssteigti, ka nesinaja nefa ko teitt. Tikai peh3 laba brihŝcha kahds eewaizajàs:

— Rà? Waj tad meh3 semes nemas un nekad nedabuŝim?

— Semi dabús iffatrs, kad nomirs... Wagaris ateiza gudri un meerigi un tad ŝolos jahja projam.

Darbineeki atkal brihdi klufeja, gan paŝchi kà neiŝpraŝchanà weens ar otru ŝaŝkatidamees, gan noluhkoda-mees aijjahjejam paŝal.

— Lai jupis parautu tahdu behdu wehŝstneŝi paŝchà tirgus deenà!... Noŝplaudamees iŝŝauzàs kahds wihrelis, kad wagaris bija nojahjis jau gabalu tahlaŝ un patlaban ŝahka laiŝt riŝchos.

Semturis, kas lihdsŝchim nedŝ bija preezajees par zereto semes dabuŝchanu, nedŝ ari tagad iŝtruhzinajàs par winaŝ nedabuŝchanu, it kà wihrelim atbilledams, puŝbalŝi runadams, meerigi noteiza:

— Newajaga katreem mahneem tizet un katreem wehjeem ŝkreet lihdsja, tad tahdas weltigas behdas nebuhs japeedŝihwo.

— Lew weegli tà runat. Tu un Kalna Bertulis — juhs divi arween eŝat tee gudraŝee par ziteem. Bet kas jumŝ nekait buht gudreem? Jumŝ naw daudŝ behrnu, juhs eŝat ko eekrahjuŝchees. Bet mums ziteem, kam wairaf behrnu, — kam tiŝdaudŝ wehderu barojami un tiŝdaudŝ augumu gehrbjami, mums naw nekahda eekrahjuma. Jumŝ ari labaka seme, nekà zitem: abeem peeeet lauki pee mahjam, wiŝi tos palihds mehŝlot: ir gomis iŝbŝihdinot, ir zuhkas iŝlaiŝhot, wiŝ mehŝlu labums paleef turpat pa-

wahrte, — uf juhfu laukeem. Mehš ziti newaram buht tif gudri, fà juhš: kam nauda un manta, tam gudriba; kam tàs naw, tas mukfis. Ta ir weza pateefiba.

Tà uf Semturi norahjàs kahds pamafs wihrelis ar farkaneem mateem un dušmigu feju.

— Kas nu, Būstehwia, mums ar Bertuli par mantu, kas par gudribu? . . . Semturis atteiza dušmigajam wihrelim, tàpat fà papreefch runadams lehni un pusbalki. — Es tikai domaju, ka ubagu un tšhiganu blehau walodam newar tizet un ka semi par walti neweens nedabús. Ari tas phrmetums par labakàm semem naw weetâ. Teefa, mums ar Bertuli Semdegos gan peeeet laufi pee mahjam; bet fà tad Druwineekos un Laukarajos? Weenàs mahjàs pawahrtes laufs peeder Knehwela Didfchim, otràs garajam Altim. Waj tee tapehž par ziteem turigafi? Ja kalpu starpâ war runa buht par kahdu turibu, tad jau wispirmâ rindâ buhtu minams tatschu Brammanifchu PETERA tehws. Bet ari winam neweens laufs nepeeeet pee mahjam.

— Ak tà! Ar garo Uti tu man atgahdini, ka es tàpat fà winfch fwehtdeenam meestâ, waj frogû fawus ruhpeftus flihjinadams, eedsexu kahdu mehriau wairaf. Bet wehl talab neefmu nedf muischas deenas kawejis, nedf efmu pee barona fuhdsets. Warbuht tu nu nodomajis mani fuhdset, lai man uffaka un lai tad manâ weetâ waretu eelikt fawu dehlu, kas muischâ treschu gadu buhdams par namiki, labi pratis baronam eetapt.

— E, Būstehwia, ko nu fahž atkal lergatees? Ja fungi nedod semi, waj talab lai ejam pafchi fawâ starpâ ehstees? Memfim labaf ifkaptis rokâ, isdfihfim weenu otru baru un tad eefim mahjàs un braufim tirgû, ka rihbet rihbès . . . Tà mafrunigais Brammanifchu PETERIS tagadejâ fmagajâ brihdî, kad wifit jutàs tif nospeesti un

fad wehl pašču starpâ grafijsâs iželtees nepatihkams kih-wis, aizinaja beedrus pee darba, un wiſi plahweji ſekoja wina aizinajumam ar ſawu bartvedi Beesuma Boſumu preeſſchgalâ.

Seſchu ugunſturu parlamentâ ſchodeen jau no paſcha rihta noriſinajâs ſihwas debates par daſcheem wiſai ſwarigeem eefſchejâs (tas ir uſ paſchu Drumineeku mahjam atteezigâs) politikas jautajumeem. Abâs eepreeſſchejâs deenâs mehrneeki bija ſtrahdajuſchi taiſni Drumineeku mahju laukos un plawâs, un ſewu ſtarpâ bija raduſchâs baſchas, waj tik ſemes iſmehriſhana un daluſhana notiks taiſnigi: waj weens otrs nedabun labaku lauka, waj plawas gabalu nekâ ziti. Lâ Didſchene ar Beejuma Boſumeni paſtahweja uſ tam, ka Gauſenes plawa dalama weenlihdsigi uſ ſeſchâm dalam, lai ſchini ſauſâ, neaugligâ atmatâ, kur zits nekâs neauga, kâ tikai kaſlapes un ſwaguki, neekriſtu weenam, waj diweem ween wiſa plawu teeſa, bet lai peeſchirtu katram pa gabalam ari Lahtſcha kaſchokâ, kur ſahle aug miſkſta, kupla un beeſa. Turpretim Mikelene ar Brammaniſcha Betera mahiti par tahdu daluſchanu negribeja ne dſirdet, paſtahwedamas uſ tam, ka Lahtſcha kaſchoks peeſchirams winu wihreem ween, tadehl ka tee aptaiſijjuſchi ſchai plawai ſchogu apkahrt. Penkulene ar Ewarteni atkal atradâs neiſpraſchanâ un domu ſtarpibâ par to, kâ darit ar ſcha gada rudſu un waſarajas drumam: Penkulene domaja, ka wajadſetu plaut un wahkt jau pehz jaunâ eedalijuma, turpretim Ewartene gribeja, lai ſchogad katrs wehl eewahktu to, ko pats ſehjis, pee tam pahrmesdama, Penkulenei, ka ſchi tikai tapehz teepjotees jau ſchogad raſchu wahkt pehz jaunâ eedalijuma, ka Penkulis pawafari ſtipri noſebojees ar meeſchu eefehſchanu un tadehl wina nam pareſsama wahja meeſchu raſcha. Bet weena neſpeh-

jibas, waj newihſchibas dehl ziti wis neeefſhot zeeft. Ro
 fuxſch fehjis, to lai pats plaujot. Uf ſchahdu pahrmatumu
 Penfulene lehnâ, bet totees jo ſtingrâ balſi noteiza Ewar-
 tenei, lai ſchi minas wihru nedomajot wis kâ peewihſet;
 jebſchu maſu augumu, tomehr winſch eſot kreetns un godigs
 zilweks, kas ne pa pilſehtam fur waſajees, ne eelas flau-
 zijis, ne ari bijis kahds dſehrejs, kadehl ari wina eſot ar
 to pilnigi meerâ. Bet ja laulata ſeewa ar ſawu wihru
 meerâ, kas tad tur ziteem kahda daſa? Penfulenes wahr-
 dus par waſaſchanos pa pilſehtam, eelu flauziſchanam un
 dſehreja dſihwi Ewartene atkal uſſehra kâ pret ſawu wihru
 mehrketus un tadehl wina, jebſchu ari praſdama ſawalдитеes
 un leelas duſmas neiſrahdidama, tomehr ne maſaf ſtingri
 atgahdinaja Penfulenei, ka tas, kas otram neſa naw pa-
 rahdâ un dſer pats no ſawas pelnas, warot to darit, labi
 nebuhtu tifai tad, ja kahds dſertu par tapinatu naudu un
 nemaſſatu ſawus parahdus. Penfulene uſreiſ ſaprata, ka
 ſchinis lehnâ balſi runatos wahrdos paſlehptâ aſâ ſtrehle
 bija wehrſta pret minas brahli Kriſchi, fuxſch bija dſeh-
 rejs un par kuru bija ſinams, ka tas jau kopſch wairaf
 gadeem ir Ewartam daſchus rublus parahdâ, fo wehl ar-
 weenu newar atdot. Œha brahla nekreetnibas dehl Pen-
 fulenei jau ſen bija ir duſmas, ir kauns. Wina pate ſa-
 juta, ka to aiſſtahwet naw labi eeſpehjams, un beſ tam
 wina ari nemaſ negribeja to aiſſtahwet. Wina tadehl tah-
 laſ wairs newahrdojâs un ſihwi nobeidſa, pirmâ ap-
 flusdama un pret ſawu pretneezi peeſahpdamâs. Ari
 Ewartene tahlaſ wairs neteelejâs, kâ prahtiga, peedſihmo-
 juſe ſeewa labi ſinadama, ka iffatrâ leetâ un weetâ eetu-
 rams ſinams mehrs un japrot ſawalдитеes, ja negrib pee-
 dſihwot, ka par ſawu pahrfteigſchanos pehz paſchaj ir ſchehl,
 ir kauns.

Tà ſchi ſadurſme nobeidſàs deeſgan godigi; turpretim ſilba ſtarp Mikeleni un Didscheni auga augumâ, jo taſlak, jo peenemidama aſaku weidu. Redſedama, ka Mikelene ne par ko negrib peelaiſt Sahtſcha kaſchofa daliſchanu ſeſchâs lihdsigâs dalâs, bet grib ſcho brango plawu eeguht weenigi ſew un Brammaniſchu Petera mahtei, ar furu, kâ wiſpahari bija wehrojams, Mikelene ſewiſchi tadehl tâ turejâs uf weenu roku, lai ſawu peeaugoſcho ſkufi eeprezinatu Peterim, — Didschene nehmas to Mikelenei taiſni pahrmest un wehl Petera mahtei turpat eſot flaht:

— Tu domâ, neweens zilweſs nenoprot, kadehl tu Petera mahtei paſtahwigi tâ lihpi flaht? Tu zerè ſawu mergeli Peterim eeprezinat. Bet tâs ir wehja zeribas! Peteris naw nei aſks, nei mukſis. Tahdas palagu ſchahwetajas un pehrnâs, aiſpehrnâs punku wehrpeles winam naw wajadſigs. Bet ja puiſis negrib, pate ar waru tu winam ſawu mergeli neuſbahſifi.

Schee wahrdi bija ſehruſchi Mikeleni mahrigâ weetâ. Tiflab winaſ ſlepenako firddsdomu iſpauſchana, kâ ari meitenes aiſkahrſchana winai lifâs weens negehligakſ darbſ par otu. To wina newareja daudſ maſ meerigâ prahtâ wairſ panest; te bija gribot negribot jadod pilna wala duſmam un no zihnas lihdsjeku arſenala janem un jalaiſch darbâ wiſſtipraſee eerotſchi.

— Apſkaumes tahdus wahrduſ nemt mutê! Kur, kam un kad es ſawu meiteni eſmu gribējuſe uſbahſt? Wo Peteris gribes, to winſch nems, — tawu padomu winſch nepraſis. Un kâ tu manu behrnu wiſpahari drihkſti aiſtikt un wehl tiſ negehligâ kahrtâ? Wâ es tawus nefâ neaiſteeku? To es tew, mahtite, nepeedoſchu! Pagaidi tiſ! Tu mani peemineſi! Es tew uſliſchu tahdus ſedluſ mu-

gurâ, ka tu gadeem kâ krupe rahpus rahpſees gar ſemi. Tad tiſ tu redſeſi, kaſ taſ ir, aiſtitt zita behrnu.

Schee wahrbi, ſewiſchki tumſchais beedinajums par ſedlu uſlikſchanu, darija uſ Didscheni ſtipru eſſpaidu. Winaſ paſihſkaiſ, paſmalkaiſ augums no pretineezes duſmiga-jeem wahrdeem, it kâ no aſeem pahtagaſ zirteeneem, wiſſſ ſa-lozijâſ, ſatrihzejâſ un it kâ ſarahwâſ wehl maſakſ, gra-ſidameeſ waj pawiſam ſakint un ſabrukt. Spehji ſahſdama ſchruktet, wina pagalam nelaimigâ, ſatreektâ balſi runaja:

— Ak tâ! Tu eſi nodomajuſe man atreebteeſ — gribi mani noburt un pataiſit par kropli un gaudenu uſ wiſu muhſchu, lai man ſemrahpus ween jaleen. Waj nu tu pate kaſduſ burwju un peſteku wahrduſ ſini, waj tew kaſdaſ raganâſ paſihſtamaſ. Sawa ſina tew ir. To eſ weenmehr domaju: manâſ gowiſ tu eſi jau nobuhrufe, waj likuſe noburt, — peenſ ſchowafar tiſ ahtri ſaeet, ka ne putru newar wairſ iſwahrit, un welkaſ kâ punki. Un nu gribi wehl mani paſchu ſamaitat. Mani behrnini, ak, mani behrnini! Kaſ gahdaſ par maneem jaunakaſeem, maſakaſeem behrnineem, kamehr tee peeaugſ, ja eſ buhſchu ar burwju un raganu ſintem pataiſita par kropli un kâ krupe waſaſchoſ gar ſemi! Ak, tâſ ſihkâſ dſihwibinaſ! Kaut jel Deewſ tâſ lai kâ peenehmis pee ſewiſ, un burwi un raganâſ nedabutu ari manuſ behrnuſ ſamaitat! Kur tad wini taſhdi eeſ? Ak Deewſ, ak Deewſ! Ak wai, wai! Wai manu deeniau, wai manu muhſchiau!

Un, galwu ſakehrufe, wina kleeſſa un waimanaja pilnâ kaſlâ, tâ ka winaſ kleeſſeeni un waimanaſ bija dſirdami neween wiſâſ iſtabâſ un ſehtâ, bet ari ahrpuſ ſehtâſ, jo Mikelenes Trinele, kaſ meeſchu laukâ aiſ dahrſa bija pluhkuſe uſchnâſ, rikſcheem pahrkrehja mahjâſ un,

pawahrdâ eesteigufès, nobijufès waizaja, kas notizis: waj fahda feewa wahroschâ ehdeenâ nopluzinajufès.

Mikelenë tagad nojehdſa, ka ſawos wahrdos gahjuſe par tahlû, nemis tapehſ, ka winai Didschenes meſtos ſchehl, het gan tifaï tapehſ, ka Didschenes kleeſeeni par burſchanas un peſteloſchanas breeſmam bija winu ſtipri ſabee-dejuſchi. Ja laudis nahſ ſinams, ka wina ſolijuſe Didschenei atreebtees ar noburſchanu, un tee ſahſ winu daudſinat par raganu un burweni, tad tas waretu pagalam iſgaiſinat wiſas zeribas uſ Trineles ſaprezinaſchanu ar Peteri, jo kuruſch puiſis gan gribes nemt par ſewu iſdaudſinatas burwes un raganas meitu? Wina tabehl nolehma uſ ahtru roſu greeſt walodas uſ zitu puſi, lai burwu un raganu leetas pehſ eeſpehjas drihſi apfluſtu.

— Are, nu tu ſauz kâ kûna... Wina eeſahka it kâ tihtidama, het jau ſtipri lehnakâ balſi. — Het kapehſ tu rej manu behrnu? Kâ es tamus behrnus neaiſteeku? Waj es Peteri ſauzu pee Trineles, jeb meiteni kâ ſtumju, waj ſewu winam klahſ? Peterim paſcham azis un prahts. Lai wiſch dara kâ pats redſ un grib. Ne es tur ſafu ja, ne nè. Es tiſ ſafu to, ka Peteris ir fluſs zilweks un labſ dſihweneeks, kas ne par ſahdu darbu nebaidas un ar muti neweenu zilweku neaiſteek. Ar tahdu dehlu war lepo-tees katra mahte.

Œchahdi lehnakâ garâ un uſ ſahnu leetam wehrſti wahrdi nepanahza tomehr zereto eeſpaïdu. Uſtrauktâ Didschene pa wezam turpinaja iſmiſuſchâ balſi kleeht un waimanat. Winas iſmiſums beigâs pahrgahja niſnumâ un wina par jaunu ſahka ſirdigi uſ Mikeleni rahtees:

— Pagaidi tiſ, garâ krimpa! Es tew parahdâ nepalikſchu. Dabuſi tu ari labas atdoſchas! Ja tu ar welnu, es — ar Deewu! Redſeſim, kurai tad buhſ ſti-

prafs palihgſ. Tu gribi mani noburt par gaudenu ar peſteku un welna palihdſibu, es tew atdariſchu ar Deewa un wina ſwehtâ wahrda palihdſibu: noeſchu meeſtâ un likſchu leiſchu baſnizâ tewi nomiſchot. Tad tu, garâ kaſnâ kalmufene, redſeſi, kaſ taſ ir! Tad tu pate wareſi kâ globena lodat gar ſemi. Ja, kara mahte, lai noteek! Ja tu faru zel, eſmu gatawa ar tewi farot! Lew welnſ, man Deewſ par palihgu! Redſeſim, kura kuru tad wairaf noſarofim.

— Ko tu neleetigi wolti nem Deewa wahrdu ſawâ grehzigâ mutê? ... Mikelene nopraſija, gudri zenſdamâſ leetu arween wairaf nowirſit uſ zitu puſi. — Râ tu wari Deewu un Deewa wahrdu minet, kad pate nemaſ nemahki grahmatu ſkaitit? Ne tu mahki grahmatu, ne w i n ſ ch prot dſeedat. Jhſtſ pahriſ tahdu ſagahjuſcheeſ!

— Pagaidi tiſ! Nu, to eſ pateiſſchu ſawam wihran tuhlin, tiklihđj winſch pahrnahſ.

— Teiz tiſ, teiz. Nemaſ negaidi lihđj pahrnahſ mahjâſ, bet patez, warbuht, jau gabalinu preti, lai winſch tewi atkal kaſo; pahriſ nedeku neeſi kaweena dabujuſe, un tapehž tew ahda neeſ. Gan winſch tewi atkal miſoſ tâ, ka tu trihſ deenas ſtaigafi ſchkihba un greiſa, un taſ tew buhſ ir par weſelibu, ir par mahzibu. Beſ kreetna kaweena tu nemaſ nemahki dſihwot, tad tu kâ trafſ ſunſ plehſeeſ ir ar ziteem, ir pate ar ſewi. Gan winſch tewi atkal teſiſ kâ amatneekſ leetaſ koku, lihđj tu palikſi ſchloka un loka kâ iſweeteta luba. Un taſ tiſ buhſ labi! Lew ir wajadſigſ tikaſ kaweenſ, kaweenſ un atkal kaweenſ!

Œhoſ breeſmigſ wahrduſ Mikelene runaja newiſ taiſni tiſ ſaunâ prahtâ, kâ tee ſkaneja, bet leelaſo daku tanî noluhkâ, lai kihwi aiſwirſitu arween tahlaf no nepatihkamâm burſchanaſ un peſteloſchanaſ leetam, kaſ

winai ari laði iðberàs, jo Didſchene, dſirðedama pahremetumus un tihtinajumus par ſawu perſchanu, pawifam aifmirſa tiſlab Miſelenes burwibas draudus, kà ari paſčas peefolito nomiſchoſchanu un ñehmàs tiſ aiffſtahwetees pret ſawas pretineezes jaunakeem uſbrukumeem.

— Kas tawam degunam par daku, ko mans wihrs ar mani dara? Waj winſch mani teſch waj ehwele, ta ir wina un manas paſčas, newis tawa ſinaſchana. Kad ziti wihti mani fiſtu, tad buhtu ſlikti, kad paſchas wihrs fit, tas naw nefas nedſ jauns, nedſ launs. Kur fit, tur mihleſtiba; beſ kauſchanàs naw iſhtas mihleſtibas. Labu leetas koku katram kreetnam amatneekam patihk teſt, bet tahdu garu, lihk ſklandu neweenam nepatihk nedſ zirſt, nedſ ehwelet; pat ne gailis to negribetu ſew par laktu.

Neſin, kahdu wirſeenu rahſchanàs buhtu wehl peenehmufe, ja pawahrðà neeefkrehjis Didſchenes dehlens, ſinodams maſtei, ka maſais brahlitis wehkſchot.

Wahrnahkot wihreem no noras, wiſi ſeſchi ugunkſuri Druwineeku pawahrðà jau ſen bija pilnigi iðſiſuſchi, un ari naida leeſmas ſewu ſtarpà jau noſlahpuſchas, lai gan ſem plehnem un pelneem wehl gruſdeja nenodſeſtà naida un ſkaidibas uguns tahlak, jo Lahtſcha kaſchoks un ſcha gada raſchas nowahkſchanas kahtiba ſtipri nodarbinaja ſewu domas un prahtus. Katra wehl gudroja, kà leetu par Lahtſcha kaſchoku, ſcha gada druwu nowahkſchanas eekahrtu un zitus ar ſagaidamo ſemes dalifchanu ſaiſtitus jautajumus wiſlabak zelt ſawam wihram preekſchà, lai tas jau laikus waretu ko darit ſchài leetà. Daſcha warbuhht buhtu ſawam wihram ari jau paſtahſtijufe, kahds dumpis bijis mahjàs un kadehl, bet eewehrojot to, ka wihti no iſſkata bija ſaihguſchi, gandrihſ nemaſ nerunaja, tikai ſchad un tad iſmeta pa kahdam duſmigam wahrðam un

beefchi fplaudijās, neweena ihsti neufdrihfstejās ar mahju un feewu leetam wihram wiſai bahſtees wirſū. Katra tadehf mehginaja gaidit, lihdf wihrs tif runigafs, jeb lihdf irahdiſees, no kam tahds ſaih gums zehlees.

Wihri darbojās — ziti ſehtſwidū, ziti peedarbā — fatrs ap ſaweem rateem: peebahſa maiſu ar ſalmeem un tad eeſpeeda to fruſtis ratu krautēs — ſehdeſchamai; eeſwaidija ritenus ar darwu, bet rihfus, ſlejas un eemauf-tus ar degutu, lai pa leeknu un brufftaleenu brauzot dunduri aplam nekriſtu firgeem wirſū. Pa to ſtarpu puikas un meitenes pahrxahja firgus no ganibam un tos ſehtā padſirdija, kà ari flehts, waj kuhſ preekſchâ paſweeda teem preekſchâ pa flehpim ſaplauta ſehfa, lai wehl uſehdas. Wihri pazilaja un apſkatija firgeem kahjas, weenu — otu pakawu zetafi peeſiſdami, lai zekâ neatkriſtu. Seewas maſgaja ſew un behrneem mutes, gehrbās paſchas un gehrba behrnus, kà ari pahrxlahja ratos eeliktos ſehdeſka maiſus ar raibeem ſedſeneem, bet ratu preekſchâ eeſweeda pa flehpim ſehfa waj ſeena, to ari pahrxlahja ar ſegu waj wezas drehbes gabalu, fur behrneem uſtuptees.

Pa preekſchnamu un ſehtu rihtodamās, ſeewas no wihru ihſam, duſmigam ſarunam drihf dabuja ſinat behdigo wehſti, ka zeriba uſ ſemi iſputejuſe, jo barons paſinojis, ka ſemi nedos, un ja winſch nedod, kas tad lai dod?

Lihdf ar to ſeewu leelais ſawſtarpejais naidš un duſmas pilnigi iſſuda, un winas, it kà wiſu aiſmirſuſchas, kas patlaban bija notizis, beſ nekahdeem aplinſus wahrdeem ſahfa atkal laipni un mihligi ſarunatees zita ar zitu. Pat Didschenes un Mikelenes naidš likās it kà wehja aiſpuhſts projam. Wan paſchas winas teeſchi weena ar otu wehl neſarunajās, bet kad weena diſirdeja otu ſarunaja-

mees ar kahdu trescho feewu, tad tuhlin trouzàs mest starpâ kahdu wahrdu waj teizeenu, kuzsch otrait katrà jinâ waretu buht patihkams. Tahda taktika tad ari abas pre-tineezes neilgâ laikâ noweda pee pilnigas famstarpejas fapraschanàs, lai gan tas isteikts wehl netika. Weidsot Mikelene it kà pate fewi runadama, bet jau stipri skatidamàs uf Didischenes pufi, jautri mihligâ balfi teiza:

— Ke, kà tik tas neet! Mehs gandrihji jau fadumpejamees Lahtscha kaschofa dehl, bet nu irahdas, ka wijs tas notizis tihri weltigi, jo semi nedod, un Lahtscha kaschofu plaus ari turpmaß tàpat kà lihdsfchim: katrs farwu gadu. Ak, taifniba gan parunai: nedali lahtscha ahdu, famehr lahziß wehl meschâ.

— Nefad to nepeeredsefim, ka fungi dos falpeem semi uf dsimtu: tad jau welns dwehfeli ari atdotu ar labu, ja fungi dotu mums semi... Didichene gudri noteiza, farwufahrt labwehligi skatidamàs uf to pufi, kur stahweja Mikelene.

Ar to naidß wiinu starpâ bija pilnigi dsehsts.

Lai gan kà ifgadus tà ari schoreis pa Gefaupenes tirgu laikß bija wißai jauß (neweens newareja atzeretees, kad pa scho tirgu buhtu kahdreis lijis leetus), tomehr Druwineeku kalpi un wiinu peederigi schodeen nebija nemas labâ prahtâ, bet flufi un faihgußchi, it kà druhmi pelekâ rudens deenâ. Wehsts par femes nedabufchanu zitadi allasch tik duhschigeem wihreem fmagi nospeeda firdis un prahtus, tà ka tee neweens nejutàs jautrs un newareja ihsti fwabadi ufelpot. Wihru nospeestais gara un prahta stahwoflis bija drihfi pahrgahjis ari uf feewam, behrneem un ziteem, un tà wißa mahja atradàs weenadi fmagâ, nospeestâ gara stahwofli. Gahja, rihfojàs un steidsàs wißi flufu un nopeetni, bes nekahdeem jokeem un jautribas,

tifai paretis ismainidami weenu — otru wahrdu taifni wjadfigâ reisâ, it kâ wiseem stahwetu preekfchâ newis brauffchana uf ispreezu flawenajâ gada tirgû, bet kahda djihi nopeatna, waj pat behdiga dariſchana.

Penfulene, gribedama ſawu wihru dabut labakâ duhfchâ, flehti winam kluſu ſtahfſtija:

— Schoreif mehſ buhfim maſ ſehdetaju ſawos ratos: tifai tu, es un puifchelis. Unliſe ar Greeteli jau eepreekfch iſgahja kahjam, bet tahlu winam nebuhs jaet: Stihpneeſa brauffſchot diweju ratu, un tee winas leeknâ, waj birſe panahks un uſnems. Unliſe ar Indriki tâ norunajuſchi — winſch pagajuſchu nakti atnahzis pee winas flehti un uſaizinajis brauft ar wineem. Iſgahja tad abas ar Greeteli. Boſumam tikpat gruhti panemt Greeteli lihſa, jo paſcham ſawi behrni ari wedami; un Unliſe weena negribeja eet: teiz, taſ par daudſ durtoſ laudim aſis, ja weena pate brauftu ar Stihpneeſeem.

— Deefin, waj wezajeem patifs? ... Penfulis wai-zaja domigi.

— Râ nepatifs? Wezâ Stihpneeze neweenu zitu tâ negrib par ſawu jauuwi, kâ muhf' Unliſi. Uſ nahkoſcheem Surgeem wezais norakſtis Indrikim mahjas, un tad pa Waſarſwehtkeem buhs kahjas. Tâ Indrikis weh-lotees, un wezee nebuſchot preti.

Schee nedaudſee wahrdi teeſcham darija redſamu ee-ſpaidu uf Penfuli: winſch jautraſi un dſihwafi neſa papreekfch ſtaigaja pa ſehtſwidu un firgu juhgdams jokoja ir ar ſawu puifu, ir ar ziteem behrneem, kaſ ſchodeen, redſedami wiſur druhmas, duſmigas ſejaſ un nedſirde-dami jautrus wahrduſ, neluhkojotees uf patlaban gaidamo tirgû brauffchana, jutâſ kâ atſtahti. Penfula negaiditâ jautriba un laipnâ ſeja winuſ wiſuſ tadehl uſreif wilktin

peewilka, jo ta wislabati faskaneja ar winu fchàs deenas juhtu un domu stahwofli. Kad Penfulis, sirgu eejuhdñis, wehl kautto preezigu usfwilpoja un pahtagu faplihtfchëinaja gandriht tikpat dikti, fà to dsirdejuſchi tikai muifchâ fuffcheeri daram, tad behrni no preeka gawilet usgawileja un leza un deja, fà fifeni falâ maurâ, fa Penfulis pats preezadamees iffauzàs.

Brammanifchu Peteris brauza ar tehwu ween, jo mahte palika mahjâs, bet winu ganam eefrita taiſni ganu nedela, un zitu brauzeju wineem nebija. Turpretim Mikelim bija fchetri brauzeji: pats, feewa, Trinele un puika. Redjot, zif gruhti nahkas fchetreem faheshst weenjuhga ratos, Petera mahte, fchetswidû stahwedama, usfauza dehlam:

— Peteri, nebrauz wehl! Bagaidi!... Un tad, peegahjuſi pee Trineles, panehma to pee elkona un drufku pawilfdama uf preefchu, teiza:

— Trinit, meitia, jums jau wiſeem nebuhs ratos ruhmes, un palſajam ari gruhti fchetrus wilft. Muhfu ratos tik diwi brauzeji ween, — ej, fehdi tur manâ weetâ: rati mums deefgan plati, un fehdekka maifchelis garfch, weegli war trihs faheshst.

Trinele noſarka fà magone, nesinaſchanâ ſtatidamàs driht uf ſawu, driht uf Petera mahti, bet kad ari Petera tehws ſauza, lai nahkot droſchi, weetas eſot deefgan, tad Trinele noleezàs Petera mahtei pee rokas un, peetwihfdama wehl wairaf, peeſteidsjàs pee rateem, ſchigli tanis eefahpa un nofehdaſ widû ſtarp tehwu un dehlu, fur tee winai eerahdija weetu. Petera mahte, peegahjuſe pee rateem, faſpraudija Trinelei willaini, it fà ſewi wehl atfahr-todama wahrduſ:

— Tâ, meit, fehdi manâ weetâ.

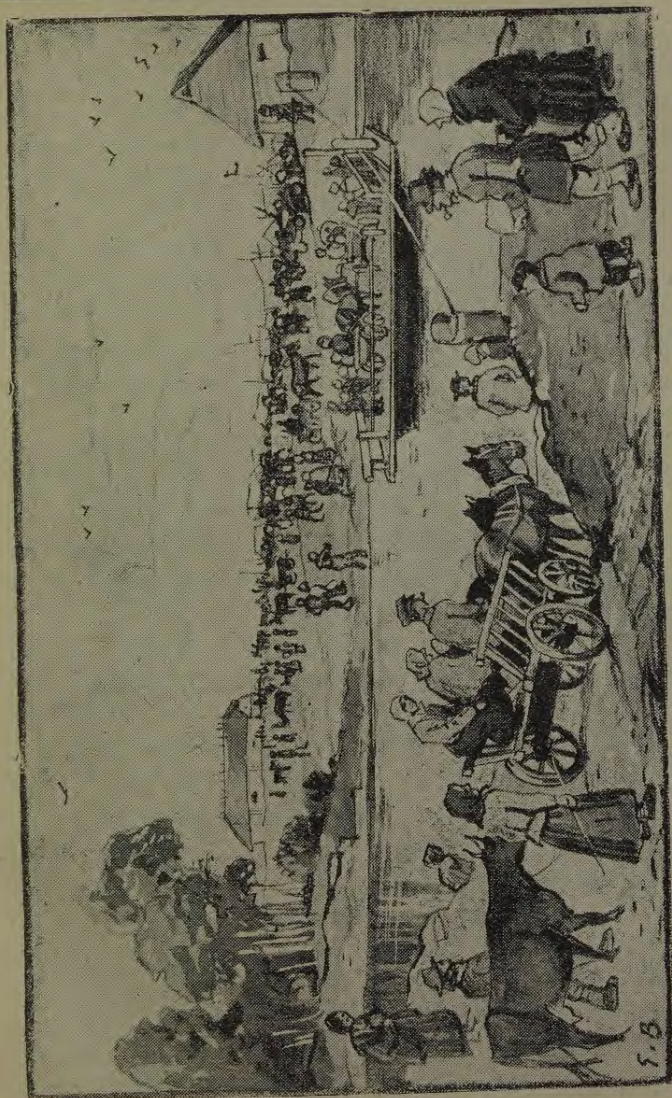
Mikeline paſſatijàs uf Petera mahti ar dñili firfnigu

fkatu, het Mikelis, kas ari wiſu bij redſejis un dſirdejis, ſtipri apjuſa un negribedams ſawu apjuſumu iſrahdit, ſchigli eemetàs ratos, uſſchahwa ſirgam un, dikti eekahſe-damees, ſahka riſſcheem laiſt pa gatumi ahrâ, ko winſch zitàm reifam nemehdſa darit, jo gatuwe bija nelihdſeni brugeta gan ar leeleem, gan maſeem afmeneem, kadehl pa to riſſcheem brauzot ſtipri fratija. Ziti brauzeji laida winam pakal.

Tà ar jaukàm zeribam par behrnu nahkotni, neluhkojotees uſ wiſàm liſtam un behdam ſemes nedabuſchanas dehl, daſchi no Druwineeku mahjam aiſbrauza tirgû tomehr apmeerinati, pat eepreezinati ſawàs ſirdis. Ta jau ir dſihwes poeſija, kura leelâ mehrâ leel wiſas liſtas un gruhtibas aiſmirſt un dara dſihwes naſtu par paneſamu, ka weenai zeribai iſirſtot tuhlin rodas kahda zita, un kaut ta pate buhtu ari tikai atkal mahku zeriba.

Pa wiſeem zeſeem brauza tirdſeni. Diſchzeki, kà jau jaukâ, ſauſâ laiſkâ ſtipri puteja, tà ka ir brauzejeem, ir kahjneekeem drehbes pahrlahjâs beeku putekku kahrtnu. Daudſi mehginaja pret putekleem aiſſargatees, gan ar willainem pahrfedſotees, gan ſaſprauchot ratos ap ſehdeſkeem kupluſ, lapainuſ ſaruſ, waj atkal iſpleſdami un ſazeldami ſauleſ, waj leetus ſarguſ, kam tahdi bija. Ari Trinele, iſbrauzot uſ diſchzeku, pahrfedſa ar ſawu willaini ir ſewi, ir Peteri.

Beebrauzot pee upes, tirguſ tuwumâ, bija milſigſ nudſekliſ kauſchu un ſirgu un leeliſka knada: ſirgi ſweedſa, laudiſ tſchaloja, ſauza, ſmehjâs, rahjâs. Daſchi ſirguſ atſtahja tepat ſchaiupuſ upes ihpaſchu ſargu uſraudſibâ, lai nebuhtu jazekâs pahri upei un jamakſâ zelamâ nauda, paſchi briſchuſ pahrbriſdami. Zeelakâ dala tomehr liſàs zeltees pahri ar wiſeem ſirgeem un rateem. Daſchi dro-

ſchineeki, waj tahdi, kam truhka pazeetibas, gaidit leelajã druhsmã ſawu rindu peenahkam, lihdi warẽs tiſt uſ zeltuwi, brauza brauſſchus upei zauri. ƒa pee tam nomalbijãs no ſinamãs brauzamãs weetãs, tad neween uhdens ſmehlãs ratu krautẽs, bet ari ſirgi un rati gahja peldus, un tad ſeewetem bija diſſha kleeġſhana.

Druwineeku laudiſ ari atſtahja pajuhguſ ſchaipuſẽ, un, ſahjaſ noatwuſſchi, brida pa braſlu upei zauri, maſakoſ behrnus neſdami uſ muguras, bet leelakoſ weſdami pee rokaſ, tiſkai Rnehwela Diſſchiſ, gribedams mainit ſirguſ, ratus gan atſtahja ſchaipuſẽ, bet, ſirgu iſjuhdiſis, jahja jahſchus upei pahri.

Reiſã ar Druwineeku laudim brida ari daſſchi wiuru ſainini no Semdegu un Lauſaraju mahjam, zits ar zitu daſſchabi jokodamees.

— Mehs tagad breenam tãpat kã ƒſraekla behrni pa Sartano juhru... Gudrais Anſs teiza, atgahdadamees ſawaſ ſinaſſchanas no ſkolas laiſeem.

— Ko nu, dehlen, pluſſti neekuſ! ƒſraekla behrni jau nebrida pa uhdeni, bet gahja ſauſãm ſahjam juhrai zauri... Utſauzãs ſahds iſ pulka.

— Bet eſ eſmu patſ ar ſawãm azim redſejis bibeles ſtahſtu grahmatã hildi, ka wiſeem ƒſraekla behrneem bijuſſchãſ baſãſ ſahjaſ un wihtreeſchi tãpat bija augſtu uſlozijuſſchees un ſeewetes ſabrazejjuſſchãſ, kã mehs un muhſu ſeewetes tagad. ƒã tad druſſku wiini gan briduſſchi, wiſmaſ weetam, un uhdens wineem ſneedſees ari pahri zeleem, tãpat kã mums... ƒurejãſ Anſs.

— Bet are, Warawus laudiſ ari tepat tuwumã... Geminejãſ Gwartz, rahdidams uſ tſchiganeem un tſchiganem, kaſ wiſi turpat kopã upẽ maſgajãſ... — ƒſchigani, teiz, eſot zehluſſchees no teem egipteeſcheem, kaſ lihdi ar

Warawu dsinuſchees Iſraela behrneem pakal un kas, uhdenim ſagahſchotees kopâ, tomehr paſpehjuſchi pa apakſchu kautkâ iſſprukt no Deewa ſodibas un tâ iſglahbuſchees kopâ ar Iſraela behrneem.

— Râ tad. Tas taiſniba. Iſchigani zehluſchees no Warawus laudim, iſglahbdamees pakopus ar Iſraela behrneem. Tas ari bibeles ſtahstos ſtahw rakſtits... Apſtiprinaja gudrais Anſs.

— Salab ari iſchigani ar ſchihdeem pee ſirgu mitochanas allach turas uf weenu roku un katreij peekrahpi muhſu Didschi... Noteiza Penkulis.

Upe bija ſchodeen pilna dſihwibas. Beſ iſchiganu gimenem, kas paſchas maſgajâs braſla weetai tuwumâ, waj maſgaja un malâ ſchahweja weku, failas tai klaht ſtahwedamas un gaididamas, lihds ta iſſchuhs, iſchigani un ſchihdi upê pelbinaja, pehra un trambija ſawus ſirgus, gribedami wezajeem, ſtihwajeem lopineem uhdeni eelozit ſchiglakas ſahjas, kâ ari peedot ſchirgtaku iſſkatu. Daſchi wihreki un ſeemeles, pa puſei nogehrbuſchees, puhlejâs kert ar murdeem ſiwis, ziti atkal netahlu no malas, waj zitur ſeklakâs weetâs zilaja afmenus un mekleja un kehra wehſchus, gribedami wehl nopelnitees turgus naudu.

— Labdeen, zeemaht! Râ tad juhs weeni paſchi?... Brammaniſchu Petera tehws, turgû eejot, ſweizinaja ſirmgraufeni, eeraudſijis winu weenu paſchu ratos ſehſcham.

— Labdeen, labdeen!... Laipni atſweizinaja ſirmgraufene. — Waj nule tik atbrauzât?

— Nupat pahrbriſdam pahr upi un, tikko jaatwuſchees, wiſi tuhliâ prom turgû. Bet kâ tad juhs turgû nemaſneejat? Ratos ween ſehſchat?... Brammaniſchu Petera tehws turpinaja uſſahkto ſarunu.

— Mani jau atſtahja uſraudſit ſirgus un ratus.

— Nu, tad mehš wiſu apſtatīſim un nopirkſim; jums neka neatliſķees nei ſo ſtatītees, nei pirkt.

— Gan mana teeſa atliſķees.

Ejot tahlāt, Mikēlene pacluſu teiza zitām ſeewam:

— Zīf Ķirmgrauſene diſchi iſgreſnojuſēs! Newis laſats, bet platmalite galwâ, un pate tiſ ſkaiſta, daila un laipniga, kâ jauna ſkuķe, — ſobus ween rahda.

— Kas tahdai nekait dailetees un laipnotees, diſh-wojot tahdâ pilnibâ un plaſchibâ! . . . Paſteidſās Mikēlenei peebalſot Didschene.

Ķirmgrauſene, brihdi ar azim pawadijuſi aiſgahjejuſ, pagreeſās ſahniſ un luhkojās atkal uſ zela puſi, kur wiſi dewās tirguſ audſekli eekſchâ, waj atkal, kaſ jau to bija apſſatījuſchi, iſnahza ſche ahrâ, apgroſijās un tad gahja atkal atpaſal.

Katoſ ſehdedama un ſaules ſargu ſew rokâ pahr galwu turedama, wina ſche labi wareja pahrredſet tirguſ kuſtibas weenu daku. Jau labu teeſu paſiſtamu wina te bija redſejuſe nahkam un ejam gan uſ weenu, gan otru puſi, ar daſcheem ſaſweizinajuſēs un ſarunajuſēs, bet wiſus toſ aiſlaiduſe tahlāt. Tagad wina atkal eeraudſija kahdu paſiſtamu un paſmaidija. Taſ bija jaunais Silarajs. Ari winſch bija Ķirmgrauſeni eeraudſijis un, uhſas groſidams, nahza tai klah. Behz apſweizinaſchanās uſ wina waizajumu, kur ſaimneekſ un ziti aiſgahjuſchi, Ķirmgrauſene atbildeja, ka ſaimneekſ aiſgahjis wagarim lihdi ſirgu tirgû, lihdsset nopirkt muiſchai daſchus darba ſirguſ, bet Anete neſen aiſgahjuſe paſſatītees, waj neſatīķees kahdu draudſeni, waj paſiſtamus.

Bee ſcheem wahrdeem Ķirmgrauſene, laipni luhko-damās Silarajam azis, eekſita tam pa roku ar paprahwu roſchu kruhna ſaru, pilnu gan uſſeedejuſchâm roſem, gan

pa pusei ijsplaukufcheem pumpureem un tad, wiltigi fmaidi-dama, paklusâ it kâ noslehpmainâ balsi runaja tahlaf:

— Waj fini ko, Uti, ja weifls puika esi un tew zits nekâs fewiſchts naw prahâ, tad tu tihri brangi waretu nemt muhsu Aneti kreetni iſwiſinat uſ karufela. Wina ſen naw uſ karufela braufuſe, bet arween atzeras, ka agrak, kad wehl bija puſauguſe ſtufe, reis tehws winu wiſinajis. Tehws nu wairs newiſina, weenai paſchai atkal netihl, bet nekâhdu paſihſtamu kawaleeru winai naw, kas waretu buht par pawadoni. Sa tew wakas ir, uſnemees ſchodeen tu ſcho lomu.

Silarajs nelikâs diwreij teiktees: ſchahds uſdewums winam beſ kahdas tahlafas pahrdomaſchanas likâs jauks un patihfams jau pats par fewi; pee tam wehl buht par winas pawadoni atflahâ weetâ, tif daudsu paſihſtamu zilweku — draugu un eenaidneeku preekſchâ, tas bija neween gods un ſlawa, bet ari it kâ ſolit ſolija labu iſredſi nahkotnê, un tas bija tas galwenais.

Wiaſch tadehl no preeka un lepnuma juhtam tihri noſarfdams wairak neko neſaprata teikt, kâ tifai:

— Balbees par ſchahdu uſtizibas dahwajumu. To iſpildijchu ar leelako preeku... Un atzeredamees, ka ſkrihwewis un ſkolotajs mehdi Girmgraufenei ſkuhpſtit roku, ari wiaſch tagad gribeja to darit, bet tiflihdj wiaſch leezâs pee rokas, wina eeminejâs:

— Man zimds rokâ... Un wiaſch aiſgahja tâpat, tifai palozidamees.

Wina brihdi noluhkojâs tam pafak. Wiaſch bija gehrbees jaunâ paſchauſtas puſwadmalas pelekâ, labi uſſchuhâ uſwalkâ, galwâ maſa platmalite ſchaurâm malam, kas winam peedewa jo ſlaifu un ſtaltu iſſkatu, kahjâs iſpoſchi tihritas kamaſchas.

„Nudeen, ſkaiſts, ſmuidrs puiſis.“ Nodomaja Birm-
 graufene, luhkodamàs aiſgahjeam pakal. „Un aptaſlite
 winam aiſween tik balta, un ſchlipje tik labi peeſtahw, kà
 tihri jadomà, tas nemaſ naw ſaimneekſ un ſemeſ ſtrahd-
 neekſ, bet kahds ſkrihweris waj ſkolotajſ, un uhſas winam
 allaſch wehl wairak uſgreekſtas nekà muiſchſas diſchajam ſu-
 lainim. Tahds winai drihſ ween eepatikſees, kad daudſ
 maſ ar to tuwat ſaeekſees, un ari winſch tai greeſikſees wiſà
 ſparà klahſt, tiklihds maniſ, ka ir kahdas nopeetnaſ zeri-
 baſ. Un tahdas eſ winam doſchu katrà gadijumà un ari
 meiteni loziſchu uſ wina puſi. Neſchaubos, ka tà, par ſpihti
 wiſai wetſcha preteſtibai un wina lepniabas eedomam, man
 drihſi iſdoſees winuſ ſaprezinat. Silarajeem taſ buhſ mil-
 ſigſ atbalſts, un wini tad peepekſchi warèſ ſkaiſiteekſ ari par
 bagataſeem pagakſta ſaimneekſeem, bet man wina tad ne-
 buhſ wairſ zekà.“

Þee ſchàm pehdejàm domam wina ſabijufèſ un
 pate no ſewis ſakaunejuſèſ ſpehji ſarahwàs un ſteidiſigi
 apmeta ſkату miſapſahrt, it kà gribedama pahrlèezinateekſ,
 waj kur kahds naw uſ winu ſkatiſeekſ un winas ſlepenàs
 ſirdſdomaſ nolakiſis no ſejaſ, waj weenkahrſchi uſminejiſ.
 Bet neweenu paſiſtamu nekur neredſeja. Wina pa-
 luhkojàs wehlreiſ uſ to puſi, kur Silarajſ bija aiſgahjiſ,
 bet ari winu wairſ nekur neredſeja, — winſch bija noſudiſ
 jau kauſchu druhſmà.

Ne par winu, ne par Aneti wina wairſ nedomaja,
 bet luhkodamàs ſahnuſ uſ neleelo klajako weetu ſew eebla-
 kam, kur kauſdiſ greeſàs, groſijàs un mainijàs, kà uhdens
 atwarà, wina gaidija, waj neeraudiſis atkal kahdu paſiſ-
 tamu. Drihſ wina eeraudiſija to, ko wiſu laiſu bija gai-
 dijuſe: tur nahza ſkolotajſ Numaliſ, bet winſch nemaſ
 neſkatiſjàs uſ ſcho puſi un winu nepamaniſa. Nunadamiſ

ar kahdu otu jaunu wihreeti studenta zepurê, winiŝ patlaban buhtu pagahjis jau garam. Bet wina pehdejâ azumirfli attapàs: paŝneegufès ar ŝaules ŝarga galu tam weegli eefita pa plezu. Winiŝ uŝ reiŝ atgreesàs atpakal.

— A! Amola kundŝe! ... Winiŝ druŝku pahriteigts iŝŝauzàs un nahza klaht.

— Man zimds rofâ ... Wina attal atfahrtoja, ŝneegdama Numalim rofu. Bet zimds bija tahds, ka ŝeŝa tikai plauŝtu un dilbu, pirŝti bija ŝwabadi un kad Numalis, pirŝtu galuŝ ŝatwehriŝ, gribeja noleektees, wina pazehla rofu un pate to peelika winam pee mutes, — gluŝchi tàpat, kâ eedama muiŝchâ ŝkolâ bija redŝejuŝe daram zeenmahti un zitas kundŝes, kad kahds patihkamŝ kungŝ tam ŝluhpŝtija rofu. Wina bija preeziga, ka ŝchahdu ŝawu toreijeju nowehrojumu wareja tagad likt leetâ. Ne maŝuma wina bija lepna uŝ tam, ka ŝatikŝmê ar iŝglihtoteem zilwekeem prot peenahzigi iŝturetees. Dihdi ŝchim wina aiŝween bija domajuŝe, kadehl gan winas ŝkolofchanàs un glihtofchanàs muiŝchâ ihŝti bijuŝe wajadŝiga, kad to wiŝâ ŝawâ dihwê tikpat gandrihi nekur newareja iŝleetot; bet nu wina ŝchkitàs tihri laimiga, ka nebija gluŝchi tahda pat neweikle, kâ zitas ŝaimneezeŝ, un ŝinaja un prata kautko no labafàs iŝtureŝchanàs.

ŝweŝcho jauno zilweku ŝkolotajŝ ŝtahdija preeŝchâ par ŝawu draugu studentu Oŝolu.

— Kaŝ jumŝ, kundŝe, par ŝkaiŝtam roŝem ... Taŝ ŝazija, apbrihnodamŝ roŝchu ŝaru, ko ŝirmgraufene tureja ŝew rofâ. — Kur tad juhŝ tà ko zehluŝchi?

— Taŝ no muhŝu paŝchu dahrŝa ... Atteiza ŝirmgraufene ŝmaididama. — Mumŝ ir wairaf kruhmu koka-roŝchu. Tagad wiŝi pilnâ ŝeedeŝchanâ. No weena nogreeŝoŝ ŝariau panemt lihdiŝa. Kau, ziŝ labi oŝch ... Un wina

roſĶu ſaru peelika un brihtiau tureja ſtudentam pee de-
guna, luhkodamās wina ſkaiſtajā, balti ſahrtajā ſejā un
brihnidamās par leelo rehtu wina kreifajā waigā.

— ſauĶi... Noteiza ſtudents.

— Bet kur juĶſu ziti? Kur jaunĶundſe?... ſko-
lotajs waizaja.

UĶ ſĶo waizajumu Ķirmgraufene bija jau gaidijuſe
un tadehl ſagatawojuſēs. Wina tad ari beſ ſaweſĶanās
atteiza:

— Wezais aiſgahja dariſĶanās, bet Anetei atkal ſawi
beedri un draugi. Neſinu, kurp ar teem aiſĶrehja. Waj
juĶſ jau ilgi tirgū?

— Ja; mehſ bijam ſarunajuſĶi ar Upmali, lai muĶſ
atwed, tee brauza ſamehrā agri, un tā mehſ jau ſen eſam
tirgū. Upgahjam jau reiſ ir apĶahrt, ir pa widu ap-
ſtaigajām... ſkolotajs paſĶaidroja.

— Tad laiĶam buĶſit jau iſĶlahpuſĶi? Wums ir lihĶſa
paſĶĶarinats alus. Waj newehlatees eeħaudit?... Ķirm-
graufene waizaja un, pazehluſi ratu tambori, rahdija ne-
leelu muziau.

— Ķi, taſ ir lepni un milſigi leeliſki!... Students
iſĶauzās ſajuhĶminats. — PaſĶĶarinatu alu neeſmu dſeh-
riſ kopſĶ pagahjuſĶeem SeemasĶweħtkeem.

— Bet tad jums, Ķungi, paſĶeem japapuhlas eelaiſt.
— Ķirmgraufene runaja tihri laimiga, Ķa winas peedah-
wajums atradis uſreiſ tahdu peekriſĶanu. — Ķlahſe, rau,
kur buĶſ. Tikai ſwiĶki raudami eſat uſmanigi, Ķa neno-
ſĶlahzat ſew drehbes, ſĶi muzina weħl naw eelaiſta, un
warbuħt ſper preti.

— Par to, Ķundſe, nebeħdajeet. Tahdas leetas mehſ
peeprotam... Students atteiza, ar ſtikla Ķruħſiti roĶā
riħkodamees ap muziau. Peelaidis Ķruħſiti, wināſĶ aiſ-

greesa ūvīhķi zēti, atkabhās ūoli no rateem noft un, no-
leedams putu laudfi no kruhūites pee ūemes, ūwinigi no-
peetnā balfi teiza:

— Tas Trimpum par godu un pateizibu, ka Dirm-
grauūhu tehvam meesīus labi audūinajis.

Dirmgrauūene par ūīahdu, preekūī winas jaunu
— un pehī winas domam jauku — joku ūmehīās no wi-
ūas ūirds, bet students, kruhīinu par jaunu uūpildijis, uū-
lika to ūew uū kreisās rofas plauūstu un tad, padewīgi pa-

lozidamees, it fà uf pabkodes fneedsa to Girmgrausenei, teifdamš:

— Ruhdsu, kundse, jums preefchrofa.

— Man gan wehl neflahpft, bet kad jadses, tad jadses... Nunaja Girmgrausene un, kruhsiau pee mutes peelifufi, drufku apflapinaja few luhpas, pehz kam atdewa to atpakaf studentam, kas, ifdsehris kruhsu tukfchu, peelaيدا to atfal pilnu un tad pašneedsa Mumalim, dsehreenu leelidamš:

— A, ta ir gan Trimpus dahwanina!... Pee tam dseltenàs uhfas fagreesdamš uf augfchu, bet krahsaino zepuriti pabihdidamš wairaf uf weenu auzi.

— Mehš tirgû braukdami katru reis nemam dsehreenu no mahjam lihdsja. — Paftaidroja Girmgrausene. — Budelu alus ir ruhgtš, es to nepawišam newaru dsert, un wezis ari negrib. Zitus kahdus dsehreenus, fo te pahrdod par kvašu un limonadi, bail dsert: teiz, fa schihdini tos tepat uf weetas gatawojot, fmeldami uhdeni no upes un peejaufdami tam fo klahť. Bet nu pastahsteet jel, fo juhš tirgû redsejat?

— Par wišam leetam daudš zilweku un galwenâ kahrtâ jauneeſchu. Štaistu, ifgresnojufchos ſeltenifchu te fà puſifchu ſeedoſchâ plawâ... Students atteiza, laimigi fmaididamš un it fà no ſirdš preezadamees.

— Te jau wišas plaſchàs aptahrtnes jaunatnei katru gadu wislabakâ israhdiſchanàs, fatiſſchanàs un eepaſiſſchanàs weeta... Girmgrausene ſkaidroja studentam. — Talab ſcho tirgu pa jokam mehds dehmet par ſirgu un lihgamu tirgu.

— Sirgeem mehš gan ſewiſſchu wehribu nepeegreesam, un zif to redsejam, tee nekahdi eewehrojamee nebija, bet ſeltenifchu un lihgamu, to te gan leeliſta iſwehle. Wiſh-

reefcha azs, ftaigadama pa felteniſchu waigeem, war te leeliſki meelotees daikuma juhtâs. Bet ari ubagu ſche ir tahds daudſums, kâ tos zitur nefur nebiju wehl lihds ſchim redſejis. Un kahdu tur tif naw! Uch!

— Ak ja! Tee ubagi, tee ubagi!... Iſſauzâs ari Mumalis. — Ta jau weſela ubagu iſſtahde. Es ſchaî tirgû eſmu pirmo reis. Waj ſche katru gadu winu tahds negals?

— Tâpat jau ir ik gada... Paſkaidroja Dirmgrauſene.

— Un kahdu darbibu tee katrs attihſta!... Runaja atkal students. — Weeni dſeed, ziti ſkandina ſwaniaus un ſwahrguliſchus, wehl ziti ſkaita pahtarus no galwas un dara to ahtri un ſteigdamees, wahrduſ behrdami, it kâ ſawâ ſtarpâ ſazensdamees, wehl ziti atkal dobjâ balſi un lehnâ tempâ kautko laſa no wezâm grahmatam, it kâ mahzitaji ſprediki ſazidami; bet ziti nedſ dſeed, nedſ ſkaita — ne ſchâ, ne tâ: tifai tâpat kleebs un ſpeedſ; ziti atkal tifai funkſt un maid, leefdamees un lozidamees uſ weenu un otu puſi, waj atkal flanas uſ preeſſchu un ſit degunu pee ſemes; wehl ziti ſexas garamgahjeem pee drehbju ſterbelem un pat pee ſahjam, ja nedod dahwanu; ziti grahbji garam brauzejeem groſchâs, waj jahjeem pawadâs; zits tehwiſch, peenehmis iſmiſuſchu ſkату un neſawâ balſi blaúdams, metas brauzejeem fruſtis uſ zela preeſſchâ un neet noſt, buhdams gatams lautees ſabrauktees, nekâ braujejus palaiſt walam, nekâ nedabujis; ja patihſ, ſwel ar pahtagas kahtu pa muguru: blaút gan blaús wehl nejehdſigafi, bet noſt tifpat nees; ja doſi naudas gabalu, tad gan...

— Un kahdi tee katrs pehz iſſkata!... Brihnidamees teiza Mumalis. — Weens kroplaks, tiſlaks un gaudenaks par otu, un katrs atſedſis wehrſch uſ ahru un rahda ſawu faiti tif leeliſki, zif ween eeſpehjam, it kâ ar to leeli-

damees un lepodamees un zensdamees zitus ſavâ gaude-
nibâ pahrſpeht. Weens iſſteepis rahda kahju, kuras ſtilbs
gluſchi beſ meefas un ſaſtahw weenigi no ſaila, ſauſa ſaula;
otrs wiſzina pa gaiſu roku, kurai nemaſ naw nedſ ſaula,
nedſ meefas, bet ſaſtahw laikam tikai no ahdas, jo patſ
wiſſch aptin to kâ lupatu, waj pineklu ſew ap otrâs rokas
dilbu. Ziti atkal ſehd, waj guſ maſoſ ratinos. Daſchs no
teem kunkſt un waid, daſchs tikai kuſt, bet zits ir ne pa-
kuſtetees nepakuſtas. Daſcham ſtarp ſcheem ratinos atwilt-
teem ubageem newar noſinat, kur galwa, kur kahjas, bet par
zitu newar pat noteift, kaſ taſ ihſti ir — zilweku radiba,
waj kahds ſchetrfahju dſimums. Deefin kur tee tahdi zeh-
luſchees un kâ tee wiſi ſche weenâ weetâ ſaraduſchees. Dee-
kaſ, it kâ tee buhtu nahkuſchi no kahdas zitaſ paſaules,
kura ſtahw ahrpuſ zilwezes, waj kaut kur dſiki tahlu ſem
tâs. Eſ newaru eedomatees, ka tiſlee, kroplee un daſcha-
dâm ſehrgam aplipuſchee, waj launu garu apſehſtee, kaſ
Galilejaſ zeemoſ un zekmalâs, pee Tirus un Sidanaſ ro-
beſcham, waj templa preeſſchâ Jeruſalemê ſauza un brehza
palihdſibaſ uſ Jeſu, — buhtu bijuſchi behdigaki un ſchau-
ſmigaki uſſkatami par Zekaupteneſ turguſ ubageem.

— Deefin, kâ tâ lauj atflahti ſarihſkot un iſrahdit tah-
duſ ſchauſmigi reebiguſ ſkatuſ... Geminejaſ Dirm-
graufene. Bet ſtudentſ runaja:

— Pat Dante, ſazeredamſ un ſadſejodamſ ſawu
„Elli“ un daſchadeem negehleem un breeſmigeem noſeedſ-
neekem peeſpreeſdamſ tur breeſmigugſ ſodugſ nedabiſku
kroplainu iſdſimumu un pahrwehrtumu weidâ, naw ware-
jiſ iſdomat neko launaku un ſchauſmigaku par daſcheem
ſcheem no dabas neiſprotamâ kahrtâ iſſehmoteem, reebi-
geem radijumeem, kahdi ſche redſami. Ja, war teift: te ir
ſirgu un lihgatwu turguſ un Dantes „Ella“ weenâ weetâ.

Uſprahdigais kritiſis Deſinaſch ſawâ „Laokoona“ domâ, ka ſenajâ Greekijâ ſewiſchki tapeh3 bijuſchi tif daiſi un ſkaiſti zilweſi, ka wiâu ſwehtni3âs un zitâs atklatâs meetâs bi-juſchi uſſtahditi tikaſi ſkaiſti, daili deeweklu tehli. Wiâu tehIneezibas mahſſlineeki, iſgatawodami deeweklu tehluſ, nehmuſchi ſawam darbam par paraugu katrreiſ tikaſi ſkaiſtuſ, daili noauguſchuſ zilwekuſ. Jaunâs greeſteſ, zeri3âs eſoſchâs mahteſ, ſchoſ ſkaiſtoſ tehluſ peeluhgdamaſ, beeſchi un ilgi uſturejuſchâs wiâu preeſſchâ un weſeleem zehleeneem tanîſ luhſojuſchâs, dabudamaſ no teem dſikuſ dwehſeſ eeſpaiduſ, un tâ no winâm dſimuſchi un auguſchi tikaſi ſkaiſti, daiſi behrni, tadehl ari wiſâ fengreeku tautâ pahſwarâ bija patihkamee, ſkaiſtee zilweku tipi. — Ja ſchahdâm Deſina domam taiſniba, tad jadomâ, ka leiſchoſ un zitâs katoku ſemêſ, kur tirgoſ un pee baſnizam redſ tif dauſ3 kroplu un zitadi ſchauſmigu ubagu un kur beſ tam wehl baſnizâs, pee kapſehtam un gar zekmalam uſſtahditi mahſſlaſ ſinâ tif wiſai negatami, pagalam neſkaiſti tehli, wiſprimitiwakâ kahrâ iſzirſti, waj iſgraiſiti no koka, — tad jadomâ, ka ſchinîſ ſemêſ neween eedſihwo-taju leelaſâ daſa ſaſtahw no neſkaiſteem zilwekeem, bet ka ſtarp wiâu dauſ3 un daſchadeem kropleem un gaudeneem leelam prozentam wajaga buht tahdeem jau dſimuſcheem.

Ratoſ ſehdedama un ar ſkolotaju un ſtudentu ſaruna-damaſ, Dirmgrauſene weenâ rokâ tureja iſpleſto ſauleſ ſargu, bet otra zilaja ſmarſchojoſcho roſchu krukma ſaru, gan peelidama to ſew pee gihmja, gan wehdinadama ar to ſew wehſumu klat, gan atkal dodama to ſaweem ſarunu beedreem pooſt. Studentam atkal eeminoteeſ par roſchu ſkaiſtumu un ſmarſchigumu, wiâ waizaja, waj ari newehloteeſ roſeſ, un dſirbedama ſtudenta atbildi „Ja drihſtam luhgt,“ wiâ nolauſa un paſneedſa tam tiſſo

plaußstoschu pumpuru, pee kam pate, studentam wiltigi luhkodamàs azîs, fmaididama teiza:

— Jums lai eet tahda jauna, jaunina, tîfai tŕŕetripadŕmit — peeŕpadŕmit gadu ŕeltenite; zitadi kamehr iŕtudeŕit, paliks weza. Waj ŕen jau ŕtudejat un par ko?

— Seŕto gadu un par mahzitaju.

— Zif ilgi wehl jaŕtude?

— Rahti trihs, waj tŕŕetri gadi.

— Nu redŕat. Tad jau tahda puŕauguŕe mahtes meita jums taiŕni laikâ. Behz trihs — tŕŕetri, waj pateŕibâ pehz kahti peezi gadi — jo pehz ŕtudiŕu beigŕŕhanas tatŕŕu buhs wajadŕigs dabut wehl weetu un tale tif wareŕit prezetees, un tad ta buhs paŕŕhâ labumâ... Ta s jau weetâ un war jau tagad mekletees... Nirmgraufene eeŕmeedamàs peeŕbilda, pagreeŕdamàs uŕ ŕkolotaja puŕi un ar roŕŕu ŕaru eeŕŕidama tam pa roku. Tad tureja to winam preeŕŕhâ, teikdama:

— Nu iŕmekleŕatees, kahta jums labaki patihŕ.

Numalis nolauŕa kahtu jau pilnigi iŕplaukuŕŕu, kuplu, ŕkaiŕtu roŕi.

— Na, waj redŕat, ŕtudenta kuŕgs, kahta ŕmalka garŕŕha muhŕu ŕkolotajam!... Iŕŕauzàs Nirmgraufene, lai-migi ŕmeedamàs un ar mihleŕtibas pilnu ŕkату luhkodamàs Numalim azîs. — Tahdu pilnigi iŕplaukuŕŕu, eenahkuŕŕos ŕkaiŕtumu ŕapraŕt un zeenit, tur wajaga buht labam ŕkaiŕtuma paŕinejam.

— Tur jums taiŕniba, kundŕe, muhŕu draugs Numalis ir leels ŕkaiŕtuma paŕinejs un zeenitajs. Eŕ domaju, ka winŕŕ appreezès waj nu it jaunu, tiffu plaußstoschu ŕelteni, waj atkal ŕeeuweeti, kura jau padŕihwojuŕi un daudŕ ko pee-dŕihwojuŕi, ja ta buhs ŕewiŕŕŕi ŕkaiŕta un ŕpehs winu pil-

nam faiflit. Gadi pašchi par fewi winam natw daudf no fwara, — tikai fkaiftums... Students terfedams jofoja.

— Bet nu, fungi, zitu fwehtdeen buhfit pee mums lihdf ar dfeedatajeem?... Dirmgrausene teiza, abeem draugeem laimigi fkatidamàs azis. — Man wezis stahstija, fa wifus eeluhdjis. Lad jau nu gaidifim, lai ari muhfu ahres un mefchmalas iftrihzina reis ar jautàm dseefmam. Un juhš, Osola fungs, tatfchu ari katrâ finâ muhš ap-meflefif?

— Ar leelafo preefu, fundse, ja tif fkolotajs nems mani lihdfa, pats nefinu aifeet.

— Mehš jau aiffuhtifim firgus pakaf. Lad tif feh-defit eefichâ un brauffit fchurp.

— Pateizos. Las jau buhš jaufi. Dabufchu eepafihtees ari ar kahdu no fchejeenes difchtehweem un wina fainneezibu. Schai pufê efmu pirmo reis un fchejeeneefchu mahjas dsihwi nemas wehl nepafihftu.

Wini bija jau atwadijufchees un gribeja aifeet, kad Dirmgrausene wehl eeminejàs:

Skolotaja fungs, ja fateekat manu tehwu, waj brahli, tad luhdfu, pašakait wineem, fur es efmu un fa gribetu ar teem faetees.

— Kundse, es nepafihftu juhfu tehwu, brahli ari nè.

— Râ? Nepafihftat wezo Eferneefu, hafnizas wihru? Un jauno Eferneefu, pagafsta preefchneefu, ari nepafihftat?

— Waj wezais Eferneefš juhfu tehws?

— Nu kâ. Un jaunais — mans brahlis. Wina meitas wifu seemu un pušwafaras fagahja pee jums fkolâ, un leelafâ eet ari juhfu fori dfeedat.

— Maruta?

— Rà tad. Kalab juhs nefad neaiſejat Eſerneekos? Panemeet ari Oſola fungu lihdsja. Mans tehws tà mihl ſatiftees ar ſkoloteem zilwekeem un ſarunatees par daſchadàm gudràam leetam, kà ari patš mehds dauds ſtahſtit par wezeem laifeem. Manu brahli gan reti atradiſit mahjàs: winam ir nomâ krona muifchele, uf kureeni beeschi aifbrauz, waj aifjahj pahrraudſit ſaimneezibu; ari teefas namâ un muifchâ winam aifween dariſchanas. Bet mana ſwaine gandrihj paſtahwigi mahjàs, — wina tahda pat mahjàs ſehdetaja, kà es. Ja, aifejeet abi diwi. Garlaizigi tur nebuhs: Maruta tatſchu taiſni tahda puſplaukuſi pumpurite, kahdas Oſola fungam patihl. —

Druwineeku kalpi ar ſawàm gimenem bija tirgu iſſtaigajuſchi jau kruſtam ſchſehrſam, dauds ko apſſatijuſchi, kà ari ſatikuſchi daſchadus paſinas. Starp zitu bija ſaſtapuſchi ari Dirmgrauſenes puſbrahli — leiſchu Erneſtu, kaš Ewartam bija wezs draugs, jo jaunàs deenàs abi bija muifchâ kopâ kalpojuſchi pee dega. Upwaižajotees par lahſlahjibu, walodas uſnahza ari uſ ſemes daliſchanas leetam. Kalpi paſtahſtija Erneſtam ſawas behdas un waizaja, kà leiſchos ſtahwot ar ſemes daliſchanu. Erneſts atteiza, ka par tahdàm leetam leiſchos neko neeſot dſirdejis, bet deretu parunat ar wina fungu: taš tahdàs leetàs eſot pratejs. Pee wina nahſot un brauzot ſaudis no malu malam, luhgt padoma un palihdsibas daſchadàs prahwu un teeſu dariſchanàs, ſewiſchki ari ſemes leetàs. Winſch rakſtot wiſeem ſuhdsibas un luhgumus un wedot leelas prahwas lihds pat Beterburgai. Rentneeki, ko fungi gribot iſlikt no mahjam, waj ari jau iſlikti un padſihtu ſaimneeki, — wiſi tee greeſchotees pee wina, un wiſeem winſch wedot prahwas. Ari Blozenes Semlim winſch wedot prahwu mahju dehł.

— Ko? Ari Blozenes Semlim? ... Preezigi pah-

steigti, wairaf kalpeki issauzàs reisâ, bet Mikelis preezigi fajuhfminats teiza:

— Blozenes kungs jau kopſch wairaf gadu grib isliff Semli no mahjam, bet newarot tif tamdehl, ka tam efot loti gudrs un ismanigs prahwas wedejs. To efam dsirdejuſchi no paſcha Semla mutes. Un, rau, ſchis gudrais padoma demejs un leelais labdaris ir, taws kungs! To mehſ nebijam sinajuſchi.

— Tatvam kungam wajaga buht gudram zilwekam... Beegahjis Ernestam tuwak, runaja Penkulis. — Es pehrn aibbrauzu Blozenê pee radeem. Tur wiſi par Semla prahwu ween runaja. Stahstija brihnuma leetas: weenreis jau pahrnahkufe kungam stipra grahmata, un tà ween lizees, ka Semlim buhs nu mahjas jaatstahj. Bet pehz pahris deenam pahrnahf Semlim wehl stipraks rakfts, un tà ari palizis un dſihwo wehl ſchodeen, un kungs neka newar isdarit. Un tà gahjis katru reis: lihds kungam pahrnahf stipra grahmata, lihds Semlim wehl stipraka.

— Râ tad. Tas iraidenas taiſniba. Ur stipreem wahrdeem un stipreem rakſteem war ir pee teefas, ir pee fungeem daudf ko isdarit... Noteiza Beesuma Bosums.

— Bet tad mums pee tawa kunga buhtu janobrauz. Kur juhs muiſcha atrodas?... Tâ Rnehwela Didſchis.

— Winſch ir ſchodeen ari tirgû. Pats wiau atwedu... Ernestſ atteiza.

— Wai! Tad aiseefim pee tawa kunga. Kad dabutu ar wiau parunat. Dſirdetu wina domas... Runaja Brammanifchu Petera tehws.

— Ja gribat, warat tuhlin aiseet. Es juhs aifwedifchu.

Ernesta kungu wini atrada kahdas ſaldumu pahrdotawas dibena telpâ, kura no paſchas pahrdotawas bija atdalita ar audekla ſeenu. Winſch ſehdeja pee galda un

leelâ papira loſfnê kautko ar ſihmekli mudigi rakſtija. Wi-
nam eeblafus ſtahweja diwi leiſchu ſemneeki, zepures rofâs
turedami un wiſpahri iſturedamees tiſ godbijigi, ka no lee-
las godbijibas tikko drihſſteja eewilkt elpu un tadehſ dwa-
ſchoja pawijam kluſu. Tiklihbj kungs rakſtiſchanâ peeſtah-
jâs un paſſatijâs uſ leiſcheem, tee katrreis waj nu weens,
waj otrs, waj ari abi reisâ noleezâs tuwak pee rakſtitaja
un tſchuſtedami tam kautko ſteidsigi ſtahſtija, pehz kam
kungs atkal turpinaja rakſtiſchanu. Weidsot wiſſch papira
loſſni ſalozija un eebahja ſew ſwahrfu kruhſchu kabatâ, pa-
mahdams leiſcheem ar galwu, ka wiſſch ar darbu galâ. Nu
tee mudigi kſhra katrs ſew kabatâ, rahwa ahrâ no tureenes
ſawus neleelos maſelus, wandijâs, meſlejâs pa teem un tad
iſnehma un nolika kungam preeſſchâ uſ galbiau katrs pa
papira peeſrubku gabalam. Pehz tam leiſchi, ſemu jo ſemu
ſaleekdamees, noſkuhpitiya kungam ſwahrfu elkoni un tad,
zepures rofâs ſaſpeeduſchi un uſ pirſtu galeem eedami,
bailigi weegleem ſoleem godbijigi dewâs uſ iſejas puſi.

Nu bija peenahkuſi reiſa Druwineeku un ziteem Bih-
rulenes kalpeem, kaſ bija pirmejeem peebeedrojuſchees un
ari ſche eeraduſchees.

Kad Ernests bija eepreeſſch ar ſawu kungu kluſu pa-
runajis, kungs pamahja kalpeem ar rofu, lai nahſot tu-
wak. Wiſi nu pehz rindas peegahja un tâpat noſkuhpitiya
tam ſwahrfu elkoni, kâ to allasch bija darijuſchi ſawam Bih-
rulenes baronam. Tad Knehwela Didſchis, noſtahdamees
wiſeem ziteem preeſſchâ un peenehmis tiſ laipni padewigu
un firſnigi mihlighu gihmi, zik ween eepſehjams, pakluſâ
baſi kungam wiſu iſſtahſtija, kaſ bija uſ firds, beeschi pee
tam gan uſ weenu, gan uſ otru kahju mihdidamees un
weegli atkahſedamees.

Kungs, iſklaufijees Didſcha ſtahſtijumâ, labwehligi

ſmaïdïdams, gudri noteïza, ka buhſſhot jawed prahwa. Beſ prahwas neſa neſagaidiſſhot. Kurfâ kungi kalpeem ſemi ar labu nedodot.

— Un juhs domajat, zeenigs leelſkungs, ka juhs wareſit mums ſemi iſprahwit? ... Didſchis waizaja ſia-
fahrigi preezigâ un mihligi padewigâ baſſi.

— Tik teeſſham, ka man azis ir peerê... Kungs runaja, kluhdams uſ reiſ ſtipri ſparigs. — Luhgtu redſet gribet, ta leeta ir pawïſam ſkaidra. Diſumâ gaiſſchi un ſkaidri teiſts, ka kalpeem un ziteem, kam ſemes naw, ta jadabun no muiſſchu ſemes, ja tee uſ ſchâs ſemes dſiſ-
wojuſſchi ne maſaſ par deſmit gadu. Man tik naw lihdsa liſumu grahmataſ. Tad eſ jums paſcheem parahditu to faragraſu un funktu, kur taſ teiſts un uſ kuru pamata mehſ waram prahwu weſt, lihds ſemi dabunat.

— Waj taſ ilgi waretu eet? ... Didſchis waizaja elpu aiſturedams.

— Gruhti uſ mata tà noteiſt. Upmehram weenu lihds diwi gadi, jo prahwai jaeet zauri lihds ſinatei. Luhgtu redſet gribet, no ſchejeenes teeſſam naw daudſ ko gaidit, jo tanîs ſehd wahzu muiſſchneefi, un tee jums par labu neſa neſpreediſ, — tikai kungeem. Tadehl prahwa janowed lihds ſinatei.

— Un tur dabun taiſnibu? ... Mikeliſ uſdrihſte-
jaſ eewaizatees.

— Nu protams. Par to jau ta ir ſinate.

— Luhgtu, zeenigs kungs, juhs tatſchu wedat prahwu ari Plozenes Semlin? ... Penſuliſ, galwu iſ bara pa-
bahſiſ, pabailigi waizaja.

— Râ tad. Ez.

— Ak, zeenigs leelſkungs, to prahwu juhs gan labi iſweduſſchi... Preezigi ſajuhſminajaſ Rnehwela Didſchis.

Zif reis Blozenes kungs naw jau gribejis islikt Semli no mahjam, bet ikreis juhsu raksti israhdiujukhees stipraki, un kungs neka naw warejis isdarit.

— He, he, he . . . Labſirdigâ lepnibâ eesmehjâs kungs.
— Es, luhgtu redset gribet, katru reis aisgruhſchu tahdu rakstu preekſchâ, ka plozeneeks neka nedrihkt darit.

— Ka jums, zeenigs leelkungs, ir stipri wahrdi un fâ juhs protat taiſit ſtiprus rakstus, to mehſ ſinam . . . Rnehwela Didſchis runaja preezigâ pahrleezibâ. — Mehſ gribejam luhgt, lai juhs uſnemtôs weſt mums tahdu pat prahwu, fâ Blozenes Semlim, un fo tahda waretu makſat?

— Semneefem — un wehl kalpeem — es par frazeſes weſchanu pats preekſch ſewis nenemu neka. Tikai teefas galds buhs jums jaſamakſâ.

— Luhgtu, waj tahds dauds makſâ?

— Katrâ teefâ ſimts rublu. Luhgtu redset gribet. frazeſi newar weſt un teefu newar ſpreest beſ galda. Ja ari aſikats neka nenem, tad wiſmas teefas galds jaſamakſâ. Tagad jums jaemakſâ ſimts rublu par pirmâs teefas galdu, un tad prahwa war ſahktees.

— Zeenigs kungs, bet waj mehſ newaretu iſtikt paſchi ar jawu galdu? . . . Penkulis, ſew galwas wirſu ar diwi pirkſteem leegi paſaſidams, pabailigi eeminejâs. — Man ir tihri brangs galds mahjâs: tahds paprahws un mahlets, ſudmalinas wiſ uſmahletas widû, un ſahjas tahdas ar atbaſteem. Ja mehſ to aiſwedam teefâ? . . .

Kungs, kas Penkulim runajot, bija jau ſahzis gudri mihpſnat, tagad purinaja galwu un ſmehjâs, tâ ka Penkulis apjuka un nedabuja ſawas domas pilnigi iſteikt, jo ari Rnehwela Didſchis wiau pahrtrauza, ahtri runadams ſtarpâ:

— Kusçh, nerunà labak! Waj neredsi, ka leelskungs par tewi smejas? Pasçi ar şawu galdu newaram istikt, jo teesâ jabuht teesas galdam. Zeenigs leelskungs, to naudu mehş gahdaşim un jums aishwedışim.

— Babaki buhtu, ja juhs to naudu jau şchodeen waretu şadabut un man nodotu tepat: tad jums nebuhtu nekahda braufaşçhana, un es rihtu jau waretu şahkt mahjâş taişit ştipru rakstu, un juşu frazeşe, luhgtu redset gribet, waretu drişii şahktees.

— Pareişi, zeenigs leelskungs, pareişi. To naudu mehş gahdaşim jau şchodeen: kam pašam tikdaudş nebuhs klah, tee patapinaşim no pašihstameem un şametişim teesas galda naudu... Anehwela Didşchis teiza, pilnş şajuhşmas un uşnehmibas.

— Bet ziş şemes gribetaju tad juhs pawişam buhtu? Luhgtu redset gribet, man tas jasiş un wişu wahrđi ja-peerakştu.

— Muşu leelajâ muişçâ ar puşmuişçam kopâ ir pawişam şeşças kalpu mahjas, un katrâş mahjâş pa şeşçi kalpi. Gudrais Anş, ziş tas ir kopâ? Tu jau tà wişu şini, par ştolu, başnizu un zitâm leetam... Didşchis teiza, greeşdamees pee Anşa, kaş ştahweja ari kalpu barâ.

Şenkis işzehla galwu uş augşçu — gluşçi tâpat kâ winşç to şkolâ darija, kad nejauşçi uşşaukts, nefinaja ko atteikt. Brihđi azis gudri groşijis, it kâ ko dşiki mine-damees, winşç uş labu laimi teiza:

— Trihşdeşmit trihş.

Kungs wina atbildê neşlauşijâş, bet Didşchis runaja tahlak:

— Wişi jau negribes prahwâ peedalitees. Ir muşu ştarpâ ari daşçi tahđi pahrgudrineeki, kâ Semturis, Kalna Bertulis un ziti, kaş netiz ka şemi dabuşçot.

— Luhgtu redset gribet, tad wini ari pehz warès no-
fkatitees garàm azim, kad juhs dabufit semi. Bes frazezes
neweens to nedabüs. Bet zif semes gribetaju tad juhs
ihsti buhtu?

— Wißu mahju kalpi; tif kahdi tšhetri peezi war-
buhf nepeedaliſees.

— Nu, tad jums par teefas galdu daudf neiſnahts:
katram pa trihs rubli, waj drußzin wairaf, un tad wehl no
katra fuhdſetaja pa peezi rubli krona nodofka, jo luhgtu
redset gribet, neweenu frazeſi bes krona nodofka newar weft.

— Nu, fo wajaga, to wajaga, zeenigs leelſkungs...
Knehwela Didſchis eerunajäs ſtarpâ.

— Ja, un to naudu ſagahdajeet jau ſchodeen un man
nododeet, tad es tuhlin rihtu waru ſahft taiſit fuhdſibas
rakſtu gatawu. Simts rublu par teefas galdu un bes tam
wehl peezi rubli no katra fuhdſetaja krona nodofku. Luhgtu
redset gribet, tagad es eeſchu ari tirgû un pehz pahris ſtun-
dam buhſchu atkal te atpaſal un juhs gaidiſchu.

Kad leeta tif tahlu bija noſahrtota un kalpi jau ſah-
fa kuſtetees un zits aiß zita dihſchat uß preeſſchu, gaidi-
dami, lihds Didſchis kâ pirmais runatajs leekſees kungam
pee elfona, lai tad ſekotu wina preeſſſchſihmei, tad Bee-
ſuma Boßums, eepreeſſch ruhpiigi ar roku ſaglaudis ſa-
wus rehnoß, peleki dſeltenoß matuß, iſgahja no pulka
pahri ſoluß tuwaß kungam un tur nedroſchi ſtahwedamß,
it kâ ſargadamees, ka pats nenokriht no kahdas augſtas
weetas, greeßäs pee kunga ar ſchahdeem padewiga luhdſeja
baßi runateem wahrdeem:

— Zeenigs kungs, luhgtum gan, weedeet ari mußju
prahwu ar tahdeem pat ſtipreem wahrdeem un ſtipreem
rakſteem, kâ Semlim, lai mußß täpatan nekad newar no
mahjam iſdanginat, bet lai täß mums paleek no Fore-

neem uf Joreneem. Mehş paşchi few newaram lihdset; pee darba gan, paldees Deewu Deewinam, eſam ſtipri, bet ſtiprus wahrduş nemahkam un ſintes pret kungeem neſinam. Bet juhş eſat tiſpat kà Deewa rofaş puiſiş, juhşu dingſmâ mehş wareſim buht tiſeni, ka ſemi dabuſim.

Pehş ſchahdaş preekſch ſewis neparaſti garaş runaş Beefuma Boſumş wehl wairaf noſarka neka zitâm reiſam. Bet Rnehwela Didſchis winam ilgi nelahwa nedſ bailo-tees un uſtrauktees, nedſ brihnitees par ſawu neparaſti garo un gudro runu: pabihdijiş wiau ſahniş, taş teiza padewigi bijigâ un pateizigi mihligâ baſi:

— Beenigş leekſkungş jau patş finaş, kà un ko darit un ſawuş ſtiproş wahrduş un rakſtuş wina mumuş tãpat neleegş, kà Semlim, ja tiſ gahdaſim laiſkâ naudu, ko teeſaş galbu un krona nodokluş ſamaſſat.

To teiziş, Didſchis noleezâş kungam pee elkona. Ziti wiſi winam pehş rindaş ſekoja. Ari gudrais Anſş, kaş neſkuhpſtija roku ne baronam, ne mahzitajam un ſobojaş par ziteem, kad tee to darija, kadehl tee wiau ſaufaja par ſtahwragi, tagad ari lihdſi ziteem noleezâş kungam pee elkona un, to noſkuhpſtijiş, preezigi apmeerinats noluh-fojaş wiſapfahrt, juſdameeş ne maſumu lepnş un lai- migş, ka ſchim ſweſchajam zilwekam, kuxiſch ſolijaş uſſtahtees pret kungeem, dabujiş nobuſſchot ſwahrxu elkoni. Bet Didſchis, iſeedamş no buhdaş, puşbaſi runadamş un ſihmigi aziş holidamş, ſwarigi noteiza:

— Mehş eſam atraduſchi ſawu labdari!

Œirmgraufenei ilgi nahzâş palikt ratoş pee ſirgeem, jo neweenş no mahjineekeem nerahdijaş. Winai kluwa ſtipri garlaizigi, un wina ſahka pihktees. Par ko tad wina iſhti ſchodeen braukuſi tirgû, kad wiſu laiſu jaſehd, kà wezenei weenai paſchaj, ſirguş un ratus ſargajot! Wi-

nai pat nahzàs eedot firgeem reis ehst, jo preefchâ pa-
 fweesto fehku faehdufchi, tee gribeja wehl un, haribu ne-
 dabudami, fahka to pafchi meklet, raudami un plehfdami
 fahnis nolikto fehka maiſu. Gan wina mehginaja toſ
 baidit un brihdinat ar pahtagu, bet tas neko nelihdſeja, un
 maiſus fapleht tatſchu ari newareja laut. Tadehl, iſ-
 lenkuſe tahdu brihdi, kur tuwumâ neweens paſihſtams nebija
 redſams, wina nomauza few zimduſ, nolika faules fargu
 un, ſchigli iſkahpuſe no rateem, peegahja pee ores, iſ-
 pluhza un iſkratija firgeem puſmaiſu fehka preefchâ un tad
 gahja atpakal pee fameem rateem, tihridama few drehbes
 no ſchapeem un duſmodamàs uſ wihru un puischeem, ka
 tee nenahk pee firgeem. Atkal wina fehdeja, ſkatijàs un
 gaidija. Nahza un gahja daſchadi paſihſtami, bet no winu
 mahjineekeem neweens kâ nerahdijàs, tà nerahdijàs. Wina
 pagalam ſapihka. Bet ja nu wini reis kahds eeradiſees, tad
 tas gan dabús! Weidsot wina eeraudſija nahkam Aneti.
 Turpat nahza ari Silarajs; abi iſſkatijàs it noſartuſchi
 un jautri ſarunajàs. Winai duſmas atſlahba.

— Waj ziti neweens no muhſejeem natw wehl nah-
 kuſchi atpakal, ka tu, mahk', wehl te fehdi? ... Anete
 waizaja, tuhlin atkal pate runadama tahlak:

— Bet nu tu wari eet. Mehſ ar Silaraju palikſin
 pee firgeem, lihds atnahks zits kahds. Mehſ iſwiſinaja-
 mees uſ karuſela, iſſtaigajàm tirgu gan apfahrt, gan pa
 widu, tihri peekuſam un gribam tagad atpuhſtees.

Laipni uſſmaidijuſe Silarajam un ar daſcheem glaimu
 wahrdeem eedroſchinajuſe to uſ leelaku uſnehmibu, Birm-
 graufene dewàs tirgû. Drihſ wina ari ſatika wihru nah-
 kam kopâ ar wagari.

— Labdeen, brahlaitene! ... Wagariſ winu ſwei-

zinaja. — Ak, zif schodeem farsts! Tihri buhtu jaeet pee rateem apsehstees. Gfmu pagalam noguris.

Uf wihra brahla fweizinajumu ihfi atbildejufe, bet wina tahlafos wahrduš nemaš neeevehrodama, Girmgrausene rahjās uf wihru:

— Saki, ko tas ihsti nošihmè, ka man pahris — trihs stundas jafehd weenai ratos, un par firgeem ne-weens neleefas ne finis? Ne tu pats nahz atpakał, ne proti puifchus norihkot. Sirgi plehšch maišus kopà, man jadow teem ehst, jazilà maiši, — fahdas manas jaundās drehbes! Džirditi firgi ari naw. Man laifam wini buhs jawed uf upi džirdit? Mani tu efi te laifam schodeen par firgu puiši peenehmis?

— Rušch, Marij, nerahjees... Lehni un labširdigi runaja Girmgraušis. — Mehš nopirkam labus firguš muišchai, un šamehrà lehti. Barons buhs loti meerà.

— Gj tif, pehrz muišchai firguš, bet tawa feewa wišu tirguš laifu fà ganu meita, waj wezà-mahte, lai šehd ratos un kopj firguš!... To es tew faču, ja tu man nu schodeen nenopehrz leelu špoguli, ko jau pehrn — aišpehrn šolijees darit, tad es tew tirgù lihds nefad wairš nebrauščhu. Par firgu šopeju man šche naw jabrauž, toš waru kopt ari mahjâ, ja tew zilwefu preešč tam naw, un ja pats to negribi darit.

— Wikum, eefim atpakał tirgù, lai wina few iſ-meklejas, un nopirkšim winai leelu špoguli... Girmgraušis teiza wagarim. — Ko lai dara? Nogurušči gan ešam, bet jaeet. Un tu, Marij, nedušmojees. Ja tif ilgi šehdejuše ratos un tirgu neeši wehl redsejuše, palikšim tirgù ilgaki, — apškatees labi. Pahrbrauščim peewafarè. Buhs mehšaks laifš.

Wiſi trihs aiſgahja pirkt ſpoguli. Gjot wini eerau-
 dsija meſchſargu ſlinſlawu ſteidſigi metamees leeleem ſo-
 keem un ar uſtrauktu ſeju; winu nepanahſdams, jehſchu ari
 leelus ſoluſ meſdams, dewàs tam gabalu eepaſaſ tahdâ
 pat uſtrauktâ ſteidſigâ gaitâ ſkroderis Spruſſts. Drihſ
 wini abi noſuda kauſchu ſtraumê. Gwarts peenahzis ſtah-
 ſtija, ſa meſchſargam notikuſe nelaine: iſſagts pulkſtenis
 no kabatas; nupat tã gribejis ſkatitees, zif laiks, bet at-
 radis, ſa pulkſtena naw. Laikam buhſchot iſwilktis no ka-
 batas kauſchu burſmâ pee kumedinu buhdas, kur ſkatiju-
 ſchees bildeſ. Tagad abi ſperot ſoluſ uſ tureeni, waj ſagli
 kur neatraſtu.

— Bilnigi weltigas puhles... Wagaris noteiza.
 — Kaſ wilkam rihtlê, taſ wilkam wehderâ, — atpaſaſ tur
 wairs neſa nedabûs.

— At, ſchehlin, kur tahdâ burſâ atraſ ſagli, kur
 pulkſteni... Dirmgrauſene nomineja, ſahſdama eet at-
 ſal tahtaſ.

Spogulu ſchihds ar ſawu prezi radàs kahtâ klajakâ
 tweetâ, eerobechojees no wiſam puſem ar preeſchâ aiſ-
 wilktam kahtim, lai kauſchu bars neeedrahtos wina ſpo-
 guſos, kaſ ſaulê ſpihdeja un ſpiguloja tã, ſa newareja
 teem ne wirſû ſkatitees, pee tam atſpoguledami ſewi kahtu
 daku no garam wiſnojoſchàs kauſchu druhſmas.

Dirmgrauſene iſmeklejàs kahtu no leelaſajeem ſpo-
 gukeem ar wiſſiſtaſtaſo rahmi, un Dirmgrauſis bija ga-
 taws to pirkt, bet wina pate ſahſa ſuhrotees, ſa ſtilks ne-
 eſot ihſti labſ, — rahdot greiſu giłmi; weenu giłmja puſi
 gan nekaſ, rahdot tihri labi, bet otrs waigs iſſkatotees
 garſch un greiſſ, kahts winai tatſchu neeſot.

Dirdedams, ſa ſpogulis teef wainots un baidida-

mees, ka pirzeens neijsuht, ſchihds nehmas ſawu prezi de-
dſigi aiſſtahwet un eeteikt:

— Ui, ſmuſè madame, ta ſpeegele rahde labe un
ſkaidre. Kur te kahde greiſe gihme? Es nekur nekahde
greiſume neredſe.

— Rà nè!... Lurejās Āirmgrauſene, ateedama
pahriſ ſoku noſtaf un luhtodamās ſpogulī. — Kau, kahds
weens waigs, kahds otrs. Kad gluſchi tuwumā ſkatas,
wehl nekās, bet tiklihdſ druſku noſtaf, pawiſam neweenadi
rahda.

Rahda weza, ſalihkuſe ubadſe, kaſ ar nodriſkату
joſlainu willaini pahſegufēs ſtaigaja apfahrt dahwanas
laſidama un patlaban atradās tur tuwumā, dſirdedama
Āirmgrauſenes wahrduſ par greiſu gihmi, pacluſu, it kà
fewi runadama, dudinaja:

— Speegelitis, meitia, rahda gluſchi labu gihmiti.
Ja tik tew ſirds buhtu tik taiſna un ſkaidra, ziſ ſpeege-
litis rahda taiſnu un ſkaidru waigu, tad buhtu labi. Laſ
Kungs ſkatas newiſ ſpeegeliti un waidſinā, bet luhto fir-
ſuinā. Neſmahdè, meitia, neweenu mantiau; wiſa man-
tina peeder Deewam, nahf no Deewa un eet pee Deewa.
Kad tik mehſ paſchi buhtu tik labi, kà Deewa mantina, —
tad grehka nebuhtu.

Āirmgrauſene ihſti neſinaja, waj uſ ubadſi turet
duſmas, waj labu prahtu. Laſ winai nebuht nebija ne-
patihkami, ka ubadſe winu dehweja par meitiau, jo ta bija
ſihme, ka ubadſe winu eeſtatija par jaunu un ſkaiſtu, tikai
taſ winai nepatika, ka wina tà runaja par taiſnu ſirdi
un grehku. Lai no ubadſeſ tiktū waſam, wina tai eemeta
iſſteeptajā ſedſenites ſtuhri peežas kapeiſkaſ. Ari ſchihds,
waj nu gribedamſ ubadſei pateikteeſ par to, ka ta, jebſchu
warbuht ari gluſchi netihſchi, tà iſrunajuſe winam pa praht-

tam un tà tad weizinajuſe wina labumu, waj ari gribe-
dams ſatweem pirzejeem rahdit, zif winam miħkſta firðs,
eemeta ubadſei ſedſenes ſtuhri pahris kapeikas, bet peħz
tam duħſħigi turpinaja ſawas apſmahdetàs prezes ee-
teikſħanu un leeliſħanu, lai uſſahkto weikalu noweſtu liħdſ
laimigam galam. Gan winſħ nehàs Ğirmgraufeni ap-
meerinat ar to, lai neſkatotees no attahluma, bet gluſħi
tuwu, gan atkal pamahzija to, lai neſkatot abus waigus uſ
reiſ, bet weenu peħz otra, — tad ſpoguliſ rahdiſħot gluſħi
pareiſi. Tà runadams, ſħihðs gan lika Ğirmgraufenei
wairakfahrt noſtaħtees ſpogula preekſħâ un ſtatitees peħz
wina doteem aiſrahdiſjumeem, gan ari pats ſtatijàs ſpoguli
un pee tam ar pirkſtu rahdidams, zif winam ir weens,
ir otrs waigs tur eſot pareiſi redſami.

Ğirmgraufene ſħihda gudribai ſpoguleſħanàs mahkſlâ
gan iħſti netizeja, bet tà tà zita labaka ſpogula tur nebija,
un ſħis bija taiſni pats leelakais un wina galwenâ kahrtâ
wehlejàs jo leelu, tad wina nolehma palikt pee ſħi paſħa.
Ğihmja labakai apkatiſħanai winai mahjàs tatſħu bija
maſais ſpoguliſ, kaſ rahdija ſkaidri un taiſni. Leelais
bija wajadſigs tikai apkatiſtees wiſpahri — no galwas
liħdſ kaħjam.

Kad Ğirmgraufis peħz ilgakaſ kauleſħanàs iħmekleto
ſpoguli bija nopirzis, tad Ğirmgraufene uſdewa wiħram
ar deeweri eet pee rateem un apkopt un uſraudſit ſirguſ,
pate teikdamàs dotees nu apkatiſtirgu.

No wiħra un deewera tà driħſi tikuje wakam, Ğirm-
graufene ſtaigaja weena pate, weħrigi luhkodamàs apfahrt.
Wina redſeja wairak paſiħſtanuus nahkam preti, bet no
ſatiſħanàs ar teem iſwairijàs, katru reiſ paſiſdamàs ſaħ-
niſ un ſħigli paſuſdama kauſħu burſmâ. Labu briħdi
ſtaigajuſe, wina eeraudſija ſkolotaju ar ſtudentu. Tee ſtaħ-

weja kahdâ swabadâ weetà noſſatidamees, fur ſchihds tirgojâs ar grahmatam un apdrukatam lapinam. Schis pehdejàs — tahdas garas, bet ſchauras — ſawehtas uſ auſſinam, karajâs ſtarp diwâm jemê eedurtâm ſchketram. Schihdam apfahrt bija ſapulzejees paprahws ſfaits zilweſu, wiſwairaf jauneeſchi. Schihds wineem rahdija un ſlaweja apdrukatâs lapinas, ſaufdams:

— Sanahſ, ſanahſ pee jaunem ſmuſem ſingem! Buiſe un meites, nahket ſurp, te ir jauke dſeedaſene un laſiſene!

Pa ſtarpam ſchihds ari nehmas pirzejeem eemahzit pehrfamo ſingu meldijas, pats dſeedadams kahdu ſingi tiſ ilgam preeſſchâ, lihdiſ pirzeji, wairaf waj maſaf dikti lihdsâ dſeedadami, bija meldiju eemahzijuſchees. Wiſi tee tad nopirka katreſ pa atteezigai ſingei. Behz tam ſchihds, ſawu prezi ſlawedams, ſaſauza jaunus pirzejus un beſ kaweſchanâs ſahka jaunâs ſinges mahziſchanu. Tahdus dſeedaſchanas kurfus ſchihds iſnehma weenâ deenâ pa wairaf deſmitâm reiſam zauri, kâ to Birmgraufene it labi ſinaja jau no zitu gadu nowehrojumeem, kad puiſchi un meitas no Zeſaupenes tirgus pahrbrauza katreſ neween ar trim — tſchetrâm jaunu ſingu lapinam kabatâ, bet ari ar daſchâm jaunâm meldijam galwâ un prahtâ, jo kam bija labâs auſiſ un kaut ziſ jehgas par dſeedaſchanu, tee weenas otras ſtundas laiſkâ weegli peeſawinajâs ſawas diwi — trihſ ſchihda mahzitâs meldijas.

Birmgraufenei peenahſot, ſchihds, ſtipri ſaufdams, patlaban aizinaja atkal publiku ſew flaht un tuhlin ari ſahka jaunu meldiju mahziſchanas kurfu, jau freetni aiſſmaſuſchâ balſi dſeedadams:

Londonâ no Temſes grihwas
Brangais fugis Norwilla...

— Tas ir amīšanti, tas ir leelīški!... Štali šmeedamees, runaja študents, eeraudšijis Širmgrauseni un nahšdams tai pretī. — Mehs te newaram deesgan nobrihnitees, kà šhis literariškais darbineeks strahdà ar šweedreem waigà un tihri aiššmafušču balši, nesdams jaunās wehrtibas ir muhšu dairakštneezibà, ir nazionalà musikà, jo naw šchaubu, ka daša no šchihdina mahžitàm meldijam plašchi eepluhdis muhšu tautas sematōs šlahnos un laifam ilgi tad škanēs pa Latvijas sehtam un ahrem.

— Waj tad juhs neweenu ūingi nenopirkat? Wišmas par peemīnu no Žekāpenes turgus... Širmgrausene waizaja šmeedamàs.

— Kà nē! Ubi ar školotaju nopirkamees. Tahdu jaunu literarišku strahwu newar palaišt neeewehrotu garam. Es, rau, panehmu wešelas tšchetras šlejas dšeedama materiala, no šuràm katra wišmas olekti gara.

— Kas tās tahdas ir?

— Are, daščas pat ar kulturwehšturišku nošihmi, kà peemehram „Grafs Platers“, šur, žif noprotams, apdšeedats kahda polu magnata lištenis no pehdejà dumpja laifa 1863. gadà. Tahlak, redšat, ir „Rugis Norwilla“, tad „Žif gruht, žif gruht par šchēšču Rigà buht“ un beidšot wehl „Antonius weens bahrenis“.

— Tad jau nu jums gan buhs peemīna no muhšu turgus.

— Ja... Študents jofaini nopeetnà kahrtà runaja tahlak. — Tahdeem eššotīškeem stahdeem newar wiš laut tà weenfahršchi nogrint aišmirštibas juhrà. Šee glabajami muhšu literariškos apžirknos par paleekamu peemīnu un konkretu peerahdijumu, pa kahdeem zešeem un kahdà kahrtà muhšu rakštneezibà eepluhduščas jaunās strahwas, lai nu tàm buhtu pošitiwa, waj negatiwa nošihme. Es

šhos dočumentus ašwedišču Terbatâ un nodošču pehz peederibas.

Pa tirgu tašlafi kopâ štaigajot, Širmgrausene ar školotaju un studentu šastapa ari Upmali, un šchis šahfa školotajam un studentam šuhrotees, ša newarešhot winus atpafal uš mahjam wairs west, šaut gan tas winam ešot nepatihkami. Winam atbraukušchi tirgû radi no Šeepajas, un tee nu ešot jawed lihdsja. Šadehl lai školotajs ar šawu draugu pamešlejšot zitu šahdu tās pušes šaimneeku, šam gar školas namu brauzams garam.

— Šafi Širmgrausča pat war juhs lihds muišchaj ašraut. — Upmalis teiza, pašfatidamees uš Širmgrauseni.

— Šo war gan išdarit, tikai japarunâ ar šaimneeku... Širmgrausene peebilda, ahriši žensdamâs išrahdištees weenalbšiga, bet šewi preežadamâs, ša Upmalis newar šawu šolijumu išpildit un ša wineem nu išnahšs nemt školotaju un studentu šamos ratos. Wiši trihs nu dewâs mešlet Širmgrausi. Wini to atrada pee rateem weenu pašču. Wagariš bija ašgahjšis wehl darišchanâs, un Anete ar Šilaraju ari bija jau atpafal tirgû.

Behz studenta preešchâ šahdišchanas un eepašihštinašchanas Širmgrausis pats šahfa teikt, ša mahjâs braukt majadšešhot zaur muišču, jo ešot lihdsjšis wagarim pirkt muišchaj širgus un talab gribot buht ari klahšt pee širgu nodošchanas, lai dširdetu, ša barons ar pirkumu meerâ.

Šhos pehdejšos wahrđus winšch teiza tanî noluhkâ, lai školotajam — un wištim studentam — rahditu, ša winšch baronam šahw tuwu.

Šos laikus latweešču studentu bija wehl maš, šewišchki lauku dšihwê tos tikai retumis dabuja šahdos apmidos redšet. No Šihrulenes pagasta nestudeja wehl neweens, un Širmgrausis lihdsšchim bija redšejis tikai wahzu

studentus — baronu un mahzītaju deklus. Loreis studenti tad ari stahweja leelā godā, un ja kur uš laukeem parahdijās ņawā krašfainā zepuritē kašds students, tad wiša apkahtne ņatijās uš to ar leelu eevehribu un zeenišĶanu. Tā ari Ģirmgraufiis, ar studentu tagad runadams, ņajuta

pret to neween pateesu augstzeeniibu, bet ari wajašibu, rahdit tam, ka ir wišĶ naw wiš kautkašds glušĶi weenkahtsĶs ņaimneeks, bet weens no ņawa pagasta wišzeenigaņeem, kuršĶ pilnā mehrā hauda barona ustižibu. Lai gan

šchis students bija latweetis un runaja šķaidru latweešchu walodu, tomehr Ģirmgrausis uš to štatijās ar tahdu pat augstzeenibu, kà uš wahzu studenteem, jo šchim bija tahda pat krašfaina zepure, kà baronu un mahzitaju dehleem, un winšch tāpat bija wispahr glihti gehrbees un isturejās tāpat drošchi, weikli, peešlahjigi un kundsiški. Ja winšch kahdā finā atšchihrās no baronu un mahzitaju dehleem, tad gan laikam weenigi tīfai ar šawu šalokšnigako, brašchako augumu un wihrišchīgako istureschanoš. Kad Ģirmgrausis dabuja wehl sinat, ka šchis brašchais, štaltais jaunškungs studē par mahzitaju, tad wina augstzeeniba pret studentu pahrwehrtās gandrihš apbrihnošchanā. — Ak, tad juhs, studenta kungs, buhšit mahzitajs! . . . Winšch issauzās, atfahpees pahris šokus atpafal. — Tas ir teizami! Juhs buhšit dišchens strahdneeks ta šunga wišna kalnā. Warešit wareni šprediškot. Kā šaka, jums waloda klaufa, — katrs wahrds šawā weetā. Jums buhs janahš muhšu mahzitam par palihgu; winšch jau stipri wezs un šuhdšas, ka wezuma un neweselibas dehš weenam gruhti nahškotees apkopt wišu leelo draudsi. Pašcha dehli neweens naw mahzijušchees tehwa amatu un newar štahtees wina weetā. Bet šakait, studenta kungs, waj jums galwa istur to leelu bibeles šchtudeeri? Ja, nesmejatees! Dašcham galwa to netur, — es šinu. Pašihstu, rau, nelaiķa šelmeneeku mahzitaja Šlwerfelda dehlu, kas ari gribeja ismahzitees par bašniškungu, šchtudeereja pee diwidēšmit gadu, bet galwa netureja; šamaitajās šmadšedšenes, un palika zilweks tahds — juhs šinit — kà behrna prahtā. Ne nu ir mahzitajs, nedš zita darba strahdneeks. Gadeem nu jau štaigā apkahrt no weenas mahzitaja muiščas uš otru, mitinadamees pee agrafeem školās beedreem un draugeem. Tā širodams jau noširmojis, bet nomirt

wehl newar . . . Ja, par mahzitajeem war ismahzitees tifai tee, kam galwa panes bibeles ſchtudeeri.

— Nè, ðirmgrauſcha tehñ, nedſ no bibeles, nedſ zitàm ſtudijam galwa neweenam nemaitajas . . . Students runaja, gudri paſmaididams. — Ja kahds ſtudedams palizis mahju prahtu, tad tur zita feite, warbuht kahda nedſeedejama ſlimiba.

Mahjâs brauſſchana isnahza labi peewafarê, jo kamehr wagariſ ar ſaweem puischeem pabaroja ſapirktoſ ſirguſ un kamehr ar wiſeem pahrzehlâs pahr abàm upem, tur leelâs brauzeju druhsmaſ dehl pee zeltuwem bija ilgi jagaida, pagahja labſ laiſ. ðirmgrauſis ſehdeja pee wagara muifchaſ ratos, ſtudents bija eeſehdees orê lihdsjâs Anetei, un tà ſkolotajam isnahza brauſt weenjuhga ratos kopâ ar ðirmgrauſeni. Lai drehbes pahraf nepeeputetu, tad ðirmgrauſene pahrfedſa winam un ſew pahr plezeem willaini, un tà wini abi atradâs ſem weenas ſegas, un lai ta neſchluktu ſemê, tad wini ſehdeja zeeſchi kopâ. Winſch tureja groſchaſ un pahragu, bet wina kâ no kalna brauzot lejâ uſ zeltuwi un rateem ſaſwihlojotees uſ weenu puſi, bija eeſleegdamâs peeſehruſeſ winam ar abàm roſam pee eſkona, tà turejâs arweenu jo projam, lai gan ir pahr weenu, ir pahr otu upi jau ſen bija pahrzehlufchees un brauza pa lihdsenu zeku.

Tuwu kopâ ſehdot, wina tam beſ miteſchanâs ſtahſtija wiſu to, kaſ winai bija uſ ſirds un ko ta tif koti bija gribejuſe winam teikt, bet preeſſch kam nekad nebija bijis nedſ noderigas weetâs, nedſ laiſa. Tagad nu reiſ bija peenahzis iſdewigs brihdis. Fuſbalſi runadama, daſchbrihd pat iſchufſtedama tahdas leetas, par kahdàm prezetas ſeewâs nemehds ar jaumeem runat, wina pate arween wairaf eeſaiſa un uſbudinajâs, buhdama tanî pahrleezibâ.

ka ſchis eekaiſums pahreet tahdâ pat mehrâ ari uſ winas klaufitaju un ka tadehl winai natw daudj no ta ko ſaunetees. Beidsot wina tam praſija, lai dodot groſchâs winai, — wina ari gribot braukt. Braukdama wina tiſſchi uſlaida tâs puſes ritenus, furâ ſehdeja Numalis, uſ paprahwu afmeni, tà ka rati ſaſwehrâs uſ winas puſi un wina eefleedſâs. Wina to darija domadama, ka winſch apſamps winu un turès zeeti, lai wina neiſkriht: ſem willaines winſch to wareja loti labi darit, jo neweens to nebuhtu redſejis. Bet winſch to nedarija, tiſ eeminejâs:

— Nebaidatees! Nekritiſim nefur.

Muiſchâ eebrauzot, ſaule jau reeteja. Sawus ratus Qirmgrauſene aptureja ſem kuplas leepas. Kamehr Qirmgrauſis ar wagari weda un rahdija baronam jaunos ſirgus, wina gribeja peeet pee wagarenes druſku parunatees. Numalis iſleħza no rateem, lai lihdsetu winai iſkaht. Uſlikuſe winam abas rokas uſ kameſcheem, wina laidâs no ratu malas ſemê, eeflihkdama winam rokâs, tomehr newis noſtahdamâs ſtingri uſ kaħjam, bet eewaidedamâs, ka leħdama ſameſchgiuſe kaħju, palika daſchus azumirkkus wiſa, kâ newariga gulot wina apſampeenâ, ſawu ſeju peespeſdama winam pee waiga. Wina bija pahrleezinata, ka neweens to neredſeja, jo leepas ſemu noħaruſchees ſari winus ſedſa kâ ſaſſch nojumis.

Qirmgrauſis aizinaja ſkolotaju un wina draugu, braukt ſchowakar lihdsja uſ Qirmgrauſcheem, jo winſch gribot labi iſrunatees ar ſtudentu.

ſkolotajs noſcheħloja, ka newarot aizinajumu peenemt, tadehl ka rihtu eſot jabuht aprinka pilſehtâ uſ ſkolotaju konferenzi, fur palikſchot pahri deenas. Draugs, ja gribot, warot braukt, bet tad lai paleekot tur ilgati,

famehr ſchis pahrbrauſſchot atpaſaſ. Draugs bija tā ar meeru un aiſbrauza Ģirmgrauſcheem lihđſi.

Wakarinas ehdot un pahrnumajot ſchās deenas pee-
dſihwojumus, Ģirmgrauſiſ ſtahſtija, ka ſagahjees un pa-
runajees ar ponu Wadaiki; apwaižajuſchees ari par ſaim-
neezibas dſihwi un waſaras darbu weiſſchanos. Pons ari
ſtahſtijis, ka labibas zenas rudenī buhſchot lehtas, jo lei-
ſchos lauſi wiſur ſtahwot teizami, ſewiſchki ſchauku apga-
balā. Bonam paſcham rudſu lauſs iſſkatotees kà nuhris.
Atkal uſaižinajis, kahdreij winu apmeklet un apſkatit wina
muiſchu un ſaimneezibu.

Wiſu to Ģirmgrauſiſ ſtahſtija tanī noluhfā, lai ſtu-
dentam rahditu, ar kahdeem wihreem winam paſihſchanās.
Pee tam winſch neaiſmirſa ari paſtahſtit par pona ſawado
liſteni, ka tas nefad newar braukt pa dſelſſzoku.

Kahda no kalponem, tehju eeneſdama un ſaimneeka
ſtahſtijumu dſirdedama, jokodama eebilda:

— Talab ſchis pons ari newar dabut prezetees un
palizis par wezpuiſi. Kurā jaunfundſe gan pee tahda lai
eetu, kaſ newar braukt pa dſelſſzoku? Nā tas iſſkatitos,
kad gaſpaſcha brauktu ar maſchinu, bet pons pats kultos
ar ſirgeem paſaſ un titpat nefad nepanahktu!

— Tahds kungs kà pons Wadaikiſ war dabut ſeewu,
ziſ tiſ grib un kahdu pats wehlaſ. Tam ir muiſcha,
manta, nauda, kà ari ſaws gaiſchs prahts. Tas nopro-
tams no katra wahrda, kaſ nahſ no wina mutes... Kà
Ģirmgrauſiſ noteiza nopeetni un ſtingri, liſdams ar to
kalponei manit, ka ſchahda eejaufſchanās ſarunās winam
naw patihkama.

Behz wakarimam, famehr Ģirmgrauſiſ ar ſtudentu
nama preeſſchā uſ ſolina ſehdedami ſarunajās, redſeja
Aneti ar weenu kalponi ſteidsamees uſ klehti un tur ſwe-

zes gaismâ rihfojamees. Kad winas no flehts bija isnah-
kuschas, Ģirmgrausene teiza šaimneekam, lai nu runas
beidsot un parahdot weefim flehtî gulās weetu, — buh-
šhot noguris. Bet students, dsirdedams Ģirmgrausi gata-
wojamees eet peegulâ, lai tirgus nakti, kad pa wišam ma-
lam klišt tšhigani, šchihdi un daschadi ziti šchaubigi zil-
weki, pats buhtu sirgeem kļah, — to dsirdedams, students
peedahwajās eet lihdsi peegulâ. Nelihdsēja neds Ģirm-
grausenes aishadijumi, ka flehtî dauds labaka isgula, nekâ
meschâ, kur knauschi nedod meera, neds ari Ģirmgrauscha
domas, ka tif šmalkam jaunfungam nekļahjotees eet pee-
gulâ. Students palika pee šawas eedomas, isškaidrodams,
ka loti zeenot tautas šenās eeraschas un tehwu tehwu
tikumus un nelaišhot neweena gadijuma garam, kur ar
šcham eerascham war eepasihtees. Par peeguku gan jau
dauds esot dsirdejis, bet pats, dsimis un audsis pilsehtâ,
nekad wehl peegulâ neesot bijis. Pret beedinajumu no
knauscheem students eebilda:

— Ušwilkšim labu kupalu duhmu, un no duhmeem
odi tatšhu behg.

— Mehs waram ari labu uguni meschmalâ šakurt.
Schagaru un šakarnu tur netruhšt... Ģirmgrausis pee-
bilba, redsedams, ka students nebuhs no šawa nodoma at-
runajams. — Tâ tad buhšim nu tšchetri beedri peegulâ.

— Kas wehl tee diwi beedri? Waj puišchi?

— Nē. Puišchi lai gul mahjās un labi isdušas.
Rihtu zeets darbs preekščâ: šahšim plaut weenu lauku
rudsu nost. Mani peegulas beedri ir, are, Turis, kas te
mums šehd preekščâ, un istabâ diwstobrene.

Weena kalpone aishahja peegulneekem lihdsi, aish-
nesdama wjadšigās drehbes, kâ ari katram pa špilwenam,
ko zitām reisam gan nekad nemehdsi darit. Bahrnahkufi

atpakaļ, kalpone mehstija, ka students mehlotees, lai ejot ko usdseedat: winsch gribot dsirdet schas pušes dseedaschanu.

Lai students dabutu labus eespaidus par schas pušes dseedaschanas mahkslu, tad šarunaja eet gawilet — gluschi tāpat, kà to pehz mezas eeraschas daschreij mehdsja darit jaukos, filtos pawafara wafaros, kad sneegs bija tikko nokufis. Isgahja wišas feeweetes ganiklâ, starp laukeem un mešchu, un tur tad šahka gawilet: kalpones Dores mahte, kà laba dseefmu prateja, teiza wahrbus, Dore — brašcha meita ar špehzigu balši — šauza, otra kalpone lozija, bet Anete ar ganu meiteni wilka. Alufajâ, wehlajâ wafaras wafarâ tablu jo tablu škaneja gawiletâ dseefma:

Gawil peezi, gatwil fešchi,
 Neevenam neškaneja.
 Gawil mani jaubrahlišchi, —
 Dsolami šihles bira.

Waj atkal:

Af tu, zeema zehrusite,
 Lawu dailu dseedaschanu!
 Man islija wišna glahse,
 Lawu dseefmu klaušotees.

Birmgrausenei šchowafar nemas nenahza meegs, un wina ari newehlejās eemigt: winai stahweja prahtâ schas deenas peedsihwojumi un gribejās tos atkal un atkal pahrdomat un garâ wehkreij pahrdsihwot. Sewišchi brauzeens no tirguš lihds muišchai winai nedewa meera. No wišu wina šchai zela gabalâ nebija tik šarunajuše! Pašchai winai tagad metas tihri bail, wišu to atzerotees. Šehlodamàs wina bija Almalim stahstijuse par šawu nelaimigo mušchu: ka wina gluschi jaunina šaprezinata ar wezigu wišru, un ka wiši šhee gadi winai pagahjuschi beš

jebkahdeem preekeem, bef mihlestibas, bef ihstas dšihwes. Mihlestibu wina pat nepasihstot, nesinot ko fchis wahrds ihsti nosihmè, jo par mihlestibu tikai waj nu dširdejuše no ziteem, waj ari kautko lašijuše. Pate to neefot peedsihwojuše. Un kam wina wifu to bija stahstijuše? Waj kahdam padšihwojušcham zilwekam, kas ar winau paweenados gados un fpehj winas stahwofli šapraft? Waj kahdam tuwam pasihstamam, par kura goda prahtu un klušu zeeschenu waretu buht drošča? Ak nè! Wina afli ustizejās gandrihš pilnigi fwešcham zilwekam, ar kuru pawišam tikai zeturto reis tikufès un kas pehž šaweem gadeem drihšaf waretu buht winai dehls, nekà mihlakais. Teesja gan, prahtigs un godigs winšch leekas leelà mehrâ, un jau pirmo reis ar winau teekotees wina dabujuše wislabako eespaidu; bet kas tomehr war galwot, ka aif godigà ahrejà isškata neslehpjas launs eefšhejs šaturs? Un ja winšch ari nebuhtu launas dabas zilweks, kas par winau ziteem neko nestahstitu un nesobotos, — waj winšch tomehr aif jaunekla weegšprahtibas newar išdarit winai leelas nepatifšchanas? Wispahri tatschu finams, ka tas, no ka širds pilna, pluhst mutei pahri; un winas tif pilniga ustizešchanàs, šawu gandrihš wisflepenako širdsdomu isstahstifšana ir tatschu winam bef šchaubam kas jauns un wehl nepeedšihwots un tà tad wina širdij wajaga buht ar to wairaf nekà pilnai, un ta drošchi ween pluhdis pahri — winšch stahstis ziteem šawus negaiditos peedsihwojumus ar winau. Ja winšch stahstitu tikai šaweem tuwakeem draugeem, kà tam studentam un dascheem ziteem, tad wehl nekās. Kauns no teem winai tad gan buhtu, bet šcho kaunu wina panestu, jo wairaf wehl tadehl, ka reti ar teem šatikšees — ar dascheem pat warbuht nekad. Galwenais tikai, ja winas radi un zee-mini, bet pahr wišam leetam ja winas wihrs un meita

nedabutu neka ſinat. Bet ja winſch ir launprahtigs, waj ari tikai ſtipri weeglprahtigs zilweks, — ak, tad winſch war winu tagad eegahſt lihds kaſlam!... Winai aſinis faſtinga, un ſirds mitejās pufftet, eedomajotees dſilak un dſilak wiſā ſchaī winas behdigajā ſtahwoſli. Ak, kà wina jel warejuſe buht tik weeglprahtiga! Tomehr wiſu ſawu iſtureſchanos dſilak pahrdomadama, wina ſewi pahrlleezinajās, ka ja turpmaſ nahktu wehlreiſ tahds gadijums preekſchā, kur diwatā ar winu waretu runatees, wina laikam ne iſturetos zitadi un buhtu atkal pret winu tikpat waſſirdiga, kà jau bijuſe, ja ne wehl wairak, jo tiklihds winas eedoma kawejās wairak un wairak ap ſcho patihkamo jaunekli, tad winai ſirds kuſin kuſa, kà waſks ſaulē, un wiſas baſchjas un nepatiſchanas, kaſ ar winas ſtahwoſli liſās tik neſchſirami ſaiſtitas, iſgaiſa paſchjas no ſewis, un tahdos azu mirkloſ wina par tām nebehdaja neka. Deesin, ko wi n ſ ch domā par winu un kà winſch turpmaſ uſ winu ſkatiſees? Kopā brauzot un winai ſtahtot, winſch leelako daſu bija klufejis, tikai ſchad un tad pa kahdam wahrdam eebilſdams, waj nu ko gluſchi nenofihmigu teikdams, waj ari mehginadams winu meerinat. Waj winſch ſkatiſees uſ winu kà uſ nelaimigu ſeeweeti, waj kà uſ palaidneezi? Seb waj winas waſſirdigais ſtahtijums nebuhſ uſ winu darijis nekahdu eeſpaidu, un winſch par wiſu to warbuht neka nedomā? Nè! Newar buht! Tad jau winſch buhtu zilweks beſ ſirds un juhtam, — ihſts koſkerdis! Behz tahda winſch tomehr neiſkatas, un tad jau winſch tai tik wareni nepatiktū. Redſēs, kà winſch turpmaſ iſtureſees. Ja buhſ pret winu atturigs, weenaldfigs, tad ta buhſ ſihme, kà wina tam nepatihk, waj wiſmaſ winas iſtureſchanās naw bijuſe tam patihkama, un tad ta buhtu winas paſchjas waina un neprachana tahdās leetās. Deesin, kà

zitas jeewas dara lihbjigos gadijumos? Waj winas ari eefahf ar to, ka ſchehlojas par ſawu nelaimigo likteni un pufojas uſ ſaweem wihreem?

Wina dſirdeja Aneti eenahfam, fluſi nogehbrjamees un apgulſtamees. Wina neſazija tai neka, jo winai nebija patihfami tagad ar to ſarunatees.

Rautkur tahlumâ — laikam meſchmalâ — dſirdeja norihbam ſchahweenu, pa brihdim wehl otu. „Lee tur peegulâ ſchanda.“ Wina domaja un peepeſchi, paſchai neſinot kâ, winai eeſchawâs ſawadas domas prahtâ: ja wi-neem tur weenam, waj ottram notiftu ar eerozi nelaimē, un lode kertu wezi galwâ, waj kruhtis, tâ ka tas drihſi buhtu beigts... Ak, tad wina buhtu ſwabada! Meitu iſprezinatu Silarajam, waj zitam kam, dotu labu daſu lihdsja, pate paturetu mahjas, un wi n ſ ch waretu nahft un nemt winu... Bet uſ reiſ wina ſpehji ſarahwâs, pate nobihdamâs par tahdâm domam. Kur un kâ tahdas domas wareja zeltees un eekluht winai galwâ? Tâ kaſ winai nefad wehl nebija eenahzis prahtâ. Winai radâs fauns paſchai no ſewis. Strauji wina apgreepâs uſ otreem ſahneem, apſegu, ſem furas winai bija kluwis tik ſilti, no-gruhſdama noſt, it kâ lihdsj ar to gribedama atſwabinatees no tumſcho, ſauno domu ſloga, kaſ winu beedeja un mozija kâ gruhts leetuwens nejaukâ ſapnî.

— Maht, ko tu mehtajees pa gultu un tik nemeerigt guli? Waj tewi rej bluſas?... Wina gluſchi negaidot dſirdeja Aneti eerunajamees.

— Ja... Wina gluſchi ſamulſuſe nedroſchi atteiza.

— Bet tu tatſchu ſchoriht uſflahji abâs gultâs tihrus palaguſ.

— Es neſinu, kaſ te ir, kaſ nē. Warbuht nu wa-reſchu eemigt... Un wina iſturejâs meerigi, tikai lehni,

weenadi kluſu ſchahſdama, lai Anete ſchkiſtu winu eemee-gam. Tomehr ſawas launàs, bet jauſàs domas, wina, jehſchu ari tihri pret paſčas gribu, domaja tahlaf. Lihdi ſchim wina neweenu notifumu nebija warejuſe pahrdſihwot, neweenas kautzif eewehrojamakas domas padomat, kad neatzeretos ſawu dehlu un neweſtu winu kahdâ patihkamâ ſafarâ ar fatru notifumu, fatru domu, ſawos ſirdsdſilumos wehledamàs, kaut winſch buhtu dſihws un wiſur winas dſihwê klahť — wiſu redſetu, dſirdetu un lihdi daritu. Tagad, kamehr wina bija eemihlejuſe ſkolotaju, wina par dehlu wairs nedomaja — waj pateſibu ſafot, puhlejàs nedomat — un to nu wina ſajuta kâ ſmagu ſirdſapſinas pahrmetumu. Lai ſawu ſirdſapſinu apmeerinatu un ſawâm domam dotu zehlafu wirſeenu, tã ka ari dehls waretu buht te klahť, tad wina eedomajàs, ka jauſi buhtu, ja ſchis ſweſchais braſchais ſtudents buhtu winas dehls un Numalis ta draugs, kuru wina eemihlejuſe... Ak, zif ſawadi tas buhtu! Zif tihkami uſtrauzoſchs, zif laimigi nelaimigs ſtahwoſkis!

Anete ſchonakti, kamehr neeemiga, rihkoja kahſas, prezejàs un dſihwoja ar jauno Silaraju, kurſch tai aiſween bija labi patizis un kuru pehz wiſinaschanàs un ſtaigaſchanas kopâ pa tirgu uſſkatija tagad jau tikpat kâ par ſawu nahkoſcho. Nirmgrauſis atkal, meſchmalâ pee ugunſkura nomodâ guledams un ſarumadamees ar ſtudentu, loloja ſewi kluſas domas, ka ſchis buhtu wina meitai wiſlabakais prezineeks — labaks par ſkrihweri, ſkolotaju un wiſeem ziteem teem jauneem zilweſeem, kahdus winſch lihdi ſchim paſina. Schis ar laiku buhs mahzitajs, un kad nu winſch atnahť pee Zihrulenes mahzitaja par palihgu un wehlat wina weetâ par paſchu mahzitaju, — tad winſch Aneti dotu tam ar abi rofi, un, protams, tas winu ari nemtu:

mahjas ar wiju eedjihwi, un nauda ari eetu lihdsja. Tas ko nosihmè! Tà kautko newar ari daschs mahzitajs dabut. Tad buhtu dsihwite! Anete buhtu mahzitaja zeenmahte, un wehl pašchu draudsê! Un winšch mahzitaja feewastehws! Eš, kahdâ eeredšê winšch tad stahwetu pee wezâ barona un ziteem fungeem!

Tà šchis weentuligās mešču gimenes lozekli zehla famâ eedomâ katrs šew jauku nahkotnes ehfu.

Birmgrausene atmodās wehlu, — laudis bija jau pahrnahkušchi brofasti un ehšdami runaja par rubsu plauščanu, ko šchoriht bija šahkušchi. Wina dsirdeja, ka šaimneeks šolijās pehz brofasta eet ar Aneti ari lihdsja uš lauku, lai tiftlihdš rafa buhs nosudufe un kuhli daudš maš apščuwušchi, šahktu zelt tos statos. Students laikam flehti guleja, jo to nedširdeja runajam. Anete, klušu pawehrdama durwis un uš pirktu galeem eedama, lai mahti nemodinatu, eenahza kambari, kautko panehma un tikpat kluši isgahja atpakaļ, aš šewis durwis atkal ašwehrdama.

Birmgrausene ištorejās kâ ašmigufe. Winai tagad netika ar šawejeem šatiktees un runat, — kadehl, to wina newareja pate šew pateikt. Wina tadehl palika meerigi gultâ, nogaididama, lihds laudis išeeks pee darba, tad tik wina zekšeeks. Gan wina bija gribejuše Anetei pašazit, lai ušleek uš plihiti wara trumuli ar uhdeni kafijai studentam, bet negribedama rahdit, ka ir jau atmodušeš, nedarija to, domadama uhdeni wehlaš ušwahrit ari pate, ja Anete nebuhtu šapratusēš padarit to jau pate no šewis.

Pehez brihšcha atkal atwehrās kambara durwis. Tagad pa tām eenahza šaimneeks. Beegahjis pee galbina, netahlu no gultas, winšch papirošu peebahšdams teiza:

— Marij, zelees nu augščam un usraugi mahjas, ka neeenahš kahds šweščs; mehš wiši eesim pee rudšeem. Wee-

ſis flehti gul. Tu paraugi ko wajaga, un kad iſzelas, aigini brokaſti. Kad buhſim faſtatijuſchi ſchi rihta plahweenu, es ari pahrnahkſchu. Waj tu Peterenei eſi ſuhſtijuſe ſinu?

— Ja.

— Wehl neatnahk. Raut jel atwahktoſ lihdſet ſtatit. Kamehr winaſ naw, Anetei janahk lihdſet.

Bapiroſu aiſdedſinajis, winſch iſgahja atkal ahrâ, kur puiſchus dſirdeja jau iſkaptis kapinam. Weſexi ſkaneja, it kâ rakſtâ.

Drihſi wiſi aiſgahja pee darba, un mahjâs bija pilnigſ fluſumſ. Tikai kautkur dahrjâ dſirdeja gaili dſeedam.

Tagad Birmgrauſene peezehlâs. Birmais ko wina, no gultas iſkahpuſe, eeraudſija, bija wafar pirktais leelaiſ ſpoguliſ, kuru wina pawiſam bija aiſmirjuſe. Tas wehl nebija nedſ pareiſi noſtahdits, nedſ noſtiprinats, bet tik tâpat kambari pee ſeenas peeſleets. Par ſpoguli wina kluwa preeziga, un pate newareja ſapraſt, kâ to tâ warejuſe pawiſam aiſmirſt. Tik leelu ſpoguli wina jau ſen nebija wairſ redſejuſe, kâ toreis, kad gahjuſe muichâ, ſkolâ un kad daſchreiſ bija eeſkrehjuſe ſahlê. Bet toreis wina bija drihſtejuſe tikai ihſu brihtiau paſtahwet pee ta leelâ, ſkaiſtâ ſpogula, tikai druſzin bija drihſtejuſe tanî paſkatitees. Tagad nu wina wareja ſkatitees pehz patikſchanas, ne no ka nebaiddamâs un neſteigdamâs. Te wina ſewi redſeja un wareja labi apluhſot no galwas, lihdſ pat kahjam. Tas tik ir jauſi! Te war redſet reiſâ ſewi miſzauri.

Taiſniba, ſtills gan naw it labſ, gihmi winſch gan nerahda it pareiſi, bet par to tas atkal ir leelſ. Wina peeeet ſpogulim itin tuwu, peeleezas gandrihſ pawiſam flaht un tad apluhſo ſawu ſeju un matus. Seja bahla, peere lihdſeni gluda, gandrihſ beſ jebkahdam krunzinam. Mati ari wehl wiſi melni. Schaî puſê, netahlu no deni-

neem, gan ir weens balts un te, rau, atkal weens, bet
tos wina tuhlin israuj, un wairaf tahdu nefur neredf. Ja,
wehl wina ir jauna un fkaista. Wehl winai teefibas uf

dsihwi un dsihwes preefeem, uf mihlestibu un laimi, jo
wairaf wehl tadehl, ka winai lihdsfchim mihlestibas preefi
un laime bijufchi fwefchi... Wina atkaphjas pahris folu

noſtaf no ſpogula un tad apluhko ſewi atkal no neleela
 attahluma. Ar patifſchanu wina pate nu redſ, ko no zitu
 mutes jau daſchreif dſirdejuſe, ka winai ir ſmuidrſ, dailſch
 auguminſch. Ja, teeſcham wina ir daila, drihſaf lihdsiga
 jaunai ſkuſei, nekà prezetai un jau ſtipri padſihwojuſchaj
 ſeewai. Ari mati gari un wehl deefgan kupli. Ap galwu
 ſawihito meſglu, kaſ pa naſti jau tà kluwis waligs, wina
 atlaiſch un atrifina pawifam walam un lauj mateem brihwi
 noſaratees uſ leju; pagreeſdamàs, wina tad apluhko ſewi
 ari no ſahneem un no muguras puſes. Kuſtotees, groſo-
 tees un lokotees, winai kreffls ſtipri noſlihdejis no kamee-
 ſcheem, tà ka atgreeſdamàs pret ſpoguli, redſ tagad tanì
 ſawus failos kameeſchus un kruhtis. Winai ir ſkaiſti ka-
 meeſchi — apaki un glaumi balti. Kruhtis winai nekad naw
 bijuſchas leelas, bet par to tàs wehl tagad dailas un pilnà
 twirtumà, it kà jaunai ſkuſei. Wina lauj krefflam pawifam
 noſlihdet pee ſemes un tad apſkata wiſzaur ſewi ſpoguli.
 Nekad wina wehl tà ſewi naw redſejuſe. Birtì perdamàs,
 waj kambarì weena pate gehrdamàs, wina gan ari daſchreif
 ſewi failu apſkatijuſe, zif jau tà pate war ſewi apſkatit.
 Bet wiſu ſawu augumu — to wina redſ nu pirmo reiſ:
 te wina ſtahw tagad pate ſew preeſſchâ wiſa tahda, kahda
 wina pateefibâ ir. Wina ir ſkaiſta, wina ar ſewi apmee-
 rinata. Wina paſkatas uſ grihdu ſew pee kahjam, kur wi-
 nas ſneegbaltais goda kreffls gul, kà leels apakſch wainags
 un wina ſtahw tam widû. Winai rodas pawifam ſawada
 ſajuhta. Winai ſchaujas prahtà paſaka par mahzitaja zeen-
 mahiti, kuru raganas apbuhruſchas un aiſweduſchas apakſch-
 ſemes pili welnam par ſewu, bet kura ar deewwahrdu pa-
 lihdsibu pratuſe ſew apwilft ar ſawu laulibas gredſenu
 tahdu ſchwihtru apkahrt, ka welns tai neteef klaht. Tahdâ
 pat leelâ baltâ burwu gredſenâ wina tagad ſtahw: ja welns

griib, lai škatas, — flaht netiks. Wina dšird kaži eenaudamees. Paškatiidamàs šahnis, redš: leelais melnais mahju runzis škatas uš winau un, muti atplehšdamš atkal glehwi eenaudas, kà jau šchis tuklais, kuhtrais kustonis to aifween mehđš darit, winau eeraudšidamš.

— U, Wika, waj tu eši tas melnais kungs, kas mani lizis raganam apburt un aišwest šawà pili un nu škatas uš mani un newar tapt man flaht? ... Wina šewi runà, wehligi šmeedamàs un uš kaži škatiidamàs. — No tik šcheligu naudi? Waj paliki beš brokafstš ... Un noleekufèš wina panem runzi rokà, peešpeesch to šew pee kruhtim un glausch šawu šaju wina gludi špihđigajà, mihkštajà melnajà kašchokà, šewi dudinadama:

— Ak tu, melnais welnš, žik tu eši maigs, mihligš un tiškamš! Waj wiši welni un welnini ir tahdi? ...

Te wina špoguli eerauga šew pahr kameeši šneedšamees kađu roku. Bet wairaf wina neka neredš: diwas rokas winai aišpeesch azis, un wina paleek tahda — nedš dšihwa, nedš mirufe. Runzis winai iškluhš no rokam un eenaudedamees nofriht pee semes. Gešmejas šewtees balšš. Utgruđšdama rokas šew no azim, wina atšitas atpakaf, pagalam išklu balši eekleegdamàs:

— Ak wai, Peterene! Kà tu mani pahrbaidiji! ...

— Nu labrihtin, mihkà baltà, dahrgà šelta, labrihtin! Bet wai, wai, kađšš špeegeliš! No greešteem lihđš grihđai un no grihđas lihđš greešteem. Eš jau dabuju finat, ka Širmgraušcha wakar wedušči no tirkuš leelu špeegeli mahjàs.

— Man nu jašteidšas gehrbtees. Bet kà tu mani noheedeji! Wišas kađjas man trihž, un galwa uš reiš eefahpejàs. Mahjàs naw neweena žita žilweka, — eš weena pate; tik flehti guk šweščais študentš. Domaju: kas nu

notizis?! Af, es nobihlēs gandrihs nogihbu. Rà tu tà klufu eelihdi?

— Mihlà baltà, dahrgà ſelta, fo tad tà baidees? Ràs zits lai tà klufu eelihstu, ja ne Beterene? Nahkdama redſu, wiſi raujas pa rubſu laufu fo nagi nes. Domaju: jaetef tad paſſatitees to diſcho ſpeegeli, eekam eju pee darba. Nama durwis, iſtabas durwis — wiſas wakam, tà eemihlejuſchos meitu ſirdis. Domaju, pate buhs kambari. Rà tad! Stahw ſpeegela preekſhà un rotà ar runziti. Cedomajos tad pabaidit. Tas ſpeegelis jau nu gan pirfts Anetei uſ kaſjam. Es jau ſinu! Zuf Tehwine wakar wehlu atſkrej un puhſdama, elſdama ſtahſta: Nirmgrauſchu prinzite prezeſchotees ar Silaraju: wakar tirgù abi kopà ween redſeti. Winu ſaimneeki to wehſti pahrwedufchi. Mans leegums tà tad neko naw lihſejis. Bet fo es dauds waru leegt? Braſchs puiſis jau Utis ir, tik tahds palepnigs. Ja jau meitenei laiks wihrup eet un zitu gaidit negrib, lai eet pee Silaraja, — es neleedſu. Mahjas gan wineem tukſchas tà papuwes druwa; bet kad Nirmgrauſchu tehws dos ſawu bagatibu, tad Deewa ſwehtibas netruhks. Seb waj mahjas atdoſit jau tagad Anetei un ſnotu nemſit eegahtnos? Tad jau Silaraji peekriſtu Danelim, kas tagad muiſchà par tukſcheeri, un tad jau kaſdai mahtes meitai buhtu atkal eekhana wihrup.

— Nè, nè, Beterene, mahjas patureſim wehl paſchi. Anetei tagad doſim tik daku lihſja, protams, labu daku. To tu wari, kad teezees, paſtahſtit ari wezajai Silarajenei. Wari ari teikt, ka mahte un meita buhs ar meeru, un wezi ar laifu peewareſim. Lai tik Utis neſaudè duhſchu!

— Wakarà pat, mahjâs eedama, eetezeſchu un paſchai paſtahſtiſchu. Tahdâs leetâs man jau tihf ir patezet, ir parunat. Nahſâs man tatſchu ari liſſit nahkt. Es jau

ſafu: mana mergele Dirmgrauschos jau otu waſaru got-
gane, — es wineem tikpat kà no radu puſes; ſtrahdat lai
tur eju. Ak tad mahjas tagad wehl nedoſit Anetei?

— Nè. Ko mehſ diwas ſaimneezes . . . diwas jaunas
ſeeweetes weenàs mahjàs eefahkſim? Es tatſchu ari wehl
eſmu deefgan jauna. Seb tu mani eefkati par wezu?

— Lai tam tuſſna eemestoſ mehle, kaſ to eedomat-
toſ teitt! Mihlà baltà, dahrgà ſelta, tu efi taiſni paſchà
labumà. La pate ſkaiſtà Eſerneeku Marite, kaſda biji,
kad gahjam eefwehtamà mahzibà. Ak, kà uſ tewi krita
puiſcheki. Kà uſmedoti. Utzerees Upulta Zahni — to paſchu,
kaſ pehz eefwehtichanas aiſgahja Embutes Buchdikos par
maſo puiſi, — kà taſ tewi butſchoja, un tu atkal wiau!
Es daſchu waſaru nogluhneju. Utzerees wehl to ſprauno
puiſu?

— Utzeroſ, atzeroſ. Bet ko tu domà, Peterene, waj
ari tagad wehl kaſdſ jauns ſehns waretu mani eemihlet?

— Katrſ, kam azis peerè, war tewi eefkatitees, ja tiſ
buhtu wehl meità, waj atraitne.

Brihtiau klufejuſe, Dirmgrauſene, it kà tahlaſu ſarunu
pahtrauſdama, eeminejàs:

— Bet nu man jaſteidſaſ! Gedoſchu tew brofaſti,
tad eefi pee rubſeem. Saimneeſ jau pirmit peemineja . . .

— Uhja, kaſ taſ! . . . Dikti un kà neſawà balſi ſpehji
eefleedſàs Peterene, pagalam nobijufès atlehtdama ſoli at-
pakaſ, tiklihſ Dirmgrauſene paleezàs pehz ſawas jaſaſ, kaſ
bija nolikta pee gultaſ uſ krehſla atſweltneſ.

— Kaſ nu?! . . . Wina ſawufahrt eefleedſàs, pah-
beedeta no Petereneſ kleeedſeena.

— Nè, nè, nekaſ. Paldees Deewam nekaſ. Bet
kaſda tu iſſkatijees ſpeegeli, atgahjuſi noſtaſ un ſaleekda-
màs druſtu uſ ſemi! Weens waigs garſch un reſnſ, kà

nejauſi uſpampis, un weena azs ari tiſ gara, it kà iſ-
rauta uſ leju. *Al, wai, kà es nobijos! Tptu, tptu, tptu!*

— Peterene, tu pateefi eſi dulla! Zif tu mani atkal
neganti pahrbeedeji! Wehl wairaf nekà pirmit. Ja tiſ
nebuſhi roſi, waj zitu kahdu ligu peebeedejuſi. Spogulim
naw wiſur it lihdsens ſtifiks, talab tas weetam rahda tà
neweenadi, ſewiſchki kad ateet noſtaf, waj ſaleezas ſemaſ.
Tas ir wiſs.

— Ja tiſ tas, ko es redſeju, nenofihmè ko ſaunu.

— Ej, tenku Peterene, ej!

Trišpadfmità nodala.

Tautas darbineefi.

Prahwests zildina maršhala liberalizmu. — Prahwesta runa peh-
dejà Kursemes školotaju konferenzē pret freemu aplamo školās re-
formu. — Konferenzes programa. — Stahsts par notikumu ar
školu inspektoru. — Runa par ihsteem un neihsteem tautas
darbineefem.

Školotaju konferenzi aprinkā pilsehtā, draudses školās
telpās, atklahja Bihrulenes mahzitajs, kà šcha aprinkā
prahwests, pasinodams, ka par noschehlošhanu konferenzi
wadit winam nebuššhot eespehjams, tadehl ka neparedsets
gadijums amata peenahkumu ilpildišchanā šauzot wiau
projam, — jau pehz pahris stundam winam esot jaais-
brauz. Wš šapulzes atklahšchanu winšch eeradees tikai ta-
dehl, ka nebijis wairs eespehjams šasinatees ar kaiminiu
mahzitajeem un usdot teem kahdam šapulzes atklahšchanu.
Tagad nu, kur wiša šapulze jau kopā, winšch to usaižinot,
lai ta pate ihwehl šew wadoni. No šawas puses par tahdu
winšch liktu preeššchā Saulgoses draudses mahzitaju Son-
tagu; to winšch darot tadehl, ka Sontaga mahzitajs esot
pats wežakais tuhlin pehz wina, un tà tad šchahds gods
winam jau dabiski peenahkotees, bet jo šewišchi winšch
darot to ari wehl tadehl, ka Saulgoses dšimtkungs, kas
esot ari aprinkā maršhals, pagodinajis šapulzi, pats tanī
eerasdamees. Tas esot tahds gods, kahdu školotaju konfe-
renzes šchā aprinkā neesot peedšihwojušchas. Reišā ar
to ta esot šihme, ka dšimtkungi ari turplikam gribot istu-
retees labwehligi pret muhšu tautškolu un ruhpetees par

ffolotaju stahwoſka uſlaboſchanu, gan paſchi ſawu palih-
dſigu roku ſkolotajeem neatwilfdami, gan ari peefkubina-
dami pagastuſ, pahraf neſkopotees wajadſigo lihdselku at-
wehleſchanâ. Ja muiſchneeziba tà labi un zehli nedomatu,
tad winas augſtais aiſſtahwiſ nebuhtu ſapulzê eeradees.
Tà tad pee muiſchneezibas beſ ſchaubam paſtahwot labi
noluhfi, ja ween winas ſwehtigai darbibai netiſſchot likti
ſchkehrſchli zelâ. (Schos pehdejos wahrduſ ru-
natajs iſteiza ar ſewiſchku uſſwaru.) Tomehr lai turpli-
kam buhtu kâ buhdams, ſchimbrichſham augſtà bruane-
ziba, un winai lihdsi ari garidsneeziba nedomajot ſawu
roku no muhſu tautſkolas atraut tiſ ilgam, kamehr ween
winas netiſſchot nobihditaſ pee malaſ; bet kad taſ notiftu,
tad winas ari wiſu atbildibu par warbuhtejam ſekam no-
raidſchot no ſewis. Tà ka jaunaiſ aprinſka marſchalaſ ar
ſawu eeraſchanoſ ſapulzê gaiſchi peerahdijiſ tiſlab ſawu
teizamo liberaliſmu, kâ ari to, ka muhſu tautſkola winam
ſtahwot tuwu pee ſirdſ, tad nu buhtu derigi un tihri da-
biſki, ka wina draudſeſ mahzitajſ teef zeltſ par ſapulzeſ
wadoni, lai abi kopâ jo ſeknigi waretu ſtrahdat teizamo
darbu. Waj ſapulze eſot ar wina preeſſchlikumu meerâ un
gribot Sontaga mahzitaju par ſawu wadoni? Kaſ ne-
buhtu meerâ, tee lai peezeſoteeſ.

Neweeneſ nepeezehlâſ, un runatajſ paſludinaja Son-
taga mahzitaju par weenbalſigi eewehletu. Pehz tam
konferenzeſ atkſlahjeiſ teiza?

— Tagad uſaizinu Sontaga mahzitaju ſeſſteeſ pee
preſidija galda lihdsâſ muhſu goda weeſam marſchalaſ fun-
gam un uſnemteeſ ſapulzeſ wadibu. Tà nu eſ ſawu uſ-
dewumu eſmu iſpildijiſ un waretu kaſpt no katedra ſemê;
bet eekam to daru, gribeju wehl tiſlab pee jumſ, miſklee
amata brahli, kaſ ſche eſat eeraduſcheeſ, kâ aridſan jo ſe-

wiſchki pee muhſu ſkolotaju kungeem, greeſtees ar kaſhdeem nedauidſeem wahrdeem ...

— Waj nebuhtu, miſlo amata brahl, pirms japa-beids wehleſchanas, ja jau reis tās eeſahktas? ... Runa-taju lehni un miſligi pahrttrauza pee preſidija galda ſehdo-ſchais Sontaga mahzitajs, kaſ bija tahds pat wezitis, kà ſapulzes atflahjejs, tifa leelafu augumu nekà ſchis, un ar pilnu, gludeni noſkuhtu gihmi, kamehr Zihrulenes mah-zitajs bija pamafu, kaſnu augumu, ſchauru, kaulainu feju, ſegtu ar iſhu un ſchidru firmu bahrſdianu.

— Labi, miſlo amata brahl, waram papreeſch no-fahrtot aridsan wehleſchanas. Tad nu luhdsu uſner es wadibu un leez ſapulzei preeſchâ, kaſ darams.

— Nè, miſlo amata brahl, kamehr tu eſi muhſu widû, wadi wehl tu ſapulzi. Es domaju, zeenijamee ſapulze-juſchees buhs ar mani weenis prahtis, ka prahweſta tehws lai patura wadibu ſawâs rokâs, kamehr wiſch ſche wehl atrodas.

— Râ tad, kà tad ... Utſkaneja daſchas baſſis.

— Nu labi ... Utſal runaja Zihrulenes mahzitajs.

— Tagad mums jaiſwehl protokolists.

— Es no ſawas puſes liſtu preeſchâ muhſu drau-dſes ſkolotaju un ehrgelneeku, firmo Namtehwu ... Zeiza Sontags.

— Waj kaſdam kaſ pretim pret Namtehwu eeweh-leſchanu? ... Sapulzes wadonis waizaja. — Nè? Nu tad luhdsu Namtehwa tehwu ſehſtees pee preſidija galda un uſnemtees protokolista peenahkumu iſpildiſchanu.

— Tagad luhgtu eewehlet man palihgu ... Utſal lehni un miſligi runadams un laipni un gudri ſmaididams, greeſàs pee ſapulzes Sontaga mahzitajs, luhfoda-meſ gan uſ ſapulzes, gan uſ katedra puſi. — Muhſu kon-

ferenze ſchoreiſ ſewiſchſi labi apmeſleta un preeſchneſumu peeteiſts tiſ daudſ, ka abâs ſapulzes deenâs darba buhſ daudſ, un weenam gruhti nahktos wiſus darbus wadit. Eſ no ſawas puſes kandidatu uſ ſcho amatu wairſ nemineſchu, jo manſ kandidats jau eezelts par protokoliftu. Tikai tanî ſinâ eſ gribetu iſteikt ſawas domas, ka wadona palihgſ buhtu nemamſ newiſ no mahžitaju, bet no paſchu ſkolotaju widuſ, un newiſ no wezajeem, bet jaunajeem, lai muhſu ſapulzê buhtu eewehrota wiſpuſiba, lai muhſu tautas darbineeku jaunâ paaudſe nejuſtos it kâ atſtumta ſahniſ un lai dotum tai iſdevibu peerahdit, ka gudriba un ſapraſchana mahjo ne tikai firmâs galwâs ween.

— Uri eſ pilnigi peeweenojos tahdâm domam... Brahwefſts ſazija. Lai ſapulze uſſtahda weenu waj diwi kandidatus uſ konferezes waditaja beedra amatu.

Geſtahjâs wiſpahreja kluſu zeeſchana. Tikai ſchur tur bija dſirdama ſawſtarpeja ſatſchuſteſchanaſ, kandidatus tomehr neweens nemineja. Tâ pagahja labſ brihdîs.

— Eſ liktu preeſchâ Bihrulenes ſkolotaju... Wiſpahrejâ kluſumâ pehſchni atſkaneja marſchala ſpehzigi patihkama balſſ, kaſ ſapulzei taiſni pretî ſehdedamſ bija eeraudſijîs pirmajâ dalibneeku rindâ Numali un wehl atzerejâs un paſina wiâu no neſenejeem dſimſchanaſ deenas ſwehtkeem Bihrulenes muiſchâ, kur Numaliſ bija wadijîs fori.

— Ja, Bihrulenes ſkolotaju... Bihrulenes Numali... Ja, ſkolotaju Numali... Wairaf balſſſ tagad zita par zitu atſkaneja no wiſâm puſem. Eſchee ſauzeji pa leelafai dakai to darija, gribedami iſtapt marſchalam, par kandidata derigumu, waj nederigumu nedomadami neka; ziti atkal to darija aiſ ta eemeſla, ka bija kautko laſijjuſchi par wiâu awiſêſ, kur bija labâ noſihmê peemineta wiâu darbiba

dseedaſchanas laufâ; zits wina wahrdu ſauza warbuht ari tapeh3, ka winſch labi iſſfatijâs un bija glihtafi gehrbees par daudſ ziteem darba beedreem; wehl ziti — un to laikam bija wiſleelafâ dala — ſauza wina kandidaturu, nedomadami itin neka, — weenfahrſchi ſekodami zitu ſauzeeneem.

Umaliſ, no tahdeem ſauzeeneem ſtipri ſamulſis, peezehlâs un mehginaja kautfâ atrunatees, ka winſch newehlotees un nemaſ neapſinotees ſpeh3jigs, eſot jau daudſ zitu, wairaf peedſihwojuſchu ſkolâs darbineeku, winſch tikai pirmo reiſ eſot konferenzê. Tomehr tahda atrunaſchanâs neka nelihdſeja, un no katedra jau atſtaneja paſiſtamais teizeens, kaſ eſot pret ſcho kandidaturu, lai peezelotees. Nepeezehlâs neweens, un tâ Umali, tâpat kâ eepreeſſchejos kandidatus, paſludinaja par weenbalfigi ar aklamaziju eewehletu, un prahweſts wiau uſaizijnaja, eenemt weetu pee preſidija galda. Tur peeejot, marſchals ſneedſa laipni Umaliſ roku un lika tam noſehſtees labajâ puſê mahzitajam Sontagam, kuru nu, ſekodams marſchala preeſſſchſihmei, apſweizijnajâs ar Umali tâpat laipni. Daſchi wezaki ſkolotaji, kaſ ſcho godu, kluht eewehleteem kahdâ amatâ un ſehdet pee preſidija galda, bija laikam ari wehlejuſchees, bet nebija amatâ eewehleti, pat ne par kandidateem nebija uſſtahditi, puhlejâs ſlehpt ſawu nepatiſſchanu waj nu neſkaidri un beſ wajadsibas eekahſedamees, waj noſchnaufdami ſawos kabatas laſatos degunus, waj ari nonemdami un noſlauzidami ſawas brilles, kam tahdas bija.

— Tagad wehleſchanas pabeigtas, un es waru greeſtees pee ſapulzes ar kahdeem wahrdeem, kuruſ jau pirit gribaju ſazit... Geſahka prahweſts uſ katedra. — Bee-nijamâ ſapulze! Mums jaſina, ka mehſ patlaban ſtahwam jaunu notifumu preeſſchwafarâ un ka turplikam

muhſu ſkolu dſihwê un winas pahrwaldibâ ſagaidamas pahrgröſibas. Rahdus apmehrus tâs peenems, naw wehl ſinams, bet kahdâ wirſeenâ tâs domatas, tas weedejams jau no tam, ka turplikam ſkolotaju konferenzenz wairs newarês noturet — tâs nebuhs wairs atkautas! Ja, zee-nijamee amata brahki un mihlee ſkolotaji, pehdejâ konferenzê, pehdejâ Kurſemes ſkolotaju konferenzê mehſ tagad atrodamees kopâ! Uridſan ſcho konferenzi mehſ nebuhtu dabujuſchi wairs noturet, ja nebuhtu paſteiguſchees ar winas ſaſauſchana. Godatâ ſapulze! Konferentschu aiſleegſchana, — tas jau patſ par ſewi ir behdigſ notifums, bet behdigatſ wehl tanî ſinâ, ka tas uſſkatams par mehrauflu tam garam un wirſeenam, kahdâ ſagaidamas projektetâs pahrgröſibas jeb tâ ſauktâs reformas muhſu ſkolâs laukâ. Pret reformam kâ tahdâm es neka neebilſtu. Daſchs kas ſkolu eefahrtâ nowezojees un tabehſ reformejams, peemehrojotees laiſka wajadſibam. Peemehram praſibai, lai walſts walodas mahziſchanaï peegreestu leelaſu wehribu, ir ſaws pamats un ſchaj praſibai neweens nepretöſees. Widus ſkolâs, fur mahza daſchadas walodas, beſ ſchaubam eerahdama walſts walodai waj pate pirmâ weeta. Uridſan pirmmahzibas ſkolâs pehdejâs ſeemâs, kad behrni jau daudſ maſ peeteekoſchi eepratuſchees ar wiſpahrejam mahzibam, waretu ſahft mahzit walſts walodu, jo winas praſchana, kâ jebkura deriga ſinaſchana, war nahft tifai par labu, ſewiſchki ſehneem, no fureem daudſeem wehlaſ buhs jaſtahjas kara klaufibâ, fur tad, walſts walodu protot, deeneſts iſnahft daudſ weeglaſs, nekâ to ne-maſ neprotot. Nè, mani fungi, pret walſts walodas mahziſchanaï un zitâm wajadſigâm reformam muhſu ſkolu leetâs mehſ neweens nebuſim preti — ne ſkolotaju fungi, ne mihlee amata brahki, draudſchu mahzitaji. Taiſni

otradi: mehš pašči, tiš weeni kà otri mahzamees walšts walodu, katrs pehž šawas špehjas. Ka mehš mahžitaji aridsan zeenam freemu walodu un darbojamees ar tās mahzišchanos un mahzišchanu, redsams starp zitu no tam, ka mans mihlais amata brahliš un draugs, Kendas mahžitajs Griners, kas, pats ščo walodu neprafdams un nule tiš mahzidamees, tomehr šaraktijis un isdewis freemu walodas mahzibas grahmatu mihleem tauteescheem par labu leetošchanai tautškolās. (Amata brahleem un školotaju kungeem waru eeteikt ar ščo jauno darbu eepašihtees!) Ša, mehš, mahžitaji, katru derigu reformu apšweikšim ar preeku. Bet ja reformu darbu pee mums eesahš ar to, ka uš wisstingrašo aisleedš konferenzenes un jebkuras šapulzes školu leetas pahrrunašchanai, tad ta ir behdiga šihme par gaidamās reformas tašlato gaitu. Školotaju šapulzes atkautas wišās Wafara-Giropas walštis, kas gaišmā un isglihtibā mums tašlu preešhā un no kureenes nemam paraugus kulturas darbos. Školotaju šapulzes wišur noteek tanī noluhkā, lai školu darbineeši ismainitu šawā starpā pašču peedšihwojumus, nowehrojumus un panahkumus školas laukā un wišpahri, lai zits no zita šo derigu mahžitos. Šaunās paaudšes — un tamlihdš wišās nahkošhās tautas — audšinašhana ir pats šwarigatais darbs. Šhi darba daritaji tadehl ari nekad newar beigt pašči mahžitees un papildinatees audšinaššanas un mahzibu pašneegššanas šinā. Zits par zitu buhs arweenu wairak šo nowehrojušči un špehs weens otram wairak šo dot, nekā iffuršh rihkodamees atšewišhēi un palaisdamees weenigi uš šawa pašča gudribu. Tadehl atšewišhēku peedšihwojumu un nowehrojumu šawštarpeja šalihdšinašhana, wišpušeja pahršpreešhāna un pahrbaudišhāna nepeezeesšhama. Ša tas ir wišos šadšihwes arodos. Šeemehram šemkopji

kulturas walsstis pulzejas beedribās, ismaina tur ņawas domas, nowehrojumus un panahkumus; tahdā pat noluhkā ņarihko aridņan iņstahdes, kur darba daritaji paņchi ar ņawām azim war redset zitu raņhojumus un ņalihdņinat tos ar ņaweem. Ja turpretim ņahds eedomajas, ņa eepaņihņhanās ar zitu puhlem un panahkumeem un ņawstarpeja domu ismaina ir newajadņiga, waj pat ņaitiga, ņa winņch weens pats wiņu ņin un prot labaki par wiņeem ziteem; ņa tas, ko winņch pee ņawa ņalā galda ņehdedams ņagudrojis, ir leetderigaks par wiņu praktiņko darbineeku peedņihwojumeem un nowehrojumeem; ņa winņch ir ņpehjiĝs dot wiņeem weenadus un pareiņus preeņņhraktus winu darba gaitas ņekmigai weiņchānai, jehņchu paņchi ņchee darba daritaji atrodas ņimtām werņtim tahlu un beeņchi ņatrs wairak, waj maņak ņawados apņtahklos, kurus tas nepaņihņt nedņ wiņus kopā, nele wehl ņatrus par ņewi; — ja ņahds to tā eedomajas, tad ta ir geņiba un aņla ɤloņchānās! Rā tahdu wihru ņauz, ņas eedomajees tiņ atņchĝarnā gudribā, ņobeedonoszewu, ņapustinu, waj ņā zitatadi, tas weena alga; bet noschelojams gan tas, ņa zilweņeem ar tiņ greiņeem uņņateem dod tahdu waru rokā, lemt par weņelu tautu liņteneem. Neweenu tautu newar darit lai- migu weens, waj otrņ zilweņs ar ņawām, pee ņalā galda ņagudrotām rezeptem, beņ paņchās tautas lihdi ņpreeņchānās un lemņchānās. ɤpdomajeet, ņas iņnahktu, ja peemehram ņahds muiņhturis, ņehdedams ņawā pili, peeņuhritu ņaweem pņahwejeem tihrumā, waj plawā pawehli, ņa tikai tā, ņa winņch to noņaka, tee plaujot drihkt turet iņkapti, ne zitadi. Par tahdu pahrgudrineeku darba laudis nosmeetos, ņa par nelgu, un darbs iņwehrtos par neekoņchānos. Lih- dņigi tas ir aridņan ar muhņu ņkolās leetu. Mums wairņ nelaus pulzetees un ņpreeņt par mahzibu gaitas ņekme-

ŝchanu un audŝinaŝchanas panahkumu weizinaŝchanu. Mums peefuhtis jau gatawu rezepti, kas beŝ pretrunas peenamama un pehž kuras jarihfojas. Školotajus un audŝinatajus, ŝhos dŝihwa gara dehŝtitajus, grib paŝchus pahrwehrŝt par nedŝihwa aparata peederumeem. Bet zilweka dŝihwais gars naw noŝlahpejams. Tam wajaga darbotees, wiŝch darbojas un darboŝees — waj nu ŝchahdâ, waj tahdâ ŝinâ. Sewiŝchki tahds wiŝai dŝihws, darbigs un zentigs, kaħds ir muhŝu miħlâs latweeŝchu tautas gars un kaħds tas allasch in jo gaiŝchi parahdijees aridŝan muhŝu ŝkolotaju ŝtarpâ, neŝtahwès diħkâ, un wina eerotŝchi neruhŝès. Ja ŝkolotajeem neatlaus paŝcheem atkłahti pahrrunat ŝawas ŝolu leetas un wajadŝibas, ja teem aiŝleegs wadit dŝeedataju forus un darbotees beedribâs, kâ to dŝird projeŝtejam, tad tee darboŝees ar kaħdam zitam leetam, un un ja tàs neatlaus, tad daris tàs ŝlepeni. Ta ir weza pateŝŝiba, ka tur, kur atkłahti neŝas naw atklauts, daudŝ kas noteef ŝlepenibâ, kas tad neweenam naw kontrolejams, kurpretim katru atkłahtu darbibu weegli war kontrolet netikai waldbibas eeŝtahdes, bet aridŝan paŝchi darba beedri, un tâpat wiŝa ŝabeedriba un preŝe. Atkłahti darbojotees, neweenam neeenahŝs prahtâ kaħdas neatklautas leetas. Bet nu, nemot ŝkolotajeem wajadŝigo brihwibu, apŝlahŝki ŝkuhŝt deemŝchehl zitadi. Muhŝu wezee ŝkolotaji ŝawa muhŝcha peħdejo daku nobŝihwos gan warbuht tâpat un nemeklès ŝawam garam wairs kaħdu jaunu — dŝihwakas un brihwakas darbibas weidu. Bet kâ buhŝ ar muhŝu jaunajeem tautas darbineeŝeem, kas wehl pilni ŝpeħka, ŝpara un zenŝibas un grib dŝihwot un darbotees? Waj tos iŝdoŝees pahrwehrŝt par nedŝihwa aparata daiŝteem? Eŝ to netizu. Bet ja nu wiŝi, mekledami ŝawam garam kaħdu zitu darba laufu, nomalbitos uŝ neatklauteem zeŝeem un daritu kaħdu

waldibai nepatihſamu, waj walſtij kaitigu darbu, tad par to pee atbildibas buhtu ſauzami newis paſchi ſchee ſkolotaji, bet wiſpirmâ kahrtâ gan tee ſobeedonoſzewi, Rapuſtini un ziti, kaſ ar ſawu aplamo rihzibu ſkolotajus no wina ihſtâ, gaiſchâ darba lauka dſen tumſâ un pagrihdê. Par ko aiſleedi muhſu ſapulzes? Raitigs te nefas nenoteef un newar notift, jo tàs ir atflahtas: par wina darbeem war ſfaidras ſinas dabut protokoloſ, war laſit referatus aridſan laikraſtoſ. Bet ja kur kahta ſapulzê reiſ gabitoſ kaſ nepeelaiſchams, lai tad ſauz mainigoſ pee liſumigas atbildibas! Tomehr ſaukſchana pee atbildibas nefad un nefur naw notifuſe. Taſ ir wiſlabakais peerahdijums, ka muhſu ſapulzem nefâ newar peekertees. Kaut buhtu mineti jebkahti ſlehgſchanaſ eemeſli. Bet tahduſ neuſdod. No gaiſmas un atflahtibas nefad neſam bijuſcheeſ, — muhſu leeta allaſchin bijuſe taiſna. Bet ja kahta ko dara un baidas uſdot eemeſluſ, kahehl to dara, tad ta ir ſihme, ka wina daritaiſ darbs ir tumſchſ darbs, kahta ne-taiſna leeta, kam no gaiſmas jabaidas, waj no atflahtibas jaſaunaſ. Un behdigakais taſ, ka tahdas leetaſ noteef aridſan muhſu ſkoloſ lauka. Bet, miſlee tautas darbi-neefi, kaut muhſu nahſotne ir iſliktos deeſziſ tumſcha, weena apſinaſchanaſ mums paleef par apmeerinaſchana: muhſu darbs allaſchin bijis gaiſmas darbs; tumſa gaiſmu neuſwareſ; paſaulê nefas naw paſtahwiſg, bet wiſmaſaſ uſ paſtahwibu war zeret netaiſniba, praſta warmahziba: agri, waj wehlu ta ſabrufſ pate no ſewis, un winaſ zehleji ſabrufſ tai lihdi un tiſ aprakti ſem winaſ drupam. Eſ eſmu beidiſi. Mani fungi, nowehlu jumſ labaſ ſekmeſ ſwehtigaja darba muhſu pehdejâ konferenzê. Ar Deewu! . . .

Kunaſ pehdejee teizeeni atſtaha dſiku eeſpaidu uſ ſapulzi, ſewiſchki tadehl, ka tee bija nahſuſchi no firma we-

zifcha mutes, kas bija pasihstams par prahrigu, apdomigu zilweku un kas ari tagad wifu laiku bija runajis lehnâ gaitâ un paklusâ balsi, bes jebkahdas ustraufschanâs; tikai taisni us beigam, it kâ pret pascha gribu, bija schzis islaustees us ahru wina dsiki eeflehgtais temperaments, un pehdejos wahrds winsch isrunaja wairak pazeltâ balsti, kura, jebchu ari tagad skanedama wehl ne wifai stipri, weegli eetrihzedamâs, tomehr leezinaja par eefschigo usbudinaschanos — par to wehtru, kas plosijas wezajam wihram kruhtis. Azis winam sawadi sibsnija, pa dakai kâ dusmâs eedegdamâs, pa dakai kâ asarâs laistidamâs. Kad winsch, pret sapulzi paklanijees, kahpa no katedra semê, schle atskaneja wehtrina plauschkinaschana. Marschals bija schzis pirmais plauschkinat, un wifai, gan sekodami wina preefschihmei, gan ari jusdamees paschi aischrahbti, plauschkinaja ar diwtschschu sparuu winam lihdsi.

Pehz prahwesta aiseeschanas sapulzes wadonis sinoja, ka konferenzi peeteikti sekoschi preefschnesumi: 1) „Par kopehdinaschanu muhsu laufscholâs“ no Graveneeku draudses mahzitaja Mertwago. 2) „Kâ peemehri no swehteem raksteem wislabak leetojami pee hauschlu isskaidroschanas?“ no Warfaku pagasta skolotaja Petera Zeefas. 3) „Par wingroschanu un wispahri par behrnu peeradinaschanu pee weselibas kopschanas“ no Mugurkaulu pagasta skolotaja Kristapa Sihka. 4) „Par glihtrafstischanu“ no Palejas mahzitaja Utelmeijera. 5) „Par pagasta skolotaju stahwokla uslaboschanu“ no Badalauku skolotaja Daniela Lufschuma. 6) „Kahds sawads notikums ar tautskolu inspektoru Augsch-Kursemê“ no Pawentes skolotaja palihga Robeschneeku Edwarda. 7) „Brajches wahzu-latweeschu wahrdnizas aistahweeschana pret Alberta Peterfona un daschu zitu kritikam“ no Wahrtajas sko-

lotaja Jura Warašča. 8) „Waj darbošchanàs ar bišch-
kopibu tautškolotajeem eeteizama?“ no Wirgus pagasta
školotaja R. Kopmana. Beš tam wehl Meldšires školotajs
Dawids Mugšpuhtis, kas newešelibas dehl pats aifkawets
eeraštees muhju šapulžē, atšubtijis nolasišchanai šawu iš-
strahdajumu „Dšeedašhana un balšs iškopšhana taut-
školàs“. Tà tad peeteikti wejeli dewiai preeššnešumi, no
kureem weenu Deewam šchehl newarešim nolasiit. Tas ir
Badalauka školotaja Daneka Luššuma funga rakšts par
pagasta školotaju stahwoška ušlabošchanu. Tas gan išstrah-
dats leetiščki un wišas wajadsibas išteiktas meerigà garà
un mehrenos wahrdoš, bet rakšta šaturš nešihmejas taišni
uš školotaju darba lauku un tà tad pahrišneedi muhju kom-
petenžes robeščas: par algu paaugštinašchanu konferenze
newar špreest, jo wina tàs nei paaugština, nei pašemina.
Mehš šawàs šapulžēs waram runat un špreest tikai par
behru audšinašchanu, par mahžibas metodem, par školas
grahmatam. Turpretim materialà stahwoška apšpreešcha-
nai buhtu jau sozials rakšturs un tahdas leetas šawàs
šapulžēs nekad un ne sem kahdeem apstahškeem nedrihk-
stam peelaišt. — Kas šihmejas uš Robeššneeku Edwarda
funga preeššnešumu par notikumumu ar kahdu tautškolu
iņšpektoru Mugššemē, tad man jašaka, ka tas ir gaušči
jozigs un išklaušitos it kà netizams, ja no rakšta autora
pašča mutes nebuhtu dširdejis, ka teešham wišš pateeši
tà notizis, kà tur stahštits. Pirms gan šchaubijos, waj
šchahda rakšta nolasišchanu peelaišt. Beš kad, abi ar prah-
westa fungu to išklaušiči, pamatigi wišu pahrdomajam,
nahzam pee šlehšseena, ka naw nekahda pateeša eemešla,
leegt rakštu nolasiit. Tautškolu iņšpektori teek pee mums
šubtiti, lai raudšitos uš tam, ko mehš — školotaju fungi
un mahžitaji — daram školas laukà. Tamdehl, domaju,

ari mums ir moralisks peenahkums, mahzitees pasihst ša-
wus pahrraudsitajus un sinat, kà wineem pahrraudsibas
darbà labi weizas. Tà tad Robeschneeka kunga preefš-
nesumu peelaišchu un daru to ar maršhala kunga šiau,
ar kuru par šho leetu esmu runajis un kurfšh ari ir tanis
domàs, ka mums naw itin nefahda eemešla, šlehpt un no-
kluset to, par ko sinam, ka tas ir pateefiba.

— Ruhgtu wahrdu... Atškaneja kahda balšs no ša-
pulzes dalibneeku widus.

— Wahrds Patentes mahzitajam Rosenbergera kun-
gam... Zeiza šapulzes wadonis, un tuhlin uszehlās kahds
wihrs garu kalnu augumu, pahri pušmuhšha gadeem un
runaja:

— Es gribeju aišrahdit, ka mehš Robeschneeka kunga
rakstu, lai weenam otram neeenahktu prahtà mešlet tanī
kahdu politišku agitaziju, waram usškattit newis par kahdu
šewišhki konferenzes noluhkam rakstītu apzerejumu jeb si-
nojumu, bet it weenfahrsšhi par beletrišišku gabalu — tihri
literarīšku stahstijumu. Un šchahdà darbà rakstneekam
plašha brihwiba tikpat weelas išwehlē, kà ari winas ap-
strahdashanà. Robeschneeka kungs ari aprakstam par no-
tikumu ar inspektoru un školotaju dewis masa tehlojuma
formu. Zeenijamai šapulzei jasin, ka Robeschneeka kungs
ir jauns rakstneeks, gan tītai eefahzejs, klajà wehl neko
naw laidis, bet dashus gabalius, ko man preefšhà lasijis,
es waru šlatwet kà labi išdewušhos.

— Bateizos, mihlo amata brahl', par jauna rakst-
neeka preefšhà stahdišhanu. Tas man leels preeks, ka
muhšu starpà ir aridšan kahds rakstneeks, un šapulzes
wahrđà apšweizu juhs, Robeschneeku Edwarda kungs, šchai
jaunà, ehreškšku pilnà, bet šlawenà gaità. Nowehlu jums
labas šefmes, rakstīti muhšu mihleem tauteefšheem tahdus

pat koſchus un mahzibu pilnus ſtahtus, kahdus rakſtijis
 Juris Reikens. Bet tagad nu aizinu juhs, laſit ſawu
 jauno darbu mums preekſchâ. Pee mums, Lejas-Kur-
 ſemê, tautſkolu inſpektora wehl nam, — nule tik tahdu te
 gaidam. Augſchſemê tahds jau darbojas, un jums pehrn
 bijis tur gods ar wina darbibu eepaſihtees, wiſmas par
 to ko dſirdet. Tadehl labpraht noklauſſimees juhsu preekſch-
 neſumâ.

Œkolotaja palihgs Kobekſhneeks, jauns gaiſchmatis
 zilweks, jautru, beſbehdigu iſſkату un dſihweem waibſteem,
 ſtahjâs nu katedrî. Sawus pusihs nozirptos, pa dakai
 ſtahwus ſtahwoſchos matus wiſch pahra reiſ ar plaukſtu
 pahrbrauzija, it kâ gribedams ſaglaust, tomehr ſazehla
 tos wehl wairaf uſ augſchu; tad atkahſejees, ſahka ſkanâ
 balſi laſit:

„Kahdâ nowadâ pagasta walde, kâ jau tas daudi
 weetâs noteek, newar ſatikt ar ſawu ſkolotaju. Neſatizibas
 eemeſli droſchi ween buhs bijuſchi daſchadi un pa leelakai
 dakai laikam perſonigas dabas, kâ jau tas nereti mehdi
 buht. Daſchi pagasta amata wihri, dabujuſchi ſinat, ka
 ir eezelts ſkolu inſpektors, kur par ſkolotajeem war ſuh-
 dſet, nolemj greeſtees pee inſpektora ari ar ſuhdſibu par
 ſawu ſkolotaju. Lai nu neſatizibas ihſtee eemeſli bijuſchi
 kahdi buhdami, bet ſuhdſiba teek pamatota uſ tam, ka ſko-
 lotajs ſwehtdeenas gandrihs paſtahwigi pawadot ahrpus
 mahjas, eedams godos un dſihrâs ſawâ un ari kaiminu pa-
 gaſtos pret ſinamu atlihdsibu ſpehlet uſ ſmuikam dejas mu-
 ſiku. Œchahdas rihzibas kaunâ puſe eſot ta, ka ſkolotajs,
 ſwehtdeenas un ſwehtdeenu naktis pawadidams dſihru un
 godu namos, aiſkawejot meegu, tikai pirmdeenu rihtos
 pahrrodotees mahjâs un pee tam beekſchi ſtipri ſazeenajees,
 tâ ka ar ſiltu galwu un negulejuſcham klafê tad nahkot

meegs, un tà pirmdeenâs paejot gandrihſ weenâ ſnauſchanâ, bet no mahzibas tanîs deenâs neefot nefas. Skolotajam naidigee pagasta amata wihri aisbrauz pilſehtâ, fur inſpektors dſihwo, meflè to tiku tikam, lihds beidsot dabun rokâ, iſſtahta tam ſawu ſuhdſibu un luhds, lai winu ſkolotajam aisleedsot eet ſwehtdeenâs dſihru mahjâs par muſikantu un tur pelnitees un dſihrotees, waj, ja tas buhtu eefpehjams, wiſlabak lai winu atzeltu no amata. Inſpektors, uſflauſijees pagasta preekſſtahtawju ſuhdſibu, atſaka teem, ka tuhlin newarot wineem neka ſkaidra noteift, lai brauzot tagad mahjâs, wiſſch eewahkſſchot ſinas par winu ſkolotaju, tad redſeſſchot ko darit un ſawu leh-mumu paſinoſſchot ſuhdſetajeem wehlaſ.

Schee pahrbrauz mahjâs, gaida pagaididami, newar neka ſagaidit un domâ, leeta jau aiſmirſta, waj ſuhdſiba atſtahta beſ eewehribas, jo wairak tadehl, ka par kautjekahdu ſiau eewahkſſchanu atteezibâ uſ ſkolotaju pagastâ nefas naw dſirdams. Bet inſpektors, gudrineeks, nedarbojas wiſ ar ſiau eewahkſſchanu, bet kahdâ pirmdeenâs pehzpusdeenâ pats eerodas ſkolâ. Un ko domajat, ko wiſſch tur atrod? Geeet preekſſchnamâ, — wiſſ flufu, it kâ kad ſtundas nemaſ nebuhtu, waj kâ deenas laikâ kad wiſi buhtu nogahjuſſchi gulet. Beidsot eeklauſas labaki — ja, aiſ weenâm durwin leekas, dſirdama flufa, apſpeeſta ſmeeſſchanâs, kſchukſteſſchana. Tâ tad zilweki ir gan kahdi mahjâ. Inſpektors pakabina kaſſchoku turpat preekſſchnamâ un flufi un lehni wer tàs durwis walam, aiſ kuzâm dſirdamas dſihwibas ſihmes. Un ko juhs domajat, ko wiſſch tur eerauga? Pilna klaſe behrnu, kaſ wiſi, it kâ uſ tam nomahziti, iſturaſ flufu un meerigi, bet ſkolotajſ, katedrî noſehdees, galwu nolizis ſew uſ abâm rokam, wiſſ pusgulu noſlihziſ, gul un krahz pilnu krahzeeenu. Ja, wiſu redſ tà

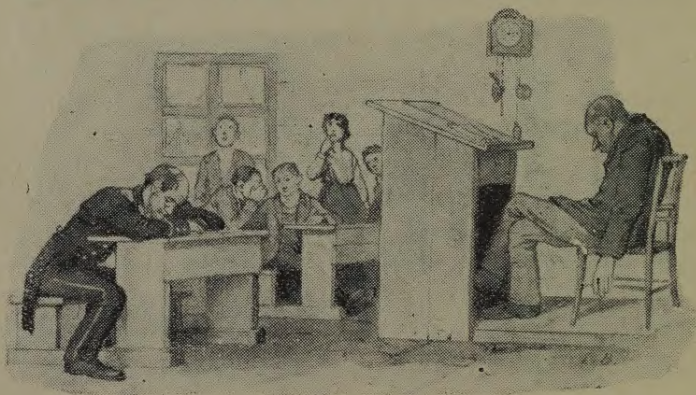
uf mata, kà pagasta amata wihri fuhdsjejuſchi. Par ſchahdu atradeenu inſpektors wiſai preezigs, lai kà, bet tahdu ſkату winſch nebija zerejis redſet. Winſch nolemj nu ſkolotajam ſagataiwot labu pahſſteigumu. Behrneem pamahj ar pirſtu, lai ſehd ween tahlak ſawàs meetàs, kà ſehdejuſchi un lai iſturas kluſi. Wats kahda ſola galà apſehſchas behrneem lihdsàs, iſwelf un apſkatas pulſſſteni un nu gaidis, zif ilgi ſkolotajs ihſti gulès un tà krahks. Winſch newar nopreezatees ween par ſawu eeraſchanos ſchaj ſkolà tif iſdewigà laikà. Winſch ſehd un gaida un newar ſagaidit, kad ſkolotajs beigs gulet, lai redſetu, kahdu gihmitas taiſis pee ſawas atmoſchanàs. Sehđ un gaida, bet newar ſagaidit. Paſkatas weenreiſ pulſſſteni, paſkatas otrreiſ, paeet ſtundas zeturfjnis, paeet treinis, paeet puſſſtunda, bet ſkolotajs, kà newar tà newar beigt iſgulet ſawu aiſkaweto meegu. Sehđ un gaida atkal. Un ko juhs domajat, kas tur noteef? Ahrà ſtipri auſſts, inſpektors, tahlu zeku braufdamš, kreetni iſauſſtejees, bet klaſes krahjni behrni jau pirmdenas preeſſchpusdeenà eefuhruſchi un ſakurinajuſchi ſawas peežas — ſejchas kurſmas, tà ka krahſns ir karſta, un iſtaba patihkami ſilta. Inſpektors, auſſtâ laikà tif garu zeku turedamš, pa krogeem, kur webejs barojis ſirgus, tehju dſerdamš un ſildidamees, eemetis ari daſchu labu zela kahju, jo minetais inſpektors neefot nebuht eemeſchanas pretineeſs, kà to tee ſkolotaji, pee kureem winſch hijis uf rewijju, ſin leezinat. Sehđot ſiltâ iſtabâ, kur wiſs kluſu un meerigi, noauſſtejuſchos inſpektoru ſahk pahrneemt ſawads tihkams gurdenums. Azis winam nejauſchi un pret paſcha gribu ſahk wehrtees zeeti. Winſch gan ſanemas un negrib padotees meega warai, bet jau pehz ihſa brihtina azis weras atkal zeeti. Winſch atkal ſanemas, papeſch azis un paſkatas uf ſkolotaju. Bet

tàs weras un weras zeeti, tihri fà par waru. Wislabaf buhtu, ja winſch ſkolotaju tagad uſmodinatu, iſdaritos ar to tuhlin uſ weetas fà wajaga un tad brauktu ſawu zeku tahtaf. Tà winſch domà, tomehr negrib to darit: ſkolotajam jalauj meers, zif ilgi winſch pats gulès. Inſpektors grib domat par ſkolotaju, par wina atmoſchanos, par wina iſtruhzinaſchanos, kura buhs tiſ neganta, fà to eepreeſch nemaf newar eegahdatees. Tà inſpektors zenſchas iſdomat wiſu to, faſ tur nu tahtaf iſnahks, bet wina domas un juhtas juht: winam ſchkeet, fa winſch newis ſehd iſtabà un newis winam apfahrt iſchukſt behrni, bet tà ween leekas, fa winſch brauz kamanàs un dſird ſwahrgulus dſchindſham. Wehkreiſ winſch ſanem wiſus ſpehkus un pawer azis, bet ari tuhlin plaktſteeni friht atkal zeeti un winſch brauz, fà brauzis, tahtaf, eetinees ſawà leelajà zela faſchokà, kur winam nu tiſ brangi ſilti un ſwahrgulu ſkanas wina tiſ patihkami ſchuſchina ſaldà ſnaudà. Galwa — to winſch ſkaidri mana — winam lihgojas uſ weenu un otu puſi, faſ, protams, nahk no kamanu ſwaidiſchanàs pa dſikajà ſneegà iſdauiſitàm leelàm daugam. Pats winſch ar meegu kaudamees un ſnaudams, no kamanu gruhdeeneem un treezeeneem reiſu no reiſas ſaknub uſ deguna; bet gan jau nobrauks zela galà, nems kur naſtſmahjas un tad warès iſguletees; tagad winſch atſpeediſees ar galwu ſew uſ rokam un ſnaudis tàpat...

Skoleni redj ſawadu ſkату: ſweſchais kungs ar ſelta uſkameeſcheem, ar ordeneem uſ fruhtim un daudſàm ſpoſchàm pogam neween tur, kur tàs wajadſigas, bet ari tur, kur tàs nemaf un nekad naw wajadſigas, fà uſ peedurknem, muguras un gar ſwahrfu ſchehtem, — ſchis ſpoſchi greſnais kungs ſakruſto rokas ſew preeſchà miteniſki uſ galba, noleezas uſ tàam ar galwu, peepſeſdams weenu

waigu uſ dilbas un eesliħst tã leħni un klusi ģaldã, dſilã meegã.

Kauj nu ar guleſĥanu abi diwi, it kã aiſguħtnem; ſkolotaja ſtiprã krahſĥana, un inſpektora leħnakã ſĥnaħſĥana mainas weena ar otru tiſ weenadi ģahrtigi, kã diwi uſwilkti pulkſteni. Behrni redſedami guſam ari ſĥo ſpoſĥo ģungu un tã aſſinadamees diwu guletaju meega wajadſibu, no katra troſĥuiſĥa ſargas nu ar diwģahrſĥu uſmanibu,

Iai tiſai netrauzetu guletajuſ. Tahda dubultguleſĥana turpinas jau labu briħdi, warbuħt ģawu kreetnu puſſtundu, bet no weena, waj otra guletaja moſĥanãſ neſas weħl naw manams. Beidſot ģahdſ no wezakeem ſkoleneem, ģas zi-teem eezeltſ par uſraugu, eedomajas ſkolotaju modinat. Ģawã ſtarpã ģatſĥuſſtedamees, behrni nahģuſĥi pee fleħdſeena, ģa ſweſĥajam ģungam ar ſpoſĥajãm pogam wajaga katrã ſinã buħt ģahdam eewehrojãmam wiħram. Daſĥi ģautko dſirdejuſĥi, ģa pagãſta wezãģais ģautģur brauzis ſkolotaju ſuħdſet tãſ paſĥas ſnauſĥanas deħl. Tee eedo-

majas, ka ſchis funks deefin waj nu nebuſſhot tas, furam ſkolotajs ſuhdſets un furſch nu brauzis ſpreest teefu.

Ziti atkal wehro, ka ſpoſchais funks zits newarot buht, ka ſuperdents, jo ſchahdu wahrdu wini ſchad un tad dſirdejuſchi minam — waj taiſni ſakarâ ar ſkolu, waj ar baſnizu, to wini ſkaidri neſin pateikt, bet apmehram uſ to puſi jau buhs bijis. Tâ tad tam wajaga buht kahdam diſſham, eevehrojamam wihram. Bai fâ buhdams, bet tikdaudſ leelafee behrni noprot, ka ſkolotajam tahdas zeeſchas un ilgas guleſchanas gala iſnahkums ſchoreiſ patihkams newarès buht. Uſraugs tadehl pehz ilgafas ſchaubiſchanàs un ſhurpu, turpu domaſchanas zelas beidsot kahjâs, flufu jo flufu peeeet pee katedra un lehni pawelk ſkolotaju pee peedurknes weenreiſ, otrreiſ, lihds tas beidsot pamoftas, druſku pazeldams galwu uſ augſchu un pawehrdams pirms gan newis wehl meega pilnàs azis, bet muti, gribedams diſchi un plati iſſchahſtitees, bet te nu uſraugs, nopraſdams azumirkla nopeetnibu, ſarauj ſkolotaju ſtingraſi aiſ peedurknes un energiſti, gandrihſ jau ſtipri uſtrauktſ tſchuſt: „Skolotaja funks, flufaku, flufaku! Are, kas te!“ Skolotajs nu ari kuhtri pawer beidsot ſawas meegainàs azis un paſkatas uſ to puſi, furp puika rahda ar iſſteeptu pirkſtu. Pirmâ azumirkli winſch wehl labi nenoejhdſ, kas ir, kas naw. Ceraudſijis daſchus ſolus ſew preeſſchâ ſweſcho fungu ar ſpoſcheem uſpletſcheem un ſpithdigam pogam uſmetuſchos uſ galdu un eemiguſchu, winſch pats ſawàm azim netiz un buhdams no nelaiſkâ pahtrauktàs guleſchanas wehl ſtipri apmulſis, domâ ſawas azis meega mirgàs mahnamees. Winſch tadehl ſchigli tâs ſaberſès ar rofu un tad luhkoſees turpu. Bet kas tas? Atkal tahds pat ſkats! Nè, winſch tatſchu nedſ ſapno, nedſ ari azis winam wairſ mahnas! Ko winſch redſ, tas ir ihſta pateſiba. Râ ſa-

itindſis, winſch brihdi paleef ſehſſam, ar plati iſpleſtàm azim luhkodamees uſ neredſeto ſſatu ſew preeſſhâ. Ari mute, fâ nepabeigtâ ſchahſſtâ puſwirus pawehrta, tà wihram palikuſe wafam, it fâ ſawufahrt palihdſedama brihni-tees par neiſprotamo brihnumu. Drihſi wina neſſaidrà galwâ uſauſuſe pilniga gaiſma: winſch ſaprot, fa ſweſchais ſpoſchais kungs un wina guleſchanas beedrs zits neſas newar buht, fa weenigi inſpektors, jo par ſawu ſuhdſeſchamu inſpektoram winſch bija jau kautko ſaodis. Weegli wareſit eedomatees, ſahdu ſchinî brihdî minetais ſkolotajs ſajuta ſawu ſtahwoſli. Weegs un meeguliba winam uſreiſ iſgaiſuſchi, it fâ tee neſin no fâ uſ kureeni aiſtrenkti un it fâ neſad toſ nebuhtu paſinis. Brihdi winſch paleef tà fâ ſaſtindſis ſehdam — ar plati iſpleſtàm azim un puſwirus pawehrta muti, bet mati fâ gulot lehwenî ſakrituſchi un nu no iſbailem daſa wehl ſazehluſchees ſtahwus, iſſkatas pehz lauſch-nas meſſhâ, kur neſen ploſſijees ihlinſch un kur daſa ſoku turas wehl ſaknês, bet ziti ſaleekti, ſalauſti un ſagahſti fruſtis un ſchſehrſam — zits par zitu. Wo ſchahdâ ſawâ ſtahwoſli darit, winſch azumirſli neſin; bet fa tà newar ilgi palikt — inſpektors gulês, bet winſch ar behrneem ſehdês un ſſatiſees, gaididami, ſas notiks tahlaſ — to winſch ſaprot. Winſch ſaprot ari, ſahds liktenis winam nu gaidams. Tâ tad darit kautkas jadara, bet ſas — to winſch newar ſadomat. Tomehr leetu daudſ maſ meerigafâ garâ pahreleſot, winam eeſchaujrs padoms galwâ. Un ſo juhs domajat, ſahds? Zuhliâ dſirdeſit! Raudſidamees uſ behrneem ar ſtingru, pat bargu ſſatu, winſch ar augſti pazeltu roſu un gari iſteeptu rahdamo pirſtu mahj teem uſ durwju puſi, ar to likdams teem ſapraſt, lai tee manas, fa teef pa durwim ahrâ, bet otras roſas iſſteeptu plaukſtu plauſaniſſi ahtri un weegli, it fâ ſpahrunu, wizinadams pa gaiſu,

rahda behrneem, lai to dara ahtri un weegli — bes wis-
masafà trokfnifcha, pee tam ar dufmigi bolitàm azim behr-
neem gresodams.

Beidsot, kad wifì fkoleni jau laimigi ij klafes ahrâ,
fahf fkolotajs domat ari pats par fawu perfonu — glufchi
tàpat, kà waronigs fuga fapteinis, kas katastrofai uf juhreas
noteefot, wispirms ruhpejas par pafafcheeru un fuga
fauſchu glahbfchanu un tale tif, ja wehl laika atleef, domà
pats par fawu likteni. Kad nu muhfu waronis wifus
fkolenus bija laimigi dabujis ij klafes ahrâ, tad winſch
ari wairs nekawejàs glahbt pats fewi. Elpu aifturedams,
leegi, lehni un ufmanigi uf pirfſtu galeem zilpodams un
paſtahwigi luhkodamees uf guletaja puſi, winſch it kà lapfas
fuhminſch, kad netihſchu nokluwis aismiguſcham wilkam
tuwumâ, laipoja no katedra uf durwju puſi, ar iſſteeptàm
roſam mehginadams weegli peeturetees un atbalſtitees uf
galdu galeem, lai fahjas weglafi mihtu grihdu; tomehr
baididamees. ka galbi neetſchihkſtas, winſch labaf nemaf
neatſpeedàs uf teem, pat ne ar pirfſteem neduhràs teem
flaht un ar iſſteeptajàm roſam tikai turejàs un airejàs pa
gaiſu, tà ka garee melnee ſwahrfi, kas bij palikufchees mu-
gurâ wehl no pagahjuſchàs naſts godeem, plaſchi iſpletàs
un winu garàs ſchehtes, roſam zilajotees, dihwì pliwì-
najàs fkolotaja kuſtibàm lihdsi, it kà gribedamas rahdit, ka
winaſ juht fawam zeenijamam ihpaſchneekam un neſejam
pilnigi lihdsi un ari no fawas puſes gribetu wiſadi tam
lihdsiet. Alumis inſpektoram laimigi garam un atraſda-
mees jau daſchus fokus wairs tikai no durwim, muhfu
waronis, kà to behrni wehlaſ mahjineekeem ſtahſt:juſchi,
no preeka ſtipri ſaleezees, plati iſpletis muti, flufu ee-
ſmehjees un ar azim daſchus mirkſus tif pahrgalwigi bo-
lijees, ka preeſſchnamâ ſtahwoſchee fkoleni fahkufchi gandrihſ

fkaki fmeetees, — tahdu tee to nefad nebijufchi wehl redsejufchi.

Tai widu mahjas atrodas pa wairafam kopâ — pa zeemateem, tapat ka leifchos, un fkoleni tadehl fkola negul, bet pehz pabeigtam stundam eet mahjâs. Tad nu ari fchai reifâ fkolotajs pasteidsees fkolenus tuhlin un wifâ flufumâ atlaift mahjâs, bet pats, pakehris zepuri, leelzelam pahri prom uf frogu, kas tur atrodas blafus hafnizai, daschus defmitus folus no fkolas nama. No wifas nelaimes tif laimigi wakam tifufchais fkolotajs ispehrf frogu few pudeli alus, noshchâs pee loga, taifni pretim fkolas namam un tuffchodams uf pegiram un leelajam isbailem fawu glahfi meefifcha, ftatas kas nu notiks tahlat. Fidfex weenu pudeli, pafauz otru, ta eet ari jau uf beigam, bet nefo wehl newar fagaidit. Redjams, ari infpektors kreetni nokawejis meegu — domâ fkolotajs — waj nu winfch ari fahdos godos bijis, waj fur zitadi. Dfer fkolotajs fawu pudeli alus un gaida attal. Ja, beidsot weras fkolasnama durwis wakam, un tanis parahdas infpektors, tagad ufwilzees milfigu fashofu, kura leelo apkafli ufzehlis uf augfchu, ta ka no pafcha gandrihf nefas naw redjams, un ja jau eepreefch nefinatu, kas fchai fashofâ eelihdufchais tahds ir, tad pafiht to newaretu ari wistuwakâ tumumâ. Pamaahjis fawam wedejam, kas frogus preefchâ pa to starpu oderejis firgus, infpektors fehchâs tuhlin kamanâs eefchâ un aifbrauz — uf to pafchu pufi, no kureenes atbrauzis, tai apgabalâ neweenu fkolu wairs neapmekledams, ne ari wehlat tur wairs fahdreif efot rahdijees. Bet muhfu fkolotajs dshwo wehl fchodeen fawâ weetâ, neweena netrauzets, jo pagafst, dabujis finat, ka infpektors bijis fkolâ un pats tur klafê fnaudis un gulejis lihdsâs fkolotajam, neufdrihtas fkolotaju fchahdas leetas behl wairs fuhdsjet, jo nu

teem eemešs domat, ka inspektors pats ir leels ņnauņšanas un guleņšanas draugs un tadehl ari nebuht nenem launâ, ja ņkolotajeem ir tahdas pat ihpaņchibas. Daschi pat domajot, ka inspektors tiņņchi lizees uņ ņnauņšanu un guleņšanu winu ņkolas klâņe, lai ar to pagastam demonstratiwâ fahrtâ rahditu, ka ņkolotaju beņ wajadsibas ņuhdsejuņchi. Tomehr lai kâ buhdams, minetais ņkolotajs dņihwo kâ dņihwojis ņawâ weetâ tahlaf; ir inspektors, ir pagasts leel winu nu pilnigi meerâ.

Tahds mans referats jeb stahstijums, kâ nu to ņauzam. Utstahstiju to tahdu, kâ tas notizis manas agrakâs darba weetâs tuwos ņaiminos un kâ tas man no ustizamâm perņonam stahstits."

Runatajam atstahjot katedri, atņkaneja gan ņkala plauņņņkinaņšana, gan jautri, wiņpahreji ņmeekli.

Plauņņņkinaņšanai apflustot, marņchals, peezehlees un turpat pee preņidija galda stahwedams, greeņâs pee ņkolotajeem ar uņrunu, ņazidams starp zitu, ka winam eņot preeks eepaņihtees ar ņawa aprinka ņkolotajeem. Ka wini wiņi eņot kreetni strahdneeki ņawâ darba laukâ, to jau prahweņta kungs winam stahstijis, un ņchahdu eepaidu winņch dabu not ari tagad. Tagadejâ garâ lai strahdajot tif tahlaf. No ņawas puņes winņch ņkolas leetu wiņadi pabalņtiņhot, tâpat ņkolotajus, kur wajadsigs, aiņstahweņhot un ruhpeņchotees par winu stahwoņka uņlaboņšanu. Wina wehleņchanâs eņot, lai pagasti ņkolu leetâs eetu ar ņaweem dņimtskungeem roku rokâ. Wiņpahri ņemneekem wajagot zenņtees ar ņaweem dņimtskungeem labi ņadsihwot, — tas buhņhot abâm puņem par ņwehtibu, un ņkolotaji warot ari ņchâi ņinâ daudj ko darit. Winņch pats eņot ņemneeku — un ņewiņņki latweeņchu — draugs un liberals zilweks. Lai nebrihnotees, ka winņch tif wahji runajot latwiņki; tas

tadehl, ka wiņſch jau kopſch behrnibas atradees galwas pilſehſtâ, kur audſis, ſkolojees un deenejis tahdâs aprindâs, kur latwiſki nerunâ. Laine bijuſi ta, ka wina wezâ aukle un daſchi ziti apſalpotaji bijuſchi no Kurſemes, zitadi laifam ne wahrda neprâstu no ſawas dſimtenes walodas. Tagad nu wiņſch tſhaſli mahzotees latwiſki — gan praktiſki, gan no grahmatam. Weidsot marſchals noſcheloja, ka newarot ilgaki palikt ſkolotaju widû; tomehr wehl redſchotees, jo rihtwafar, pehz konferenzenes beigam, wiņſch wiņus ſapulzes dalibneekus luhdsot, kâ ſawus weefus eeraſtees „Muſes“ beedribâ uſ kopejâm wafarinam.

Utwadidamees marſchals ſneedſa roſu preſidija lozefkeem un wiſeem mahzitajeem, bet no pahrejeem ſapulzes dalibneekem marſchala roſas ſpeedeenu iſpelnijâs weenigi Robeſchneeku Edwards.

* * *

Kopmeelaſts „Muſes“ beedribâ tuwojâs beigam. Sontaga mahzitajs, ko marſchals bija uſaizinjâs uſnemtees „preſidenta“ peenaſkumus ari pa meelaſta laiſu, patlaban peeſchkindinaja daſſchinu pee glahſes malas un ſinoja, ka tagad runaſchot, kâ pats pehdejais, Dihſchu draudſes mahzitajs Adamsa kungs. Mahzitajs Adams, wihrs pumuhſcha gados, wideju augumu ar pilnu bahrsdu, energiſkeem waibſteen un dedſigâm azim, pamahja ſulainim, liſa eelet ſawâ glahſe wehl ſarkana wihna un tad, peezehlees un ihſi atkaſhejees, eeſaſka:

— Zeenijamee kungi! Pâ muhſu meelaſta laiſu eſam dſirdejuſchi jau wiſadas runas — gan nopeetna, gan jautra ſatura; tâpat ari dſirdejam wiſadus laimes wehlejumus un uſſaukumus — gan meelaſta dewejam augſti godajamajam marſchala kungam, gan bijuſcham Kurſemes ſchulratam, gan muhſu prahweſta tehwan, kam deem-

ſchehl naw eefpehjamſ buht muhju widû, gan muhju preſidentam firmajam Sontaga tehvam, gan ari teem mahzıtaju un ſkolotaju kungeem, kaſ wakar un ſchodeen zehla mums preeſchâ ſawuſ kodoligoſ iſſtrahdajumus, tâ kuplinadami muhju pehdejo konferenzi un dodami tai ihſto faturu un noſihmi, gan ari wehl ziteem. Bet, mani fungi, man ſchkeet, ka weena laime tomehr wehl palikufe neiffaukta un taiſni teem, kaſ to wiſwairaf pelnijufchi. Eſ domaju muhju tautas darbineekuſ. (Eſchoſ pehdejoſ wahrduſ runatajſ ſewiſchki uſſwehra.) Bet kaſ tee tahdi ir — muhju tautas darbineeki? Kaſ darbineeki wiſpahri ir, to ſinam jau furſch fatrſ no behrna deenam. Mehſ ſinam, ka muiſchâſ par darbineekeem ſauz kalpuſ tanî nedelâ, kad tee wiſas ſeſchas deenas no weetas eet muiſchas darboſ, kurpretim tanî nedelâ, kad kalpuſ muiſchas gaitâſ eet tikai daſchas deenas, to ſauz par leezineeku jeb leezibâſ gahjeju. Wiſpahri darbineekeem muhju tehwu tehwu laikoſ peekrituſchi muiſchu gaitâſ allaſch paſchi galwenee un gruhtakee darbi, kamehr leezibneeki leelaſo teeſu weifuſchi daſchaduoſ ſihkoſ un weeglaſoſ darbuſ. Pehdejoſ gadu deſmitoſ darbineeka wahrduſ, allaſch wairaf un wairaf ſaudeдамſ ſawu agraſo noſihmi, ſahziſ atſiſhwoteeſ kahdâ zitâ, kâ leeſas, plaſchakâ, waj ari ſchaurakâ noſihmê, — kâ nu to nem. Muhju latweeſchu laikraſtkoſ — galwenâ kahrtâ tâ ſauktâ tautiſkâ preſe — beeſchi jo beeſchi ſaſtopamſ wahrduſ tautas darbineeki. Bet ko ar ſcho wahrdu ihſti gribetſ apſihmet? Ziſ no mineteem laikraſteem paſcheem noprotamſ, tad tur par tautas darbineekeem domati ſewiſchki tee wihri, kaſ ſchâ, waj tâ darbojaſ kahdâſ Rigas, waj ſelgawaſ beedribâſ, waj ari iſdod, waj wada kahdu laikraſtu. Bet waj tee ir kahdi pateeſi tautas darbineeki? Waj winu darbi dod teem

teeſibu, ſauftees taijni par tautas darbineeſeem? Par darbineeſeem un darbinezem tauta wiſos laiſos ſaufuſi — un padaſai ari tagad wehl ſauz — tos ſawus laudis, kas darijuſchi wiſgruhtakos darbus. Kaħdus ſewiſchki gruhtus tautas darbus gan dara minetee beedribu wihri, ĩuri paſchi ſewi deħwē par tautas darbineeſeem? Wini ſapulzejas daſchreiſ pa waſareem uſ ĩahdu ſehdi, ĩur weenu oturu ſtundu pamada teħrſedami, waj ĩautko nolemdami. Pilſehtneeſeem, kas paraſti waſareem wehlu eet gulet un rihteem wehlu zelas, taħda ſapulzeſchanās pa waſareem ir wiſpahri paraſta leeta, ko nemaſ newar uſſkatit par ĩahdu nodarboſchanos, nele wehl par gruhtu darbu. Weſ tam ſchee, par tautas darbineeſeem deħwejoſchees wihri, redſami ſawās beedribās ari tad, ĩad tur ſariħtoti ĩahdi ſweħtki. ĩur winu leelakais darbs tad ir — ſazit runas un uſdſert weſelu rindu augſtu laimju, pa leelakai daĿai pawiſam newajadſigu. ĩur wini tad ſawās runās paſchi weens oturu zildina, minedami ſchahdus, waj taħdus gruhtus darbus un leelus nopelnus, lai gan pateſibā, nei tur ĩahdi gruhti darbi, nei ari ĩahdi ſewiſchki nopelni neĩur naw redſami. ĩurĩaħt wehl jaewehro, ĩa ſchee beedribu wihri gandriħ wiſi ir taħdu profeſiju peekopeji, ĩam paſiħſtamiba plaſchakās aprindās nepeezeſchama, ĩa: adwoĿati, aħrſti, redaktori, awiſchu iſdeweji, tad tirgotaji un ziti. ĩſaugt dabikā ĩahrtā, ĩluħt paſiħſtameem, zeeniteem un mekleeteem ar ſawā arodā ſaſneegteem eewehrojameem panahkumeem; uſſtraħdatees no gluſchi nepaſiħſtama teeſleetu ĩandidata par paſiħſtamu mekleetu adwoĿatu, ta naw weegla leeta: tur wajadſigs plaſchu ſinaſchanu, daudſ peedſiħwojumu, gaiſchas galwas un goda praħta — uſnemptees ĩikai taiſnas leetas aiſſtaħweſchanu; liħdſigi tas ir ar aħrſteem: ĩluħt plaſchi paſiħſtamam un zeenitam, tur wajadſigs wai-

raſ gadu uſzihitiga darba, nemitiga ſawu ſinaſĉanu taſlaka paplaſĉinaſĉana un milſums peediſihwojumu. Ar taſdu dabiflu iſaugſĉanu, ĩura ſaweenota ar darbu, puhliau, iſturibu un paſeetibu, daudſi jaunee latweeſĉu juridiſti un mediki negrib apmeerinatees. Tas wineem leekas buht pulka par gruhtu un gaſlaizigu. Lihdi augſtkolu pabeiguſĉi un Riga, waj Jelgawā uſſaſkuſĉi praſſi, wini labak tuhlin prom uſ beedribam un uſſtaħjaſ tur kà tautas darbineeĿi, ta puhledamees guht paſihĿĉanu un peeĿriſĉanu. Mans noluhĿs tomeħr naw kritiſet, waj nopelt latweeſĉu aħreſtus un adwoĿatus; eſ tika gribeju rahdit, ka wini paſteeſibā naw nekaħdi tautas darbineeĿi un ſĉo goda pilno noſaukumu peeſawinajuſĉees gluſĉi nepelnitā kaħrtā. Ja wini maſaĿ darbotoſ pa beedribam un wairaĿ nodotoſ ſawa aroda un amata peenaħkumeem, dibinatu aħreſtu un juridiſtu beedribas, paħrſpreeſtu tur ſawus ſpezielus jautajumus un tā jo projam, tad wini warbuht driħſaĿ waretu pretendet uſ tautas darbineeĿu noſaukumu, jo tad tai tautas daĿai, kaſ pee wineem greeſĉas ſawās wajaħſibās, ĩluhtu warbuht peeteekoſĉi lihdiſets un tai weħlaĿ nebuhtu jagreeſĉas peħz paliħdiſibas pee ziteem. Nē, par tautas darbineeĿeem ſĉoſ beedribu wiħrus newaram ſaukt. DriħſaĿ winaus waretu deħwet par tautas ſweħtku ſwinetajeem, jo tur beedribās kaħdi ſweħtki, tur wini eet par runu ſazitajeem un laimeſ uſſauzejeem. Bet atſtaħſim tautas ſweħtku ſwinetajus, ſĉoſ neiħſtoſ tautas darbineeĿus, pee malas un waizaſim, kaſ gan tagadneſ diħwē ir muħſu iħſtee tautas darbineeĿi? Eſ domaju, ka tautas darbineeĿu noſaukums tagad peenaħkaſ weenigi muħſu tautſkolotajeem. Ja, miħlee ſkolotaju fungi, juħſ eſat ſawas tautas iħſtee darbineeĿi! Juħſ eſat tee peleĿee, maſ eewehrotee, beeſĉi pat nonizinatee gruhtā

darba ruhki, kas par masu atlihdšibu strahdajat ņawai tautai leelu darbu, ņagatawodami tai gaischaku nahkotni. Ne-wis ta ir kahda spehku seedošchana tautai, kad daschus wafarus aiseet patehrset klubâ, waj kad kahdas beedribas ņwehtkos nodimbina kahdu ar ņkalâm frasem puņchotu runu, waj usdser augstas laimes; bet gan to es ņauzu par usupureņchanos tautas labâ, kad muhņu ņkolotaji pee wiņas ņawas neezigâs algas, pee ņawas nesinamâs nahkotnes, ņawâm nenodroņchinatâm wezuma deenam, gadu no gada nepagurdami strahdâ gruhto tautas audņinaņchanas darbu, aprakdami ņchâi darbâ ņawu jaunibu, ņawus spehka gadus, ņawu weņelibu un pat ņawu behrnu nahkotni.

Es domaju, ka ir marņchala leelkungam, ir ņaweem amata brahkeem dariņchu pa prahtam, ja pazelņchu glahņi un usaižinaņchu ari winus to darit un usņaukt augstas laimes muhņu ņkolotaju kungeem, ņcheem ihstajeem tautas darbineeņeem. Žai dšihwo augsti lattweeņchu tautas darbineeņi — ņkolotaji! Urrâ, urrâ, urrâ!

Behž tam wiņi mahžitaji un marņchals nobseedaja „Augsta laime teem“.

ņkolotaji, wehlu iņklihdami un eedami waj nu us nahtsmahju, waj atkal rihtodamees dotees zelâ, paklusu ņarunajâs ņawâ starpâ par ņchâs deenas peedņihwojumeem, ņewiņhki par meelasta gaitu un dširdetâm runam, ihpaņchi par pehdejo runu. Daschi iņņazija domas, ka mahžitajs Adams newajadņigâ kahtâ aiņkehris tautiņkos zenteenus un ņadewis tautiņkeem wadoneem. Tahda iņtureņchanâs nebijuņi weetâ. Pats buhdams rendens pret tautiņko leetu, winņch laikam wehlotees, lai ari wiņi buhtu tahdi. Žiti ņkolotaji bija atkal tanis domâs, ka ņawa laba dala pateņibas mahžitaja Adama runâ bijuņi tomehr un ka tadehņi par to puņtotees neeņot nekahda eemeņla.

Tšhetrpadsmità nodala.

Dšihwes karufelis.

Ko laudis spreesch par barona Schalka skatishanos us debesim. — Barona Schalka eedascha usjautriatees. — Nejauscha eepasishchanàs ar studentu Osolu un fatishchanàs ar Teresi. — Anehwela Didšhis ar Beesuma Vosumu mehri spehtus. — Barons Schalks apdahwina Brammanishu Peteri. — Barona Schalka filosofija par dšihwes karufeli. — Barona Schalka mahšlineeziskà fajuhšma un mahšflas motivi. — Gretes klimiba. — Barons Schalks pawehl winai kkuht tuhlin wefelai.

Barons Schalks atmodàs řawâ Nusudruwas muishâ kahdu rihtu ne wiřai labâ prahtâ: řhodeen winam bija jaerodàs aprinķa pilsehtâ dot peenahzigai eestahdei atbildi par kahdu aplamibu, řo winšch neilgi atpakal bija isdarijis. Šhi leeta winam bija stipri nepatihkama, řewišķi tadehl, řa apwainotâ persona bija eewehrojama ir pehř řawa řabeedriřķâ stahwokla, ir pehř řawas turibas un tâ tad gan spehřjiga, neween prařit peeteefošchu gandarijumu, bet řcho prařibu ari isweřt lihds peenahzigam galam. Bes tam winšch bija jau agrak gan no privatpersonam eesuhdses, gan no waldbibas eestahdem řaukts pee atbildibas par dařchàm zitàm nelikumibam. Wehl winšch nebija paspehřis řchàs wezàs leetas nořahrtot, řad jau atkal jauna řesa klahť un pee tam tiř nepatihkama.

Ar wafejàm azim gultâ guledams un greestos řkati-damees, winšch domaja un gudroja, řà no řchàs jaunatàs řesas wiřlabat tiřť walam, bet nekahdu daudř mas peenemamu iřeju newareja atrast. Isdomajees řchurpu turpu un ne pee kahda gala isnahkuma newaredams tiřť, winšch

beidsot zehlàs augſcham, nomafgajàs, apgehrbàs un tad iſgahja uſ leewenem, fur lifa padot ſew kafiju. Ba-dſehriis kafiju, wiſſch zigari kuhpinadams, atkal ilgi do-maja, fo ihſti ſchodeen lai atbild teeſu eestahdei uſ wai-zajumu, fadehl tahdâ neatkautâ fahrtâ un beſ jebkahda redſama eemeſla apwainojiis godajamu zilweſu. Wehl ar-ween newaredams nekahdu padomu atrast un pulkſtenî redſedams, ka laifs dotees zelâ, wiſſch lifa kutſcheerim eejuhgt ſirguſ tà ſauktos puſratos, paſauza ſulaini lai pa-dod mehтели, furu lifa uſmeſt ſew pahr plezeem un tad ſehdàs ratos eekſchâ, pauehledams brauft uſ aprinka pilſehtu.

Zekſch no muifſchas gahja wiſpirmſ pa kaſtanu foku un behrſu gatumi, tad pa druwam un laukeem un pehz tam pa meſchu, ſaſtahwoſchu no ſturu un lapu kokeem.

— Zahni . . . Rungſ uſſauza kutſcheerim, kad bij brau-kuſchi gabalinu pa leelzelu. — Meſchi tagad iſſchuwuſchi deefgan ſauſi. Tadehl nebraukſim apfahrt pa leelzelu, bet laid teeſcham pa malkas zelu uſ lopu muifſcheli un no tureenes uſ leelzelu. Buhſ trihs — iſchetras werſtiis tuwaſ.

— Labi, zeenigs leelkungſ . . . Utteiza kutſcheeris un pee nahkoſchâ ſahnzelina nogreeſa ſirguſ no diſchzela un brauza pa malkas zelu.

Dabu gabalu no leelzela, tanî weetâ, fur auga reſnee lihdfenee behrſi, furuſ taupija tikai leetas kokeem, waj pahrdofchanai un furuſ zirſt malkai Muſudruwas barons bija ſtingri aiſleedſiis, ſchodeen bija meſchâ eebrauziis ar di-wejam orem kahds no Muſudruwas ſaimneekem un tur ar ſaweem puifſcheem nolaidiis warenu behrſu, furu bija ſaſahgejuſchi puſgaroſ runguloſ un ar teem peekrahwuſchi abejas ores. Batlaban puifſchi nehma jau groſchas rofâ

un gribeja brauft ar wesomeem mahjâ, bet pats fainneeks, panehmis sahgi plakanifki few uf kameefi, sahka jau fokot uf zela pufi, kad newilshus isdsirda pa mescha zelu, turpat wifâ tuwumâ, ratus klabam. Turp paskatotees, wifî gandrihs reisâ eeraudfija brauzam baronu. Saimneeks palika stahwot, kâ par sahlsstabu fastindsis; ari puifcheem rokas nofshka uf leju, un groschas isschluka no pirksteem un nokrita pee semes. Wini bija tâ pahrfsteigti un pahrbijufchees, ka nedrihksteja ne elpot. Wini tedseja, ka kufcheeris, uf fcho pufi paskatidamees, winus jau eeraudfijis. Par laimi barons pats uf semi nefaktijâs, bet, galwu atfwedis pa dalai atpafak, luhkojâs uf augfchu — waj nu uf foku galotnem, waj mahkonos. Bet ar jaunâm isbailem wini dsirdeja, ka kufcheeris, rahdidams ar pahrtagu uf wineem, teiza:

— Zeenigs barona leelkungs, are tur...

— Kufch, netrauzè mani!... Dsirdeja baronu kufcheeri strauji pahrtauzam, un tâ kâ brauzis tas atkal aifbrauza, fkatotees uf augfchu un nefa neredfot, kas uf semes noteef.

— Lai Deews dod trakajam Schalkam wefelibu un ilgu muhshu!... Saimneeks issauzâs preezigi ufelpodams, kad barona ratus nedfirdeja wairs rihbam. — Es wifu laiku biju tahds ne dsihws, ne miris. Jau domaju, nupat muhs eeraudfis, un tad buhs tahda foda makfashana, ka nahftees waj firgus un ratus pahrdot, un fur wehl breefmigais rahjeens un dishais kauns, kad barons teiktu: „Un tu, Tiltin, pagasta teefnefis, un ari mescha saglis!...“ Fsgudrem gan jau biju labu laiku islenzis, kad wifî strahdâ pee rudseem, waj feena, un kad neweenam newar eenahft ne prah tâ, ka fchinî gada laikâ un wehl tif jaukâ beenâ kahds waretu eedomatees brauft mefchâ pehz leetas fokeem,

waj malkas. Meschfargeem schahdâ laikâ ne şapnî ne-
nahks prahtâ, eet meschu pahrraudsit, bes tam ari wineem
tagad pašcheem jaraujas ar şaweem mahju darbeem. Bet
nè, schahdâ laikâ un schahdâ deenâ tafni pašham fungam
wajag eedomatees braukt pa malkas zeku, fur zitadi wiwu
tifai seemâ — şamanu zelâ reds kahdreis brauzam. Par
laimi winşch, uş augşchu ween ştatidamees, tà bija nogri-
mis domâs, şa neween patş nefa neredseja, şas uş şemes
noteek, bet ari futşcheerim nefahwa ne puşchplehsta wahrda
runat.

— Es jau to şen eşmu nowehrojis un weenumehr
şaku, şa muşfu fungam prahtş wairaf nefas uş debefu
leetam, nefâ uş şchâs grehku şemes nihzigo dşihwi... No-
teiza masais puşis wezais Martinsch, bailu şweedrus şew
no peeres noşlauzidams un işwilfdams pişpu iş kabatas. —
Daşchadu grehku un grehziwu winam gan naw masums, tas
teefa, ir to pašchu şeeweşchu şinâ, ir zitadi; bet par to
winşch atkal, kâ redşams, atşihst un noşchelo şawus greh-
kus, jo wiwu arweenu reds luşkojamees uş debefim un il-
gojamees pehş zitas — labakas dşihwes, şas pawişam zi-
tada nefâ şchâs behdu eeleşas grehzigâ buşşchana.

— Tâ wajadşetu darit wişeeem fungeem: şchâs nih-
zigâs paşaules mantas, ko ruhşa un kodi maitâ un ko
şagli şog, atştaht labak mums — şemneefeem un darba
zilwefeem, bet pašcheem dşihtees pehş zitas — labakas
dşihwes un nenihzigâm mantam, jo fungi tatşchu par
mums ir labaki, un wineem tà tad pehş taişnibas peenah-
şas ari ta labakâ daka, bet mums, praşteem darba şaudim,
şas ar fungeem nefahdâ şinâ newaram lihşşinatees, pee-
tiftu jau ari ar şchâs şemes nihzigâm mantam un pah-
rejoşcho labunuu. Tomehr fungi nefin kadehl dara otradi:
paşchi wişeeem şpehşteem zenşchas pehş newehrtigâm nihzigâm

leetam, bet wiſu to labako, kaſ neſad neiſnihkft un ko ruhfä nemaitä, ſola mums— rupjeem, praſteem, darba ſau- dim... Runaja diſchais puiſis ſekabs, ari piſpu uſrih- kodams un ſobgaligi luhkodamees uſ Martinu.

— Bet, puiſchi, nu ir wiſlabakais laiks, jo paſchi ſawäm azim eſam redſejuſchi kungu aiſbrauzam pilſehtä, kaſ wehrojams no tam, ka ratu pakakä bija peeſeets tſche- modans... Saimneeks runaja, nonemdams ſew ſahgi no kameeſcha. — Tu, Martin, brauz ar abäm orem mahjä, paſauz meitas un ſaimneezi, lai lihds iſkraut weſumus, un tad ſteidſees atpakal. Mehs ar ſekabu liſkimees pee darba un nolaidiſim pa to ſtarpu wehl weenu behrſu. Tad buhs ir daſchadu leetas koku peeteekoſchi, ir darboſchli nahkoſchai ſeemai ſkaleem, ir ari labaka malka, ko pa ſwehtku laiku furinat.

Barons Schalks pa to ſtarpu bija iſbrauzis no meſcha un laida pa leelzeli uſ aprinkä pilſehtas puſi. Laiſni tanî weetä, fur tſchetri leelzeli ſatezeja kopä un fur atradäs baltäm un melnäm ſwehdram krahſotais ſtabs ar tſchetram iſſteeptäm rokam, no kuräm weena rahdija uſ ſelgawu, otra uſ Kuldigu, trejchä uſ Deepaju un zeturtä uſ leiſchu robefchu, brauza pretim treji leeli rati, kureem katreem bija pa trihs ſirgi preekſchä. Weenos ſehdeja wairak zil- weſu — wiſreeeſchi, ſeeweetes, behrni; pahrejee diwi bija peeſkrauti augſteem weſumeem. Lai gan weſumi bija pah- ſegti ar audekla gabaleem un pahſeeti wirwem, tomehr ſchur tur pa paſtarpem wareja redſet ſpihdam daſchadus ſpoſchus raibumus, it kâ ſtilla krellu rindas un zitadus wiſuſus.

Barons Schalks, kaſ ſcheem ſawadeem weſumeem bija patlaban jau pabrauzis garam, eedomajäs pawaizat, kaſ tee par brauzejeem un ko wini ſawos weſumos ihſti wed.

Spehji winfch lifa kutfcheerim apturet firgus un, atpaſaf pagreeſees, ſkaſa halfi uſſauza:

— G, brauzeji, aptureet! Was jums tur tanis augſtajos weſumos un no kureenes uſ kureeni braufdami?

Sawadee brauzeji firgus aptureja, un preeſſchejos ratos, ſtahvus peezehlees un baronu paſweizinajis, kahds ſchihds ar melnu ſprogainu bahrsdu un tahdeem pat ma-teem, atbildeja wahzu waloda:

— Beenigs barona kungs, mehſ brauzam no Jeaupenes tirgus uſ Annas tirgu Deepaja un wedam karufeli.

Barons Schalks palifa azu mirkli gluſchi meerâ, it ka fo domajot, het tad wina ſeja peenehna uſ reis wiſai dſihwu un jautru iſſkatu; uſ pehdam winfch lifa ſawam kutfcheerim greeſt firgus apfahrt un peebrauzis blafus preeſſchejeem rateem, preezigi iſſauzas:

— Wo, karufeli juhs wedat? Tas ir leeliffi! Es ſen neefmu uſ karufela brauzis, un ſchodeen man ta nelabi ir ap duhfchu, ka teeſham deretu uſ karufela iſwiſinatees. Nemeet uſſtahdeet un greeſheet walam!

Minetais ſchihds, kas laikam bija karufela ihpaſchneefs un wiſu ſcho kauſchu ſaimneefs, nobijees norahwa ſew no galwas zepuri un ſahka luhdsſofcha halfi runat:

— Beenigs ſchehligs barona kungs, to mehſ newaram iſdari. Weſumi leeli, leetas ſmagas, — mehſ tas newaram pazelt un ka mehſ weſumus wehlaſ ſakrauſim? Mums te naw tikdauds wihru, — tik es, Greifs un Gofſs. Wo mehſ trihs ween waram? Seewas un behrni maſ fo war lihdsjet. Te ari naw weeta, fur karufeli uſſtahdit — uſ leelzela to nedrihſt darit. Un kas winu greeſis? Mehſ weeni nepawiſam newaram winu pagreeſt, mums ari ja-

steibſas uſ Leepaju, mehſ nedrihkſtam zelâ kawetees: ko mehſ ehdiſim? Mums wajaga pelnit maiſi.

Barons Schalks iſwilka few no kabatas maſu, iſ-nehma no ta papira diwdeſmit peezu rubku gabalu un no meta to ſchihdam preekſchâ pee ſemes.

— Paldees, ſchehligſ barona kungs. Schihds pa-teizâs. — Bet iſkraujot, uſſtahdot un atkal iſahrdot un ſakraujot weſumus, mums paeet puſ deenas, un mehſ ween to newaram, mums jameklè kaſdi wihri, teem jadod ehſt un alga, taſ wiſſ maſſâ naudu, un kaſd mehſ te uſ leelzela uſſtahdiſim karuſeli, kâ te warèſ pabrauſt garam?

— Lai pagaida, lihdiſ karuſeli atkal atnemſ noſt. Sche tew wehl weenſ peezeineekſ, bet tagad nu pee darba — beſ kawejchanâs, ka pehz puſſtundas war greest waſam! Mans kutſcheeris palihdsèſ un, are, tur brauz wehl kaſdi brauzeji, tee ari warèſ palihdsjet. Bet tagad nekâſi paſauſi un neka negaidi! Eſ eſmu barons Schalks. Traſais Schalks. Waj mani nepaſihſti? Jeb eſ tew!... Un winſch, ratos ſtahwus peezehlees, pazehla uſ augſchu un pahra reiſ ſawizinaja pa gaiſu ſawu ſmago ahdas kan-tſchufu, kuru allaſch, ari brauſſchus brauzot, tureja few ſahnos pee joſtaſ peekabinatu.

— Paſihſtu, ſchehligſ barona kungs, paſihſtu. Juhſ eſat barons Schalks, kâ tad. Râ juhſ lai nepaſihſtu? Juhſ tiſ weeni paſchi taſdi labi eſat. Eſ un mani laudiſ, mehſ dariſim ko wareſim un barona kungu labi iſwiſinaſim. Winſch lidos, kâ uſ engeku ſpahrneent.

Schihdi un ſchihdeetes nu kaſpa un lehza wiſi no rateem ahrâ, ſaſka weſumus raiſit waſam un karuſela peederumus pa gabaleem ween kraut ahrâ un zelt ſemê. Pa to paſchu zelu, pa kuru bija brauſuſchi karuſelneeki, drihſi atbrauza ari pahriſ ratu tſchiganu. Ari teem uſ ba-

rona pawehli bija jaet ſchihdeem palihgâ un beſ kaweh-
ſchanâs jaſtahjaſ darbâ. Pa brihdim brauza kahda ſee-
weete, laiſam kahda no ſaiminu ſaimneezem, kâ no rateem,
ſirga un aiſjuhga bija wehrojams. Tai kahwa meerigi
braukt tahlaſ, un wina ari wareja wehl pabraukt garam.
Bet wiſeem ziteem, kaſ uſbrauza wehlaſ, nebija wairſ
eeſpehjamſ tiſt tahlaſ un tee griſot negriſot bija ſpeeſti
ſche apſtahteſ un gaidit, kaſ notikſ tahlaſ, jo taiſni pa-
ſchâſ fruſtzelêſ tiſa uſſtahditiſ tagad karuſeliſ, kura ſpahri
bija tiſ gari, ka aiſnehma wiſu ſwabado platibu, bet
grahwiſi zelam abâſ puſêſ bija plati un dſiki. Tâ pa wi-
ſeem tſchetreem zekeem brihſâ laiſâ ſarabâſ aiſſproſtotâſ
fruſtzelêſ prahwſ ſkaiſtſ brauzeju, pa leelakai daſai gan
tahdi, kam nekur ſewiſchki nebija jaſteidiſjaſ, kâ daſchi pre-
tſchu ſchihdi, kahdi rati ar leiſchu padeguſeem — wiſru un
ſeewu, pahriſ tahdi pat tirguſ zelotaji, kahdi bija karu-
ſelneeki un tâ jo projam. Wiſuſ toſ tuhlin riſhjoja pee
darba. Weidiſot, kad karuſeliſ bija jau uſſtahditiſ, un ſchihdi
darbojaſ wehl tiſai ar wina puſchu ſakahrtoſchanu, at-
brauza ari Rnehweſa Didſchiſ un Brammaniſchu Peteriſ,
weſdami katrſ weſumu kaſku. — Toſ laiſuſ Zihruſeneſ un
apfahrtnes muiſchu kaſpi, kâ ari maſturigakee ſaimneeki,
mehdiſa pelniteſ ar kaſku weſchanu uſ Deepaju. Muiſchaſ
zeploſ Wentâſ malâ dedſinaja wiſai labuſ kaſkuſ. Kaſpi
ſawâſ mahju deenâſ, kad daudiſ maſ bija kahda pawaka,
mehdiſa nopirkteſ pa trihſ muzi kaſku, ſabehra toſ wezoſ,
zitur wairſ neleetojamoſ maiſoſ un tad brauza ar teem
uſ Deepaju, kur toſ pahrdewa gan muhrneekeem, gan
namu zehlejeem, pee kam daſchi rubli iſnahza pelnaſ.
Brammaniſchu Peterim tehwoſ bija wehl dſihwoſ un pee
weſelibâſ, tâ ka mahjaſ darbuſ pa leelakai daſai winſch
noſtrahdaja, un Peteriſ ſawâſ mahju nedelâſ ſtipri wa-

reja peekoft peknâs braufſchanu. Tà ari tagad ir winſch, ir Anehwela Didschis, buhdami mahju nedelâ un ſawas pahris leezibu deenas katrs muiſchâ atkalpojuiſchi, bija laiduſchees zelâ ar kaſkeem.

Anehwela Didschim gan nebija ne tehwa, ne ſewas tehwa, ne ari zita kahda wetſcha, kaſ winam mahju darbos waretu palihdſet, bet winſch bija pats wiſai ſpehzigs un weifls ſtrahdneefs, kam darbs ſchirtin ſchihrâs. Ur zelâ braufſchanu nokawetos mahju darbus winſch paſteidſa pa wafareem, ſwehtu pawafarem, un zeldamees rihteem agraki par ziteem. Winam bija leelakas wajadsibas nekâ ziteem kaſpeem, jo lai gan winſch nebija nedſ dſehrejs, nedſ zitadi palaidneefs, tomehr winſch pats ſewi noplizija, paſtahwigi mainidams ſirgus un gandrihs ikreis dodams peedewas. Sirgus mainot, paſcham ikreis naudas nepagadijâs, kadehl bija jatapina no kaimineem un paſihſtameem, kam wehlaſ nahzâs atkal atdot. Sewiſchki pee Brammaniſchu Petera winſch bija arweenu ar daſcheem rubleem aptapinajees. Kadehl ari tagad, kad Brammaniſchu Peteris, rihtodamees uſ peknâ braufſchanu, bija uſaizinajis ari winu, waj nebraufſchot zelâ, lai waretu ko nopelnit un nolihdſinat parahdu, Didschim nekâs zits nebija atlizees, ka braukt lihdsja, apſinotees, ka parahds naw brahliſ un ka wezu parahdu neſamakſajis turpmaſ tapinat nedabûs. Bija tagad ari tahda ſwabadaka paſtarpe; rudſu plauja taiſni ſteidsjama wehl nebija, ſeens gandrihs wiſ norwahfts, papuwe uſfahrzata. Laiks kopſch wairak deenam turejâs jauks, tà ka wareja domat, ka taſ ari turpmaſ buhs tahds pat, un tà tad nebija domajams, ka leetus waretu uſnahft un notift nelaimē — kaſki aiſdegtees, ſa-
bojatees, ſadegt maiſi, kur tad wiſa peknâ buhtu wehjâ. Tà ka bija paredſjama laba laika tureſchanâs, tad Didschis

labpraht bija laidees zekâ, jo bef domatâs peknaš winšch gribeja ari ismehginat wesuma wilkšchanâ ſawu jauno, pah-riš deenas atpakaļ Jekaupenes tirgû eemainito ſirgu. Bija winam ari wehl kahds ihpašchš noluhšš, par kuru winšch gan neweenam neko eepreekšch nemineja, bet kuru totees jo dšihwi loloja ſew prahtâ: wareja gaditees, ka Ēepenes, Audaru-Ūfites, Kašu, waj Lubu frogû isnahk ſirgu mainiſchana, jo tanis tšchigani arween bija ſastopami.

Ēeraudſijis peebrauzam Rnehwela Didſchi ar Brammaniſchu Ēeteri, kaš abi ſoloja blaķus ſaweem wesumeem, barons Šchalšs preezigi eeſauzâs:

— O! Nu ir labi! Nu mums ihstâ brihdî nahk darba ſpehki kâ paſaukti. Kad tee ſtahſees pee greeſchanas, karufeliš ees ruhkdams!

Rnehwela Didſchis, kaš wiſur, kur kahds ſewiſchkš un gruhtš darbs bija preekšchâ, likâš ar wiſu kruhti ſlaht un darija to ar weikſmi un ſapraſchānu, pee tam pats ar ſawu darba ſpehju un praſchānu gan nekad neleeli-damees, bet tomehr labpraht dširdeja, ka ziti winu paleela un apbrihno, — tagad, dširdedams tahdu zilbinaſchānu un pee tam wehl no kaimiānu barona mutes, ſirgu apturejis gabaliānu noſtaķ, preezigi lepnâ gaitâ ſoloja ſchurp, galwu druſku atmetiš atpakaļ un ſchad un tad to papurinādams, tâ ka kuplee-ķerainee mati ween tik ſalihgojâš. Sawas wihra wehrtibaš un darba ſpehjaš pilnâ apſinâ laimigi lepni ſmaididams, pahtagu turedams kreiſâ rokâ nolaiſtu uš ſemi, bet labo roku zehli wehzinādams, winšch droſchi peenahza baronam ſlaht, jo winšch mahzeja ir kungeem peenahzigi dot godu, ir ar teem peeſlahjigi runat, kâ daſchi ziti wiš neprata un uš kō pats bija ne maſumu lepniš. Ēepuri nonehmees un baronam mehtela peedurkni noſkuhpſtijis, winšch nelika wiš tuhlin zepuri

few atpafal galwâ, bet palifa tâpat ftahwot baronam preefſchâ, un gaididams fo teiks, laipni ſmaididams luhfojâs uf baronu. Tikai kad barons bija diwreij teizis, lai neſtahwot ar pliku galwu, winſch uſlifâs zepuri atpafal galwâ. Pahtagu winſch bija paturejis few rofâ newis tâ nejaufchi, bet ar ſinamu eepreefſcheju noluhfu, jo winam bija paradums, ſtahjotees pee kahda fewiſchki gruhra darba gabala, fo ziti nejaudaja weift, peemehram pee apkrituſcha weſuma uſzeliſchanas, pee leela akmene, waj reſnas ſijas weliſchanas uf ſlehpem un ziteem tamlihdjigeem darbeem, maſak ſpehjiſgos wihrefus pabihdit ſahnis, lai neſukâs pa kahjam, un tad eedot teem, lai wina pahtagu, waj zitu kahdu leetu patur tik ilgam, kamehr patz nemſees ar zelſchanu. Tâ ari tagad winſch bija domajis, ka te buhs kautkas zelams, fo ſchihdi ar tſchiganeem un ziteem wahzu, waj puſwahzu tirgus laudim weeni paſchi nejauda iſdarit, jo Rnehwelu Didſchim, kâ ari ziteem kalpeem, bija jau ſen nodibinajuſes tahda pahrlieziba, ka ſpehka ſinâ ar latweeſcha zilweku newar mehrotees ne ſchihdi un tſchigani, ne ari puſwahzeefchi, waj ihſti wahzeefchi un fungi, bet weenigi tik warbuht leiſchi (zitas nekahdas tautibas kalpu laudis tuwak nepafina). Tâ ari tagad, gaididams fo barons liks darit, winſch paluhfojâs uf abâm puſem few apfahrt, kam wajadſigâ brihdî waretu dot ſawu pahtagu paturet. Brammaniſchu Peteris, kas ſekoja Didſchim dafchus ſolus pakal, gahja druſku uf preefſchu ſalihzis un maſleet ari ſaleezees uf labo puſi, bet zitadi ari ar droſchu gaitu un paſchpalahwigu iſtureſchanos, jo ari winſch ſaweem ſpehkeem pilnigi uſtizejâs un katrâ darbâ bija atſchkirigs. Tikai ſawu pahtagu winſch bija atſtahjis uf weſuma, jo winam truſka tahdas eepratibas, riſkotees ar ſcho eerozi tâ, kâ to mehdiſa darit Didſchis. Sekodams

ſawa wezaſa, wairaf peedſihwojuſchâ beedra un daudſi-
nata barweſcha preeſchſihmei, ari winſch nobutſchoja ba-
ronam mehtela peedurkni un tad palifa baronam preeſchâ
ar plifu galwu tiſ ilgam ſtahwot, lihds tas winam liſa
mauft zepuri atpaſal galwâ.

Kad barons Schalks bija paſinojis, ka buh-
ſhot jalihs ſchihdeem greeſt karuſeli un ka winſch patſ
uſ karuſela wiſinaſchotees, tad Didschis par tahdu ne-
dſirdetu joku no preeka padewigi jautri eeſmehjâs un, atkal
baronam pee peedurknes noleekdamees, ſazija wehl jo pade-
wigi laipnâ balſi un ar preekâ ſpihdoſchu gihmi:

— Bet, zeenigs barona leelſtungs, tad jau, luhgtu,
wajadsjês ſchnabi.

To winſch ſazija newis aiſ kahres pehz ſchnabja, jo
tahdas kahres winam nebija, bet gan tiſai tapehz, lai pa-
rahbitu faininu dſimtsſtungam, ka Bihrulenes kalpi ir ſa-
pratigi zilweki un prot ar leelſungeem runat un toſ luhgt,
tâ, kâ peederas. Beſ tam Didschis to eeſkatija par goda
leetu, ka wehlaſ warès ziteem kalpeem paſtaſtit,
ka winſch iſluhdsjês faininu baronam ſchnabi. Garâ winſch
jau tagad preezajâs, kad pahrbrauſuſchi no zela atpaſal
warès ir paſchu mahjâs ziteem kalpeem, ir muiſchâ wiſeem
darbineeſeem paſtaſtit, ka wini ar Brammaniſchu Peteri
dſehruſchi barona Schalka dotu brandawu. Ka barons
ſchnabi doſ; par to Didschis neſchaubijâs, jo lihdsâs da-
ſhadam aplamibam un pahrpibilejumeem bija wiſâ ap-
fahrtnê ari plaſchi paſiſtania ſcha barona labſirdiba un
dewiba, kaſ nereti pahrwahrtâs pat iſſchkehrdibâ, ſewiſchi
ja winſch aiſrahwâs ar ſeeweeſcheem waj ziteem kahdeem
ahrfahrtejeem preeſeem.

Un Didschis nebija ſawâ pahrleezibâ alojees. Barons
Schalks, it kâ to aiſmirſtu atzereamees, ſpehji eeſauzâs:

— Ja, ſchnabja wajaga un alus ari! Gribu ſchodeen duhſchu eetaiſit... Un winſch tuhlin uſſauza ſawam kutſcheerim, lai aisbrauzot frogû, kurſch turpat bija netahlu, un lai leekot krodſineekam beſ kawefſchanàs atweſt pahris groſu alus, ſchnabi un uſkofſchamos un lai paſafot, ka barons Schalks ſamafàs.

Ba to ſtarpu ſchihdi bija ar karufela appuſchkoſchanu un pilnigu ſarihkoſchnu galâ un greeſa jau wakâ leijerkaſti, kura kweezofchi kauzofchàs ſkanàs wilka kahdu wiſai gaudigu melbiju. Barons Schalks nu liſa ſtahtees greeſejeem pee darba. Karufela ſaimneeks eerahdija Rnehwela Didschim ar Brammaniſchu Peteri, kas un kâ katram ja-greeſch, kâ ari pats gribeja jau kertees pee weenas no milnam, kahda katram greeſejam bija weena janem rokâ; bet Rnehwela Didschis winu no tam attureja, paſneegdams ſawu pahtagu un lepni un apſinigi teikdams:

— Sche paturi manu pahtagu un ſtahwi meerâ, — iſtikſim jau beſ tewis.

Barons Schalks peelika leelako un reſnako tſchiganu ari pee greeſchanas, ari peeaizinaja ſew klaht leiſchu wiſreli, kas brauza padeguloſ, liſa parahdit ſew papirus un tad bija pahrllezinajees, ka tee iſdoti no peenahzigas eetahdes dahwanu laſiſchanai kahdeem pilnigi iſdeguſcheem leiſchu ſaimneekem no Schidi-Schamales pagasta, tad winſch pats eedewa padegulim papira trihs rublu gabalu un tad liſa leiti lihdsàs Didschim, Peterim un leelajam tſchiganam ari pee karufela greeſchanas, bet pats uſſehdàs weenâ no karufela koka ſirdſineem, paſauza kahdu no jaunakam un glihtakam tſchiganeetem, liſa tai ſehſtees ſew blakus otrâ ſirdſinâ, uſſauza maſakeem ſchihdeneem un tſchiganeneem, lai ari kahpj ſirdſineem wirſû, waj lez kamanaſ eefſchâ, un tad karufelis ſahka kuſtetees un drihji

greesàs jau pilnà ſpehkà, jo wiſi tſchetri greeſeji bija iſhti ſtiprineeki, kas rahwa to nags nes. Šchihds pats greeſa leiſerkafſti, kahda ſchihdeete ar piſa melneem mateem un leeleem ſpihdigeem auſkareem ſita ſeetinau, tſchiganes dſeedaja un trallinaja kahdu jautru meldiju, bet barons Šchalſs eefleegdamees ſchad un tad peeſita ar kantschuku ſawam koka ſirdſinam un freetni ſarauſtija pee eemaufteem, waj ari apkampa un ſpeeda ſew klahſt blakus ſehdoſcho tſchiganeeti, tà ſazel dams beſgaligu jautribu, tà ka ari wiſi dihkà ſtahwetaji un meerigee ſkatitaji ſahka kleeht, auret un ſkaki preezatees lihds.

Pehz ilgakaſ greeſchanas barons liſa apturet un noſahpa no ſawa kumela. Šchai brihdì atbrauza krodſineekſ pats ar ſatweem rateem, kureem krautes bija peeſrautas pilnas ar alus groſeem, degwihna pudelem, deſam, wegeem un ziteem uſkoſchameem. Krodſineekſ — wezs, garſch, kalſns mahzeetiſ — zepuri nonehmis un baronu laipni un padewigi apſweizinajis, ſtahſtija tam, ka atwedis weſelu weſumu, lai barona kungs wiſu pats pehz ſawas patikaſ waretu iſmekletees. Barons Šchalſs atrada to par prahtigi daritu un par ſchahdu ſapratigu rihzibu uſflaweja krodſineeku, uſſiſdams tam ar plaukſtu daſchas reiſas pa plezu. Nu ſahkàs eedſerſchana un uſkoſchana. Barons, kà wiſas ſchàs iſpreezas ſarikhotajs, dſehra pats pirmais, tad bija jadsch krodſineekam, pehz tam karuſela ſaimneekam un tad wiſeem ziteem. Kad ſchnabja pudeles bija jau wairak apkahrt ſtaigajuſchas un ari uſkoſchamee baiditi, krodſineekſ ſahka forket alus pudeles walam, un katrs kas ween wehlejàs, dabuja nu pa pudelei alus, bet kam dſerſchana labi wedàs, wareja dabut ari otru un treſchu. Wiſa ſchi newilſchus ſaſtapuſes, raiba ſabeedriba kluwa nu waren jautra: ſweſchſ ar ſweſchu tehrſeja, jokoja, ſmeh-

jàs un kopigi preezajàs, fà wezi pašihštami, jo wiši tagad bija dišhani labâ prahtâ un besbehđigi, fà behrni, pašči brihniđamees un preezadamees par tahđu negaiditu uš-đsihwi.

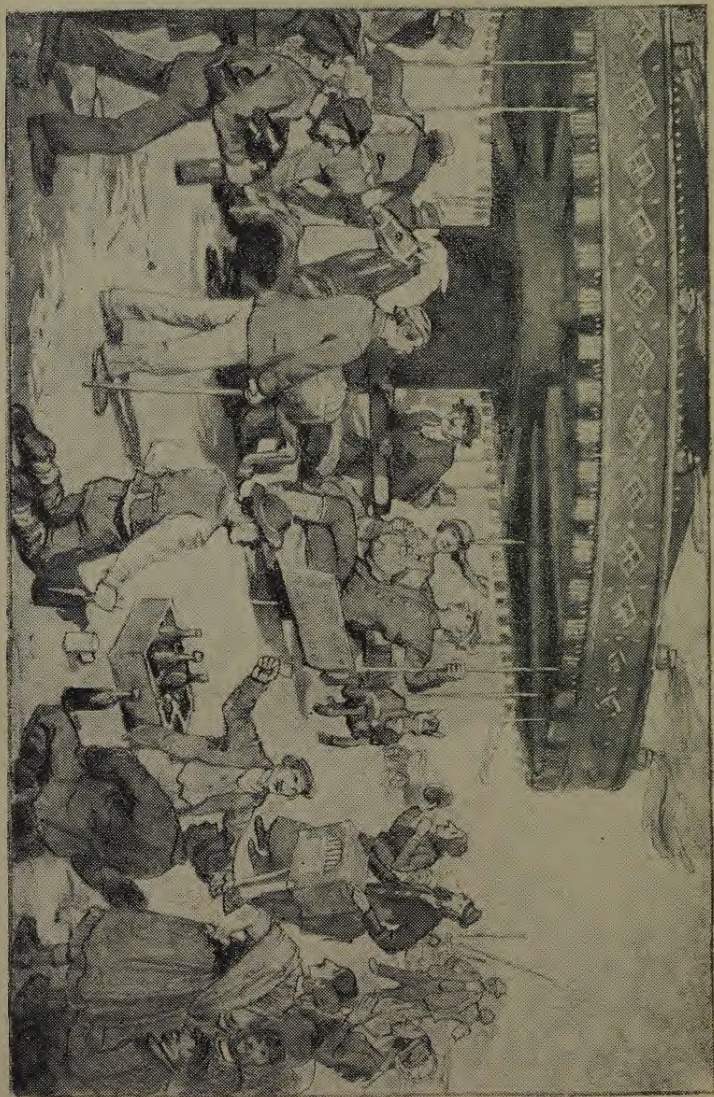
Šhai wišpahrejas jautribas un brahligas ispreezas brihđi pa weenu leelžeku, kahjam nahđdams, turvojàs frustzelem kahđs students. Tas bija školotaja Numala draugs Dsols, eedams no Nirmgrauscheem uš školàs namu. Wišči nahža nesteigđamees, it fà pastaigadamees, nuhjinu besbehđigi rokâ wizinadams un papirošu kuhpinadams. Barons Šhalks, kas patlaban šehdeja kahđàs karužela kamaninâs, ar weenu roku apšehriš jauno tšhiganeeti, bet otrâ tureja puťojošču alus seideli, eeraudšijis studentu, nolika alus trauku un zepuri nonehmees un wizinadams pa gaišu, šauza preezigâ šajuhšmâ:

— Ho, Bruder Studio! Dorpatenšis! Ho! Hallo! ...

Students, azim redsot, nesinaja, ko uš ščo šawado šweizinajumu atbildet. Zepuri družzia pabihđijis uš weenu auši, tã ka newareja noprašt, waj šchahda wina kustiba uš-škatama par atšweizinajumu, jeb tiš par šatwas zepures weenfahriču peekopšchanu, wišči gribeja wišai šchai raibai un škali troššhnojošchai šabeedribai lepni paeet garam. Bet barons Šhalks, redšedams studentu nemaš neapštahjamees, nedš ari uš wina jautrajeem šauzeeneem ko atbildam, atštahja tšhiganeeti uš karužela, peesteidsšàs studentam flaht un, wahziški runadams, teiza:

— Mans kungs, luhđsu atšaujeet eepasihtees. Šs ešmu barons Šhalks.

— Loti patihšami. Mans wahrđs Dsols. Bet es domaju, mans kungs, ka mehš glušči labi waram runat ari latwiški, jo atrodamees latweešču semê, latweešču starpâ, un abi diwi ščo walodu laikam protam ... Tã

students, stalti nostahdamees un barona issteepto rofu tifai drufzia fatwerdams un tuhlin atkal palaisdams wakam, latwifki atteiza. — Rahdâ zitâ walodâ es labpraht nerunaju, fur tas naw nepeezeeſhami wajadfigs, jo es domaju, ka latweeſchu waloda ir tikpat laba, kâ zitu kulturtautu walodas.

— Pilnigi pareifi un riktigi!... Iffauzâs barons Schalks, runadams tagad ari latwifki. — Es latweeſchu walodu protu un labpraht runaju, bet es protu wiau tifai tã, kã to runã mani laudis un ziti ſemneefi. Kã latweeſchu fungi runã un kã latweeſchu awifês drukats, to es labi newaru ſapraſt, jo man ar latweeſchu kungeem nefad nefahda dariſhana naw bijufe, un wiaus wehl neefmu paſinîs. Tadehl domaju, mans funks, waj nepahreefim labaf uf to walodu, ko mehſ abi protam labi un riktigi runat?

— Tahdã gadijumã man tur nefas naw preki...

Atteiza students. — Bet to daru tifai ar to norunu, ja juhſ, mans funks, eefkatat latweeſchu walodu par lihdfigu wahzu walodai un atſihſtat wiaai weenadas teeſibas ar zitãm weetejãm walodam. Es eſmu latweeſchu patriots, mihlu ſawu tautu, turu winaas walodu zeenã, godã, un fur manas tautas gods tiktu aiſfahrts, waj winaas waloda nizinata, tur ſatru brihdi eſmu gataws aiſſtahwet winaas godu un teeſibas ar eerozi rokã!

— Ho! Tas man patihk! Ar eerozi rokã... Ja, pilnigi pareifi un riktigi. Ta ir ihſta studenta waloda. Tã wajaga. Es ari eſmu bijis students, eſmu ſtudejis gan Terbatã, gan Hallê, Bonã, Jenã un Getingenã un koti mihlu studentu dſihwi. Ja man nebuhtu jawalda ſawa majoratmuifcha, es buhtu palizis par muhſchigu studentu! Kur eeraugu ſahdu studentu, tur labpraht tam metos pa draugam un ſaut tas man ari pilnigi ſweſchs burſchis. Ne-

nemat par launu, kad ari juhs te tā aptureju. Bet es ne-wareju zitadi: studentu redsot, man tuhlin nahf prahtā burschu dsihwe. O, du alte Burschenherrlichkeit! Es esnu furonis, juhs laikam no jaunās latweeschu korporazijas? Biju dsirdejis. Baga, kā wiau šauz?

— Letoniju.

— Pareisi un riktīgi. Vai dsihwo letoni un furoni brahligi kopā! Urrā! O, du alte Burschenherrlichkeit!.. Barons Šchalks šauza šajuhšminats, ar weenu rofu šakehris studentu sem paduſes, ar otru wizinadams šawu zepuri pa gaišu. — Bet nu apstiprinašim ar kašdu labu šchtehseideli šawu jauno, šawado eepašihšchanos — taišni leelzeka widū. Nu, nenemeet par launu.

— Neka te naw ko nemt par launu... Atteiza students, ari pilnigi atkufšdams no barona Šalka pahrpluhs-štošchās firšnibas. — Kas zela widū noteef, tas nekad newar buht launs. Gods eet pa zeku, tif negods pa zela malu.

— Pilnigi pareisi un riktīgi! Ak, zif jauki teifts! Es mihlu latweeschu zilwekus un wiau walodu, ſewiſchki kursēmneekus. Par mums kursēmneekem mehds tatšchu teift: kursēmneeki — firšchu sagli, gan ari: kursēmneeki sirgu sagli. Deesin, kuršch no šcheem wahrdeem pareisaks?

— Es domaju, ka abi diwi... Students šmehjās.

— Akurat un riktīgi!... Gudri teifts. Bet nu runašim wahziški...

— Beenits leelšfungs, nahzeet muhšu pulkā, tad mums buhs diwi leelšfungi... Tā kašds tšchigans, zepuri nonchmees, usrunaja studentu, kuru barons Šchalks sem rofas weda lihdsja uš karufeka puſi.

— Ko juhs te dareet?... Students waizaja tšchiganam.

— Zeenigs leelstungs, ſwinam Zekaupenes tirgus atſwehti un wiſinam leelſungus uſ karuſela.

Barons ar ſtudentu, blaſus eefehduſchees karuſela kamanâs un abi kauſus kreetni tuſſchodami, uſ ahtru roku kluwa leeli draugi un treeza, kâ wezi paſinaas, pahrruna-dami ſtudentu dſihwes preekus un behdas, ſewiſchki daſcha-dus eewehrojamakus diwkauju gadijumus un zitus raibus notikumus. Barons ſtarp zitu ſinaja ſtahſtit, kâ letoni eſot wareni zirteji ar ſobeneem un daſchu labu kuroni ſaſkrambajuſchi; tomehr wiſwahjaki zihnâ ar latweeſcheem klahjotees liwoneem, ſtarp kureem daſchs paſaudejis pat wiſu roku. Wahzeefchi wiſpahr eſot gan kreetni ſchah-weji, bet zirſchanâ ar ſobeneem latweeſchi leekotees buht, ja ari ne weiklafi, taſ katrâ ſinâ ſtiprafi. Ari wiſſch pats labaf warot palaiſtees uſ piſtoli, nekâ uſ rapeeri.

Bret ſchahdeem ſawas korporazijas glaimem Dſols iſrahdija peeſlahjigu atturibu, weenalbſigi, gandrihſ wehſi atbildedams:

— Katreiſejas menſuras iſnahkums taſſchu atkara-
 rajas tikai no atſewiſchku induwidu jeb menſuras aktiwo
 dalibneeku kwalifizitates, bet newis no weenas, waj otras
 weſelas korporazijas ihpaſchibam, waj imponderabilijam.
 Was atteezas ſpezieli uſ manu perſonu, tad man taſ ab-
 ſoluti weenalbſigi, kahdi eerotſchi katreiſ teef iſtraudſiti, —
 man klaufa weenadi labi tik rapeeris, kâ piſtole. Es
 ſchauju deefgan prezifi pat uſ leelaku diſtanzi un ar ra-
 peeri pats eſmu dabujis tik weenu weenigu bruſzi, bet zi-
 teem eedewis ſawu puſdugi.

Schahds paſtaidrojums, ko ſtudents iſteiza beſ ſe-
 wiſchka uſſwara, it kâ atturedamees no ſawu ſpehju zil-
 dinaſchanaas, atſtahja uſ baronu Schalku totees jo ſtipraku
 eepaidu, un wiſſch wakſirdigi atſinâs, kâ ſen neefot ſati-

zees ar dſchentlmeni, no kura mutes buhtu dſirdėjis tiſ
leetiſchfus ſpreedumus menſuras laufâ, kâ ſchodeen toſ
dſirdot.

Drihſ abi jaunee draugi bija tiſ tahtu, ka ſtahwus pee-
zehluſchees un zepures turedami weenâ un pilnus ſeidelus
putojoſcha alus otrâ rokâ, ſalika labâs rokas ſchkehrſam
weenu pahr otu, iſdſehra katrs ſawu kauſu lihds dibe-
nam, pehz kam ſtudents ſchigli iſſlauzija alus putas no
ſawâm neleelâm ſkaiſti uſgreestâm dſeltenâm uhſam, ba-
rons atkal noſlauzija ſawas leelâs, kuplâs, jau ſtipri eefir-
mâs uhſas un tad abi trihsreis zeeti ſabutſchojâs, uſſauf-
dami weens otram:

— Du!

— Du!

Wini bija ſadſehruſchi tu-draudſibu jeb brahlibu.
Pehz brihſcha wehlreis tukſchoja kauſus un ſauza weens
otram:

— Schmollis!

— Schmollis!... Un tad, atkal blaſus noſehdu-
ſchees kamanâs un weens otu ar weenu roku apſam-
puſchi, bet otrâs turedami pilnus alus kauſus, ſahka abi
dſeedat:

— Gaudeamus igitur.

Schihdi un ſchihdeetes, tſchigani un tſchiganes, re-
dſedami fungus ween dſeedam un negribedami teem wee-
neem paſcheem kaut puhletees, eedomajâs eet wineem pa-
lihgâ, jo ſak, ehduſchi, dſehruſchi un preezajuſchees eſam
wiſi, bet jadſeed kungeem weeneem paſcheem — kâ tas iſ-
ſkatas! Bet neprâdami ne ſchâs dſeeſmas wahrduſ, ne
meldiju, wini wilka waſam tahdu dſeeſmu, kahdu mahzeja
— ſchihdi ſawu un tſchigani ſawu.

Tâpat Brammaniſchu Peteris, baididamees pehz tah-

das zeeas tif ilgi stahwet dihkâ (jo karufeli negreesa wairs jau labu brihdi), gribeja buht ispalihdfigs ari pee dseedaschanas, bet ne fungu, ne schihdu, ne tshiganu dseefmas neprafdams, ne ari zitadi dseedaschanas leetâs buhdams kahds leels pratejs, winſch azumirkli zitu dseefmu newareja eezeretees, kâ tifai: „Kur tad tu nu biji, ahjiti manu?“ To winſch tad ari, atkahsejees un fanehmees, puhta walam, pirms gan tã palehni un nedroſchi, bet tad, baididamees, ka wina dseedaschana tahdã milfigã trofni (jo schihdi greeſa ari leijerkasti un melnã schihdeete fita ſeetiau) nepaleef nepamanita un winu neeſkata par ſliãki un leefehdi, winſch rahwa arweenu diktati un beidsot pilnã ſpehkã. Pat Knehwela Dibſchis, kas dseedaschanã jau ſen nebija wairs mehginajees, tagad — ſiltã galwã un redſot wiſus zitus dseedam — ari negribeja wairs stahwet meerã un, noſtahjees lihdsãs Brammaniſchu Peterim, fautkã palihdſeja tam wilft ir meldiju, ir teift wahrbus, jo ſchãs dseefmas wahrbus winſch ſinaja tihri brangi no galwas: tee winam bija wehl pa dalai palikuſchi prahtã no paſcha behrnibas laifeem, pa dalai bija tos par jaimu eegaumejis no ſaweem behrneem.

Tã weenã reiſã atſkaneja tſchetras daſchadas dseefmas, apmehram pahradefmit zilweku dseedatas, leijerkastes ſtabules un ſwilpes kauza un ſpeedſa uſ nebehdu un it kã ſazensdamãs ar daſchadeem dseedatajeem un dseedatajam, beſ tam daſchs wehl fita ar duhrem haubeenu pa karufela kamanu atſweltnem, waj zitur, waj ari plaukſchkinaja ſaujãs un pa ſtarpam noſleedsãs un noaurejãs. Tas wiſs ſazehla leliſku, juſlu trofni, un ja apkahrtejos laufos buhtu kur ſtrahdajuſchi laudis waj aptuweenã buhtu kur bijuſchas kahdas mahjas, tad gan buhtu ſahkuſchi zilweki ſaſkreet diſchzeku kruſtzelês ſkatitees, kas tur noteef;

bet mahju nefur tuwumâ nebija, un laukos wisapfahrt
wikaoja diwu leelu faimiau muifchu plafchâs, fuplâs wa-
faraja druwâs. Rudfu lauki abâm muifcham atradâs uf
zitu pufi, un tà neredsetos notikumus uf difchzela redjeja
un dſirdeja tikai tee, kam tur taiſni ſchaî laikâ bija gadijees
ufbrauft.

Daſchado dſeeſmu kopejam nodſeedajumam ſejoja wi-
finaſchanâs uf karufela un tad atkal ſchnabja un alus dſer-
ſchana, joki, ſmeekli un leela jautriba, lihds ſtudents eedo-
majâs dſeedat kahdu dſeeſmu latwiſki. Peezehlees ſtah-
wus un rofu pa gaiſu ziladams, it kâ baubeena ſiteenus
rahhidams, winſch patihkami ſpehzigâ balſi ſahka dſeedat:

Tur es dſehru, tur man tika,

Tai mafaji frodſinâ.

Barons rahwa tuhlin uf pehdam lihdsi; to paſchu
darija ari Brammaniſchu Beteris un wiſi ziti, jo ſchâs
dſeeſmas wahrduſ daſchs labs wairak waj mafak finaja
no galwas un kas neſinaja, tee tos noflauſijâs no ziteem,
bet melbija bija tahda, ka tai katrs weegli wareja pee-
weenot ſawu balſi — ari ſchihdi, tſchigani un leiſchu pade-
gulis ar ſawu ſeewu. Behz tam barons Schalks ſazija, ka
ari winſch ſinot kahdu latweeſchu dſeeſmu; to winſch wehl
atzerotees no ſaweem Terbatas laikeem un to nu gribot
dſeedat. Uri ſtahwus peezehlees un ar ſawu kantſchuku
ſidams taſti, winſch ſahka dſeedat, un wiſi ziti dſeedaja
winam lihdsi:

Geſich meſcha bij weens namſ,

Geſich meſcha bij weens namſ,

Geſich meſcha bij weens polu namſ,

Al, ſkaiſtâ pukit, polu namſ;

Gesich mescha bij weens nams,
Gesich mescha bij weens nams.

Tahlak scho dseefmu nedabuja nodseedat, jo pa zelu no Bihrulenes pufes eeraudsija brauzam kahdu pusfareeti, un barons Schalks, apstahjees dseedat, luhkojās sintahrigi turpu. Ari wisi ziti apklusā un luhkojās uf to pufi.

— Tee ir muhsu leelfunga sirgi!... Anehwela Dibschis issauzās, pa dakai preezigs, ka winam pirmajam isdewees brauzeju pasiht, pa dakai nobijees, waj tur nebrauz pats barons un waj tas nesahšs rahteas, eeraudsijs sawus kalpus darbdeenā bes darba flaištamees ap karufeli un wehl ar alus pudelem rokās. Mudigi Dibschis ar Peteri nolika pudeles grosā krod sineeka ratos un steidsās abi pee saweem wesumeem.

— Nudeen, leekas buht Bihrulneeka sirgi... Barons Schalks, jautri smeedamees, wahziski fazija studentam. — Nu buhs joki! Newardes tapt garam. Ja winšch pats, tad wajadsēs ahrdit karufeli nost un taifit zelu brihwu, jo winšch ir wezs goda wihrs, ko nedrihtst jokat un kas ari nekahdus jokus nezeestu; bet ja buhs kahds zits, waj wehl seeweetes, tad garam laifchana ahtraf nebuhs, eekam ari lepnee kungu kahrtas brauzeji nebuhs uf karufela iswisinajuschees! To esmu schodeen nonehmees un pee tam palifschu! Bet ja nem man launā, dusmojas un grib katrā sinā braukt tahlak, tad lai dara to: lai zel karufeli nost un brauz! Ko es esmu wainigs, kad karufelis zelā? Ne es winu wareju tur usstahdit, ne ari waru nowahft, — tif stiprs es neefmu... To teizis, barons Schalks gardi fewi smehjās un patihkamās juhtās brauzija sawas leelās uhfas.

Puskareetei peebrauzot flah, israhdijās, ka tani seh

dimas jaunas fkaiftas feeweetes. Rutfcheeris, apturejis firgus, luhkojās uf weenu un otru zelmali, pehtidams, fur labaf waretu pabrauft garam, bet nefur tahdu eefpehju newareja eeraudfit. Winfch gribeja fauft, lai wahkas nost no zefa, paplehtha pat jau muti, bet nefinaja, kam ihfti lai uffauktu un kas no fcha zilweku pulka lai buhtu tas, fam jawahf karufelis nost. Bej tam parlaban eeraudfija baronu Schalku, fo tuhlin fweizinaja, pazeldams zepuri un palifa meerigi fehsham, fkatidamees wisapfahrt un mehginadams isprast, kas fche ihfti noteek. Na barons Schalks fche bija dalibneeks un fa tadehl jaifturas meerigi, tif daudj winfch faprata.

— Ta ir Bihrulneeka meita ar fahdu otru jaunfundfi! ... Breezigi pahrfteigts, paklufu teiza barons studentam, redshedams puskareeti peeturam un weenu no eefshâ fehdetajam pasihdams par Teresi. To teizis, winfch jaunmo fhiganeeti, kas winam patlaban atradās flehpî, nogruhda few no zekeem, fhigli peezehlās un dewās peeatbrauzejam.

Terese fhkita baronam Schalkam iffkatamees fchodeen tif fkaifta, fà wehl nefad. No negaiditās fapstapichanās ar agraf winai tif tuwi fhahwofchu wihreeti wina uf reif bija ftipri peetwihfufe, un winas maigo, zitadi aifween bahlo feju pahrfklahja tagad tumfchfaharta blahjma: wispahri wina iffkatijās it fà famuljufe, kas winu padarija tifai wehl fkaiftafu. Sew lihdsās fehdofcho jaunmo fkaifto damu wina fhahdija baronam preefshâ par fawu mahfas meitu Eliju Medem un tad waizaja, fo tas nofihmejot, fa fche newarot tift garam, kas tas par karufeli tur taijni zefa widû un wispahri kas fche noteekot. Ar fawam leelajam tumfchajam azim wina luhkojās uf baronu it fà nefinafchanâ, waj brihnitees, waj fkaiftees.

— Manas koti zeenijamàs damas, fche noteef gada tirgus atfwehtes fwineschana... Barons Schalks, galanti palozidamees, atbildeja zeenigi fwinigâ nopeetnibâ. — Tas ir, protams, mans farihkojums. Es fen nebiju wifinajees uf karufela, un tadehl, karufeli fche nejauſchi faſtopot, man uſnahza eedoma, iſdarit to tuhlin un ſchinî weetâ.

— Leeliſka ideja! Râ arweenu, tà ari tagad juhſu idejas un darbi, Schalka funks, ir pilnigi origineli un attapibas ſinâ dara jums godu. Bet nu luhdsu gahdajeet, ka mehſ teefam tahlaf.

— Schaî tirgû, zeenijamâ jaunfundſe, tahds noteifums, ka katram, kas fche eerodas, jawifinas uf karufela, — bej ſchahdas muitas neweens neteef garam, jeb tam jagaida, lihdsj tirgus heidsas. Juhſ abas es uſaizinu, kâ muhſu goda damas, nemt muhſu iſpreezâ maſu dalibu un ari pawifinatees uf karufela.

— Bet Schalka funks! Ko juhſ no mums praſat?! Râ tas iſſkatitos!... Tereſe iſſauzàs iſbrihnijufès, tihri iſbijufès. Winas leelàs tumſchàs azis lifàs kluhſtam wehl leelakas un uf winas gludeni baltàs peeres, zif ſem platmales malam bija redſams, ſchkiti parahdamees maſas, ſihkas frunzinas.

— Iſſkatijees koti labi, zeenijamâ jaunfundſe... Schalks turpinaja. — Jo fur tif labi un tif ſkaiſti zilweki ir klaht, kahda juhſ eſat, tur arweenu wiſſ tifai labi ween war iſſkatitees. Un ja ari neiſſkatitos labi, kas par to? Ja tif paſcham patihk! Dſihwê daudj kas noteef, kas ne pehz kâ neiſſkatas.

— Es uf karufela gan nefad wehl neefmu wifinajufès, un tu, Liſa, droſchi ween ari nè. Râ tu domâ?... Tereſe runaja, paſſkatidamàs uf ſawu zela beedreni un

kà fawi apdomadamàs. Upakfchluppu drufku eefneebufe fobos, wina nebehidigi fmaididama pafkatijàs atfal uf baronu Schalku. Deelàs tumfchàs azis sem djetlenàs zepures platajàm malam dširfktija fawabi.

— Luhdsu, zeenijamà Tereses jaunfundsfe, pamehgi-neet! Bef mehginafchanaš nekur neka labi newar finat... Barons Schalks, kà apburts no Tereses ftata, runaja firfnigi padewigà, tšhufstofchà balfi.

— Bet mums jasteidsas; mehs brauzam mihleštibas darbà, — wedam kahdai flimai mefchardsenei fahles un fpehzigu baribu.

— Tad taišni nedrihktat kawetees! Nahzeet un wi-finattees tuhlin, lai tad warat braukt tahlaf un darit Deewam patihkamu darbu.

— Ko tu domà, Dišà?... Terese jautri waizaja, wehligi un wiltigi luhkodamàs blafus fehdošchai radineezei azis. — Waj mums peenemt Schalka funga ufai-zinajumu?

Šhi, kas jau wišu laiku bija pašlepūs beeschi luhfojušes uf dašhus folus atstatu stahwofcho brafcho, flaišto studentu, domadama, kà barons Schalks, kas ar fawu jau patuflo augumu un leelajàm eefirmajàm uhsam winai nemas lahgà nepatifa, warbuht nodomajis pee wišinafchanaš weens pats buht winàm par kawaleeri, uf Tereses wai-zajumu neka neatbildejuše, nipri runadama, greesàs pee barona ar fekofcheem, pahrmetuma pilnà balfi, runateem wahrdeem:

— Schalka fungs, kà juhs domajat weens pats muhs diwas wišinat? Lai eet mana tante, ja grib, weena pate. Man naw kawaleera, es neeefchu!... Behz fcheem wahrdeem wina it kà atrahwàs wairak atpakal ekipaschàs faktà, falifa rofas, atšweeda galwinu drufku atpakal un, ufmetuše

luhpinas, it kà duşmodamàs, palika tad lepni ſehdam, no-
peetni luhkodamàs kautkur taşlumâ.

— Utwainojeet, kontefe, tuhfſtoſchfahrt atwainojeet!
Mehs eſam taişni diwi — tikpat, ziſ juhs. Luhdſu tuhlin
eepaſiſtinaſchu . . . Un aiſſteidſees pee ſtudenta, kaş pa-
piroſu kuhpinadamş par kautko ſarunajâş ar karuſela
ſaimneekfeem, baronş to, aiş elkona ſatwehriş, aişweda pee
ekipaſchaş, kur iſdarija preeſchâ ſtahdichanu, ſwinigi
runadamş:

— Baroneſſe fon Hagen, Komteſſe Medem! Mein
Freund, Herr Doct, Student und Cavalier aus Dorpat,
jeder Zoll ein Gentleman!

Winſch pats nu ſneedsa Terefeı roſu, palihdſedamş iſ-
kahpt no rateem un weda to pee karuſela. To paſchu da-
rija ſtudentş ar oturu damu, kaş bija wehl jauna jaunina,
tahda ar puşihſeem bruntſcheem.

Pa to ſtarpu tur bija eeradeeş ari Beefuma Bo-
ſumş. Winſch bija no ſawas muiſchaş ſuhtitiş kaimiau
muiſchaş ſudmalâş ſabihdelet weſumu puhru, jo Zihru-
leneş ſudmalâş bihdelu dſirnaş uhdenſtruſuma dehl wa-
ſaru nemaş nelaida darbâ. Braukdamş ar ſawu mahli at-
pakak, Beefuma Boſumş bija ſpeeſtiş ari kruſtzelêş tagad
apſtahteesh, kur Knehwela Didichiş ar Brammaniſchu Be-
teri tam nu paſtaſtiija, ka winuş ſche Luſudrumaş baronş
peeliziş pee karuſela greeſchanaş, par to dabunot dſert
ſchnabi un alu pehz patikaş.

Wehl Beefuma Boſumş nebija paşpehjiş wiſu dſirdeto
labi ſajehgt, kad jau baronş Schalkş, kurſch ſcho beeo
ſpehka wihru drihş bija pamanijiş, peenahza klaht un pa-
ſinoja, ka winam ari buhſchot jaſtahjaş pee greeſchanaş
un jagreeſch ar wiſu ſparu, jo tagad wini gribot labi iſ-
wiſinat zeenigâş freileneş. Liſhiganu no greeſchanaş at-

ftahdinaja noſt, jo taſ, neluhfojotees uſ wiju ſawu mil- ſigo augumu, bija iſrahdijees par wahju darba ſpehku. Tà nu par karufela greesejeem barons noteiza Rnehwela Di- dſchi, Brammaniſchu Peteri, leiſchu padeguli un Beefuma Boſumu.

To dſirdot, Rnehwela Didſchis un Beefuma Boſums paſkatijàs weens uſ otru ſtipri pahrſteigti un pa daſai pat iſbijuſchees. Leeta ta, ka wini, jehſchu jau ap deſmito gadu dſihwoja weenàs mahjàs un gahja weenà un tanì paſchà muiſchà darbu gaitàs, tomehr ſawà ſtarpà ſpehkos ne pee kahda darba nebija wehl ne reiſ mehginajuſchees. Ka wini katrs par ſewi ir pirmee ſpehka wihri wiſà mui- ſchas gahjeju pulkà — un laiſam ari wiſà pagastà — par to bija pahrleezinati wiſi, kaſ ween winus paſina un ari wini paſchi. Bet kuſch taiſni no wineem taſ ſtiprakais, to neweens newareja noteikt, un ari wini paſchi to neſi- naja, tadehl ka tahds gadijums wineem wehl nekad nebija nahzis preeſchà, kur buhtu bijuſchi peefpeesti gribot ne- gribot mehritees ſpehkeem, bet paſchi wini tahdus gadiju- mus meklet nebija meklejuſchi, drihſak no tahdeem iſwai- rijuſchees, tadehl ka weens otra ſpehkuſ wehrteja augſtu.

Tagad nu barons Schalks bija winus nolizis pee weenada darba un abuſ kopà! Taſ bija tahds notikumſ, ko wini neweens nebija paredſejuſchi. Talab wini abi iſſkatijàs leelà mehrà pahrſteigti, pat ſtipri uſtraufu- ſchees. — Barons bija ari peefolijis par ſcho brauzeenu katram greesejam rubuli, bet lai greeshot wiſà ſpehkà, tà ka karufelis lai ſkreetu apſahrt, kà dſirnu aſmenis ſud- malàs. Tà tad ſche nu abeem hartweſcheem un ſawa no- twada pirmajeem ſpehka wihreem bija jarahda, ko kuſch war, jo te bija neween apſolita laba peſna — par apmeh- ram deſmit waj pahradeſmit minutem darba wefels rubliſ,

to toš laikus daschreis wihrs ar wiſu firgu pa weſelu deenu newareja nopelnit, — bet ari abeem ſtahweja wihra gods un barweſcha ſlatwa uſ ſpehles.

Tà tad abi warenee ſpehka wihi nu atradàs leela, lihds ſchim wehl nepeedſihwota uſdewuma preeſchâ. Wini uſ to ſagatawojàs katrs pehz ſawas dabas un paraſchas, zif nu tas tif ihjâ brihdî bija eeſpehjams. Beesuma Boſums, kas wehl atradàs, kà ſaka, tuſſchâ duhſchâ, ſteidſigi eewilka daschus fulzeenus no degwihna pudeles, aiſbahſàs aiſ luhpas tabakas noſſchi, noſplahwàs, uſmauzàs zepuri zeeſchaki galwâ un tad nehma greeſchamo milnu rofâ; Rnehwela Didichis atkal ſawilka zeeſchaki ſibſnu, aiſ kuras ari zelâ brauzot bija palizees ſmilſchu maſs karajamees, eeſplahwa ſew plauſtâs un tad nehma tanis milnu. Tâpat Brammaniſchu Peteris, paredſedams te nu ko ſewiſſchu, ſagatawojàs pehz ſawas ſinas: labi atkahſejàs, noſtahjàs taiſnaſ un wiſpahri, kà ſaka, ſanehma kaulus wairaf kopâ. Nr leiſchu padegulis, redſedams wiſus tà ſagatawojamees, ſaprata azumirſka nopeetnibu un nometa ſawus garos pelkos ſwahrus, tà ka kluwa redſama ſils ar baltu ruh-tainâ weſtes mugura, laiſam nemta no iſneſata leitenes nahtna lindruka.

Kad barons un ſtudents bija pehz ſawu damu garſchas iſmeklejuſchees ſkaiſtaſos firgus un uſ teem noſeh-duſchees, tad karuſelis ſahka greeſtees. Tuhlin atſkaneja leiſerkaſte, ſchoreiſ ſpehledama ſtrauju, jautru gabalu, tahdu it kà kaſaku. Brihtinu karuſelis greeſàs palehni, bet tad arween ahtraki un ahtraki, tà ka dandſi drihſ nemas newareja ſkatitees uſ karuſela figuram un uſ wiadâm ſehdoſchajeem brauzejeem, jo ſkatotees reiba galwas. Nr diſchais tſchigans, atgreeſdamees uſ otru puſi un noſplaudamees, noteiza:

— Nur tik ahtri greeſchas mutuli, tur es newaru wirjû ſkatitees: man tuhlin galwa ari greeſchas mutuli.

Schai brauzeenâ neweens zits newiſinajâs, fâ tik barons un ſtudents ar abâm damam. Melnâ ſchihdeete ſita atkal ſettiinu un ſchoreis tik ſchigli un ſpehzigigi, zif ween wareja; ziti ſchihdi un ſchihdeetes, tſchigani un tſchiganes, gribedami fungus godinat un ſagahdat teem leelafus preefus, ſkali plauſſchkinaja, brihdi pa brihdim eefleegdamees. Barons Schalks tagad wairs nedaufijâs neds ar ſawu kantschuku, neds ari zitadi fâ ahlejâs, ar weenu roku apfampis Teresi ap widu un peeturedams. Wina lifâs ahthro greeſchanos labi nepaneſam un ſlihſtam ſahnis. Platmali, kaſ no galwas bija noſchlufkuſe, wina tureja zeeti rofâ ſakertu. Winas warenee mati, kaſ pakauſi bija ſajeeti leelâ meſglâ, atriſa paſchi no ſewis walam un wiſâ ſawâ garumâ un koplumâ pliw inadamees ſkrehja pa gaiſu, fâ melns negaiſa padebefis.

Students ſawai daminai bija ari aplizis roku ap widu, bet peetureja wiau tikai weegli, jo wina ſehdeja taiſni un turejâs ſtingri.

Kad labu laizinu tâ trafikâ ahtrumâ bija greeſſchees, barons uſſauza, lai apturot. Karuſelis ſakta greeſtees lehnafi un beidsot apſtahjâs pawiſam. Rnehweka Didschis un Beſuma Boſumis paſkatijâs weens uſ oturu it fâ nobijuschees un noruhpejuſchees, kuruſch gan no abeem greeſchanâ oturu pahrspehjis. Bet Brammaniſchu Peteris, preezigigi paſmeedamees, eefauzâs:

— Ubi eſat uſwarejuſchi! Ubi greeſat weenadi. Wiſu laiſu ſkatijos abeem uſ kaſjam un ſkaidri redſeju, ka neweens netika otram pee papehſcheem klaht. Meſin, fâ zitos darbos, bet pee karuſela greeſchanas abi eſat weenadu ſpehku. Ari leiſchu padegulis tikufchi greeſa.

Schahds pasinojums no bespartejiſka beedra mutes, kuruſch bija paſiſtams par ziltveku, kaſ nekad ar noluhku nepateſibu nerunā, abus warenos ſpehka wihrus atſwabinaja uſ reiſ kà no ſmaga ſloga un wini tuhlin uſelpoja weeglat un ar ruhpuju mahkoneem pahrlahtàs ſejas abeem noſkaidrojās. Lai ari wineem ihſti patihkami warbuht nebija, ka Brammaniſchu Peteris un leiſchu padegulis uſſkatiſa ſewi par wineem lihdsigeem karuſela greeſchanā, tomehr abu ſpehka un goda ſtahwoflis paſchu ſtarpā bija palizis neſatrizinats un taſ bija galwenaſ.

— Wadſi, brahlito balto, taſ bija welna rahweens! Neds rijas ſehreſchanaja, neds mehſlu meſchanaja, neds ari rudſu plauſchanaja newaidenaſ wairak ko ſanemtees, kà karuſela greeſchanaja, kad fungi wiſinas... Lā Beſuma Boſums, atgruhdis zepuri pakauſi, galwu papurinadams un it kà preezigi brihnidamees par wiſu notikuſcho, iſſauzās eelihgſmots, gandrihſ ſajuhſminats.

Tereſes jaunkundſe iſrahdijās par pilnigi noreibuſchu. Wina neſpehja neds pate noſahpt no ſawa ſirdſina, neds droſchi turetees kahjās. Barons Schalks, palihdſejis winai noſahpt, aplika rofu atkal ap widu un wairak neſchuſ, nekā weſchuſ aiſweda winu pee ekipaſčas un eezehla tanī. Maſā jaunkundſite ſchigli iſnehma no Tereſes rokaſ ſominaſ pudeliti Belnaſ uhdena, eelehja ſew druſku ſaujā un aſſlapinaja Tereſei peeri un deninuſ.

— Nè, naw wjadſigs, Biſā, man zitadi nekaſ neſait, tiſai galwa greeſchas apſahrt, — drihſ pahrees. Bet nu, fungi, gahdajeet, luhdsu, ka mehſ drihſ waram ſawu zeku turpinat. Te tiſ daudſ kauſchu. Kad papinſch nedabun ſinat, — winam buhſ nepatihkami, ka mehſ brauſchuſ uſ karuſela... Pee ſcheem wahrdeem wina ar ſawu

burwigo ſtatu it fà luhgdamàs paſſatijàs uſ baronu Schalku.

— Teresēs jaunkundſe, juhs warat buht pilnigi meeriga ... Barons Schalks runaja ſwinigi nopeatni. — Ne-weens neka neſinàs, kaſ natw jaſin. Par to eſ galwoju ar ſawu goda wahrdu. Waj juhs mani nepaſihſtat? Juhs ſinat, eſ eſmu dſchentlmenis. Sawu dotu wahrdu pra-tiſchu iſpilbit. Par to eſat droſcha!

Wina iſſteepa ſawu roku, ko barons Schalks ſatwehra un, ſew pee luhpam peelizis, ſpeeda uſ tàs ilgu, ſirſnigi kaiſligu ſkuhpſtu. Tad wina atwillka roku atpaſal un atfal winu uſſſatija, ſchoreiſ ar ſchehli ſehru, gandrihſ aſarainu ſtatu. Wina baronu Schalku aiſween bija labi eeredſejuſe. Wina aplamibas un trakulibas, kaſ wiſeem prahtigeem zilwekeem, ſewiſchki ari winas tehwan, tiſ wiſai nepatika, winai nelikàs buht nekàs launs; drihſak wina par tam preezajàs un wareja tàs apbrihnot, jo tàs bija tatſchu kaſ rets un ſewiſchks, ko ziti newareja waj nedrihſteja iſdarit un ko weenigi tiſ winſch eſpehja. Sewiſchki ar ſawu pahrdroſchibu un pahrgalwibu winſch tai bija patizis wairak par wiſeem ziteem winai paſiſtameem kungeem, un ja winas griba nebuhtu atduhrufès uſ we-zaku preteſtibu, tad wina jau ſen buhtu ſcha pahrgalwneeka ſeewa, jo nekahdi patihkamaki prezineeki par baronu Schalku winai pirms marſchala Nurmhuſena nebija gadi-juſchees. Deelu winas labwehlibu un pateizibu winſch bija eimantojis neſen wehl ar ſawu taſtiſko iſtureſchanoſ winas tehwa ſeptindeſmitàs dſinumdeenas ſwehtkoſ. Utzerotees ſcho wina zehlo rakſtura ihpaſchibu un eedomajotees, ka turpmaſ wina ar ſcho labo zilweku, kaſ ſawâ laiſkâ winai ſtahwejis tiſ tuwu, laiſkam wairè neſatiſſees, winai kluwa it ſehri ap ſirdi, un ažiſ ſaſagàs aſaras.

— Nejaufſha ſatifikhanàs, ihſa iſpreeza un atkal ſchkirſchanàs! . . . Barons Schalks iſſauzàs aiſgrahbts un reiſà ar to noſchellobams, ka tiſ drihſi jaſchkiras. — Tereses jaunkundſe, deesin kad un fur atkal ſatifikimees? . . . Winſch waizaja pafluſà baſi un firjnigi uſ winu luhkodamees.

Wina, paſſatidamàs uſ winu ar ſſumju pilnu ſkату, ſehri atteiza:

— Daitam nekad un nekur.

Uri winam kluwa ſawadi. Jo wairak winſch noraudſijàs uſ ekipaſchas faktà eeflihkuſcho, ſehràs domàs no-grimuſcho Teresi, jo wairak winam radàs ir ſewis, ir winas ſchehl. Gandrihſ winſch waretu raudat par ſawu ar paſcha weeglprahribu un pahrgalwibu ſakropfoto, iſſehmoto dſihwi un par ſchàs dailàs, ſkaiſtàs ſeweetes paſaudeſchanu uſ wiſeem laiſeem. Un winſch pats ween pee wiſa ta mainigs. Ziſ behdigi, beſ gala behdigi! Winam kluwa pawifam ſmagi ap duhſchu. Bet winſch ſpehji nopurinajàs, it kà gribedams atſwabinatees no kahdas naſtas un ſewi wehroja: „Lihri jaſmejas paſcham par ſewi! Es kluhſtu ſentimentals! Bet tas nedrihſt notift, jo tas nekà neſaſſan ar manu rakſturu un nepeeſtahw manai fiſionomijai.“ Un uſſauziſ Ginteram, lai padodot alu, winſch, panemdamſ kauſu rokà, teiza ſtudentam:

— Slihginaſim wiſas ſkumjas alus pluhdos un dſerſim muhju ſkaiſtajàm muſam weſelibu!

Iſdſehruſchi kauſus uſ damu weſelibu un ſanembami par to no winàm par pateizibu laipnus wahrduſ un wehl jo laipnus ſmaidus, wini gribeja ſcho darbu wehl atkahrtot, bet tà ka krodſneeekſ patlaban nebija tutwumà, jo bija aiſgahjis pee ſaweem rateem pehz jaunàs pudeles alus, tad barons Schalks eedomajàs, ka wini waretu ſawàm damam

par godu ufdseedat ari kahdu studentu dseefmu, tīkai wiņš azumirklī newareja šadomat, kahda dseefma šchahdā reišā buhtu wislabat noderiga. Bet te nu students metās starpā, šazidams, wiņš dseefmu šinot un tuhlin to dseedaschot; tīkai eepreešch strauji ussauza krodšneefam, lai peepilda kaušus, tad norahwis šawu zepuriti un eleganti to turedams weenā rokā, bet otrā pazehliš putojošchu alus kaušu, ussauza:

— Silentium!... Un tad brašči šahka dseedat:

Vivant omnes virgines...

Tuhlin peebedrojās ari barons Schalks un tā abi nobseedaja pantiau ar leelu bravuru, pehž kam atkal tufšchoja kaušus.

Karufela šaimneeks ar Golsu, Greifu un ziteem laudim us barona dotu mahjeenu schigli bija kehrušchees pee karufela nojaukšchanas, un darbs pa to starpu bija tīk tahlu weizees, ka daka leelzela kluwa brihwa, un wareja jau pabraukt garam. Pirmais laida projam Zihrulenes kutscheeris ar šawu ekipašchu. Terese, kas bija jau paspehjuše wišas škunjās domas aišdsiht, iškatišās atkal jautra un atwadotees pamešdama abeem katvaleereem ar galwu, šmaidija lepnā nebehdibā, bet winas tumšchās azis raudsišās tīk burwigi, ka baronam Schalkam kluwa pamīšam šawadi. Viša Medem, kas wišu laiku bija atradušes labā omā, jo winai šchahds peedšihwojums bija loti pa prahtam un likās buht nedširdeti romantisks, aišbraukdama netikai laipni jo laipni šmaidija un mahja ar galwu, bet pat meta studentam ar roku butšchikus, us šo wiņš tāpat atbildeja.

Krodšineeks Ginters, preezadamees par labo pelnu, kahda winam glušchi nezeretā kahrtā bija šche išnakhuse, jo tīk leelu apgrošijumu wiņš jau šen nebija pa weselām deenam taišijis, tā te šchodeen pahris štundu laikā leelzela

widû, un neſinadams, kâ ſawu preeku zitadi iſrahdit, kâ ari wiſpahri zensdamees paſtaſtit kungeem ko patihkamu par ſeeweetem, peegahjis ſtudentam klaht, ſtipri ſaleezis ſawu garo kaſno ſtahwu un paderwigi hijigi ſmaididams, teiza mihligâ baſi:

— Des alten Zihrunſchen ſeine Züngſte is eine Deiwelsdirne und der Gräfin Medem ihre Altſte is auch keine Beſſere nich...

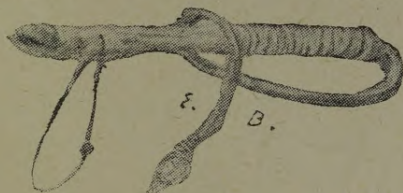
— Un par to tew, wezais loſs, naw nekahda runaſhana!... Bargi winam uſkleedja barons Schalks tâpat wahzu walodâ. — Tu ſche efi atbrauzis dſiht pekau, newis augſtdſimuſchas damas aprunat. Neweena wahxda tu par winam nedrihſti wairs nemt mutê, ne ari ar weenu ſilbi peeminet, ka winas ſche hijuſchas un kaſ ſche notizis! Waj ſaprati?

Ginters, ſaſtapis tahdu negaiditu pehrkonu uſ ſawu labi domato laipnibu, atkahpâs trihs ſoli atpaſal un tifai kluſu zeesdams un ſemu lozidamees leezinaja, ka winſch wiſu ſazito ſaprot loti pareiſi.

Tad paſazijis lai par iſdarito tehrinu ſaſtahdot reh-kinu un atnahkot muiſchâ, kur to ſamakſaſchot, barons Schalks winam atgreesa muguru. Wiſgahjis pee karuſela, winſch ſamakſaja greeſejeem katram apoſolito rubli, bet kad nonahza pee Brammaniſchu Petera, kurſch hija atgahjis kautkur noſtaſ un tagad kâ pehdejais tuwojâs baronam Schalkam un gribeja ſanemt ſawu rubli, tad iſrahdijâs, ka baronam maſâ naudas wairs nebija; gan winſch kehra ſew weenâ un otrâ biſſu un weſtes kabatâs, bet ari tur nefa neatradâs. Buhdams neſinaſchanâ ko darit un kâ zela wihram atlihdſinat par wina puhlem, barons Schalks pehz ihſas apdomaſchanâs atdewa ſawu kantiſchuku Brammaniſchu Peterim, teikdamas:

— Sche! Naudas man tagad nav, nem to pašču!
Lava pašpehle nebuhš, — ta maškà peezi rubli.

Brammanišču Peteris palika brihdi apjuzis stah-
wot, tad, semu palozidamees, ņneedša kantsčufu baronam
atpafal, teifdams:

— Paldees, leelšungs, to es newaru nemt, tas man
nenahšas. Tahds eerozis peestahw tif jums.

Bet barons Šchalks stingrâ, gandrihs pawehšletaja balši
uščauza:

— Nem, kad tew dod! Gan peestahwès tew ari.

Tagad peenahza krodšneeks Ginters un padewigi pa-
ņneedša baronam Šchalkam papira rubli, teifdams:

— Luhgtu, barona kungs, te buhš rublis.

— Paldees, Ginter! Neaišmiršti to peelift pee reh-
šina... Un, rubli panehmis, wiņšč to atdewa Peterim,
kuršč nu kantsčufu atkal gribeja dot baronam atpafal;
bet tas ir šchoreiš to atraidija, noteifti runadams:

— No es kahdam ešmu demis, to es atpafal nenemu.
Paturi ween, gan tew kahdreiš derēs...

Beesuma Bofums, to redšedams un dširdedams, brih-
nidamees pakratija galwu un tad, peegahjis Brammanišču
Peterim klahst un kantsčufu apluhšodams, teiza:

— Wadši, brahšlit balto, kas tew nekait! Tu dabun
dimas algas: pirmis tahdu gresnu kantsčufu, pehdis rubli
ari wehl.

Ari Rnehwela Didschis panehma kantichufu rokâ, pazilaja to, peelika few pee deguna, paoda un tad pamehginaja few drufku pa leeleem ar to fist, bet tuhlin fahpigi farahwâs un atdewa to atpakal Peterim, it kâ fkaudigâ fchehlumâ noteikdamâs:

— Ir gan warena leetene! Pee sirgu mainifchanas tahda buhtu noderiga.

Brammanifchu Peteris, barona dahwanu brihtinu apbrihnojis un klufi nopreezajees par winas fkaiftumu, apwija ahdas pletni ap winas stirntahjas kahtu un tad eebahfa fawa kamsola eefichas kabatâ.

Pirms Rnehwela Didschi, Beesuma Bosumu un Brammanifchu Peteri atlaist braukt winau zeku tahlak, barons Schalks teem dsedrâ balsi teiza:

— Ka juhs man par to freileau wisinaschanos uf karufela ne fawâ muifchâ, ne zitur ne mutes nepawerat! Juhâ sinat, es efmu barons Schalks!... Un winifch teem pagresoja ar pirfktu un tad pawehleja eet pee frodji-neeka rateem un eedsert wehl pa fchnabim un pudelei alus.

Biti fastahjuschees brauzeji, kluhstot zelam brihwam, bija pasteigufchees jau aifbraukt. Atlikufchees bija wehl tikai fchigani un karufela fchihdi. Barons Schalks nu wineem uffauza, lai taifotees, ka teef tuhlin no fchejeenes projam, un fchigani lai tâ brauzot, ka lihds wakaram lai ir aif triju kungu nowadu robescham un fchini pusê fchogad lai wairs nerahdotees; ari karufelneeki lai steidsotees wisfeem kalneem pahri, zitadi tee fawu nelabo redsefshot, un winifch fehra few pee fahneem, mekledamâs fawu kantichufu, bet tâs tur wairs neatradis, eegruhda rofu mehtela kabatâ, israhwa no tur fposchu rewolweri un, ar to beededamâs fchiganeem un fchihdeem, teiza bargâ balsi:

— Es efmu trakais Schalks! Drihf man atkal uf-

nahfs trafums, — un tad wiſeem ees trafi! ... Pee tam winſch diwi reis iſſchahwa ar revolweri gaiſâ.

Tſchigani un tſchiganes metâs pa galwu, pa kaflu ratos, kampa un ſweeda ari tur behrnus eekſchâ, ſadrahſa daſchas reifas ar dſchindſchalam ſaweem firgeleem un tad aiſlaida pa leelzeli, ka nokuhpeja ween, ne atpakal neatſkatidamees. Uri karuſela ſchihdi, nemaſ nepaguhdami ſpiguloſchos pakarus un greſnumus peenahzigi nokopt, leelâs iſbailês ſteigdamees ſagruhda toſ maiſos, waj ari ſaſweeda kauttâ kaſtês, lehza paſchi ratos eekſchâ un, firguſ pehrdami, ar wiſeem ſaweem leelajeem un ſawadajeem weſumeem laida pilnos riſſchos projam, tâ ka weſumi ſtipri pureja un daſchadâs ridas klabeja un grabeja.

Kad Brammaniſchu Peteris nogahja atpakal pee ſawa weſuma, winſch atrada Rnehwela Didschi patlaban ſteidſigi juhdsam ſawos ratos ſirgu: pa to ſtarpbrihdi, kamehr Peteris ar Beesuma Boſumu bija dſehrufchi ſawu pudeli alus, winſch bija paguwis iſdarit ar tſchiganeem mainu, kuri ar wina ſirdſinu jau aulekſchoja projam, bet winſch tſchiganu lopinu nupat kabinaja ſawâs ilſſis. Mainiſchanu winſch jau eepreekſch bija norunajis ar leelo tſchiganu kahdâ greeſchanas paſtarpê pee karuſela. Tikai tſchigans bija praſijis rubli peedewam, bet ta Didschim nebija; gan winſch bija puhlejees tſchiganam eerunat, lai pagaidot, lihds winſch brauks atpakal no Deepajas, kur naudu dabuſchot par kaſkeem, un tad rubli atdoſchot; tomehr uſ tahdu preekſchlifumu tſchigans nebija eelaidees, un tâ wiſs mainiſchanas noluhſs graſijâs jau iſjukt, par ko Didschis jutâs wiſai nelaimigs. Par laimi winam iſdewâs rubli nopelnit ar karuſela greeſchanu, to winſch tad dewa leelajam tſchiganam par preidam un tâ mainiſchana beidsot bija notifuſi uſ ahtru roku.

Wiſeem aïsbrauzot, tſchetru leelzefu kruſtzelës palifa tiſ wairs barons Œhalks ar ſtudentu un wina tuſſcheeris, kas pa wezam ſehdeja meerigi uſ ſawa preeſſcheja ſehdeſta, gaibidams kad lungs nahſs braukt. Barons Œhalks, kas daſchus ſofus no ſtudenta ſtahwedams klufu noluhſtojas pakal ſteidſigi aïsbrauzoſcham karuſelim un kam, kà arweenu ahrpus mahjas, tà ari ſchodeen par plezeem bija pahrmests plaſchs peleks mehtelis — tahds lihds pat ſemei un ar leelem ſpahrneem, — ſtudentam likàs iſſkatamees pehz noſſehlojama kara wadona, kas pehz nelaimigas, paſaudetas kaujas, kautkur nomalſch ſtahwedams, ar ſaweem nedaudſeem pawadoneem behdigi noluhſtojas tuſſchajà zilnas laukà, no kura aïsbehguſchi tiſlab wina ſakautee kara pulki, kà ari wineem pakal dſihdamees un winus wajadams aïsſteidſees projam uſwaretaja kara ſpehſs. Students newareja atzeretees, kad un kur winſch ſchahdu glesnu redſejis un kahda mahſſlineeka darbs ta bijuſi, bet tagad ta tam newilſchus bija eenahkuſi prahtà.

— Ja, tahds karuſelis ir tikpat kà muhju dſihwe! . . . Œhalks atgreesees atpakal un nahkdams ſtudentam tuwak, nopuhſdamees iſſauzàs. — Te ſadſihwes wilnis ſadſen un ſanes zilwekus kopà un tee dſihwo kà kaimini un draugi kahdu laiku weenà weetà un greeschas kà uſ karuſela zits zitam lihdsjäs, te atkal winu dſihwes apſtahkki ſaſchlobas, wiſs iſjuhſ kà iſahrdits karuſelis, zilweki iſſlihſt neſin kur kurais un greeschas uſ kahda karuſela atkal zità weetà un pehz zitas leiſerkaſtes ſkanam, lihds beidsot weens pehz otra pawiſam noſuhd no ſtatuwes. Un lai gan mehſ zits par zitu juhtamees ſchà, waj tà pahraſi, un augſtaſ ſtahwoſſchee un par gudraſeem eedomajuſſchees beeschi kausnas ar ziteem ſitiktrees, tomehr wiſi wairak neſas neſam, kà tikai leelà ſadſihwes tirkus raibà karuſela publika, jo

wiſi greeſchamees uſ weeneem un teem paſcheem karuſe-
leem. Menemos pateikt, kuri pee tam juhtaſ laimigafi:
tee, kaſ uſ dſihwi ſkatas ar dſilu nopeetnibu, redſ winâ
kahdus ſewiſchkuſ uſdewumus, ko zenſchaſ iſpildit, wiſuſ
zituſ, kaſ ar wineem weenadi nedomâ un ar winu ſkату ne-
luhkojaſ uſ dſihwi, uſſkatidami par weeglprahtigeem, waj
muſkeem, — jeb waj tee juhtaſ tee laimigakee, kaſ dſihwi
uſſkata par komediju, nembami wiſu no jautràſ puſeſ un
pahrdſihwodami wiſu ar weeglu ſirdi, kâ eſ to daru.
Gala iſnahkumſ abejeem weenſ un taſ patſ, jo karu-
ſelim beidsot greeſtees wiſi atrodamees weenâ weetâ, un tâ
tad neweenſ nekurp tahtaſ neteekam, weenalga waj uſ
karuſela braukdami eſam jautri ſmehjuſcheeſ, jeb rahdi-
juſchi dſili nopeetnu ſeju un prahtigi runajuſchi, waj gudri
fluſejuſchi. Dſihwe naw ne nopeetna, ne behdiga, ne ari
preeziga, waj joziga, bet gluſchi nenoteikta parahdiba, un
katram wina iſleekas tahta, kâ kurſch patſ uſ to ſkatas.

Students gribeja ſchaſ leetâ teikt ari ko no ſawas
puſeſ, bet baronſ Schalkſ ſawu prahtojumu par ſcho te-
matu ſpehji pahrttrauza, ſtudentu abâm rokam apkamp-
damſ un juhſmigi eeſaufdameeſ.

— Bruder, du muſzt mir mit!... Un winſch ſtah-
ſtija, ka winam neſen peenahziſ weſelſ ſuhtijumſ ſcham-
paneſcha — wiſai laba marka, — kaſ wehl nemaſ neeſot
taiſitſ waſam; no ta nu wajagot daſchaſ pudeleſ uſ
jauno eepaſiſchanoſ nomehginat.

Students lahwâſ peerunateeſ, abi ſehdâſ ratoſ un
kuſſcheeriſ dabuja pawehli braukt pa to paſchu zelu atpaſal,
pa kuru bija atbraukuſchi. Brauzot baronſ ſtahſtija ſtu-
dentam, ka winam eſot loti laba ſaimneeze, kuru winſch
dehweja par „meine Meijerſche“ un „Frau Botifar“, un
loti ſkaiſta iſtabene wahrâ Grete; bet ſawâ ſtarpâ tâſ

nemas newarot fatift un dsihwojot nifnafi nekà funs ar fafi. Zif tàs pret winu un ziteem zilwekeem esot godigas, peeflahjigas un pat kaunigas, tif sawâ starpâ rupjas un beskaunigas: netifai weena ar otu rahjotees un gahnotees us wisnefreetnako, bet ari kaujotees; daschreis winisch tifai tamdehl ween newarot atstahst mahjas, ka esot jabaidas, waj tàs weena otrai neisplehsch azis ,waj nepadara zitu fo kaunu. Meeru starp tam nodibinat winam nekà neisdodotees, jehschu winisch jau daudf puhlu pee schi darba peelizis. Us studenta waizajumu, kadehl winisch weenu no tam neatlaischot, — tad buhtu meers us wiseem laikeem, winisch isbrihnijees, pat tihri istruhzinajees, issaugàs:

— Aber wie kann man so was von mir verlangen?! Nein, Bruder, das könnte ich nicht über mein Herz bringen!... Un winisch studentam wehlreis peerahdija, ka tàs atlaisst pirmfahrht neefot nekahda eemesla, jo pret winu abas isturotees allasch lojali un forekti; otrfahrht tàs katra sawu darbu protot labi un ispildot sawus peenahkumus us pareisako; bes tam Botiwarenes wihrs esot winam flehtneeks, kas sawu usdewumu ari isdarot us wislabako, — zitu tahdu flehtneeku winisch drofschi ween nedabutu un tad buhtu pascham wisur jaet, Jaredf un japeerastta, zif furas labibas isfults, zif isdots, zif atlizees; tagad winam weenalga, waj pats kahdreif aisejot flehti, waj nè: flehtneeks dara wisu tif labi un tif pareiji, ka pascham tur nefa nealeefot fo darit, — wahrdu fakot, winisch us sawu flehtneeku warot palaistees tifpat labi, ka pats us fewi. Ari tagad wasch pats newarot pateift, zif furas labibas wehl ir flehti, — to sinot weenigi flehtneeks.

Weidsis runu par sawa flehtneeka flaweschanu, barons brihtinu kluseja, it ka fewi nogrimdams, bet tad atkal jajuhjminats issaugàs:

— Ja, meine Meijerſche, Freund, die mußt du ſehen! Ein Prachtweib ſondergleichen! Eine wahre Rubensſche Venus, ſag' ich dir! Und meine Grete, meine Grete! Die mußt du auch ſehen und du wirſt dich freuen. Ein allerliebſtes Ding, ein nettes, feckes Perſönchen!

Tahlaſ ſawu Greti ſlawedams, Schalks galwoja, ka Minchenes kelnerenes neeſot pahraſas par wina iſtabeni. Uſ ſtudenta waizajumu, fur tad ſchis tahdu ſlawenu Greti zehliſ, wiſſſch paſſkaidroja, ka ta eſot tepat no wina paſcha pagasta, gahjeju behrns: bijuſi ſkaiſta meitene, wiſſſch to peenehmis muiſſchâ, pats iſaudſinajis un tà wina tur palikuſi un eſot winaam tagad par pirmo iſtabas meitu; un talab winaam ari neeſot eeſpehjamſ to atlaiſt, jo, te no meitenes deenam eeraduſi, zitur nekur nebijuſi, fur wina lai eetu, fo lai eeſahktu?

Atkal wiſſſch Ktuwa fluſſ, it kà fo domadams, bet tad, atkal ſpehji uſtraukdamees, greeſàs pee ſtudenta ar waizajumu:

— Saki, waj tu ſawu daminu noſkubpſtiji ari kahdreif?

— No, kahdu daminu? ... Students waizaja neiſpraſdams, waj barons runà par tſchiganu ſkuſeem uſ karuſela, waj par fo zitu.

— Nu, to paſchu maſo grafeniti, konteſi Diſu. Waj wiſſinadams noſkubpſtiji winau?

— Nè.

— Kalab nè?

— Là fo darit es eeſkату ſem ſawa goda.

— Kadehl? Nà tad es ſkaiſto Tereſi wairakreiſ noſkubpſtiji: tiklihdſ atradamees otrâ puſè, fur ziti newareja redſet, es winau gandrihſ ikreiſ peeleezu ſchigli ſew klahſt un noſkubpſtiju. Talab wina iſſkatijàs kà apgih-

busi: tas nebija no greeščanās apreibuma ween, bet ari no butšhofčanās.

— Tas pawisam zita leeta... Students atteiza.

— Juhs esat abi weenas fahrtaš. Bet es un grafa meita — mehš esam katrs šawas fahrtaš, un mans gods to nepeelaisch, lai es šuhpstitu kahdu škuši, kuras wezati mani netura par šew un šawai meitai lihdsigu. Šuhpstitees un mišlinatees ar šchahdu škuši, — ta buhtu it kà eesagščanās pa aisleegtu zeku zita ihpašchumâ un tur mehginat ko peefaminatees. Es domaju, ka zilweks, kas šawu godu tura augsti, drihšt eet tītai pa atklahtu zeku. Lihdsigs ar lihdsigu, — tas zita leeta: winu wezateem tur nebuhs nefas neparedšets, ne ari šewišchi nepatihkams.

— Tu eši wijs! Hentelmenu dšentelmenis, un jebšchu ne pehz ahrejeem apstahkleem un formalam teešibam, tomehr pehz šawa rakstura un eesšchejâ kodola tu eši ihšts muišchneeks un brunineeks!... Ššcauzâš barons Šchalks, špeesdams studentam roku. — Bet kahrtu iššchiribas zeenišchanu usškattot par goda leetu, ko nekahdi nedrihšt pahrkahpt, tas pehz manâm domam tomehr ir neween šlogs, kas dašchreis dšihwê šmagi nefams, bet ari tahda klints dšihwes juhrâ, pee kuras šadragajas dašcha laiwina un kur aiseet bojâ dašchas širds wiša laime. Updomâ, zik dauds nelaimigu laulibu un zik dauds laustu širšchu ir to zilweku starpâ, kuri pehz likuma nedrihšt prezetees sem šawas fahrtaš. Es kahrtu starpibas šewišchi nezeenu un ja es buhtu drošchs, ka Botimarene nekluhs ahrprahtiga, waj nepadarisees galu un ja nebuhtu jabihstas, ka mani radineeki neišsludinâš mani par prahtâ jukušchu, neeliks mani wahjprahtigo namâ un neatnems man manus ihpašchumus, es buhtu meerâ, kuru katru deenu liktees ar šawu Greti šaulatees. Ja, kahrtu iššchiribas zeenišchana ir laba, bet

ſmaga leeta, un ja tu allaſch tà runaſi, fà tagad un pehz ſaweem wahrddeem dariſi, tad war gaditees, fa tew ſchim ſadſihweſ elkam jaſeedo tawa ſirds laime. To jaunais draugs, eewehro!

— Warbuht tahdà gadijumà eſ runatu un daritu ari zitadi un nenestu ſchim paraduma elkam nekahdu upuri. Bet lihds ſchim man wehl naw bijis gadijuma, dſirdet ſawu ſirdi lihdsi runajam ſchaì jautajumà un tadehl manam prahtam aiſween weegli nahzees aiſſtahwet ſcho prinzipu, jo ſirds nekad naw tam preti runajuſi.

— Lai fà buhdams, bet tu buiſka!... Barons ſchalks atkal iſſauzàs ar ſchabas ma'ojcho weeglo ſajuhſmibu. — Man preeks, atlaiſt, jo, to en tà newiſchus eepaſinos. Bereſim, fa ſchawarujelis muhs wehl ilgi wiſinàs kopà. Waj ſini ko! scad tu buhſi beidſis ſtudijas, tad tew janahſ pee mums par mahžitaju. Muhſu mahžitajs jau tagad ir wezs, un lihds tam laikam kluhs pawiſam neſpehzigš, waj warbuht pat nomirs un tad te buhs weeta ſwabada. Es un wezais Bihrulneekš eſam ſawas draudſes patroni, mehš tewi eewehleſim; weeta ir weena no labatajam aprinkſi.

Students ſmeedamees pateizàs baronam par apſolijumu, peefihmedams, fa buhtu par agru, drahſt jau eeſmu, kamehr medijums wehl meſchà. Sewi wiſch ſajuta ſtipru nepatiſchānu, fa winam jabuht pateizigam par kahdu palihdsibas peedahwajumu no muſchneeku puſes un winam radàs ſchehlums, fa nahkoſchà amatà warbuht beeſchi nahſſees peenemt tahdus iſpalihdsibas peedahwajumus no augſtat par winu ſtahwoſchām perſonam un buht tam par to pateizigam. Tagad winam pirmo reiſ uſnahza domas, fa buhtu bijis labat, ja wiſch buhtu ſtudejis par zitu ko, tifaì ne par mahžitaju, kahdà amatà taiſni jabuht tiſ at-

farigam no augstakām kahrtam, kā neveenā zītā. Rā buhtu, ja wiašč pahreetu uš zitu kahdu fakultati? Ar teologiskām studijām wiašč tā ka tā lihdsščim maš bija wehl ko pašpehjis darbotees, jo šchee gadi winam pateesibā bija pagahjušči galwenā kahrtā tikai ar korporazijas dšihwi, ar mahziščanos ščauščanā un paukoščanā, ar mensuram un wispahri ar jaunās korporazijas representeščanu uš ahreeni, ko wiašč šewiščēki bija jutis par šawu peenahkumu tadehl, ka wiašč bija weens no teem koti nedaudseem šawas korporazijas paškreiseem beedreem, kam lihdsēki atkahwa šawam stahwofliem un dšihwi un usstahščanos. Šcho šajusto p... tad ari bija ispidbijis jo zentigi un ar... neem. Bet studijas pa wišu šcho laiku bija m... weituščās. Un nu bija jafahf strahdat, lai pehz trihs kšetri gadi tiktu jel gataws. Bes tam jauninās korporazijas stahwoflis pa šcheem gadeem bija jau ari peeteekošči nostiprinajees un ar pistoli un sobenu rokā winai eezihnita peenahzigi zeenita weeta korporaziju starpā. Tā tad nu winam bija laiks, nopeetni stahtees pee studijam. Rā buhtu, ja wiašč tai pašhā reisā pahreetu uš kahdu zitu, wina šabeedriščajam stahwoflim un wina raksturam wairaf peemehrotu arodu? Tagad wiašč ar tahdu šoli neko daudš wehl tā ka tā nesaudetu; wehlat gan.

No šchahdām domam winau istrauzeja wina zela beedrs, atkal pehščhi eesaukdamees:

— Ja, tas buhtu pateesi jauki, ja tu šche atnahktu par nahžitaju, — tad man buhtu jel weens lahs zeeminšč. Tad mehš waretu daudš ko pahrrinat un darit. Waretu ari mahšlu peekoft. Lew, jaunais draugs, jasin, ka es šimu quasi mahšlineeš.

— Rahdā arodā?

— Glesnojchanas mahfflâ un, proti, dekorativâ jchanrâ. Pats es gan mas ko esmu glesnojis — wiswairaf tikai fcho to ar sihmekli usmetinajis, bet es dauds esmu redsejis un lasijis par fcho mahfflas nosari un waru kautko runat un spreest. Tagad man jau kopfch ilqafa laika stahw prahâtâ kahds temats, furu nahkofchâs deenâs grihu mehginat issrahdat un furam pehz manas pahrllezibas wajaga kluht par mana muhscha galveno darbu.

— Kas tas buhtu?

— Es wiau domaju nosaukt par „Mahfonu bakchanaliju“. Tu sini, daschreis mahfonâs, fewischki wehtras laikâ, bet ari lehnafâ wehjâ redsami wifadi fantastiski tehli. Es schahdos mahfonu tehlos arweenu redsu daikas feeweetes — zitas tahdas ar balteem plihwureem, zitas ar tumfchakeem, zitas atkal pamifam failas. Un wifas tās dej un fkrej, juhk un greeschas fâ wistrakafâ bakchanalijâ: weena stahwus, fâ stalta deeweete, otra fakrubuse uf deguna, fâ falaufta lilija, treschâ nosweedufes plaude-niski ar kahjam gaisâ, zitas, fâ noreibufchas gul pa wairakam kopâ, weenas galwa tur, fur otras kahjas, zitas atkal zitadi; tad wifas zita pahz zitu fakriht fâ kaudse, tad isjuhk, faplof, pasuhd, lihds fahk atkal par jaunu rostees un rahditees. Protams, to wifu newar tâ fahbri, noteiktâs konturâs redset, — labu daku wajaga newi palihgâ ari pascham fatwu fantafiju, bet, es tew faku, tad isnahk brihniſchkas leetas. Schehl, fa man fchoriht brauzot pa meschu, nebija wajadfigâ papira flahk. Tad es buhtu dauds mas ko ussihmejis. Ak, kahbus tik tur neredseju tehluſ un tehlu fakopojumus! Weenubriht tihri tahda, fâ mana Potiwarene, — tahdas pat formas, te atfal, schheet, Veda ar gulbi, te kalipigifkâ Wenera, te Afrobite pazeldamâs no juhreas putam. — Es tew teizu, mahfonu.

baſſchanalija ir temats, kaš buhtu zeenigs pat wiſleelaſa mahſſlineeka darba. Bet kamehr ziti pee ſcha fiſcheta naw kehruſſchees, tamehr eš gribu pee ta pamehginat ſawas wahjâš ſpehjaš. Pirmo eedweſmu uſ ſcho darbu, waj ſini, kaš man eedewa?

— Nu?

— Kaš zits, ka mana Botiwarene ar ſawâm debeſſchi-gajâm formam. Eš domaju, ta buhtu Deewa radibaš ne-zeeniſchana un noſeegums pret mahſſlu, ja ſchahdš debeſſchigs daiſums, kaš droſchi war iſturet ſalihdſinajumu ar wiſſſaiſtaſâm Titiſchiana un Rubenſa ſeweetem, netiktu peenahzigi eewehrotš un attehlotš uſ papira, waj audeſla, lai paliktu mahſſlaš zeenitajeem ari nahkoſchâš paaudſeš par peemiru un daiſuma paraugu.

Batlaban wineem brauza preti diweji rati ar leeſeem weſumeem. Taš bija Tiltinſch ar ſaweem laudim. Buhdami pilnigi droſchi, ka baronš naw mahjâ, wini otu behrſu bija iſmeklejuſchi ſewiſchki garu un reſnu, bija to nolaiduſchi, ſaſahgejuſchi runguloš un ta ſakrahwuſchi diwus leeluš weſumus un tad laiduſchees mahjup. Bet tikto no meſcha iſklumuſchi ahrâ, bija eeraudſijjuſchi pahriš ſimts ſolu ſew preeſſchâ brauzam baronu atpaſal. Satiſſchanâš iſnahza taiſni tahdâ gabalâ, kur zelſch bija ſtipri ſhaurš un kur, ja weenš brauzejš gribeja pabrauſt otram garam, bija kreetni jauſmanas. Peebrauziš preeſſchejo weſumu tik tuwu grahwmalei, ziſ ween eeſpehjamš un pawehlejiš peebrauſt ari otu tikpat tuwu, Tiltinſch, zepuri jau pa gabalam nonehmees, palika meerigi ſtahwam — ſejâ bahlš ka kalſiš un neſinadamš, kur aziš liſt. Schai brihdî winſch wehlejâš, kaut winu labak pehrſonš noſpertu, waj kaut ſeme atwehrtos ſem ſahjam un winu aprihtu. Bet pehrſonš neſpehra, ſeme neatwehrâš un winſch — ſew

par bailem un breefmam — palifa turpat ftahwam kà ftahwejis un redseja baronu brauzam tuwak un tuwak. Kad tas peebrauza jau klah, Tiltinſch nedſihwâ halji teiza:

— Labdeen, zeenigs leelſkungs...

— Labdeen! ... Atſweizinaja barons ihfi, uf wina weſumeem nemas nepaſtatidamees, jo winſch patlaban bija apkamps ar weenu rofu ſtudentu un tam azis luhkoda-mees, fajuhſminats ſauza:

— Ja, meine Meherſche, meine Potifarſche, das iſt ein Deiwelſweib, ſag' ich dir! Aus ihren Armen kommt kein Joſef los...

Kad wini pahrbrauza muiſchâ, un barons praſija ſulainim, kaſ winaus eelaida un nonehma winam mehteli, kà pa mahjam klahjotees, ſulainis atbildeja:

— Zitadi pawifam labi, zeenigs leelſkungs, tif Grete koti ſlima, pawifam uf gulas.

— Kaſ fait?

— Potiwarene dikti ſaſita.

Barons Schalks, rokaſ iſpletis un tad nolaidis uf leju, pa dakai ar iſmiſuſchu, pa dakai ar lihgfmu waibſtu uf ſtudentu ſtatidames un ſmagi nopuhſdamees, iſſauzàs:

— He, tà man eet! Es nemas nedrihſtu atſtaht mahjas: jabaidas ween, waj tif nenoteek kahda nelaim... Par ko tad tahds dumpis iſzehlees un kadehl tu kahwi winam kautees? ... Winſch greeſàs ar waizajumu atkal pee ſulaina.

— Es, zeenigs leelſkungs, nebiju klah, kad winas bija ſahkuſchas kautees, zitadi jau buhtu mehginajis aiſkawet. Es biju aiſgahjis pee dahrsneeka pateikt, lai atnes kufnê ogas eewahriſchanai. Pa to ſtarpu winam tas dumpis bija iſzehlees un tamdehl, ka Grete teikufe zitàm meitam, Potiwarſ ſogot labibu. Potiwarene, da-

bujuse to finat, nahkuse noprafit un šahkuse winau nekau-
nigi gahnit; Grete eedrahuse winau kruhsu kafijas azis
un tad šahkufšas fautees. Kad es isdsirdu kleebsseenus
un eefkrehju eefšhâ, tad Grete bija jau gar semi, un Po-
timarene, ar weenu roku šakehruse un turedama winau
abas rokas zeeti, ar otru roku zirta tif Gretei pa waigeem,
tâ ka škaneja ween. Es gan tuhlin metos šahfirt, bet tif
weegli tas nebija isdarams.

— Kur tagad Grete?

— Satvâ istabâ gul, un špihsmane leek tai aufstus ap-
leekamos ap galvu un waigeem.

— Nu labi, Šhani. Ej tagad pašafi špihsmanei,
lai mums parauga ko brofasti eekost un tad lai taiša pus-
deenu. Bet Gretei teiz, lai nu top tuhlin wejela un nahk
eefšhâ, man atbrauzis weefis.

Kad ūlainis bija isgahjis, Šhalks nelaimigi laimigi
nopuhšdamees šehlojās studentam:

— Rau, tâ man eet! Es nedrihstu atstahk mahjas.
Šhodeen pat, man wajassetu braukt apriaķa pilšeh tâ. Bet
kâ es waru braukt? Nè, man mahjâ šlimneeks, nekahdâ
šinâ newaru braukt! Man pilnigs eemešs aishildinatees.
Tuhlin aishrakstišu, ka šlimiba manâ šaimè man neatkauj
atstahk mahjas. Lai nošaka zitu deenu, waj lai dara
ko jin!

Šhalks eegahja rakstamâ istabâ norakstit wehstuli,
kamehr students nošehdās turpat salonâ un pahrkatiĵa
jaunakos awišu numurus. Kad wehstule bija norakstita
un aishuhtita pastneekam, wini eegahja ehdamâ istabâ, kur
ūlainis bija ušklahjis brofasts galdu un patlaban aizi-
naja uškost. Brofasti ehdot, pawehrās durwis un tanis
parahdijās jauna ūeweete, pamasu, bet daiķu augumu un
škaisti šahrtu, wešeligu iškatu, šilam azim, pašrupu degu-

nīau un eefartani dſelteneem mateem. Wina bija gehrbu-
fēs gaiſchās, weeglās waſaras drehbēs, ſahjās baltas ſeķes
un maſas ſpihbigas kurpites ar augſteem papehſcheem; ap
faflu dſintara ſihlotne, kura noſarajās uſ dſili iſgreesta-
jām, augſtajām kruhtim, bet pirkſtos mirdſeja daudſ ſpoſchu
grebſenu.

Students jau beſ teiſchanaſ ſaprata, ka ſchi newar
buht neķas zita, kā ſlawenā Grete. Tuhlin ari barons iſ-
ķauzās:

— A, Grete! ... Nahz ſchurp, maſa. Apſweizinees, rau, ar ſcho ſweſcho jaunkungu. Rà wiſſſch tew patihſ?

Students peezehlàs un gahja Gretei prett dot roku. Grete, furai waigi lifàs pa dalai uſpampuſchi un ari azu plakſteeni ſarfani un it kà no raudaſchanas uſtuhkuſchi, bet wiſa ſeja nopeetna, tagad uſ reis ſahka ſmaidit un droſchi atteiza:

— Nu, labaki jau patihſ nekà juhſ... Tomehr tuhlin kkuwa atkal nopeetna un gandrihſ duſmigâ balſi teiza:

— To es jums ſaku, barona kungs, ja juhſ to refno braikſnu newaldihſit, tad es waj nu eeſchu no Auſudruwas muikſhas pawifam projam, waj padariſchu ſew galu, jeb es tai mahtitei iſpluzinaſchu azis ar karſtu uhdeni, ja wina wehl uſdrihſteſees rahditees te kalnâ! Kas winai te par nahſſchanu? Winaſ weeta ir laidarâ — moderei palihdſet pee gowim, teſeem un wehrſcheem. Man te nekahda palihga naw wajadſigs!

Peezpadfmità nodafa.

Rahju nafts beigu zehleens.

Negaidita laime. — Dehrnibas paradise. — Kadest kurlmehmais
kupritis aismeeq zeetâ un faldâ meegâ.

Tumšhajâ klehtî Emmu fataustijis un preezigi laimigâ ustraukumā winas wahrdu issauzis, Adams wairaf neka nepaguma fazit, jo tuhlin dsirdeja Emmu pusbalst eefleedsamees:

— Adsi, mans Adsi, mans Adsi!... Un ar abam rofam wina tam aumaligi apkampās ap kaklu, wilkdama winau šew klast un kaišligi škuhpstidama tam šuju un galwu. Runat wina nespehja: Adams dsirdeja tik winau šķaukstam un elšojam, un winas ašaru štraume, no kuras tam šlapa šuja, leezinaja, ka wišs tas, kas tik ilgi bija winai šakrahjees širdi, tagad ar neatturamu špehtu laušās un trauzās uš ahru un ispluhda ašaru pluhdos, ka pawafari pehž ledus atkuššanas upe palos ispluhst malam pahri.

Weidšot wina, ašaras šatwalbidama, preeziga un laimiga tškušsteja:

— Tu miškais, tu dahrgais! Žif tas labi, žif debeškigi, ka atnahzi! Ak, ka es temi esmu gaidižje — deenu no deenas, nafti no naftis! Un ka neprahatā esmu pehž temis ilgojušes, bet tu, mans nekreetnais, nenahzi, nenahzi un nenahzi, laudams man nomozitees waj lihdi ašprahdam un isdarit tahdas aplamibas. Bet nu tu esi te, un nu mehš nešķiršimees wairs nekad, it nekad.

Waj nè? Ak, ko es pa schim nedelam, pehz tewis ilgodamàs, esmu isdomajufès un atzerejufès! Wisu to, fà schfàs muhsu pasihšchanàs, draudsešchanàs un eemihleschànàs, kad mehš pašchus šchos wahrduš un wiau nošihmi wehl nemaš nepašinam — jau no behrnibas gadeem, no muhsu kopejàm rotakam un dšihwošchanàs. Bet nu, kad scheem behrnibas jofeem un rotakam waja-dseja drihši kluht par dšihwes pateesibu, tee grafijàs isjukt, muhsu jaukà nahkotnes ehka grafijàs šabrufft. Ak, wisu to schinīs behdu deenàs pahrdomajot mani pahrnehma neišsakamas ilgaš pehz muhsu behrnibas paradises un pehz tewis. Sau domaju, ka muhsu dšihwe šamai-tata uš wisu muhschu. Bet nu tu eši te, un nu mehš tatšchu wairš nešchiršimees nefad, nefad! Un wina šeewa es nešmu, lai wini ari mani tam peelaulaja, — es esmu atkal tikai tawa, tawa ween. Bet neatštahj te mani wairš: winšch te katru brihdi war eerastees, un tad wezafi mani špeediš eet pee wina. Nem mani šew lihdsja, dari ar mani ko šini, tikai šche neatštahj. Es eeschu tew tuhlin lihdsja. Nekawesimees neweenu minuti! Kur tu mani lišfi, kur nošlehpfi, ko tahlaš eeshškim, par wisu to domašim wehlaš, tagad tikai prom no šchejeenes! Sa es tew žif esmu wehrta, ja tu mani kaut žif mihli, tad nem mani tuhlin šew lihdsja!

— Wehl wairak tewi mihlu nekà agrak... Adams tšchufšteja, wiau uštraufftu un wisu trihzošchu špeesdams šew klahšt.

Winšch fataustija uš galdina šwezi un aišbedšinaja to. Rà brihnidamees un it fà pašchi netizedami šawai peepešchai laimei, wini tagad luhfojàs weens otram ažiš. Emma panehma no krehšla šawu lihgawas plihwuri, pahršegdama to šew pahr kameešcheem un kruhtim.

— Redfi, man te naw zita apgehrba, fà manas baltàs apafchdrehbes un mans baltais fahfu ufwalks, bet tahdâ gehrba es tatschu newaru tew eet lihdsja; ne blufes, pat ne naktsjakas man naw. Redfams, neweens naw par mani domajis, tif eeflehdj fopâ ar winu flehti un beigts. Vabi, fa tu nu eeradees. Bet fà tu eedomajees taijni tagad nahkt un fà tifi eefjchâ?

— Kupritis atffrehja un flehts atflehgu rahdidams ar daschadâm fihmem lika fapraft, fa nu efot laiks nahkt. Newareju fapraft, fas ir: waj ar tewi fas fewifchks notizis, jeb waj zits fas, un tà es, nesinafchanas dsihst, atnahzu kupritim lihdsja, winfch atflehdja durwis un mani eelaida. Tâ es te atrados un atradu tewi.

— Ak tu nabaga kupritis, fahda tam feltâ dwehfele! ... Emma fchuffsteja, preezigi laimigâ pateizibâ faliidama rofas. — Ja winfch te buhtu, es winu teefcham ar fkuhpfteem apbehtu par tahdu wina labu prahdu un leelu gahdibu par mani. Winam tatschu wairaf faprafchanas un leelafk nopelns pee muhfju farefchgitâ liktena laimigas iffchfirfchanas, nekâ mums pafcheem. Bet nu mehš ne brihfcha newaram wairs kawetees, ja negribam fawai laimei laut atfal ijjuft: w i n f c h katru brihdi war pahrnahkt, faufk tad wezakus fchurp, un wišs buhs atfal beigts! Es tatschu efmu wina peelaulata feewa, winam teefibas uf mani, winfch war mani pawehlet. Wed mani tuhlin projam, — glahb mani no wina! Padod man drehbes.

- Adams padewa winai apafchdrehbes, lihdsedams tàs ufgehrbt. Ceraudfijis uf fchapja fatihtu pelefu willaini, pafazejees nonehma to, attina wakam un eewihftija tanî Emmu, uf baltajâm fekem, fas tai bija jau fahjâs, uf-

mauza atlaša kashu kurpites, jo zitu tur nebija, un tad iz-
zehla to no gultas, laimigā preekā peebilšdams:

— Rā putninu es tevi izzēlu no šiltas ligšdinaas un nu
vedišču projam — tumšchā, dsestrā nakti.

— Redšes, waj putniņš buhs jau tīf tašlu ap-
wehlees un waj špahrnini buhs jau tā attihstijuschees, ka
warēs ahrpus ligšdinaas libinatees, jeb waj nokritis dubļos,
kur kakis to šaplejšis, waj kauni šehni šakers un no-
možis...

Šošs kà pa jokam domatos wahrduš runadama,
Emma peepešči kluwa nopeetna, it kà pate no wīnu ša-
tura šatruhšdamās. Šmeekli un šmaidi wīnai issuda no
šejas un, zeešči Adamam luhškodamās azīs, wīna dšili no-
peetnā balši tam teiza:

— Šwehri, ka tu mani nepametiši kaunā un ap-
šmeeklā, ka tu mani nekad neatstahši! Šaproti, nekad, it
nekad! Lai nahktu kas nahšdamš.

Wīnas rokas šatwehriš šawās un tāpat zeešči wīnai
raudšidamees azīs, Adams šazija:

— Tu manas dšihwibas dširkšte! Tīf teešham, ka
es tizu muhšhibai un nemirštibai, šwehru un šolos tew,
kamehr buhšču dšihws, tewi turešču par šawu mišlo,
mašo šeewīnu un lihdiš pehdejam ašins pileenam šargašču
un aišstahwešču tewi wairak nekā šawu dšihwību.

Šchahds pahršpihlets šwehrests, šrunats kaišligi aiš-
grahbtā, tšchukstošchā balši, Emmu pilnigi apmeerinaja un
wehl wairak šajuhšminaja: wīna atkal apšampa Adamu un
to škuhšstidama tšchukšteja:

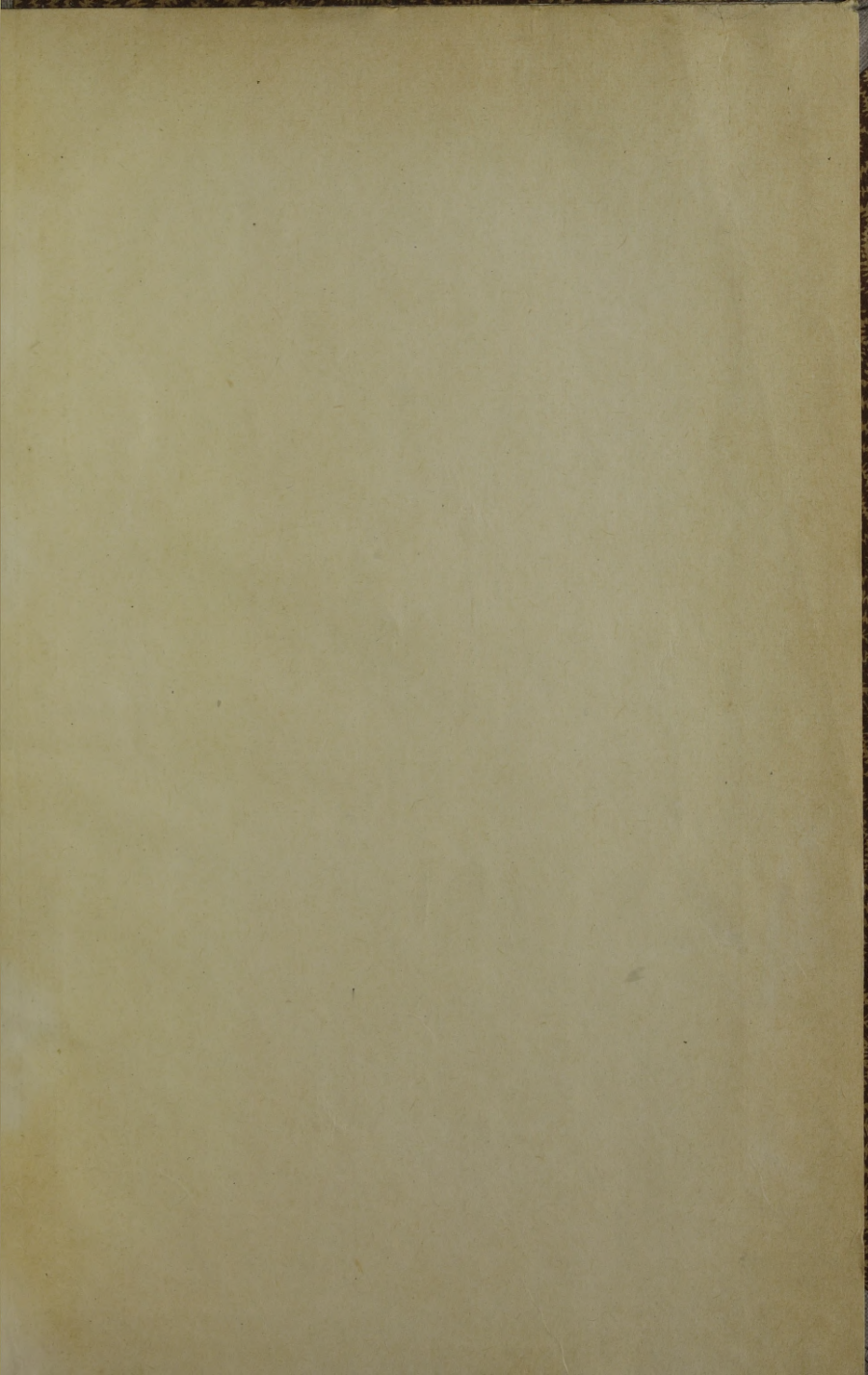
— Ari es šweh... buhšču atkal tawa šeewīna, ne-
kad wairš neteepšchos, buhšču tew laba un klaufiga un tewi
ween mišlešču.

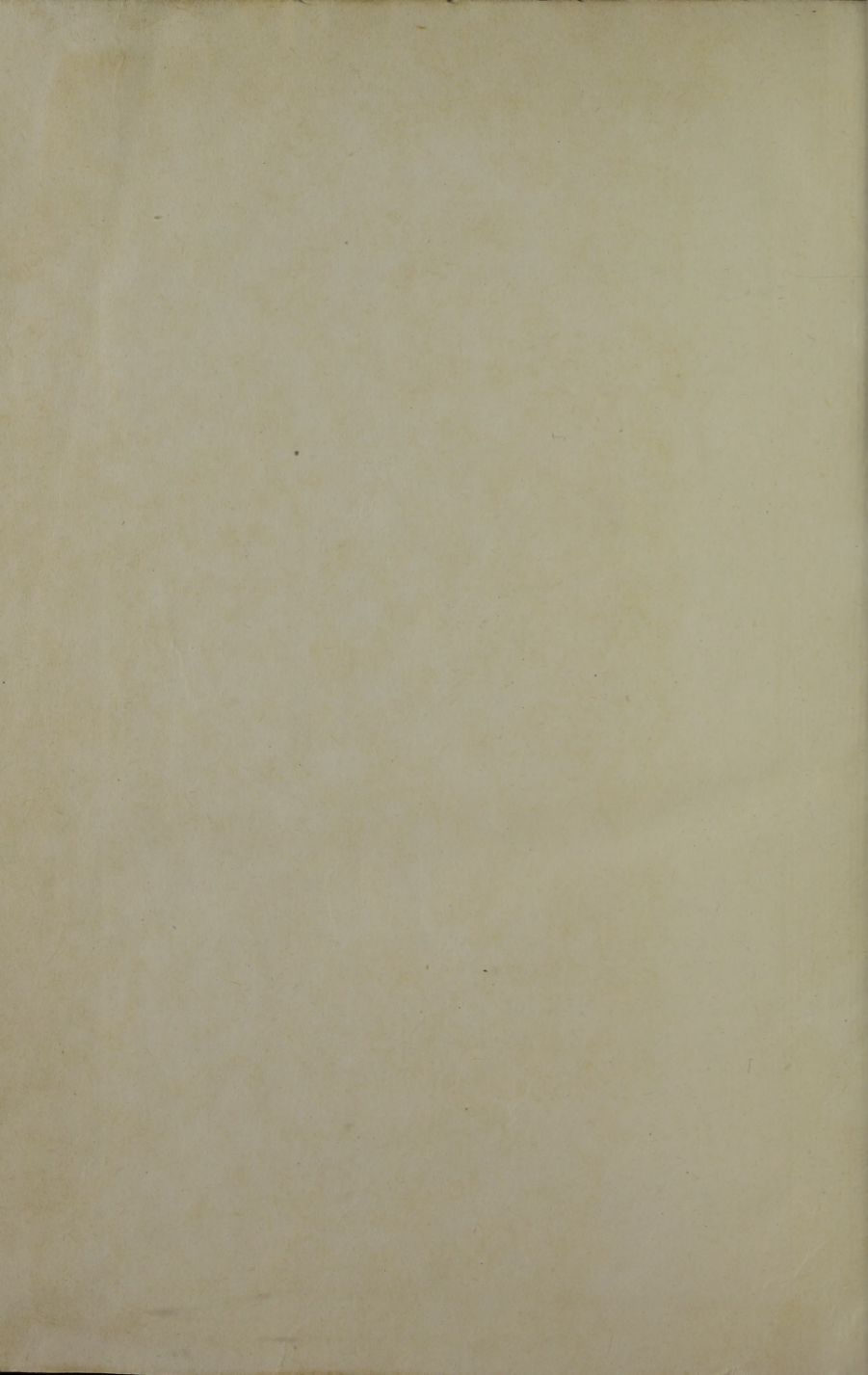
Tad wini nobſeſļa ſwezi, kluſu attaiſija durwis, uſmanigi un weens pee otra turedamees iſgaħja aħrā, tikpat kluſu atkal peewehra durwis un ſħigleem ſoleem, neweena nepamaniti, dewāš aħrā pa druwaš wahrteem, paſuſdami riħta krehſlā.

Ruprainitis bija tomehr redsejis wiaus aiſejam. Kluſu un manigi, kā kaķis, winſħ peeliħda pee kleħts, aiſſeħdſja durwis, iſwilka atſleħgu, noſweeda to maļzeenā un tad nogahja atpakaļ pee ſalmu ſtirpaš, eerauſāš tur ſalmos un aiſmiga nu no teeſaš tahdā zeetā, ſaldā meegā, kaħdu zilweķi pa laiķam bauda, kaħ tee domajaš iſdarijuſħi kaħdu ſewiſħķi labu darbu.

LATVIJAS NACIONĀLA BIBLIOTEKA

0304009562